

Crna Gora
Ministarstvo za evropske integracije

**DRUGIH DESET KVARTALNIH IZVJEŠTAJA
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU
ZA PERIOD
JANUAR 2008. GODINE – JUN 2010. GODINE**

**CRNA GORA
U PROCESU
STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA**

11	5
12	45
13	73
14	99
15	133
16	183
17	221
18	259
19	301
20	343

Crna Gora
Sekretarijat za evropske integracije

JEDANAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU
ZA PERIOD
JANUAR – MART 2008. GODINE

PODGORICA
april 2008. godine

SADRŽAJ

REZOLUCIJA O ISPUNJAVANJU OBAVEZA CRNE GORE U OKVIRU SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU.....	9
UVOD.....	13
1. PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI I SRODNIMA PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKE ZAJEDNICE I CRNE GORE	15
1.1. Prvi sastanak Privremenog odbora	16
1.2. Privremeni Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju.....	14
1.3. Izvještavanje o implementaciji Privremenog sporazuma	18
2. POLITIČKI DIJALOG.....	19
3. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA.....	20
4. RESPA – REGIONALNA ŠKOLA ZA DRŽAVNU UPRAVU.....	21
5. NOVA KOMUNIKACIJA EVROPSKE KOMISIJE ZA ZAPADNI BALKAN.....	22
6. PREGOVORI SA SVETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM.....	24
7. NACIONALNI PROGRAM ZA INTEGRACIJU U EU.....	25
8. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU - IPA.....	26
8.1. Finansijski sporazum između Vlade Crne Gore i Komisije evropskih zajednica o Nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru IPA 2007 Komponente za pomoć tranziciji i institucionalnom jačanju kapaciteta.....	26
8.2. Programiranje IPA 2008.....	27
8.3. Programiranje IPA 2009.....	28
8.4. Višekorisnička IPA.....	28
8.5. Prekogranična saradnja.....	29
8.6. Decentralizovani implementacioni sistem.....	32
8.7. Baza podataka.....	33
9. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM.....	34
10. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA.....	35
11. PROJEKTI PODRŠKE.....	37
11.1. Twinning projekat Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija.....	37
11.2. Program razvoja kapaciteta (CDP).....	37
11.3. Parim Capacity Building (PARIM CB).....	40
12. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA.....	41

REZOLUCIJA O ISPUNJAVANJU OBAVEZA CRNE GORE U OKVIRU SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU

27. decembar 2007. godine

Polazeći od činjenice da je 15. oktobra 2007. godine, u Luksemburgu potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane i Crne Gore s druge strane;

Afirmišući stav iz Preambule Ustava Crne Gore u kome se potencira privrženost ravnopravnoj saradnji sa drugim narodima i državama i evropskim i evroatlantskim integracijama;

Imajući u vidu da, na osnovu člana 15 stav 3 Ustava Crne Gore, Skupština odlučuje o načinu pristupanja Evropskoj uniji;

Potvrđujući u potpunosti opredjeljenja iz Deklaracije o pridruživanju Evropskoj uniji, koju je Skupština Republike Crne Gore donijela 8. juna 2005. godine;

Dijeleći načela, vrijednosti i ciljeve na kojima se temelji Evropska unija;

Poštujući opšteprihvaćena načela vladavine prava i međunarodnih konvencija za zaštitu ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

Zahvaljujući Evropskoj uniji na pretpristupnoj pomoći i otvorenoj mogućnosti učestvovanja u programima Instrumenta za predpristupnu pomoć i drugim programima saradnje i pomoći;

Opredjeljujući se za razvoj građanskog društva i punu demokratizaciju svih društvenih, političkih i ekonomskih struktura, kao i za izgradnju institucija i jačanje institucionalnih i društvenih kapaciteta;

Potencirajući značaj dobrosusjedskih odnosa i unapređivanje regionalne saradnje, kao i ostvarivanje pune saradnje u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, a sve sa ciljem stvaranja zajedničke zone sigurnosti, mira i ekonomskog prosperiteta u regionu i čitavoj Evropi;

Polazeći od člana 49 Ugovora o Evropskoj uniji, (ugovor iz Amsterdama), koji se tiče postupka i uslova prijema države u članstvo Evropske Unije,

Skupština Crne Gore, na osnovu člana 82 stav 3 Ustava Crne Gore, na šestoj sjednici drugog redovnog zasjedanja u 2007. godini, dana 27. 12. 2007. godine donijela je

**REZOLUCIJU
O ISPUNJAVANJU OBAVEZA CRNE GORE U OKVIRU SPORAZUMA
O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU**

Skupština Crne Gore:

Naglašava da je punopravno članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji strateški nacionalni cilj kojem će Skupština Crne Gore davati punu i stalnu podršku, kao i da pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji treba temeljiti na individualnom pristupu i dostignućima svake zemlje pojedinačno;

Konstatuje da su opšte-civilizacijsko i kulturno nasljeđe, kao i sam geostrateški položaj Crne Gore vezani za područje Zapadnog Balkana i Mediterana, ta da su njeni naponi usmjereni ka stvaranju trajnog mira, stabilnosti i ekonomskog prosperiteta ne samo u regionu, već i u cijeloj Evropi;

Potvrđuje da je Skupština posvećena daljoj izgradnji Crne Gore na principima vladavine prava, ljudskih i građanskih sloboda, unapređivanja i ostvarivanja manjinskih prava, jačanja ekonomskih sloboda i institucija i mehanizama slobodnog tržišta, kao i obezbjeđivanja ravnopravnosti i socijalne sigurnosti za sve njene građane.

Utvrđuje da je dinamična implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (uključujući i Privremeni sporazum) ne samo obaveza Crne Gore na bazi prvog sveobuhvatnog ugovornog odnosa sa Evropskom unijom, već i snažan podsticaj demokratskim i ekonomskim reformama u zemlji; kvalitetno ispunjavanje svih obaveza iz Privremenog sporazuma predstavlja ključni preduslov za podnošenje zahtjeva za prijem Crne Gore u punopravno članstvo u Uniji.

Obavezuje se da će kroz politički dijalog i najširi konsenzus doprinijeti ubrzanom usklađivanju zakonodavstva Crne Gore sa standardima i pravnom tekovinom Evropske unije, kao i da će predano raditi na jačanju svih zakonskih, institucionalnih, implementacionih i političkih preduslova u cilju što efikasnije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i bezbjednosti granice;

Iskazuje punu spremnost, da zajedno sa Vladom Crne Gore, kroz saradnju u pripremi Nacionalnog programa za integraciju, definiše rokove, dinamiku i način usvajanja zakona i drugih propisa u cilju usklađivanja pravnog sistema Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Najavljuje da će nakon definisanja dinamike i okvira djelovanja, raditi po posebnim i prioritetnim procedurama sa ciljem ispunjavanja obaveza koja predvidja SSP.

Odlučuje da u saradnji sa Vladom, Predsjednikom, predstavnicima parlamentarnih partija i civilnog društva formira Nacionalni savjet za Evropske integracije, kao strateško savjetodavno tijelo visokog stepena participativnosti svih predstavnika crnogorskog društva koje će doprinijeti boljoj koordinaciji i nadgledanju implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

U cilju stvaranja uslova za objektivno suočavanje sa istinom o događajima iz bliske prošlosti, odnosno u cilju stvaranja pretpostavki za utvrđivanje i svake moguće odgovornosti za konkretna dešavanja, Skupština poziva Vladu Crne Gore da, kroz formu posebno istraživačko-dokumentacionog centra, stvori formalno-pravne i druge neophodne pretpostavke za utvrđivanje istine o događajima sa mogućim elementima zločina, iz perioda 1991–2001. godine, a na bilo koji način neposredno vezanim za Crnu Goru.

Poziva Vladu Crne Gore da jednom mjesečno dostavlja Odboru za međunarodnu saradnju i evropske integracije Skupštine Crne Gore, Izvještaj o ispunjavanju obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Privremenog sporazuma), a jednom u tri mjeseca izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU.

Podstiče Vladu da u najkraćem mogućem roku usvoji Nacionalni plan za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju, te da u njegovo definisanje uključi i predstavnike različitih društvenih struktura, kako predstavnike političkih partija, tako i predstavnike civilnog društva (medija, sindikata, akademskih institucija i nevladinih organizacija).

Predlaže Vladi Crne Gore da već u prvoj polovini 2008. godine, podnese zahtjev za punopravno članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji.

S tim u vezi, očekujući što skorije ispunjavanje potrebnih preduslova za uspješnu kandidaturu, a potom i pristupanje Crne Gore, ukazuje na značaj da konačnu odluku o članstvu u Evropskoj uniji donesu građani putem slobodno iskazane volje;

Posebno naglašava svoja očekivanja da parlamanti zemalja članica Evropske unije, Vlade država članica, kao i ostale institucije Evropske unije, uvažavaju puno opredeljenje i posvećenost svih političkih snaga Crne Gore, procesu evropskih integracija, kako bi se proces ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju završio u najkraćem mogućem roku.

Rezuluciju dostaviti Evropskom parlamentu, Evropskoj komisiji, Savjetu ministara Evropske unije i Savjetu Evrope.

Rezuluciju objaviti u Službenom listu Crne Gore.

Podgorica, 27. 12. 2007. g.
SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjednik

UVOD

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Službeni list Crne Gore br. 02/08), Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU. Osnov za pripremu ovog izvještaja su mjesečni izvještaji koji se, saglasno navedenoj Rezoluciji, dostavljaju Odboru za međunarodnu saradnju i evropske integracije Skupštine Crne Gore.

Izvještaji za svaki kvartal fokusirani su na najvažnije događaje, strateške aktivnosti, projekte ili oblike saradnje s Evropskom unijom. Najvažniji događaji i procesi, koji su obilježili period od 1. januara do 31. marta 2008. godine, u fokusu su i ovog, jedanaestog kvartalnog izvještaja.

Od 1. januara 2008.godine primjenjuje se Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima između Evropske zajednice i Crne Gore. U januaru je osnovan Privremeni odbor, zajedničko tijelo EZ i Crne Gore i održana prva sjednica. Uspostavljeno je i pet privremenih pododбора, a u martu je održan i prvi sastanak Pododбора za unutrašnje tržište i konkurenciju.

Izabrana je i nova Vlada Crne Gore, 29. februara 2008.godine. U ekspezu predsjednika Vlade Mila Đukanovića evropske integracije istaknute su kao prioritet.

Važan događaj u ovom periodu bila je i posjeta Oli Rena, komesara EK za proširenje, koji je govorio i u Skupštini Crne Gore, i najavio da će Crna Gora od Evropske unije u naredne četiri godine dobiti više od 140 miliona € podršk., ističući da su prioriteti naše zemlje na putu u EU primjena SSP, reforma pravosuđa, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i primjena SSP i poštovanje obaveza u njemu. To je put ka statusu kandidata za članstvo u EU, rekao je Ren, sugerišući osnaživanje administrativnih kapaciteta i ističući značajnu ulogu Skupštine u evropskim integracijama.

Evropski komesar za pravdu, slobodu i bezbjednost Franko Fratini boravio je u Crnoj Gori 21. februara, povodom pregovora o viznim olakšicama. U susretima sa crnogorskim zvaničnicima Fratini je rekao da je Crna Gora postigla važne rezultate i uspjehe, kao što su usvajanje Ustava i borba protiv organizovanog kriminala. Mapa puta za vizne olakšice predviđa ispunjavanje kriterija iz četiri područja – bezbjednosni dokumenti, borba protiv nelegalne migracije, javna bezbjednost, kao i kriterije koji se odnose na spoljnu politiku. Crna Gora, prema njegovom mišljenju, nije rizična država kada je u pitanju ilegalna migracija, a implementacija Sporazuma o readmisiji biće jedan od kriterijuma koji će biti uzet u obzir u liberalizaciji viznog režima.

Crna Gora je u ovom periodu dobila još jedno važno priznanje - Upravni odbor ReSPA-e (Regionalna škola za državnu upravu) je, 31. januara 2008. godine, odlučio da u Crnoj Gori bude sjedište ove ustanove.

Finansijski sporazum između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih zajednica o nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru IPA - komponente za pomoć tranziciji i institucionalno jačanje

kapaciteta za 2007. godinu je u ime Vlade potpisala potpredsjednik Vlade prof. dr Gordana Đurović, 12. marta 2008. godine. Takođe, nakon notifikacije Generalnog direktorata za proširenje od strane Misije Crne Gore pri EU (14. marta 2008.godine), Delegacija Evropske komisije je 18. marta 2008. godine uputila notu Ministarstvu inostranih poslova Crne Gore da je Evropska komisija usvojila Okvirni sporazum između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), čime se potvrđuje da je od tada Okvirni sporazum stupio na snagu i u Evropskoj uniji.

Na petom sastanku Radne grupe za pristupanje Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, održanom 28. februara u Ženevi, predstavnici Evropske komisije, ispred 27 zemalja članica EU, saopštili su da su završili pregovore sa Crnom Gorom i da su spremni da se, ubrzo u Briselu, potpišu bilateralni sporazumi za usluge i robe.

U periodu od 1. januara 2008. godine nastavljena je i intenzivirana saradnja sa Delegacijom EK u Podgorici, prvenstveno kroz redovne mjesečne koordinacione sastanke potpredsjednika Vlade za evropske integracije i predstavnika SEI, sa predstavnicima Delegacije Evropske komisije. Imenovanje Ambasadora Leopolda Maurera za šefa Delegacije Evropske komisije u Podgorici, koji je na tom mjestu od 1. marta 2008. godine, dodatno je unaprijedilo saradnju sa EK, posredstvom Delegacije u Podgorici.

1.

PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI I SRODNIMA PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKE ZAJEDNICE I CRNE GORE

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske zajednice, s jedne strane, i Crne Gore, s druge strane, potpisan je u Luksemburgu 15. oktobra 2007. godine. Istovremeno je potpisan i Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima, a Skupština Crne Gore je donijela Zakone o ratifikaciji oba sporazuma 13. novembra 2007. godine, koji su objavljeni u Službenom listu Crne Gore br. 07/07. Evropski parlament dao je saglasnost na ove sporazume 13. decembra 2007. godine, čime su se stekli uslovi za stupanje na snagu Privremenog sporazuma i ratifikaciju SSP u svih 27 parlamenata država članica EU. Nakon ratifikacije, cjelokupni SSP, sa svim aneksima, stupiće na snagu, i tada će biti osnovani i Savjet za stabilizaciju za pridruživanje, Odbor za stabilizaciju i pridruživanje, kao i Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje.

U međuvremenu se primjenjuje Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima, koji je stupio na snagu 1. januara 2008. godine. Shodno članu 43 Privremenog sporazuma, Evropska zajednica i Crna Gora osnivaju Privremeni odbor, koji nadzire primjenu i sprovođenje Privremenog sporazuma. Privremeni odbor se sastaje na odgovarajućem nivou u redovnim vremenskim razmacima i kada to okolnosti zahtijevaju, a razmatra sva važna pitanja u okviru Privremenog sporazuma, kao i sva druga bilateralna i međunarodna pitanja od obostranog interesa.

U skladu sa članom 44 Privremenog sporazuma, Privremeni odbor sastavljen je od članova Savjeta Evropske unije i članova Komisije Evropskih zajednica, s jedne strane, i predstavnika Vlade Crne Gore, s druge strane. Privremenim odborom će naizmjenično, u periodu od 12 mjeseci, predsjedavati predstavnik Komisije Evropskih zajednica, odnosno Evropske komisije, i predstavnik Vlade Crne Gore. U prvom periodu predsjedavanja, do 31. decembra 2008. godine, predsjedavajući Privremenog odbora je predstavnik Evropske komisije, dok će od 1. januara 2009. godine predsjedavanje Privremenim odborom preuzeti predstavnik Vlade Crne Gore. Predviđeno je da se redovni sastanci Privremenog odbora održavaju jednom godišnje, u Briselu i u Podgorici, prema dogovoru obje strane.

1.1. Prvi sastanak Privremenog odbora

Konstitutivna sjednica Privremenog odbora za primjenu i sprovođenje Privremenog sporazuma o trgovini i povezanim temama između Evropske zajednice i Crne Gore održana je u Briselu 22. januara 2008. godine, a predsjedavali su Prof. dr Gordana Đurović, potpredsjednik Vlade za evropske integracije i Pjer Mirel, direktor Direktorata za proširenje u Evropskoj komisiji.

Na prvoj sjednici Privremenog odbora, Pjer Mirel, predsjedavajući Odbora u toku ove godine i direktor Direktorata za proširenje u Evropskoj komisiji, istakao je da je Crna Gora ostvarila značajne rezultate na afirmaciji svoje evropske perspektive u periodu od 20 mjeseci poslije referenduma o nezavisnosti i da je sastanak Odbora jedan od pokazatelja tog progressa. Izrazio je očekivanje da će proces ratifikacije crnogorskog SSP ići dinamično u zemljama EU, kao i da će Crna Gora efikasno implementirati Sporazum i time omogućiti dalji intenzivan proces približavanja Crne Gore Uniji.

Potpredsjednik Vlade prof. dr Gordana Đurović je informisala o aktivnostima Vlade Crne Gore, posebno u periodu od održavanja sastanka Unaprijeđenog stalnog dijaloga, novembra 2007. godine u Podgorici, a koje su prevashodno usmjerene na pripremu sveobuhvatnog strateškog dokumenta – Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju i punoj implementaciji obaveza iz Privremenog sporazuma. Istaknut je značaj usvajanja skupštinske Rezolucije o ispunjenju obaveza Crne Gore u okviru SSP-a, koji predstavlja još jedan pozitivan znak jasne i kontinuirane političke podrške za proces evropskih integracija zemlje.

Privremeni odbor je usvojio Poslovnik o radu i Pravila po kojima će funkcionisati pododbori Evropske zajednice i Crne Gore, kao i njihovu strukturu: pododbor za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa ostalim državama kandidatima; pododbor za poljoprivredu i ribarstvo; pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju; pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i pododbor za saobraćaj. Na prvoj sjednici Odbora usvojen je i Plan održavanja sastanaka privremenih pododbora, kao i sastanaka Unaprijeđenog stalnog dijaloga za 2008. godinu, uključujući i glavne oblasti koje će se razmatrati.

U skladu sa Poslovnikom, koji je pripremljen u konsultacijama sa Vladom Crne Gore, a koji je Savjet usvojio 19. novembra 2007. godine, Privremeni odbor Evropske zajednice i Crne Gore ovlašćen je da donosi odluke u okviru Privremenog sporazuma, koje su obavezujuće za obje strane i objavljuju se u službenim glasilima obje strane.

Poslovnikom je definisano i da predstavnik Evropske komisije i predstavnik Crne Gore zajednički djeluju kao Sekretarijat Privremenog odbora (član 4), uz preciziranje obaveza i uloge koje imaju sekretari Odbora.

Tokom sastanka predstavnici delegacije Crne Gore su informisali članove delegacije Evropske zajednice o ostvarenom napretku u kreiranju politika i realizaciji obaveza u okviru svojih resora, kao i preduzetim aktivnostima na implementaciji Privremenog sporazuma u skladu sa preuzetim obavezama u oblasti trgovinske i carinske politike, poljoprivrede i ribarstva, tranzitnog saobraćaja, politike konkurencije i zaštite prava intelektualne svojine, javnih nabavki i državne pomoći. Takođe,

prezentovan je status pregovora za pristupanje Crne Gore STO i izražena očekivanja da će tokom ove godine biti završeni pregovori. Tema sastanka je bila i primjena CEFTA sporazuma, koji Crna Gora u potpunosti ispunjava.

Predstavnici delegacije Evropske zajednice ocjenili su pozitivnim preduzete aktivnosti na implementaciji Privremenog sporazuma, te u cilju njegove pune i kvalitetne primjene predložili odgovarajuću stručnu pomoć i dodatne programe obuke u sektorima tranzitnog saobraćaja i poljoprivrede.

1.2. Privremeni Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju

Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju je jedan od pet pododbora koji su osnovani u skladu sa odredbama Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima i Poslovnikom Privremenog odbora za praćenje implementacije Sporazuma. Nadležnost ovog pododbora sadržana je u članovima 36, 37, 38 Privremenog sporazuma, dijelom Protokola 4; kao i članovima 39, 40 i 41 Privremenog sporazuma.

Prvi sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju i, istovremeno, drugi sektorski sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga za unutrašnje tržište, kojim su predsjedavali šef Odjeljenja za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom direktoratu za proširenje Tereza Sobjeski i sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović, održan je u Briselu, 10. marta 2008. godine. Na sastanku su učestvovali predstavnici resornih generalnih direktorata Evropske komisije i Vlade Crne Gore.

Ana Vukadinović je, informisala da se Privremeni sporazum u potpunosti primjenjuje, o čemu se, kroz mjesečne izvještaje, redovno informiše Skupština Crne Gore, u skladu sa Rezolucijom Skupštine Crne Gore, koja je usvojena u decembru 2007. godine.

Na sastanku Privremenog pododbora, iz okvira unutrašnjeg tržišta, razmotreno je sprovođenje Sporazuma, kao i postignuti napredak u zakonodavstvu, implementaciji i institucionalnim kapacitetima, u oblastima prava intelektualne, industrijske i komercijalne svojine, javnih nabavki, prava osnivanja i sloboda pružanja usluga, bankarstva, osiguranja, lizinga i drugih finansijskih usluga, konkurencije, državne pomoći i zaštite potrošača i zdravlja.

Generalno, predstavnici EK i nadležnih generalnih direktorata, izrazili su zadovoljstvo dosadašnjim sprovođenjem Privremenog sporazuma, kao i postignutim napretkom kako u zakonodavstvu i harmonizaciji sa EU pravom, tako i u implementaciji propisa, uključujući i institucionalno jačanje, u skoro svim oblastima razmatranim na prvom sastanku Privremenog pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju.

Imajući posebno u vidu da je to prvi sastanak jednog privremenog pododbora, sveobuhvatne i detaljne pripreme za sastanak počele su znatno prije dobijanja predloga dnevnog reda. U koordinaciji Sekretarijata za evropske integracije i Ministarstva za ekonomski razvoj, nadležnog za ovaj Pododbor, održano je nekoliko pripremnih sastanaka sa svim učesnicima – predstavnicima resornih državnih organa i institucija, na kojima su detaljno razrađeni koncept, sadržina i poruka svake prezentacije, uključujući i odgovore na potencijalna pitanja. Pripremljeni su pisani prilozi za svaku tačku dnevnog reda. Prezentacije učesnika su u Sekretarijatu za evropske integracije pregledane i upoređene sa odgovarajućim tekstovima iz Nacrta NPI. Nakon još jedne analize i dorade sa nadležnim ministarstvima i institucijama, Sekretarijat za evropske integracije obezbijedio je prevode priloga i dostavio EK i Delegaciji Evropske komisije u Podgorici. Takođe su dostavljeni prevodi na engleski jezik preko 20 zakona i podzakonskih akata, koji se, direktno ili indirektno, odnose na oblast unutrašnjeg tržišta i konkurencije.

1.3. Izvještavanje o implementaciji Privremenog sporazuma

U skladu sa Rezolucijom Skupštine Crne Gore od 27. decembra 2007. godine, kojom je, između ostalog, predviđeno mjesečno izvještavanje o primjeni Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima, Sekretarijat za evropske integracije do sada je pripremio tri izvještaja, za januar, februar i mart, i dostavio Skupštinskom Odboru za međunarodne odnose i evropske integracije.

Izvještaji su sačinjeni u formi tabele konsolidovanih obaveza koje je Crna Gora preuzela potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma. Tabela sadrži broj člana SSP/PS, preuzete obaveze, predviđeni rok za ispunjavanje, kao i četvru kolonu u koju se mjesečno unose ažurirani podaci o ispunjavanju odredbi SSP, odnosno Privremenog sporazuma (Izvještaj za mart dat u prilogu).

2.

POLITIČKI DIJALOG

U ovom periodu održan je i drugi redovni politički dijalog između Crne Gore i EU – 18. februara u Briselu. Na sastanku ministra inostranih poslova Crne Gore sa predstavnicima Trojke EU razmotreni su, između ostalog, odnosi Crne Gore i Evropske unije, unutrašnji razvoj događaja u Crnoj Gori i regionalna saradnja. Predstavnici EU istakli su uspjehe koje je Crna Gora postigla u protekloj godini, posebno usvajanje Ustava i potpisivanje SSP. Veoma je značajnim ocijenjeno što je SSP jednoglasno potvrđen u crnogorskoj Skupštini.

Crna Gora je napravila značajan napredak na putu ka Evropskoj unij, ocijenio je komesar EK za proširenje Oli Ren, nakon političkog dijaloga Crne Gore i Trojke EU. "Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i novi Ustav Crne Gore odličan su temelj za nastavak demokratskih i ekonomskih reformi". On je također saopštio da je „SSP najbolji pravni okvir za dalje ekonomske, političke i institucionalne reforme“ i ohrabrio „Vladu Crne Gore da uspostavi jasne prioritete kada je riječ o sprovođenju SSP, kako bi mogla da ispuni uslove za dalje korake prema EU“. Prema njegovim riječima, potrebno je da Crna Gora ojača vladavinu prava, administrativne kapacitete, da se bori protiv korupcije i organizovanog kriminala i da osnaži konsenzus vezan za izgradnju nacionalnih institucija. Ren je tokom političkog dijaloga, takođe saopštio da je Evropska komisija spremna da počne dijalog o liberalizaciji viza sa Crnom Gorom.

Šef slovenačke diplomatije Dimitrij Rupel je na sastanku u Briselu ocijenio je da je Crna Gora za manje od dvije godine, nakon obnove državnosti, "ostvarila nevjerovatan uspjeh i postala uzor mnogima". "EU će učiniti sve da crnogorske prijatelje ohrabri da odlučno i brzo idu naprijed", rekao je Rupel. Crnogorski ministar inostranih poslova Milan Roćen najavio je da će i nova Vlada odlučno nastaviti započete reforme, posebno u oblastima pravosuđa i državne uprave. On je ponovio da će za vrijeme slovenačkog predsjedavanja EU Crna Gora podnijeti zahtjev za članstvo u EU.

3.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

Dijalog o liberalizaciji viznog režima sa Crnom Gorom otvoren je 21. februara 2008. godine u Podgorici između predstavnika Evropske zajednice i Vlade Crne Gore. Tokom prve runde dijaloga na tehničkom nivou, održane 21. februara u Podgorici, zaključeno je da je potpuna i tačna implementacija sporazuma o readmisiji i viznim olakšicama od najvećeg značaja za nastavak dijaloga. EU će Vladi Crne Gore obezbijediti detaljna uputstva, sa preciziranim uslovima koje Crna Gora treba da ispuni kako bi postepeno napredovala ka liberalizaciji viznog režima.

U svjetlu EU prava, do sada identifikovani relevantni faktori za eventualno ukidanje viza mogu se sumirati u četiri grupe srodnih pitanja – to su bezbjednost dokumenta u okviru javnog reda i bezbjednosti, ilegalne migracije, uključujući readmisiju, javni red i bezbjednost, te spoljni odnosi.

Rad će biti zasnovan na prezentaciji detaljnih informacija od strane Komisije o pravu EU u ovoj oblasti, uključujući pravila i procedure, kao i praktične informacije o implementaciji odgovarajućih zahtjeva.

Druga runda dijaloga na tehničkom nivou održana je u Briselu 27. februara 2008. godine, a glavne preporuke odnose se na ilegalne migracije, javni red i bezbjednost, spoljne odnose Unije, reciprocitet i regionalnu uskladenost.

Evropska komisija će pripremiti nacrt mape puta o liberalizaciji viznog režima, sa kojim će upoznati delegaciju Crne Gore. Nacrt mape puta će se dostaviti državama članicama EU radi konsultacija, do kraja aprila, odnosno početka maja, kada će se i održati formalni sastanak delegacija EK i Vlade Crne Gore na kojem se očekuje da Crna Gora da saglasnost da je implementacija Mape puta njen cilj.

4.

RESPA – REGIONALNA ŠKOLA ZA DRŽAVNU UPRAVU

Upravni odbor ReSPA-e (Regionalna škola za državnu upravu) je 31. januara 2008. godine donio odluku da u Crnoj Gori bude sjedište ove ustanove.

Regionalna škola za državnu upravu je inicirana u cilju unapređivanja regionalne saradnje u oblasti javne uprave, jačanja administrativnih kapaciteta i razvijanja kadrova. U skladu sa "Solunskim programom za Zapadni Balkan" koji su odobrile vlade zemalja regiona i Savjet ministara Evropske unije 2003. godine, u Briselu je u maju 2006. godine potpisan "Protokol o saradnji u stvaranju Regionalne škole za državnu upravu (ReSPA)" između vlada Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, BJR Makedonije, Crne Gore, Srbije i UNMIK-a u ime Kosova, u prisustvu predstavnika Evropske komisije.

Krajem 2007. godine, Vlada Crne Gore je izrazila interesovanje da ponudi sjedište ReSPA-i, a Uprava za kadrove je Evropskoj komisiji poslala i zvanično pismo o namjeri dostavljanja predloga. U cilju pripreme aplikacije, Uprava za kadrove je formirala Radnu grupu koja je pripremila Predlog (narativni dio koji sadrži geo-političku poziciju Crne Gore i opštine Danilovgrad, kao i Nacrt ugovora o aranžmanima zemlje domaćina) sa neophodnim elementima. Za prostorije ReSPA-e je ponuđen objekat od 1600m² u Branelovici u Opštini Danilovgrad koji zahtijeva obimniju adaptaciju, a predložena je izgradnja novog objekta sa smještajnim kapacitetima.

Od pet zemalja koje su dostavile predlog – Albanija, BiH, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Crna Gora, na šestom sastanku Upravnog odbora ReSPA-e, odlučeno je da Crna Gora dobije sjedište.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 22. februara 2008. godine prihvatila Informaciju o aktivnostima na uspostavljanju Regionalne škole za državnu upravu ReSPA, sa sjedištem u Branelovici, opština Danilovgrad, koju je pripremila Uprava za kadrove.

Radna Grupa za ReSPA-u je održala sastanak 11. marta 2008. čiji cilj je bila dorada Nacrta ugovora i usaglašavanje stavova članova radne grupe pred dolazak delegacije koju sačinjavaju predstavnici Evropske komisije i OECD-a.

Tokom sastanka radne grupe sa predstavnikom EK i predstavnicom OECD-a koji je održan 12. marta 2008. godine analiziran je Nacrt ugovora u cilju njegove finalizacije. Takođe, u prostorijama Uprave za kadrove je predstavljeno idejno rješenje objekata ReSPA-e u Branelovici, a predstavnici Ministarstva finansija i Uprave za kadrove su predstavili i procjenu troškova održavanja dva objekta ReSPA-e za 2009. godinu, koja je pripremljena u skladu sa propisima i standardima koji važe za državnu administraciju Crne Gore.

5.

NOVA KOMUNIKACIJA EVROPSKE KOMISIJE – ZAPADNI BALKAN: UNAPRJEĐENJE EVROPSKE PERSPEKTIVE

EK je u Briselu 5. marta predstavila paket mjera usmjerenih na jačanje evropske perspektive zemalja zapadnog Balkana i na podršku njihovim političkim i ekonomskim reformama na putu ka pristupanju. "U okviru EU postoji postojana podrška da se narodi zapadnog Balkana podrže u njihovom opredjeljenju za evropske vrijednosti i standard življenja," izjavio je komesar EK za proširenje Oli Ren. Apelujući na zemlje u regionu da ubrzaju političke i ekonomske reforme, EK je iznijela prioritetne oblasti, poput vladavine prava, dobre državne uprave, pravosudne i upravne reforme, ličnih međuljudskih kontakata i razvoja civilnog društva.

Istovremeno sa predstavljanjem ovog dokumenta u Briselu, Nova komunikacija za Zapadni Balkan prezentirana je i u Podgorici. Šef Delegacije EK u Crnoj Gori Ambasador Leopold Maurer je na sastanku u Sekretarijatu za evropske integracije sa sadržajem i ciljem dokumenta EK upoznao potpredsjednika Vlade za evropske integracije prof. dr Gordanu Đurović i predstavnike Vlade i Sekretarijata. Crna Gora dobila je pozitivne reference od strane Evropske komisije, koje su navedene u inicijativi "Zapadni Balkan: Unapređenje evropske perspektive", saopštio je Maurer. Precizirano je da bi Crna Gora trebalo dalje da radi na jačanju administrativnih kapaciteta, odnosno na stvaranju dobro obučene administracije koja je sposobna da implementira Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

Razvoj u oblastima koje se odnose na proces pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji je veoma pozitivan i Crna Gora je na dobrom putu, a to je obećavajući signal, kazao je Maurer. Tu su reference i o regionalnim inicijativama, na kojima zemlje zapadnog Balkana rade zajedno. U tom kontekstu Crna Gora ima značajno mjesto zbog Regionalne škole za javnu administraciju čije će sjedište biti u Danilovgradu, kazao je Maurer. On je objasnio da će se nove inicijative EK odnositi prije svega na viznu liberalizaciju. Na redu su mape puta za viznu liberalizaciju, koje će biti razvijene za svaku zemlju pojedinačno. Ostale inicijative odnose se na stipendije za studente, učešće u programima Evropske zajednice, kao i na razvoj civilnog društva, koje će biti podržane novim finansijskim instrumentom. Podrška će biti usmjerena u tri pravca, podrškom lokalnim nevladinim organizacijama, pomoći u razmjeni informacija u EU o novinarima, političarima, predstavnicima sindikata i profesorima, rekao je Maurer.

Prema njegovim riječima, važne inicijative odnose se na podršku dobrom upravljanju, razvoju slobodne trgovine, kao i na finansijsku pomoć regionu. Maurer je naveo da Evropska unija za zemlje Zapadnog Balkana godišnje opredijeli 800 miliona eura.

Nakon objavljivanja 5. marta, nova komunikacija predstavljena je državama članicama EU tokom dvodnevnog neformalnog sastanka ministara spoljnih poslova 27-članog bloka, koji je održan 28. i 29. marta u Kranju, u Sloveniji. Na ovom sastanku razmatrano je šta može biti učinjeno u mjesecima koji slijede za zemlje Zapadnog Balkana.

Na neformalnom Ministarskom sastanku zemalja Evropske unije učestvovao je i Ministar inostranih poslova Crne Gore Milan Roćen, rekavši da je Crna Gora danas simbolički, ali i suštinski, sve manje Balkan, a sve više Evropa. Evropski komesar za proširenje Oli Ren poručio je da je EK zadovoljna željom i umješnošću Vlade u Podgorici da sprovodi obaveze iz SSP-a ohrabrujući Crnu Goru da nastavi ovim putem. Slovenački ministar inostranih poslova Dimitrije Rupel rekao je da bi aplikacija Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji za vrijeme slovenačkog predsjedavanja bila velika čast i izazov za tu zemlju i dobar signal za region. „Nadamo se da će crnogorski prijatelji iskoristiti vrijeme našeg predsjedavanja da ubrzaju pristupanje EU“, rekao je Rupel.

Glavni cilj nove komunikacije EK za Zapadni Balkan je da se osigura dodatna podrška za politički i ekonomski razvoj u zemljama Zapadnog Balkana na taj način im pomažući da ubrzaju svoj napredak na putu prema članstvu u EU.

Nova komunikacija Evropske komisije će dodatno povećati broj stipendija za studente iz zemalja Zapadnog Balkana. Pomoći će u uspostavljanja bezviznog režima putovanja u zemlje EU, za civilno društvo fokusiraće se na finansijsku podršku novinarima, mladim političarima, profesorima, liderima sindikata i drugima, kako bi učestvovali u različitim programima EU, lokalnim inicijativama i inicijativama za izgradnju kapaciteta usmjerenih na ojačavanje partnerstava između organizacija građanskog društva u zemljama Zapadnog Balkana i srodnih partnerskih organizacija u EU.

Veliki šumski požari koji su se desili u ljeto 2007. godine su naglasili važnost spremnosti kao i dobro koordinirane prekogranične akcije u slučaju katastrofa u regiji. Zemlje Zapadnog Balkana moraju izgraditi neophodne kapacitete i poboljšati regionalnu saradnju u oblasti civilne zaštite i sprječavanja katastrofa.

Evropska unija će, kroz Pretpristupni instrument pomoći (IPA) dati sredstva u iznosu od 2 miliona eura godišnje za pokretanje Inicijative za smanjenje rizika od katastrofa, koja će omogućiti izgradnju kapaciteta, zaštitu podataka, procesuiranje i ustupanje informacija kao i pripremu regionalne strategije.

Finansijska podrška od 800 miliona eura godišnje za zemlje Zapadnog Balkana u periodu 2007–2011. godina je najveći iznos po glavi stanovnika koji je EU osigurala bilo kojoj regiji u svijetu.

6.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

U Ženevi je 28. februara 2008. godine održan peti sastanak Radne grupe za pristupanje Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, kojom je predsjedavao slovenački ambasador Andrej Logar, šef pregovaračke grupe za pristupanje Crne Gore toj organizaciji.

Na sastanku Radne grupe, kome su prisustvovala brojne zemlje članice STO-a, potvrđen je i pozdravljen izuzetan napredak koji je Crna Gora ostvarila u dosadašnjem procesu pristupanja, kako u obimu i kvalitetu usvojenih zakonskih i podzakonskih akata, tako i u kvalitetu ponuda o pristupu tržištu roba i tržištu usluga, koje su revidirane u januaru ove godine. Prezentiran je Nacrt finalnog izvještaja radne grupe i iskazano uvjerenje da je proces pristupanja Crne Gore u STO u završnoj fazi.

S obzirom na ostvarene rezultate na multilateralnom nivou, buduća dinamika procesa pristupanja zavisice od toga koliko je biti moguće okončati otvorene bilateralne pregovore sa državama članicama STO u narednim mjesecima. Predstavnici Direktorata za pristupanje STO i šef radne grupe pozvali su države članice STO da ubrzaju svoje bilateralne pregovore sa Crnom Gorom, kako bi što prije bili okončani. Na kraju sastanka Radne grupe, u najavi sljedećih koraka, planiran se uspješan završetak bilateralnih pregovora, priprema konačne verzije Izvještaja radne grupe i potvrda Crne Gore da su svi utvrđeni predlozi zakona zaista i usvojeni u crnogorskom parlamentu, sa preciznim navođenjem dana njihovog stupanja na snagu.

Predstavnici Evropske komisije, ispred 27 zemalja članica EU, saopštili su da su završili pregovore sa Crnom Gorom i da su spremni da se potpišu bilateralni sporazumi za usluge i robe. Ova najava naišla je na odobravanje svih država članica STO, kao snažna podrška Crnoj Gori u ovom kompleksnom pregovoračkom procesu. U navedenom kontekstu, i druge članice STO, SAD, Kina, Japan, Kanada i Norveška, izrazile su spremnost da se sa Crnom Gorom intenziviraju bilateralni pregovori, što bi trebalo da produkuje njihovo uspješno okončanje do polovine ove godine.

Sljedeći sastanak Radne grupe planiran je u julu, kada će se zajedno procijeniti stepen ispunjenosti planiranih aktivnosti i spremnost Crne Gore da uspješno okonča proces pristupanja.

7.

NACIONALNI PROGRAM ZA INTEGRACIJU U EU

Programom rada Vlade za II kvartal planirano je usvajanje Nacrta Nacionalnog programa za integraciju. U tom cilju Sekretarijat za evropske integracije, kao koordinator, u saradnji sa ostalim nadležnim organima pripremio je završnu verziju Nacrta Nacionalnog programa za integraciju. Vlada će usvojiti Nacrt programa i utvrditi program održavanja javne rasprave. U narednom kvartalnom izvještaju Skupština će biti detaljno informisana o postignutim i budućim aktivnostima.

Izradi završnog teksta Nacrta NPI prethodio je intenzivan rad velikog broja službenika državne uprave, kroz sedam grupa za evropske integracije, a u koordinaciju SEI i uz podršku stranih i lokalnih eksperata, o čemu su detaljne informacije pružene u prethodnom Kvartalnom izvještaju.

8.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

8.1. Finansijski sporazum između Vlade Crne Gore i Komisije evropskih zajednica o nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru IPA 2007 Komponente za pomoć tranziciji i institucionalnom jačanju kapaciteta

Delegacija Evropske komisije je 18. marta 2008. godine uputila notu MIP-u Crne Gore da je Evropska komisija usvojila Okvirni sporazum između Crne Gore i Komisije evropskih zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja instrumenta pretpriступne pomoći, čime se potvrđuje da je Okvirni sporazum stupio na snagu i u EU.

Nakon ratifikovanja *Okvirnog sporazuma (Sl.CG. broj 01/08 od 10. 01. 2008. godine)*, Evropska komisija je prosljedila Vladi Crne Gore Prijedlog Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih zajednica o Nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru IPA 2007– Komponente za pomoć tranziciji i institucionalno jačanje kapaciteta. Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 6. marta 2008. godine usvojila je Finansijski sporazum. Ovaj Sporazum su potpisali direktor Direktorata C u okviru Generalnog Direktorata za proširenje, Pierre Mirel, sa jedne, i prof. dr Gordana Djurović, potpredsjednik Vlade za evropske integracije i NIPAC-a za Crnu Goru, sa druge strane, 12. marta 2008. godine čime je ovaj Sporazum stupio na snagu.

Ovaj Finansijski sporazum, pored iznosa kojim se potvrđuje podrška Evropske zajednice u iznosu od 23.870.504 €, podrazumijeva i obavezu finansijskog doprinosa i od strane same države korisnice IPA 2007 programa podrške za Komponentu Pomoć tranziciji i institucionalno jačanje kapaciteta. Princip kofinansiranja projekata finansiranih u okviru ovog programa je dat na osnovu kriterijuma ukupnih prihvatljivih troškova. Stopa doprinosa Zajednice iznosi 58.07% programskog budžeta. Pet projekata će biti kofinansirano iz državnog budžeta, a jedan iz budžeta Glavnog grada Podgorica (minizaobilaznica oko Podgorice).

Evropska komisija je pripremila i poslala Crnoj Gori nacrt Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MultiAnnual Indicative Planning Document – MIPD) za period 2008. – 2010. godina. Ovaj dokument predstavlja osnovu za programiranje i korišćenje IPA sredstava u periodu 2008. – 2010. Crnogorske institucije su dale komentare na pomenuti dokument i isti su prosljeđeni Evropskoj komisiji. Očekuje se usvajanje ovog dokumenta u II kvartalu 2008. godine.

8.2. Programiranje IPA 2008

U toku izvještajnog perioda završena je izrada predloga projekata, odnosno izrada project ficheva za IPA 2008. U tabeli je dat indikativni pregled projekata za IPA 2008 koji će biti podnešeni Evropskoj komisiji u aprilu mjesecu, a konačno odobravanje projekata od strane IPA komiteta se očekuje sredinom 2008. godine.

IPA 2008		
Komponente	mil €	Napomene
I PODRŠKA TRANZICIJI I JAČANJE INSTITUCIJA	27.7	
1. POLITIČKI ZAHTEVI	7.00	
Mediji	1.00	Budžet za ovaj projekat može varirati i do 1.00 mil €
Manjine, izbjeglice, interno raseljena lica	1.50	Budžet za ovaj projekat može varirati i do 1.50 mil €
Lokalna samouprava	4.50	Projekat će biti usmjeren na jačanje kapaciteta lokalne uprave
2. SOCIO – EKONOMSKI ZAHTEVI	9.60	
Razvoj ljudskih resursa/ Zapošljavanje/Stručno obrazovanje	2.00	Podrška upravama zaduženim za razvoj aktivnih mjera zapošljavanja
Tempus	0.80	Centralizovano upravljanje (DG ELARG)
Razvoj privatnog sektora/SME	1.20	Unapređenje poslovnog okruženja za mala i srednja preduzeća iz ruralnih i zapostavljenih područja
Životna sredina	4.50	Dalja podrška Agenciji za zaštitu životne sredine, kao i izgradnja manjih infrastrukturnih objekata za zaštitu životne sredine (najvjerovatnije postrojenje za tretman otpadnih voda u Nikšiću)
Telekomunikacije	0.80	Podrška Agenciji za komunikacije, kao i resornom ministarstvu
Nuklearna bezbjednost	0.30	Centralizovano upravljanje (DG ELARG)
3. PREUZIMANJE OBAVEZE ČLANSTVA	11.1	
Kontrola životinjskih bolesti	1.7	Izgradnja kapaciteta i podizanje svijesti u resornim institucijama, prije svega u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za buduće upravljanje V komponentom IPA;
Ruralni razvoj	1.8	Predlog DG SANCO – Podrška jačanju kontrole životinjskih bolesti
Bezbjednost hrane	2.00	Unapređenje bezbjednosti hrane kroz razvoj efektivnog, koordinisanog sistema sanitarne, fitosanitarne i veterinarske inspekcije
Carina	1.00	Jačanje kapaciteta Uprave carina za uspješnu implemtaciju poslovnih strategija i planova; Podrška Ministarstvu finansija u daljoj harmonizaciji crnogorskog zakonodavstva u oblasti carina
Integrirano upravljanje granicama	2.80	Podrška implementaciji strategije o integriranom upravljanju granicama; Izgradnja graničnog prelaza (najvjerovatnije Dračenovac i Sitenica)
Bankarstvo	0.80	Jačanje regulatornog i nadzornog okvira za finansijske institucije i tržišta (Centralna banka, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za osiguranje)
Migracije	1.00	Razvoj održive strukture za upravljanje migracijama (pomoć u pripremi nacionalne strategije i akcionog plana za migracije, jačanje kancelarije za migracije i ostalih zainteresovanih strana)
4. II PREKOGRANIČNA SARADNJA	4.50	Fiksni iznos
Ukupno	32.2	
5. Rezerve	1.20	
UKUPNO	33.4/32.6	MIFF predviđa za IPA 2008 budžet u iznosu 32.60

8.3. Programiranje IPA 2009

Imajući u vidu da se programiranje sredstava raspoloživih kroz IPA program vrši na godišnjem nivou, Sekretarijat za evropske integracije je u proteklom periodu koordinirao dostavljanje predloga projekata od strane resornih ministarstava i ostalih organa državne uprave. Za IPA 2009, resorna ministarstva su dostavila ukupno 78 projekata, ukupne vrijednosti 187.979.021,00 €. U okviru I komponente IPA 2009 programa Crnoj Gori stoji na raspolaganju 28,6 miliona €. U izvještajnom periodu je, u cilju što kvalitetnijeg odabira projektnih ideja, održano više sastanaka, kako sa predstavnicima Delegacije Evropske komisije, tako i sa predstavnicima resornih institucija. Nakon odabira projekata, resorne institucije će, uz podršku Delegacije Evropske komisije (DEK), Sekretarijata za evropske integracije i ekspertske pomoći, uraditi opise projekata (*Project Fiche*), nakon čega će biti dostavljeni Evropskoj komisiji na odobravanje i poslije prevođenja na jezike EU i očekuje se da projekti budu odobreni od strane IPA komiteta EK u februaru 2009. godine. Implementacija projekata iz IPA 2009 se planira od 2010. godine.

8.4. Višekorisnička IPA

U ovom periodu je finalizovan Višekorisnički višegodišnji indikativni planski dokument (MIPD) za period od 2008.g. – 2010.g., čime su inovirani prioriteti za finansiranje u naredne tri godine u regionu. Programom se upravlja centralno, preko sjedišta Evropske komisije u Briselu, tj. preko Generalnog direktorata (DG) za proširenje ili drugih DG-eva.. Višekorisnička IPA se programira putem regionalnih i horizontalnih programa. Dok su Regionalni programi namijenjeni za poboljšanje regionalne saradnje među korisnicima zapadnog Balkana i Turske, Horizontalni programi se odnose na zajedničke potrebe u nekoliko IPA Korisnica, i teže da postignu ekonomičnost i efikasnost u implementaciji putem centralnog upravljanja pomoći, umjesto nacionalnog implementiranja programa. Fokus će biti na saradnji među korisnicima (regionalne strukture, mreže eksperata ili civilnih službenika, problemi prekogranične prirode). Izvjesna podrška uključuje i saradnju sa Međunarodnim finansijskim institucijama za zajedničku implementaciju nekih finansijskih olakšica, podršku za učešće u programima TEMPUS i ERASMUS, nuklearnu sigurnost i zaštitu od radijacije, interim civilne administracije, komunikaciju i administraciju, kao i reviziju, procjenu, monitoring i ostalo. U ovom trogodišnjem MIPD-u utvrđena su sredstva budžetom u iznosu od 459.150.000 €, koja će korisnice zapadnog Balkana i Turske koristiti tokom datog perioda.

Crna Gora je u februaru potvrdila svoje učešće za Regionalni program koordinacije socijalnog osiguranja i reformi socijalne zaštite, Horizontalni program za životnu sredinu u Zapadnom Balkanu, Program informacionih sistema u oblasti poreza i carina i Program studije uticaja za zemlje sa statusom potencijalnog, i sa statusom kandidata za članstvo u EU.

Takođe, tokom februara i marta, EK je Crnoj Gori i ostalim korisnicima programa predložila učešće u projektima iz oblasti poljoprivrede, zaštite životne sredine, kulture, trgovine, policijske saradnje, obra-

zovanja i visokog obrazovanja, civilnog društva, statistike, u oblasti formiranja Agencija Zajednice, kao i u oblasti energetske zajednice i podrške budžetu Sekretarijata RCC-a (Regionalni Savjet za saradnju, koji je zamijenio Pakt Stabilnosti).

U Briselu su, 6. i 7. marta, održani koordinativni sastanci, na temu Višekorisičke IPA-e za 2007. i 2008. godinu. Na sastanku su prisustvovali predstavnici Sekretarijata za evropske integracije i ostalih resornih institucija, na kojima su diskutovali o mogućnostima finansiranja, novim uslovima saradnje, kao i razmijenili iskustva sa zemljama u regionu. Nakon toga, u Podgorici je, 14. marta, održan sastanak sa predstavnicima Evropske komisije na temu mogućnosti finansiranja izrade projektne dokumentacije kod infrastrukturnih projekata, na kojem se raspravljalo o načinima realizacije takve podrške.

8.5. Prekogranična saradnja

Programski dokumenti za prekograničnu saradnju sa susjednim državama Crna Gora – Srbija, Crna Gora – Bosna i Hercegovina, Crna Gora – Hrvatska i Crna Gora – Albanija su, od strane Komisije, dobili pozitivno mišljenje i zvanično odobreni na IPA Komitetu u Briselu, početkom januara 2008. godine. Finansijski sporazumi za sva četiri programa su dostavljeni, potpisani od strane Nacionalnog IPA koordinatora, dr Gordane Đurović i usvojeni na Vladi, 27. marta 2008. godine. Potpisivanje finansijskih sporazuma ozvaničilo je početak implementacije ovih programa, a prvi pozivi za dostavljanje projekata za date programe će početi u zadnjem kvartalu 2008. godine.

Za uspješno objavljivanje prvog poziva za dostavljanje projekata neophodno je u Crnoj Gori uspostaviti zajedničke prekogranične strukture, Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS), sa sjedištem u Kotoru, za program sa Hrvatskom, i Antene u Podgorici, Nikšiću i Bijelom Polju, za programe sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom i Srbijom. U ZTS-u će biti zaposleno troje ljudi sa crnogorske strane i jedan sa hrvatske, a u Antenama po jedna osoba iz Crne Gore, koja će vršiti diseminaciju informacija o datom programu, ali i o preostalim šest programa u kojima će učestvovati Crna Gora.

Evropska Komisija je opredijelila iz regionalnih CARDS programa 2005 i 2006. godina 620.000 eura za Crnu Goru, kako bi zajedničke prekogranične strukture do kraja prve polovine 2008. godine postale operativne. Potpisivanjem ugovora između Sekretarijata za evropske integracije i Evropske agencije za rekonstrukciju 19. marta 2008. godine, o korišćenju 620.000 eura, Sekretarijat za evropske integracije će, kao nacionalni koordinator za prekograničnu saradnju, pomenuta sredstva iskoristiti za: zapošljavanje i obuku kadra u Zajedničkom tehničkom sekretarijatu i Antenama; obučavanje krajnjih korisnika programa; organizovanje seminara za traženje partnera; izradu web sajta koji će služiti za informisanje, traženje partnera, pružanje potrebne dokumentacije, objavljivanje poziva za projekte itd. Istovremeno, upravljanje ovim sredstvima služiće za jačanje administrativnih kapaciteta u Sekretarijatu za evropske integracije i Ministarstvu finansija, koji će se baviti programima prekogranične saradnje.

Sekretarijat za evropske integracije, kao glavni koordinator za drugu komponentu IPA, ima tehničku pomoć i od regionalnog projekta EU za jačanje kapaciteta institucija za prekograničnu saradnju – CBIB

(Cross Border Institution Building). Kroz ovaj projekat Crna Gora će, takođe, dobiti pomoć za obučavanje osoblja u ZTS i Antenama, obučavanje krajnjih korisnika, kao i za promociju prekograničnih programa kroz informativne seminare, od kojih je drugi po redu seminar održan 03.marta 2008.godine u Herceg Novom i treći u Bijelom Polju 24.marta 2008.godine. Pomenuti seminari su imali za cilj upoznavanje krajnjih korisnika sa mogućnostima učešća u programima prekogranične saradnje u kojima učestvuje Crna Gora. Pored generalnih informacija o Instrumentu za pretprijetnu pomoć (IPA), sa naglaskom na komponentu regionalne i prekogranične saradnje, prezentirani su takođe i tipovi projekata, javni pozivi, aplikacioni paketi i ostale bitne aktivnosti vezane za projekte kroz koje će se realizovati prekogranična saradnja sa zemljama potencijalnim kandidatima/kandidatima i zemljama članicama EU.

Nakon potpisivanja Finansijskog sporazuma između zemlje korisnice i Komisije, slijedi imenovanje Zajedničkog odbora za praćenje, u kojem će biti jednak broj članova iz obje države (kreće se između 7-10 članova iz svake države, predstavnici nacionalnih operativnih struktura), koji će nakon objavljivanja poziva na projekte i sakupljanja projekata koji su selektirani na nivou Zajedničkog odbora za evaluaciju (predstavnici nacionalnih operativnih struktura iz obje države korisnice programa), donijeti konačnu odluku o projektima koji će biti implementirani kroz IPA susjedske prekogranične programe.

Korisnici koji mogu prijavljivati projekte su: opštine, agencije, komore, asocijacije, udruženja, nevladine organizacije, javne ustanove i sve druge institucije koje ne generiraju profit. Projekti moraju biti od zajedničkog interesa za države koje učestvuju u programima i usklađeni sa prioritetima datog prekograničnog programa. Korisnici programa imaju obavezu kofinansiranja u iznosu od minimum 15% ukupne vrijednosti projekta.

U Zagrebu je 05.marta 2008.godine održan bilateralni sastanak sa predstavnicima Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i upravljanja vodama vezano za susjedski program Crna Gora-Hrvatska. Na pomenutom sastanku se razgovaralo o upostavljanju zajedničkih programskih struktura i planu alokacije tehničke pomoći za rad pomenutih struktura. Prezentiran je Sporazum o razumijevanju, kao i nacrt Pravilnika Zajedničkog odbora za praćenje i nacrt Priručnika o procedurama Zajedničkog tehničkog sekretarijata. Na sastanku se razgovaralo o zapošljavanju osoblja u Zajedničkom tehničkom sekretarijatu i Anteni, koji predstavljaju ključne činioce u implementaciji programa, kao i o indikativnom vremenskom planu prvog poziva za dostavljanje projekata.

Crna Gora učestvuje u IPA Jadranskom prekograničnom programu (IPA Adriatic Neighbourhood Programme), zajedno sa zemljama potencijalnim kandidatima, kandidatima, kao i sa zemljama članicama EU. Dostavljanje finansijskog sporazuma za ovaj susjedski program se očekuje nakon zvaničnog odobranja Operativnog programa (31. marta 2008.), do kraja prve polovine 2008. godine. Predstavnik Sekretarijata za evropske integracije prisustvovao je u Cividale (regija Friuli Venecija Đulja), u periodu 10-11.marta 2008 godine sastanku Rukovodećeg tima IPA Jadranskog prekograničnog programa. Na sastanku su predstavnici Evropske komisije objavili da se zvanično odobranje Operativnog programa očekuje 31. marta 2008. godine. Nakon odobranja ovog dokumenta uslijediće uspostavljanje zajedničkih tijela i planiranje prvog poziva za projekte koji se očekuje u posljednjem kvartalu 2008. godine.

Takođe, 12.marta u Cividale je organizovan Okrugli sto "Jačanje IPA Jadranskog partnerstva i razvijanje prekogranične saradnje" za sve potencijalne krajnje korisnike zemalja učesnica IPA Jadranskog prekograničnog programa. Na pomenutom događaju je prezentiran Operativni program, nakon čega su organizovane radionice na teme prioriteta iz prezentiranog programskog dokumenta. Na radionicima

su krajnji korisnici programa prezentirali projektne ideje i ostavili međusobnu komunikaciju u cilju stvaranja partnerstava za realizaciju projekata prekogranične saradnje.

Crna Gora učestvuje i u dva transnacionalna programa, zajedno sa zemljama iz okruženja kao i sa zemljama članicama EU, a to su: Prostor jugoistočne Evrope (SEES- South East European Space) i Mediteranski Program (MED- Mediteranian Programme). Dostavljen je finansijski sporazum za ova dva transnacionalna programa, potpisan od strane nacionalnog IPA koordinatora, dr Gordane Đurović i usvojen na Vladi, 27.marta 2008.godine.

Za transnacionalni program SEES Operativni program je odobren od strane Evropske komisije i zaposlen je kadar u ZTS u Budimpešti. Predstavnicima Sekretarijata za evropske integracije su u periodu 27-28.februara prisustvovali prvom sastanku Odbora za nadgledanje transnacionalnog programa SEES. Na sastanku je bilo više riječi o Pravilniku za Odbor za nadgledanje, komunikacionom planu, koji je usvojen, kao i komunikacionim aktivnostima, među kojima je bilo najviše riječi o vizuelnom identitetu, pripremi promotivnog seminara za Program i internet sajtu. Usvojen je i logo Programa, a prisutni su se usaglasili da bi okvirni datum za lansiranje prvog poziva za dostavljanje projekata projekte bio 14. april 2008.godine.

Transnacionalni program SEES zvanično je lansiran na seminaru u Budimpešti 27-28.marta, gdje se okupio veliki broj potencijalnih korisnika programa, nacionalnih predstavnika, regionalnih razvojnih agencija, kao i predstavnika lokalnih i regionalnih uprava, koji su dobili šansu da podijele svoje vizije vezane za programsko područje, kao i da razviju projektne ideje.

Predstavnik Sekretarijata za evropske integracije prisustvovao je u periodu 24-25 januara 2008. godine u Marseju sastanku Upravnog odbora transnacionalnog programa MED, koji je bio posvećen uspostavljanju Zajedničkog odbora za nadgledanje, odobravanju Pravilnika o procedurama, odobravanju aplikacionih dokumenata, prvom Pozivu za projekte, a bilo je riječi i o budžetu tehničke pomoći, Pismu sporazuma, kao i Planu komunikacije. Uspostavljen je Zajednički odbor za nadgledanje i odobrena je rotirajuća agenda predsjedavanja.

Prvi poziv za dostavljanje projekata za MED objavljen je 03.marta 2008.godine i trajeće 90 dana. Sve informacije o datom programu kao i kompletan aplikacioni paket nalaze se na sajtu Sekretarijata za evropske integracije (www.se.vlada.cg.yu)

Predstavnicima Sekretarijata za evropske integracije, zajedno sa predstavnicima crnogorskih ministarstava i lokalne samouprave, boravili su u periodu 09-14.marta 2008 godine u Španiji, u okviru studijske posjete koju je organizovala Španska agencija za međunarodnu saradnju i razvoj. Cilj studijske posjete je bio upoznavanje sa španskim institucijama koje su zadužene za programe regionalne i prekogranične saradnje. Crnogorska delegacija je posjetila Ministarstvo ekonomije i trezora Kraljevine Španije, Institut za zapošljavanje i socio-ekonomski i tehnološki razvoj, gdje je prezentovan sistem upravljanja i kontrole koji se primjenjuju na projekte prekogranične saradnje, kao i posjeta prekograničnom projektu Španija – Maroko.

8.6. Decentralizovani implementacioni sistem (DIS) za upravljanje IPA sredstvima

U periodu od 28-30. januara 2008. godine je, u okviru Twinning projekta „*Jačanje institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija*“, pružena podrška u cilju stvaranja pravne osnove za uvođenje Decentralizovanog implementacionog sistema. Tokom posjete, slovenački eksperti su, zajedno sa predstavnicima Sekretarijata za evropske integracije i Ministarstva finansija, radili na finalizovanju Informacije o uvođenju decentralizovanog implementacionog sistema sa indikativnim vremenskim okvirom. Prilikom izrade pomenutih akata, uzeta je u obzir analiza o potrebama za uvođenje Decentralizovanog implementacionog sistema za upravljanje evropskim fondovima, koja je urađena od strane eksperata SIGMA inicijative. Pomenuti eksperti su realizovali četvrtu (finalnu) misiju u periodu 30.01-01.02. 2008. godine, kojom prilikom su prezentovali finalni nacrt ovog dokumenta predstavnicima međuresorske radne grupe koja je radila na izradi gore pomenute Informacije.

Vlada je u februaru 2008. godine usvojila Informaciju o uvođenju decentralizovanog implementacionog sistema sa indikativnim planskim okvirom. Informacija sadrži opis nadležnosti i odgovornosti struktura čije formiranje je neophodno u procesu decentralizacije. Informacija sadrži i kratak opis procesa akreditacije pomenutih struktura.

Na osnovu Okvirnog sporazuma, Vlada je u martu donijela Odluku o imenovanju Nacionalnog IPA koordinatora (National IPA Coordinator – NIPAC) i Službenika nadležnog za akreditaciju (Competent accrediting officer – CAO). Imenovanja predstavljaju početak stvaranja struktura i ispunjavanja zahtjeva predviđenih aktima Evropske komisije. Potpredsjednik za evropske integracije Gordana Đurović je imenovana za Nacionalnog IPA koordinatora, čiji je osnovni zadatak sveukupna koordinacija pomoći u okviru IPA programa. Funkciju Službenika nadležnog za akreditaciju će vršiti Igor Lukšić, ministar finansija. Službenik nadležan za akreditaciju je odgovoran za izdavanje, praćenje i suspendovanje ili povlačenje akreditacije Nacionalnog službenika za ovjeravanje (National Authorising Officer - NAO). To se odnosi na NAO-a i kao rukovodioca Nacionalnog fonda (koji snosi sveukupnu odgovornost za finansijsko upravljanje sredstvima EU u Crnoj Gori i odgovara za zakonitost i ispravnost predmetnih transakcija) i imajući u vidu sposobnost Nacionalnog službenika za ovjeravanje da ispuni obaveze koje su neophodne za djelotvorno funkcionisanje sistema upravljanja i kontrole u okviru IPA programa.

U okviru realizacije aktivnosti na uvođenju Decentralizovanog implementacionog sistema, u Ministarstvu finansija je sistematizacijom formiran referat koji će raditi poslove Jedinice za ugovaranje i plaćanje (Central Financial and Contracting Unit CFCU) i pod direktnom je nadležnošću Ministra finansija.

8.7. Baza podataka

Izrada baze podataka projekata Evropske komisije i bilateralnih donatora je u toku. Postavljen je softver za unos podataka na kojem će zaposleni u Sekretarijatu za evropske integracije unositi sve podatke o realizovnim, trenutnim i planiranim projektima bilateralne podrške. U naredom periodu ovaj softver će biti dostupan javnosti sa osnovnim podacima o projektima.

U periodu od 19. do 28. marta, organizovana je obuka za predstavnike resornih ministarstava i Sekretarijata za evropske integracije koja je vezana za način unošenja podatka u bazu i samo funkcionisanje baze podataka. Obuci je prisustvovalo 23 polaznika. Obuku su realizovali predstavnici Fondacije DGF-a (Development Gateway Foundation), koji su angažovani od strane UNDP-a.

U istom periodu je organizovana prezentacija baze podataka za predstavnike Evropske agencije za rekonstrukciju, UNDP-a, USAID-a, Austrijske razvojne agencije i GTZ-a. Softver za unos podataka je ocijenjen kao koristan u interesu formiranja pregleda svih projekata koji su podržani od strane različitih donatora.

9.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

U ovom periodu nastavljena je i intenzivirana komunikacija i saradnja Sekretarijata za evropske integracije, NVO i drugih organizacija, posebno u oblasti implementacije Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu evropskih integracija u Crnoj Gori. Nakon više održanih sastanaka i zajedničkog rada Sekretarijata za evropske integracije i partnera iz nevladinih organizacija usvojen je zajednički izvještaj o realizovanim aktivnostima u oblasti Komunikacione strategije u toku 2007. godine.

Takođe, pripremljen je Akcioni plan za 2008. godinu koji će biti realizovan na partnerskoj osnovi, kao i novi Sporazum o saradnji između Sekretarijata i nevladinih organizacija. Na sastancima su učestvovali predstavnici sljedećih nevladinih organizacija i međunarodnih razvojnih partnera: Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM), Fondacija Institut za otvoreno društvo (FOSI), ADP- Zid, Konrad Adenauer Fondacija, Centar za monitoring (CEMI), PARiM- CB, Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), Evropski pokret u Crnoj Gori (EpuCG), Nansen Dijalog Centar (NDC), Centar za građansko obrazovanje (CGO) i Institut za medije Crne Gore (IMCG).

Tokom izvještajnog perioda u saradnji Sekretarijata za evropske integracije, PARiM CB projekta i Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR), realizovano je 5 TV emisija emitovanih na RTCG-u, i u pripremi je 5 izdanja EURO biltena posvećenih sljedećim temama: Komunikaciona strategija, Zaštita potrošača, Zaštita intelektualne svojine, Zaštita životne sredine, Reforma sistema uprave. Realizovane su 4 dokumentarne emisije na teme: Zaštita potrošača, Zaštita podataka o ličnosti, Zaštita životne sredine, Reforma sistema uprave.

Tokom izvještajnog perioda RTCG je u saradnji sa potpredsjednikom Vlade za evropske integracije i Sekretarijatom za evropske integracije, realizovao serijal START posvećen procesu evropskih integracija.

Nastavljen je projekat redovnih razgovora aktera procesa evropskih integracija sa predstavnicima medija iz Crne Gore u saradnji sa Fondacijom Konrad Adenauer. Cilj ovih razgovora je da mediji i ukupna javnost, budu u prilici da steknu potpuniju i kvalitetniju sliku o procesu evropskih integracija i aktivnostima nadležnih organa u Crnoj Gori. U petak 14. marta 2008. održan je radni doručak čija tema je bila: "II Izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za sprovođenje programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala". Sa predstavnicima medija razgovarali su Predsjednik i članovi Nacionalne Komisije za praćenje implementacije Akcionog plana za sprovođenje programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Nastavljeno je ažuriranje Web sajta Sekretarijata za evropske integracije www.sei.vlada.cg.yu, na kome se nalaze najave i saopštenja vezana za aktivnosti Sekretarijata, kao i važniji dokumenti iz oblasti evropskih integracija.

Pošta Crne Gore je na inicijativu Vlade, izdala u ovom periodu posebnu marku povodom potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Crne Gore Evropskoj uniji. Sa Poštom Crne Gore dogovoreno je da se nastavi izdavanje prigodnih marki za svaku važnu fazu procesa pridruživanja, a kasnije i pristupanja EU.

Predstavnici Sekretarijata su učestvovali na konferenciji koja je održana u Berlinu u periodu 20-21. februara, a koju su organizovali ESI (Evropska Inicijativa za Stabilnost) i Britanska ambasada. Tema konferencije je bila „Communicating Europe“, a učestvovali su predstavnici zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU: Hrvatske, Makedonije, Albanije, Crne Gore, Srbije, BiH kao i predstavnici njemačkog MIPa, NVO, think-thankova i inovinari vodećih njemačkih medija.

10.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Značajan dio aktivnosti Sekretarijata za evropske integracije tokom ovog perioda bio je usmjeren na obuku i usavršavanja službenika SEI i ostalih organa državne uprave. Sadržaj seminara i drugih vidova obuke obuhvatio je različite teme, od opštih znanja o procesu evropskih integracija do specijalizovanih tema za potrebe različitih institucija.

U okviru obuke Sekretarijat za evropske integracije je nastavio saradnju sa stalnim projektima podrške, Twinning i CDP, kao i sa Upravom za kadrove i NVO partnerima. Dio obuke koji se odnose na IPA dat je u okviru odjeljka 8 ovog izvještaja.

U ovom periodu Uprava za kadrove je pripremila Program stručnog usavršavanja za 2008/2009. U okviru Programa u Upravi za kadrove su održani sljedeći seminari/obuke: osposobljavanje pripravnika i novozaposlenih za rad u državnim organima, osnovni pojmovi i principi u okviru ustavnog sistema i ljudskih prava; upravni postupak i spor – državna uprava i lokalna samouprava, službenički odnosi, osnovi privrednopravnog sistema, javne finansije, evropske integracije, borba protiv korupcije u javnoj upravi, plan integriteta, slobodan pristup informacijama, uloga informacionog sistema u državnoj upravi – e-uprava, javne nabavke, Evropska unija, pravni sistem i pravni akti Evropske unije, rješavanje konfliktnih situacija, upravljanje vremenom na poslu.

U organizaciji ReSPA-e i NISPAcee u Zagrebu je u periodu od 25. februara do 1. marta organizovan seminar "Kako biti bolji politički savjetnik".

U organizaciji OEBS-a je u periodu od 28. do 29. februara u Bečićima održan seminar /radionica "Parlament u procesu evropskih integracija" koji su pohađali predstavnici Skupštine, Sekretarijata za evropske integracije i drugih organa državne uprave.

Tokom februara 15 službenika (5 iz SEI, 5 iz MIP-a i 5 iz drugih institucija) su pohađali jednomjesečnu Bečku diplomatsku akademiju. Potpisivanjem Memoranduma o saradnji Ministarstva inostranih poslova Crne Gore i Bečke akademije, oktobra 2006. godine, uspostavljena je saradnja sa ovom prestižnom obrazovnom institucijom, koja podrazumijeva intenzivan program obuke i edukacije državnih službenika, pod nazivom „**Program obuke za mlade diplomate i državne službenike Crne Gore u procesu evropskih integracija**“. Program predviđa obuku tri grupe polaznika, u trajanju od tri mjeseca godišnje (februar, novembar i april).

11.

PROJEKTI PODRŠKE

11.1. Twinning projekat Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija

U izvještajnom periodu veliki dio aktivnosti Twinninga bio je usmjeren na pripremu NPI (komponenta 5). Stručnjaci Twinning projekta iz Slovenije boravili su u Crnoj Gori u dva navrata pružajući podršku Sekretarijatu za evropske integracije u finalizaciji tekstova i aneksa za NPI.

U februaru su strani i crnogorski vladini IT eksperti razgovarali o mogućim rješenjima za IT podršku procesu EU integracije (komponenta 3).

Podrška Twinning-a Sekretarijatu odnosila se na pripremu plana uvođenja DIS-a, decentraliziranog sistema implementacije IPA (komponenta 6). Informaciju o uvođenju DIS-a Vlada je usvojila 7. februara 2008. godine.

U okviru Twinning programa jačanja administrativnih kapaciteta za proces evropskih integracija, 13-14. februara 2008. godine održan je seminar: „Makro-ekonomski aspekti pristupanja EU“. Seminar je pohađalo 29 učesnika iz različitih organa državne uprave.

11.2. Program razvoja kapaciteta – CDP1

Planom aktivnosti za tekuću godinu ključna podrška Program za razvoj kapaciteta CDP-a (*Capacity Development Programme*) usmjerena je na građenje i jačanje struktura za implementaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

.....
1 Program za razvoj kapaciteta – CDP (Capacity Development Programme) je prvi put ustanovljen u septembru 2003. godine kao partnerstvo između Vlade Crne Gore, Fondacije Instituta za otvoreno društvo i Program Ujedinjenih nacija za razvoj. Od februara ove godine, otpočela je realizacija nove faze ovog Programa. Potpredsjednik Vlade za evropske integracije predsjedava Nadzornim odborom Programa razvoja kapaciteta, dok je Sekretar Sekretarijata za evropske integracije predsjedavajući Izvršnog odbora ovog programa.

PODRŠKA SKUPŠTINI CRNE GORE

U izvještajnom periodu Program razvoja kapaciteta je nastavio sa realizacijom posebnog projekta za jačanje kapaciteta dva skupštinska odbora (Odbora za međunarodnu saradnju i evropske integracije i Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo).

U okviru projekta angažovan je međunarodni konsultant sa zadatkom da analizira stanje, kapacitete i organizaciju stručne službe Skupštine Crne Gore, a posebno ova dva odbora, te da u skladu sa tim pripremi i odgovarajuće preporuke u cilju osposobljavanja dva skupštinska odbora i cjelokupne službe Skupštine za zadatke sa kojima će biti suočeni u predstojećoj fazi procesa evropskih integracija.

Međunarodni konsultant CDP-a je krajem 2007. godine sačinio Izvještaj sa preporukama o unapređenju uloge Skupštine Crne Gore u procesu implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, i povodom toga je organizovan okrugli sto na koji su bili pozvani članovi Odbora za međunarodnu saradnju i evropske integracije i Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, predsjednici ostalih odbora, generalni sekretar Skupštine i jedan broj zaposlenih u stručnoj službi Skupštine.

Okrugli sto je održan 1. i 2. marta 2008. godine u hotelu Splendid u Bečićima, a nakon dvodnevnog rada učesnici su usvojili zaključke sa kojima će upoznati Kolegijum Predsjednika Skupštine Crne Gore.

UKLJUČIVANJE DOMAĆIH EKSPERATA U PROCES EVROPSKIH INTEGRACIJA

Vlada Crne Gore, odnosno u njeno ime potpredsjednica Vlade za Evropske integracije i Sekretarijat za evropske integracije, su uz podršku CDP-a, pozvali nacionalne eksperte u zemlji i inostranstvu da pomognu procesu evropskih integracija. Ova aktivnost je osmišljena sa željom da Crna Gora objedini sve potencijale koje ima u društvu, ne samo za aktuelnu izradu NPI, već ukupno za dalji proces reformi. Na prvi javni poziv prijavilo se 105 nacionalnih eksperata. Lista eksperta, procedure za njihovo angažovanje i sadržaj rada angažovanih eksperata nalaze se na internet stranici Sekretarijata za evropske integracije i na sajtu UNDP-a. (<http://www.me-expert.org/cdp/default.aspx>). Tako je stvorena mogućnost da državni organi već i kod izrade NPI, ali i pri novim zahtjevnim projektima angažuju naše stručnjake sa raznih fakulteta i iz civilnog društva. Već to daje garancije da će ova aktivnost dati dobre rezultate. U toku izvještajnog periodu angažovano je troje nacionalnih eksperata i to u Ministarstvu turizma i zaštite životne sredine, Ministarstvu pravde i Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava. U toku je priprema za angažovanje eksperata u Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija. Zbog velikog interesovanja za ovu bazu nacionalnih eksperata, krajem izvještajnog perioda objavljen je drugi poziv za prijavljivanje na listu nacionalnih eksperata.

S obzirom da je CDP u saradnji sa Twinning projektom pružio podršku izradi Nacionalnog programa za integraciju u Evropsku uniju (NPI) u izvještajnom periodu u CDP je pružio dodatni doprinos radu lidera Grupa za evropske integracije, kako u organizacionom, tako i u ekspertskom smislu. Takođe, za ključne državne službenike koji vode aktivnosti Grupa za evropske integracije CDP je organizovao dodatnu stručnu obuku iz engleskog jezika.

U saradnji sa Sekretarijatom za evrpske integracije i projektom PARIM CB u završnoj fazi je aktivnost na pripremi sadržaja i dizajna za novi web site posvećen procesu evropskih integracija u Crnoj Gori.

PODRŠKA IZGRADNJI BAZE PODATAKA O DONATORSKIM PROJEKTIMA

U prethodnom periodu je realizovana prva faza projekta uspostavljanja Centralne elektronske baze podataka o donatorskim projektima, kao specifične Platforme za upravljanje pomoći (AMP – Aid Management Platform). Cilj izgradnje ovakve elektronske platforme je obezbjeđivanje uslova za kvalitetniji monitoring i izvještavanje, odnosno ukupno upravljanje tekućim projektima podrške Crnoj Gori, a na osnovu toga i poboljšanje kvaliteta planiranja novih projekata. Slične baze podataka su već u funkciji u drugim državama zapadnog Balkana, a projekat koji se radi u Crnoj Gori podrazumijeva jačanje kapaciteta za kvalitetnije i operativnije upravljanje cjelokupnom donatorskom podrškom Crnoj Gori, pri čemu je najznačajnija ona koja dolazi od strane EU preko Instrumenta za predpristupnu pomoć (IPA). U izvještajnom periodu projekat je dalje razvijen postavljanjem platforme i specifičnom obukom službenika Sekretarijata za evropske integracije i resornih ministarstava za njeno korišćenje. Takođe, organizovana je i prezentacija Platforme stranim donatorima koji djeluju u Crnoj Gori.

PODRŠKA MINISTARSTVU INOSTRANIH POSLOVA

U izvještajnom periodu nastavljena je i realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova. Pored redovnog angažovanja troje nacionalnih konsultanata za podršku radu Ministarstva, u izvještajnom periodu angažovana su i dva međunarodna konsultanta - jedan sa zadatkom da pruži savjete o obavezama ministarstva u harmonizaciji zakonodavstva Crne Gore sa *acquis*-em i obavezama u vezi Nacionalnog plana integracija (NPI), a drugi sa zadatkom da pruži podršku uspostavljanju i organizovanju rada novoformiranog odjeljenja za međunarodno pravo u Ministarstvu.

OSTALE AKTIVNOSTI PROGRAMA ZA RAZVOJ KAPACITETA

U saradnji sa Ministarstvom pravde i Upravom za kadrove pripremljen je novi Programa za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima, a u završnoj fazi je priprema i štampanje posebnog Priručnika za polaganje stručnog ispita.

Takođe, u izvještajnom periodu CDP je nastavio da razvija strateški partnerski odnos sa ostalim aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta za evropske integracije u Vladi CG, kao i redovne konsultacije i razmjenu informacija sa predstavnicima Evropske komisije.

11.3. Parim Capacity Building – PARIM CB

Završna konferencija projekta „Jačanje kapaciteta za upravljanje kadrovima i evropske integracije-PARIM CB“ koji je finansirala Evropska unija, a realizovala Evropska agencija za rekonstrukciju u periodu decembar 2005 god. – januar 2008. godine, održana je u Budvi 25-26. januara 2008 godine. Glavni korisnici projekta bili su Uprava za kadrove, Sekretarijat za evropske integracije i Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Izrada relevantnih dokumenata (analize, preporuke i metodologije), priprema predloga i sugestija, prevodi relevantnih propisa i ostalih dokumenata, studijske posjete i obuke bile su osnovne aktivnosti PARIM CB projekta usmjerenih na: reformu službeničkog sistema, proces evropskih integracija, harmonizaciju pravnih propisa i Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U okviru jačanja kapaciteta i tehničke podrške u procesu evropskih integracija za SEI i drugih Ministarstava, projekat je obuhvatio tehničku pomoć obezbeđujući međuministarsku koordinaciju za proces evropskih integracija, asistiranje i vođenje Komunikacione strategije, osiguravanje učešća Crne Gore u programima Evropske unije, unapređenje prekogranične saradnje.

12.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu u kontinuitetu je poštovana obaveza popunjavanja Obrasca za ocjenu usklađenosti propisa sa odgovarajućim propisima Evropske unije, koji je uspostavljen radi kvalitetnijih priprema za dalju harmonizaciju domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije. U izvještajnom periodu Sekretarijat za evropske integracije je dao mišljenje na 68 nacrtu odnosno predloga zakona i podzakonskih akata.

1. Nacrt zakona o patentima,
2. Nacrta zakona o oznakama geografskog porijekla,
3. Nacrt zakona o zapošljavanju i radu stranaca
4. Nacrt zakona o nedozvoljenoj koncentraciji u štampanim medijima,
5. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti biljnih sorti.
6. Predlog zakona o tajnosti podataka,
7. Predlog zakona o ratifikaciji Ugovora između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlada ostalih država članica SEECIP-a, Privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu u ime Kosova u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 o aranžmanima zemlje domaćina za Sekretarijat Savjeta za regionalnu saradnju,
8. Predlog zakona o sudovima,
9. Predlog zakona o sredstvima za zaštitu bilja,
10. Predlog zakona o patentima
11. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Carinskog zakona,
12. Predlog zakona o putnim ispravama,
13. Predlog zakona o genetički modifikovanim proizvodima,
14. Predlog zakona o duvanu,
15. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o administrativnim taksama,
16. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o lijekovima,
17. Predlog zakona o platnom prometu u zemlji,
18. Predlog zakona o unutrašnjoj trgovini,
19. Predlog zakona o radu,
20. Predlog zakona o divljači i lovstvu,
21. Predlog zakona o ličnom imenu,
22. Predlog uredbe o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći,
23. Predlog uredbe o načinu i postupku podnošenja i sadržaju potrebne dokumentacije za prethodnu i naknadnu kontrolu državne podrške i pomoći,
24. Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave,
25. Predlog uredbe o naknadama troškova licima na službi u Vojsci Crne Gore,

26. Predlog uredbe o zaradama, dodacima na zarade i naknadama zarade licima na službi u Vojsci Crne Gore,
27. Predlog uredbe o naknadama troškova licima na službi u Vojsci Crne Gore
28. Predlog uredbe o zaradama, dodacima na zarade i naknadama zarade licima na službi u Vojsci Crne Gore,
29. Predlog uredbe o načinu organizovanja i izvršavanja radne obaveze,
30. Predlog uredbe o evidenciji ljudskih resursa,
31. Predlog uredbe o postupku notifikacije u oblasti tehničkih propisa, standarda i postupaka ocjene saglašenosti,
32. Predlog uredbe o načinu organizovanja i izvršavanja materijalne obaveze,
33. Predlog uredbe o naknadama troškova licima na službi u Vojsci Crne Gore,
34. Predlog uredbe o zaradama, dodacima na zarade i naknadama zarade licima na službi u Vojsci Crne Gore,
35. Predlog uredbe o naknadama troškova licima na službi u Vojsci Crne Gore,
36. Predlog uredbe o načinu organizovanja i izvršavanja radne obaveze,
37. Predlog uredbe o evidenciji ljudskih resursa,
38. Predlog uredbe o postupku notifikacije u oblasti tehničkih propisa, standarda i postupaka ocjene saglašenosti,
39. Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji osnovana sumnja da se njome povređuju,
40. Predlog uredbe o određivanju poslova od posebnog značaja koji se u državnim organima i pravnim licima štite primjenom posebnih mjera bezbjednosti,
41. Predlog uredbe o uslugama, načinu utvrđivanja naknade i plaćanju usluga za potrebe odbrane u oblasti saobraćaja i elektronske komunikacije,
42. Predlog uredbe o ostvarivanju prava na uvećanu novčanu naknadu određenih kategorija nezaposlenih lica,
43. Predlog uredbe o poreskim olakšicama za zapošljavanje određene kategorije nezaposlenih lica,
44. Predlog uredbe o poverljivim nabavkama za posebne namjene,
45. Predlog uredbe o sadržaju i načinu vođenja vodnog informacionog sistema,
46. Predlog uredbe o sadržaju i načinu pripreme plana upravljanja vodama na vodnom području rječnog sliva ili na njegovom dijelu,
47. Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave,
48. Predlog uredbe o diplomu Luča,
49. Predlog uredbe o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa proizvoda, odnosno usluga preko te kase, Predlog uredbe o kriterijumima za utvrđivanje visine premija i naknada za ostvarene sportske rezultate,
50. Predlog uredbe o poverljivim nabavkama za posebne namjene,
51. Predlog odluke o kriterijumima, postupku i načinu raspodjele i korišćenja dozvola za međunarodni prevoz tereta,
52. Predlog odluke o osnivanju Ekološko-edukativnog centra Biološke stanice na Skadarskom jezeru –Virpazar,
53. Predlog odluke o visini naknada posebnih troškova postupka koji vodi Zavod za intelektualnu svojinu i naknada troškova za pružanje informacionih usluga Zavoda,
54. Predlog odluke o poslovima na kojima državni službenici i namještenici u Ministarstvu odbrane ostvaruju uvećane zarade,
55. Predlog odluke o poslovima na kojima državni službenici i namještenici u Ministarstvu odbrane ostvaruju uvećane zarade,

57. Predlog odluke o visini naknada posebnih troškova postupka koji vodi Zavod za intelektualnu svojinu i naknada troškova za pružanje informacionih usluga Zavoda,
58. Predlog odluke o poslovima na kojima državni službenici i namještenici u Ministarstvu odbrane ostvaruju uvećane zarade,
59. Predlog odluke o određivanju objekata ili rejona uz posebnog značaja,
60. Predlog odluke o određivanju velikih tehničkih sistema od značaja za odbranu,
61. Predlog odluke o određivanju predmeta i usluga od posebnog značaja za odbranu,
62. Predlog odluke o poslovima na kojima državni službenici i namještenici u Ministarstvu odbrane ostvaruju uvećane zarade,
63. Predlog odluke o visini naknada posebnih troškova postupka koji vodi Zavod za intelektualnu svojinu i naknada troškova za pružanje informacionih usluga Zavoda,
64. Predlog pravilnika o načinu vođenja Registra jahti Crne Gore i knjige evidencije iznamljivanja jahti,
65. Predlog pravilnika o obrascima za upis jahti u Registar jahti i boravak jahti u vodama Crne Gore,
66. Predlog strategije inkluzivnog obrazovanja,
67. Predlog strategije građanskog vaspitanja i građanskog obrazovanja u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori,
68. Nacrt sporazuma o saradnji Crne Gore i Međunarodne organizacije za migracije.

Crna Gora
Sekretarijat za evropske integracije

DVANAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU
ZA PERIOD
APRIL – JUN 2008. GODINE

PODGORICA
jul 2008. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	49
1. NACIONALNI PROGRAM ZA INTEGRACIJU U EU.....	51
2. IMPLIMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE.....	53
2.1. Privremeni Pododbor za poljoprivredu i ribarstvo.....	53
2.2. Privremeni Pododbor za trgovinu, poreze, carine i industriju.....	54
2.3. Privremeni Pododbor za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i razvoj.....	55
2.4. Sastanci Unaprijeđenog stalnog dijaloga.....	55
3. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA.....	57
4. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM.....	58
5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA.....	59
5.1. I KOMPONENTA IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	59
5.1.1. Implementacija IPA 2007.....	59
5.1.2. Programiranje IPA 2008.....	59
5.1.3. Programiranje IPA 2009.....	60
5.1.4. Višekorisnička IPA.....	60
5.2. Regionalna i prekogranična saradnja.....	61
5.3. Decentralizovani implementacioni sistem.....	63
6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM.....	64
7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA.....	66
8. PROJEKTI PODRŠKE.....	68
8.1. Twinning projekat „Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija“.....	68
8.2. Program razvoja kapaciteta (CDP).....	68
9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA.....	70

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Službeni list Crne Gore br. 02/08), Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU.

Izvještaji za svaki kvartal fokusirani su na najvažnije događaje, strateške aktivnosti, projekte ili oblike saradnje s Evropskom unijom. Najvažniji događaji i procesi, koji su obilježili period od 1. aprila do 31. juna 2008. godine, u fokusu su i ovog, dvanaestog kvartalnog izvještaja.

Među najvažnijim događajima u ovom periodu svakako je usvajanje Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008 – 2012. godine. Nacrt je utvrđen 10. aprila, a Vlada Crne Gore je dokument usvojila 5. juna, nakon jednomjesečne javne rasprave.

U izvještajnom periodu nastavljena je i implementacija Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između Evropskih zajednica i Crne Gore i održani su sastanci tri privremena tijela: Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo, Pododbora za trgovinu, poreze, carine i industriju i Pododbora za saobraćaj. U skladu sa Rezolucijom, Odboru za međunarodnu saradnju i evropske integracije Skupštine Crne Gore do sada je dostavljeno šest mjesečnih izvještaja o ispunjavanju obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, odnosno Privremenog sporazuma.

U ovom izvještajnom periodu politički dijalog Crne Gore i Evropske unije obilježile su posjete Predsjednika Vlade Crne Gore Milo Đukanovića Briselu, aprila i juna 2008. godine. Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sreo se sa visokim predstavnikom EU za spoljnu politiku i bezbjednost H. Solanom, 1. aprila 2008. u Briselu. Teme razgovora bile su aktuelna situacija u Crnoj Gori, odnosi CG-EU i regionalna saradnja u Jugoistočnoj Evropi.

Premijer Crne Gore Milo Đukanović posjetio je Brisel i 23. juna 2008. godine, gdje je tokom dvodnevne posjete imao odvojene susrete sa visokim predstavnikom EU Havijerom Solanom, komesarom za proširenje Olijem Renom i predsjednikom Evropskog parlamenta Hansom Poteringom. Tokom boravka u Briselu predsjednik Đukanović izlagao je u Spoljnopolitičkom komitetu Evropskog parlamenta, i bio jedan od glavnih govornika na Ekonomskom okruglom stolu koji organizuje Fondacija "Prijatelji Evrope".

Stalno predstavništvo Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori otvoreno je 6. juna u Podgorici. Kancelariju su otvorili predsjednik Vlade Milo Đukanović i generalni direktor Direkcije EK za proširenje Majkl Li. Funkciju stalnog šefa delegacije EK u Podgorici od 1. marta obavlja Ambasador Leopold Maurer.

Nakon ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u parlamentima Estonije (13. novembra 2007) i Slovenije (6. februara 2008), u ovom periodu nastavljena je ratifikacija i u parlamentima Mađarske (28. aprila), zatim Belgije (15. maja -na federalnom nivou), Austrije (26. maja), Bugarske (29. maja), Danske (4. juna), dok su Holandija, Rumunija i Češka Republika u proceduri ratifikacije.

1.

NACIONALNI PROGRAM ZA INTEGRACIJU U EU

Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008 – 2012. godine (NPI) (<http://www.gom.cg.yu/files/1212750001.pdf> i www.sei.vlada.cg.yu) Vlada je usvojila 5. juna, 2008. godine. Nacionalni program za integraciju predstavlja plan implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, što je i obaveza Crne Gore prema članu 72 SSP, po kome Crna Gora treba da sačini posebni program za sprovođenje SSP.

Istovremeno, Nacionalni program za integraciju je plan za postepeno usvajanje Acquis-a (National Program for Adoption of Acquis – NPAA), odnosno, predstavlja detaljan plan aktivnosti neophodnih da bi Crna Gora bila „unutrašnje“ spremna da preuzme obaveze koje proizilaze iz članstva u EU do kraja 2012. godine. Time NPI postaje jedan od ključnih dokumenata Vlade u narednom periodu. Nacionalni program će služiti ne samo kao sredstvo koordinacije reformi na putu ka EU i osnova za izradu godišnjih programa rada Vlade, već i kao transparentna i dobro pripremljena informacija o planiranim reformama, namijenjena Evropskoj komisiji i državama članicama EU, s jedne strane, i crnogorskoj javnosti, s druge strane. Nacionalni program za integraciju biće strateški okvir ukupnih demokratskih i ekonomskih reformi u zemlji.

NPI obuhvata i više drugih dokumenata koje je crnogorska administracija do sada redovno pripremala, kao što su Akcioni plan za implementaciju preporuka iz Evropskog partnerstva¹ i Akcioni plan za jačanje administrativnih kapaciteta za implementaciju SSP². NPI je, istovremeno, i strategija integracija, koju su pripremale neke zemlje u određenoj fazi puta ka EU. Obuhvatanje svih ovih planskih dokumenata u jedan omogućava znatno efikasnije praćenje primjene planiranih zadataka u svim oblastima, što će doprinijeti i kvalitetnom i pravovremenom izvještavanju o realizaciji.

Nacionalni program za integraciju koncipiran je na bazi najbolje prakse zemalja koje su tu fazu integracija uspješno završile. Program obuhvata period od 1. januara 2008. godine do 31. decembra 2012. Planirani zadaci u oblasti harmonizacije sa pravom EU i uspostavljanja i jačanja institucionalnog okvira za primjenu harmonizovanog nacionalnog zakonodavstva u sljedećih pet godina podijeljeni su na kratkoročne prioritete, za period do kraja 2009, i srednjoročne prioritete, za trogodišnji period koji obuhvata 2010.–12. godinu.

Usvajanju NPI prethodila je obuhvatna jednomjesečna javna rasprava. Vlada Crne Gore je na sjednici od 10. aprila 2008. godine utvrdila Nacrt Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008 – 2012. godine (NPI) kao i program javne rasprave koja je održana kroz prezentaciju i diskusiju o Nacrtu NPI u više gradova i institucija: u Podgorici na Ekonomskom fakultetu (za predstavnike

1 <http://www.gom.cg.yu/files/1180347769.pdf>

2 <http://www.gom.cg.yu/files/1176481368.pdf>

univerziteta i fakulteta u Crnoj Gori), zatim Privrednoj komori (za predstavnike biznisa, biznis asocijacija i sindikata) i Skupštini Crne Gore (za predstavnike parlamentarnih stranaka). U Nikšiću, Budvi i Bijelom Polju održane su javne rasprave za predstavnike lokalnih partnera, a na Cetinju za predstavnike diplomatskog kora, međunarodnih organizacija i NVO partnera Vlade koji su uključeni u implementaciju Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu evropskih integracija u Crnoj Gori.

Ciljevi Nacionalnog programa za integraciju su definisanje strateških razvojnih ciljeva, kao i odgovarajućih politika, reformi i mjera potrebnih za realizaciju ovih ciljeva u procesu evropskih integracija Uniji; utvrđivanje detaljnog plana usklađivanja zakonodavstva i izgradnje institucionalnih kapaciteta; definisanje ljudskih i budžetskih resursa.

NPI omogućava bolji pregled konzistentnosti reformi i administrativnih kapaciteta, te je dobra polazna osnova za proces pregovora o pristupanju, naročito u definisanju pregovaračkih pozicija i, na kraju, ali ne manje važno, biće stvarna potvrda Evropskoj uniji o mogućnostima Crne Gore i njenoj posvećenosti procesu integracija.

NPI ima šest osnovnih tekstualnih cjelina, datih kroz sljedeća poglavlja:

1. Politički kriterijumi
2. Ekonomski kriterijumi
3. Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU
4. Administrativni i pravosudni kapaciteti za implementaciju Acquisa
5. Nacionalna verzija Acquisa
6. Finansijska procjena implementacije NPI

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju predviđeno je da će Crna Gora, u dogovoru s Evropskom komisijom, definisati modalitete za praćenje sprovođenja usklađivanja zakonodavstva i aktivnosti koje treba preduzimati u vezi s njegovim sprovođenjem.

Vlada Crne Gore će redovno izvještavati Skupštinu Crne Gore o realizaciji NPI. U Sekretarijatu za evropske integracije razvija se informacioni sistem koji će predstavljati osnovu za praćenje primjene ostvarivanja zadataka planiranih Nacionalnim programom, sa stanovišta vremenskih rokova i sadržaja. Sistem će pružati pregled, u bilo kom trenutku, do koje su faze stigli nadležni organi u realizaciji obaveza koje su planirali, što će omogućiti Vladi da pravovremeno reaguje i tako osigura dosljedno sprovođenje NPI.

Ukupno, oko 400 službenika iz skoro svih organa državne uprave bilo je uključeno u proces izrade Nacionalnog programa za integraciju, čime je postignut još jedan cilj ovog sveobuhvatnog dokumenta – unaprjeđivanje koordinacije u okviru državne uprave i efikasan timski rad. U okviru političkih kriterijuma, partner Vladi u pripremi NPI bili su i poslanici iz Odbora za međunarodnu saradnju i evropske integracije Skupštine Crne Gore.

I na kraju, Nacionalni program za integraciju je "živi" dokument. On će biti revidiran svake godine, uzimajući u obzir dinamiku samog procesa integracija, komentare Evropske komisije, konstantnu dogradnju Acquis-a, kao i unaprijeđeno znanje i snaženje svijesti o značaju procesa evropskih integracija u Crnoj Gori.

2.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Praćenje implementacije Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između Evropske zajednice i Crne Gore u ovom periodu nastavljeno je kroz sastanke privremenih pododbora, kao i sastanke Unaprijeđenog stalnog dijaloga. Zaključak sa ovih sastanaka je da se Privremeni sporazum uspješno primjenjuje u svim oblastima.

2.1. Privremeni Pododbor za poljoprivredu i ribarstvo

Prvi sastanak Privremenog pododbora za poljoprivredu i ribarstvo i istovremeno sektorski sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga za veterinu i fitosanitarna pitanja održan je u Podgorici 16. aprila 2008. godine. To je, ujedno, bio prvi sastanak nekog od pododbora koji je održan u Crnoj Gori.

Predstavnici EK i nadležnih Generalnih direktorata izrazili su zadovoljstvo dosadašnjim sprovođenjem Privremenog sporazuma, kao i postignutim napretkom, kako u harmonizaciji domaće zakonodavstva sa pravnim propisima EU, tako i u jačanju institucionalnih kapaciteta.

Sastankom Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo predsjedavali su rukovodilac Grupe II za evropske integracije Dr Milan Marković i predstavnik Odjeljenja za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom Direktoratu EK za proširenje Eliza Šelza, dok je uvodno izlaganje imao ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede mr Milutin Simović.

Glavne teme razmatrane na sastanku Pododbora bile su: trgovinski odnosi između CG i EU u poljoprivrednom sektoru; razvoj poljoprivrede i ruralnih sredina, uključujući sve važne aspekte: poljoprivredna statistika, zakonska regulativa, budžet za poljoprivredu i ruralni razvoj, politika kvaliteta, priprema za buduće IPARD programe, donatorska podrška sektoru i sl.; ribarstvo (pravna regulativa, bilateralna trgovina, stanje resursa, međunarodna saradnja i sl.); bezbjednost hrane (s posebnim naglaskom na Zakon o bezbjednosti hrane i usklađivanje zakonskih propisa sa Acquis-om); veterinarska politika i fitosanitarna politika.

Predstavnici EK su imali i sopstvene prezentacije u navedenim sektorima, koje su se uglavnom odnosile na reforme koje se sprovode u okviru Zajedničke poljoprivredne politike EU.

Sastanak Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo Evropske unije i Crne Gore protekao je u duhu konstruktivnog dijaloga, detaljnog izvještavanja od strane Crne Gore o postignutom napretku i sprovedenim aktivnostima, otvorene razmjene mišljenja i stručnih prijedloga za dalji rad i unapređivanje politika koje su bile predmet sastanka. Crnogorska strana pokazala je visok stepen pripremljenosti, timski rad i dobru koordinaciju, kao i spremnost za ispunjavanje svih planiranih aktivnosti koje se odnose na punu primjenu Privremenog sporazuma.

Opšti utisak predstavnika Generalnog direktorata EK za poljoprivredu mogao bi se sublimirati u ocjeni da je Crna Gora spremno dočekala stupanje na snagu Privremenog sporazuma, te da je ostvarila znatan napredak u ovoj fazi pristupanja, kao i da se ohrabruje da nastavi u tom pravcu, u skladu sa planiranom dinamikom integracije u EU. Na inicijativu crnogorske strane, organizovan je i drugi radni dan ovog Pododbora, obilaskom Plantaža, Biotehničkog instituta, veterinske i fotosanitarne laboratorije, koje su razvijane dijelom i iz programa CARDS.

2.2. Privremeni Pododbor za trgovinu, poreze, carine i industriju

Sastanak Pododbora za trgovinu, poreze, carine i industriju za implementaciju Privremenog sporazuma i sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga, na kojima su učestvovali predstavnici organa državne uprave Crne Gore i generalnih direktorata Evropske komisije, zaduženi za praćenje sektorskih politika u oblasti trgovine, industrije, carina poreza i saradnje sa drugim zemljama kandidatima održan je 26. maja 2008. godine.

Sastanak je bio tematski koncipiran tako da je obuhvatio pitanja slobodnog kretanja roba, napredak u cilju uspostavljanja odgovarajućeg opšteg zakonodavnog okvira, horizontalne i proceduralne mjere standardizacije, metrologije, akreditacije, ocjene usklađenosti i nadzora nad tržištem, zatim, usklađivanje zakonodavstva sa direktivama novog i starog pristupa.

U okviru industrijske politike razgovaralo se o razvoju malih i srednjih preduzeća, o implementaciji Evropske povelje za mala i srednja preduzeća, kao i učešću Crne Gore u Okvirnom programu za konkurentnost i inovacije (2007–2013).

Prezentovan je napredak u politici turizma, napredak u zakonodavstvu, te Strategija razvoja turizma. Predstavnici Evropske komisije su informisani o razmjeni statističkih podataka u oblasti trgovine, gdje je predstavljen postignuti napredak u jačanju kapaciteta, naročito kada je riječ o sprovođenju Privremenog sporazuma, obavezama prema WTO i učešću u regionalnom sporazumu o slobodnoj trgovini - CEFTA, uključujući postepeno ukidanje carina, kao i o sporazumima o slobodnoj trgovini sa trećim zemljama i o Zakonu o duvanu.

Prezentovane su informacije o predlozima propisa o izmjenama poreza na imovinu, kao i zakonodavstvo i institucionalni/administrativni kapaciteti sa posebnim osvrtom na PDV, akcize, i direktno oporezivanje.

Teme koje su obuhvatile pitanja Carinske unije su zakonodavstvo i institucionalni/administrativni kapaciteti, sa posebnim osvrtom na oblast pravila o porijeklu, uključujući dijagonalnu kumulaciju porijekla (Protokol 3) i zaštitu prava intelektualne svojine. Zatim, razmotreni su planovi za unapređenje carinskih kapaciteta i aktivnosti za sprovođenje pravila porijekla i efikasno korišćenje analize rizika od mogućih prevara, kao i napredak u smislu izmjene članova 3 i 4 Zakona o carinama.

2.3. Privremeni pododbor za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj

Pododbor za tranzitni saobraćaj i sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj istovremeno su održani u Briselu 5. juna 2008 godine. Prezentirane su informacije o crnogorskom tranzitnom saobraćaju i pojednostavljenju putnih i željezničkih formalnosti, te putnom, vazdušnom i pomorskom saobraćaju. Prezentirane su i informacije o implementaciji Ugovora o energetske zajednici, o rekonstrukciji i privatizaciji energetskih kompanija.

Zaključeno je da se Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima u oblasti tranzitnog saobraćaja dvije ugovorne strane u potpunosti implementira.

Pitanja razmatrana u okviru Unaprijeđenog stalnog dijaloga, koja nisu obuhvaćena Privremenim sporazumom odnosila su se na više tema iz oblasti životne sredine, energetike i regionalnog razvoja. Prezentirana je priprema Strategije regionalnog razvoja Crne Gore, plan uvođenja NUTS klasifikacije, kao i informacije vezane za uspostavljanje Decentralizovanog implementacionog sistema za upravljanje IPA komponentama. Predstavnici Evropske komisije su upoznati o napretku Crne Gore u oblasti životne sredine uključujući institucionalni napredak: osnivanje Uprave za zaštitu životne sredine, ulaganje u životnu sredinu, implementacija Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, upravljanje otpadom i implementacija Nacionalnog strateškog master plana za upravljanje čvrstim otpadom. Teme su bile i kvalitet vode, kvalitet vazduha, kontrola industrijskog zagađenja i upravljanje rizikom i zaštita prirode.

2.4. Sastanci Unaprijeđenog stalnog dijaloga

Pored sektorskih sastanaka Unaprijeđenog stalnog dijaloga koji su održani istovremeno sa Privremenim pododborima, u Podgorici je 27. maja 2008.g. održan i **redovni plenarni sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga**. Na sastanku, kojim su predsjedavali potpredsjednik Vlade za evropske integracije prof. Dr Gordana Đurović i direktor Direktorata EK za proširenje, g-din Pjer Mirel, u fokusu su bili im-

plementacija Privremenog sporazuma, politički kriterijumi i ključni prioriteti Evropskog partnerstva, državljanstvo i ljudska prava, reforma državne uprave i lokalne samouprave, uspostavljanje pravnog i institucionalnog poretka nakon sticanja nezavisnosti, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala i regionalna pitanja i međunarodne obaveze.

Zaključeno je da je Crna Gora postigla značajne rezultate u višegodišnjem procesu sprovođenja demokratskih i ekonomskih reformi, posebno u oblastima jačanja vladavine prava, poštovanja ljudskih i manjinskih prava, harmonizacije zakonodavstva, kao i kreiranja uslova konkurentne tržišne ekonomije. Evidentan progres ostvaren je posebno u periodu nakon sticanja nezavisnosti, usmjerenjem političke i institucionalne energije i svih raspoloživih administrativnih resursa ka ispunjavanju kriterijuma pridruživanja EU.

Sektorski sastanak **Unaprijeđenog stalnog dijaloga EU-Crna Gora posvećen sektorima pravde, slobode i bezbjednosti** održan je 17. juna 2008. godine. Sastankom su predsjedavali potpredsjednik Vlade za evropske integracije prof. Dr Gordana Đurović i šef Jedinice za Srbiju i Crnu Goru u Generalnom direktoratu za proširenje Evropske komisije, g-dja Tereza Sobieski.

Na sastanku su prezentirane ažurirane i detaljne informacije o napretku u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti. Na dnevnom redu bila su pitanja reforme pravosuđa, jačanje administrativnih kapaciteta, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala i ljudska prava. Posebno je prezentiran Inovirani Akcioni plan za sprovođenje programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2008-09.godina, koji je usvojila Nacionalna komisija 20.maja 2008.godine.

U dijelu koji se odnosi na reformu pravosuđa, predstavnici Evropske Komisije upoznati su sa rješenjima sadržanim u Nacrtu zakonika o krivičnom postupku. Predstavnici sudova istakli su da je novim zakonskim rješenjima, reorganizacijom poslova unutar sudova i intenziviranjem saradnje među njima, postignuto smanjenje broja zaostalih predmeta u prosjeku između 30-70 %, u zavisnosti o kojem sudu je riječ. Predstavnici crnogorskih institucija prezentirali su i aktivnosti u oblastima ratifikacije međunarodnih konvencija posvećenih borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala; preventivne antikoruptionske metode i procedure u oblasti javnih nabavki i u procesu privatizacije. Posebna pažnja posvećena je analizi rješenja koja su data u Predlogu zakona o finansiranju političkih partija i Nacrtu zakona o sprječavanju konflikta interesa u vršenju javnih funkcija.

Prezentiran je i napredak u oblasti viznog režima, kontrole granica, azila i migracije. Takođe, razmatran je i napredak u domenu politike sprječavanja pranja novca, jačanja kapaciteta Uprave policije, borbe protiv organizovanog kriminala i terorizma, prevencije narkomanije, zaštite ličnih podataka, zaštite ljudskih prava sa aspekta socijalne i dječje zaštite, tržišta rada i zapošljavanja, kao i pitanja koja se odnose na položaj roma u Crnoj Gori.

3.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

Primjena evropskih standarda u oblastima azila, viza i migracija svela je ilegalnu migraciju kroz Crnu Goru ka trećim zemljama na zanemarljivo mali procenat. To je doprinijelo da Evropska komisija kandiduje Crnu Goru za konačno ukidanje viza nakon što se ispune zahtjevi iz "mape puta" koji je crnogorskoj Vladi uručio 28. maja 2008. direktor Direktorata EK za Zapadni Balkan, g-din Pjer Mirel.

Do sada identifikovani relevantni faktori za eventualno ukidanje viza mogu se sumirati u četiri grupe srodnih pitanja – to su bezbjednost dokumenata u okviru javnog reda i bezbjednosti, ilegalne migracije, uključujući readmisiju, javni red i bezbjednost, te spoljni odnosi. Mapa puta Evropske unije za ukidanje viza zemljama regiona obuhvata četiri ključne oblasti koje država mora ispuniti da bi ostvarila potpunu viznu liberalizaciju. Prva oblast obuhvata bezbjednost ličnih dokumenata, uslov koji Crna Gora ispunjava izdavanjem biometrijskih pasoša po standardima Evropske komisije. Druga obuhvata pitanje ilegalne imigracije i readmisije, u okviru koje Crna Gora ostvaruje dobru kontrolu granica. Treća oblast odnosi se na bezbjednost zemlje, sa akcentom na strategije za borbu protiv trgovine ljudima, pranja novca i finansiranja terorizma, kao i na efikasan rad Uprave za antikorupcijsku inicijativu i intenziviranje saradnje crnogorskog pravosuđa i policije sa zemljama regiona i EU u borbi protiv kriminala. Četvrta oblast je kretanje stanovništva kroz izdavanje putnih dokumenata bez diskriminacije.

U toku je priprema detaljnog Akcionog plana za ispunjavanje obaveza po Mapi puta, koju pripremaju Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave i Ministarstvo inostrani poslova, i koja će, krajem jula, biti prezentovana predstavnicima Evropske komisije u Briselu.

4.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

U postupku pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji predata su gotovo sva dokumenta predviđena postupkom pristupanja. Urađen je Nacrt završnog Izvještaja kojim je prezentiran visok stepen usaglašenosti spoljnotrgovinskog režima Crne Gore sa sporazumima STO.

Potpisivanje Sporazuma sa Evropskom komisijom o pristupu tržištu roba i usluga 15. aprila ove godine, važan je korak za Crnu Goru, kojim je ujedno i poslata pozitivna poruka ostalim članicama STO. Crnogorske Ponuda za robe i Ponuda za usluge su već veoma liberalne, liberalnije nego u slučaju zemalja iz regiona koje se od 1995. godine pristupile ovoj Organizaciji.

Pregovarački tim za pristupanje Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji imao je 19. i 20. juna 2008 godine niz bilateralnih sastanaka u sjedištu STO u Ženevi. Teme bilateralnih sastanaka sa zainteresovanim državama članicama STO bile su pristup tržištu roba i usluga u kontekstu liberalizacije na globalnom tržištu u okviru Doha pregovora, kao i sa stanovišta bilateralnog sporazuma sa Evropskom komisijom u toj oblasti i preuzetih obaveza po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, te zaštita nacionalnih interesa Crne Gore, tj. domaćih proizvođača i izvoznika.

U ovoj rundi bilateralnih pregovora ostvaren je značajan napredak, koji je zabilježen u razgovorima o carinskim tarifama, analizi dodatnih zahtjeva za otvaranje pojedinih sektora usluga, kao i mogućnosti zaključivanja lista koncesija za robe i usluge u narednim mjesecima. Delegacije Norveške, Kanade, Švajcarske i Japana izrazile su zadovoljstvo sadržajem prezentiranih dokumenata i ukupnim aktivnostima Crne Gore u toj najosjetljivijoj fazi pregovora.

U okviru pripreme za narednu sjednicu Radne grupe, koja je zakazana za 18. jul ove godine, biće dostavljena dokumenta koja će reflektovati činjenično stanje u trgovinskom režimu i investicionoj klimi u zemlji, koji će voditi što skorijem zaključivanju pregovora za oblast pristupa tržištu robama i uslugama sa pojedinim zemljama.

5.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

5.1. I komponenta IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija

Sekretarijat za evropske integracije je pripremio Informaciju o programima podrške Evropske komisije Crnoj Gori (<http://www.gom.cg.yu/files/1213186951.doc>) u kojoj je dat kratak pregled svih vidova podrške Evropske komisije (IPA, Programi Zajednice, TAIEX, SIGMA, Twinning).

5.1.1. Implementacija IPA 2007

U Sekretarijatu za evropske integracije su u periodu 26. 27. i 28. maja 2008. godine održani selekcionni sastanci, čiji je cilj bio izbor partnera koji će implementirati Twinning projekte iz IPA 2007 programa. Na sastancima su prisustvovali predstavnici Delegacije Evropske komisije i predstavnici nacionalnih insitucija (tj. korisnici pomenutih projekata):

- Reforma pravosuđa (korisnici Ministarstvo pravde, Pravosuđe i Vrhovni sud), ukupna vrijednost projekta 1,5 miliona eura;
 - Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije (korisnici Agencija za anti korupcijsku inicijativu, Uprava policije i Uprava za spriječavanje pranja novca), ukupna vrijednost projekta 1,2 miliona eura;
 - Usklađivanje zakonodavstva (Sekretarijat za zakonodavstvo, Sekretarijat za evropske integracije, Parlamentarna komisija za ustavna pitanja i Parlamentarna komisija za međunarodne odnose i evropske integracije), ukupna vrijednost projekta 1,1 miliona eura.
- Nakon održanih selekcionnih sastanaka, od strane Sekretarijata za evropske integracije Delegaciji Evropske komisije je 18. juna proslijeđeno obavještenje o izabranim zemljama za implementaciju Twinning projekata: Borba protiv organizovanog kriminala – Velika Britanija; Reforma pravosuđa – Austrija; Usklađivanje zakonodavstva – Slovenija.

5.1.2. Programiranje IPA 2008

Opisi projekata (Project Fiche) za program IPA 2008 su, nakon pripreme od strane Evropske agencije za rekonstrukciju, predati u aprilu Evropskoj komisiji na intersektorske konsultacije. Predstavnici svih Generalnih direktorata su dostavili svoje komentare na predložene projekte IPA 2008 programa Generalnom direktoratu za proširenje. Tokom misije g-dhe Anne De Ligne iz Generalnog direktorata

za proširenje u Crnoj Gori (4-6.jun), predstavljeni su komentari Generalnih direktorata, visokim programskih službenicima (SPO) i članovima jedinica za programiranje u resornim ministarstvima.

Pripremljeni opisi projekata IPA 2008 i komentari generalnih direktorata će ponovo biti uzeti u razmatranje, na sastancima predstavnika Delegacije Evropske komisije u Podgorici i predstavnika resornih ministarstava tokom jula 2008.godine u cilju pripreme konačnih prijedloga projekata.

U okviru IPA 2008 programa (I komponenta IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija, nacionalni programi) je pripremljeno 13 projekata ukupne vrijednosti 25,4 miliona eura. Finalni opisi projekata (Project Fiche) biće predati na razmatranje IPA komitetu u septembru 2008. godine, kada se očekuje konačno odobravanje projekata iz programa IPA 2008. Implementacija projekata se očekuje od 2009. godine.

U toku pripreme prijedloga projekata za program IPA 2008, održani su konsultativni sastanci sa predstavnicima Evropske komisije, Delegacije Evropske komisije, misija država članica akreditovanih u Crnoj Gori i nevladinih organizacija, na kojima je prezentiran predlog I komponente IPA 2008 programa.

5.1.3. Programiranje IPA 2009

Sekretarijat za evropske integracije je u proteklom periodu koordinirao aktivnosti na pripremi nacrtu prijedloga projekata za IPA 2009 program. Nakon sektorskih sastanaka i konsultacija sa predstavnicima Generalnog direktorata za proširenje i Delegacije Evropske komisije u Podgorici, formiran je nacrt liste projekata za program IPA 2009. Lista projekata sadrži 18 predloženih projekata ukupne vrijednosti 28 miliona eura.

Nakon odabira projekata, resorne institucije će, uz podršku Delegacije Evropske komisije, Sekretarijata za evropske integracije i ekspertske pomoći putem Capacity Development Programa (CDP), uraditi opise projekata (Project Fiche), nakon čega se isti dostavljaju Evropskoj komisiji na odobravanje. Nakon toga slijedi prevođenje na jezike EU i očekuje se da projekti budu odobreni od strane IPA komiteta EK u aprilu 2009. godine. Implementacija projekata iz IPA 2009 programa se planira 2010. godine.

5.1.4. Višekorisnička IPA

U ovom periodu je na IPA komitetu u Evropskoj komisiji odobren Višekorisnički višegodišnji indikativni planski dokument (MB MIPD) za period od 2008– 2010. godine, čime su inovirani prioriteti za finansiranje u naredne tri godine u regionu.

Krajem maja su održani koordinativni sastanci Višekorisničkog IPA programa, na kojima se raspravljalo o saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama u dijelu podrške realizaciji infrastrukturnih regionalnih projekata (koji su prezentovani na sastancima), o policijskoj i sudskoj saradnji, razvoju civilnog društva, Regionalnom savjetu za saradnju i drugim oblastima.

U Briselu je 16. juna održan sastanak Upravnog odbora za program Infrastructure Project Facility (IPF) na kojem su izabrana tri projekta iz Crne Gore za podršku izradi dokumentacije za infrastrukturne projekte: Program razvoja energetske mreže; Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici i Infrastruktura za vodosnadbijevanje u Podgorici.

Crna Gora je u ovom kvartalu uplatila svoja učešća u Energetskoj zajednici EU, kao i u Sekretarijatu za Regionalnu saradnju. Takođe, Evropska komisija je sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju potpisala dva regionalna projekta iz oblasti nuklearne bezbjednosti, koja se tiču zapečaćenih izvora zračenja i nedozvoljenog transporta radioaktivnih materija, koji će se uskoro početi sprovoditi i za Crnu Goru.

Crna Gora je takođe formalno odobrila produžetak podrške SIGMA programa, koji će uticati na poboljšanje rada državne uprave u narednom periodu.

U saradnji sa Delegacijom Evropske komisije, održane su dvije prezentacije za predstavnike resornih ministarstava i jedinica za programiranje. Teme prezentacija su bile korišćenje Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija (Technical Assistance and Information Exchange Instrument - TAIX), kao i o pravima i obavezama kofinansiranja u okviru programa IPA.

5.2. Regionalna i prekogranična saradnja

Potpisivanje finansijskih sporazuma za četiri susjedska programa kao i finansijskog sporazuma za učešće Crne Gore u dva transnacionalna programa, de facto je ozvaničilo početak implementacije ovih programa. Sekretarijat za evropske integracije je imao redovne bilateralne susrete sa predstavnicima operativnih struktura susjednih država (15. aprila sa predstavnicima BiH u Podgorici, 06. juna sa predstavnicima Srbije u Podgorici i 18. juna sa predstavnicima Hrvatske u Kotoru), na kojima se diskutovalo o budućim aktivnostima na pripremi zajedničkih prekograničnih struktura za implementaciju datih programa.

SEI je imenovao članove Zajedničkog odbora za praćenje (ZOP), kao najvišeg organa odlučivanja za prekogranične projekte, četiri bilateralna programa sa susjedima, koji će brojati sedam članova za programe Crna Gora-Hrvatska i Crna Gora-Srbija i devet članova za programe Crna Gora-BiH i Crna Gora-Albanija. U Zajedničkim odborima za praćenje, kao članovi sa pravom glasa, osim predstavnika SEI, nalaze se predstavnici sljedećih institucija: Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, Sekretarijat za razvoj, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, Kancelarija za održivi razvoj i Zajednica opština. Takođe, u Zajedničkom odboru za praćenje su u svojstvu posmatrača prisutni predstavnici Ministarstva finansija i Ministarstva inostranih poslova.

SEI je u saradnji sa CBIB projektom organizovao i četvrti informativni seminar 02.aprila u Nikšiću, sa ciljem boljeg upoznavanja budućih korisnika sa programima prekogranične saradnje između Crne Gore i susjednih zemalja regiona.

Na osnovu potpisanog Ugovora između Sekretarijata za evropske integracije i Evropske agencije za rekonstrukciju o korišćenju 620.000 € donacije iz CARDS sredstava 2005/2006 za projekat „Podrška implementaciji IPA prekograničnih programa“, SEI je 11.aprila objavio javni oglas za angažovanje deset osoba koji će raditi: u SEI – projekt menadžer za CARDS 2005/2006 projekat, u Zajedničkim tehničkim sekretarijatima u Kotoru (tri osobe), Sarajevu, Skadru i Prijepolju (po jedna osoba) i u Antenama u Podgorici, Nikšiću i Bijelom Polju (po jedna osoba). Nakon intervjua sa kandidatima koji su ušli u uži izbor, koji su održani 14. 16. i 27.maja, odabrano je 8 kandidata, dok će se ponoviti konkurs za dva mjesta koja

su ostala nepopunjena. Takođe, obezbijedeni su prostori za rad zajedničkih prekograničnih struktura u Kotoru, Podgorici, Nikšiću i Bijelom Polju i raspisani tenderi za nabavku namještaja, IT opreme i vozila. U prostorijama SEI u Podgorici održan je 10–11. aprila za predstavnike SEI i Ministarstva finansija, u okviru Twinning programa, seminar o javnim nabavkama, prezentacija konkretnog slučaja i pitanja i odgovori vezano za ugovor između SEI i EAR od 620.000 eura iz CARDS 2005/2006.

U Višegradu je 19. maja, u organizaciji CBIB i SERDA (Sarajevska agencija za regionalni razvoj), održan seminar za traženje partnera između Crne Gore, Srbije i BiH, koji je bio prilika da se razmijene projektne ideje i uspostave nova partnerstva između potencijalnih korisnika prekograničnih programa između tri države.

U Podgorici je 13. juna održan prvi sastanak Zajedničkog odbora za praćenje prekograničnog programa Crna Gora-Albanija koji je, osim članova datog odbora iz obje države, okupio i predstavnike Delegacija EK Crne Gore i Albanije, Evropske agencije za rekonstrukciju i eksperte regionalnog projekta za jačanje institucija prekogranične saradnje CBIB iz Crne Gore i Albanije. Na prvom sastanku ZOP-a donešene su važne odluke vezane za načine odlučivanja o budućim projektima, raspodjeli sredstava po mjerama programa, mogućem datumu objavljivanja prvog poziva na projekte (oktobar 2008.godine), početku tada ZTS-a u Skadru (avgust 2008.godine) itd.

U Skoplju je 26-27. juna 2008.godine održan Regionalni CBIB forum koji je okupio brojne predstavnike iz država regiona, predstavnike EK, predstavnike delegacija EK kao i eksperte CBIB u regionu. Forum je bio prilika da se nakon prezentacija dosadašnjeg stanja, vezano za prekograničnu saradnju svih država u regionu, sa predstavnicima EK detaljnije prodiskutuje o svim pitanjima i nedoumicama sa kojima se region suočava vezano za implementaciju programa u okviru II komponente IPA. Na Forumu je Crna Gora afirmativno pomenuta, kao prva zemlja u regionu koja je potpisala Ugovor o direktnom grantu za sredstva iz CARDS programa za 2005/2006 godinu i imenovala predstavnike zajedničkih struktura za implementaciju programa.

U okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa održan je sastanak 21-23. aprila u Akvili na kojem su predstavnici nacionalnih struktura zemalja učesnica programa raspravljali o mogućem datumu prvog poziva na projekte, veličini strateških projekata, načinu odlučivanja Zajedničkog odbora za praćenje datog programa i sl. U Bečićima je 22-23. maja, u organizaciji SEI, održan sastanak na kojem je osim tema koje su bile aktuelne na prošlom sastanku u Akvili, predstavljen i plan tehničke pomoći za svaku zemlju pojedinačno, koji uključuje, osim nacionalne osobe za koordinaciju datog programa i dodatno postojanje Antena za distribuciju informacija, kao i prvog stepena kontrole za finansijsko praćenje projekata iz datog programa.

U Sarajevu je 1. aprila održan seminar na temu učešća zemalja kandidata i potencijalnih kandidata u transnacionalnim evropskim teritorijalnim programima saradnje. Prisutni su upoznati sa neophodnim informacijama u vezi sa pripremama zemalja kandidata/potencijalnih kandidata za učešće u transnacionalnim programima Prostor jugoistočne Evrope (SEES) i Mediteranski program (MED). Bilo je takođe i diskusije vezane za probleme koji proističu iz nekih prethodnih iskustava, kao i o novim aranžmanima u okviru IPA-e.

Prvi poziv za dostavljanje prijedloga projekata za MED objavljen je 03. marta 2008.godine, a sve informacije o datom programu kao i kompletan aplikacioni paket nalaze se na sajtu Sekretarijata za ev-

ropske integracije (www.sei.vlada.cg.yu). Takođe, elektronski putem je poslat poziv svim opštinama, nevladinim organizacijama i ostalim institucijama iz Crne Gore da se prijave. Poziv je zaključen 02. maja i desetak partnera iz Crne Gore je prijavilo svoje učešće u dvadeset projekata, o čemu će konačnu odluku donijeti Zajednički odbor za praćenje MED programa, u kojem se nalaze i predstavnici SEI.

Prvi poziv za dostavljanje prijedloga projekata za SEES program objavljen je 5. maja, a sve informacije o datom programu, kao i kompletan aplikacioni paket nalaze se na sajtu Sekretarijata za evropske integracije (www.sei.vlada.cg.yu). Poziv je zaključen 13. juna i 106 partnera iz Crne Gore prijavilo je svoje učešće u 84 projekta, o čemu će konačnu odluku donijeti Zajednički odbor za praćenje SEES programa, u kojem se nalaze i predstavnici SEI.

Takođe, u SEI je uspostavljen forum za programe prekogranične i transnacionalne saradnje sa svrhom boljeg povezivanja potencijalnih partnera (domaćih i stranih), bolje informisanosti o programima prekogranične i transnacionalne saradnje, predstavljanja ideja i projekata u okviru programa saradnje (od strane domaćih i stranih partnera). Forum je veoma jednostavan za korišćenje i nalazi se na sledećoj adresi: <http://partnercg.proboards81.com>.

5.3. Decentralizovani implementacioni sistem

U cilju uvođenja Decentralizovanog implementacionog sistema (DIS) u Crnoj Gori, Ovlašćeni službenik za ovjeravanje - Competent Accrediting Officer (CAO) je rješenjem br. 01-2194/1, od 25. marta 2008. godine imenovao Nacionalnog službenika nadležnog za ovjeravanje programa - Program Authorising Officer (PAO). Takođe je rješenjem broj br. 01-2194/1, od 25. marta 2008. godine, imenovan Nacionalni službenik za ovjeravanje - National Authorising Officer-NAO, od strane Ovlašćenog službenika za ovjeravanje - Competent Accrediting Officer (CAO).

6.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

U izvještajnom periodu nastavljena je saradnja Sekretarijata za evropske integracije, NVO i drugih organizacija, posebno u oblasti implementacije Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu evropskih integracija u Crnoj Gori. Vlada Crne Gore je 27. marta 2008. godine usvojila Akcioni plan Sekretarijata za evropske integracije i NVO partnera za implementaciju Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji u 2008. godini, kao i Izvještaj o realizovanim aktivnostima u 2007. godini.

Sporazum o saradnji Sekretarijata za evropske integracije i jedanaest nevladinih organizacija potpisan je 7. maja 2008. godine na Cetinju. U ime Sekretarijata za evropske integracije Sporazum je potpisala sekretar Ana Vukadinović. Sa strane NVO sektora Sporazum su potpisali predstavnici Asocijacije za demokratski prosperitet – Zid, Centra za demokratiju i ljudska prava, Centra za građansko obrazovanje, Centra za monitoring, Centra za razvoj nevladinih organizacija, Evropskog pokreta u Crnoj Gori, Fondacije za stipendiranje Roma – Institut socijalne inkluzije, Institut Alternativa, Institut za medije, Mreže nevladinih organizacija za afirmaciju evropskih integracionih procesa i Nansen Dijalog Centra. Sekretarijat i nevladine organizacije su Sporazumom definisali oblasti saradnje, kao i aktivnosti i mehanizme za njeno ostvarivanje. Saradnja će se odvijati u oblastima sprovođenja reformi neophodnih za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji, jačanje administrativnih kapaciteta zemlje za usklađivanje zakonodavstva sa Acquis communautaire-om, sprovođenje Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu pridruživanja Crne Gore EU, pripremu za korišćenje pretprikladnih fondova, razvoj ekonomske i socijalne kohezije i očuvanje prirodne i kulturne baštine, kao i zaštitu okoline i održivi razvoj. Sporazum je otvoren za druge nevladine organizacije i organizacije civilnog društva koje prihvataju njegove odredbe.

U izvještajnom periodu od 1. aprila do 30. juna 2008. godine realizovane su i sljedeće aktivnosti:

U organizaciji ESI (European Stability Initiative) iz Berlina, održane su dvije konferencije: 16. i 17. aprila je u Parizu organizovana konferencija pod nazivom Communicating Europe: French Perspective on Enlargement (Francuska perspektiva proširenja), na kojoj su učestvovali potpredsjednik Vlade za evropske integracije Gordana Đurović i sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović. Druga konferencija je održana u Rimu (Italijanska perspektiva proširenja) 21-22 maja i na njoj su učestvovali predstavnici Ministarstva inostranih poslova Crne Gore i Sekretarijata za evropske integracije. Cilj ovih konferencija je da se visoko rangirani državni službenici (rukovodioci državnih organa koji se bave EU integracijom) upoznaju sa percepcijom daljih proširenja EU (sa stanovišta donosioca političkih odluka, medija i interesnih grupacija u Austriji, Njemačkoj, Francuskoj i Italiji), kao i da razmijene mišljenja i iskustva o procesu evropskih integracija.

U okviru saradnje Sekretarijata za evropske integracije sa Ekonomskim fakultetom, 23. aprila je organizovana posjeta studenata Ekonomskog fakulteta Sekretarijatu. Tom prilikom službenici Sekretarijata su upoznali studente sa nadležnostima koje Sekretarijat ima, predstavili su organizaciju poslova po sektorima i podijelili korisne brošure i publikacije.

Značajan dio aktivnosti u izvještajnom periodu odnosi se na organizaciju obilježavanja Dana Evrope, 9. maja. Organizatori manifestacije su bili Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori, Ambasada Republike Slovenije, Evropska agencija za rekonstrukciju, Kabinet potpredsjednika Vlade Crne Gore i Sekretarijat za evropske integracije, Glavni grad Podgorica, NVO Evropski pokret u Crnoj Gori i Dječji savez Podgorica.

Povodom Dana Evrope, Sekretarijat za evropske integracije je objavio konkurs za izbor najboljeg literarnog rada u kategoriji učenika srednjih škola, na temu „Moja priča o Evropi“. Konkurs je objavljen u četiri dnevne novine, a bio je otvoren od 11. do 25. aprila 2008. godine. Pobjednici su proglašeni i nagrade dodijeljene u sklopu programa obilježavanja Dana Evrope.

Manifestacija obilježavanja Dana Evrope je sadržala veliki broj aktivnosti namijenjenih različitim ciljnim grupama. Na gradskom trgu je otvorena proslava uz puštanje balona i govore najviših zvaničnika Vlade, Opštine i delegacije EK. Otvorena je i izložba „Evropski identitet-Balkanska percepcija evropskog identiteta“. Organizovana su takmičenja za učenike osnovnih škola u crtanju, a cjelokupnu manifestaciju je pratio kulturno umjetnički program koji je pripremio Dječji savez Podgorica. Na gradskom trgu su uručene i nagrade pobjednicima literarnog konkursa koji je raspisao Sekretarijat za evropske integracije, kao i nagrade za likovne radove i nagrade najboljim sportistima - osnovcima Glavnog grada. Drugi dio manifestacije bila su sportska takmičenja u fudbalu i odbojci. Dio manifestacije bila je parada slovenačkog orkestra „Papirniški pihalni orkester“ ulicama Glavnog grada, kao i koncert u večernjim časovima.

U Ljubljani je 22. i 23. maja organizovan EU Accession Communications Network na kom su učestvovali predstavnici administracija zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU, u cilju razmjene iskustava i unapređenja međusobne saradnje. Teme radnog sastanka su se odnosile na razvoj komunikacionih strategija, određenje ciljnih javnosti i komunikacionih oruđa, značaj i formiranje informacionih centara, uloga vlada i delegacija EK u aktivnostima na implementaciji komunikacionih strategija.

Sekretarijat za evropske integracije i Fondacija Konrad Adenauer su i u ovom periodu nastavili da realizuju projekat redovnih razgovora sa predstavnicima medija koji se odvija u formi radnog doručka, u cilju kvalitetnijeg i svestranijeg informisanja javnosti o toku procesa stabilizacije i pridruživanja, odnosno unaprijeđenja pojedinih politika u okviru procesa pridruživanja EU, u skladu sa realizacijom programskih aktivnosti Vlade Crne Gore. Šestog juna je održan Radni doručak sa novinarima na temu: „Izmjene i dopune Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala“, koji je Vlada Crne Gore, na predlog Nacionalne komisije, usvojila 29. maja 2008 godine. Sa predstavnicima medija razgovarali su Prof. dr Gordana Djurović, potpredsjednik Vlade za evropske integracije, i predsjednik Nacionalne komisije za praćenje implementacije Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, pomoćnik ministra pravde Branka Lakočević, direktor Uprave za antikorupcijsku inicijativu Vesna Ratković i Petko Spasojević, član Tripartitne komisije i Načelnik odjeljenja za suzbijanje privrednog kriminaliteta u Upravi policije.

7.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Značajan dio aktivnosti Sekretarijata za evropske integracije tokom ovog perioda bio je usmjeren na obuku i usavršavanja službenika SEI i ostalih organa državne uprave. Sadržaj seminara i drugih vidova obuke obuhvatio je različite teme, od opštih znanja o procesu evropskih integracija do specijalizovanih tema za potrebe različitih institucija.

U okviru obuke Sekretarijat za evropske integracije je nastavio saradnju sa stalnim projektima podrške, Twinning, Upravom za kadrove i NVO partnerima.

Sekretarijat za evropske integracije, Uprava za kadrove i NVO Evropski pokret u Crnoj Gori u saradnji sa EIPA iz Luksemburga (u okviru Luxembourg Technical Assistance Project for Montenegro), 2. i 3. juna su organizovali seminar o procesu usklađivanja zakona i pristupanju EU: Pravni i institucionalni aspekti.

Seminari u organizaciji Uprave za kadrove obuhvatili su modul za pripravnike (za polaganje državnog ispita); modul iz oblasti međunarodne saradnje i evropskih poslova; pregovaranje i pregovaračke vještine; upravljanje i razvoj ljudskih resursa; rukovođenje i upravljanje organizacionim jedinicama; upravljanje vremenom na poslu; izrada projekata.

Seminari organizovani u okviru Twinning programa – jačanje administrativnih kapaciteta za proces evropskih integracija su CAP (Common Agricultural policy i Ministry of Agriculture and CAP), za službenike Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; „Priprema strateških planova za trajni sistem obuke u EU poslovima“, namijenjen zaposlenima u UzK koji se bave obukom i osobama u ministarstvima i drugim državnim institucijama nadležnim za procjenu potreba za obukom i planiranje.

TAIEX – Biro za tehničku pomoć i razmjenu informacija je organizovao seminar na temu „EU politika unutrašnjeg tržišta“ – principi, procedure i zakonodavstvo. Posebna pažnja posvećena je obavezama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma. Predstavnici zemalja članica objasnili su EU aktivnosti i zakonodavstvo u oblastima slobodnog kretanja, politike konkurencije, javnih nabavki i prava intelektualne svojine. U Briselu je održan seminar na temu: Progress editor update database.

Sa predstavnicima MTEC (Matra training for European Cooperation) je održan sastanak 26. maja vezano za razmjenu iskustava o MTEC programima. U izvještajnom periodu MTEC je organizovala tri seminara koje su pohađali službenici državnih organa Crne Gore.

Sa predstavnicima InWenta održan je sastanak 20. maja na kome je dogovorena saradnja između Sekretarijata za evropske integracije i ove njemačke organizacije u organizovanju obuke za službenike

državnih organa iz različitih oblasti evropskih integracija. Prvi set obuka/radionica će se održati 3. i 4. jula u Podgorici na temu Direktiva starog i novog pristupa.

Studijske posjete i učešće na konferencijama:

ESPON (Evropska mreža za praćenje prostornog planiranja) seminar je održan u Portorožu u periodu 1-3. juna 2008. godine. ESPON Program 2013 odobren je od strane Evropske komisije 7. novembra 2007. godine. Ovu mrežu čine zemlje članice EU, Irska, Lihtenštajn, Norveška i Švajcarska. Svrha seminara je razmjena znanja i podizanje svijesti o dinamici teritorijalnog razvoja, kao i održiv i ujednačen teritorijalni razvoj u EU i susjednim zemljama. Na seminaru su pored ESPON Programa 2013 prezentovani i programi transnacionalne saradnje, kao i programi prekogranične saradnje, što je bilo od posebnog značaja za Crnu Goru i ostale učesnike predstavnike zemalja koje nisu članice EU.

Diplomska akademija u Madridu (1–19.06.) – dva službenika Sekretarijata za evropske integracije. Cilj obuke je bio da se polaznicima (službenici MIP i ministarstava za EI zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU) predstave politike EU sa posebnim osvrtom na poziciju Španije kao članice EU. U okviru seminara organizovana je i posjeta institucijama EU u Briselu: Evropskom parlamentu, Evropskoj komisiji i Savjetu, kao i COREPERU. Značajan dio obuke predstavljala je simulacija procesa pregovaranja.

Diplomska akademija u Rimu (od 11.05. do 1.06.) – cilj obuke je da pruži znanja o globalizaciji, demokratizaciji i zaštiti ljudskih prava.

Regionalna konferencija u Sofiji (Bugarska) u periodu od 22-24.06.2008.godine posvećena zaštiti potrošača.

ReSPA

Dobijanjem sjedišta Regionalne škole za državnu upravu ReSPA, 31. januara 2008.godine, Crna Gora se obavezala da će preduzeti sve neophodne radnje i mjere u cilju rekonstruisanja i izgradnje ponudjenih objekata.

Upravni odbor je zajedno sa Sekretarijatom ReSPA-e pripremio Nacrt Međunarodnog sporazuma o uspostavljanju Regionalne škole za državnu upravu kojim ReSPA-a dobija svojstvo međunarodne organizacije sa definisanim budžetom, a kojom upravlja Upravni odbor zemalja članica kao i Sekretarijat na čelu sa izvršnim direktorom. Sporazum će potpisati ministri Vlada regiona. Predloženo je da članovi Upravnog odbora upoznaju vlade u regionu sa nacrtom ovog Međunarodnog sporazuma. Na sastanku osmog Upravnog odbora ReSPA-e razmatran je Nacrt Međunarodnog ugovora o uspostavljanju Regionalne škole za državnu upravu. Pored osnovnog budžeta ReSPA/e, u kome svaka država participira jednako, Evropska komisija će sa 1,7 miliona € godišnje finansirati obuke iz utvrdjenog Programa ReSPA-e za 2009 godinu. Sve informacije se mogu naći na ReSPA-inom sajtu www.respaweb.eu.

8.

PROJEKTI PODRŠKE

8.1. Twinning projekat „Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija“

U izvještajnom periodu Twinning projekat bio je fokusiran na podršku finalizaciji NPI i pripremi aktivnosti neophodnih za kompletiranje baze zakonodavstva u Sekretarijatu za evropske integracije, kao uslova za praćenje i buduću reviziju NPI. Stručnjaci iz administracije Slovenije su u ovom periodu u nekoliko navrata boravili u Crnoj Gori i imali razgovore sa predstavnicima SEI.

U Podgorici je 18. aprila 2008. godine, održan sastanak Nadzornog odbora Twinning projekta, na kome je razmatrana i mogućnost šestomjesečnog produžetka projekta.

U maju i junu su, u okviru komponente 4, održani seminari o poljoprivrednoj politici (7. maj) i radionica o budućim programima obuke (6. jun) za službenike SEI u Uprave za kadrove.

8.2. Program razvoja kapaciteta – CDP

U skladu sa planom aktivnosti za tekuću godinu, Programa za razvoj kapaciteta – CDP (*Capacity Development Programme*) je nastavio sa realizacijom posebnog projekta za jačanje kapaciteta dva skupštinska odbora (Odbora za međunarodnu saradnju i evropske integracije i Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo). Nakon što su dva odbora usvojila zaključke o daljem prilagođavanju organizacionog modela rada i jačanja administrativnih kapaciteta Skupštine Crne Gore radi harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa *Acquis communautaire*-om, CDP je, uz redovno angažovanje dva nacionalna konsultanta za podršku radu ovih odbora, otpočeo pripremu za organizaciju studijske posjete delegacije sastavljene od članova dva odbora Parlamentu Slovenije. Ova studijska posjeta ostvariće se u periodu od 9. do 13. jula tekuće godine, a u delegaciji crnogorske Skupštine će biti ukupno osam poslanika.

U izvještajnom periodu nastavljen je i realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova. Imajući u vidu ulogu povezivanja diplomatskih službi i mladih diplomata u regionu međusobno i sa kolegama iz zemalja EU, CDP je u izvještajnom periodu pomogao održavanje prve Crnogorske

Ljetnje školu za mlade diplomate „Gavro Vuković“. Škola je organizovana od 2-6. juna 2008. godine, a njeni polaznici su bile mlade diplomate iz država u regionu i nekoliko zemalja EU, a predavači istaknuti praktičari i teoretičari međunarodne politike.

Prva crnogorska Ljetnja škola za mlade diplomate bila je posvećena izazovima diplomata država u procesu evropskih i evroatlantskih integracija, i pružila je odličnu priliku za razmjenu mišljenja i iskustava u vezi sa aktuelnim pitanjima i procesima u EU i NATO, ali i za povezivanje mladih diplomata iz regiona i drugih zemalja EU i njihovo stručno usavršavanje i profesionalnu nadgradnju. Predavači na Ljetnjoj školi za mlade diplomate su bili ambasador Leopold Maurer, šef Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori, ambasadorka Slavica Milačić, šefica Stalne misije Crne Gore pri Evropskoj uniji, kao i diplomate i stručnjaci iz Sjedinjenih država, Austrije, Hrvatske, Ministarstva inostranih poslova Estonije, profesori iz Slovenije i Crne Gore. Teme predavanja na školi su bile: Zapadni Balkan u ujedinjenoj Evropi EU perspektive; istorija crnogorske diplomatije; evropska perspektiva Zapadnog Balkana – politika uslovljavanja: članstvo u odnosu na partnerstvo; proširenje EU perspektive za nove države članice; interaktivna radionica na temu tehnika komunikacije; izazovi za diplomatu: izaslanik ili aktivni učesnik u pregovorima?; važnost mreže mladih diplomata za jačanje stabilnosti Zapadnog Balkana; transatlantska dimenzija zajedničke spoljne i bezbjednosne politike EU kultura saradnje i dijaloga u oblasti spoljnih poslova; iskustva i izazovi diplomatija u malim zemljama.

Takođe, biće održana interaktivna radionica na temu stava zemalja EU o proširenju EU i NATO (pojedinačne prezentacije mladih diplomata, predstavnika zemalja EU – Estonije, Italije i Slovenije), kao i interaktivna radionica na temu dostignuća i izazova na putu ka evropskim i evroatlantskim integracijama (pojedinačne prezentacije mladih diplomata, predstavnika zemalja Zapadnog Balkana: Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije i Srbije).

CDP je odštampao Drugi izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, kako na crnogorskom, tako i na engleskom jeziku, kako bi bio dostupan svim zainteresovanim međunarodnim subjektima.

U izvještajnom periodu CDP je pripremio za štampu još jednu značajnu knjigu koja obuhvata deset kvartalnih izvještaja Vlade Crne Gore posvećene procesu stabilizacije i pridruživanja za period od skupštinske Deklaracije, 8. jula 2005. godine, do skupštinske Rezolucije, od 27. decembra 2007. godine. Izvještaji daju tromjesečni pregled aktivnosti na putu evropskih integracija zemlje. U narednom periodu ova knjiga će biti odštampana na crnogorskom i engleskom jeziku.

U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti SEI na popunjavanju elektronske platforme, čiji je cilj obezbjeđivanje uslova za kvalitetniji monitoring i izvještavanje, odnosno ukupno upravljanje tekućim projektima podrške Crnoj Gori, a na osnovu toga i poboljšanje kvaliteta planiranja novih projekata.

CDP je nastavio da razvija strateški partnerski odnos sa ostalim aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta za evropske integracije u Vladi CG, kao i redovne konsultacije i razmjenu informacija sa predstavnicima Evropske komisije. Na taj način su dogovorene mogućnosti podrške CDP izradi predloga projektnih dokumenata za Nacionalni program IPA 2009.

U izvještajnom periodu u CDP je za ključne državne službenike koji vode aktivnosti Grupa za evropske integracije organizovao dodatnu stručnu obuku iz engleskog jezika.

9.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu u kontinuitetu je poštovana obaveza popunjavanja Obrasca za ocjenu usklađenosti propisa sa odgovarajućim propisima Evropske unije, koji je uspostavljen radi kvalitetnijih priprema za dalju harmonizaciju domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije. U izvještajnom periodu Sekretarijat za evropske integracije je dao mišljenje na 68 nacrtu, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata.

APRIL

1. Predlog zakona o spomen obilježjima;
2. Predlog nacionalnog programa zaštite;
3. Predlog sporazuma o naučnoj i tehnološkoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Slovenije;
4. Predlog sporazuma o naučnoj i tehnološkoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije;
5. Predlog sporazuma o naučnoj i tehnološkoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske;
6. Ncrt zakona o finansiranju upravljanja vodama;
7. Predlog nacionalnog programa zaštite potrošača;
8. Predlog zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini;
9. Predlog zakona o Prijestonici;
10. Predlog zakona o ratifikaciji Ugovora o međunarodnom prevozu putnika običnim i putničkim autobusima (INTERBUS ugovor);
11. Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije UNESCO-a o zaštiti nematerijalne kulturne baštine;
12. Predlog programa o bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva;
13. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika;
14. Predlog uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću;
15. Predlog zakona o izmjenama Zakona o izgradnji objekata;
16. Predlog odluke o određivanju izvorišta namijenjenih za regionalno i javno vodosnabdijevanje i utvrđivanje njegovih granica;
17. Predlog odluke o obrascima putnih isprava;
18. Predlog zakona o platnom prometu;
19. Predlog odluke o obrascima putnih isprava;
20. Predlog odluke o iznosu naknade za obrazac pasoša i putnog lista;
21. Predlog uredbe o načinu i rokovima dostavljanja propisa i drugih akata na objavljivanje u „Službenom listu Crne Gore“.

MAJ

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dobit pravnih lica;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti biljnih sorti;
3. Predlog zakona o unutrašnjoj trgovini;
4. Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima;
5. Predlog zakona o oznakama geografskog porijekla;
6. Predlog zakona o eksplozivnim materijalima;
7. Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma između Republike Crne Gore i Kraljevine Danske o olakšanom postupku izdavanja viza;
8. Predlog zakona o hitno medicinskoj pomoći;
9. Predlog zakona o ratifikaciji Evropske povelje o lokalnoj samoupravi;
10. Predlog zakona o dopuni Zakona o insolventnosti privrednih društava;
11. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o stečaju i likvidaciji banaka;
12. Nacrt zakona o nacionalnim parkovima;
13. Predlog zakona o vazdušnom saobraćaju.

JUN

1. Predlog strategije manjinske politike;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o štrajku;
3. Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvatanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit;
4. Predlog uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave;
5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o oružju;
6. Nacrt zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore;
7. Nacrt zakona o kulturi;
8. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Velikog Vojvodstva Luksemburg o socijalnom osiguranju sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Velikog Vojvodstva Luksemburg o socijalnom osiguranju;
9. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti;
10. Protokol između Vlade Republike Slovenije o implementaciji Sporazuma između Evropske zajednice i Crne Gore o readmisiji;
11. Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za period 2007-2011. godine.
12. Predlog zakona o koncesijama;
13. Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o upotrebi poreske registar kase i načinu evidentiranja prometa proizvoda;
14. Predlog uredbe o kriterijumima za utvrđivanje naknade za članove Vijeća Arbitražnog odbora
15. Predlog zakona o zaštiti prirode;
16. Predlog uredbe o kriterijumima za vršenje poslova utvrđenih Nacionalnim programom zaštite potrošača i o bližim kriterijumima, načinu i postupku pružanja finansijske pomoći organizacijama potrošača;

17. Predlog zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom;
18. Predlog zakona o patentima;
19. Predlog uredbe o postupku notifikacije u oblasti tehničkih propisa, standarda i postupka ocjene usaglašenosti;
20. Predlog uredbe o vrsti, visini i načinu plaćanja neknade za usluge carinskog organa, sa pravnim propisima Evropske unije;
21. Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o sprečavanju terorizma;
22. Predlog uredbe o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha;
23. Predlog uredbe o načinu izrade i donošenju tehničkih propisa i tehničkih specifikacija u registru tehničkih propisa;
24. Nacrt zakona o organizovanju i pružanju usluga vodosnadbijevanja i upravljanja otpadnim vodama;
25. Nacrt zakona o morskom ribarstvu i marikulturi;
26. Predlog zakona o potvrđivanju Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima;
27. Predlog zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima;
28. Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o pranju, traženju, zapleni i konfiskaciji prihoda stečenih kriminalom;
29. Predlog zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata;
30. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom;
31. Predlog zakona o istraživanju i proizvodnji nafte i gasa;
32. Predlog strategije naučno-istraživačke djelatnosti Crne Gore (2008-2016);
33. Predlog zakona o planinskim stazama;
34. Predlog zakona o oružju.

Crna Gora
Sekretarijat za evropske integracije

TRINAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
JUL – SEPTEMBAR 2008. GODINE

PODGORICA
oktobar 2008. godine

SADRŽAJ

UVOD	73
1. IMPLEMENTACIJA NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU 2008 – 2012	75
2. SASTANAK UNAPRIJEĐENOG STALNOG DIJALOGA	76
3. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	77
4. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	79
4.1. I komponenta IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	79
4.1.1. Status implementacije IPA 2007.....	79
4.1.2. Programiranje IPA 2008.....	79
4.1.3. Programiranje IPA 2009.....	81
4.1.4. Programi zajednice.....	81
4.1.5. Višekorisnička IPA.....	81
4.2. IPA II KOMPONENTA – Regionalna i prekogranična saradnja.....	82
4.3. Decentralizovani implementacioni sistem.....	83
5. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM	84
6. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	86
7. REORGANIZACIJA SEKRETARIJATA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE	88
8. PROJEKTI PODRŠKE	89
8.1. Twinning projekat „Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija“.....	89
8.2. Program razvoja kapaciteta (CDP).....	90
9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	93

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Službeni list Crne Gore br. 02/08), Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU.

Izvještaji za svaki kvartal fokusirani su na najvažnije događaje, strateške aktivnosti, projekte ili oblike saradnje s Evropskom unijom. Najvažniji događaji i procesi, koji su obilježili period od 1. jula do 31. septembra 2008. godine, u fokusu su i ovog, trinaestog kvartalnog izvještaja.

Vlada je 25. septembra usvojila Prilog Vlade Crne Gore Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2008. godinu. Prilog sadrži najznačajnije rezultate postignute u oblasti izrade zakonodavstva, sprovođenja novih propisa, usvajanja evropskih standarda i jačanja administrativnih kapaciteta, u skladu sa političkim, pravnim, ekonomskim i administrativnim kriterijumima pristupanja.

Nakon ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u parlamentima Estonije (13. novembra 2007.), Slovenije (6. februara 2008.), Mađarske (28. aprila), Belgije (15. maja – na federalnom nivou), Letonije (22. maja), Austrije (26. maja), Bugarske (29. maja) i Danske (4. juna), pokrenuta je procedura ratifikacije SSP-a u Holandiji, Rumuniji, Češkoj Republici, Irskoj i Litvaniji.

1.

IMPLEMENTACIJA NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU

Prvi izvještaj o realizaciji obaveza iz Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju 2008 –12. godina za period januar – jul 2008.godine, koji sadrži pregled realizovanih aktivnosti u oblasti normativnog i regulatornog okvira, Vlada je usvojila 31. jula.

Nacionalnim programom za integraciju, u okviru kratkoročnih prioriteta, predviđeno je sprovođenje oko 200 različitih aktivnosti, u cilju usaglašavanja sa propisima EU (zakoni, zakoni o izmjenama i dopunama zakona, uredbe, odluke i pravilnici, kao i strategije, akcioni planovi, izvještaji i drugi dokumenti) i izgradnjom adekvatnog institucionalnog okvira, koji će biti kompatibilan insitucijama i procedurama koje postoje i u državama članicama EU. Od planiranog broja ukupnih aktivnosti, realizovano je oko 88%, odnosno, od planiranih 90 predloga zakona, Vlada je utvrdila 82 (91,1%) i donijela 19 uredbi i 13 odluka, kao i 37 pravilnika. Vlada je usvojila 20 različitih strategija sa akcionim planovima za njihovu implementaciju, kao i 6 izvještaja o realizaciji više važnih programa i strategija. Donijet je, odnosno utvrđen, i jedan broj drugih dokumenata vezanih za proces evropskih integracija.

2.

SASTANAK UNAPRIJEĐENOG STALNOG DIJALOGA

U Podgorici je 16. jula 2008. godine održan sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga predstavnika Evropske komisije i Crne Gore, na kome je razmatran napredak u oblastima inovacija, razvoja ljudskih resursa i kulturne saradnje, kretanja radnika, socijalne saradnje, informatičkog društva i elektronskih komunikacija, te saradnje u audio-vizuelnoj oblasti.

U oblasti razvoja ljudskih resursa i inovacija prezentirane su informacije o reformama u oblasti obrazovnog sistema i stručnog usavršavanja. Predstavljeno je učešće Crne Gore u programima Erasmus Mundus i Erasmus Mundus – Prozor za spoljnu saradnju, kao i učešće Crne Gore u Okvirnom Programu 7 (Framework Program 7 – FP7). U oblasti kulturne saradnje prezentiran je napredak u ratifikaciji i implementaciji UNESCO konvencija i sporazuma o kulturnoj saradnji sa zemljama regiona.

Kad je riječ o kretanju radnika, razmatrani su zakonodavni pomoci čiji je cilj jednak tretman i jednaki uslovi rada za radnike iz Crne Gore i zemalja EU, kao i koordinacija sistema socijalne sigurnosti. U dijelu sastanka koji se odnosio na socijalnu politiku, predstavnici resornih institucija prezentirali su proces usklađivanja zakonodavstva, kao i kapacitete za njegovo sprovođenje. U tom kontekstu razmatran je progres zakonodavnog i institucionalnog okvira u oblasti radnog zakonodavstva, rodne ravnopravnosti, anti-diskriminacije, zdravstvene zaštite i zaštite na radu, te socijalnog dijaloga, zapošljavanja, kao i socijalne zaštite i socijalne inkluzije.

U oblasti informatičkog društva i elektronskih komunikacija, dat je pregled politike, strategije i razvoja institucija. Tema je bila i saradnja u audio-vizuelnoj oblasti, gdje su predstavnici resornih institucija prezentirali implementaciju Zakona o slobodnom pristupu informacijama, podatke o transformaciji RTV Crne Gore, usaglašenosti crnogorskog zakonodavstva sa evropskim u audio-vizuelnoj oblasti i Nacrt zakona o elektronskim komunikacijama.

3.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

Delegacija Vlade Crne Gore, koju je predvodila potpredsjednik Vlade prof. dr. Gordana Đurović, imala je tokom posjete Ženevi, 17. i 18. jula, više bilateralnih sastanaka sa članicama Svjetske trgovinske organizacije i nastavila pregovore sa Kanadom, Japanom i SAD u oblasti roba i usluga, sa Švajcarskom u oblasti usluga, dok je sa Brazilom – zemljom koja je naknadno izrazila zainteresovanost da pregovara sa Crnom Gorom, pregovarala o daljem otvaranju u oblasti roba.

S obzirom da pregovori traju više rundi, u najvećem broju slučajeva pregovaralo se o veoma konkretnim zahjevima pojedinih zemalja o crnogorskoj carinskoj tarifi. Pravila Svjetske trgovinske organizacije nalažu da svaka zemlja članica može zatražiti otvaranje pregovora u bilo kojoj fazi procesa, kao i da ono što se jednoj zemlji odobri kao koncesija, tokom bilateralnih pregovora, postaje dio konsolidovane ponude za robe na kraju ukupnog procesa pregovaranja, tj. prednost za trgovinu dostupna svima. Crnogorska delegacija je u pregovorima vodila računa o sopstvenim osjetljivim sektorima, u kojima je zbog strukture domaće ekonomije i podrške domaćoj proizvodnji i izvozu, neophodno sačuvati određeni nivo carinske zaštite. U tom kontekstu, posebno se pregovara o poljoprivrednim proizvodima i ribarstvu, a posebno o sektoru industrijskih proizvoda.

Ograničenje pregovaračkog kapaciteta Crne Gore dijelom proizilazi i iz strateškog partnerstva sa Evropskom unijom, jer Crna Gora mora voditi računa i o dugoročnim interesima jedinstvenog evropskog tržišta. Zbog svega navedenog, pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji razlikuje se od svih do sada otvorenih i završenih pregovaranja o pristupanju nekoj međunarodnoj organizaciji, jer je pristupanje STO najkompleksnija pregovaračka aktivnost koju je Crna Gora pokrenula. Pregovori traju više godina i obuhvataju sve oblasti ekonomske djelatnosti, kako proizvodnje, tako i pružanja usluga. Oni su svake godine sve zahtjevniji i od zemalja koje su u procesu pristupanja, traži se mnogo više nego što je to bio slučaj prethodnih godina. Danas, STO ima 153 članice, a oko 30 zemalja se nalazi u procesu pristupanja.

Crnogorska delegacija, koju čine predstavnici ministarstava za ekonomski razvoj, finansije i poljoprivredu, tokom posjete Ženevi imala je sastanke i sa norveškom i kineskom delegacijom, a ključni događaj je svakako VI sastanak radne grupe, koji je održan 18. jula. Na tom sastanku prezentiran je Nacrt finalnog izvještaja, u kome su sadržane sve ključne aktivnosti u oblasti zakonodavne reforme i jačanja kapaciteta naših institucija, kako bi Crna Gora danom pristupanja u STO prihvatila sve međunarodne trgovinske standarde i procedure, koji su sadržani u sporazumima STO. Imajući u vidu ostvarene rezultate i gotovo okončan multilateralni pregovarački proces, buduća dinamika pristupanja zavisice od tempa otvorenih bilateralnih pregovora sa državama članicama STO.

U nastavku radne posjete, potpredsjednik Đurović razgovarala je i sa zamjenikom generalnog sekretara Svjetske organizacije za zaštitu intelektualne svojine (WIPO) Frensisom Garijem, ambasadorom Andrejom Logarom, koji vodi pregovaračku grupu za pristupanje Crne Gore u STO, direktorom Direktorata za pristupanje Arifom Huseinom, kao i sa visokim zvaničnicima Stalne misije Evropske komisije u Ženevi.

Delegacija Vlade Crne Gore, boravila je 18. i 19. septembra u radnoj posjeti Ženevi i realizovala više bilateralnih susreta sa članicama Svjetske trgovinske organizacije.

Značajan korak u završnoj fazi pregovora za pristupanje Crne Gore napravljen je potpisivanjem bilateralnog sporazuma, odnosno Protokola o zaključivanju bilateralnog sporazuma između Narodne Republike Kine i Crne Gore o pristupanju Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji. Protokol su potpisali potpredsjednik Vlade za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović, koja je i šef pregovaračkog tima Crne Gore za pristupanje STO i ambasador Stalne Misije NR Kine pri STO Sun Ženiju.

Takođe su sa Norveškom tehnički zaključeni pregovori i o robama i o uslugama, dok su sa Japanom zatvoreni pregovori oko usluga, a u sektoru industrijskih proizvoda je ostalo otvoreno još nekoliko pitanja vezanih za dodatne koncesije u oblasti elektronike i automobilske industrije. Održan je sastanak i sa SAD, koji je bio posvećen sektoru usluga, gdje su još ostala otvorena pitanja vezana za sektor audiovizuelnih usluga i telekomunikacija.

Potpredsjednik Vlade Gordana Đurović, susrela se i sa direktorom Direktorata za pristupanje u STO Arifom Huseinom. Razgovori su bili posvećeni dogovoru oko zakazivanja Sedmog sastanka radne grupe za pristupanje Crne Gore u STO, koji treba da uslijedi nakon zaključenja svih bilateralnih pregovora. Na sastanku je zajednički konstatovano da je Crna Gora postigla značaj uspjeh u pregovorima za pristupanje STO, kao i da je, ukoliko se bilaterani pregovori nastave planiranom dinamikom, moguće očekivati da se pregovori o pristupanju završe do kraja ove godine.

4.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

4.1. IPA I KOMPONENTA 2007 – Podrška tranziciji i jačanju institucija

4.1. 1. Status implementacije IPA 2007

U okviru realizacije projekata iz Programa IPA 2007 otpočele su aktivnosti vezane za implementaciju tri twining projekta Reforma pravosuđa, Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije i Usklađivanje zakonodavstva. Institucije koje su korisnice ovih projekata u saradnji sa predstavnicima država članica koje su izabrane za implementaciju ovih projekata pripremaju radne planove za aktivnosti koje će slijediti u narednom periodu. Nakon izrade, radni planovi će biće proslijeđeni Evropskoj komisiji na odobravanje i očekuje se potpisivanje ugovora u novembru 2008. godine.

Projekat "Izgradnja minizaobilazice oko Podgorice" je u fazi prikupljanja ponuda za realizaciju projekta i očekuje se potpisivanje ugovora do kraja 2008. godine.

Svi ostali projekti u okviru IPA 2007 programa su u fazi pripreme objavljivanja tendera za prikupljanje ponuda za realizaciju projekta i njihova implementacija će početi početkom 2009. godine.

Početak jula su održani sastanci sa donatorima i sa nevladinim organizacijama, u saradnji sa Kancelarijom za saradnju sa nevladinim organizacijama Crne Gore, a sastancima su prisustvovali i predstavnici Evropske agencije za rekonstrukciju i predstavnici Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori. Na sastancima su predstavljene aktivnosti, nadležnosti i potrebe Kancelarije, kao i prijedlozi OEBS-ove podrške Kancelariji, ali nadasve projekti namijenjeni nevladinim organizacijama iz fondova Evropske unije (IPA 2007, IPA 2008 i IPA 2009).

4.1.2. Programiranje IPA 2008

Tokom jula i avgusta je vršena revizija IPA 2008 projekata. Naime, za izradu opisa projekata je bila zadužena Evropska agencija za rekonstrukciju, koja do kraja ove godine prestaje sa radom. Međutim, budući da se situacija u određenim oblastima izmijenila od trenutka podnošenja predloga projekata, Sekretarijat za evropske integracije je, zajedno sa korisnicima projekata IPA 2008 programa, bio zadužen

za revidiranje i tehničko unaprjeđenje opisa projekata. Podršku reviziji projekata je pružila i novootvorena kancelarija Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori. Sledeći projekti su početkom septembra podnijeti na usvajanje Evropskoj komisiji tj. IPA komitetu:

IPA 2008 – prijedlog projekata		mil €
I. Pomoć tranziciji i Izgradnja institucija		26,4
Oblast	Ime Projekta	
1. POLITIČKI ZAHTJEVI		
Lokalna samouprava	Podrška reformi lokalne samouprave	4,3
Izbjeglice i raseljena lica	Trajno rješenje statusa izbjeglica i raseljenih lica u Crnoj Gori	1,5
Civilno društvo i mediji	Podrška transformaciji Radio Televizije Crne Gore u javni radiodifuzni servis	1,25
UKUPNO POLITIČKI ZAHTJEVI		7,05
2. Socio-ekonomski zahtjevi		
Razvoj ljudskih resursa/ Zapošljavanje/ Stručno usavršavanje/ Socijalna politika i usluge	Reforma tržišta rada i razvoj radne snage	1,8
Obrazovanje i visoko obrazovanje	Tempus	1
Privatni sektor / MSP/ Državno vlasništvo	Poboljšanje poslovnog ambijenta za mala i ruralna preduzeća	1,2
Zaštita životne sredine	Unaprjeđenje ekološke infrastrukture	3,5
	Podrška upravljanju životnom sredinom	1
Nuklearna bezbjednost		0,2
Ukupno Socio-ekonomski standardi		8,7
3. Evropski standardi		
Priprema za DIS/EU Integracije –	Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora	1,2
Poljoprivreda/Fitosanitarna politika/Veterina	Podrška uspostavljanju IPA sistema za programiranje i sprovođenje ruralnog razvoja	1,5
	Razvoj bezbjednosti hrane	2
	Kontrola i iskorjenjivanje bjesnila i klasične svinjske kuge u Crnoj Gori	1,5
Javne finansije/ Porezi/ Javne nabavke	Tehnička pomoć Upravi carina	1
Integrisano upravljanje granicama	Podrška razvoju Integrisanog upravljanja granicom	2,45
Migracije	Podrška upravljanju migracijama	1
Ukupno Evropski standardi		10,65
Ostalo		
	Program mjera podrške	0,6
	Tehnička pomoć i Program za pripremu projekta	1
UKUPNO		28

Odluka o odobravanju projekata u okviru programa IPA 2008 je donesena na IPA komitetu 29. septembra 2008. godine. Potpisivanje Finansijskog sporazuma između Zajednice Evropskih država i Vlade Crne Gore o realizaciji projekata u okviru IPA 2008 se očekuje u decembru 2008. godine

4.1.3 Programiranje IPA 2009

U junu su organizovani konsultativni sastanci posvećeni programiranju IPA 2009. Na dostavljene predloge od strane crnogorskih institucija predstavnici Evropske komisije i Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori su dali komentare koji su uvršteni u listu prioriteta za finansiranje kroz IPA 2009 program. Nakon toga je u julu Sekretarijat za evropske integracije, u saradnji sa CDP projektom i Delegacijom Evropske komisije organizovao radionicu, čiji cilj je bio obuka zaposlenih u jedinicama za programiranje i izrada matrica logičkih okvira projekata. Konsultant koji je tom prilikom angažovan je nakon radionice dao pisane komentare na urađene matrice. Početkom septembra je organizovana radionica koja je predstavljala nastavak započetih aktivnosti na programiranju IPA 2009 sredstava u cilju razrade opisa projekata. U narednom periodu se očekuje finalizacija opisa projekata uz podršku CDP projekta, za što će se koristiti sredstva iz Programa za pripremu projekata IPA 2007 programa. Rok za podnošenje IPA 2009 opisa projekata je decembar 2008. godine, kako bi nakon procesa konsultacija unutar EK bili odobreni na proljeće 2009.godine.

4.1.4 Programi zajednice

U julu je za predstavnike državnih organa održana prezentacija programa Zajednice, kao posebnog segmenta podrške Evropske komisije državama članicama i onima koje su u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Cilj ove prezentacije je bio da se potencijalni korisnici ovog programa podrške što bolje informišu o mogućnostima i pravilima korišćenja različitih programa zajednice. U istom periodu je održane prezentacije Programa zajednice sa predstavnicima civilnog sektora i nevladinih organizacija kako bi im se na isti način predstavile mogućnosti korišćenja Programa zajednice. Prezentacije je vodio predstavnik jedinice regionalnih programa Generalnog direktorata Evropske komisije za proširenje EU, H. Visser.

Nakon održanog seminara Ministarstvo kulture, sporta i medija je pokrenulo inicijativu da učestvuje u programu zajednice Kultura 2007 – 2013.

Napominjemo da Crna Gora učestvuje u sljedećim Programima zajednice: Sedmi okvirni program za istraživanje– FP7, Erasmus Mundus, Tempus, Mladi u akciji i Okvirni program za konkurentnost i inovativnost – CIP.

4.1.5 Višekorisnička IPA

Višekorisnička IPA (Multibeneficiary IPA – MB IPA), kao instrument pretpristupne podrške Evropskih zajednica zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u Evropsku uniju, pripada prvoj komponenti IPA-e (izgradnja institucija i pomoć tranziciji) i namijenjena je zajedničkim pitanjima zemalja regiona zapadnog Balkana i Turske u cilju podspješivanja regionalne saradnje i poboljšanja

političkih, ekonomskih i socijalnih reformi u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Evropska komisija je u ovom periodu usvojila Višekorisični višegodišnji indikativni planski dokument za period 2008 – 2010. godine.

Usvojeni su finansijski prijedlozi o sprovođenju tri regionalna projekta iz oblasti smanjenja rizika od katastrofa, povratka izbjeglica i javne uprave (ReSPA). Usvojen je finansijski prijedlog za sprovođenje monitoring programa u cilju veće efikasnosti i održivog korišćenja podrške Evropske zajednice zemljama Zapadnog Balkana i Turske.

4.2. IPA II KOMPONENTA – Regionalna i prekogranična saradnja

Od 1. jula 2008. godine započelo je sa radom sedam zaposlenih (CARDS projekt menadžer, dio osoblja u Zajedničkog tehničkog sekretarijata ZTS u Kotoru i Prijepolju i cjelokupno osoblje u Antenama u Crnoj Gori), koji će prvih 15 mjeseci biti plaćeni iz CARDS donacije od 620.000 €, a radiće na implementaciji zajedničkih susjedskih prekograničnih programa. Takođe, 28. jula SEI je ponovio oglas za preostala tri radna mjesta, koja su ostala nepopunjena (Šef ZTS u Kotoru, Službenik za implementaciju programa u ZTS u Sarajevu i Službenik za implementaciju programa u ZTS u Skadru), tako da je u septembru kompletiran sastav za ZTS osoblje i novoizabrani saradnici će započeti sa radom 1. novembra 2008. godine.

Efikasna implementacija sva četiri susjedska prekogranična programa umnogome će zavisi od angažovanja ZTS i Antena osoblja u susjednim partnerskim zemljama (izuzev Srbije u kojoj je kompletiran kadar u ZTS-u u Prijepolju), za koje se očekuje da budu operativni od 1. novembra 2008. godine.

U Kotoru je od 8–11. septembra, u organizaciji CBIB, održan trening za ZTS i Antena zaposlene kojim su, osim predstavnika ZTS i Antena iz Crne Gore, prisustvovali i predstavnici pomenutih struktura iz Srbije, Albanije i Makedonije. Na treningu su razmijenjena dosadašnja iskustva u radu prekograničnih struktura i bilo je više riječi o svim fazama procesa implementacije programa prekogranične saradnje, kroz veoma interaktivan pristup i praktične primjere.

Potpisivanje finansijskog sporazuma za IPA Jadranski prekogranični program saradnje, u septembru, od strane NIPAC-a, potpredsjednika Vlade Gordane Djurović, *de facto* je ozvaničilo početak implementacije ovog programa.

U Italiji je 7 – 8. jula održan prvi sastanak Zajedničkog odbora za praćenje za IPA Jadranski prekogranični program saradnje, na kome su kao predstavnici Crne Gore učestvovali nadležni iz SEI-a. Na sastanku su donešene sljedeće odluke: iznos sredstava za obične projekte (500.000 € – 5.000.000 €) i strateške projekte (5.000.000 € – 12.500.000 €), usvajanje načina glasanja oko strateških projekata (dogovoreno da bude konsenzus), usvojen je Vodič za implementaciju Programa, a predstavljen je i predlog plana tehničke pomoći za svaku zemlju učesnicu Programa.

U Sloveniji je 29 – 30. septembra održan drugi sastanak Zajedničkog odbora za praćenje IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje koji je bio posvećen usvajanju konačnog plana tehničke pomoći za svaku zemlju učesnicu programa. Na sastanku je bilo riječi o angažovanju nezavisnih evaluatora, kao i mogućnosti da svaka zemlja, shodno svojim potrebama i prioritetima uradi komunikacioni plan, koji će uključivati i zapošljavanje jednog crnogorskog predstavnika u Podgorici koji bi bio info kontakt za potencijalne korisnike iz Crne Gore, koji žele da učestvuju na projektima u Jadranskom prekograničnom programu saradnje.

U Francuskoj je 16 – 17. jula održan prvi sastanak Zajedničkog odbora za evaluaciju MED projekata na kojem je bilo riječi o proceduri po kojoj je izvršena prva faza selekcije. Od ukupno prijavljenih 20 projekata sa partnerima iz Crne Gore, 4 projekta su prošla prvu fazu evaluacije.

U istom periodu (16 – 17. jul) SEI je u saradnji sa predstavnicima italijanske regije Emilia Romagna, u Podgorici organizovao trodnevni seminar na temu: "Jadranski prekogranični program i transnacionalni SEES program saradnje", koji je okupio predstavnike crnogorskih institucija, koje su pokazale zainteresovanost za učešće u ova dva programa.

Za transnacionalni program Jugoistočna Evropa (SEES TP) prvi poziv na projekte je lansiran 5. maja i trajao je do 13. juna 2008. godine. Primljeno je 1099 projektnih ideja za program Jugoistočna Evropa, od kojih 106 sa partnerima iz Crne Gore. Od ukupnog broja prijavljenih iz Crne Gore 77 projekata je prošlo prvu tehničku provjeru, dok je preostalih 18 projekata odbijeno. Nakon prve faze evaluacije 43 projekta sa partnerima iz Crne Gore su prošla prvi krug evaluacije. Na sastanku Zajedničkog odbora za praćenje u Beogradu, 25 – 26. septembra, nakon druge faze evaluacije, od 43 projekta ukupno 15 projekata sa partnerima iz Crne Gore su prošla i drugu fazu evaluacije.

4.3 Decentralizovani implementacioni sistem – DIS

U julu su predstavnici Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije boravili u Crnoj Gori sa ciljem revizije dosadašnjih aktivnosti u uspostavljanju decentralizovanog imlementacionog sistema upravljanja evropskim fondovima u Crnoj Gori. Predstavnici Generalnog direktorata su imali odvojene sastanke sa strukturama formiranim u cilju uvođenja DIS-a i to: Igorom Lukšićem (Službenik nadležan za akreditaciju); Duškom Perovićem (Nacionalnim službenikom za ovjeravanje); Natašom Kovačević (Službenik nadležan za ovjeravanje programa), Anom Vukadinović (operativne strukture) i Milom Barjaktarević (zadužena za uspostavljanje Revizorskog tijela). Zvanična ocjena o napretku u uvođenju DIS-a u Crnoj Gori, od strane Evropske komisije se očekuje krajem godine.

U septembru je otpočeo sa realizacijom projekat "Prvi koraci u uvođenju decentralizovanog imlementacionog sistema DIS-a" čija je vrijednost 0.5 miliona € i finansira se iz nacionalnog CARDS 2006 programa. Projekat će trajati 15 mjeseci i tokom realizacije projekta će se pružiti podrška Centralnoj jedinici za finansiranje i ugovaranje, Jedinicama za programiranje u resornim ministarstvima, Nacionalnom službeniku za ovjeravanje i budućem revizorskog tijelu.

5.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

Potpredsjednik Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović, boravila je u radnoj posjeti Briselu od 23 – 25. septembra 2008. godine, u okviru koje se susrela sa Oli Renom, komesarom za proširenje u Evropskoj komisiji. Sastanak je bio posvećen pripremi predstojećeg Godišnjeg izvještaja o napretku Crne Gore u procesu evropskih integracija, kao i planiranim koracima Crne Gore u predstojećoj fazi integracija. U okviru posjete Generalnom direktoratu za proširenje održani su susreti sa najvišim predstavnicima Direktorata.

Tokom boravka u Briselu, potpredsjednik Đurović razgovarala je i sa Dejvidom O'Salivenom, generalnim direktorom Direktorata za trgovinu u Evropskoj komisiji. Na sastanku je bilo riječi o rezultatima bilateralnih rundi pregovora u procesu pristupanju Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, održanih u Ženevi. U Generalnom direktoratu za trgovinu održan je i niz sastanaka sa predstavnicima sektorskih inicijativa u cilju konačnog usaglašavanja lista koncesija za ponudu za robe i ponudu za usluge.

Međunarodna konferencija: "EU i Jugositočna Evropa u 2008. godini: da li je i dalje sve uredno? gorući problemi i teška pitanja" održana je u Barseloni 23. septembra, na kojoj je potpredsjednik Vlade za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović istakla da je ova konferencija je od naročite važnosti sa stanovišta zemalja Zapadnog Balkana koje se nalaze u procesu stabilizacije i pridruživanja. Prisustvo crnogorske delegacije je još jedan pozitivan signal velikog interesovanja naše zemlje za aspiracije zemalja JIE u pravcu ostvarivanja postepenog napretka na evropskom putu. Izazovi nijesu samo pred zemljama JIE, već i pred EU (izazov da prihvati nove zemlje, da se interno konsoliduje na način koji će osigurati stabilnost i prosperitet u Evropi). Drugim riječima, poruka je da poštovanje individualnog pristupa ne bi trebalo da bude ograničenje, već dodatni motiv.

Delegacija Sekretarijata za evropske integracije boravila je u studijskoj posjeti Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Republike Hrvatske 27. i 28. avgusta 2008. godine. Cilj posjete bio je unapređenje bilateralne saradnje kroz razmjenu informacija i iskustava iz procesa evropskih integracija, u skladu s Protokolom o saradnji ove dvije institucije koji je potpisan početkom 2007. godine. Takođe, sa državnim sekretarom za evropske integracije mr Željkom Kuprešakom je dogovorena dalja razmjena iskustava kroz međusobne posjete i druge vidove saradnje. Održani su i radni sastanci na teme koordinacije sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, sprovođenje Nacionalnog programa za pristupanje EU, obrazovanje i obuka državnih službenika na području evropskih integracija, prevođenje pravnih propisa EU, kao i komunikacija s javnošću o procesu pristupanja Republike Hrvatske Evropskoj uniji.

Delegacija Sekretarijata za evropske integracije Crne Gore imala je sastanak sa državnim sekretarom Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU Hrvatske Hrvojem Dolencom i njegovim zamjenicima. Na sastanku je bilo riječi o koordinaciji donatorske podrške, uspostavljanju decentralizovanog implementacionog sistema upravljanja sredstvima podrške EU, kao i iskustvima u implementaciji programa EU.

U izvještajnom periodu nastavljena je saradnja Sekretarijata za evropske integracije sa nevladinim i drugim organizacijama, posebno u oblasti implementacije Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu evropskih integracija u Crnoj Gori.

Sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović, u saradnji sa nevladinom organizacijom Evropski pokret u Crnoj Gori, održala je sastanak sa grupom norveških političara, novinara i predstavnika istraživačkih institucija koji su boravili u radnoj studijskoj posjeti Crnoj Gori 12. septembra.

Sekretarijat za evropske integracije i Kancelarija za saradnju sa nevladinim organizacijama, u cilju unaprijeđenja saradnje i informisanja sa NVO organizovali su neformalni sastanak sa predstavnicima nevladinih organizacija 8. jula 2008. godine. Na sastanku su predstavljene Kancelarija i njene nadležnosti, Nacrt strategije saradnje Vlade i NVO, kao i zajednički projekti koji su realizovani. Prezentiran je i IPA instrument, gdje su predstavnicima NVO pružene informacije o mogućnosti korišćenja sredstava iz IPA fondova posebno za projekte namijenjene NVO sektoru.

Sekretarijat za evropske integracije i Fondacija Konrad Adenauer realizuju projekat redovnih razgovora sa predstavnicima medija. Radni doručak, koji je održan 5. avgusta 2008. godine u fokusu je imao "Treći izvještaj o realizaciji mjera iz Inoviranog Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala", <http://www.gom.cg.yu/files/1217511966.doc/>, koji je Nacionalna komisija usvojila 28. jula 2008. godine. Sa predstavnicima medija razgovarali su članovi Nacionalne komisije za praćenje implementacije Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala Prof. dr Gordana Đurović, potpredsjednik Vlade za evropske integracije i predsjednik Nacionalne komisije Vesna Medenica, Predsjednik Vrhovnog suda, Miraš Radović, ministar pravde, i Veselin Veljović, direktor Uprave policije, kao i Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, ispred Tripartitne komisije.

Predstavnici SEI su 10. septembra učestvovali i na sastanku na temu: Volonterski servisi u funkciji unapređenja rada javnih ustanova i smanjenja nezaposlenosti građana, koju su organizovali NVO Asocijacija za demokratski prosperitet – ZID, Uprava za kadrove, Zavod za zapošljavanje Crne Gore i Vladina kancelarija za saradnju sa NVO.

Na inicijativu Ambasade Republike Francuske, Sekretarijat za evropske integracije je, pa predlog partnerskih NVO imenovao pet mladih osoba iz Crne Gore koji će učestvovati na radionici koja se održava u Francuskoj u periodu od 6. do 11. oktobra 2008. godine. Ova manifestacija se održava u okviru francuskog predsjedavanja Unijom, i na njoj će 75 mladih ljudi iz zemalja Zapadnog Balkana raspravljati o nizu pitanja koja se odnose na EU.

6.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Vlada Crne Gore je 3. jula usvojila Strategiju obuke državnih službenika i namještenika za period 2008 – 2012. godina, koja je u potpunosti usaglašena sa prioritetima obuke koji su dati u Nacionalnom programu za integraciju.

Tokom izvještajnog perioda dio aktivnosti Sekretarijata za evropske integracije je bio usmjeren na obuku i usavršavanje službenika SEI i ostalih organa državne uprave. Sadržaj seminara i drugih vidova obuke obuhvatio je različite teme, od opštih znanja o procesu evropskih integracija do specijalizovanih tema za potrebe različitih institucija.

U okviru obuke Sekretarijat za evropske integracije je nastavio saradnju sa stalnim projektima podrške, prvenstveno CDP i Twinning, kao i Upravom za kadrove i NVO partnerima.

U okviru saradnje sa njemačkim InWentom 3. i 4. jula je održana radionica „Direktive novog pristupa – harmonizacija tehničkih standarda“. Radionica je bila namijenjena službenicima Ministarstva za ekonomski razvoj, Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja, Sekretarijata za evropske integracije, Privredne komore, Instituta za standardizaciju, Centra za metrologiju i Tržišne inspekcije. Ključne oblasti koje su razmatrane tokom radionice odnosile su se na direktive starog i novog pristupa i njihovo prenošenje u nacionalno zakonodavstvo. Drugog dana seminara prezentovani su praktični primjeri iz Njemačke i Hrvatske. Sa InWentom je dogovorena i realizacija obuka u predstojećem periodu, tj da sljedeće radionice pokrivaju oblasti javnog zdravlja, socijalne sigurnosti, zaštite životne sredine, radnog zakonodavstva, energetike i poslovnog prava.

U organizaciji Sekretarijata za evropske integracije je od 19 – 20. septembra održan sastanak/radionica sa službenicima Kancelarije Republike Srbije za pridruživanje EU na kome su razmijenjena iskustva vezano za informatičko rješenje baze NPI, a razgovaralo se i o organizaciji prevođenja.

Na polju saradnje sa NVO Evropski pokret u Crnoj Gori, u okviru projekta „Vlada za Evropu“ koji podržava FES je od 27. do 28. septembra za službenike Sekretarijata organizovao seminar/radionicu na temu: „Metodologija popunjavanja upitnika“. Predavači su bili Dragan Tilev i Cvetanka Kuzmanovska iz Makedonije.

U skladu sa programom obuke za 2008 – 2009. godinu koji je pripremila Uprava za kadrove, u izvještajnom periodu od 22. do 23. septembra u Podgorici realizovana je obuka na temu: „Evropska unija“. Takođe, u organizaciji UZK inicirana je obuka koja će se realizovati u okviru projekta „Vještine za Evropku uniju“ koji podržava Velika Britanija.

U organizaciji CDP-a održane su sljedeće obuke: obuka o programiranju IPA 2009 projekata i pisanje matrice projektnih zadataka, 4 – 6. jula 2008; obuka o programiranju IPA 2009 projekata i pisanje opisa projektnih zadataka, 6 – 7. septembra za više programske službenike zadužene za IPA programiranje i 17. septembra je održan seminar “Evropske integracije”, gdje su ciljna grupa bili novi službenici Sekretarijata za evropske integracije.

7.

REORGANIZACIJA SEKRETARIJATA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

Vlada Crne Gore je 24. jula 2008. godine, utvrdila je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata za evropske integracije kojim se utvrđuje unutrašnja organizacija i sistematizacija Sekretarijata za evropske integracije. Imajući u vidu jačanje procesa evropskih integracija u Crnoj Gori i potrebu pripreme za sljedeće faze procesa, novom organizacijom formirana su četiri umjesto prethodna dva sektora – Sektor za pridruživanje EU u okviru koga su: Odsjek za koordinaciju procesa pridruživanja i Odsjek za koordinaciju prevodjenja, zatim, Sektor za komunikacione aktivnosti i informatičku podršku, Sektor za koordinaciju donatorske podrške, Sektor za programe prekogranične saradnje, kao i Služba za opšte poslove. Za vršenje poslova iz djelokruga Sekretarijata ovim pravilnikom sistematizovano je se, pored sekretara, ukupno 44 službenička i namještenička mjesta.

8.

PROJEKTI PODRŠKE

8. 1. Twinning projekat „Izgradnja institucionalnih kapaciteta u procesu evropskih integracija“

U izvještajnom periodu Twinning projekat i dalje je bio fokusiran na podršku finalizaciji NPI i pripremi aktivnosti neophodnih za kompletiranje baze zakonodavstva u Sekretarijatu za evropske integracije, kao uslova za praćenje i buduću reviziju NPI. U septembru su se sprovodile aktivnosti u vezi pripreme dodatnog seminara, koji će, uz podršku slovenačkih eksperata, pripremiti SEI za ministarstva u vezi kompletiranja baze zakonodavstva.

U okviru komponente četiri, 3. jula je održan seminar iz oblasti područja pravde, slobode i bezbjednosti za službenike SEI, Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i Uprave policije.

Takođe, u julu je potpisan Aneks broj 5 Twinning ugovora CARDS 04/SER01/02/007, na osnovu koga od početka septembra na projektu u Podgorici radi novi RTA (rezidentni twinning savjetnik).

U septembru su se održale pripreme povodom učestvovanja službenika SEI i Uprave za kadrove na seminaru koji će biti početkom oktobra u Strasburgu, u okviru komponente četiri. Učesnici seminara će posjetiti evropske institucije, a održaće će se i seminar o planiranju sistema obuka u vezi evropskih integracija.

Na osnovu Aneksa broj 4 Twinning ugovora ovaj je projekt produžen do 31. januara 2009. godine, te je u tom cilju, pripremljen i Nacrt plana rada na komponentama pet i šest.

Nakon donošenja odluke o produžetku Twinning projekta „Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija“ u ovom periodu počele su aktivnosti, uključujući intenzivnu komunikaciju sa slovenačkim predstavnicima, za pripremu novog Twinning projekta koji treba da počne 1. februara 2009. godine. Novi Twinning će imati 4 komponente i 3 korisnika u oblasti usklađivanja zakonodavstva i to Sekretarijat za evropske integracije, Sekretarijat za zakonodavstvo i Skupštinu Crne Gore (Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije). Ukupna vrijednost projekta je 1,1 milion eura.

8.2. Program razvoja kapaciteta – CDP

Program za razvoj kapaciteta – CDP (*Capacity Development Programme*) u kontinuitetu usmjerava aktivnosti na podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u Crnoj Gori za proces evropskih integracija, posebno građenju i jačanju struktura za implementaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

U izvještajnom periodu Program razvoja kapaciteta je nastavio sa realizacijom posebnog projekta za jačanje kapaciteta dva skupštinska odbora (Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije i Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo). Nakon što su dva odbora usvojila zaključke o daljem prilagođavanju organizacionog modela rada i jačanja administrativnih kapaciteta Skupštine Crne Gore radi harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa *Acquis communautaire*-om, CDP je, uz redovno angažovanje dva nacionalna konsultanta za podršku radu ovih odbora, otpočeo pripremu za organizaciju studijske posjete delegacije sastavljene od članova dva odbora Parlamentu Slovenije. Ova studijska posjeta je ostvarena u periodu od 9. do 13. jula sa ciljem svestranijeg upoznavanja sa iskustvom rada parlamenta nove države članice koja je, kao prva od država tranzicije predsjedavala Evropskom unijom. U delegaciji crnogorske Skupštine je bilo osam poslanika – članova dva pomenuta odbora. Delegaciju je predvodio predsjednik Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.

Tokom posjete Slovenačkom parlamentu Delegacija Skupštine Crne Gore je imala priliku da razgovara sa predstavnicima radnih tijela Skupštine Republike Slovenije: Odborom za evropske poslove, Odborom za spoljne poslove, Službom za zakonodavstvo i pravne poslove, Odborom za unutrašnju politiku, javnu administraciju i pravosuđe, kao i sa Vladinim Sekretarijatom za evropske poslove i Sekretarijatom za zakonodavstvo.

U izvještajnom periodu nastavljena je i realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova u kojem su redovno angažovana tri nacionalna konsultanta. U izvještajnom periodu je uz podršku međunarodnih konsultanata, nastavljena podrška razvoju novih odjeljenja u Ministarstvu. Pripremljeni su nacrti tekstova dva nova zakona, nabavljena je dogovorena stručna literatura za potrebe Ministarstva i pripremljena potpuno nova internet prezentacija Ministarstva.

Takođe, tokom izvještajnog perioda finalizovane su aktivnosti na podršci Ministarstvu u identifikovanju potreba za daljim usklađivanjem zakonodavstva sa *Acquis*-em u oblastima koje su u nadležnosti Ministarstva inostranih poslova.

U izvještajnom periodu je završena aktivnost usmjerena na dodatnu stručnu obuku iz engleskog jezika članovima grupa za evropske integracije.

Takođe, CDP je odštampao knjigu „Crna Gora u Procesu stabilizacije i pridruživanja“ Prvih deset kvartalnih izvještaja Vlade Crne Gore posvećenih ostvarivanju procesa stabilizacije i pridruživanja i na engleskom jeziku, kako bi njen sadržaj bio dostupan i zainteresovanim međunarodnim subjektima. Ova knjiga obuhvata pregled svih značajnijih aktivnosti na planu evropskih integracija od skupštinske Deklaracije o pridruživanju Evropskoj uniji iz juna 2005. godine, do skupštinske rezolucije o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koja je usvojena u decembru 2007. godine.

Naime, Deklaracija o pridruživanju Evropskoj uniji, koju je Skupština Crne Gore usvojila 8. juna 2005. godine, podrazumijevala je obavezu Vlade Crne Gore da Skupštinu Crne Gore redovno, svaka tri mjeseca, izvještava o realizaciji aktivnosti i obaveza Crne Gore u vezi sa procesom stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. Nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, afirmišući jedinstvenu političku podršku za proces evropskih integracija Crne Gore od strane svih poslanika i parlamentarnih partija, 27. decembra 2007. godine, Skupština Crne Gore je usvojila novi važan dokument - Rezoluciju o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Na taj način prvih deset kvartalnih izvještaja Vlade koji pokrivaju period od skupštinske Deklaracije do skupštinske Rezolucije, sadrže veoma koristan ne samo informativni, već i veoma edukativni pregled svih najvažnijih aktivnosti na planu evropskih integracija Crne Gore. Publikacija „10 kvartalnih izvještaja“ dostavljena je Skupštini Crne Gore i svim skupštinskim poslanicima.

U narednom izvještajnom periodu biće odštampan i veoma važan strateški dokument Crne Gore vezan za proces stabilizacije i pridruživanja EU: Nacionalni program za integraciju.

Projekat uspostavljanja Centralne elektronske baze podataka o donatorskim projektima, kao specifične Platforme za upravljanje podrškom (AMP – Aid Management Platform) podrazumijeva jačanje kapaciteta za kvalitetnije i operativnije upravljanje cjelokupnom donatorskom podrškom Crnoj Gori, pri čemu je najznačajnija ona koja dolazi od strane EU preko Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA). S obzirom da je u prethodnom periodu realizovana prva faza projekta – urađena je pilot verzija platforme koja je prezentovana i stranim donatorima koji djeluju u Crnoj Gori i organizovana specifična obuka službenika Sekretarijata za evropske integracije i resornih ministarstava za njeno korišćenje, u izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti SEI na popunjavanju platforme odgovarajućim podacima i dodatnom preciznijem usaglašavanju sadržaja platforme sa aktuelnim potrebama koordinacije donatorske podrške u Crnoj Gori.

U izvještajnom periodu CDP je razvio poseban projekat usmjeren na jačanje kapaciteta Biroa za odnose sa javnošću Vlade Crne Gore da bolje odgovori na potrebe informisanja javnosti i međunarodne zajednice o aktivnostima Vlade na planu evropskih integracija. U izvještajnom periodu obezbijedena je nabavka odgovarajuće tehnološke opreme za potrebe Biroa, dok će se u narednom periodu aktivnosti projekta usmjeriti na dodatnu obuku i upoznavanje sa međunarodnim iskustvima.

U saradnji sa SEI i Delegacijom Evropske komisije u Podgorici organizovana su dva seminara za obuku državnih službenika u resornim institucijama koji rade na programiranju IPA fonda. Početkom jula je održan seminar o pripremi matrice logičkih okvira, a početkom septembra o izradi projektnih dokumenata (*project fiche*-va). Cilj ovih seminara je bio osposobljavanje državnih službenika za što kvalitetnije uključivanje u pripremu nacionalnog godišnjeg IPA programa za 2009. godinu. Uporedo s tim, CDP je u saradnji sa Delegacijom Evropske komisije u Podgorici razvio poseban projekat kojim će se obezbijediti podrška nacionalnim strukturama za izradu konkretnih *project fiche*-va za nacionalni IPA godišnji program 2009. godine. Aktivnosti predviđene ovim projektom biće obavljene tokom narednog izvještajnog perioda.

CDP je u proteklom periodu takođe razvio poseban projekat usmjeren na jačanje kapaciteta za procjenu kvaliteta uprave (*governance*) u Crnoj Gori, sa stanovišta političkih kopenhaskih kriterijuma. Osnovni cilj ovog projekta je da se obezbijede kapaciteti u Crnoj Gori (kako u javnim institucijama, tako i u

organizacijama civilnog društva) da sama počne da mjeri kvalitet sopstvene uprave, a ne, kao do sada, da to rade druge međunarodne institucije, van Crne Gore. Nakon što je održan okrugli sto na kome su analizirana odgovarajuća međunarodna iskustva i uporedna praksa u ovoj oblasti, CDP je razvio saradnju sa kancelarijom američkog Nacionalnog Demokratskog Instituta koja treba da obezbijedi dalja konkretna istraživanja kvaliteta uprave u Crnoj Gori, koja će se obaviti tokom narednog perioda.

Takođe, u izvještajnom periodu CDP je nastavio da razvija strateški partnerski odnos sa ostalim aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta za evropske integracije u Vladi Crne Gore, kao i redovne konsultacije i razmjenu informacija sa predstavnicima Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori.

9.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu u kontinuitetu je poštovana obaveza popunjavanja Obrasca za ocjenu usklašenosti propisa sa odgovarajućim propisima Evropske unije, koji je uspostavljen radi kvalitetnijih priprema za dalju harmonizaciju domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije. U izvještajnom periodu Sekretarijat za evropske integracije je dao mišljenje na 37 nacrtu, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata.

JUL

1. Predlog zakona o ratifikaciji Međunarodne Konvencije UNESCO-a protiv dopinga u sportu sa pravnim propisima Evropske unije, MKSM
2. Predlog zakona o finansiranju upravljanja vodama, MPŠV
3. Nacrt zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, MPŠV
4. Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naf-
tnih derivata, MER
5. Predlog odluke o kriterijumima za utvrđivanje uslova za sticanje crnogorskog državljanstva pri-
jemom, MUP
6. Predlog odluke o određivanju stručne organizacije za utvrđivanje kriterijuma i provjeru znanja
crnogorskog jezika u postupku prijema u crnogorsko državljanstvo, MUP
7. Predlog odluke o sadržini i načinu davanja stečene izjave o prijemu u crnogorsko državljanstvo,
MUP
8. Predlog odluke o rješavanju stambenih potreba državnih službenika i namjestenika, MER
9. Predlog pravilnika o izdavanju licence za prevoz u željezničkom saobraćaju, MSPT
10. Predlog pravilnika o izdavanju licence za upravljanje željezničkom infrastrukturom, MSPT
11. Predlog pravilnika o izdavanju sertifikata o bezbjednosti za prevoz u željezničkom saobraćaju,
MSPT
12. Predlog pravilnika o izdavanju sertifikata o bezbjednosti za upravljanje željezničkom infrastruk-
turom, MSPT.

AVGUST

1. Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o migratornim vrstama divljih životinja (Bonska kon-
vencija), MTZŽS
2. Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o evropskim predjelima, MTZŽS
3. Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom
kontekstu (Espo konvencija), MTZŽS
4. Nacrt detaljnog prostornog plana autoput Bar-Boljare, MER.

SEPTEMBAR

1. Predlog zakona o strancima, MUP
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani, MO
3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, MF
4. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vojsci Crne Gore, MO
5. Predlog zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene, MER
6. Predlog zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, MF
7. Predlog zakona o koncesiji za autoput Bar-Boljare, MER
8. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama, MF
9. Predloga zakona o ratifikaciji Sporazuma o zaštiti kitova i delfina (CETACEANS) u Crnom moru, Sredozemnom moru i pripadajućoj zoni Atlanskog okeana, MTZŽS
10. Predlog zakona o nacionalnim i stručnim kvalifikacijama, MPiN
11. Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti, MUP
12. Predlog zakona o zaštiti mora od zagađenja sa plovnih objekata, MSPT
13. Nacrt zakona o poljoprivrednom popisu, MONSTAT
14. Nacrt zakona o organizovanju i pružanju usluga vodosnadbijevanja i upravljanja otpadnim vodama, MTZŽS
15. Predlog uredbe o načinu i postupcima ocjenjivanja usaglašenosti i o tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti, MER
16. Predlog uredbe o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, MTZŽS
17. Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o obezbjeđivanju primjene prava iz oblasti intelektualne svojine, MER
18. Predlog odluke o osnivanju Javne ustanove Druge osnovne škole u Budvi, MPiN
19. Predlog odluke o osnivanju Javne ustanove Škole za osnovno muzičko obrazovanje u Pljevljima, MPiN
20. Predlog odluke o pristupanju izradi detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači, MER
21. Predlog odluke o osnivanju Agencije za lijekove i medicinska sredstva, MZRSS.

Crna Gora
Sekretarijat za evropske integracije

ČETRNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
OKTOBAR – DECEMBAR 2008. GODINE

PODGORICA
januar 2009. godine

SADRŽAJ

UVOD	103
1. PODNOŠENJE ZAHTEVA ZA ČLANSTVO CRNE GORE U EVROPSKOJ UNIJI	105
2. IZVJEŠTAJ EVROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2008. GODINU	106
3. IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE	108
3.1. Privremeni Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku.....	108
3.2. Plenarni sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga.....	109
4. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA	111
5. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	112
6. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	113
6.1. I komponenta IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	113
6.1.1. Implementacija IPA 2007.....	113
6.1.2. Programiranje IPA 2008.....	114
6.1.3. Programiranje IPA 2009.....	114
6.1.4. Programi Zajednice.....	114
6.1.5. Višekorisnička IPA program.....	115
6.2. Regionalna i prekogranična saradnja.....	116
6.3. Decentralizovani implementacioni sistem.....	117
6.4. Koordinacija bilateralne donatorske podrške.....	117
7. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM	119
8. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	122
9. PROJEKTI PODRŠKE	125
9.1. Twinning projekat „Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija“.....	125
9.2. Program razvoja kapaciteta (CDP).....	125
10. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	128
OKTOBAR.....	129
NOVEMBAR.....	130
DECEMBAR.....	131

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Službeni list Crne Gore br. 02/08), Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU. Najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. oktobra do 31. decembra 2008. godine u fokusu su ovog četrnaestog kvartalnog izvještaja.

Predavanje Zahtjeva Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji 15. decembra 2008. godine u Parizu svako je događaj koji je obilježio ovaj period, a koji predstavlja novu fazu na putu Crne Gore u EU.

U novembru 2008. godine, kako je i uobičajeno, Evropska komisija objavila je godišnje izvještaje o napretku zemalja kandidata i potencijalnih kandidata, kao i Strategiju proširenja i glavne izazove u 2008 i 2009. godini. U izvještaju EK o napretku Crne Gore u 2008. godini ocjenjuje se da je postignut napredak u gotovo svim oblastima, te da se Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima primjenjuje u potpunosti. Praćenje implementacije ovog sporazuma, kroz sastanke privremenih odbora i unaprijeđenog stalnog dijaloga nastavljeno je i u ovom periodu, kada su održani sastanak Privremenog pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku (24. oktobra u Briselu) i plenarni sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga (5. decembra, u Podgorici).

U prethodnom periodu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i Evropskih zajednica su ratifikovali parlamenti Estonije, Slovenije, Mađarske, Belgije, Austrije, Bugarske, Danske, Slovačke, Portugalije i Rumunije. U ovom izvještajnom periodu Sporazum su ratifikovali i parlamenti Letonije (17. oktobra 2008.) i Kipra (20. novembra 2008. godine), dok su Holandija i Češka Republika pokrenule proceduru ratifikacije.

1.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA ČLANSTVO CRNE GORE U EVROPSKOJ UNIJI

Vlada Crne Gore je na sjednici od 11. decembra 2008. godine usvojila Odluku o podnošenju zahtjeva za članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji. Zahtjev za članstvo podnosi se u skladu sa uspješnim procesom sprovođenja Privremenog sporazuma, dobrom komunikacijom sa zemljama EU i progresom ostvarenim na putu evropskih integracija u prethodnom periodu. Zahtjev za članstvo potpisali su predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore i predsjednik Vlade. Sastavni dio zvaničnog Zahtjeva su Odluka Vlade Crne Gore o podnošenju zahtjeva za članstvo, Memorandum Vlade Crne Gore o podnošenju zahtjeva za članstvo u kome je sistematizovana argumentacija zašto Crna Gora cijeni da je spremna za ovu fazu procesa integracija, kao i dvije skupštinske rezolucije posvećene ispunjavanju svih obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i potrebi dinamiziranja procesa evropskih i evroatlanskih integracija zemlje. Shodno odredbama Ugovora o Evropskoj uniji, Zahtjev za članstvo uručuje se Predsjedništvu Evropske unije. Naime, u članu 6, tačka 1. Ugovora kaže se da se „Unija zasniva na načelima slobode, demokratije, poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda i na vladavini prava, načelima koja su zajednička svim državama članicama“, dok se u članu 49. Ugovora o EU kaže da „Svaka evropska država koja poštuje načela navedena u članu 6, tačka 1, može da zatraži da postane članica Unije“, tako što će Predsjedništvu Evropske unije podnijeti zahtjev za članstvo.

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović predao je 15. decembra 2008. godine u Jelisejskoj palati u Parizu Zahtjev za članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji predsjedniku Republike Francuske Nikoli Sarkozyju, u svojstvu predsjedavajućeg Evropskog savjeta. Predsjednik Sarkozy je čestitao Crnoj Gori na ovom veoma važnom događaju, koji je potvrda opredijeljenosti i pune posvećenosti daljem procesu integracije zemlje u Evropsku uniju, kroz primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU i ispunjavanje svih kriterijuma pristupanja. „Crna Gora može računati na punu podršku Francuske u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Nema utvrđenog redosljeda i ukoliko Crna Gora bude među prvim državama koje ispune uslove za članstvo, onda će i među prvima pristupiti Evropskoj uniji“ – rekao je predsjednik Sarkozy. On je istakao da je Crna Gora u prednosti u odnosu na susjedne države u dijelu ispunjavanja političkih kriterijuma. Sarkozy je najavio da će Francuska bez odlaganja obavijestiti sve članice EU o crnogorskom zahtjevu za članstvo u Evropskoj uniji. U razgovoru u Jelisejskoj palati učestvovao je i evropski Komesar za proširenje Oli Ren koji je istakao da je ovo istorijski dan za Crnu Goru i Evropsku uniju, te da će Komisija odmah nastaviti da radi sa Francuskom, a zatim sa Češkom, koja je predsjedavajuća u prvoj polovini 2009. godine, na pripremi mišljenja, tzv. Avis-a, o spremnosti Crne Gore za buduće pregovore o pristupanju.

2.

IZVJEŠTAJ EVROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2008. GODINU

Evropska komisija je 5. novembra 2008. godine objavila Izvještaj o napretku Crne Gore u 2008. godini, kao i izvještaje o napretku za svaku zemlju kandidata i potencijalnog kandidata za članstvo u Evropskoj uniji – Hrvatsku, Makedoniju i Tursku, te Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Srbiju i Kosovo. U ovim izvještajima službe Evropske komisije prate i ocjenjuju napredak svake zemlje pojedinačno u periodu od jedne godine u oblastima političkih kriterija, ekonomskih kriterija i evropskih standarda u sektorskim politikama, ukazujući i na oblasti u kojima je dalji napredak neophodan. Takođe 5. novembra, Evropska komisija usvojila je i objavila Strategiju proširenja, kao godišnji strateški dokument u kome se objašnjava politika proširenja Evropske unije.

Prema ocjenama Evropske komisije, u gotovo svim oblastima konstatovan je napredak, a date su ocjene i za oblasti koje je potrebno dalje unapređivati. U tom smislu nalazi dati u Izvještaju mogu se podijeliti na oblasti u kojima je postignut značajan napredak i oblasti u kojima je potrebno pojačati napore u približavanju i prihvatanju evropskih standarda.

OBLASTI U KOJIMA JE POSTIGNUT ZNAČAJAN NAPREDAK:

- Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima u potpunosti se primjenjuje od 1. januara,
- Pripreme za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju se odvijaju u skladu sa utvrđenom dinamikom,
- Unaprijeđen je pravni okvir (npr. usvajanjem zakona o sudovima, državljanstvu, putnim ispravama, itd) i ojačan institucionalni kapacitet (npr. izborom novog Sudskog savjeta) u skladu sa Evropskim partnerstvom,
- Crna Gora je nastavila sa aktivnim učešćem u međunarodnoj i regionalnoj saradnji,
- Dobri odnosi i saradnja sa susjednim zemljama su dalje unaprijeđeni,
- Nastavljen je snažan i dinamičan ekonomski rast, dok je tempo strukturnih reformi ubrzan,
- Crna Gora je ostvarila dalji napredak u usklađivanju sa evropskim standardima i postigla progres u oblastima: slobodno kretanje usluga, carine i oporezivanje, kao i poljoprivreda i istraživanje.
- Određeni napredak ostvaren je u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala.

OBLASTI KOJE PREMA OCJENI EVROPSKE KOMISIJE TREBA DALJE UNAPREĐIVATI:

- Posebne napore treba uložiti u ostvarivanje reforme pravosuđa, kroz jačanje nezavisnosti i efikasnosti sudova i tužilaštava,
- Korupcija i organizovani kriminal su i dalje su ozbiljan problem u Crnoj Gori. Istražni kapacitet u ovim oblastima treba da se unaprijedi,

- Administrativni kapacitet ostaje ograničen,
- Politički konsenzus koji je jak po pitanjima evropskih integracija, treba da se proširi i na druga pitanja razvoja države,
- Nedostaci u vladavini prava i slaba implementacija regulatornog okvira i dalje su prepreke ekonomskom razvoju,
- Napredak nije zadovoljavajući u razvoju statističkog sistema,
- Zaštita životne sredine, kao i prostorno planiranje i gradnja, posebno u primorju i zaštićenim zonama, predmet su ozbiljne zabrinutosti.

Sekretarijat za evropske integracije pripremio je Informaciju o glavnim nalazima i preporukama iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2008. godinu i Strategije proširenja za 2008-2009. godinu, u kome su prezentirane glavne ocjene i preporuke iz oba dokumenta. Vlada Crne Gore usvojila je Informaciju 4. decembra, sa zaključcima kojima se, između ostalog, zadužuju nadležna ministarstvima da pojačaju aktivnosti u resorima u kojima je neophodan veći i brži napredak.

3.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Crna Gora je 15. oktobra 2007. godine potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. Privremeni sporazum stupio je na snagu 1. januara 2008. godine. Praćenje implementacije Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između Evropske zajednice i Crne Gore u ovom periodu nastavljen je kroz sastanke privremenog pododбора, kao i sastanke Unaprijedenog stalnog dijaloga. Zaključak i sa ovih sastanaka je da se Privremeni sporazum uspješno primjenjuje u svim oblastima.

3.1. Privremeni Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku

Prvi sastanak Privremenog pododбора za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku i istovremeno četvrti sektorski sastanak Unaprijedenog stalnog dijaloga za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku, održan je u Briselu, 24. oktobra 2008. godine.

Sastanak su u ime Evropske komisije otvorili direktor Generalnog direktorata za ekonomska i finansijska pitanja i kopredsjedavajući Odborom Antonio De Lecea, i šef odjeljenja za Crnu Goru iz Direktorata za proširenje Tereza Sobjeski, a u ime Crne Gore pomoćnik ministra finansija i rukovodilac Grupe za evropske integracije za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku i kopredsjedavajući Odborom Milorad Katnić i sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović. U radu sastanka su učestvovali i šef Stalne misije Crne Gore pri EU Slavica Milačić, te predstavnici nadležnih generalnih direktorata Evropske komisije i državnih organa i institucija Crne Gore.

Pomoćnik ministra Milorad Katnić je naglasio da je finansijska situacija u Crnoj Gori stabilna i da Vlada, u komunikaciji sa Centralnom bankom i drugim subjektima na finansijskom tržištu, redovno i pažljivo prati zbivanja u vezi sa globalnom finansijskom krizom i preduzima mjere koje će preventivno uticati na obezbjeđenje visokog nivoa stabilnosti i sigurnosti na finansijskom tržištu Crne Gore. Takođe, istaknuti su pozitivni trendovi na tržištu rada i značajan napredak na polju investicija. Predstavnici Crne Gore informisali su da je Vlada preduzela odgovarajuće mjere kako bi zaštitila bankarski sistem hitnim

donošenjem Zakona o mjerama za zaštitu bankarskog sistema, te da će se i dalje pažljivo pratiti i analizirati situacija na globalnom finansijskom tržištu, kako bi, ako bude potrebno, Vlada Crne Gore na vrijeme reagovala da preduprijedi negativne efekte po privredu i građane. U skladu sa politikom javnih finansija predstavnici Ministarstva finansija su prezentirali ostvarene aktivnosti u okviru budžetske politike i politike upravljanja javnim dugom. Sa osvrtom na srednjoročne budžetske projekcije i vođenje politike budžetskog suficita, istaknuti su prioriteti u praćenju fiskalnih rizika i jačanju kapaciteta za budžetske analize. Predstavljen je nacrt budžeta za 2009. godinu i dat okvir budžetske potrošnje, sa akcentom na izradi srednjoročnog plana budžeta. Istovremeno su prezentirani podaci o javnom dugu uz analizu njegove održivosti i Strategiju upravljanja javnim dugom do 2010. godine. Date su informacije o budžetom predviđenim otplatama zaostalih obaveza, i uticaju na finansiranje redovnih obaveza, u cilju uspostavljanja budžetskog balansa.

Predstavnici Centralne banke Crne Gore, Agencije za nadzor osiguranja, Komisije za hartije od vrijednosti i Ministarstva finansija su, iz svoje nadležnosti, prezentirali aktuelne trendove na finansijskom tržištu Crne Gore uz detaljan pregled kretanja osnovnih finansijskih indikatora.

Na sastanku je razmotrena i implementacija Strategije razvoja unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru i Akcionog plana za njeno sprovođenje. Takođe, predstavnici Generalnog direktorata za budžet su upoznati sa statusom Nacrta Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i izradom odgovarajuće podzakonske regulative. Bilo je riječi i o Predlogu Zakona o svojinsko pravnim odnosima, Zakonu o platnom prometu u zemlji i privatizaciji u Crnoj Gori. Predstavnici Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore i Agencije za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja su svako iz svoje nadležnosti prezentirali stanje i postignuti napredak u vezi sa pomenutim pitanjima.

Predstavnici Monstata su prezentirali informacije o sistemu nacionalnih računa, Anketi o radnoj snazi i aktivnostima na pripremi poljoprivrednog popisa. Prezentirane su predviđene reforme i planirane aktivnosti, kao i informacije o Nacrtu zakona o poljoprivrednom popisu. Predstavnici MONSTAT-a su predstavili dosadašnje aktivnosti sprovedene na polju jačanja kapaciteta i izdvajanje sredstava iz opredijeljenih IPA fondova radi izrade preciznih ocjena u statističkim analizama.

3.2. Plenarni sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga

Plenarni sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga Crna Gora - EK održan je u Podgorici 5. decembra 2008. godine. Sastanak su otvorili potpredsjednik Vlade za evropske integracije Gordana Đurović i direktor Direktorata EK za proširenje Pjer Mirel. Na plenarnom sastanku su učestvovali predstavnici Evropske komisije, a sa crnogorske strane, pored predstavnika državnih organa, učestvovali su predstavnici sudova, tužilaštva, kao i predstavnici Skupštine Crne Gore. Teme koje su našle na dnevnom redu sastanka odnosile su se na razmatranje Strategije Evropske komisije za proširenje za 2008. godinu, Godišnji izvještaj o napretku Crne Gore u procesu evropskih integracija, implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, sprovođenje Ustava, napredak ostvaren u oblasti ljudskih prava i prava manjina, pravosuđa i tužilaštva, reforma javne uprave, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, regionalna pitanja i međunarodne obaveze.

Direktor Direktorata za proširenje za Crnu Goru i Srbiju Pjer Mirel je ocijenio pozitivnim posvećenost Vlade evropskim poslovima i pri tome je posebno istakao da je Crna Gora ostvarila značajan napredak kako na unutrašnjem, tako i na međunarodnom planu. Izvještaj o napretku, koji treba sagledati konstruktivno, pokazuje da je Crna Gora ostvarila značajan napredak, dok su uspostavljanje zakonskog okvira, implementacija propisa i sprovođenje evropskih standarda veoma važni. Direktor Direktorata za proširenje za Crnu Goru i Srbiju Pjer Mirel je posebnu pažnju posvetio pitanjima statistike.

Potpredsjednik Vlade za evropske integracije Gordana Đurović je izvijestila predstavnike Evropske komisije o dosadašnjim aktivnostima koje je Vlada Crne Gore realizovala u okviru procesa evropskih integracija. Poseban akcenat u uvodnom izlaganju stavljen je na implementaciji Privremenog sporazuma, dinamici ekonomskih reformi, reformi u oblasti pravosuđa, te intezivnim aktivnostima na pripremama na finalizaciji procesa pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

4.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

U Briselu su 17. decembra održani sastanci Zajedničkog komiteta EU i Crne Gore o viznim olakšicama i Zajedničkog komiteta o readmisiji, na kojima su razmotrena pitanja od značaja za implementaciju sporazuma o viznim olakšicama i readmisiji, koji su stupili na snagu 1. januara 2008. godine. Puna implementacija ovih sporazuma je jedan od ključnih uslova u tekućem dijalogu o liberalizaciji viznog režima između Evropske unije i Crne Gore.

U radu Zajedničkog komiteta o viznim olakšicama učestvovali su i predstavnici diplomatsko konzularnih predstavništava država EU u Podgorici, kao i pojedinih ambasada u Beogradu, koji su informisali o dosadašnjim rezultatima u sprovođenju Sporazuma, posebno u dijelu procedura i izdatih viza. Nakon detaljnije razmjene mišljenja o svim aspektima od značaja za puno korišćenje mogućnosti i olakšica predviđenih Sporazumom, ocijenjeno je da je ostvaren značajan napredak u toku jednogodišnje primjene Sporazuma. To potvrđuju do sada raspoloživi, preliminarni podaci o procentu izdatih viza u skladu sa olakšicama predviđenim Sporazumom, kao i zanemarljivi procenat odbijenih zahtjeva za vize. U prilog tome je i činjenica da je u Crnoj Gori, u protekle dvije godine, bilateralno ili kroz Zajednički aplikacioni centar, prisutno 17 konzularnih predstavništava država članica EU. Dogovorena je dinamika daljih aktivnosti u okviru upostavljenih zajedničkih struktura EU i Crne Gore, u pravcu eliminisanja pojedinih evidentiranih problema, kao i daljeg unapređenja procedura i efikasne primjene Sporazuma.

Drugi sastanak Zajedničkog komiteta o readmisiji je bila prilika da se razmjene mišljenja o aktivnostima koje je Crna Gora preduzela u pravcu zaključivanja implementacionih protokola, kao i o rezultatima u dosadašnjoj primjeni Sporazuma o readmisiji. Takođe, crnogorska strana je informisala o tekućim i planiranim aktivnostima na zaključivanju sporazuma o readmisiji sa trećim državama. Ocijenjeno je da Crna Gora pravilno i efikasno sprovodi Sporazum. Pozdravljen je i aktivan pristup Vlade blagovremenom preduzimanju svih aktivnosti od značaja za realizaciju obaveza predviđenih ovim Sporazumom. Takođe, konstatovano je da je Crna Gora ostvarila značajan napredak u oblasti kontrole migracija, daljeg razvoja relevantnih strategija i zakonske regulative, koji su usklađeni sa evropskim standardima. Na kraju, razmotren je plan daljih aktivnosti u okviru Zajedničkog komiteta za readmisiju, i obostrano izražena spremnost da se nastavi redovna komunikacija o svim relevantnim aspektima u ovoj oblasti.

U Briselu je 19. decembra 2008. godine održan dijalog o liberalizaciji viznog režima EU sa Crnom Gorom. U ime Vlade Crne Gore dijalogom o viznoj liberalizaciji predsjedavala je Nada Vukanić, pomoćnik ministra unutrašnjih poslova i javne uprave, a u ime Evropske Komisije Žan Lui de Brao, direktor u Direktoratu za pravosuđe, slobode i sigurnost. Na sastanku su razmijenjena mišljenja o prvoj procjeni EK o implementaciji Mape puta za Crnu Goru, u pravcu pune liberalizacije viznog režima. Ocijenjeno da je Crna Gora ostvarila značajan napredak u sva četiri bloka iz Mape puta. Posebna pažnja je posvećena drugoj fazi dijaloga o viznoj liberalizaciji koja, pored ostalog, uključuje ekspertske misije i sastanke, u cilju dodatnog sagledavanja situacije, i ostvarenog napretka u svim oblastima. Na kraju, razmotren je plan daljih aktivnosti u procesu pune liberalizacije viznog režima, i potvrđena obostrana posvećenost efikasnom ostvarivanju ovog zajedničkog cilja.

5.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

Delegacija Vlade Crne Gore, koju predvodi potpredsjednik Vlade za evropske integracije i šef pregovaračkog tima Crne Gore za pristupanje STO Gordana Đurović, boravila je 7. novembra 2008. godine u višednevnoj radnoj posjeti Ženevi, u okviru koje je okončala bilateralne pregovore sa SAD, Švajcarskom, Brazilom, Norveškom, Kanadom i Japanom, čime je ostvaren ključni korak za završetak pregovora o pristupanju Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO).

Pored prethodno zaključenih bilateralnih pregovora sa Kinom i Evropskom komisijom, koja predstavlja 27 država članica EU u STO, Crna Gora je zaključila sve otvorene bilateralne razgovore i dobila podršku ključnih država članica te organizacije za okončanje procesa pristupanja do kraja tekuće godine. Održan je i sedmi sastanak Radne grupe za pristupanje Crne Gore u STO, koji predstavlja osnovu multilateralanog dijela pregovora. Na tom sastanku razmatran je Nacrt Završnog izvještaja, priprema za izradu jedinstvene konsolidovane ponude za robe i usluge, koju će Crna Gora ponuditi državama članicama STO nakon okončanog procesa pristupanja, kao i progres ostvaren u oblasti usklađivanja zakonodavstva sa STO standardima. Takođe su razmatrane i sveukupne aktivnosti za pripremu završne sjednice Radne grupe, na kojoj će se utvrditi Protokol o pristupanju i uputiti Generalnom savjetu STO na donošenje konačne odluke o punopravnom članstvu Crne Gore u ovoj najznačajnijoj trgovinskoj organizaciji, pridruženom članu sistema Ujedinjenih nacija, koja okuplja 153 zemlje svijeta.

Potpredsjednik Vlade za evropske integracije i šef pregovaračkog tima Crne Gore za pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji Gordana Đurović, predvodila je delegaciju Vlade Crne Gore na pregovorima o finalizaciji Izvještaja o pristupanju toj svjetskoj organizaciji, 24. novembra 2008. godine. Na sastanku, održanom u Ženevi, razgovarano je sa predstavnicima Generalnog sekretarijata za pristupanje STO, Sjedinjenih Američkih Država i Evropske unije.

U razgovorima sa EU i SAD prezentiran je aplikacioni paket za pristupanje STO, koji predstavlja crnogorski Akcioni plan obaveza za završetak procesa pristupanja shodno zahtjevima SAD za oblast trgovinskih prava i prava intelektualne svojine. Predstavljene su izmjene i dopune zakona pripremljene shodno pravilima STO (Zakon o patentima, Zakon o zaštiti neobjavljenih podataka, Zakon o sredstvima za ishranu bilja, Zakon o duvanu, Zakon o slobodnim zonama, Zakon o akcizama, kao i podzakonska akta za njihovu primjenu), izvještaji o subvencijama u sektorima poljoprivrede i industrije i dodatna pojašnjenja za proces carinskog vrednovanja.

Crnogorska delegacija imala je i konsultativni sastanak sa direktorom Sekretarijata za pristupanje STO Arifom Huseinom, i predsjedavajućim Radne grupe za pristupanje Crne Gore Andrejem Logarom. Na tim susretima bilo je riječi o zakazivanju narednog, Osmog sastanka Radne Grupe za pristupanje.

6.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

6.1. I komponenta IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija

6.1.1 Implementacija IPA 2007

Evropska komisija je odobrila radni plan za twinning projekat Reforma pravosuđa, dok je odobravanje za projekte Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije i Usklađivanje zakonodavstva u proceduri odobravanja od strane Evropske komisije. U toku je potpisivanje Memoranduma o razumijevanju za izgradnju policijske akademije u okviru projekta „Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije“, kako bi tenderska procedura za ovu aktivnost započela u što skorijem roku.

U decembru 2008. godine je održan prvi sastanak IPA monitoring komiteta u Crnoj Gori, kojim su predsjedavali potpredsjednik Vlade za evropske integracije i Nacionalni koordinator za IPA program Gordana Đurović i šef Jedinice za Srbiju i Crnu Goru u Generalnom direktoratu za proširenje Evropske komisije Tereza Sobieski. IPA monitoring komitet osnovan je u cilju praćenja realizacije projekata podržanih od Evropske komisije, koji se realizuju u Crnoj Gori u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA). IPA monitoring komitet čine Nacionalni IPA koordinator za Crnu Goru, predstavnici crnogorskih institucija uključenih u taj program, predstavnici Generalnog Direktorata za proširenje i Evropske komisije u Podgorici.

Predstavnici Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori su prezentovali vremenski okvir implementacije IPA 2007 programa i istaknuto je da će tenderska procedura za projekte koji nisu započeli sa realizacijom biti pokrenuta u početkom 2009. godine.

U cilju realizacije aktivnosti u okviru IPA 2007 projekta „Razvoj sektora saobraćaja“ potpisan je Memorandum o razumijevanju za izgradnju miniobilaznice Podgorica, kako bi se stekli neophodni uslovi za potpisivanje ugovora o izgradnji ovog objekta. Memorandum su potpisali potpredsjednica Vlade Crne Gore i NIPAC Gordana Đurović, gradonačelnik Podgorice Miomir Mugoša i šef Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori Leopold Maurer. Nakon završene tenderske procedure sa odabranim izvođačem (STRABAG iz Austrije) je potpisan ugovor o izgradnji dionice 4 miniobilaznice Podgorice u decembru 2008. godine.

6.1.2. Programiranje IPA 2008

Projekti u okviru IPA 2008 programa su odobreni na IPA komitetu 29. septembra 2008. godine. Trenutno se realizuju aktivnosti na potpisivanju Finansijskog sporazuma između Zajednice Evropskih država i Vlade Crne Gore o realizaciji projekata u okviru ovog IPA programa. Očekuje se da Sporazum bude potpisan u januaru 2009. godine. Potpisivanjem Sporazuma sredstva iz IPA 2008 programa postaju operativna, a očekuje se da tenderske procedure za realizaciju projekata započnu u prvoj polovini 2009. godine.

6.1.3. Programiranje IPA 2009

U toku izvještajnog perioda, korisnici IPA 2009 programa su nakon niza konsultacija sa Delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori i predstavnicima Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije, pripremili konačne opise projekata. Podrška pripremi opisa projekata je finansirana iz programa IPA 2007, a ekspertska podrška je obezbjeđena kroz Program jačanja kapaciteta (Capacity Development Program – CDP).

IPA 2009 program je, u oblasti političkih zahtjeva, fokusiran na jačanje kapaciteta institucija zaduženih za implementaciju novog Zakona o krivičnom postupku, kao i Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, podršku za razvoj civilnog društva i podršku za izgradnju Centra za azilante. U oblasti ekonomskih zahtjeva, IPA 2009 program je fokusiran na jačanje infrastrukture za zaštitu životne sredine i željezničkog saobraćaja, kao i na podršku za izradu Nacionalnog plana razvoja Crne Gore, dok je u oblasti preuzimanja obaveza iz članstva u Evropskoj uniji, fokus stavljen na jačanje svih struktura decentralizovanog implementacionog sistema upravljanja evropskim fondovima, jačanje sektora morskog ribarstva, harmonizaciju i implementaciju legislative inspekcije rada i zaštite na radu, unutrašnje tržište i na podršku uvođenju digitalnih radio-difuznih sistema. Očekuje se da do januara 2009. godine opisi projekata budu predati Evropskoj komisiji na interne konsultacije u okviru generalnih direktorata, kako bi u aprilu 2009. godine bili odobreni od strane IPA komiteta.

6.1.4. Programi Zajednice

Crna Gora već dvije godine učestvuje u Sedmom okvirnom programu za istraživanje (7th Framework Programme for Research – FP7), za čiju koordinaciju je odgovorno Ministarstvo prosvjete i nauke. Takođe od 2008. godine Crna Gora učestvuje i u Programu za preduzetništvo i inovacije (Entrepreneurship and Innovation Programme – EIP) u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovativnost (Competitiveness and Innovation Programme), za čiju koordinaciju je odgovorno Ministarstvo za ekonomski razvoj. U okviru EIP programa, krajem novembra je otvoren Centar za informacije i inovacije u Podgorici. Centar ima za cilj informisanje malih i srednjih preduzeća o mogućnostima korišćenja projekata u okviru ovog programa, kao i pružanje podrške za izradu konkretnih projekata. Ministarstvo kulture, sporta i medija je pokrenulo proceduru za učešće Crne Gore u programu Kultura 2007 (Culture 2007).

6.1.5. Višekorisnički IPA program

Evropska komisija je, u ovom periodu, dostavila Crnoj Gori na razmatranje nacrt Višekorisničkog višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta za period 2009 – 2011. godine i Izvještaj o aktivnostima za period maj – avgust 2008. godine. Projektne ideje za Višekorisnički IPA 2009 program iz oblasti zaštite životne sredine, finansija, javne uprave, civilne zaštite, migracija, izbjeglica su takođe dostavljeni na komentare korisnicima. Ove projektne ideje će biti razmatrane na koordinativnom sastanku u januaru 2009. godine, a njihovo odobravanje se očekuje na IPA komitetu početkom 2009. godine.

Ostali opisi projektnih ideja u okviru Višekorisničkog IPA 2009 programa, koji su takođe dati crnogorskim institucijama na razmatranje, iz oblasti obrazovanja, aktivnosti za mlade, civilnog društva, malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i javne uprave, trgovine i investicija, konkurentnosti, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije, statistike, razvoja administrativnih i operativnih kapaciteta za poreze i carine, organizovanog kriminala predstaviće se IPA komitetu u julu 2009 godine.

U okviru višekorisničkog IPA programa Evropska komisija je pokrenula projekat podrške infrastrukturnim projektima (Infrastructure Project Facility – IPF) koji ima dva aspekta. Prvi se odnosi na tehničku pomoć (Infrastructure Project Facility Technical Assistance – IPF TA) i drugi koji se odnosi na ulaganja u infrastrukturu (Infrastructure Project Facility Municipal Window – IPF MW). Sredstva IPF TA su obezbijedena iz CARDS programa i namijenjena su za pripremu dokumentacije za velike infrastrukturne projekte za čiju izgradnju su sredstva već obezbijedena. Crnoj Gori su u prvom krugu odobrena tri projekta: Vodosnadbijevanje Podgorice, Projekat tretiranja otpadnih voda Podgorica i Razvoj energetske distributivne mreže u Crnoj Gori. Evropska komisija je odabrala konsultantsku kuću (White Young Green – WYG) za realizaciju aktivnosti u okviru ovog instrumenta i u toku je izrada projektnih zadataka. U decembru 2008. godine je održan šesti sastanak Sekretarijata IPF-a, na kojem su razmatrani predlozi projekata zemalja korisnica ovog instrumenta. Crna Gora je za drugi krug u okviru tehničke podrške ovog instrumenta kandidovala četiri projekta u oblasti životne sredine, tri projekta u oblasti saobraćaja i jedan u socijalnom sektoru. Kao nastavak ovog instrumenta, Evropska komisija je pokrenula Infrastructure Project Facility Municipal Window – IPF MW, koji ima za cilj podršku kreditnim linijama za izgradnju infrastrukturnih objekata u oblasti životne sredine, saobraćaja, energetike i u socijalnom sektoru. Saradnju u okviru ovog dijela IPF iniciraju međunarodne finansijske institucije (EBRD, EIB, CEB/KfW), a Crna Gora je kandidovala sljedeće projekte:

- U saradnji sa EIB, projekat “Montenegro Water and Sanitation” (cilj ovog projekta je izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda i vodosnadbijevanje na sjeveru Crne Gore);
- U saradnji sa KfW-om dva projekta “Water Supply and Sanitation Adriatic Cost III and IV” (cilj ovog projekta je izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda i vodosnadbijevanje na jugu Crne Gore).

Projekti iz ovog instrumenta se odobravaju na IPF komitetu koji je zakazan za februar 2009. godine.

6.2. Regionalna i prekogranična saradnja CARDS projekat "Podrška implementaciji prekograničnih programa u okviru II IPA komponente u Crnoj Gori

U izvještajnom periodu urađene su brojne aktivnosti, koje imaju za cilj efikasnu implementaciju susjedskih bilateralnih programa, i to: uspostavljanje i obezbjeđivanje svih neophodnih uslova za rad zajedničkih prekograničnih struktura (ZTS i Antene), uspostavljanje sistema za finansijski menadžment i izvještavanje, formiranje Upravnog odbora datog projekta, podrška u radu Zajedničkom odboru za praćenje susjedskih bilateralnih programa, podrška u radu Sekretarijatu za evropske integracije i Odjeljenju za finansiranje i ugovaranje u Ministarstvu finansiju u procesu tranzicije prema decentralizovanom sistemu upravljanja sredstvima EU, pripreme za objavljivanje prvog poziva na projekte itd.

SUSJEDSKI PROGRAMI SARADNJE

U cilju promocije programa prekogranične saradnje i sticanja neposrednog uvida u kapacitete i potrebe potencijalnih korisnika, crnogorski predstavnici u Zajedničkim tehničkim sekretarijatima i ZTS Antenama su u periodu od 20. do 30. oktobra održali sastanke sa predstavnicima 19 crnogorskih opština, kojima su, osim zaposlenih u opštinama, prisustvovali i predstavnici javnih preduzeća i kulturnih i turističkih organizacija. Sastanak sa predstavnicima preostale dvije opštine, Podgorica i Danilovgrad, je planiran u narednom periodu.

Predstavnici Zajedničkih odbora za praćenje prekograničnih programa Crna Gora – Srbija, Crna Gora – Hrvatska i Crna Gora – Bosna i Hercegovina, koje čine predstavnici nekoliko Vladinih i ostalih institucija sa obje strane granice, su se po prvi put sastali 6. oktobra u Podgorici, 17. novembra u Dubrovniku i 28. novembra u Sarajevu. Na sastancima je bilo više riječi o zajedničkim strukturama za upravljanje datim bilateralnim programima, vrijednostima zajedničkih projekata koji će se finansirati kroz II IPA komponentu a usvojena su Pravila o radu pomenutog odbora i Aplikacioni paket, odnosno set dokumenata koja uključuju aplikacionu formu i pravila poziva za projekte. Prvi pozivi na projekte su predviđeni za prvi kvartal 2009. godine.

Predstavnici zemalja učesnica susjednog IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje su 6. i 7. novembra održali sastanak u Akvili, na kojem je najviše vremena posvećeno izradi Uputstava za potencijalne korisnike programa. Ovaj dokument će biti usvojen na sledećem sastanku Zajedničkog odbora za praćenje pomenutog programa, koji je predviđen za početak 2009. godine.

Sekretarijat za evropske integracije i Španska agencija za međunarodnu razvojnu saradnju (AECID) su organizovali 3. i 4. decembra regionalnu konferenciju "Razmjena iskustava u prekograničnoj saradnji", koja je okupila veliki broj predstavnika institucija iz Crne Gore, Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ova konferencija je takođe imala za cilj dalju edukaciju o prikupljanju relevantnih iskustava i stvaranju kreativnog okruženja, radi daljeg i što jasnijeg pristupanja projektima prekogranične saradnje, koji su od velikog značaja za jačanje kapaciteta i apsorbcione moći crnogorskih institucija i organizacija, uključenih u sam proces.

U Kotoru je u periodu 22–24. decembra u organizaciji SEI, a uz podršku Programa za razvoj kapaciteta (CDP) održana obuka za predstavnike SEI, Ministarstva finansija i predstavnike ZTS i ZTS Antena iz Crne Gore i regiona, sa posebnim fokusom na implementaciju susjedskih prekograničnih programa saradnje. Na treningu su glavne teme bile grant šeme, tenderi, javne nabavke, ugovaranje i finansiranje susjedskih programa.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE

Na sastanku Kontakt osoba Transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa, koji je održan 19 – 20. novembra u Beču, sumirani su rezultati prvog poziva na projekte, koji iznose: 1099 primljenih projekata, 822 validne Izjave interesovanja, od kojih je 14 projekata sa partnerima iz Crne Gore prošlo prvu fazu evaluacije. Partneri iz Crne Gore su bili u obavezi da dostave neophodna dokumenta, za drugu fazu evaluacije (broj bankovnog računa, Rješenja o registraciji i Statut) nacionalnoj kontakt osobi u SEI.

U Beču je u periodu 9 –10. decembra održan Strateški seminar o drugom pozivu na projekte za transnacionalni program Jugoistočna Evropa na kojem se diskutovalo o pravilima za drugi poziv, koji će biti restriktivniji od prethodnog i biće objavljen krajem prvog kvartala 2009. godine.

U Marseju je 18. decembra održan seminar sa potencijalnim korisnicima transnacionalnog Mediteranskog programa kroz koji su, na prvom pozivu na projekte, 4 projekta sa partnerima iz Crne Gore prošla drugu fazu evaluacije. Takođe, seminar je bio prilika da se razmijene projektne ideje za naredne pozive na projekte, kao i da se ojačaju stara i uspostave nova partnerstva.

6.3. Decentralizovani implementacioni sistem

U novembru 2008. godine su predstavnici Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije boravili u misiji u Crnoj Gori. Ovo je druga u nizu misija koje će biti realizovane u narednom periodu. Cilj misije je bio revizija dosadašnjih aktivnosti u uspostavljanju decentralizovanog imlementacionog sistema upravljanja evropskim fondovima u Crnoj Gori. Predstavnici Generalnog direktorata su imali odvojene sastanke sa svim strukturama formiranim u cilju uvođenja DIS-a.

U toku je implementacija CARDS projekta "Prvi koraci u uvođenju decentralizovanog imlementacionog sistema DIS-a", a planiran je projekat iz IPA 2009 kao nastavak započetih aktivnosti.

6.4. Koordinacija bilateralne donatorske podrške

U cilju unapređenja saradnje Vlade i donatorske zajednice, 2. novembra 2008. godine u Podgorici je održan Donatorski koordinacioni sastanak, kojim je predsjedavao predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović. Zaključeno je da Sekretarijat za evropske integracije u saradnji sa predstavnicima do-

natorske zajednice koordinirati donatorsku podršku u cilju realizacije prioriternih sektorskih politika uz organizovanje redovnih resornih donatorskih konferencija. Takođe, planirana je izrada jedinstvene elektronske baze podataka, kao i izrada WEB aplikacije, što predstavlja snažan instrument saradnje Vlade sa donatorskom zajednicom.

Sa predstavnicima Cooperazione Italiana dogovoren je realizacija tehničke podrške koja će biti usmjerena na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa *acquis-om* u određenim oblastima. Takođe, predloženo je da Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća dobije tehničku podršku u osnivanju institucije za monitoring kreditnog garantnog fonda, koja je preduslov za početak aktivnosti u okviru projekta iz IPA 2008 programa „Osnivanje kreditnog garantnog fonda“.

U okviru realizacije HiPERB programa u Crnoj Gori (Hellenic Plan for Economic Reconstruction of Balkan) u novembru je održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva inostranih poslova Republike Grčke i predstavnicima nacionalnih institucija kao potencijalnih korisnika ovog Programa. Na sastanku su prezentovani način i mogućnosti korišćenja fondova iz HiPERB-a, kao i procedure za konkurisanje projekata u okviru ove podrške. Nakon niza konsultativnih sastanaka sa zainteresovanim stranama predloženi su sljedeći projekti:

- Izgradnja palate pravde (Ministarstvo pravde, Vrhovni sud);
- Informacioni sistem Agencije za lijekove (Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja; Agencija za lijekove);
- Izgradnja sanitarne deponije za opštine Budva, Kotor i Tivat (Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine);
- Podrška centrima za obrazovanje djece sa posebnim potrebama (Ministarstvo prosvjete i nauke);
- Rekonstrukcija 5 škola na sjeveru Crne Gore (Ministarstvo prosvjete i nauke).

Imajući u vidu ograničenost sredstava u okviru ovog programa (oko 13.5 miliona € za projekte Vlade), odabir projekata, koji se vrši na HiPERB komitetu koji je zakazan za januar 2009. godine, će se vršiti shodno spremnosti projekta za implementaciju.

7.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

U implementaciji Komunikacione strategije za informisanje javnosti o procesu evropskih integracija u Crnoj Gori, Sekretarijat za evropske integracije u izvještajnom periodu je realizovao sljedeće aktivnosti:

Nastavljen je godišnji projekat redovnih razgovora istaknutih aktera procesa evropskih integracija sa predstavnicima medija iz Crne Gore, koji se realizuje u saradnji sa Fondacijom Konrad Adenauer. Cilj ovih razgovora je da mediji, a potom i ukupna javnost, budu u prilici da steknu potpuniju i kvalitetniju sliku o evropskim integracijama i aktivnostima nadležnih organa u Crnoj Gori na tom planu.

U okviru ovog projekta Sekretarijat za evropske integracije i Fondacija Konrad Adenauer organizovali su 15. oktobra 2008. godine konferenciju za novinare, povodom godišnjice potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Sa novinarima su razgovarali potpredsjednik Vlade za evropske integracije Gordana Đurović i šef Delegacije Evropske komisije u Podgorici ambasador Leopold Maurer.

Istog dana, povodom godišnjice SSP-a, organizovan je i svečani prijem kojem su prisustvovali predstavnici diplomatskog kora, Vlade i Skupštine Crne Gore, predstavnici civilnog društva i biznis zajednice.

Organizovan je radni doručak 24. decembra 2008. godine. na temu "Izvještaj o usaglašenosti za Crnu Goru, u odnosu na Izvještaj GRECO-a (Grupa zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije). Sa predstavnicima medija razgovarali su potpredsjednik Vlade za evropske integracije i predsjednik Nacionalne komisije za praćenje implementacije Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala Gordana Đurović i direktor Uprave za antikorupcijsku inicijativu Vesna Ratković.

Radio televizija Crne Gore je u saradnji sa potpredsjednikom Vlade za evropske integracije i Sekretarijatom za evropske integracije nastavila emitovanje serijala „START“ posvećenom procesu evropskih integracija.

Održan je veći broj sastanaka sa partnerima iz NVO sektora posvećenih daljoj saradnji u procesu evropskih integracija. U tom cilju Sekretarijat je 12. decembra 2008. godine pripremio mišljenje na Predlog strategije saradnje Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija i Predlog akcionog plana realizacije Strategije saradnje Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija.

U cilju jačanja saradnje sa NVO, Sekretarijat je 4. decembra 2008. godine prosljedio poziv na dostavljanje ponuda, pokrenut od strane Stiftung Schüler Helfen Leben fondacije partnerima iz NVO sektora.

U pitanju su obrazovni omladinski programi u zemljama jugoistočne Evrope. Takođe, Sekretarijat je partnerima iz NVO prosljedio i zahtjev za davanje komentara na predložene projektne ideje u okviru Višekorisičkog IPA programa (MB IPA) 2009.

Predstavnici Sekretarijata za evropske integracije su tokom izvještajnog perioda učestvovali u više projekata nevladine organizacije Forum MNE (Forum mladi i neformalna edukacija): „Crna Gora ka EU“, „Planska igra o Evropskoj uniji“, i na konferenciji „Informisanje mladih u okviru omladinskih politika, Evropa: Crna Gora“.

Sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović je 4. novembra 2008. godine učestvovala na radionici „Crna Gora u procesu transformacije – Politički menadžment, dostignuća i izazovi“, održanoj u Podgorici, koju su organizovali CEDEM i njemačka fondacija Bertelsman Stiftung.

Sekretar SEI je održala i predavanje za polaznike Škole evropskih integracija koju organizuju nevladine organizacije Centar za razvoj nevladinih organizacija, Centar za građansko obrazovanje i Evropski pokret u Crnoj Gori uz podršku Foundation Open Society Institut – Predstavništvo u Crnoj Gori.

U Zagrebu je 17. do 18. novembra 2008. godine, održana regionalna konferencija „Kroz saradnju ka integraciji“. Konferenciju su organizovali Njemačka organizacija za tehničku saradnju (GTZ) i Federalno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ), u saradnji sa zemljom domaćinom. Delegaciju Crne Gore predvodila je potpredsjednik Vlade za evropske integracije Gordana Đurović.

Prvog dana konferencije šefovi delegacija zemalja učesnica prezentirali su progres ostvaren u procesu evropskih integracija, kao i buduće planove u koordinaciji svojih evropskih agendi. U nastavku, učesnici skupa su nastavili rad u četiri radne grupe:

1. Implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju – od pridruživanja do pristupanja
2. Instrument prepristupne pomoći (IPA)
3. Pravda, sigurnost i bezbjednost (JLS)
4. Kako komunicirati sa Briselom – Evropom.

Sekretarijat za evropske integracije je imao predstavnike u svim grupama, a u okviru prve i druge radne grupe crnogorska delegacija je imala sledeće prezentacije: Institucionalni kapaciteti za implementaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP); Organizacija programiranja i identifikacija faza.

Potpredsjednik Vlade za evropske integracije Gordana Đurović učestvovala je 8. decembra 2008. godine na konferenciji „Komplementarni aspekti procesa pridruživanja NATO-u i EU“ održanom u Podgorici. Organizatori konferencije bili su NVO EPuCG i Jefferson Institute. Panelisti su pored ostalih bili i šef političke sekcije za evropske integracije i trgovinu u Delegaciji Evropske komisije u Podgorici Clive Rumbold, Ambasador Mađarske u Crnoj Gori Zoltan Somogy i direktor ICDDT Istvan Gyarmati.

U organizaciji ESI (European Stability Initiative) iz Berlina, 2. i 3. decembra 2008. godine u Pragu je održana konferencija na kojoj su učestvovali predstavnici Ministarstva inostranih poslova i Sekretarijata za evropske integracije Crne Gore. Tema konferencije bila je „Communicating Europe“, a učestvovali su predstavnici zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU: Hrvatske, Makedonije,

Albanije, Crne Gore, Srbije i BiH. Cilj konferencije bio je da se visoki državni službenici (rukovodioci u državnim organima koji se bave EU integracijom) upoznaju sa percepcijom daljeg proširenja EU sa stanovišta donosioca političkih odluka, medija i interesnih grupacija u Češkoj, kao i da razmijene mišljenja i iskustva o procesu evropskih integracija.

U okviru saradnje Sekretarijata sa fakultetima, sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović 12. decembra je održala predavanje za studente Fakulteta za državne i evropske studije na temu: „Crna Gora i proces evropskih integracija“.

Sekretarijat je sa Kancelarijom za saradnju sa nevladinim sektorom i NVO CDT (Centar za demokratsku tranziciju) dogovorio nastavak saradnje u okviru „Internship programa“. Program predstavlja organizovani vid stažiranja studenata završnih godina fakulteta Univerziteta CG u periodu od decembra 2008. do juna 2009. godine.

8.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke tokom izvještajnog perioda bile su prevashodno usmjerene ka usavršavanju državnih službenika (polaznika obuke) za aktivnosti predstoje tokom pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, a posebno odgovaranje na Upitnik Evropske komisije i dalju harmonizaciju nacionalnih propisa.

U tom cilju organizovano je više seminara i studijskih posjeta koji su u daljem tekstu hronološki pobrojani.

SEMINARI

U periodu 2 – 4. oktobra 2008. godine u Kolašinu je održan poljoprivredni forum zemalja Jugoistočne Evrope pod nazivom: „Poljoprivreda i ruralni razvoj planinskih područja Jugoistočne Evrope“, na kome je Sekretarijat imao svog predstavnika.

Seminar “Popunjavanje baze Nacionalnog programa za integraciju, uključujući popunjavanje tabela nadležnosti-relevantnosti propisa EU i obrazaca NPI za nacionalno zakonodavstvo”, održan je 13. i 14. oktobra 2008. godine u Podgorici. Predavači: sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović, Twinning expert Andrej Engelman i pomoćnik sekretara Vanja Grgurović.

Seminar “Komuniciranje EU u Crnoj Gori i komuniciranje Crne Gore u EU” koji je organizovao Centar za građansko obrazovanje (CGO) uz podršku Foreign Office-a Velike Britanije i u saradnji sa Sekretarijatom za evropske integracije. Seminar je realizovan u 3 modula:

- Prvi modul „Uvod u razvoj EU i osnovni pojmovi i institucije EU“ održan je od 22 – 24. oktobra 2008. godine. Teme koje su obrađivane u ovom modulu su: Razvoj procesa evropskih integracija; Institucije Evropske unije: Evropski savjet i Savjet ministara, Evropska komisija, Evropski parlament, Evropski sud pravde i Administrativni sud, ECOSOC i Komitet regiona; Acquis Communautaire; Evropska ekonomska i monetarna unija i Zajedničko tržište; Pristupanje EU: proces, politike i pozicija zapadnog Balkana.
- Drugi modul “Evropa pred nama – različita iskustva” (I dio – Slovenačko iskustvo – dobre i loše prakse, strukture i mehanizmi izgrađivani za potrebe sprovođenja EU integracija) je održan 30.10. 2008. godine. Drugi modul “Evropa pred nama – različita iskustva” (II dio) je održan 6.11. 2008. godine. Teme obrađivane u ovom modulu su: Hrvatska u procesu evropskih integracija – izazovi institucionalnih reformi; Građani i proces evropskih integracija – osnovna obilježja komunikacijske strategije i prakse i Velika Britanija i Evropska unija.

- Treći modul je održan 12. i 13. 11. 2008. godine. Teme obrađivane u ovom modulu su: Institucionalne reforme u Srbiji na putu ka EU; Građani i proces evropskih integracija – osnovna obilježja komunikacijske strategije i prakse; Savremeni komunikacijski izazovi – razumijevanje novinarskog posla i potreba, forma komunikacije; Savremeni komunikacijski izazovi – rječnik, priprema za TV snimanje, ponašanje pred kamerama; Praktični rad – simulacija intervjua; Praktični savjeti za unaprijeđenje komunikacije vladinih službenika i medija; Analiza snimljenih intervjua i preporuke za unaprijeđenje.

Posebna pažnja u ovom periodu posvećena je pripremi zaposlenih u SEI, kao i u drugim organima državne uprave, te prevodiocima, za odgovaranje na Upitnik Evropske komisije. U saradnji SEI i nevladine organizacije Evropski pokret u Crnoj Gori (EpuCG), a uz podršku FES Friedrich Ebert Stiftung, od oktobra do decembra 2008. godine organizovana je serija seminara posvećenih organizaciji i koordinaciji odgovaranja na Upitnik i prevođenju odgovora na Upitnik, priloga, kao i zakonodavstva uopšte.

Prvi seminar je organizovan od 27–28. septembra 2008. godine, a bio je posvećen pripremama za predstojeći Upitnik Evropske komisije, pri čemu su se zaposleni u SEI detaljno upoznali sa iskustvom Makedonije u tom procesu.

Seminar na temu prevođenja u oblasti evropskih integracija održan je od 14 –15. novembra 2008.

Treći u nizu seminara održan je od 21-23. novembra na temu planiranja i programiranja pripremnih aktivnosti za akciju odgovaranja na pitanja iz Upitnika Evropske komisije.

U periodu od 12–14. decembra 2008. održan je seminar na temu „Planiranje i programiranje pripremnih aktivnosti za odgovore na pitanja iz Upitnika EK“ gdje su pored službenika SEI učestvovali i službenici iz ministarstava koji će biti direktno uključeni u ovaj proces.

Sekretarijat za evropske integracije je 21. i 22. oktobra 2008. godine u saradnji sa njemačkim InWent-om organizovao seminar pod nazivom „Javno zdravlje“ za predstavnike Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja i Instituta za javno zdravlje.

U periodu 5 – 7. novembra 2008. održan je u okviru Twinninga seminar/sastanak sa predstavnicima Službe Vlade za razvoj i evropska pitanja Republike Slovenije, Andrejem Engelmanom i Natašom Pintar o prevodilaštvu i terminologiji. Na ovom seminaru razmatrani su organizacija i aktivnosti TCU (jedinica za koordinaciju prevođenja), redaktura, terminološke baze, tenderi, rad na Priručniku za prevođenje pravnih akata, Evroterm, Evrokorpus, TRADOS. U periodu 1–3. decembra 2008. održan je sljedeći Twinning seminar/sastanak sa predstavnicima Vlade Republike Slovenije, gdje je razgovarano o terminologiji i korišćenju TRADOS-a (softver za pomoć pri prevođenju).

1. decembra 2008. godine u okviru projekta „Proširena podrška zemljama Zapadnog Balkana u razmjeni iskustava iz pretpristupnog perioda u kontekstu uloge Poljske kao koordinadora Inicijative za regionalno partnerstvo“ održan je seminar u Pragu na kome je Sekretarijat imao svog predstavnika.

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) u saradnji sa Kancelarijom za saradnju sa NVO Vlade Crne Gore, a uz finansijsku podršku Misije OSCE u Crnoj Gori, u okviru projekta „Jačanje saradnje između civilnog i javnog sektora u Crnoj Gori“ organizovao je 6. i 7. decembra 2008. godine u Titvu seminar za kontakt osobe za saradnju sa NVO u organima državne uprave.

Predstavnici Sekretarijata su 9. i 10. decembra u Miločeru učestvovali na seminaru „Savremena komunikacija i javno zastupanje u procesu evropskih integracija“. Organizator seminara je bio Biro za odnose s javnošću Vlade CG.

Seminar u Poljskoj u periodu 7-13. decembar 2008. godine, tema „Pretpristupna pomoć i podrška zemljama Zapadnog Balkana“.

Predstavnici Sekretarijata su učestvovali i na seminaru „Edukacija javnih funkcionera o konfliktu interesa“ u organizaciji Komisije za utvrđivanje konflikta interesa.

Twinning seminar 17–19. decembra 2008. godine za šest zaposlenih u Jedinici za koordinaciju prevođenja u SEI o izradi Priručnika za prevođenje pravnih propisa, obuci za TRADOS i Wordfast.

Seminar: Implementacija CBC (prekograničnih programa) za članove SEI, CFCU, JTS i antene – Kotor, 22–24. decembar 2008. godini.

Takođe, u toku izvještajnog perioda, u okviru saradnje sa Upravom za kadrove, Sekretarijat za evropske integracije je 28. novembra 2008. godine pripremio mišljenje na Akcioni plan za realizaciju strategije obuke državnih službenika i namještenika za period 2008 – 2012. godine.

STUDIJSKE POSJETE

Studijska posjeta Strazburu od 6-10. oktobra 2008. godine. Predstavnici Sekretarijata za evropske integracije i Uprave za kadrove boravili su od 6. do 10. oktobra, u studijskoj posjeti Strazburu. Posjeta je organizovana u okviru Twinning programa koji se realizuje u saradnji sa vladama Slovenije i Francuske, a koji je nastao kao potreba da se izađe u susret okolnostima u kojima zemlje koje teže da postanu članice Evropske unije trebaju kreirati ili prilagoditi svoje administracije i institucije kako bi ispunile zahtjeve za članstvo u EU. Twinning program ima sedam komponenti, od kojih se četvrta, u okviru koje je organizovana posjeta, odnosi na obuku državnih službenika. Tokom studijske posjete održan je veliki broj sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija zaduženih za koordinaciju evropskih poslova. Tom prilikom predstavnici Sekretarijata su predstavili aktivnosti Vlade CG u oblasti evropskih integracija, naročito strukturu Vlade CG za koordinaciju procesa Evropskih integracija, kao i izradu i implementaciju NPI (Nacionalni program za integraciju).

Diplomatska akademija u Beču – Od 2 – 29. novembra 2008. godine. Training Programme for Junior diplomats and public servants involved in Montenegro's Integration Process to the EU (Program obuke za mlade diplomate i državne službenike koji su uključeni u proces integracije Crne Gore u Evropsku uniju). Akademiju je pohađalo 15 službenika iz različitih institucija. Potpisivanjem Memoranduma o saradnji Ministarstva inostranih poslova Crne Gore i Bečke diplomatske akademije, oktobra 2006. godine, uspostavljena je saradnja sa ovom prestižnom obrazovnom institucijom, koja podrazumijeva intenzivan program obuke i edukacije državnih službenika, pod nazivom „Program obuke za mlade diplomate i državne službenike Crne Gore u procesu evropskih integracija“.

Od 8. do 12. decembra 2008. realizovana je studijska posjeta Briselu u organizaciji Centra za građansko obrazovanje – CGO, čiji su učesnici bili i službenici SEI.

9.

PROJEKTI PODRŠKE

9.1. Twinning projekat „Jačanja institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija“

U izvještajnom periodu Twinning projekat u komponenti 5 i dalje bio fokusiran na kompletiranje baze zakonodavstva i aneksa zakonodavstva NPI. U oktobru su, u saradnji sa Sekretarijatom za evropske integracije, organizovana tri seminarra za predstavnike ministarstva u vezi pripreme baze i aneksa zakonodavstva. Na toj osnovi će biti na početku sledeće godine pripremljena i revizija NPI. Dva eksperta su saradivala sa Ministarstvom finansija u vezi pripreme Ekonomsko-fiskalnog programa (EFP). Održane su i posjete eksperta u obučavanju Odsjeka za prevođenje u vezi pripreme nacionalne verzije *Acquis Communautaire*.

U oktobru je u okviru komponente 4 za službenike SEI i Uprave za kadrove organizovana studijska posjeta Strazburu. Učesnici seminarra su posjetili evropske institucije, a održan je i drugi dio seminarra o planiranju sistema obuka u vezi evropskih integracija.

U okviru komponente 6 organizovana su dva seminarra u vezi programiranja i projektnog menadžmenta i u vezi pripreme project ficha za Twinning projekte.

U oktobru 2008. godine je u Beogradu održan Upravni odbor Twinning projekata, na kome je bio usvojen deveti kvartalni izvještaj i definisan plan rada do kraja godine.

U decembru je potpisan aneks Twinning ugovora iz CARDS-a, kojim je projekat produžen do 27. marta 2009. godine.

9.2. Program razvoja kapaciteta – CDP¹

Program za razvoj kapaciteta – CDP (*Capacity Development Programme*) u kontinuitetu usmjerava aktivnosti na podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u Crnoj Gori za proces evropskih integracija, posebno građenju i jačanju struktura za koordinaciju aktivnosti na implementaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

1. Program za razvoj kapaciteta – CDP (*Capacity Development Programme*) je prvi put ustanovljen u septembru 2003. godine kao partnerstvo između Vlade Crne Gore, Fondacije Instituta za otvoreno društvo i Program Ujedinjenih nacija za razvoj. Nova faza realizacije ovog Programa otpočela je od februara 2007. godine, a od nedavno je u partnerstvo CDP-a uključena i Delegacija Evropske komisije u Podgorici. Potpredsjednik Vlade za evropske integracije predsjedava Nadzornim odborom Programa razvoja kapaciteta, dok Sekretar Sekretarijata za evropske integracije predsjedava Izvšnim odborom CDP-a.

U izvještajnom periodu CDP je ostvario sljedeće aktivnosti:

Najveću pažnju CDP je posvetio jačanju kapaciteta za programiranje evropske podrške preko Instrumenta za predpristupnu pomoć - IPA fonda. U tom smislu CDP je razvio projekat, finansiran od strane Evropske unije, kojim je obezbijeđena ekspertska podrška Sekretarijatu za evropske integracije, resornim ministarstvima i drugim državnim organima radi građenja i jačanja kapaciteta za pravovremeno i kvalitetno programiranje i sprovođenje projekata iz prve komponente IPA fonda. CDP je organizovao seminare radi osposobljavanja državnih službenika za što kvalitetniju pripremu nacionalnog godišnjeg IPA programa za 2009. godinu. Nakon toga CDP je angažovao devet međunarodnih konsultanta koji su pružili dodatnu ekspertsku podršku nacionalnim institucijama u pripremi IPA projekata. Na taj način su, tokom ovog izvještajnog perioda, ministarstva i drugi državni organi pripremili sveuhvatne projektne dokumente (project fiche-ve) za godišnji nacionalni IPA program 2009. godine.

U narednom periodu nastaviće se sa podrškom nacionalnim institucijama za koordinaciju procesa programiranja IPA fonda, kao i za jačanje kapaciteta za implementaciju IPA projekata.

Takođe, CDP je u izvještajnom periodu pružio dodatnu podršku Sekretarijatu za evropske integracije i novim strukturama za upravljanje programima prekogranične saradnje (druga komponenta IPA fonda) radi njihove adekvatne pripreme za buduće zadatke koji će uslijediti tokom 2009. godine. Uz podršku međunarodnog konsultanta CDP-a pripremljen je sveobuhvatni program obuke upravljačkih struktura za programe prekogranične saradnje, a održan je prvi od serije planiranih seminara, uz podršku dva međunarodna konsultanta CDP-a.

CDP je u izvještajnom periodu odštampao knjigu „Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008 – 2012“, kako bi sadržaj ovog dokumenta bio dostupan najširoj javnosti. Dokument je distribuiran Skupštini Crne Gore i svim ministrima u Vladi.

Nastavljena je realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova. U ovom periodu završen je angažman troje nacionalnih konsultanata CDP-a, pri čemu je njih dvoje je nastavilo da radi u Ministarstvu u skladu sa pravilima nacionalnog zakonodavstva o radu u organima državne uprave.

Takođe tokom izvještajnog perioda otpočeo je angažman međunarodnog konsultanta sa ciljem procjena unutrašnje organizacione strukture Ministarstva inostranih poslova, koordinacije aktivnosti diplomatsko-konzularnih predstavništava i sistematizacije radnih poslova. Dokument koji će međunarodni konsultant pripremiti treba da, pored ostalog, obezbijedi osnove za planiranje buduće podrške daljem jačanju kapaciteta Ministarstva inostranih poslova Crne Gore.

U izvještajnom periodu CDP je ostvario poseban projekat usmjeren na jačanje kapaciteta Biroa za informacije Vlade Crne Gore da bolje odgovori na potrebe informisanja javnosti i međunarodne zajednice o aktivnostima Vlade na planu evropskih integracija. U izvještajnom periodu: obezbijeđena je nabavka odgovarajuće tehnološke opreme za potrebe Biroa; obavljena je dodatna obuka ne samo zaposlenih u Birou, već i portparola ministarstava; ostvarena je studijska posjeta predstavnika Biroa institucijama Evropske unije.

U izvještajnom periodu, u saradnji sa Ministarstvom pravde i Upravom za kadrove odštampan je Priručnik za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima. Ovaj priručnik je proistekao kao

rezultat izrade novog Programa za polaganje stručnog ispita, koji je takođe podržao CDP, i u koji su ugrađeni sadržaji vezani za proces evropskih integracija, kao i novo poglavlje o Evropskoj uniji. Priručnik sadrži ukupno šest knjiga u skladu sa poglavljima novog Programa za polaganje stručnog ispita.

Novi Program i ovaj Priručnik su urađeni sa ciljem da doprinesu povećanju kapaciteta svih državnih organa tako što će unaprijediti kvalitet znanja državnih službenika i namještenika koji su dužni da polažu stručni ispit za rad u državnim organima.

CDP je u proteklom periodu razvio poseban projekat usmjeren na jačanje kapaciteta za procjenu kvaliteta uprave (governance) u Crnoj Gori, prevashodno sa stanovišta ispunjavanja političkih kopenhaskih kriterijuma. Osnovni cilj ovog projekta je da se obezbijede kapaciteti u Crnoj Gori (kako u javnim institucijama, tako i u organizacijama civilnog društva) da sama počne da mjeri kvalitet sopstvene uprave, a ne, kao do sada, da to rade druge međunarodne institucije, van Crne Gore. Nakon što je održan okrugli sto na kome su analizirana odgovarajuća međunarodna iskustva i uporedna praksa u ovoj oblasti, CDP je angažovao kancelariju Nacionalnog Demokratskog Instituta u Podgorici da analizira relevantnu dokumentaciju, pripremi metodologiju i obavi neposredna istraživanja kvaliteta uprave u Crnoj Gori. Ključna partnerska uloga i nadzor nad ovim poslom povjereni su Nacionalnom savjetu za evropske integracije. Nacionalni savjet je tokom izvještajnog perioda u više navrata sveobuhvatno informisan i konsultovan o raznim fazama toka ovog pilot istraživanja, posebno u vezi indikatora i metodologije rada na procjeni kvaliteta uprave.

U narednom periodu pilot studija će biti prezentirana ukupnoj javnosti sa ciljem da se slični mehanizmi uspostave i na lokalnom nivou radi praćenja kvaliteta uprave na nivou lokalnih samouprava u Crnoj Gori.

Tokom izvještajnog perioda CDP je pripremio poseban projekat usmjeren na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju. Ovaj dvogodišnji projekat finansiran od strane Vlade Holandije treba da doprinese modernizaciji finansijskog sistema u Crnoj Gori radi efikasnije podrške ostvarivanje razvojnih ciljeva, kao što su ekonomski rast i smanjenje siromaštva. Realizacija projekta treba da otpočne u toku narednog izvještajnog perioda.

Takođe, u izvještajnom periodu CDP je nastavio da razvija strateški partnerski odnos sa ostalim aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta za evropske integracije u Vladi Crne Gore, kao i redovne konsultacije i razmjenu informacija sa predstavnicima Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori.

10.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu u kontinuitetu je poštovana obaveza popunjavanja Obrasca za ocjenu usklađenosti propisa sa odgovarajućim propisima Evropske unije, koji je uspostavljen radi kvalitetnijih priprema za dalju harmonizaciju domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije. U izvještajnom periodu Sekretarijat za evropske integracije je dao mišljenje na 74 nacrtu, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata.

OKTOBAR

R.br	Naziv	Ministarsvo
1	Predlog uredbe o uslovima za primjenu tehničkih propisa drugih država i evidenciji stranih isprava o usaglašenosti	MER
2	Predlog zakona o metrologiji	MER
3	Predlog zakona o povlasticama osoba sa invaliditetom u unutrašnjem, međugradskom, drumskom i željezničkom prevozu,	MZRSS
4	Uredba o načinu i metodama monitoringa,	MTZŽS
5	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i radu državne uprave, - kojom se osniva Agencija za zaštitu životne sredine	MTZŽS
6	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i radu državne uprave, - kojom se određuju nadležnosti Hidrometeorološkog zavoda	MTZŽS
7	Predlog zakona o morskom ribarstvu i marikulturi,	MPŠV
8	Predlog zakona o inspekciji rada,	MZRSS
9	Nacrta zakona o ratifikaciji međunarodne konvencije o zaštiti bilja,	MPŠV
10	Predlog zakona o sprječavanju sukoba interesa u vršenju javnih funkcija,	MUP i JU
11	Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o očuvanju evropske divlje flore i faune i prirodnih staništa,	MTZŽS
12	Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa,	MTZŽS
13	Nacrt zakona o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju,	MSPT
14	Predlog zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora,	MIP
15	Nacrt zakona o organizovanju i pružanju usluga vodosnadbijevanja i upravljanja otpadnim vodama,	MTZŽS
16	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom,	MTZŽS
17	Nacrt nacionalne politike zaštite životne sredine,	MTZŽS
18	Predlog zakona o zbirkama podataka u oblasti zdravstva,	MZRSS
19	Predlog uredbe o utvrđivanju kvote radnih dozvola za 2009.godinu – Navedena Uredba je, uz sugestiju Sekretarijata za zakonodavstvo, kasnije podijeljena u 2 propisa, i to na: a) Predlog uredbe o kriterijumima i postupcima za utvrđivanje broja radnih dozvola za strance, i b) Predlog odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2009. godinu	MZRSS
20	Sporazum između Vlade CG i Vijeća ministara BiH o vraćanju i prihvatanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i Protokol između MUPiJU CG i Min sigurnosti BiH o implementaciji Sporazuma,	MUP i JU
21	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu i reviziji,	MF
22	Predlog uredbe o evidenciji tajnih podataka,	MO
23	Predlog uredbe o načinu i postupku označavanja tajnosti podataka,	MO
24	Predlog uredbe o načinu vršenja i sadržaju unutrašnje kontrole nad sprovođenjem mjera zaštite tajnih podataka,	MO
25	Predlog uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja administrativnih mjera zaštite tajnih podataka, (spojena sa narednom uredbom u propis pod br. 27) Predlog uredbe o uslovima i načinu sprovođenja fizičkih mjera zaštite tajnih podataka, (spojena sa prethodnom uredbom u propis pod br. 27)	MO
26	Predlog uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja mjera zaštite tajnih podataka,	MO

NOVEMBAR

R.br	Naziv	Ministarsvo
1	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu i reviziji	MF
2	Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma o strateškoj saradnji Crne Gore i Evropske policijske kancelarije,	MUP i JU
3	Predlog zakona o potvrđivanju Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka,	MP
4	Predlog uredbe o načinu sprovođenja postupka javnog nadmetanja za dodjelu koncesije za autoput Bar-Boljare,	MSPT
5	Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti,	MUP i JU
6	Predlog zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju,	MPŠV
7	Predlog zakona o zdravstvenoj inspekciji,	MZRSS
8	Uredba o žigu garancije "Made in Montenegro", Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	MER
9	Predlog zakona o Vojsci Crne Gore,	MO
10	Predlog zakona o ratifikaciji Multilateralnog sporazuma zemalja Jugoistočne Evrope o sprovođenju Konvencije o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu,	MTŽS
11	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje,	MF
12	Predlog zakona o izmjenama Zakona o slobodnim zonama,	MER
13	Predlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti neobjavljenih podataka,	MER
14	Predlog uredbe o usklađivanju nomenklature carinske tarife za 2009. godinu,	MF
15	Predlog zakona o međunarodnom privatnom pravu i postupku,	MP
16	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o zastupniku Republike Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava,	MP
17	Predlog uredbe o naknadi za upravljanje otpadom,	MTŽS
18	Predlog odluke o osnivanju Javne ustanove Zavod za zaštitu prirode Crne Gore,	MTŽS
19	Predlog zakona o ratifikaciji Protokola o integrisanom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja,	MTŽS
20	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o duvanu,	MPŠV
21	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za ishranu bilja,	MPŠV

D E C E M B A R

R.br	Naziv	Ministarsvo
1	Predlog zakonika o krivičnom postupku,	MP
2	Predlog zakona o akreditaciji,	MER
3	Predlog uredbe o dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave – lučke uprave,	MSPT
4	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine,	MTZŽS
5	Predlog zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore,	MKSM
6	Nacrt zakona o poloprivrednom popisu	MONSTAT MF
7	Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Moldavije o uzajamnoj pomoci u carinskim pitanjima,	MF
8	Predlog zakona o zaštiti od jonizirajućeg zračenja i radijacionoj,	MTZŽS
9	Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o dostupnosti informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine,	MTZŽS
10	Predlog zakona o ratifikaciji protokola o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu,	MTZŽS
11	Predlog uredbe o dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave-željeznica,	MSPT
12	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju,	MZRSS
13	Predloga zakona o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom sa Opcionim protokolom,	MZRSS
14	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o željeznici,	MSPT
15	Predlog odluke o izgledu i sadržaju obrazaca i načinu izdavanja isprava licu koje traži azil, licu kojem je odobrena dodatna ili privremena zaštita i licu kojem je priznat status izbjeglice, MUP i JU	MUP i JU
16	Predlog zakona o saradnji sa Međunarodnim krivičnim sudom,	MP
17	Predlog zakona o zanatstvu,	MER
18	Nacrt strategije za uvođenje didaktičkog softvera u obrazovni sistem Crne Gore,	MPN
18	Predlog odluke o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe,	MER
19	Predlog zakona o uslovima i postupku za prekid trudnoće,	MZRSS
20	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o zvanjima policijskih službenika	MUP i JU
21	Predlog zakona o stambenim zadrugama,	MER
22	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju,	MZRSS
23	Nacrt nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom za period od 2009-2014. godine,	MTZŽS
24	Nacrt programa sistematskog ispitivanja kvantiteta i kvaliteta površinskih i podzemnih voda za 2009. godinu,	MPSV
25	Predlog pravilnika o metodologiji i načinu obračuna godišnje naknade za korišćenje numeracije i/ili adresa,	MSPT
26	Predlog pravilnika o metodologiji i načinu obračuna godišnjih naknada za korišćenje radio-frekvencija,	MSPT
27	Nacrt odluke o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijuma i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda.	

Crna Gora
Sekretarijat za evropske integracije

PETNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
JANUAR – MART 2009. GODINE

PODGORICA
maj 2009. godine

SADRŽAJ

UVOD	137
1. POLITIČKI DIJALOG	139
2. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	141
3. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA	142
4. IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE	144
4.1. Sastanci privremenih pododbora i unaprijeđenog stalnog dijaloga.....	144
4.1.1. Privremeni pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju i sektorski sastanak o unutrašnjem tržištu i konkurenciji.....	144
4.1.2. Privremeni pododbor o saobraćaju, energetici, životnoj sredini i regionalnoj politici.....	145
4.1.3. Unaprijeđeni stalni dijalog za sektor inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike.....	146
4.1.4. Privremeni pododbor za poljoprivredu i ribarstvo i USD za veterinu i fitosanitarna pitanja.....	147
5. SPROVODJENJE NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU 2008–2012. GODINE (NPI)	149
5.1. Izvještaj o primjeni NPI za 2008.....	149
5.2. Uvođenje tabele usklađenosti.....	150
6. PRIPREME ZA ODGOVARANJE NA UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE	152
7. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA 8	154
7.1. I KOMPONENTA IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	155
7.1.1. Implementacija IPA 2007.....	155
7.1.2. Implementacija IPA 2008.....	155
7.1.3. Programiranje IPA 2009.....	156
7.1.4. Programiranje IPA 2010.....	157
7.1.5. Programi Zajednice.....	157
7.1.6. Višekorisnički IPA program (Multibeneficiary IPA - MB IPA).....	157
7.1.7. CARDS Obnova sredstva.....	160
7.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja.....	160
7.2.1. Susjedski programi prekogranične saradnje.....	161
7.2.2. Transnacionalni programi prekogranične saradnje (MED i SEES).....	162
7.3. Decentralizovani sistem implementacije (DIS) upravljanjem IPA sredstvima.....	162
7.4. Koordinacija bilateralne donatorske podrške.....	164
8. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM	165
9. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	167
10. PROJEKTI PODRŠKE	170
10.1. Twinning projekat „Izgradnja institucionalnih kapaciteta u procesu evropskih integracija“.....	170
10.2. Twinning projekat „ Pravna harmonizacija“.....	171
10.3. Tprogram za razvoj kapaciteta – CDP (Capacity Development Programme).....	171
11. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	174
12. PREGLED IMPLEMENTACIJE PROJEKATA IZ IPA PRVE KOMPONENTE	177

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Službeni list Crne Gore br. 02/08), Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu petnaestog izvještaja su najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. januara do 31. marta 2009. godine.

U prethodnom periodu, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i Evropskih zajednica ratifikovali su parlamenti Estonije, Slovenije, Mađarske, Belgije, Austrije, Bugarske, Danske, Slovačke, Portugalije, Letonije, Kipra i Malte. U periodu na koji se odnosi ovaj izvještaj Sporazum su ratifikovali i parlamenti Rumunije (15. januara 2009), Holandije (29. januara 2009), Češke (19. februara 2009), Litvanije (4. marta 2009), Švedske (11. marta 2009), Španije (12. marta 2009) i Finske (18. marta 2009), dakle, ukupno 19 zemalja članica EU su ratifikovale SSP do aprila 2009.godine.

1.

POLITIČKI DIJALOG

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović i ministar inostranih poslova Milan Roćen boravili su 9. marta u Briselu, gdje je premijer Milo Đukanović razgovarao sa komesarom za proširenje EU Oli Renom.

U zvaničnoj posjeti Crnoj Gori boravio je, 11. marta, predsjednik Vlade Češke i predsjedavajući Evropskog savjeta Mirek Topolánek, koji je razgovarao s predsjednikom Crne Gore Filipom Vujanovićem, predsjednikom Skupštine Rankom Krivokapićem i predsjednikom Vlade Milom Đukanovićem. Topolánek se u Skupštini CG sreo sa predstavnicima političkih partija i članovima Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije. Predsjednik Vlade Češke ukazao je ovom prilikom da će uskoro doći do procesuiranja crnogorskog zahtjeva za članstvo u EU i da će se proces proširenja Unije odblokirati. Takođe, iskazao je punu spremnost Češke da pomogne Crnoj Gori, kako u procesu liberalizacije viznog režima, tako i u dinamiziranju pristupanja Evropskoj uniji.

U okviru redovnog političkog dijaloga Crne Gore sa Evropskom unijom, ministar inostranih poslova Milan Roćen sastao se 16. marta u Briselu sa Trojkom EU, ministrima inostranih poslova Češke i Švedske Karelom Švarcbergom i Karlom Biltom, kao i komesarom za proširenje EU Oli Renom. Na sastanku je bilo riječi o unutrašnjoj situaciji u Crnoj Gori, odnosima Crne Gore sa EU i regionalnoj saradnji. Ministar Roćen je istakao da je Crna Gora iskreno posvećena evropskim integracijama i da nije podnijela zahtjev za članstvo iz političkih, već suštinskih razloga. On je ukazao na značaj održavanja redovnih sastanaka s predstavnicima EU i naglasio da će Crna Gora uvijek biti konstruktivan partner i promoter evropskih vrijednosti u regionu. Najvažnija poruka za Crnu Goru jeste da će svaka država napredovati na osnovu sopstvenih zasluga u procesu evropske integracije. Ministri Roćen, Švarcberg i Bilt su, takođe, naglasili da je Zapadni Balkan jedan od prioriteta češkog predsjedavanja, te da su integracije i stabilnost ono što EU želi da postigne u našem regionu. Ocijenjeno je da je Crna Gora veoma važan i pouzdan partner u tom procesu koji bilježi izuzetan napredak. Jedan od političkih doprinosa Crne Gore je demokratski i stabilan Zapadni Balkan.

U Hluboki, na Vltavi, održan je 28. marta neformalni sastanak ministara inostranih poslova EU (tzv. Gimnih) sa ciljem predstavljanja mogućnosti za dalji razvoj integracijskih tokova na Zapadnom Balkanu na kojem je učestvovao ministar inostranih poslova Milan Roćen sa delegacijom. Istog dana, ministar Roćen imao je radni doručak s potpredsjednikom češke Vlade A. Vondrom u Pragu, a glavna tema bila je ekonomsko-finansijska kriza i njen uticaj na Zapadni Balkan. Nakon radnog ručka, na kojem su govorili svi ministri inostranih poslova Zapadnog Balkana, kao i najviši predstavnici EU, zajednički je potvrđena strategija EU o proširenju, u skladu sa Solunskom agendom i obnovljenim konsenzusom EU iz decembra 2006. Jedinstvena je poruka da Zapadni Balkan ostaje visoko na listi prioriteta EU, kao i da će se svaka zemlja u procesu stabilizacije i pridruživanja ocjenjivati pojedinačno. Posebno je naglašen

značaj okončanja procesa vizne liberalizacije u skladu s utvrđenim kriterijumima. U tom kontekstu, u cilju podsticanja korišćenja što većeg broja stipendija za mlade iz regiona, češko Predsjedništvo će organizovati posebnu konferenciju u maju ove godine.

Potpredsjednik Vlade Gordana Djurović razgovarala je u Londonu, 25. februara o.g. sa britanskim ministrom za EU, Karolin Flint, a tokom posjete Briselu, 26. i 27. februara o.g. sa stalnim predstavnicima više država članica EU (ambasadori Njemačke, Belgije i Holandije), na temu procesuiranja crnogorskog zahtjeva za članstvo Crne Gore u EU.

2.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

Kao što je poznato, nakon VII sastanka radne grupe za pristupanje Crne Gore u WTO, 7. novembra 2008. godine, konsolidovana ponuda Crne Gore (predlog završnog izvještaja, usaglašene ponude za robe i ponude za usluge, kao i ostali pristupni dokumenti) pripremljena je u Sekretarijatu WTO i stavljena na uvid državama članicama WTO na konačnu verifikaciju, 12. decembra prošle godine, sa planom da se proces pristupanja okonča do sjednice Generalnog savjeta WTO, 3. februara 2009. godine. Međutim, u sredini jednomjesečnog verifikacionog procesa, 19. decembra 2008. godine, Ukrajina, koja je postala 152. članica WTO maja 2007. godine, uputila je Crnoj Gori zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora i time napravila presedan u dosadašnjoj praksi pristupanja WTO, da se ovakav zahtjev pošalje u toku verifikacionog procesa, na bazi već dostupne i usaglašene konsolidovane ponude. Uslijedio je snažan diplomatski manevar Crne Gore, koji je podržan od strane Sekretarijata WTO i Evropske komisije, ali Ukrajina je čvrsto ostala pri zahtjevu da formalno ima pravo na to i insistirala na otvaranju pregovora. Komesar za trgovinu EK, Ketrin Ešton, poslala je pismo potpredsjedniku Vlade Ukrajine, 15. januara 2009. godine, zalažući se za što skorije okončanje dijaloga Crne Gore i Ukrajine, odnosno završetak procesa pristupanja. Pošto te aktivnosti nisu urodile plodom u smislu odustajanja Ukrajine od zahtjeva za pregovore, Crna Gora je odgovorila na zahtjev Ukrajine 15. januara. Ukrajina je dostavila novi zahtjev 21. januara, a Crna Gora je poslala drugi odgovor 30. januara. Uslijedila je runda bilateralnih pregovora u Ženevi 3 – 4. februara. Crnogorska strana, koja je prihvatila ono što je bilo moguće, ponudila je zaključenje pregovora, što Ukrajina nije prihvatila, čak ni uz posredovanje generalnog direktora WTO, Paskal Lamija.

Predsjednik EK, Baroso, takodje je pružio podršku Crnoj Gori, pismom predsjednici Ukrajinske Vlade, Juliji Timošenko. Ukrajina je poslala novi, treći zahtjev, 18. februara o.g., za robe i sektorske inicijative, a 23. februara za usluge. Zahtjev je dijelom bio i veći u odnosu na prethodni, što je takodje neuobičajeno u praksi pregovaranja. Crna Gora je odgovorila već 5. marta, trećim pismom, prihvatajući još neke manje dodatne liberalizacije tržišta, kako roba, tako i usluga. Nekoliko puta urgirano je za odgovor ukrajinske strane, koji je stigao tek 30. aprila 2009. godine. U toku je priprema, odnosno slanje četvrtog odgovora/komentara crnogorske strane, ali pregovori ne bilježe progres u smislu približavanja pregovaračkih pozicija. Očekuje se veće uključjenje Sekretarijata WTO i Evropske komisije u narednom periodu, kako bi se bilateralni pregovori sa Ukrajinom okončali i Crna Gora postala punopravna članica WTO.

U okviru redovnih konsultacija sa Evropskom komisijom u vezi sa procesom pristupanja WTO, potpredsjednik Vlade Crne Gore za evropske integracije Gordana Đurović, 26. februara o.g., tokom radne posjete Briselu, imala je sastanke u Generalnoj direkciji za trgovinu sa direktorima Direkcije za WTO Evom Sinovjec i Direkcije za bilateralne odnose Sajnom Rac, posvećene daljoj dinamici procesa pristupanja Crne Gore WTO i statusu bilateralnih pregovora sa Ukrajinom.

3.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

Vlada Crne Gore je 31. avgusta usvojila Izvještaj o spremnosti Crne Gore za liberalizaciju viznog režima koji je dostavljen Evropskoj komisiji – Generalnom direktoratu za pravdu, slobode i bezbjednost. U oktobru 2008. godine Evropskoj komisiji su dostavljene i dvije dopune Izvještaja. U novembru 2008. godine, Generalni direktorat EK za pravdu, slobode i bezbjednost dostavio je procjenu Izvještaja o spremnosti Crne Gore za liberalizaciju viznog režima, a Vlada Crne Gore usvojila je 18. decembra taj dokument, kao i Dodatne informacije o realizaciji obaveza iz Izvještaja o spremnosti Crne Gore za liberalizaciju viznog režima. Ovaj dokument je dostavljen Evropskoj komisiji – Generalnom direktoratu za pravdu, slobode i bezbjednost, 9. januara 2009. godine, čime je završena prva faza Mape puta za liberalizaciju viznog režima.

Nakon toga, od 10. januara do 20. marta 2009. godine, počela i okončana je druga faza, a to je provjera stanja u Crnoj Gori oko ispunjavanja uslova za liberalizaciju viznog režima.

Od strane Evropske komisije je istaknuto da će Crna Gora uskoro dobiti pojedinačne izvještaje eksperata koji su boravili u Crnoj Gori, a nakon toga i konačan izvještaj, koji će biti ažurirana verzija Procjene izvještaja o spremnosti Crne Gore za dijalog sa EU o liberalizaciji viznog režima, koji je dostavila EK u novembru 2008. godine.

BLOK 1: BEZBJEDNOST DOKUMENATA

Ekspertska misija EU za Blok 1 Mape puta boravila je u Crnoj Gori od 9. do 12. februara. Na sastancima se razgovaralo o sljedećim temama: izdavanje i upotreba mašinski čitljivih biometrijskih putnih isprava; integritet i bezbjednost procesa personalizacije i distribucije; izvještavanje INTERPOL-ovoj bazi podataka o izgubljenim i ukradenim pasošima; prevencija i borba protiv korupcije u oblasti bezbjednosti dokumenata; izdavanje pratećih i identifikacionih dokumenata.

BLOK 2: MIGRACIONA POLITIKA, POLITIKA AZILA I UPRAVLJANJE GRANICOM

Ekspertska misija EU za Blok 2 Mape puta boravila je u Crnoj Gori od 23. do 27. februara. Na sastancima se razgovaralo o sljedećim temama: monitoring migracionih tokova; prihvatanje i boravak državljana trećih zemalja; integracija migranata i povratnika; detekcija i istrage ilegalnih migracija; protjerivanje državljana trećih zemalja koji ilegalno borave u Crnoj Gori; normativni okvir u pogledu azila; materijalni i opšti uslovi prihvatnih centara za tražioce azila i izbjeglice; funkcionisanje sistema za žalbe; zakonodavstvo i strategija za integrisano upravljanje granicom; međuresorska saradnja i koordinacija relevantnih organa; upravljanje ljudskim resursima i razvoj strategija i akcionih planova; infrastruktura, tehnološki kapaciteti, oprema i informacioni sistemi za integrisano upravljanje granicom. Takođe, aktivnosti eksperata su obuhvatile i obilazak više graničnih prelaza i objekata za smještaj ilegalnih migranata.

BLOK 3: POLITIKA SPRJEČAVANJA I BORBE PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA I KORUPCIJE

Ekspertska misija EU za Blok 3 Mape puta boravila je u Crnoj Gori od 23. do 27. februara. Na sastancima se razgovaralo o sljedećim temama: opšta politika sprječavanja i borbe protiv organizovanog kriminala; politika sprječavanja i borbe protiv droge; politika sprječavanja i borbe protiv trgovine ljudima; organizovani kriminal i sprovođenje zakona (obavještajni rad); politika sprječavanja i borbe protiv finansijskog kriminala (pranje novca, finansiranje terorizma, konfiskacija nezakonito stečene imovine); preventivne mjere u borbi protiv korupcije; međunarodna saradnja u krivičnim stvarima; međunarodna policijska saradnja; pravila o zaštiti podataka o ličnosti. Takođe, aktivnosti eksperata su obuhvatile i obilazak više policijskih ispostava i graničnih prelaza.

BLOK 4: SPOLJNI ODNOSI I OSNOVNA PRAVA

Ekspertska delegacija Crne Gore, na čelu sa pomoćnikom ministra unutrašnjih poslova i javne uprave, Osmanom Subašićem, učestvovala je na sastanku o liberalizaciji viznog režima Crne Gore sa EU, koji je bio posvećen Bloku 4 Mape puta – spoljnim odnosima i osnovnim pravima. Sastanak je održan u Briselu, u zgradi Generalnog direktorata za proširenje 20. marta. Na sastanku je razgovarano o cjelokupnom procesu liberalizacije viznog režima, od prvog Izvještaja o spremnosti Crne Gore pa do Dodatnih informacija, preko procjene Evropske komisije i ekspertskih misija koje su boravile u Crnoj Gori, zaključno sa konciznim informacijama za Blok 4 Mape puta. Razmatrani su implementacija i napredak koji je postignut od novembra 2008. godine u tri oblasti: antidiskriminacija, manjine i državljanstvo.

4.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Kada je u januaru 2008. godine stupio na snagu Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima (PS), osnovana su prva zajednička tijela Vlade Crne Gore i Evropske komisije – Privremeni odbor, kojim naizmjenično godišnje predsjedavaju dvije strane, kao i pet privremenih pododbora za praćenje primjene Privremenog sporazuma. Dakle, implementacija PS prati se preko sastanaka pet Privremenih pododbora. Na svim sastancima izraženo je zadovoljstvo obostranim poštovanjem Privremenog sporazuma i konstatovan napredak u harmonizaciji zakonodavstva.

4.1. SASTANCI PRIVREMENIH PODODBORA I UNAPRIJEĐENOG STALNOG DIJALOGA

4.1.1. Privremeni pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju i sektorski sastanak o unutrašnjem tržištu i konkurenciji

U Podgorici je 10. februara održan drugi sastanak Privremenog pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju i sektorski sastanak o unutrašnjem tržištu. Sastankom je, u ime Vlade Crne Gore, predsjedavala potpredsjednik Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović, a u ime Evropske komisije šef političke jedinice u Delegaciji Evropske komisije u Podgorici Klajv Rambold. U radu sastanka učestvovali su predstavnici nadležnih generalnih direktorata Evropske komisije i državnih organa i institucija Crne Gore.

Na sastanku Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju, predstavnici Crne Gore predstavili su napredak u oblastima zaštite potrošača i javnog zdravstva, sa aspekta usklađivanja zakonodavstva i njegove implementacije, kao i napredak u oblasti javnih nabavki, uključujući koncesije, javno-privatna partnerstva i administrativne kapacitete u toj oblasti. Poseban akcenat dat je pravu intelektualne, industrijske i komercijalne svojine, u dijelu koji se odnosi na progresivno usklađivanje sa standardima EU i efikasnost zaštite. Razmotren je i napredak u oblasti prava osnivanja preduzeća i slobode pružanja usluga, privrednog prava, bankarstva, osiguranja i drugih finansijskih usluga, zatim politike konkurencije i državne pomoći.

Sastanak je protekao u duhu konstruktivnog dijaloga, detaljnog izvještavanja od strane predstavnika Crne Gore o postignutom napretku i sprovedenim aktivnostima, odgovaranja na konkretna dodatna pitanja eksperata iz Komisije, razmjeni mišljenja, kao i sugestija i predloga za dalji rad i unaprijeđivanje politika koje su bile teme sastanka. Crnogorska strana pokazala je kako visok stepen pripremljenosti, timski rad i dobru koordinaciju, tako i spremnost za ispunjavanje svih planiranih aktivnosti koje se odnose na punu primjenu Privremenog sporazuma.

Polazeći od činjenice da je primjena zajedničkih politika EU, koje omogućavaju sprovođenje koncepta zajedničkog tržišta, veoma važna i za Crnu Goru koja se nalazi u procesu pridruživanja EU, predstavnici Evropske komisije konstatovali su da je Crna Gora ostvarila značajan napredak u preuzimanju evropskih standarda u svoj pravni okvir, kao i da je znatno povećala svoje administrativne kapacitete za punu primjenu navedenih politika.

U cilju što detaljnijeg informisanja o radu i uslovima za rad, predstavnici evropske delegacije su održali posebne sastanke sa predstavnicima Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja, Direkcije za javne nabavke, Komisije za kontrolu državne podrške i pomoći i Tržišne inspekcije.

Predstavnici crnogorskih institucija su, u okviru što bolje pripreme za sastanak, u koordinaciji Sekretarijata za evropske integracije pripremili i Evropskoj komisiji dostavili – više od 40 zakona, 15 podzakonskih akata, pet strategija i više godišnjih izvještaja, kao i izvještaje o sprovođenju ovih politika i o administrativnim kapacitetima Crne Gore u oblasti zajedničkog tržišta.

4.1.2. Privremeni pododbor o saobraćaju, energetici, životnoj sredini i regionalnoj politici

U Podgorici je 17. i 18. februara održan drugi sastanak Privremenog pododbora Evropske komisije i Crne Gore i sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga o saobraćaju, energetici, životnoj sredini i regionalnoj politici, na kojem su predstavnici crnogorskih institucija izvijestili o napretku u tim oblastima. Kolegama iz Evropske komisije predstavljene su ključne aktivnosti sprovedene poslije sastanka, održanog 5. juna 2008. godine u Briselu. Naglasak je stavljen na usklađivanje zakonodavstva i razvoj administrativnih kapaciteta, osnivanje novih i jačanje postojećih institucija.

U oblasti saobraćaja razmatran je napredak u drumskom, željezničkom, vazдушnom i pomorskom saobraćaju, pojedinačno, kao i razvoj putne infrastrukture i projekti koji se finansiraju iz fondova EU.

U dijelu sastanka posvećenom energetici posebna pažnja posvećena je donošenju nove regulative, interkonekciji energetske mreže, mjerama za unaprijeđenje energetske efikasnosti i korišćenju obnovljivih izvora energije. Razmatrani su i sigurnost nabavke, nuklearna bezbjednost i zaštita od radijacije, zatim Strategija energetike i finansijska podrška EU i drugih donatora.

Na sastanku Unaprijeđenog stalnog dijaloga razmatran je napredak u harmonizaciji i primjeni zakonodavstva, kao i u administrativnim kapacitetima u oblasti životne sredine, uključujući upravljanje otpadom, zatim kvalitet vode i vazduha, kontrolu industrijskog zagađenja, upravljanje rizikom i zaštitu prirode. Predstavnici crnogorskih institucija koje se bave životnom sredinom predstavili su stanje i aktivnosti realizovane između dva sastanka, vezane za oblast upravljanja otpadom i otpadnim vodama,

reformu u oblasti komunalnih djelatnosti i jačanjem institucionalnih kapaciteta. Razmatran je i kvalitet vazduha, zaštita biodiverziteta, integrisano sprječavanje i kontrola zagađivanja, kao i uspostavljanje mreže Natura 2000, investiranje u životnu sredinu i međunarodna saradnja u toj oblasti.

U oblasti regionalne politike istaknuto je da je došlo do reorganizacije Sekretarijata za razvoj, tako što je osnovano Ministarstvo za informaciono društvo, u okviru Ministarstva za ekonomski razvoj formiran je novi sektor koji će biti posvećen regionalnom razvoju, dok je jedan dio Sekretarijata za razvoj pripao Ministarstvu finansija sektoru za makroekonomske indikatore i politiku. Raspisan je tender, izabran izvođač a u izradi je prva verzija nacrtu strategije regionalnog razvoja Crne Gore. Paralelno sa ovim aktivnostima, u protekloj godini izrađen je projektni zadatak za izradu strategije razvoja Crne Gore koji je Vlada usvojila u julu prošle godine.

Predstavnici crnogorskih institucija su, u koordinaciji sa Sekretarijatom za evropske integracije, pripremili i Evropskoj komisiji dostavili više od 20 zakona, podzakonskih akata i strategija, te opsežne izvještaje o sprovođenju tih politika i o administrativnim kapacitetima Crne Gore u tim oblastima na oko 200 strana.

4.1.3. Unaprijeđen stalni dijalog za sektor inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike

U Briselu je 25. marta održan sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga Evropske komisije i Crne Gore za sektor inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike, na kojem su predstavnici crnogorskih institucija i Evropske komisije predstavili napredak u razvoju zakonodavnog okvira i njegovoj implementaciji u pomenutim oblastima. Sastanak su vodili, u ime Evropske komisije zamjenik šefa jedinice za Crnu Goru u Generalnom direktoratu za proširenje Vasilis Maragos, a u ime Vlade Crne Gore sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović i pomoćnik ministra zdravlja, rada i socijalnog staranja i rukovodilac Grupe za oblast inovacija, tehničkog razvoja i socijalne politike Mileva Todorović.

Na sastanku su razmatrana pitanja iz oblasti informacionog društva, saradnje u audio-vizuelnoj sferi, mreže elektronskih komunikacija, politike istraživanja, razvoja ljudskih resursa i kulturne saradnje. U dijelu sastanka koji se odnosio na socijalnu politiku bilo je riječi o kretanju radnika i socijalnoj saradnji, a razmotren je i napredak u tim oblastima poslije sastanka, u julu prošle godine, u Podgorici.

Predstavnici crnogorskih institucija su predstavili napredak u oblasti informacionog društva, uz osvrt na zakonodavnu i regulatornu sferu kao i planirane aktivnosti. Pažnja je posvećena i saradnji u audio-vizuelnoj oblasti, posebno jačanju administrativnih kapaciteta i finansiranju Agencije za radio-difuziju, tj. organa za regulisanje programskih sadržaja. Ujedno, predstavljen je napredak u harmonizaciji zakonodavstva i jačanju institucionalnih kapaciteta u oblasti elektronskih komunikacija i medija, zatim razvoj tržišta i način provođenja propisa i regulatornih odluka.

U nastavku sastanka pažnja je usmjerena na politiku istraživanja, kao i na aktivnosti u realizaciji strateških ciljeva definisanih Strategijom naučno-istraživačke djelatnosti, koja obuhvata ulaganje u nauku i unapređenje ljudskih resursa u naučno-istraživačkoj djelatnosti. U okviru razvoja resursa i kulturne saradnje, delegacija je predstavila reformu obrazovnog sistema, implementaciju Bolonjskog

procesa i sprovođenje TEMPUS programa, učešće studenata iz Crne Gore, učenika, mladih ljudi i organizacija u programima Erasmus mundus, Erasmus mundus prozor za spoljnu saradnju i Mladi u akciji, kao i učešće u Programu kultura.

Na sastanku su date detaljnije informacije o zakonodavstvu vezane za zapošljavanje, rad stranaca i kretanje radnika. Predstavljeni su i kratkoročni prioriteti u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti, zatim međunarodni bilateralni sporazumi o socijalnom osiguranju, koje je Crna Gora zaključila nakon sticanja nezavisnosti.

Za sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga Evropske komisije i Crne Gore za sektor inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike, crnogorska strana je unaprijed dostavila pisane priloge o svim tačkama dnevnog reda, na više od stotinu strana, kao i prevode preko 20 nacionalnih propisa, na oko 400 strana.

Predstavnici Evropske komisije pozdravili su ostvareni napredak i izrazili spremnost na intenzivniju komunikaciju u daljem procesu harmonizacije crnogorskog zakonodavstva sa pravom EU.

4.1.4. Privremeni pododbor za poljoprivredu i ribarstvo i USD za veterinu i fitosanitarna pitanja

U Briselu je 26. marta održan drugi sastanak Privremenog pododbora za poljoprivredu i ribarstvo. Sastankom je predsjedavao zamjenik šefa jedinice za Crnu Goru u Generalnom direktoratu za proširenje Vasilis Maragos, dok su u ime Crne Gore sastanak otvorili rukovodilac Grupe za evropske integracije za oblast poljoprivrede i ribarstva i kopredsjedavajući Odbora Milan Marković i sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović. Učestvovali su predstavnici nadležnih generalnih direktorata Evropske komisije i državnih organa i institucija Crne Gore, a diskutovano je o trgovinskim odnosima u sektoru poljoprivrede, zatim o poljoprivredi i ruralnom razvoju, ribarstvu, bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici.

Na sastanku su predstavljene reforme ostvarene u sektoru poljoprivrede i ribarstva, s posebnim osvrtom na aktivnosti i rezultate nakon prethodnog sastanka, u aprilu prošle godine u Podgorici. Potencirano je usklađivanje zakonodavstva i razvoja administrativnih kapaciteta, zatim osnivanje novih i jačanje postojećih institucija.

U oblasti trgovinskih odnosa između EU i Crne Gore u poljoprivrednom sektoru razmatran je razvoj bilateralne trgovine osnovnim i prerađenim poljoprivrednim proizvodima, kao i podaci o robnoj razmjeni.

Posebna pažnja posvećena je usklađivanju crnogorskog zakonodavstva sa evropskim pravom, jačanju administrativnih kapaciteta u 2008. godini, planovima za tekuću i naredne godine, kao i unapređivanju poljoprivredne statistike. U oblasti politike ruralnog razvoja u Crnoj Gori, razmatrani su: sprovođenje Strategije proizvodnje hrane i razvoja ruralnih područja, priprema za implementaciju IPARD podrške, rad savjetodavnih službi za poljoprivredu i razvoj biznisa u ruralnim područjima, kao i donatorska podrška u toj oblasti.

Razmatran je i napredak u ribarstvu, posebno s aspekta novina u legislativi Evropske unije i tehničkih mjera u Mediteranu, zatim bilateralna trgovina ribom i ribljim proizvodima, kao i i crnogorska ribarska strategija i napredak u jačanju administrativnih kapaciteta.

U oblasti bezbjednosti hrane bilo je riječi o usklađivanju i sprovođenju propisa, prioritetima i orijentacionim planovima harmonizacije zakonodavstva sa pravom EU i jačanju administrativnih i institucionalnih kapaciteta.

Date su i informacije o usklađivanju i sprovođenju propisa iz oblasti veterine i fitosanitarnog sektora. Predstavljena je organizacija fitosanitarne inspekcije, kao i mreža laboratorija.

Za potrebe sastanka u Briselu, predstavnici Crne Gore dostavili su pisane priloge, propise i strateška dokumenta prevedena na engleski jezik, na oko 1.200 strana.

5.

SPROVODJENJE NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU 2008—2012. GODINE (NPI)

5.1. IZVJEŠTAJ O PRIMJENI NPI ZA 2008.

Vlada Crne Gore donijela je 5. juna 2008. godine Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008 - 2012. godine (NPI). NPI predstavlja detaljan plan aktivnosti neophodnih da bi Crna Gora bila „unutrašnje“ spremna da preuzme obaveze koje proizilaze iz članstva u EU do kraja 2012. godine, tj. strateški okvir ukupnih demokratskih i ekonomskih reformi u zemlji potrebnih za učlanjenje u EU.

U martu 2009. godine Vlada je usvojila Izvještaj o realizaciji obaveza iz Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju 2008 – 2012. godine za period januar – decembar 2008. godine.

Izvještaj sadrži pregled aktivnosti realizovanih u oblasti normativnog i regulatornog okvira za period januar – decembar 2008. godine, čije je ostvarivanje planirano u prvoj godini ostvarivanja NPI, kao i kratak pregled novih institucija, osnovanih u skladu sa NPI.

NPI je za 2008. godinu predvidio donošenje ukupno 302 propisa i dokumenta, od čega 104 zakona, 50 strategija i akcionih i nacionalnih planova, kao i izvještaja i odluka, 148 uredbi i ostalih podzakonskih akata. Računati su samo oni planirani propisi koji su unijeti u NPI bazu, tako da je postotak realizacije, posmatrajući samo propise unijete u NPI bazu znatno manji od realnog. Od tih propisa, tokom 2008. godine usvojeno je ukupno 169 dokumenata, od čega 78 zakona, 65 podzakonskih akata i 26 strategija, akcionih i nacionalnih planova i ostalih dokumenata, što daje procenat realizacije NPI od 55,96%.

Pored planiranih propisa unijetih u bazu NPI, tokom 2008. godine donijeto je i 119 dokumenata, od čega 62 zakona, 36 podzakonskih akata i 21 ostali akt. Oni nijesu unijeti u bazu, ali su takodje u funkciji procesa harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa evropskim i međunarodnim pravom. Objektivna ocjena realizovanog podrazumijeva uključivanje i ovih aktivnosti u ukupno realizovane aktivnosti na implementaciji NPI. Stoga, ako obuhvatimo i te propise, tokom 2008. godine donijeto je ukupno 288 dokumenata, odnosno od ukupno 421 planiranog i realizovanog propisa, usvojeno je 288, što čini procenat realizacije od 68,4%.

**PREGLED UKUPNO PLANIRANIH I REALIZOVANIH KRATKOROČNIH PRIORITETAZA
PERIOD JANUAR – DECEMBAR 2008,
U OBLASTI NORMATIVE ODNOSNO REGULATORNOG OKVIRA**

VRSTA PRAVNOG AKTA / DOKUMENTA	NPI plan za 2008.	REALIZACIJA NPI-A U 2008. (od planiranih propisa unijetih u bazu NPI-a)				DODATNI usvojeni propisi / dokumenti koji nisu u bazi NPI-a	UKUPAN BROJ propisa / dokumenata usvojenih tokom 2008. (2 +6)	Stepen realizacije: (1+6) / 7
		Realizovano		Nerealizovano				
	1	2	3	4	5	6	7	8
ZAKONI	104	78	75%	26	25%	62	140	84%
PODZAKONSKA AKTA	148	65	44%	83	56%	36	101	55%
STRATEGIJE I AP	50	26	52%	24	48%	21	47	66%
UKUPNO:	302	169	56%	133	44%	119	288	68%

5.2. UVOĐENJE TABELE USKLAĐENOSTI

Vlada Crne Gore je 29. januara o.g. usvojila Informaciju o uvođenju novog obrasca za ocjenu usklađenosti nacionalnih propisa sa propisima Evropske unije, sa tabelom usklađenosti. Novi obrazac o usklađenosti nacarta, odnosno predloga nacionalnog propisa sa propisima EU, sa tabelom usklađenosti kao integralnim dijelom, biće pripremljen na osnovu potreba Crne Gore u ovoj fazi procesa evropskih integracija, uz korišćenje iskustva zemalja koje su prolazile ili prolaze kroz iste faze integracija, na prvom mjestu Slovenije i Hrvatske. Uz obrazac i tabelu biće pripremljena i detaljna uputstva za njihovo popunjavanje, koja će biti objavljena na internet adresi Sekretarijata za evropske integracije. SEI će obezbijediti stručnu podršku ministarstvima i drugim organima državne uprave za popunjavanje obrasca i table usklađenosti, prvenstveno kroz seminare koji su već dogovoreni u okviru Twinning projekta harmonizacije zakonodavstva, te kroz pripremu odgovarajućeg priručnika.

Tabela usklađenosti uvodi se s namjerom da omogući detaljno upoređivanje stepena usklađenosti pojedinih članova nacionalnog propisa sa odgovarajućim članovima sekundarnih izvora prava EU sa kojima se dati propis harmonizuje, kao i da omogući praćenje stepena harmonizacije nacionalnih propisa u pojedinim fazama postupka njihovog donošenja. Tabela usklađenosti, sa detaljnim uporednim prikazom harmonizovanosti i povezanosti pojedinih članova nacionalnog propisa sa odgovarajućim članovima jednog ili više propisa prava EU, predstavlja efikasan instrument za realno ocjenjivanje napretka u harmonizaciji zakonodavstva, kao i za praćenje sprovođenja NPI.

Vlada je, uz Informaciju, usvojila i zaključak kojim se Generalnom sekretarijatu Vlade daje zadatak da pripremi predlog odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Vlade. Time će biti predviđena obaveza obrađivača propisa da, zajedno sa obrascem za ocjenu usklađenosti nacionalnih propisa sa propisima EU koji će potpisivati i obrađivač i Sekretarijat za evropske integracije, pripremaju i tabelu usklađenosti. Pored navedenog, Sekretarijat za evropske integracije treba da, u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo i Generalnim sekretarijatom Vlade, a u koordinaciji potpredsjednika Vlade za evropske integracije, utvrdi obrazac za ocjenu usklađenosti nacionalnih propisa sa propisima EU, tabelu usklađenosti i metodologiju za popunjavanje obrasca i tabele.

U okviru ovog projekta, u Podgorici je 12. februara 2009. godine održan seminar pod nazivom „Pravila transpozicije pravnih akata i izjava i tabela uskladjenosti“.

6.

PRIPREME ZA ODGOVARANJE NA UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE

Kao što je poznato, Crna Gora je 15. decembra 2008. godine podnijela Zahtjev za članstvo u Evropskoj uniji, čime je započela nova faza u procesu evropske integracije zemlje. Nakon podnošenja Zahtjeva za članstvo u Evropskoj uniji i njegovog prihvatanja od strane Savjeta ministara, sljedeći ključni korak u procesu pristupanja Evropskoj uniji je procjena zemlje-aplikanta u ispunjavanju političkih i ekonomskih kriterijuma za članstvo i sposobnosti zemlje za preuzimanje obaveza iz članstva u EU. Proces provjere spremnosti i sposobnosti zemlje počinje dostavljanjem Upitnika za pripremu mišljenja o Zahtjevu za članstvo. Upitnik se priprema za svaku zemlju posebno, a cilj je da se kroz veliki broj konkretnih pitanja iz različitih oblasti dobije sveobuhvatna i precizna slika funkcionisanja institucija, ekonomije i cijele države.

Sastavljanje odgovora na pitanja EK i njihovo prevođenje veoma je opsežan i zahtjevan zadatak za Crnu Goru, prvenstveno državnu upravu, zbog čega su neophodne blagovremene i obuhvatne pripreme, kako bi se obezbijedilo da cjelokupna javna uprava dočeka Upitnik spremna, odnosno da pruži tačne, jasne i koncizne odgovore u predviđenom roku. Odgovaranje na Upitnik predstavlja svojevrsan test administrativnih kapaciteta i političke opredijeljenosti ka integracijama, prvenstveno same vlade zemlje podnosioca zahtjeva.

Odgovori na Upitnik se sa pravom ocienjuju kao odlučujući korak u pripremi otvaranja pregovora za punopravno članstvo u Evropskoj uniji. Na osnovu kvaliteta i korektnosti odgovora gradi se startna pozicija za buduće pregovore i pregovaračke pozicije za obje strane. Na osnovu odgovora, Evropska komisija priprema mišljenje (Avis) koje predstavlja osnovu za zauzimanje stava, odnosno donošenje odluke Evropskog savjeta o tome da li je zemlja spremna za status kandidata i o eventualnom datumu otvaranja pregovora o pristupanju. Od stavova Evropske komisije i njenog jedinstvenog mišljenja direktno će zavisiti i sadržina evropskog partnerstva, kao i obim i vid finansijske, tehničke i svake druge pomoći koju Crna Gora može da dobije iz fondova Evropske unije.

Za Crnu Goru je, dakle, od izuzetne važnosti da proces odgovora na Upitnik sprovede na što je moguće bolje organizovan, brz, tačan i transparentan način. Iz tih razloga Vlada Crne Gore je 29. januara 2009. godine usvojila Informaciju o potrebnim pripremama za odgovor na Upitnik za dobijanje mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji. Informacija je imala za cilj da predstavi obim i značaj Upitnika, kao i da na bazi iskustva drugih država u pogledu organizacije, odgovaranja i prevođenja odgovora na Upitnik, predvidi i pokrene aktivnosti u okviru Vlade i javne uprave u pojedinim fazama, od podnošenja Zahtjeva za članstvo do dobijanja statusa kandidata za članstvo u EU.

Upitnik predstavlja zvanični instrument kojim EU procjenjuje pripremljenost zemlje da počne proces pristupanja. Dakle, odgovor na Upitnik će pokazati našu spremnost za članstvo u EU. Iz tog razloga, za Crnu Goru je od izuzetne važnosti da odgovaranje na Upitnik sprovede na što je moguće bolje organizovan način, te da pruži precizne, jasne i kompletne odgovore u relativno kratkom vremenskom roku, uključujući i kvalitetne prevode odgovora, što bi doprinijelo znatnom ubrzanju integracije Crne Gore u Evropsku uniju, odnosno bržem početku pregovora o članstvu u EU.

Usvojena informacija sadrži i strukturu Upitnika po poglavljima, određuje ministarstva - koordinate za svako poglavlje, kao i glavne koordinacione strukture u tom procesu. Uz Informaciju, Vlada je usvojila i zaključak kojim se Sekretarijatu za evropske integracije daje zadatak da pripremi i Vladi uputi na razmatranje i usvajanje detaljne smjernice, u cilju preciznog definisanja odgovornosti svih učesnika u operacijama pripreme odgovora na Upitnik (procedure i pravila pisanja odgovora), provjere tačnosti odgovora, zatim o procesu verifikacije, usvajanju i komunikaciji između nadležnih organa u okviru državne uprave, komunikaciji sa Evropskom komisijom i, konačno, proceduri i pravilima za prevođenje odgovora. Ministarstvo za informaciono društvo i SEI imaju zadatak da utvrde plan aktivnosti u cilju obezbjeđivanja obuhvatne i kvalitetne informacione podrške organima državne uprave, koja je neophodna za pripremu odgovora na Upitnik Evropske komisije.

(<http://www.sei.vlada.cg.yu/vijesti.php?akcija=rubrika&rubrika=51>)

7.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Program IPA osmišljen je za pružanje podrške državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, koja je usmjerena na usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj građanskog društva, unaprjeđenje regionalne i prekogranične saradnje, kao i podršku pripremi za korišćenje strukturnih fondova. Da bi se na najefikasniji način postigli ciljevi svih zemalja, program IPA čine pet različitih komponenti: podrška tranziciji i izgradnji institucija, prekogranična i regionalna saradnja, regionalni razvoj, razvoj ljudskih resursa i ruralni razvoj. Crna Gora, kao zemlja potencijalni kandidat za članstvo u EU koristi prvu i drugu komponentu IPA.

Evropska komisija izdvaja za ove dvije komponente do 34 miliona € godišnje za Crnu Goru, od toga oko 28 miliona daje za podršku tranziciji i izgradnji institucija, a ostatak se koristi za programe prekogranične saradnje.

Višekorisnička IPA se realizuje u više zemalja (države Zapadnog Balkana i Turska) i pripada prvoj komponenti IPA (izgradnja institucija i podrška tranziciji). Priprema projekata i njihova implementacija sprovodi se centralizovano iz Brisela, a raspolaže se sredstvima od oko 150 miliona € na godišnjem nivou, za sve države IPA korisnice.

KOMPONENTE	2007	2008	2009	Ukupno 2007 – 2009
I Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija	27,5 €	28,1 €	28,6 €	84,2 €
II Prekogranična saradnja	3,9 €	4,5 €	4,7 €	13,1 €
Ukupno	31,4 €	32,6 €	33,3 €	97,3 €

CDP je, u periodu na koji se odnosi izvještaj angažovao jednog međunarodnog i dva nacionalna konsultanta, radi pripreme posebnog priručnika za programiranje godišnjeg nacionalnog IPA programa. Planirano je da ovaj priručnik, nakon sveobuhvatne rasprave o njegovoj svrsishodnosti i kvalitetu, usvoji Vlada Crne Gore, kako bi se i na taj način obezbijedila kvalitetnija koordinacija i veća mogućnost institucija Crne Gore da koriste razvojnu podršku koju pružaju fondova Evropske unije.

7.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija

U okviru prve komponente IPA, podrška je usmjerena na projekte koji doprinose da zemlja potencijalni kandidat ispuni kako političke i ekonomske kriterijume, tako i sposobnost preuzimanja obaveza koje proizilaze iz članstva u EU. Prva komponenta IPA najvećim dijelom je usmjerena na pružanje podrške državnim institucijama putem ekspertske podrške i investicija u infrastrukturu.

7.1.1. Implementacija IPA 2007

U periodu koji je obuhvaćen izvještajem nastavljena je implementacija projekata iz programa IPA 2007, gdje je za većinu projekata počela tenderska procedura. U okviru ovog programa naglasak je stavljen na finansiranje sudstva i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, zatim civilnog društva, investicija i usklađivanja zakonodavstva u energetskom sektoru i transportu. Kako su program IPA 2007 pripremali isključivo predstavnici Evropske agencije za rekonstrukciju, uz nedovoljno uključivanje predstavnika resornih ministarstava, Delegacija evropske komisije učinila je napor da Sekretarijat za evropske integracije i resorna ministarstva budu detaljnije informisani o statusu projekata. U tom cilju, SEI je dobio listu ugovorenih projekata, sa planom objavljivanja tendera.

Evropska komisija je odobrila radne planove za sva tri tvining projekta: Reforma pravosuđa, Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije i Usklađivanje zakonodavstva i projekti su počeli.

U januaru je potpisan Memorandum o razumijevanju između Evropske komisije i Crne Gore za izgradnju policijske akademije, u okviru projekta „Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije“.

Projekat „Razvoj sektora transporta“, koji se tiče izgradnje mini-zaobilaznice Podgorica u fazi je realizacije.

Pošto je proteklo mnogo vremena od definisanja projektnih ideja do početka implementacije, došlo je do promjena u pojedinim sektorima i prioritetima koji su bili definisani opisima projekata. Pojedini projekti su izmijenjeni, tako da će korisnik projekta „Dalji razvoj i jačanje sistema javnih nabavki u Crnoj Gori“, pored Komisije za javne nabavke, biti i Direkcija za javne nabavke. Takođe, dio projekta „Razvoj infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori“ preusmjeren je sa izgradnje zgrade na nabavku opreme za realizaciju projekta.

7.1.2. Implementacija IPA 2008

Potpisivanjem Finansijskog sporazuma o nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru IPA komponente – podrška tranziciji i jačanje institucionalnih kapaciteta za 2008. godinu (14. januara 2009. godine), između Vlade Crne Gore i Komisije evropskih zajednica stvoreni su uslovi za početak implementacije ovog programa.

Implementacija IPA 2008 programa počela je u martu 2009. godine organizacijom Tvinig selekcionih sastanaka, čiji je cilj izbor partnera, odnosno države članice Evropske unije koja će, zajedno sa crnogorskim institucijama koje su korisnici projekata, realizovati aktivnosti predviđene projektima. U programu IPA 2008 planirano je da četiri projekta budu implementirana putem Tvinig instrumenta:

- Podrška uspostavljanju IPA programa za ruralni razvoj i implementacioni sistem (korisnik projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – ukupna vrijednost projekta 1,5 milion €);
- Podrška carinskoj administraciji (korisnici projekta su Uprava carina i Ministarstvo finansija – ukupna vrijednost projekta 1 milion €);
- Podrška upravljanju u oblasti životne sredine (korisnik projekta je Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine – ukupna vrijednost projekta 1 milion €);
- Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora (korisnici projekta su Centralna banka, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za nadzor osiguranja – ukupna vrijednost projekta 1, 2 milion €).

Selekcionim sastancima prisustvovali su predstavnici Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori, predstavnici crnogorskih institucija korisnica projekata, zatim predstavnici SEI i država članica Evropske unije zainteresovanih da implementiraju projekat. Cilj sastanaka je bio upoznavanje crnogorskih institucija sa ponudama država članica EU, kako bi se izvršila procjena i donijela odluka koja će država članica EU, ili konzorcijum, u narednom periodu biti partner u implementaciji projekta. Nakon toga, država članica koja je izabrana, zajedno sa crnogorskom partnerskom institucijom, radi Tvinig plan rada, u kojem će se detaljno opisati aktivnosti projekta, profil eksperata, akti čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljna raspodjela sredstava. Neophodno je da Tvinig plan rada usvoji Evropska komisija, nakon čega ga potpisuju izabrana država članica EU i crnogorska partnerska institucija. Početak implementacije Tvinig projekata očekuje se u septembru 2009. godine.

7.1.3. Programiranje IPA 2009

Tokom prvog tromjesečja 2009. godine intenzivno se radilo na finalizovanju konsultacija sa predstavnicima resornih institucija i Delegacije Evropske komisije. Programiranje IPA 2009 je završeno, a biće finansirani: željeznička infrastruktura, životna sredina, policija, sudstvo, civilno društvo, kapaciteti za DIS, usklađivanje zakonodavstva o radu, interno tržište, digitalizacija radiodifuzije, ribarstvo, podrška revizorskom organu, izgradnja centra za izbjeglice, zaštita podataka o ličnosti, učešće u programima zajednice u oblasti istraživanja i malih i srednjih preduzeća, kao i u oblasti kulture. Svi visoki programski službenici (SPO) i članovi jedinica za implementaciju projekata aktivno su se uključili u programiranje IPA 2009. Projekti su predati Evropskoj komisiji na interne konsultacije u okviru generalnih direktorata. Očekuje se da će projekti iz programa IPA 2009 biti usvojeni u aprilu na IPA komitetu EK, a Finansijski sporazum za IPA 2009 biti potpisan sredinom 2009. godine.

7.1.4. Programiranje IPA 2010

U periodu koji je obuhvaćen izvještajem počelo je definisanje projektnih ideja za program IPA 2010. Predstavnici nacionalnih institucija su, tokom februara, dostavljali Sekretarijatu za evropske integracije projektne ideje koje bi se finansirale iz sredstava za pretprijetnu podršku, planiranih programom IPA 2010.

U skladu sa preporukama predstavnika Evropske komisije iznijetim na koordinacionim sastancima posvećenim korišćenju IPA fondova, koji su održani tokom marta 2009. godine, projektne ideje za IPA 2010 program još će se razmatrati i biće konačno definisane do kraja aprila 2009. godine. Nakon toga će se pristupiti izradi opisa projekata, čiji je finalni nacrt neophodno predati Evropskoj komisiji do kraja septembra 2009. godine, kako bi bili razmatrani na IPA Komitetu u januaru 2010. godine.

Usljed nastupajuće finansijske krize, postoji mogućnost smanjivanja budžeta IPA 2010 za milion eura, kao jedna od mjera ublažavanja posljedica krize, s tim što bi umanjena sredstva kasnije bila uključena u budžet IPA 2011.

7.1.5. Programi Zajednice

Pored učešća u programima Zajednice Sedmi okvirni program i Program za preduzetništvo i inovativnost, Ministarstvo kulture, sporta i medija nastavilo je sa procedurama Evropske komisije potrebnim za potpisivanje memoranduma o razumijevanju u vezi sa korišćenjem programa Kultura 2007 - 2013. U cilju što boljih priprema za korišćenje ovog programa, a na osnovu preporuka Generalnog direktorata za obrazovanje i kulturu, Ministarstvo kulture, sporta i medija sprovelo je medijsku kampanju u Crnoj Gori s ciljem informisanja građana o aktivnostima i koristima korišćenja programa Kultura 2007-2013. Nakon definisanja uslova za uclanjenje u ovaj Program, očekuje se potpisivanje memoranduma o razumijevanju do kraja 2009. godine.

Uprava carina je izrazila zainteresovanost i preduzela inicijativu za učešće u programima zajednice Carine 2013.

7.1.6. Višekorisnički IPA program (Multibeneficiary IPA - MB IPA)

Svi projekti iz programa MB IPA 2007, MB IPA 2008 i prvog paketa MB IPA 2009 odobreni su na komitetima IPA za finansiranje zemalja Zapadnog Balkana i Turske. Projekti predloženi iz drugog paketa programa MB IPA 2009, među kojima je i Paket podrške finansijskoj krizi biće odobreni u Evropskoj komisiji u julu 2009. godine, kada će početi njihova implementacija. Takođe, iz preostalih sredstava programa MB IPA 2008 predviđeno je finansiranje aktivnosti u okviru evropsko-mediteranskog partnerstva, koje će podržati logistiku i regionalne sastanke u vezi sa pripremom projekata od zajedničkog interesa u oblasti zaštite životne sredine, transporta, pripreme za eventualne katastrofe i institucionalnog dijaloga.

Sredinom januara je održan koordinativni sastanak zemalja korisnica Višekorisničkog programa IPA. Sastanak se odnosio na prezentaciju drugog paketa preliminarnih projektnih ideja u okviru Višekorisničkog programa, IPA 2009 zatim paketa podrške suzbijanju ekonomske krize i regionalnog programa o nuklearnoj bezbjednosti. Predstavnici međunarodnih finansijskih institucija diskutovali su o raspoloživosti sredstava IPA, odnosno podršci Evropske komisije da se izađe u susret rješavanju problema koje donosi ekonomska kriza. Međunarodne institucije će izdvojiti 290 miliona €, Evropska komisija 75,8 miliona €, što ukupno iznosi 365,8 miliona € za projekat Podrška finansijskoj krizi (Crisis Response Package). Ovaj projekat ima za cilj da podrži zemlje korisnice putem povoljnih kreditnih linija, obezbijeđenih od međunarodnih finansijskih institucija, u oblastima za koje se očekuje da će biti najviše pogođene ekonomskom krizom, poput malih i srednjih preduzeća, ministarstava, regulatora bankarskog sektora i institucija za istraživanje i obrazovanje. Projekat će obuhvatiti povećanje finansijskog učešća Evropske komisije u EFSE fondu podršku privatnom sektoru i osnivanje fonda za energetske efikasnost. Svi projekti u okviru ovog programa trebalo bi da budu završeni do 2015. godine.

Krajem februara 2009. godine, Evropskoj komisiji su dostavljena dva projekta iz oblasti bezbjednosti od radioaktivnog zračenja, za podršku u okviru Višekorisničkog programa IPA 2008. Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine predložili su projekat Uklanjanje radioaktivnog otpada (demoniranje gromobrana) kao i jačanje i poboljšanje efektivnosti državne regulatorne infrastrukture u oblasti zaštite od radioaktivnog zračenja, nuklearne bezbjednosti i sigurnosti, u cilju obezbjeđenja bezbjednosti društva. Projekat pod nazivom Jačanje zaštite od radioaktivnog zračenja i nuklearna bezbjednost u Crnoj Gori kroz podršku izgradnji kapaciteta CETI-ja predložio je Centar za ekotoksikološka istraživanja Crne Gore.

Evropska komisija je u ovom periodu dostavila Crnoj Gori dorađene projektne ideje u okviru Višekorisničkog programa MB IPA 2009 u formi opisa projekta (project fiche). U ovom paketu prosljeđeni su nacrti za sljedeće projekte:

- Podrška civilnom društvu, partnerstva između: socio-ekonomskih partnera; manjina/ugroženih grupa i organizacija u oblasti kulture;
- Erasmus Mundus – spoljna podrška;
- Razvoj operativnih kapaciteta za informacione sisteme poreza i carina;
- Regionalne vježbe za razvoj administrativnih kapaciteta za poreze i carine;
- Regionalni centar za učenje o preduzetništvu;
- Regionalni razvoj trgovine i investicija na Zapadnom Balkanu;
- Statistika;
- Erasmus Mundus i podrška za Zapadni Balkan i Tursku;
- Zaštita svjedoka u okviru borbe protiv ozbiljnog kriminala;
- Program: Mladi u akciji za Zapadni Balkan;
- Tempus program za Zapadni Balkan;
- Paket podrške finansijskoj krizi;
- Migracije i socio-ekonomski razvoj na Zapadnom Balkanu;
- Podrška pripremi projekata.

INFRASTRUCTURE PROJECT FACILITY – IPF INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA

Evropska komisija je pokrenula instrument podrške infrastrukturnim projektima (Infrastructure Project Facility Technical Assistance – IPF TA), čiji je cilj podrška izradi projektne dokumentacije za infrastrukturne projekte u oblasti zaštite životne sredine, saobraćaja, energetike i socijalne politike, koji će biti realizovani kreditnim sredstvima Evropske investicione banke, Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj i Banke Savjeta Evrope. Ovaj instrument se finansira sredstvima iz regionalnog CARDS programa u iznosu od 16 miliona €, a očekuje se da nastavak instrumenta bude podržan kroz sredstva višekorisničkog instrumenta za prepristupnu podršku – MB IPA 2008 u istom iznosu.

Infrastructure Project Facility Windows Municipality – Instrument za podršku infrastrukturnim projektima u opštinama (IPF WM) je drugi dio instrumenta IPF. Prvi dio IPF TA je namijenjen tehničkoj podršci, odnosno izradi projektne dokumentacije i studija izvodljivosti. Drugi dio IPF WM je namijenjen direktnoj podršci izgradnji infrastrukturnih projekata u oblastima zaštite životne sredine, saobraćaja, energetike i socijalnog sektora, koji imaju spremne studije, kao i obezbijedenu finansijsku potporu od Evropske investicione banke, Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj i Banke Savjeta Evrope. Ovaj projekat se finansira iz Višekorisničkog IPA 2008 programa (MB IPA 2008) u iznosu od 24 miliona € za sve zemlje kandidate i potencijalne kandidate za članstvo u Evropskoj uniji. Kofinansiranje, koje je obavezno za ove infrastrukturne projekte, sprovodi se kroz IPF WM kao dio granta, odnosno direktne podrške Evropske komisije kroz Višekorisnički IPA program.

U periodu na koji se odnosi izvještaj nastavljena je realizacija projekata iz oblasti zaštite životne sredine: izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Podgorici i izrada studije izvodljivosti za vodosnabdijevanje Podgorice; iz oblasti energetike: izrada studije izvodljivosti za razvoj elektrodistributivne mreže, projekti su odobreni na sjednici Upravnog odbora Infrastructure Project facility – IPF, održanoj u junu 2008. godine. Za implementaciju projekata zadužena je konsultantska kuća WYG International. U toku je izrada projektnog zadatka studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Podgorici i studije izvodljivosti za vodosnabdijevanje Podgorice kako bi se, nakon odobrenja korisnika, poslao na usvajanje Evropskoj komisiji. U roku od četiri mjeseca nakon usvajanja biće izrađena fizibiliti studija, kompletirana projektna dokumentacija i raspisan tender za ovaj projekat. Sva tehnička dokumentacija biće završena do kraja tekuće godine, tako da se početak implementacije projekta očekuje 2010. godine. Ukupna investiciona vrijednost projekta je 35 miliona €.

U Briselu je 20. marta zasjedao Upravni odbor IPF-a, i odlučivao prihvatanju projekata koje je predložila Crna Gora u okviru IPF Municipal Window programa, kao i projekata koji su predloženi za drugi krug selekcije IPF Technical Assistance. Prihvaćeni su predlozi projekata iz oblasti socijalne politike – izrada projektne dokumentacije za Centar za starije osobe u Pljevljima i u oblasti transporta – izrada studije izvodljivosti za rekonstrukciju puta Šćepan Polje – Plužine, koji su predloženi za drugi krug IPF TA, kao i u oblasti životne sredine - izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Beranama. Projekat odobren u okviru Infrastructure Project Facility Municipal Window (IPF MW) je Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u Pljevljima, Bijelom Polju, Plavu i Cetinju. Ovaj projekat je predložen od strane Evropske investicione banke (European Investment Bank – EIB) i predloženo je

kofinansiranje do strane Evropske komisije kroz IPF MW u iznosu od 5 miliona eura. Ukupna vrijednost ovog prijedloga projekta za četiri opštine je 23.6 miliona €, od kojih će 11.8 miliona € biti finansirano iz kredita zajma Evropske investicione banke, dok će 6.8 miliona € biti finansirano iz nacionalnog budžeta.

7.1.7. CARDS Obnova sredstva

U ovom kvartalu održani su sastanci posvećeni korišćenju preostalih sredstava iz CARDS Obnova projekta Modernizacija opreme u sektoru mljekarstva, u iznosu od 1,2 miliona €. Ova sredstva su namijenjena za sektor poljoprivrede i sektor ruralnog razvoja. U pripremi je poseban opis projekta (project fiche) koji će, nezavisno od drugih projekata iz programa IPA, ići na Komitet IPA i za njega će biti potpisan poseban finansijski sporazum. Sredstva iz Obnova projekta biće iskorišćena za nabavku opreme za održavanje seoske putne infrastrukture. Kancelarija za program razvoja kapaciteta (CDP), pružila je podršku za finansiranje ekspertske pomoći za pripremu opisa projekta.

Do kraja aprila planirano je da bude pripremljen opis projekta koji će biti predložen Komitetu IPA na odobravanje u septembru, dok se potpisivanje finansijskog sporazuma očekuje u periodu novembar/decembar 2009. godine. Po ovom rasporedu tender se može raspisati krajem godine, dok bi implementacija mogla početi na proljeće 2010. godine.

7.2. II KOMPONENTA IPA – Regionalna i prekogranična saradnja

Druga komponenta programa IPA u čijem fokusu se nalaze lokalna samouprava, NVO sektor, udruženja građana i ostali subjekti koji ne stvaraju profit, ima za cilj jačanje stabilnosti, bezbjednosti i prosperiteta od interesa za sve države regiona, radi podsticanja harmoničnog, uravnoteženog i održivog razvoja. U okviru druge komponente IPA, Crna Gora učestvuje u pet susjedskih programa (četiri sa zemljama susjedima i Jadranski program koji pored zemalja regiona, uključuje i zemlje članice EU) i dva transnacionalna programa, Prostor Jugoistočne Evrope (South East European Space – SEES) i Mediteranski program (Mediterranean Programme – MED). Finansijski sporazumi za Jadranski program saradnje za IPA 2007–2009 i ostalih šest programa za IPA 2008 usvojeni su na sjednici Vlade 19.marta 2009.godine, a potpisala ih je Nacionalni koordinator IPA, potpredsjednik Vlade za evropske integracije dr Gordana Đurović.

Tokom perioda obuhvaćenog izvještajem nastavljen je:

- rad sa operacionim strukturama (OS) iz susjednih zemalja na finalizaciji vodiča za aplikante, koji će biti predat Evropskoj komisiji na usvajanje;
- kreiranje foruma za programe prekogranične saradnje, u nadležnosti Sektora za prekograničnu saradnju (CBC) u SEI, na kojem se nalaze sve informacije o svih sedam programa (www.cbccro-mne.org/forum);
- usaglašavanje loga za sva četiri programa, programskih web sajtova, komunikacionih planova itd.

7.2.1. Susjedski programi prekogranične saradnje

U okviru regionalne i prekogranične saradnje za susjedске programe ostvarene su sljedeće aktivnosti:

U Nikšiću, 15. januara u organizaciji FORS-a i SEI, održana je prezentacija IPA CBC programa.

U Trebinju je 28. januara održan prvi Partner Search Forum za prekogranični program CG – BiH, kojem je prisustvovalo 160 učesnika iz obje države, podijeljenih u četiri radionice iz oblasti ekologije, turizma, ruralnog razvoja i lokalne inicijative.

U Rožajama, Plavu i Adrijevići, u organizaciji FORS-a i SEI, održana je 2. februara prezentacija programa IPA CBC za predstavnike opština sa sjevera Crne Gore, kao i institucija sa tih teritorija koje će aplicirati za IPA projekte.

U Bijelom Polju, 3. februara, u organizaciji SEI i Ministarstva finansija Vlade RS, uz podršku Zajedničkog tehničkog sekretarijata iz Prijepolja, održan je informativni seminar o programima prekogranične saradnje, u kojima učestvuje Crna Gora kroz II komponentu IPA, sa fokusom na Prekograničnom programu Crna Gora – Srbija. Na seminaru je učestvovalo 150 predstavnika iz Crne Gore i Srbije (predstavnici opština sa sjevera Crne Gore, zlatiborsko-raškog okruga, nevladinih organizacija, privredne komore, javnih institucija, direkcija i agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća, udruženja ljubitelja prirode, institucija kulture, zatim predstavnici Pravoslavne crkve itd).

Na Žablaku, u organizaciji FORS-a i SEI, održana je 4. februara prezentacija IPA CBC programa.

U Beranama, u organizaciji FORS-a i SEI, održana je 5. februara prezentacija IPA CBC programa.

U Ulcinju je 16. februara u organizaciji SEI i uz podršku Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) iz Skadra, održan je informativni seminar o programima prekogranične saradnje, sa fokusom na Prekograničnom programu Crna Gora - Albanija. Seminaru je prisustvovalo oko stotinu predstavnika institucija iz Crne Gore.

U Igalu je 17. februara u organizaciji SEI i Ministarstva regionalnog razvoja i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske, uz podršku ZTS iz Kotora, održan Forum za traženje partnera za Prekogranični program Crna Gora – Hrvatska. Forumu je prisustvovalo blizu 150 predstavnika raznih institucija iz Crne Gore i Hrvatske koji su kroz rad četiri tematske radionice iz oblasti ekologije, turizma, kulture i lokalne inicijative razmijenili ideje za buduće prekogranične projekte.

U Podgorici je 5. marta, u organizaciji CBIB II (Regionalni projekat EU za jačanje kapaciteta za prekograničnu saradnju), održan zajednički sastanak predstavnika operativnih struktura i zajedničkih tehničkih sekretarijata za programe prekogranične saradnje zemalja Zapadnog Balkana, u okviru II komponente IPA. Sastanku su prisustvovali i predstavnici Evropske komisije (DG REGIO) i delegacije Evropske komisije iz zemalja regiona (Crne Gore, Albanije, Srbije, Hrvatske, Makedonije, Bosne i Hercegovine i Kosova). Istog dana održan je i sastanak Upravnog odbora CBIB II, na kojem je predstavljen plan radnih aktivnosti i podrške za zemlje Zapadnog Balkana u narednih 18 mjeseci, koliko traje CBIB II projekat, nakon objavljivanja prvog poziva za prekogranične projekte.

U Nikšiću je 10. marta, u organizaciji SEI i Direkcije za evropske integracije BiH, uz podršku ZTS iz Sarajeva, održan Drugi po redu Forum za traženje partnera za prekogranični program Crna Gora – Bosna i Hercegovina. Forumu je prisustvovalo oko 150 učesnika, koji su imali prilike da svoje predloge za prekogranične projekte izlože na sajmu projektnih ideja, održanom u okviru Forumu kroz rad tematskih radionica.

Početak drugog kvartala bilo je predviđeno da bude objavljen i prvi poziv za projekte za IPA Adriatic Program, ali je odloženo usled zemljotresa u Laquili gdje se nalazi sjedište Zajedničkog tehničkog sekretarijata ovog programa. Za njega važi integrisani pristup, po kojem crnogorski partneri nijesu ograničeni sumama koje su predviđene iz IPA 2007 – 2009, već mogu učestvovati u projektima milionske vrijednosti, ukoliko imaju kapaciteta za to. Prvi poziv će obuhvatiti IPA 2007+ IPA 2008 sredstva odnoseće se na tzv. obične projekte, vrijedne 0,5- 5 miliona eura.

7.2.2. Transnacionalni programi prekogranične saradnje (MED i SEES)

Za učešće u transnacionalnom programu saradnje MED, u kojem osim država mediteranskog prostora učestvuju IPA zemlje- Crna Gora i Hrvatska, neophodno je partnerstvo IPA zemalja sa partnerima iz najmanje tri države članice EU.

Na prvom pozivu za MED, nakon dvije faze ocjenjivanja, finansijsku podršku od 180.000 eura dobila su dva projekta sa partnerima iz Crne Gore, pri čemu su vodeći partneri iz država članica EU.

Drugi poziv na projekte za MED iz sredstava IPA 2008 objavljen je 16. februara i trajao je do 13. marta. Za učešće u transnacionalnom programu saradnje SEES i koji se odnosi na države iz Jugoistočne Evrope i IPA zemlje (Crna Gora, Hrvatska, Albanija, Srbija i Bosna i Hercegovina), neophodno je partnerstvo IPA zemalja sa partnerima iz najmanje jedne države članice EU.

U Beču je 10. i 11. marta održan sastanak zajedničkog odbora za praćenje datog programa. Među projektima ima onih koji su odobreni bez uslova, kao i odobrenih uz uslove. Konačna lista projekata izabranih za finansiranje biće dostavljena krajem maja.

Drugi poziv na projekte za SEES očekuje se u septembru.

7.3. DECENTRALIZOVANI SISTEM IMPLEMENTACIJE (DIS) upravljanjem IPA sredstvima

Da bi zemlja kandidat uopšte mogla da koristi sredstva iz poslednje tri IPA komponente potrebno je da pripremi svoje institucije za upravljanje tim sredstvima i uspostavi Decentralizovani sistem implementacije (DIS) projekata finansiranih iz EU fondova. Decentralizacija predstavlja postepeno prenošenje odgovornosti za upravljanje EU sredstvima sa Evropske komisije (EK) na zemlju korisnicu sredstava, što podrazumijeva programiranje, raspisivanje tendera, ugovaranje, isplate krajnjim korisnicima i izvođačima, monitoring i evaluaciju cjelokupnog procesa.

Proces uspostavljanja DIS u Crnoj Gori zvanično je počeo u februaru 2008. godine, kada je Vlada Crne Gore usvojila Informaciju o uspostavljanju DIS. Prema pomenutoj informaciji je neophodno imenovati nosioce ključnih DIS funkcija, kao i uspostaviti relevantne strukture posredstvom kojih će projekti finansirani iz IPA biti implementirani. Tako je, na osnovu odredbi ove informacije, u martu 2009. godine Vlada Crne Gore imenovala:

- Nacionalnog IPA koordinatora (NIPAC);
- Ovlašćenog predstavnika Vlade za akreditaciju (CAO);
- Nacionalnog službenika za ovjeravanje programa (NAO), koji je ujedno i rukovodilac Nacionalnog fonda;
- Službenika nadležnog za ovjeravanje programa (PAO), koji je ujedno i rukovodilac Odjeljenja za finansiranje i ugovaranje (CFCU), koje je osnovano u Ministarstvu finansija;
- Vlada je zadužila sva ministarstva da imenuju visoke programske službenike (SPO), kao i da formiraju SPO službe koje će u decentralizovanom sistemu pružati tehničku podršku CFCU i PAO kao rukovodiocu operativne strukture koju, kada je u pitanju prva IPA komponenta, sačinjavaju CFCU, SPO službe, odjeljenja interne revizije i NIPAC kancelarija, odnosno Sekretarijat za evropske integracije.

Navedena imenovanja potvrđena su Zaključkom Vlade br.03-13452, od 22. januara 2009. godine, donesenim nakon usvajanja Informacije o II fazi uspostavljanja DIS u Crnoj Gori, 15. januara 2009. godine.

Informacija o II fazi uspostavljanja DIS predstavlja nastavak ispunjenja zahtjeva za dodjelu akreditacije u kojoj je objašnjen odnos između NIPAC i NAO kao glavnih nosilaca procesa uspostavljanja DIS, kao i ključnih aktera u korišćenju EU pomoći. Kao najbitnije odluke ističu se: potvrda imenovanja NAO i PAO, reorganizacija postojećeg Odjeljenja za finansiranje i ugovaranje (CFCU) koje će dobiti status sektora, kao i definisanje operativnih struktura za I i II IPA komponentu. Operativnu strukturu za I IPA komponentu čine CFCU, SPO službe, odjeljenja interne revizije (koje treba uspostaviti u svim ministarstvima) i Sekretarijat za evropske integracije, dok operativnu strukturu za II IPA komponentu čine CFCU i Sekretarijat za evropske integracije. U sastavu Informacije nalazi se i Akcioni plan za prenos odgovornosti za upravljanje IPA sredstvima, sa odgovarajućim aktivnostima koje je neophodno sprovesti u 2009. godini.

Aktivnosti koje su preduzete u prvom kvartalu, u procesu uspostavljanja DIS su:

- Izrada implementacionog sporazuma koji će biti potpisan između NAO i PAO, kojim se jasno definišu obaveze i odgovornosti ovih funkcija, kao i tijela kojima rukovode (Nacionalnim fondom i CFCU-om).
- Izrada operativnih sporazuma između PAO i SPO službenika kojim se jasno definišu obaveze i odgovornosti ovih funkcija, kao i tijela kojima rukovode, CFCU-om i jedinicama za implementaciju projekata.
- Izrada priručnika o procedurama čija je finalizacija, prema Akcionom planu, predviđena do kraja juna 2009. godine, u sljedećim oblastima: upravljanje rizikom, upravljanje ljudskim resursima, sistemi informacione tehnologije, analiza potreba za obukom, nabavke, nepravilnosti, unutrašnje revizije itd. Održane su obuke u oblastima: upravljanja rizikom i ljudskim resursima, kao i sistemu informacione tehnologije.
- Izrada memoranduma o razumijevanju kojim će se pozicionirati eksterno revizorsko tijelo i definisati njegova obaveza da izvještava NAO i CAO o rezultatima izvršenih revizija korišćenja IPA sredstava.

- U cilju uspostavljanja kvalitetnog mehanizma za upravljanje finansijskim sredstvima analiziran je postojeći zakonski okvir, na osnovu čega je utvrđeno da Zakon o budžetu definiše strane donacije kao dio budžetskih primitaka. U cilju definisanja načina korišćenja sredstava IPA, Ministarstvo finansija je donijelo Uputstvo o radu Državnog trezora (Sl. list CG, br.80/08, 26. decembar 2008) u koje su inkorporirana načela korišćenja ovih sredstava i obezbijeđeno da Zakon o budžetu i ostala relevantna legislativa i dalje budu u upotrebi, bez izmjena i dopuna.

Za realizaciju pomenutih aktivnosti ključnim DIS tijelima obezbijeđena je ekspertska pomoć kroz projekat Prvi koraci u uspostavljanju DIS u Crnoj Gori koji je finansiran iz CARDS 2006. Glavni korisnici projekta su Ministarstvo finansija i Sekretarijat za evropske integracije.

7.4. Koordinacija bilateralne donatorske podrške

U okviru tehničke podrške italijanske Vlade putem Cooperazione Italiana, koja je usmjerena na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravom EU u određenim oblastima, u Crnoj Gori je od 3. do 6. marta boravio italijanski ekspert za oblast javnih nabavki Marko Tanferna, koji je zaposlenima u Direkciji za javne nabavke obezbijedio konsultativnu pomoć u izradi i implementaciji pravnih akata, u cilju usklađivanja pravne regulative sa evropskim procedurama u toj oblasti.

U skladu sa zaključcima sa Donatorskog koordinacionog sastanka, održanog u Podgorici novembra prošle godine, u Sekretarijatu za evropske integracije održan je sastanak sa predstavnicima UNDP-a i američke kompanije za izradu softvera Synergy International System radi dogovora o izradi jedinstvene elektronske baze podataka o donatorima, kao i izradi web aplikacije, što predstavlja snažan instrument saradnje Vlade Crne Gore sa donatorskom zajednicom.

U cilju što kvalitetnije pripreme programa IPA 2010, predstavnici Evropske komisije sugerisali su neophodnost organizovanja sektorskih donatorskih sastanaka u sljedećim oblastima: šumarstvo, energetska efikasnost, životna sredina, prostorno planiranje i socijalna politika i pokrenute su aktivnosti u pripremi tih sastanaka.

8.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

U ovom kvartalu Sekretarijat za evropske integracije je, u saradnji sa jedanaest NVO sa kojima je potpisao sporazum, pripremio izvještaj o realizaciji Komunikacione strategije u 2008. godini i Akcionog plana za 2009. godinu. Oba dokumenta je Vlada Crne Gore usvojila 19. marta 2009. godine. Iz tog izvještaja, u kojem je tabelarno prikazana realizacija planiranih aktivnosti, može se zaključiti da je tokom 2008.godine saradnja na implementaciji komunikacione strategije između SEI i NVO bila vrlo uspješna.

Takođe je nastavljen rad na implementaciji Komunikacione strategije, pa su u ovom periodu realizovane sljedeće aktivnosti:

- Održan je 18. januara seminar na temu: Evropske integracije, rodna ravnopravnost i decentralizacija. Seminar je organizovao Nansen dijalog centar u okviru projekta Škola demokratskog rukovođenja, a uz podršku Instituta za otvoreno društvo- Predstavništvo Crna Gora. Na seminaru je sekretar Sekretarijata za evropske integracije predstavila proces evropskih integracija u Crnoj Gori, kao i rad Sekretarijata.
- U Sekretarijatu za evropske integracije održana je 11. februara pres konferencija povodom početka Twining projekta Pravna harmonizacija. Cilj konferencije je bio da se medijima, a potom i ukupnoj javnosti predstave projekat i rezultati koji se žele postići. Na konferenciji su govorili potpredsjednica Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović, šef Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori ambasador Leopold Maurer i vođa Twining projekta sa slovenačke strane Andrej Engelman.
- Od 24. do 26. februara, na poziv britanskog ministra za Evropu Karolajn Flint, potpredsjednica Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović boravila je u radnoj posjeti Velikoj Britaniji. Potpredsjednica je učestvovala na okruglom stolu na Univerzitetu London School of Economics – LSE, sa akademikima sa univerziteta na temu: Crna Gora i EU. Održala je i javno tematsko predavanje na temu: EU i Zapadni Balkan u 2009.- problematični slučajevi i dosadne zemlje, koje je bilo posvećeno progresu Crne Gore ostvarenom u procesu evropskih integracija, u širem kontekstu evrointegracija Zapadnog Balkana.
- Tokom 25. i 26. februara u posjeti Sekretarijatu za evropske integracije boravila je delegacija Republike Hrvatske, predvođena glavnim pregovaračem sa EU Vladimirom Drobnjakom. Posjeta je organizovana s ciljem unaprjeđenja bilateralne saradnje kroz razmjenu informacija i iskustava iz procesa evropskih integracija. Šef delegacije je održao sastanak sa članovima Komisije i grupa za evropske integracije, kao i koordinatorima pregovaračkih poglavlja iz svih relevantnih organa državne uprave. Tokom posjete hrvatske delegacije, održani su sastanci i sa predsjednikom Skupštine Crne Gore, predstavnicima Nacionalnog savjeta za evropske integracije i Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije Skupštine Crne Gore.

- Nastavljen je godišnji projekat redovnih razgovora istaknutih aktera procesa evropskih integracija sa predstavnicima medija iz Crne Gore, koji se realizuje u saradnji sa Fondacijom „Konrad Adenauer“. U okviru ovog projekta, SEI i Fondacija „Konrad Adenauer“ organizovali su 12. marta 2009. godine radni doručak sa novinarima na temu: Četvrti izvještaj o realizaciji mjera iz inoviranog Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period od 1. jula do 31. decembra 2008. godine. Tom prilikom, sa novinarima su razgovarali potpredsjednica Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović, ministar pravde Miraš Radović i načelnik Odsjeka Uprave policije za suzbijanje privrednog kriminala Petko Spasojević.
- U martu 2009. godine u Varšavi je u organizaciji ESI (European Stability Initiative) iz Berlina, održana konferencija na kojoj su učestvovali predstavnici Ministarstva inostranih poslova. Tema je bila: „Communicating Europe“, a učestvovali su predstavnici zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU iz Hrvatske, Makedonije, Albanije, Crne Gore, Srbije i BiH. Cilj konferencije bio je da se visoki državni službenici, rukovodioci u državnim organima koji se bave integracijom u EU, upoznaju sa percepcijom daljeg proširenja EU sa stanovišta donosioca političkih odluka, medija i interesnih grupa u Poljskoj, kao i da razmijene mišljenja i iskustva o procesu evropskih integracija.
- Na Regionalnoj konferenciji za energetska sigurnost i energetska efikasnost 19. i 20. marta učestvovala je pomoćnik sekretara za evropske integracije Vanja Grgurović i održala izlaganje na temu: Crna Gora i proces evropskih integracija.
- Potpredsjednica Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović učestvovala je 23. marta na panel diskusiji: Crna Gora – zemlja mogućnosti?. Panel su organizovali Evropski fond za Balkan, u saradnji sa Evropskim pokretom u Crnoj Gori. Diskusija je bila usmjerena na istraživanje stavova javnog mnjenja koje je uradio Galup Balkan monitor, a nudi pregled stavova i percepcije građana zemalja Zapadnog Balkana o pitanjima vezanim za pridruživanje Evropskoj uniji.
- U oblasti izdavaštva, Sekretarijat za evropske integracije je u februaru 2009. godine štampao publikaciju TAIEX instrument – Kratkoročna pomoć za dugoročne rezultate. Publikacija je štampana u 300 primjeraka i distribuirana zaposlenima u državnim organima i predstavnicima nevladinih organizacija.
- U organizaciji Sekretarijata za evropske integracije, 26. marta organizovana je prezentacija TAIEX instrumenta za službenike organa državne uprave. Nacionalni koordinator za TAIEX instrument u SEI upoznao je predstavnike resornih ministarstva sa osnovnim namjenama TAIEX-a, ciljnim grupama, procedurom popunjavanja zahtjeva za pružanje tehničke podrške, kao i procedurom donošenja odluke na zahtjev aplikanta.
- U okviru saradnje SEI sa fakultetima, dogovoreno je da 30 studenata završne godine Fakulteta političkih nauka stažiraju u Sekretarijatu za evropske integracije. Ovakav vid saradnje je prilika da se studentima predstavi rad i nadležnosti SEI, kao i da dobiju detaljniji uvid u proces evropskih integracija Crne Gore.

9.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke tokom perioda na koji se odnosi izvještaj bile su prevashodno usmjerene ka usavršavanju državnih službenika tj. polaznika obuke za aktivnosti koje predstoje u toku pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, a posebno za odgovaranje na Upitnik Evropske komisije i dalju harmonizaciju nacionalnih propisa. Stoga je organizovano je više hronološki pobrojanih obuka.

- Sekretarijat za evropske integracije, u saradnji sa InWentom organizovao je 28. i 29. januara seminar na temu: Prenošenje i implementacija politike EU u oblasti upravljanja otpadom. Polaznici seminara bili su službenici Ministarstva turizma i zaštite životne sredine, Agencije za zaštitu životne sredine i predstavnici opština.
- U Podgorici je 12. februara održan seminar na temu: Pravila transpozicije pravnih akata i izjava i Tabela uskladenosti, u organizaciji TRIM MNE, projekta EU kojim upravlja Delegacija Evropske komisije u Podgorici, u saradnji sa Sekretarijatom za evropske integracije. Cilj seminara bio je upoznavanje administracije sa pravilima transpozicije, kao i sa izjavom i tabelom usklađenosti.
- Od 16. do 19. februara u Upravi za kadrove je, u organizaciji Sekretarijata za evropske integracije i Programa za jačanje kapaciteta – CDP, održan seminar, tj. obuka za upotrebu WordFast-a. Predavač na seminaru bila je Ljerka Polegubić iz Zagreba, a polaznike su činili službenici Sekretarijata za evropske integracije, Odjeljenje za koordinaciju prevođenja i spoljni prevodioci koje SEI angažuje.

Od 27. februara do 1. marta i od 6. marta do 8. marta, u organizaciji NVO Centar za razvoj nevladinih organizacija, organizovan je seminar: Pisanje projekata. Polaznici su bili kontakt osobe u organima državne uprave za saradnju sa NVO sektorom.

Od 5. do 7. marta u Budvi je održan seminar na temu: Proces programiranja nacionalnog programa IPA 2009, kojem su prisustvovali predstavnici institucija – korisnika programa IPA 2009 i Sekretarijata za evropske integracije. Seminar je organizovan kroz podršku Programa jačanja kapaciteta (Capacity Development Program – CDP), na kojem se diskutovalo o iskustvima u regionu u organizovanju procesa programiranja, zatim o glavnim aktivnostima jedinica za provođenje projekata, sadržaju opisa projekata, upravljanju u projektnom ciklusu, kao i o aktivnostima koje prethode i slijede potpisivanju finansijskog sporazuma za sprovođenje nacionalnog programa IPA 2009.

Od 11. januara do 7. marta realizovan je Program obuke za mlade diplomate i državne službenike koji su uključeni u proces integracije Crne Gore u Evropsku uniju, na Diplomatskoj akademiji u Beču (Training Programme for Junior diplomats and public servants involved in Montenegro's Integration Process to the EU). Akademiju je pohađalo 18 službenika iz različitih institucija, pri čemu su tri službenika predstavljala Sekretarijat za evropske integracije.

U Budvi je 26. i 27. marta održana Konferencija o reformi javne uprave i evropskim integracijama, koju su organizovali Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave i SIGMA (Zajednička inicijativa OECD i EU za podršku unaprijeđenju javne uprave). Na konferenciji su razmatrani ciljevi reforme uprave, kao i potreba podizanja svijesti o principima na kojima je zasnovan evropski administrativni prostor i implikacije u procesu usklađivanja radi članstva u Evropskoj uniji. U radu konferencije učestvovali su predstavnici relevantnih ministarstava i drugih državnih organa Crne Gore, i predstavnici SIGMA i ugledni međunarodni eksperti za oblast javne uprave.

Kao pripremu za Upitnik, Sekretarijat za evropske integracije je, u saradnji sa NVO Evropski pokret u Crnoj Gori i Fondacijom „Fridrih Ebert“, organizovao niz seminara za službenike državne uprave:

- Priprema različitih struktura Vlade Crne Gore za proces odgovaranja na Upitnik Evropske komisije - Poljoprivreda i povezane strukture, održan je 6. i 7. februara. Učestvovali su predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Veterinarske i Fitosanitarne uprave i SEI. Predavač je bila glavni pregovarač Hrvatske za oblast poljoprivrede Ružica Gelo.
- Priprema različitih struktura Vlade Crne Gore za proces odgovaranja na Upitnik Evropske komisije – javno zdravstvo, održan je 13. i 14. februara. Predavanja je držao Dragan Tilev, ekspert za evropska pitanja i pridruživanje EU. Prisustvovali su predstavnici Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja, Instituta za javno zdravlje, Sanitarne inspekcije, Zavoda za transfuziju krvi i Sekretarijata za evropske integracije.
- Priprema različitih struktura Vlade Crne Gore za proces odgovaranja na Upitnik EK - Ministarstvo finansija, Ministarstvo za ekonomski razvoj i povezane strukture, za oblast unutrašnjeg tržišta i konkurencije, održan je 6. i 7. marta. Predavanja je držao Dragan Tilev, ekspert za evropska pitanja i pridruživanje EU. Seminaru su prisustvovali predstavnici Ministarstva za ekonomski razvoj, Zavoda za metrologiju, Instituta za standardizaciju, Akreditacionog tijela Crne Gore i Sekretarijata za evropske integracije.
- Priprema različitih struktura Vlade Crne Gore za proces odgovaranja na Upitnik EK – Ministarstvo finansija, Ministarstvo za ekonomski razvoj i povezane strukture, za oblast industrije, trgovine, carina i poreza, održan je 13. i 14. marta.. Na seminaru je predstavljeno iskustvo Makedonije u fazi odgovaranja na Upitnik.

U oblasti programa prekogranične saradnje u prvom kvartalu realizovan je niz seminara i foruma o kojima se detaljniji izvještaj nalazi u poglavlju 7.2. II komponenta IPA – regionalna i prekogranična saradnja.

Izdvajamo i sljedeće aktivnosti tokom prvog kvartala:

- Predstavnici Sekretarijata za evropske integracije i Uprave za kadrove održali su 20. februara, sastanak sa poljskim ekspertom za obuku državnih službenika Joannom Skoczek. Predmet razgovora bilo je definisanje ciljnih grupa i modela obuke, kao i stvaranje zajedničke platforme za osnovne potrebe edukacije.

- Od 9. do 13. februara predstavnik Sekretarijata za evropske integracije stažirao je u okviru Ministarstva pravde Latvije. Ovo stažiranje je omogućeno preko TRIM MNE projekta EU kojim upravlja Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori, a implementira ga konzorcijum na čelu sa GTZ. Glavne teme su bile unutrašnja organizacija i sistematizacija ministarstva, koordinacija EU poslova u okviru ministarstva, izrada novih strategija i projekata, glavne aktivnosti koje su preduzete prije pristupanja Latvije EU, proces izrade nacionalne pozicije Latvije u pogledu novog predloga Evropske komisije i dr.

U periodu na koji se odnosi ovaj izvještaj službenici SEI su pohađali sljedeće obuke koje je organizovala Uprava za kadrove:

- Radionica na temu: Kako privući i zadržati najbolji kadar u državnoj upravi, kojoj su prisustvovala kontakt osobe za saradnju sa UZK u organima državne uprave, održana je 12. februara.
- U Podgorici je 13. februara održan okrugli sto na temu: Izgradnja kapaciteta i boljeg učinka javne uprave upravljanje radnim učinkom i ocjenjivanje rada. Seminar je otvorio šef Delegacije EK u Crnoj Gori Leopold Maurer.
- U Budvi je 26. i 27. februara organizovana radionica za službenike državnih organa odgovorne za koordinaciju implementacije sistema ocjenjivanja rada u ustanovama u kojima rade. Izlagači su bili predstavnici Uprave za kadrove, međunarodni i lokalni eksperti Human Dynamics-a i predstavnik Svjetske banke u Crnoj Gori.
- Od 23. do 27. marta 2009. godine realizovana je obuka za korisnike Kadrovskog informacionog sistema. Cilj je bio da se korisnici osposobe za korišćenje aplikacije za upravljanje kadrovima i vođenje evidencije, kako bi se aktivno uključili u proces imlementacije Kadrovskog informacionog sistema.

10.

PROJEKTI PODRŠKE

10.1. TVINING PROJEKAT „Izgradnja institucionalnih kapaciteta u procesu evropskih integracija“

Tvining program (Jačanje institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija) nastao je kao potreba zemalja koje teže da postanu članice Evropske unije da kreiraju ili prilagode svoju administraciju i institucije, kako bi ispunile zahtjeve za članstvo u EU. Od aprila 2006. do marta 2009. godine Sekretarijat za evropske integracije bio je korisnik Tvining programa koji je realizovan u saradnji sa vladama Slovenije i Francuske, sastojao se od sedam komponenti: 1. procjena institucija; 2. strateški plan za nadležne organe, uključujući i jačanje institucija, strukturnu reorganizaciju i promjenu upravnih procedura; 3. komunikacija, razmjena informacija i koordinacija među ključnim organima; 4. obuka; 5. strategija EU i izrada nacionalnog programa za usvajanje prava EU; 6. upravljanje projektima i realizacija fondova; 7. praćenje i kvalitetno upravljanje.

U okviru četvrte komponente organizovana je završna posjeta posvećena pripremi strateškog plana za dugoročni sistem treninga u vezi evropskih integracija. U okviru pete komponente organizovane su posjete eksperata koje su bile usmjerene na kompletiranje baze zakonodavstva i realizaciju aneksa zakonodavstva, pripremu nacrtu dokumenta u vezi finansijskih tokova i pripremu Odjeljenja za prevođenje nacionalne verzije prava EU. U okviru šeste komponente za službenike Ministarstva finansija, Državne revizorske institucije i SEI organizovan je seminar u Ljubljani. Slovenački eksperti predstavili su planiranje i izvođenje budžeta u vezi pretpristupnih fondova EU, kao i njihov unutrašnji i spoljni nadzor. Učesnici seminara su posjetili i slovenački CFCU. U okviru sedme komponente eksperti iz Slovenije su držali obuku službenicima SEI i Sekretarijata za zakonodavstvo u vezi novih uputstava za izjavu o usklađenosti.

U Podgorici je 26. januara održana sjednica Nadzornog odbora Tvining projekata, na kojoj je usvojen 10. kvartalni izveštaj i definisan plan rada do kraja marta, a 19. marta u Beogradu je održana posljednja sjednica Nadzornog odbora i usvojen 11. kvartalni izveštaj. Na taj način je 27. marta 2009. završen Tvining program (Jačanje institucionalnih kapaciteta za proces evropskih integracija) koji je značajno pomogao pri uspostavljanju struktura, izradi NPI, pripremi za IPA implementaciju, odnosno sveobuhvatnim pripremama Crne Gore za članstvo u EU.

10.2. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“

Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori zvanično je 6. februara potvrdila početak novog Tvinig projekata „Pravna harmonizacija“, koji će u razdoblju od 21 meseca izvoditi eksperti iz Slovenije, dok će u ime Crne Gore saradivati Sekretarijat za evropske integracije, Sekretarijat za zakonodavstvo i Skupština Crne Gore, a indirektni korisnici će biti resorna ministarstva i drugi segmenti uprave. Projekat će biti finansiran iz sredstava nacionalnog programa IPA 2007 u vrijednosti 1,1 milion eura.

Projekat se sastoji od četiri komponente. Prva se odnosi na Sekretarijat za evropske integracije i resorna ministarstva, kao glavne korisnike projekta. Druga komponenta je posvećena uspostavljanju odsjeka za koordinaciju prevođenja u okviru SEI, kao i pripremi i organizaciji procesa prevođenja prava EU na crnogorski jezik. Treća komponenta je vezana za Sekretarijat za zakonodavstvo i jačanje njegovih kapaciteta, dok je četvrta posvećena Skupštini Crne Gore, i to njenim aktivnostima u kontekstu integracije Crne Gore u EU, posebno ključnih skupštinskih tijela koja se bave pitanjima EU.

Zvanični početak projekta bio je organizovan 11. februara u Podgorici. Sastanak su otvorili potpredsjednik Vlade za evropske integracije prof. dr Gordana Đurović, šef Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori ambasador Leopold Maurer, dok je vođa ovog Tvinig projekta Andrej Engelman upoznao učesnike sa glavnim informacijama u vezi sa projektom.

10.3. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

Program za razvoj kapaciteta - CDP u kontinuitetu usmjerava aktivnosti na podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u Crnoj Gori za proces evropskih integracija. Najveću pažnju CDP je posvetio jačanju kapaciteta za programiranje evropske podrške preko Instrumenta za pretprijetupnu pomoć - fonda IPA, ostvarujući poseban projekat koji finansira Evropska unija. Ovim projektom je obezbijedena ekspertska podrška Sekretarijatu za evropske integracije, resornim ministarstvima i drugim državnim organima, radi građenja i jačanja kapaciteta za pravovremeno i kvalitetno programiranje i sprovođenje projekata iz prve komponente fonda IPA. Nakon što su, uz podršku CDP-a, pripremljeni opisi projekata (project fiche) za nacionalni program IPA 2009, CDP je od 5. do 7. marta organizovao seminar s ciljem jačanja kapaciteta SEI, resornih ministarstava i drugih državnih institucija za mplementaciju projekata IPA.

U skladu sa dodatnim zahtjevima Delegacije Evropske komisije u Podgorici, CDP je tokom ovog perioda angažovao međunarodnog eksperta radi podrške Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u izradi projekta rehabilitacije seoskih puteva na teritoriji šest opština (Šavnik, Pljevlja, Bijelo Polje, Rožaje, Berane i Mojkovac). Projekat je vrijedan 1,2 miliona €, a biće finansiran iz preostalih sredstava programa Obnova (CARDS 2000).

Pored toga, CDP je tokom prvog kvartala pružio dodatnu podršku Sekretarijatu za evropske integracije i novim strukturama za upravljanje programima prekogranične saradnje (druga komponenta fonda IPA), u cilju adekvatne pripreme za zadatke koji će uslijediti nakon objavljivanja poziva za projekte u oblasti prekogranične saradnje. Od 25. do 27. marta CDP je organizovao seminar za predstavnike SEI, Centralne jedinice za ugovaranje i finansiranje i novih struktura za upravljanje programima prekogranične saradnje, posvećen razvijanju predloga projekta, popunjavanju aplikacionih formulara i procedurama ugovaranja Evropske unije.

S obzirom na značaj organizovanog i sveobuhvatnog prevođenja prava EU, u ovom periodu CDP je pružio podršku SEI usmjerenu ka jačanju kapaciteta za koordinaciju prevođenja. Od 16. do 20. februara CDP je, u saradnji sa SEI, organizovao obuku 35 prevodilaca za korišćenje WordFast programa, kao izuzetno korisnog kompjuterskog alata. Pored toga, CDP pruža podršku radu na izradi priručnika za prevođenje pravnih akata EU na crnogorski jezik, kao i priručnika za prevođenje crnogorskih pravnih akata na engleski jezik.

CDP je počeo dodatnu podršku Sekretarijatu za evropske integracije u organizacionim i tehničkim pripremama za koordinaciju aktivnosti na izradi odgovora na Upitnik Evropske komisije. CDP je angažovao više međunarodnih konsultanata koji će pružiti dodatnu pomoć pri izradi softverskih rješenja za elektronske baze podataka i prenijeti iskustvo u vođenju procesa izrade i prevoda odgovora na Upitnik Evropske komisije.

U toku ovog perioda nastavljena je realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova (MIP). Međunarodni konsultant, kojeg je angažovao CDP, uradio je sveobuhvatnu procjenu unutrašnje organizacione strukture MIP-a, koordinacije aktivnosti diplomatsko-konzularnih predstavništava, kao i sistematizacije poslova. Tako pripremljena analiza obezbijedila je osnov za planiranje buduće podrške daljem jačanju kapaciteta Ministarstva inostranih poslova Crne Gore. Novi projektni dokument pripremljen je tokom prvog kvartala, a u toku je rad na obezbjeđivanju sredstava za njegovu realizaciju. Ključne aktivnosti ovog projekta usmjerene su na dodatnu specifičnu obuku zaposlenih, razvoj novih organizacionih struktura i institucionalnih mehanizama u MIP-u.

CDP je privedo kraju poseban projekat usmjeren na jačanje kapaciteta za procjenu kvaliteta uprave u Crnoj Gori, prevashodno sa stanovišta ispunjavanja političkih kopenhaških kriterijuma. Kancelarija Nacionalnog demokratskog instituta u Podgorici je analizirala relevantnu dokumentaciju, pripremila metodologiju i obavila neposredna istraživanja kvaliteta uprave u Crnoj Gori. Ključna partnerska uloga i nadzor nad ovim poslom povjereni su Nacionalnom savjetu za evropske integracije, koji je u više navrata informisan i konsultovan o raznim fazama toka ovog pilot istraživanja, posebno u vezi indikatora i metodologije rada na procjeni kvaliteta uprave. U narednom periodu pilot studija će biti predstavljena ukupnoj javnosti sa ciljem da se slični mehanizmi uspostave i na lokalnom nivou radi praćenja kvaliteta uprave na nivou lokalnih samouprava u Crnoj Gori.

CDP je pripremio poseban projekat usmjeren na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju. Ovaj dvogodišnji projekat koji finansira Vlada Holandije, treba da doprinese modernizaciji finansijskog sistema u Crnoj Gori u cilju efikasnije podrške ostvarivanju razvojnih ciljeva, kao što su ekonomski rast i smanjenje siromaštva. Projektni dokument je potpisan 16. marta, čime su se stekli uslovi za početak realizacije.

Angažujući međunarodnog konsultanta, CDP je pružio podršku Upravi za kadrove u izradi Akcionog plana za ostvarivanje Strategije obuke državnih službenika i namještenika u Crnoj Gori za period 2009-2012. CDP je, takođe, angažovao nacionalnog konsultanta sa zadatkom da pomogne Upravi za kadrove u izradi troškovnika aktivnosti planiranih ovim akcionim planom.

CDP je nastavio da razvija strateški partnerski odnos sa ostalim aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta u Vladi Crne Gore za evropske integracije. Takođe, na temelju uspješne saradnje i potrebe za redovnom komunikacijom i zajedničkim planiranjem aktivnosti, predstavnici Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori uključeni su u Izvršni odbor CDP-a.

11.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U periodu obuhvaćenom izvještajem, u kontinuitetu je poštovana obaveza popunjavanja obrasca za ocjenu usklađenosti propisa sa odgovarajućim propisima Evropske unije, koji je uspostavljen radi kvalitetnijih priprema za dalju harmonizaciju domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije. Sekretarijat za evropske integracije dao je mišljenje na 31 nacrt, odnosno predlog zakona i podzakonski akt.

JANUAR		
Redni broj	Naziv	Ministarsvo
1	Predlog zakona o ratifikaciji ugovora između Crne Gore i Malte o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak	MF
2	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o isplati devizne štednje građana položene kod ovlašćenih banaka sa sjedištem van Crne Gore	MF
3	Nacrt zakona o zabrani diskriminacije	MZLJMP
4	Predlog uredbe o zakonskim mjernim jedinicama	MER
5	Odluka o cjenovniku naknade za administriranje radio-frekvencijskog spektra	MSPT
6	Predlog odluke o pristupanju izradi Prostornog plana posebne namjene za Durmitorsko područje	MER

FEBRUAR

Redni broj	N a z i v	Ministarsvo
7	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o podsticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Crne Gore i Kraljevine Danske	MER
8	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o podsticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Crne Gore i Republike Finske	MER
9	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja između Crne Gore i Vlade Katara	MER
10	Predlog zakona o asistiranim reproduktivnim tehnologijama	MZRSS
11	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i Republike Turske	MER
12	Predlog zakona o energetske efikasnosti	MER
13	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o privilegijama i imunitetu Cefta Sekretarijata između Kraljevine Belgije i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Moldavije, Crne Gore, Republike Srbije i Privremene administrativne misije Ujedinjenih nacija 1244,	MER
14	Predlog uredbe o policijskim predstavnicima	MUP
15	Predlog uredbe o poreskim olakšicama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica	MZRSS
16	Predlog uredbe o zaradama i drugim novčanim primanjima pripadnika Vojske Crne Gore, civilne zaštite i zaposlenih za vrijeme učešća u međunarodnim snagama, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu	MO
17	Predlog uredbe o kriterijumima za popunu, pripremanje, obuku i opremanje jedinica Vojske Crne Gore za upotrebu u međunarodnim snagama i za izbor, pripremanje, obuku i opremanje civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave za učešće u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu	MO
18	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o službenim zvanjima lokalnih službenika i namještenika i uslovima za njihovo vršenje u organima lokalne uprave	MUP
19	Predlog uredbe o viznom režimu Crne Gore	MIP
20	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o obilježavanju duvanskih proizvoda kontrolnim akciznim markicama	MF

M A R T		
Redni broj	N a z i v	Ministarsvo
21	Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o osnivanju Regionalne škole za državnu upravu	MUPIJU
22	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o ekonomskoj saradnji između Crne Gore i Republike Mađarske	MER
23	Predlog zakona o izmjeni i dopuni zakona o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine	MTZZS
24	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o ekonomskoj, komercijalnoj i tehničkoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Katara	MER
25	Nacrt zakona o kontroli državne pomoći	MF
26	Predlog uredbe o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru	MF
27	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave stavljanja vozila na tržište, osnivanje sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema	MTZZS
28	Predlog pravilnika o načinu prevoza opasnih materija u željezničkom saobraćaju	MSPT
29	Predlog pravilnika o načinu prevoza opasnih materija u željezničkom saobraćaju	MSPT
30	Predlog odluke o pristupanju izradi Državne studije lokacije za dijelove sektora 43 i 45	MER
31	Predlog odluke o pristupanju izradi Državne studije lokacije za dijelove sektora 47 i 48	MER

12.

PREGLED IMPLEMENTACIJE PROJEKATA IZ IPA PRVE KOMPONENTE

IPA 2007 / PODRŠKA TRANZICIJI I JAČANJE INSTITUCIJA																			
NAZIV PROJEKTA	KORISNIK	IZNOS €	OČEKIVANI DATUM ZA UGOVOR	2008				2009				2010				2011			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
POLITIŠKI KRITERIJUMI																			
REFORMA PRAVOSUĐA																			
Reforma u oblasti pravosuđa (twinning)	Ministarstvo pravde i Pravosudni organi	1.500.000	Okt-08																
Reforme pravde za maloljetnike (grant)	Ministarstvo pravde i Pravosudni organi	500.000	Okt-08																
BORBA PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA I KORUPCIJE																			
Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije (twinning)	Uprava policije, Uprava za sprečavanje pranja novca, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, Policijska akademija	1.200.000	Feb-09																
Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije (radovi)	Uprava policije, Uprava za sprečavanje pranja novca, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, Policijska akademija	300.000	Q4 2009																
Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije (nabavka)	Policijska akademija	1.500.000	Apr-09																
USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA																			
Pravna harmonizacija (twinning)	Sekretarijat za evropske integracije, Sekretarijat za zakonodavstvo, resorna ministarstva, Skupštinski odbor za međunarodne odnose i EU integracije, Skupštinski odbor za ustavna pitanja i za zakonodavstvo	1.100.000	Feb-09																
PODRŠKA CIVILNOM SEKTORU																			
Podrška civilnom društvu (grant)	Organizacije civilnog društva	1.000.000	Avg/ Sept 2009																

EKONOMSKI KRITERIJUMI																							
NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA																							
NQFOA podrška za edukacije (usluge)	Ministarstvo prosvjete i nauke	1.350.000	Jun-09																				
NQFOA podrška edukaciji (nabavka)	Ministarstvo prosvjete i nauke	150.000	Q1 2010																				
RAZVOJ SEKTORA SAOBRAĆAJA																							
Razvoj sektora za transport (usluge 1) - Tehnička pomoć za Ministarstvo saobraćaja	Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, Opština Podgorica	1.200.000	Jun-09																				
Razvoj sektora za transport (usluge 2)		1.000.000	Sep-09																				
Razvoj sektora za transport (radovi)		4.000.000	Dec-08																				
SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA IZ ČLANSTVA																							
JAČANJE KAPACITETA ZA EFIKASNJI I FUNKCIONALNIJI RAD UPRAVE PRIHODA																							
Podrška Upravi za poreze (usluge)	Porezka uprava, Ministarstvo finansija	800.000	Avg-09																				
Podrška Upravi za poreze (nabavka)		100.000	Jan-09																				
RAZVOJ INFRASTRUKTURE KVALITETE																							
Razvoj infrastrukture kvalitete u Crnoj Gori (usluge)	Ministarstvo za ekonomski razvoj	1.000.000	Avg/Sep 09																				
Razvoj infrastrukture kvalitete u Crnoj Gori (nabavke)		500.000	Okt-09																				
Razvoj infrastrukture kvalitete u Crnoj Gori (radovi) – Ovaj projekat je zamjenjen nabavkom		500.000	Okt-09																				
DALJI RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA JAVNIH NABAVKI																							
Javne nabavke (usluge)	Komisija za javne nabavke	1.100.000	Apr-09																				
Javne nabavke (nabavke)		150.000	Q4 2009																				
IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA																							
Identifikacija životinja i registracija - II faza (nabavke)	Ministarstvo poljoprivrede šumarstva, i vodoprivrede, Veterinarska uprava	1.000.000	Jun-09																				
Identifikacija životinja i registracija – II faza (nabavke 1)		340.000	Dec-09																				
Identifikacija životinja i registracija- II faza (nabavke 2)		60.000	Dec-09																				
APROKSIMACIJA EU STANDARDA U STATISTICI																							
Aproksimacija EU standarda u statistici	Monstat	800.000	Jun-09																				
PODRŠKA SPROVOĐENJU UGOVORA ENERGETSKE ZAJEDNICE																							
Podrška za sprovođenje Ugovora energetske zajednice	Ministarstvo za ekonomski razvoj, Regulatorna gencija za energetiku, EPCG	1.500.000	Sep-09																				
PODRŠKA PRIPREMI PROJEKATA I REZERVA																							
PODRŠKA PRIPREMI PROJEKATA		620.504																					
REZERVA		600.000																					
UKUPNO		23.870.504																					

IPA 2008 / PODRŠKA TRANZICIJI I JAČANJE INSTITUCIJA

NAZIV PROJEKTA	KORISNIK	IZNOS €	OČEKIVANI DATUM ZA UGOVOR	2008				2009				2010				2011			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
POLITIČKI KRITERIJUMI																			
LOKALNA SAMOUPRAVA																			
Podrška reformi lokalne samouprave (grant)	Opštine, Ministarstvo finansija, MUP, Koordinacioni odbor za reformu samoupravu, Zajednica opština	1.500.000	Apr-09																
Podrška reformi lokalne samouprave (uслугe)		650.000	Okt-09																
Podrška reformi lokalne samouprave (grant)		3.500.000	Q3 2010																
IZBJEGLICE																			
Trajna rješenja za izbjeglice i raseljena lica u Crnoj Gori (grant)	Zavod za zbrinjavanje izbjeglica	1.500.000	Sep-09																
RADIO TELEVIZIJA CRNE GORE																			
Podrška transformaciji Radio televizije Crne Gore u službi javnog servisa (nabavka)	RTCG	1.250.000	Jul-09																
EKONOMSKI KRITERIJUMI																			
TRŽISTE RADA																			
Reforma tržišta rada i razvoj radne snage	Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete i nauke, ZZCG	1.800.000	Okt-09																
MALA I SREDNJA PREDUZEĆA																			
Poboljšanje poslovnog okruženja za mala i ruralna preduzeća (uслугe)	Ministarstvo za ekonomski razvoj, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	1.200.000	Okt-09																
ZASTITA ŽIVOTNE SREDINE																			
Jačanje infrastrukture za životnu sredinu (radovi)	Opština Nikšić, Vodovod i kanalizacija	3.500.000	Sep-09																
Podrška upravljanju životnom sredinom (twinning)		1.000.000	Q3 2009																
SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA IZ ČLANSTVA																			
RURALNI RAZVOJ																			
Podrška uspostavljanju IPA ruralnog programa razvoja i implementacionog sistema (twinning)	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	1.500.000	Q3 2009																
BEZBJEDNOST HRANE																			
Razvoj bezbjednosti hrane (uслугe)	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja	1.500.000	Sep/Okt-09																
Razvoj bezbjednosti hrane (nabavka)		500.000	Q2 2010																

ISKORJENJIVANJE ŽIVOTINJSKIH BOLESTI												
Kontrola i suzbijanje životinjske (svinjske) bolesti u Crnoj Gori (usluge)	Veterinarska uprava Crne Gore	1.000.000	Sep-09									
Kontrola i suzbijanje životinjske (svinjske) bolesti u Crnoj Gori (nabavka)		500.000	Q1 2010									
INTEGRISANO UPRAVLJANJE GRANICAMA												
Podrška za razvoj integralnog upravljanem granicom (ugovor o izvođenju radova)	Uprava carina, Ministarstvo finansija	2.450.000	Q1 2010									
MIGRACIJE												
Podrška menadžmentu za migracije (grant)	MUP, Uprava policije	1.000.000	Apr-09									
CARINE												
Podrška carinama (twinning)	Uprava carina, Ministarstvo finansija	1.000.000	Q3 2009									
FINANSIJSKI REGULATORI												
Jačanje regulatornih i kontrolnih kapaciteta finansijskih regulatora (twinning)	CBCG, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za kontrolu osiguranja	1.200.000	Q3 2009									
Podrška pripremi projekata		800.000										
Mjere podrške		800.000										
UKUPNO		26.800.000										

IPA 2009 / PODRŠKA TRANZICIJI I JAČANJE INSTITUCIJA

NAZIV PROJEKTA	KORISNIK	IZNOS €	OČEKIVANI DATUM ZA UGOVOR	2008				2009				2010				2011			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
POLITIČKI KRITERIJUMI																			
REFORMA PRAVOSUĐA																			
Podrška implementaciji novog zakona o krivičnom postupku (twinning)	Ministarstvo pravde	800.000	Q1/Q2 2010																
Podrška implementaciji novog zakona o krivičnom postupku (nabavka)		200.000	Q4 2010																
POLICIJA																			
Jačanje kapaciteta policijske uprave (twinning)	Policijska uprava	1.250.000	Q1/Q2 2010																
Jačanje kapaciteta policijske uprave (nabavka)		750.000	Q4 2010																
AZIL																			
Podrška Centru za azilante (radovi)	Zavod za zbrinjavanje izbjeglica	250.000	Q4 2010																
Podrška Centru za azilante (nabavka)		200.000	Dec-09																
ZAŠTITA PODATAKA LIČNOSTI																			
Sprovođenje strategije zaštite podataka ličnosti (twinning)	MUP	700.000	Q1/Q2 2010																
PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA																			
Razvoj civilnog društva (grant)	Organizacija civilnog društva	2.200.000	Q2 2010																
EKONOMSKI KRITERIJUMI																			
TRŽIŠTE RADA																			
Strategija razvoja (2010-2015) i Nacionalni plan razvoja Crne Gore (twinning)	Sekretarijat za razvoj	1.000.000	Q1/Q2 2010																
TRANSPORT																			
Glavna rekonstrukcija glavne željezničke linije Bar-Vrbnica (granica sa Srbijom) (radovi)	Ministarstvo saobraćaja	5.000.000	Q1 2010																
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE																			
Projekat za životnu sredinu i upravljanje čvrstim otpadom - dio projekta (radovi)	Ministarstvo turizma i životne sredine	1.370.000	Q1/2010																
Projekat za životnu sredinu i upravljanje čvrstim otpadom - dio projekta (radovi)		2.630.000	Q4 2010																
Usklađivanje zakonodavstva u oblasti zaštite životne sredine (twinning)		800.000	Q1/Q2 2010																

Crna Gora
Ministarstvo za evropske integracije

ŠESTNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
APRIL – JUN 2009. GODINE

PODGORICA
jul 2009. godine

SADRŽAJ

UVOD	187
1. POLITIČKI DIJALOG	189
2. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	190
3. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA	192
4. IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE	194
4.1. Drugi sastanak Privremenog pododbora i Unaprijeđenog stalnog dijaloga za trgovinu, industriju, carine i poreze.....	194
4.2. Drugi sastanak Privremenog pododbora i sektorskog sastanka Unaprijeđenog stalnog dijaloga za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku.....	195
4.3. Drugi sastanak Privremenog odbora i sedmi plenarni Unaprijedjeni stalni dijalog..... Može se zaključiti da je kalendar događaja Crna Gora – EU, planiran za 2009. godinu, što se tiče praćenja implementacije SSP, u potpunosti realizovan u prvoj polovini godine, što je potvrdilo zajednička očekivanja da Crna Gora ispunjava svoje obaveze po SSP i da je za drugu polovinu godine planiran rad na odgovorima iz Upitnika EK	196
4.4. Sastanak unaprijeđenog stalnog dijaloga Crna Gora – EK u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti.....	197
5. PRIPREME ZA ODGOVARANJE NA UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE	199
6. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	200
6.1. I KOMPONENTA IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	200
6.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja.....	206
7. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM	209
8. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	213
9. PROJEKTI PODRŠKE	215
9.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“	215
9.2. Program za razvoj kapaciteta – CDP.....	215
9.3. Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX).....	217
10. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	218

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Službeni list Crne Gore br. 02/08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu šesnaestog izvještaja nalaze se najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. aprila do 30. juna 2009. godine.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, sa druge strane, zaključen 15. oktobra 2007. godine kojim je Crna Gora ušla u prvu, zvaničnu fazu institucionalizacije svojih odnosa sa EU, do pripreme 16. Kvartalnog izvještaja ratifikovalo je 20 država članica EU. U prethodnom periodu, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i Evropskih zajednica ratifikovali su parlamenti Estonije (2007. godine), Slovenije, Mađarske, Bugarske, Danske, Austrije, Slovačke, Portugalije, Letonije, Kipra, Malte (2008. godine), zatim Rumunije, Holandije, Poljske, Češke, Litvanije, Švedske, Španije i Finske u prvom kvartalu 2009, kao i Irske, Luksemburga, Njemačke i Francuske u drugom kvartalu 2009. godine. Očekuje se da će to uskoro uraditi i četiri preostale zemlje EU – Belgija, Italija, Velika Britanija i Grčka.

Iz perioda na koji se odnosi izvještaj svakako treba izdvojiti sljedeće:

- Na zasjedanju 23. aprila 2009. godine u Luksemburgu, Savjet ministara EU, odlučio je da pokrene proceduru shodno članu 49 Ugovora o EU i zatraži od Evropske komisije da podnese Savjetu mišljenje o crnogorskom zahtjevu za članstvo. Podsjećamo da je zahtjev Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji, 15. decembra 2008. godine u Parizu, predao premijer Crne Gore Milo Đukanović, predsjedniku Francuske, tada predsjedavajuće zemlje EU, Nikoli Sarkozyju.
- Na sjednici Skupštine Crne Gore od 10. juna 2009. godine, izabrana je 38. Vlada Crne Gore.
- Na prvoj redovnoj sjednici, održanoj 15. juna 2009. godine, Vlada Crne Gore je prioritetom svog rada u predstojećem mandatu odredila obavezu Crne Gore za nastavkom rada na planu reformisanja i prilagođavanja državnog sistema standardima Evropske Unije i NATO-a. S tim ciljem, Vlada je zadužila nadležne resore da u najkraćem roku u skladu sa novom organizacijom pripreme sva akta za što efikasniji i kvalitetniji rad.
- U skladu sa novom organizacijom Vlade Crne Gore Sekretarijat za evropske integracije reformisan je u novoosnovano Ministarstvo za evropske integracije.

1.

POLITIČKI DIJALOG

Ministar inostranih poslova Milan Roćen učestvovao je 1. maja 2009. godine na međunarodnom skupu u Pragu, pod nazivom: „Od pada Gvozdene zavjese 1989. do proširenja EU 2004. godine“, koji su organizovali češko predsjedništvo EU i Evropska komisija. Osim učešća na konferenciji, ministar Roćen je imao i susrete s komesarom Olijem Renom, vicepremijerom Aleksandrom Vondrom i ministrom inostranih poslova Karelom Švarcenbergom, koji su i ovom prilikom pozdravili rezultate koje je Crna Gora u kratkom vremenu ostvarila u procesu evropskih integracija, kao što su i potvrdili da Crna Gora može računati na dalju pomoć i podršku za aktivnosti u novoj fazi nakon procesuiranja crnogorske aplikacije za članstvo u EU.

Pored navedenog, predstavnici Ministarstva inostranih poslova ostvarivali su redovne kontakte s predstavnicima Evropske komisije i zemalja članica EU u kojima je dodatno predstavljen napredak Crne Gore u evropskoj integraciji i razmatrane buduće aktivnosti i saradnja u ovoj oblasti.

2.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

Nakon sedmog sastanka radne grupe za pristupanje Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) 7. novembra 2008. godine, konsolidovana ponuda Crne Gore (koju čine: predlog završnog izvještaja, usaglašene ponude za robe i ponude za usluge, kao i ostali pristupni dokumenti) pripremljena je u Sekretarijatu STO i stavljena na uvid državama članicama STO na konačnu verifikaciju, 12. decembra 2008. godine, sa planom da proces pristupanja bude okončan do sjednice Generalnog savjeta STO, 3. februara 2009. godine.

Međutim, sredinom jednomjesečnog verifikacionog procesa (19. decembra 2008. godine) Ukrajina, koja je postala 152. članica STO maja 2007. godine, uputila je Crnoj Gori zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora i time napravila presedan u dosadašnjoj praksi pristupanja STO, da se ovakav zahtjev pošalje u toku verifikacionog procesa, na bazi već dostupne i usaglašene konsolidovane ponude. Uslijedio je snažan diplomatski manevar Crne Gore, koji je podržan od strane Sekretarijata STO i Evropske komisije, ali Ukrajina je čvrsto ostala pri zahtjevu da formalno ima pravo na to i insistirala na otvaranju pregovora.

Komesar za trgovinu EK, Ketrin Ešton, poslala je pismo potpredsjedniku Vlade Ukrajine, 15. januara 2009.godine, zalažući se za što skorije okončanje dijaloga Crne Gore i Ukrajine, odnosno završetak procesa pristupanja. Pošto te aktivnosti nisu rezultirale uspjehom, u smislu odustajanja Ukrajine od zahtjeva za pregovore, Crna Gora je odgovorila na zahtjev Ukrajine 15. januara 2009. godine. Ukrajina je dostavila novi zahtjev 21. januara, a Crna Gora je poslala drugi odgovor 30. januara. Uslijedila je runda bilateralnih pregovora u Ženevi od 3. do 4. februara 2009. godine. Crnogorska strana, koja je prihvatila ono što je bilo moguće, ponudila je zaključenje pregovora, što Ukrajina nije prihvatila, čak ni uz posredovanje generalnog direktora STO Paskala Lamija.

Predsjednik EK, Hoze Manuel Baroso, takođe je pružio podršku Crnoj Gori, pismom predsjednici Ukrajinske Vlade, Juliji Timošenko. Ukrajina je poslala novi, treći zahtjev (18. februara 2009. godine) za robe i sektorske inicijative, a 23. februara za usluge. Zahtjev je dijelom bio i veći u odnosu na prethodni, što je takođe neuobičajeno u praksi pregovaranja. Crna Gora je odgovorila već 5. marta, trećim pismom, prihvatajući još neke manje dodatne liberalizacije tržišta, kako roba, tako i usluga. Iako je nekoliko puta urgirano za odgovor ukrajinske strane, isti je stigao tek 30. aprila 2009. godine. Crna Gora je na zahtjeve odgovorila 3. juna po četvrti put, dok je peto ukrajinsko pismo dostavljeno 6. jula 2009. godine.

Imajući u vidu stav Crne Gore da je Ukrajini dostavljen prihvatljiv odgovor na do sada postavljene zahtjeve, predloženo je održavanje bilateralnih pregovora u periodu od 13. do 16. jula 2009. godine u Kijevu.

Očekuje se veće uključenje Sekretarijata STO i Evropske komisije u narednom periodu, kako bi se bilateralni pregovori sa Ukrajinom okončali i Crna Gora postala punopravna članica STO.

U okviru redovnih konsultacija sa Evropskom komisijom u vezi sa procesom pristupanja STO, potpredsjednik Vlade Crne Gore za evropske integracije Gordana Đurović, 26. februara 2009. godine, tokom radne posjete Briselu, imala je sastanke u Generalnoj direkciji za trgovinu sa direktorima Direkcije za STO Evom Sinovjec i Direkcije za bilateralne odnose Sajnom Rac, posvećene daljoj dinamici procesa pristupanja Crne Gore STO i statusu bilateralnih pregovora sa Ukrajinom.

3.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

Evropska komisija je, u novembru 2008. godine, sačinila Nacrt procjene o ispunjavanju uslova iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima za države Zapadnog Balkana na osnovu pojedinačnih izvještaja o spremnosti koje su države Zapadnog Balkana podnijele do 30. septembra 2008. godine. Potom su iz Evropske komisije zatražene dodatne informacije i novi podaci, a ekspertske misije su, u prvom kvartalu 2009. godine, ostvarile neposredan uvid u svim državama Zapadnog Balkana.

Na tom osnovu, Evropska komisija je, u maju 2009. godine, ažurirala svoje ocjene o implementaciji obaveza iz Mapa puta, a zatim ih, kroz odgovarajući izvještaj, predstavila državama članicama Evropske unije.

Izvještaj Evropske komisije o ažuriranoj ocjeni implementacije Mape puta za liberalizaciju viznog režima nije dostavljen Crnoj Gori, kao ni drugim državama Zapadnog Balkana. Međutim, na Internet prezentaciji ESI – European Stability Inicijative (Evropska inicijativa za stabilnost), objavljen je Izvještaj o ažuriranoj ocjeni implementacije Mape puta za liberalizaciju viznog režima za sve zemlje regiona, na bazi kog su nastavljene aktivnosti u Vladi na ispunjavanju svih preostalih obaveza.

Izvještaj je strukturiran tako što se u okviru svakog bloka prvo daje generalna ocjena u pogledu stepena ispunjenosti kriterijuma, koja se zatim detaljnije elaborira, uz prikaz ključnih nalaza prve procjene/ izvještaja EK iz novembra 2008. godine u cilju lakšeg praćenja progressa. Pritom, u dijelu „opšte/generalne ocjene“ po blokovima do kraja nije precizirano da država ispunjava kriterijume, već se koristi formulacija „izgleda“ - na čemu je insisitirao GD JLS (Generalni direktorat EK za pravdu, slobode i bezbjednost).

Iz Izvještaja proizilazi da je Crna Gora ostvarila kvalitetan progres u realizaciji obaveza iz Mape puta. U tom smislu, posebno se ističe napredak na polju bezbjednosti dokumenata, upravljanja granicom i politike azila, a situacija je ocijenjena generalno dobrom i u oblasti spoljnih odnosa i fundamentalnih prava. Takođe, Izvještaj ukazuje i na oblasti u kojima je potrebno ostvariti dalji napredak. Preostale obaveze, po značaju i intenzitetu su raznorodne i obuhvataju raspon od jednostavnih do složenih i od kratkoročnih do srednjoročnih.

U cilju realizacije preostalih obaveza, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave sačinilo je Informaciju o ažuriranoj ocjeni Evropske komisije o implementaciji Mape puta za liberalizaciju viznog režima od strane Crne Gore, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 28. maja 2009. godine. U Informaciji je dat pregled organa u čijoj nadležnosti se nalazi realizacija preostalih obaveza, uz dužnost dostave podataka o svakoj preostaloj obavezi kao i roku, dinamici i finansijskim sredstvima potrebnim za njihovu realizaciju, uz naznaku o tome da li su sredstva obezbijeđena.

Na osnovu dobijenih podataka, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave je pristupilo izradi Operativnog plana za realizaciju preostalih obaveza iz Mape puta na osnovu ažurirane ocjene Evropske komisije o implementaciji Mape puta za liberalizaciju viznog režima od strane Crne Gore, koji će nakon konačne izrade biti upućen Vladi Crne Gore na usvajanje. Rad na ovom dokumentu pokazuje jasnu spremnost državnih organa da ozbiljno pristupe realizaciji preostalih obaveza iz Mape puta, kako bi dali maksimalni doprinos u cilju postizanja bezviznog režima sa EU.

Crnogorska delegacija, koju su činili visoki predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, Ministarstva inostranih poslova i Stalne misije Crne Gore pri EU, učestvovala je na sastanku sa visokim predstavnicima Evropske komisije, na sastancima Generalnog direktorata za proširenje, Generalnog direktorata za pravdu, slobode i bezbjednost, održanom 11. juna 2009. godine u Briselu. Na sastanku su crnogorskoj delegaciji predstavljeni ključni nalazi druge procjene EK, i tom prilikom je došlo do razmjene mišljenja o sadržaju pomenutog dokumenta. Na sastanku je razgovarano o nizu tema iz svih oblasti Mape puta.

Tom prilikom, predstavnici crnogorske delegacije su uručili svojim sagovornicima Informaciju o ažuriranoj ocjeni Evropske komisije o implementaciji Mape puta za liberalizaciju viznog režima od strane Crne Gore, kao i radnu verziju Operativnog plana za realizaciju preostalih obaveza iz Mape puta na osnovu ažurirane ocjene EK o implementaciji Mape puta za liberalizaciju viznog režima od strane Crne Gore, i tom prilikom ponovo naglasili spremnost svih državnih organa Crne Gore da se maksimalno angažuju na ispunjavanju svih preostalih obaveza, što je veoma bitno u sadašnjem trenutku, s obzirom da je proces konsultacija između država članica i organa EU već počeo. Predstavnici Evropske komisije su predložili da se u Operativni plan ugrade sugestije koje će oni naknadno proslijediti Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave. Članovi crnogorske delegacije su prihvatili predlog Evropske komisije, i istakli da će dobijene sugestije biti ugrađene u finalni tekst Operativnog plana, koji će nakon toga biti proslijeđen Vladi Crne Gore na redovnu proceduru.

4.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

4.1. Drugi sastanak Privremenog pododbora i Unaprijeđenog stalnog dijaloga za trgovinu, industriju, carine i poreze

Drugi sastanak Privremenog pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima održan je u Briselu 3. aprila 2009. godine. U radu sastanka učestvovali su predstavnici nadležnih Generalnih direktorata Evropske komisije s jedne strane, i državnih organa i institucija Crne Gore i njene Stalne misije pri EU, s druge strane.

Sastanak su, u ime Evropske komisije, otvorili pomoćnik šefa odjeljenja Generalnog direktorata za proširenje i kopredsjedavajući Pododborom Vasilis Maragos, a u ime Crne Gore rukovodilac Grupe za evropske integracije za industriju, trgovinu, carine i poreze i kopredsjedavajući Pododborom Goran Šćepanović.

U oblasti slobodnog protoka roba istaknuta je kompatibilnost seta horizontalne zakonske inicijative u oblasti infrastrukture kvaliteta i tržišnog nadzora sa ostalim crnogorskim zakonodavstvom. Horizontalnom zakonskom inicijativom ispoštovani su svi pristupi: novi, sektorski i globalni pristup Evropske Unije čime su stvoreni uslovi za transponovanje evropskog zakonodavstva u vertikalnom smislu tj. kroz pojedine oblasti a u nadležnosti različitih resornih ministarstava.

Na sastanku je bilo riječi i o industrijskoj politici, pri čemu su predstavnici Evropske komisije izrazili zadovoljstvo zakonodavnim okvirom u ovoj oblasti.

U okviru tačke koja se odnosila na turizam, predstavnici Ministarstva turizma ukazali su na reorganizaciju Nacionalne turističke organizacije od prije dvije godine sa osnovnim ciljem promovisanja Crne Gore.

Predstavnici Ministarstva ekonomije su se osvrnuli i na trenutno stanje u pregovorima Crne Gore za ulazak u Svjetsku trgovinsku organizaciju, kao i na dosadašnje ispunjenje definisanih ciljeva iz Programa predjedavanja CEFTA 2006 sporazumom.

U oblasti oporezivanja, opisan je napredak Crne Gore u ovoj oblasti u protekloj godini, a u oblasti carina navedeno je da su sve takse kojima se štite domaći proizvodi već ukinute.

4.2. Drugi sastanak Privremenog pododbora i sektorskog sastanka Unaprijeđenog stalnog dijaloga za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku

Drugi sastanak Zajedničkog Pododbora i sektorskog Unaprijeđenog stalnog dijaloga za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku, između Evropske komisije i Crne Gore održan je u Podgorici 26. maja 2009. godine. Sastanak je otvorila Prof. dr Gordana Đurović, potpredsjednik Vlade za evropske integracije, pozivajući se na zajednički konstatovan napredak u odnosu na prethodni sastanak Pododbora, na činjenicu da je crnogorski Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju do sada ratifikovalo dvadeset država članica Evropske unije, kao i na niz intenzivnih dijaloga sa predstavnicima Evropske komisije u kojima je Crna Gora, pored praćenja sprovođenja Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima, bila uključena i u politički dijalog.

U oblasti makroekonomske stabilnosti, istaknuti su glavni makroekonomski parametri koji su obilježili prethodnu godinu, sa posebnim osvrtom na snažan rast ekonomske aktivnosti, ostvaren realan rast bruto domaćeg proizvoda od 8,1% u 2008. godini, koji je, uz visok nivo stranih direktnih investicija, opredijelio i rast aktivnosti u oblasti uslužnih djelatnosti, s posebnim akcentom na rast prometa u oblasti turizma, zatim, saobraćaja, trgovine i radova u građevinarstvu.

Na sastanku su navedeni i glavni pravci koji su obilježili kretanje cijena u 2008. godini, uz napomenu da se od januara 2009. godine indeks potrošačkih cijena, koji ima nešto različitu ponderacionu strukturu i različite grupe u odnosu na indeks troškova života, koristi kao zvanična mjera inflacije, kao i da je CBCG, osim ukupne, kreirala metodologiju za obračun bazične inflacije, što će predstavljati napredak u njenim analizama.

U oblasti bankarskog sektora, posebna pažnja posvećena je uticaju globalne finansijske krize, mjerama koje su preduzete u cilju ublažavanja uticaja krize, pri čemu je posebno istaknuto donošenje Zakona o mjerama za zaštitu bankarskog sektora, podzakonskih akata u nadležnosti Ministarstva finansija i CBCG, kao i posebne odluke CBCG vezane za režim korišćenja sredstava obavezne rezerve i posebnih kreditnih intervencija prema bankama koje se suočavaju sa efektima krize.

U dijelu javnih finansija, planovi su usmjereni na rezultate koji se žele postići rebalansom budžeta, kao i mjerama za održavanje budžetskog deficita na nivou od 3% bruto domaćeg proizvoda, istaknuto je na sastanku. Srednjoročne makroekonomske i fiskalne projekcije upućuju na skroman oporavak privrede u narednom trogodišnjem periodu, kao i budžetski balans bez pada depozita u bankarskom sektoru.

Po pitanju Kreditno-garantnog fonda, istaknuto je da su pravni okvir i infrastruktura ovog fonda uspostavljeni, da je Vlada Crne Gore spremna da uloži određena sredstva, ali da bi najpovoljnije rješenje da navedeni fond bude osnovan u privatno-javnom partnerstvu sa većinskim vlasništvom u rukama privatnog sektora.

Na sastanku su predstavljene i aktivnosti MONSTAT-a u prethodnom periodu, a sa strane EUROSTAT-a pohvaljena je priprema za poljoprivredni popis koji će MONSTAT sprovesti u oktobru 2009. godine.

Iako se crnogorska ekonomija suočava sa početnim negativnim efektima globalne ekonomske krize, koji se prije svega manifestuju u realnom sektoru, nastavlja se značajan priliv stranih direktnih investicija, očekuje se završetak privatizacije i dokapitalizacije Elektroprivrede Crne Gore, što može predstavljati dodatni novčani podsticaj kako za bankarski sistem, tako i za budžet. Najavljene kapitalne investicije, kao i pozitivni trendovi koji se uočavaju na tržištu rada, mogu uticati na pozitivna kretanja u crnogorskom ekonomskom ambijentu.

4.3. Drugi sastanak Privremenog odbora i sedmi Plenarni unaprijeđeni stalni dijalog

Drugi sastanak Privremenog odbora za praćenje Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima, koji je stupio na snagu 1. januara 2008. godine kao i, sedmi sastanak Plenarnog unaprijeđenog stalnog dijaloga Crne Gore i Evropske komisije održani su u Podgorici 27. maja 2009. godine. Sastanak je otvorila potpredsjednik Vlade Crne Gore za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović, dok je u ime delegacije Evropske komisije sastankom kopredsjedavao Pjer Mirel, Direktor Direktorata za zemlje Zapadnog Balkana u Generalnom direktoratu za proširenje. Sastanku je prisustvovala Marta Garsija Fidalgo, novi šef jedinice za Albaniju i Crnu Goru.

Sastanak Privremenog odbora održava se jednom godišnje, naizmjenično u Podgorici i Briselu. Ove godine sastanak Privremenog odbora održan je u Crnoj Gori.

Na sastanku Privremenog odbora razgovaralo se o godišnjem napretku u primjeni Sporazuma. Kopredsjedavajući pododbora sa crnogorske strane predstavio je napredak u oblastima Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima, odnosno u trgovini, carinama, industriji i porezima, unutrašnjem tržištu i konkurenciji, poljoprivredi i ribarstvu, kao i, transportu, energetici, životnoj sredini i regionalnom razvoju, ekonomskim i finansijskim pitanjima i statistici.

Na sastanku Plenarnog unaprijeđenog stalnog dijaloga razmatrani su bilateralni odnosi između Evropske unije i Crne Gore, ali i dešavanja na političkoj sceni i ključni kriterijumi iz Evropskog partnerstva. Predmet razgovora bili su i parlamentarni izbori od 29. marta 2009. godine, sprovođenje Ustava, pitanja državljanstva i ljudskih prava, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i regionalna pitanja i međunarodne obaveze.

Može se zaključiti da je kalendar događaja Crna Gora – EU, planiran za 2009. godinu, što se tiče praćenja implementacije SSP, u potpunosti realizovan u prvoj polovini godine, što je potvrdilo zajednička očekivanja da Crna Gora ispunjava svoje obaveze po SSP i da je za drugu polovinu godine planiran rad na odgovorima iz Upitnika EK.

2008		2009	KALENDAR KLJUČNIH DOGAĐAJA – PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE SSP
1	22. januar, Brisel	27. maj, Podgorica	Privremeni odbor za stabilizaciju i pridruživanje
2	18. februar, Brisel	16. mart, Brisel	Politički dijalog, TROIKA EU
3	10. mart, Brisel	10. februar, Podgorica	Podkomitet za unutrašnje tržište i konkurenciju i sektorski unaprijedjeni stalni dijalog (EPD)
4	16. april, Podgorica	26. mart, Brisel	Podkomitet za poljoprivredu i ribarstvo liSektorski EPD
5	26. maj, Podgorica	3. april, Brisel	Podkomitet za trgovinu, industriju, carine i poreze, i saradnju sa ostalim državama kandidataima i sektorski EPD
6	5. jun, Brisel	17/18. februar, Podgorica	Pokomitet za transport, energetiku, životnu sredinu i regionalnu politiku i sektorski EPD
7	24.oktobar, Brisel	6. maj, Podgorica	Podkomitet za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku I sektorski EPD
8	26. maj, Podgorica	27. maj, Podgorica	Plenarni EPD sa fokusom na političke kriterijume i proces pridruživanja u cjelini
9	17. jun, Podgorica	23/24. jun, Podgorica	Sektorski EPD za oblast pravde, slobode i bezbjednosti
10	10. jul, Podgorica	27. mart, Brisel	Sektorski EPD za oblast istraživanja, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalnu politiku
11	5. novembar, Brisel	Novembar 2009tbc	INTER-PARLAMENTARNI sastanak (Evropski parlament – CG parlament)

4.4. Sastanak Unaprijedenog stalnog dijaloga Crna Gora – EK u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti

Sastanak Unaprijedenog stalnog dijaloga između Crne Gore i Evropske komisije koji pokriva oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, održan je u Podgorici, 17. juna 2009. godine.

Sastanak su, u ime Evropske komisije, vodili zamjenik šefa Jedinice za Crnu Goru i Albaniju u Generalnom direktoratu za proširenje Vasilis Maragos, a u ime Vlade Crne Gore ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i pomoćnik ministra unutrašnjih poslova i javne uprave i rukovodilac Grupe za evropske integracije koja pokriva ovu oblast Nada Vukanić.

Na sastanku su predstavljene informacije i razmatrani rezultati ostvareni u oblastima: reforme pravosuđa, borbe protiv korupcije, viznog režima i nadzora granica, sprječavanja pranja novca, borbe protiv organizovanog kriminala i terorizma, zaštite ličnih podataka, ljudskih prava i implementacije projekata u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti.

Predstavnici crnogorskih institucija predstavili su kolegama iz Evropske komisije ažurirane i detaljne informacije o postignutom napretku u svim sektorskim politikama koje su predmet razgovora, s akcentom na ključne aktivnosti u periodu od prethodnog sastanka koji je održan u junu 2008. godine.

U oblasti reforme pravosuđa, predstavljeni su napredak u sprovođenju etičkih kodeksa, disciplinskih slučajeva i mjere u Sudskom i Tužilačkom savjetu, dalji napredak na planu smanjenja broja zaostalih predmeta u sudovima. Predstavnicima Evropske komisije su predstavljene i aktivnosti na obuci nosilaca pravosudnih funkcija i Uprave policije za buduću primjenu predloženog Zakonika o krivičnom postupku, koje su obuhvaćene posebnim Akcionim planom čiju realizaciju će pratiti Ministarstvo pravde.

U dijelu sastanka posvećenom borbi protiv korupcije predstavljen je obim crnogorskog zakonodavstva u pomenutoj oblasti i njegova implementacija, kao i pravni akti koje treba usvojiti u narednom periodu. Posebno je razmatran zakon o finansiranju političkih partija, a pružene su i informacije o sprovođenju Zakona o sprječavanju konflikta interesa i o unutrašnjoj kontroli javne uprave, u cilju jačanja integriteta svih antikoruptivnih institucija. Predstavljeni su najnoviji podaci o Strategiji i Akcionom planu za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i planovi za usvajanje nove Strategije i Akcionog plana za period 2010 - 2012. godine.

U oblasti evropskih standarda, razgovarano je o viznom režimu, opremanju graničnih prelaza i nadzoru granice, saradnji sa Interpolom, kao i implementaciji zakonodavstva u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, sa posebnim akcentom na intenziviranje obuka u oblasti finansijskih istraga, kako za predstavnike Uprave policije, tako i za tužioce. Predstavnicima crnogorskih institucija predstavili su nove statističke podatke, a s posebnom pažnjom su predstavljeni rezultati u oblasti jačanja međunarodne saradnje u ovoj oblasti, uključujući i bilateralne sporazume sa susjednim zemljama, regionalnu saradnju i inicijative.

Na dnevnom redu sastanka našlo se i sprovođenje zakonodavstva u oblasti zaštite ličnih podataka u vezi sa kojim su predstavnici resornih institucija predstavili aktivnosti na osnivanju nezavisnog tijela za nadzor zaštite podataka o ličnosti, izradu podzakonskih akata, obuku javne uprave i privatnog sektora, te razvoj sistema informatičke podrške.

U oblasti ljudskih prava predstavljen je nacrt Zakona o antidiskriminaciji, kao i napredak u vezi Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Predstavljena je i implementacija projekata u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, koja se finansira iz fondova EU.

Zajednički je konstatovano da je Crna Gora ostvarila značajan napredak u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, kao i da će svi dostavljeni izvještaji o ostvarenim rezultatima biti dobra osnova za odgovore na Upitnik Evropske komisije u ovoj oblasti.

5.

PRIPREME ZA ODGOVARANJE NA UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE

Na sjednici održanoj 25. juna 2009. godine, Vlada je razmotrila i usvojila Informaciju o potrebi formiranja novih koordinacionih struktura za sljedeće faze procesa evropskih integracija i odgovaranja na Upitnik EK u kojoj su nadležni ministri zaduženi da za poglavlja Upitnika, kojim koordiniraju njihova ministarstva, Ministarstvu za evropske integracije dostave predlog imena rukovodilaca, zamjenika rukovodilaca, sekretara i zamjenika sekretara za sedam grupa za evropske integracije i predlog imena rukovodilaca, zamjenika rukovodilaca, sekretara i zamjenika sekretara za 35 podgrupa za pregovaračka poglavlja koja se nalaze u njihovoj nadležnosti.

Iako Crna Gora već ima ključne koordinacione strukture, koje su se u dosadašnjem procesu evropskih integracija pokazale uspješnim i efikasnim, postoje dva ključna razloga za osnivanje i imenovanje novih struktura. Prvi razlog je izbor nove Vlade koja je usljed izmijenjene strukture ministarstava i njihovih nadležnosti uslovlila novu podjelu nadležnosti i zaduženja sa stanovišta prava EU. Drugi razlog je priprema za predstojeće faze procesa integracije Crne Gore u EU, uključujući odgovaranje na Upitnik EK, skoro stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u cjelosti i pripreme za početak pregovora o pristupanju EU.

Složenost koordinacije procesa koji slijede potvrđuje i činjenica da je, iz praktičnih razloga, proces pregovaranja sa EU za države Zapadnog Balkana podijeljen na 35 poglavlja, od kojih svako predstavlja po jednu oblast politike i odgovarajuće poglavlje Acquis-a. Međutim svaki dio Acquis-a zapravo je u nadležnosti nekoliko ministarstava, što dodatno usložnjava zadatak koordinacije.

S obzirom na potreban veliki broj članova grupa i podgrupa, koji treba da pokrivaju pojedine segmente evropskog prava u skladu sa podjelom Acquis-a, kao i na potencijalne izmjene u sastavu i potrebu naknadnog uključivanja predstavnika nekih organa i institucija, Vlada će imenovati samo rukovodstvo grupa i podgrupa, dok će članove imenovati ministri i starješine organa državne uprave.

U skladu sa ovom Informacijom, biće formirana i Komisija za evropske integracije, kojom će rukovoditi Ministar za evropske integracije. Članovi Komisije biće rukovodioci sedam grupa za evropske integracije i 35 podgrupa za pregovaračka poglavlja, kao i predstavnici kabineta sva tri potpredsjednika Vlade i predstavnici Misije Crne Gore pri EU, Sekretarijata za zakonodavstvo, Monstata i Privredne Komore.

6.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Program IPA osmišljen je za pružanje podrške državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, koja je usmjerena na usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj građanskog društva, unaprjeđenje regionalne i prekogranične saradnje, kao i podršku pripremi za korišćenje strukturnih fondova. Da bi se na najefikasniji način postigli ciljevi svih zemalja, program IPA čine pet različitih komponenti: podrška tranziciji i izgradnji institucija (I), prekogranična i regionalna saradnja (II), regionalni razvoj (III), razvoj ljudskih resursa (IV) i ruralni razvoj (V). Crna Gora, kao zemlja potencijalni kandidat za članstvo u EU koristi prvu i drugu komponentu IPA.

Evropska komisija izdvaja za ove dvije komponente do 34 miliona € godišnje za Crnu Goru, od toga oko 28 miliona € daje za podršku tranziciji i izgradnji institucija, a ostatak se koristi za programe prekogranične saradnje.

Višekorisnička IPA se realizuje u više zemalja (države Zapadnog Balkana i Turska) i pripada prvoj komponenti IPA (izgradnja institucija i podrška tranziciji). Priprema projekata i njihova implementacija sprovodi se centralizovano iz Brisela, a raspolaže se sredstvima od oko 150 miliona € na godišnjem nivou, za sve države IPA korisnice.

6.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija

IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA

U drugom kvartalu 2009. godine, nastavljena je implementacija projekata iz programa IPA 2007, gdje je za većinu projekata počela tenderska procedura. U okviru ovog programa naglasak je stavljen na finansiranje reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, podršku projektima civilnog društva, investicijama u oblasti transporta, usklađivanju zakonodavstva, sa akcentom na sektor energije i transporta, razvoj nacionalnog okvira kvalifikacija, razvoj infrastrukture kvaliteta, podršku razvoju javnih nabavki, upravi poreza i statistici, kao i identifikaciji i registraciji životinja.

U cilju praćenja toka implementacije programa, Delegacija Evropske komisije je Ministarstvu za evropske intergacije dostavila inoviranu listu ugovorenih projekata, sa planom objavljivanja tendera.

Za sljedeće Tvinging projekte:

- „Reforma pravosuđa“
- „Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije“ i
- „Usklađivanje zakonodavstva“

Odobreni su radni planovi koji se nalaze u procesu realizacije.

Dio projekta: „Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije“ koji se odnosi na nabavku opreme u procesu je realizacije, dok je tenderska procedura za komponentu koja se odnosi na izgradnju Policijske akademije suspendovana. U narednom periodu očekuju se pregovori sa kompanijom koja je ispunila tenderske zahtjeve.

U okviru projekta: „Nacionalni okvir kvalifikacija“ za komponentu koja se odnosi na usluge, pokrenuta je tenderska procedura, dok za komponentu koje se odnosi na nabavku slijedi priprema tehničke specifikacije. Početak implementacije ove komponente očekuje se u prvom kvartalu 2010. godine.

Poziv za dostavljanje prijedloga projekata u okviru programa „Podrška civilnom društvu“ objavljen je u martu 2009. godine, dok se potpisivanje ugovora i početak implementacije projekta očekuje u periodu od avgusta do septembra 2009. godine.

Projekat „Razvoj sektora transporta“, koji se tiče izgradnje mini – zaobilaznice Podgorica je u fazi realizacije. Dio projekta „Razvoj sektora transporta“ koji se odnosi na usluge nalazi se u tenderskoj proceduri i očekuje se potpisivanje ugovora.

Otpočele su aktivnosti vezane za implementaciju projekta „Podrška za sprovođenje Sporazuma energetske zajednice“ i pripremljena je finalna verzija projektnog zadatka.

U okviru projekta „Identifikacija i registracija životinja“ slijedi priprema tehničke specifikacije, dok se početak implementacije očekuje krajem ove godine.

Projekat : „Podrška poreskoj upravi“ je u fazi realizacije.

Pošto je proteklo mnogo vremena od definisanja projektnih ideja do početka implementacije, došlo je do promjena u pojedinim sektorima i prioritetima koji su bili definisani opisima projekata. Pojedini projekti su izmijenjeni, tako da će korisnik projekta: „Dalji razvoj i jačanje sistema javnih nabavki u Crnoj Gori“, pred Komisije za javne nabavke, biti i Direkcija za javne nabavke. Takođe, dio projekta „Razvoj infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori“ preusmjeren je sa izgradnje zgrade na nabavku opreme za realizaciju projekta.

IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA

Potpisivanjem Finansijskog sporazuma o nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru IPA komponente – podrška tranziciji i jačanje institucionalnih kapaciteta za 2008. godinu od 14. januara 2009.godine između Vlade Crne Gore i Komisije evropskih zajednica, stvoreni su uslovi za početak implementacije ovog programa.

Implementacija IPA 2008 programa počela je u martu 2009. godine organizacijom Tvinig selekcionih sastanaka, čiji je cilj izbor partnera, odnosno države članice Evropske unije, koja će zajedno sa crnogorskim institucijama koje su korisnici projekata, realizovati aktivnosti predviđene projektima.

Selekcija Tvinig partnera realizovana je u aprilu ove godine, za četiri projekta programa IPA 2008 koji će biti implementirani putem Tvinig instrumenta:

- Podrška uspostavljanju IPA programa za ruralni razvoj i implementacioni sistem (korisnik projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – ukupna vrijednost projekta 1,5 milion € ; odabrani Tvinig partneri su: Austrija, Francuska i Slovačka).
- Podrška carinskoj administraciji (korisnici projekta su Uprava carina i Ministarstvo finansija – ukupna vrijednost projekta 1 milion €); odabrani Tvinig partneri su: Austrija, Češka i Slovenija.
- Podrška upravljanju u oblasti životne sredine (korisnik projekta je Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine – ukupna vrijednost projekta 1 milion €); odabrani Tvinig partner je Italija.
- Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora (korisnici projekta su Centralna banka, Komisija za hartije od vrijednosti, Agencija za nadzor osiguranja – ukupna vrijednost projekta 1, 2 milion €); odabrani Tvinig partneri su: Bugarska i Holandija.

Sljedeći korak u procesu implementacije Tvinig projekata je priprema Tvinig plana rada, koja će sadržati detaljan opis aktivnosti projekta, profil eksperata, akti čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljna raspodjela sredstava. Tvinig plan rada, priprema država članica EU koja je izabrana za Tvinig partnera u saradnji sa crnogorskom partnerskom institucijom i po proceduri neophodno je da ovaj dokument usvoji Evropska komisija, nakon čega ga potpisuju izabrana država članica EU i crnogorska partnerska institucija. Početak implementacije Tvinig projekata očekuje se u septembru 2009. godine.

U okviru projekta: „Trajna rješenja za izbjeglice i raseljena lica“ pokrenut je poziv za dostavljanje ponuda.

U okviru projekta: „Podrška transformaciji Radio televizije Crne Gore u službi javnog servisa“ proces razvijanja tehničke specifikacije i tenderske dokumentacije je u toku.

U okviru projekta: „Jačanje infrastrukture za životnu sredinu“ koji se odnosi na poboljšanje vodovodnog i kanalizacionog sistema odnosno izgradnje postrojenja za tretman otpadnih voda u Nikšiću, pripremljen je projektni zadatak za radove i dizajn, kao i tenderska dokumentacija.

U okviru projekta: „Razvoj bezbjednosti hrane“ obavještenje o tenderu za komponentu koja se odnosi na radove objavljeno je krajem aprila ove godine.

IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA

U izvještajnom periodu završeno je programiranje IPA 2009 programa, kojim će biti finansirani: projekat iz željezničke infrastrukture, projekat izgradnje reciklažnog centra u Bijelom Polju, podrška jačanju policije, razvoju sudstva, projekti civilnog društva, izgradnja kapaciteta za uvođenje Decentralizovanog implementacionog sistema (DIS), usklađivanje zakonodavstva o radu, interno tržište, digitalizacija radio-

difuzije, podrška razvoju sektora ribarstva, podrška revizorskom organu, izgradnja centra za izbjeglice, podrška zaštiti podataka o ličnosti, učešće u programima zajednice u oblasti istraživanja i malih i srednjih preduzeća, kao i u oblasti kulture.

U programiranju IPA 2009 programa aktivno su se uključili visoki programski službenici (SPO) i članovi jedinica za implementaciju projekata. Projekti koji su predati Evropskoj komisiji na interne konsultacije u okviru generalnih direktorata, dobili su pozitivno mišljenje na IPA komitetu Evropske komisije, 24. aprila 2009. godine. Nakon davanja pozitivnog mišljenja za paket projekata u okviru nacionalnog IPA programa očekuje se potpisivanje finansijskog sporazuma tokom trećeg kvartala 2009. godine.

PROGRAMIRANJE IPA 2010

U periodu od januara do marta 2009. godine počelo je definisanje projektnih ideja za program IPA 2010. Predstavnicima nacionalnih institucija dostavili su Ministarstvu za evropske integracije projektne ideje u dijelu programiranja sredstava za pretprijetnu podršku, planiranih programom IPA 2010. Dostavljeno je 68 projektnih ideja vrijednosti oko 90 miliona €. Nakon niza sastanaka i konsultacija sa predstavnicima Evropske komisije, definisan je konačan spisak od 16 projektnih ideja koje će biti finansirane kroz IPA 2010 programa u iznosu od oko 29 miliona €. Tokom jula će se raditi na pripremi projektnih ideja, nakon čega će se pristupiti izradi opisa projekata, čiji je nacrt neophodno predati Evropskoj komisiji do kraja avgusta, kako bi bili razmatrani na IPA Komitetu u januaru 2010. godine.

VIŠEKORISNIČKI IPA PROGRAM

Evropska komisija je, u maju ove godine, Crnoj Gori dostavila na razmatranje paket preliminarnih projektnih ideja u okviru višekorisničkog IPA 2010 programa. U okviru MB IPA 2010 paketa od strane Evropske komisije predložene su 53 preliminarne projektne ideje iz sljedećih oblasti: reforma javne uprave; socijalni sektor; regionalna saradnja i pomirenje; pravda, sloboda i sigurnost; civilna zaštita; civilno društvo; infrastruktura; konkurentnost u ekonomiji; obrazovanje i mladi; istraživanje; statistika; carine; zdravstvo; životna sredina i transport.

Početkom juna 2009. godine u Zagrebu je održan koordinativni sastanak zemalja korisnica višekorisničkog IPA programa, koji ima za cilj prezentaciju projekata u okviru višekorisničkog IPA 2010 programa, kao i razmjenu iskustava zemalja Zapadnog Balkana u interesu definisanja prioritarnih projekata koji imaju regionalni uticaj. Nakon diskusije, na sastanku je odlučeno da sljedeće projektne ideje budu uključene u Višekorisnički IPA 2010 program: sigma; poboljšanje upravljanja javnim finansijama na zapadnom Balkanu; organizovani kriminal – jačanje javnog tužilaštva; jačanje kapaciteta u borbi protiv „cyber“ kriminala; civilno društvo; podrška infrastrukturnim projektima u opštinama (IPF-MW); infrastrukturni projekti – tehnička podrška (IPF-TA); TEMPUS; ERASMUS MUNDUS – zapadni Balkan i Turska; ERASMUS MUNDUS – partnerstvo; mladi; statistika; elektronska razmjena podataka i automatsko podudaranje carinskih informacija i priprema projekata.

U toku selekcije preliminarnih ideja, pripremana je lista rezervnih projektnih ideja, od kojih se u Višekorisnički program, mogu uključiti još 2 do 3 projekta. Ostale preliminarne projektne ideje će ostati u bazi projekata kao potencijalne ideje za buduća programiranja Višekorisničkog programa.

Predstavnici Ministarstva turizma i zaštite životne sredine su predložili tri projekta iz oblasti životne sredine, uključujući regionalne klimatske promjene za zemlje Jugoistočne Evrope, regionalnu saradnju zemalja zapadnog Balkana za očuvanje životne sredine od industrijskih, rudarskih i hemijskih zagađenja i u oblasti „mainstreaming“ ekosistema (Regional Climate Change Programme for South Eastern European Countries; Western Balkans Regional Cooperation Programme for Industrial, Mining and Chemical Legacies “Brown-fields” (RCC-3); Mainstreaming Ecosystem Services Approach into Decision Making in SEE (RCC-4). Na sastanku je odlučeno da projektna ideja “Regionalne klimatske promjene za zemlje Jugoistočne Evrope” uključiti u listu rezervnih projekata, dok će preostala dva projekta biti uključeni, kao dodatne aktivnosti u sklopu projekta “Regionalna mreža pristupa u oblasti životne sredine – RENA”. Na sastancima, zemlje regiona su izdvojile životnu sredinu kao prioritetnu oblast za period od 2011. do 2013. godine.

Drugi dio sastanaka bio je posvećen programiranju Višekorisničkog višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (MB MIPD) kroz aktivno učešće delegacija regiona u radnim grupama podijeljenim prema kriterijumima: političkim, ekonomskim i evropskim standardima. Svaka radna grupa je izabrala prioritetne oblasti koje će se koristiti kao vodilje za kreiranje aktivnosti strateškog plana za period od 2011. do 2013. godine.

U okviru političkih kriterijuma, regionalne zemlje su prepoznale sljedeće oblasti kao prioritete: reforma javne uprave; dijalog i razvoj civilnog društva; prava manjina, zaštita manjina i povratak izbjeglica; borba protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma, trgovine ljudima i krijumčarenja; kulturna baština i istorija; učešće u agencijama Zajednica i regionalna saradnja i pomirenje.

U okviru ekonomskih kriterijuma, regionalne zemlje su prepoznale sljedeće oblasti kao prioritetne: bankarstvo; dostupnost kredita; trgovina - podrška CEFTA; inovacije/konkurentnost; istraživanje i razvoj; stručno obrazovanje; energetska efikasnost; investicioni okvir za Zapadni Balkan - saradnja za korišćenje grantova i kredita po principu “sve na jednom mjestu” (*one stop shop*); saobraćaj; energija; društvene oblasti; životna sredina; podrška opština.

U okviru ekonomskih kriterijuma, regionalne zemlje su prepoznale sljedeće oblasti kao prioritetne: saobraćaj; energetika; životna sredina; carine; statistika; TAIEX i vizna liberalizacija (Integrirano upravljanje granicama, vizni režim i migracije).

Predstavnici Evropske Komisije su predstavili plan aktivnosti za programiranje Višekorisničkog programa za 2011. godinu, kao i plan aktivnosti u procesu programiranja Višekorisničkog višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta za period 2011 – 2013. godine. Naglašeno je da će se sljedeći koordinativni sastanak održati u Skoplju, početkom novembra 2009. godine, dok će se u martu 2010. godine sastanak održati u Briselu. Predstavnici Evropske Komisije su predstavili plan aktivnosti za programiranje Višekorisničkog IPA 2010 programa, kao što slijedi:

- Korisnici projekata će se kontaktirati u procesu pisanja nacrt projekata (project fiche) na jesen 2009. godine;
- Nacrti projekata će se razmatrati na IPA komitetu u februaru 2010. godine;
- Višekorisnički višegodišnji indikativni planski dokument za period 2010 - 2012. godine će se revidirati u periodu ljeto/jesen 2009. godine dok će dati dokument ići na usvajanje krajem godine ili početkom 2010. godine.
- Indikativni budžet za Višekorisnički IPA 2010. program iznosi 139.971.600 € dok je planirano da se za ovaj program izdvoji 143.193.250 € .

INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA (Infrastructure Project Facility - IPF)

U izvještajnom periodu nastavljena je realizacija projekata iz oblasti zaštite životne sredine. Projekat: Izrada studije izvodljivosti za razvoj elektrodistributivne mreže će, u saradnji sa EBRD-om, biti završen do kraja juna. Za projekte: Izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Podgorici i Izrada studije izvodljivosti za vodosnabdijevanje Podgorice odobren je jedinstveni projektni zadatak u Briselu, a 22. juna u Podgorici se očekuje dolazak ključnog eksperta (Key expert) koji će raditi na pomenutim projektima. Realizacija ovih projekata će početi 1. jula i trajeće do kraja oktobra.

U toku je rad na projektnom zadatku za projekat: Postrojenje za tretman otpadnih voda u Beranama, koji će biti gotov do kraja jula, nakon čega slijedi odobrenje od strane Evropske komisije (u oktobru) kada bi trebalo da započne izrada studije izvodljivosti i raspisivanje tendera za implementaciju projekta.

Prvi dio projekta iz oblasti saobraćaja „Rekonstrukcija puta Šćepan Polje – Plužine“ u nadležnosti je Crne Gore i Bosne i Hercegovine, dok je drugi dio projekta u isključivoj nadležnosti Crne Gore. Projektni zadatak je pripremljen i u procesu je odobravanja od strane nadležnog ministarstva. Očekuje se da se traženi iznos od 150. 000 € poveća na 750. 000 €, koliko je tražila Bosna i Hercegovina. Tokom jula u Crnu Goru dolazi ekspert i za ovaj projekat, koji će raditi na izradi dokumenta.

Za projekat iz oblasti socijalne politike „Centar za starije osobe u Pljevljima“ tek treba da se radi na projektnom zadatku za čiju izradu je već obezbijeđena ekspertska podrška. Takođe, planiran je rad na izradi Strategije razvoja projekata u sektoru socijalne politike.

KOORDINACIJA DONATORSKE PODRŠKE

Četvrti sastanak koordinacije donatora za oblast pravde, održan je 7. maja 2009. godine u Podgorici. Sastanku koji je organizovalo Ministarstvo pravde u saradnji sa Delegacijom Evropske Komisije u Crnoj Gori, prisustvovali su predstavnici zajednice donatora i predstavnici državnih organa i institucija Crne Gore.

Naglašena je važnost nezavisnog pravosuđa, podržane su trenutne aktivnosti, a Ministarstvo pravde je prepoznato kao nosilac reforme pravosuđa. Definisani su budući prioriteti, utvrđena potreba za organizovanjem posebnog sastanka koordinacije donatora za oblast antikorupcije, kao i neophodnost uspostavljanja baze podataka kako u budućnosti ne bi dolazilo do preklapanja projekata.

Prvi sastanak koordinacije donatora u oblasti antikorupcijske politike, održan je 19. juna 2009. godine u Podgorici. Sastanku koji je organizovala Uprava za antikorupcijsku inicijativu u saradnji sa Delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori, prisustvovali su predstavnici zajednice donatora i predstavnici državnih organa i institucija Crne Gore.

Uprava za antikorupcijsku inicijativu preduzela je sve neophodne radnje kako bi kreirala matricu sa objedinjenim informacijama o projektima koji se sprovode ili planiraju u oblasti antikorupcije.

Tokom sastanka, posebno su razmatrana pitanja potrebe jačanja administrativnih kapaciteta, obuke državnih službenika i namještenika u oblasti antikorupcije, sprovođenja antikorupcijskih aktivnosti na lokalnom nivou, potrebe za definisanjem polaznih osnova i indikatora, kao i potreba za korišćenjem analitičkih

sredstava u procesu kreiranja strateških dokumenata u oblasti antikorupcije. Definisane su i buduće aktivnosti u ovoj oblasti, a prioritetima su označeni: jačanje kapaciteta Uprave za antikorupcijsku inicijativu, borba protiv političke korupcije, prevencija, podizanje nivoa javne svijesti i nadzorni kapaciteti NVO, civilnog društva i medija.

PRIPREME ZA III, IV I V IPA KOMPONENTU

U periodu od 12. do 14. maja, u Podgorici su boravili predstavnici Generalnih direktorata Evropske komisije – GD za regionalni razvoj (DG Regio), GD za proširenje (DG Enlargement), GD za zapošljavanje (DG Employment) i GD za poljoprivredu (DG Agri).

Cilj ove misije je bio upoznavanje predstavnika navedenih direktorata sa aktivnostima koje sprovode crnogorski organi na pripremi za korišćenje III, IV i V IPA komponente.

Prvog dana posjete, u zgradi Vlade Crne Gore, održan je plenarni sastanak između predstavnika Generalnih direktorata Evropske komisije i predstavnika resornih ministarstava. Tokom sastanka, akcenat je stavljen na spremnost administracije za uspostavljanje decentralizovanog sistema upravljanja IPA fondovima, tj. prenošenje vlasništva nad upravljanjem projektima finansiranim iz fondova Evropske unije sa Evropske komisije na organe državne uprave Crne Gore.

Naglašena je jasna veza između priprema za status kandidata i decentralizovano upravljanje, što se ogleda kroz činjenicu da III, IV i V IPA komponenta postaju dostupne jedino državama kandidatima, i da je decentralizovano upravljanje preduslov za implementaciju ovih komponenti. Tokom sastanka je istaknuto da se očekuje dobijanje statusa kandidata uz neophodnu pripremu, i da će u skladu sa tim biti osnovane radne grupe za tri preostale komponente IPA-e, kao i da se već razmatraju planovi za korišćenje programa IPA 2011 u skladu sa tim.

Nakon plenarnog sastanka, predstavnici generalnih direktorata održali su bilateralne sastanke sa predstavnicima resornih ministarstava, kao i zavoda, agencija i direkcija u čijoj nadležnosti će se nalaziti projekti iz III, IV i V IPA komponente.

6.2. II KOMPONENTA IPA

– Regionalna i prekogranična saradnja

SUSJEDSKI PROGRAMI SARADNJE

U cilju promocije programa prekogranične saradnje i upoznavanja sa mogućnostima koje nudi II komponenta IPA fondova, u aprilu i maju 2009. godine održani su informativni sastanci u nizu crnogorskih gradova, kojima su prisustvovali predstavnici crnogorskih opština, javnih preduzeća, kulturnih i obrazovnih institucija i turističkih organizacija. Na pomenutim sastancima, predstavnici Sekretarijata za evropske in-

tegracije u saradnji sa crnogorskim predstavnicima u Zajedničkim tehničkim sekretarijatima i Antenama¹ za sva četiri bilateralna programa, pružili su informacije o budućim pozivima za projekte, prioritetima i mjerama u okviru kojih se može aplicirati i mogućim partnerstvima. Sastanci su bili otvoreni za pitanja učesnika i značajno su doprinijeli razjašnjavanju eventualnih nedoumica potencijalnih aplikantata u vezi sa njihovim učešćem u ovim programima.

U organizaciji Sekretarijata za evropske integracije i Operativnih struktura u Hrvatskoj, Srbiji i Albaniji, uz podršku Zajedničkih tehničkih sekretarijata programa, u junu 2009. godine održana su tri Foruma za traženje partnera za programe prekogranične saradnje – u Dubrovniku 03. juna (za program Crna Gora – Hrvatska); u Bijelom Polju 04. juna (za program Crna Gora – Srbija) i u Skadru 11. juna (za program Crna Gora – Albanija). Na njima su predstavljeni programi prekogranične saradnje, najavljeni predstojeći Pozivi za projekte i buduće aktivnosti nakon objave Poziva. Forumi su omogućili upoznavanje potencijalnih aplikantata, razmjenu iskustava i projektnih ideja i razvijanje partnerstava za buduće projekte. Ovim događajima su prisustvovali predstavnici raznih institucija iz Crne Gore i susjednih zemalja – opština, nevladinih organizacija, privrednih komora, javnih institucija, direkcija i agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća, turističkih organizacija, udruženja ljubitelja prirode, institucija kulture, obrazovnih institucija, itd.

U Sarajevu je 16. juna održan drugi sastanak Upravnog odbora CBIB II - nastavak regionalnog projekta EU za jačanje kapaciteta za prekograničnu saradnju, kojem su prisustvovali predstavnici Delegacija Evropske komisije, Operativnih struktura iz zemalja Zapadnog Balkana, kao i predstavnici Zajedničkih tehničkih sekretarijata. Sastanak je bio posvećen objavljivanju Poziva za projekte, planiranju predstojećih informativnih seminara nakon objave Poziva, kao i izradi godišnjih izvještaja o implementaciji programa.

Sekretarijat za evropske integracije, kao Operativna struktura u Crnoj Gori, je zajedno sa Operativnim strukturama iz susjednih zemalja završio izradu Aplikacionih paketa za predstojeće prve Pozive za projekte za četiri bilateralna, susjedska programa saradnje. Aplikacioni paketi su predati Delegacijama Evropske komisije na usvajanje. Zvanično su odobrena dva Aplikaciona paketa, za program Crna Gora – Srbija i program Crna Gora – Albanija, čime je završena i posljednja faza u pripremi Poziva za projekte. Za program Crna Gora – Srbija, Poziv za projekte objavljen je 25. juna i trajeće 90 dana, do 23. avgusta. Za program Crna Gora – Albanija, Poziv za projekte je objavljen 29. juna i trajeće do 29. avgusta.

U izvještajnom periodu rađeno je na izradi komunikacionih planova, usaglašavanju logo-a i programskih web sajtova za sva četiri bilateralna programa. Odabran je logo za svaki od programa, dok su u funkciji dva web sajta – za program Crna Gora – Hrvatska i program Crna Gora – Srbija. U funkciji je i Forum Sekretarijata za evropske integracije (www.cbccro-mne.org/forum), na kojem se nalaze sve informacije o susjedskim i transnacionalnim programima u kojima Crna Gora učestvuje u okviru IPA II komponente.

U proteklom periodu, u organizaciji Sekretarijata za evropske integracije i Programa za razvoj kapaciteta (CDP) organizovana su dva treninga za predstavnike Sekretarijata za evropske integracije, Ministarstva finansija (CFCU) i Zajedničkih tehničkih sekretarijata i Antena iz Crne Gore i regiona. Treninzi su bili posvećeni pripremi aktivnosti nakon objave Poziva za projekte, organizovanju informativnih seminara i evaluaciji projektnih prijedloga. U organizaciji CBIB II, u maju 2009. godine održane su obuke za pisanje projektnih prijedloga, namijenjene svim zainteresovanim potencijalnim aplikantima koji će aplicirati u okviru predstojećih Poziva za projekte.

.....
1 Antena –Info-punkt, proizvedena ruka Zajednickog tehnickog sekretarijata.

U okviru CARDS projekta, pružena je podrška u radu Sekretarijata za evropske integracije i crnogorskih predstavnika u Zajedničkim tehničkim sekretarijatima i Antenama, kao i u organizaciji aktivnosti važnih u okviru prvih Poziva za projekte – objavljivanju Poziva, izboru evaluatora, organizovanju informativnih sastanaka, seminara i obuka.

U Peskari je 19. maja održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje u okviru susjedskog IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje. Zbog nedavnog zemljotresa u regiji Abruzzo, rad Zajedničkog tehničkog sekretarijata programa bio je znatno otežan. Stoga je na ovom sastanku bilo riječi o budućoj organizaciji i radu zajedničkih struktura, kao i o objavljivanju Poziva za projekte. Objava Poziva se očekuje u toku jula 2009. godine, uz integrisani pristup, po kojem crnogorski partneri nijesu ograničeni finansijskim alokacijama Crne Gore za ovaj program, već mogu biti Vodeći partneri i učestvovati u projektima vrijednosti od 500.000 do 5.000.000 €.

Predstavnici Sekretarijata za evropske integracije su održali informativni sastanak sa relevantnim institucijama iz Crne Gore, na kojem su predstavljeni Program i mogućnosti za apliciranje u okviru predstojećeg Poziva.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE

U okviru transnacionalnog programa saradnje Jugoistočne Evrope (SEE TP), nakon završenog prvog Poziva za projekte određena je konačna lista projekata koji će se finansirati u okviru ovog poziva. Na sastanku Zajedničkog odbora za praćenje, koji će biti održan 06. jula u Budimpešti, ova lista će biti konačno potvrđena. Među izabranim projektima je i pet u kojima učestvuju partneri iz Crne Gore.

Održan je treći po redu sastanak Zajedničkog odbora za praćenje Mediteranskog transnacionalnog programa (MED) na kojem su, između ostalog, predstavljene statistike o projektima koji će biti finansirani u okviru prvog Poziva za projekte. Ugovori o finansiranju sa Vodećim partnerima u projektima su potpisani u toku maja i juna 2009. godine, čime zvanično počinje implementacija odabranih projekata. U toku je i prva faza evaluacije projekata iz drugog Poziva za projekte.

7.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

U izvještajnom periodu nastavljena je kvalitetna saradnja Sekretarijata za evropske integracije sa medijima. Potpredsjednik Vlade za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović dali su više izjava za domaće i strane štampane i elektronske medije. O svim važnijim događajima i aktivnostima u oblasti evropskih integracija, predstavnici medija su bili informisani i putem najava i saopštenja na sajtu Vlade Crne Gore i na sajtu Sekretarijata za evropske integracije.

- Sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović, 6. maja 2009. godine dala je intervju za TV Republike Srpske iz Banjaluke. Tom prilikom, Sekretar Vukadinović je predstavila rad Sekretarijata, IPA fondove koje koristi Crna Gora, prevođenje evropskih propisa i prilagođavanje CG propisa evropskim.
- U Vladinom press centru je, nakon sastanka Privremenog odbora za praćenje Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima i sedmog sastanka Plenarnog unaprijeđenog stalnog dijaloga Crne Gore i Evropske komisije, održana press konferencija na kojoj su govorili potpredsjednik Vlade za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i direktor Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije za zemlje Zapadnog Balkana Pjer Mirel.
- SEI je 2. juna 2009. godine pripremio odgovore na pitanja za PG mrežu iz Beograda. Pitanja su se odnosila na harmonizaciju zakonodavstva i njegovu primjenu, kao i na izradu i implementaciju projekata, broj onih koji rade na procesu i koordinacione strukture za proces evropskih integracija u Crnoj Gori.
- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je 15. juna 2009. godine razgovarala sa grupom novinara, predstavnika eminentnih medijskih kuća, iz zemalja Evropske unije. Tom prilikom, Ministar Đurović je predstavila ključne rezultate i aktivnosti koje je Crna Gora ostvarila u ispunjavanju kriterijuma za buduće članstvo u Evropskoj uniji, s posebnim akcentom na uspješnu primjenu Privremenog sporazuma, kontinuirano praćenje sprovođenja Sporazuma putem redovnih sastanaka odbora i pod-odbora, implementaciju Nacionalnog programa za integraciju, ispunjavanje obaveza iz Mape puta za viznu liberalizaciju, kao i kroz pripremu Crne Gore za odgovore na Upitnik Evropske komisije.
- Potpredsjednik Vlade za evropske integracije Prof.dr Gordana Đurović je 13. aprila 2009. godine na Cetinju otvorila izložbu: „Crna Gora i Bugarska na karti Evrope“.
- Potpredsjednik Vlade je 4. maja 2009. godine boravila u dvodnevnoj radnoj posjeti Saveznoj Republici Njemačkoj u okviru koje je učestvovala na panel debati: „Crna Gora na putu ka Evropskoj uniji – izazovi i perspektive“ koju je organizovala Fondacija Fridrih Ebert.

- Takođe, Potpredsjednik Vlade je 29. maja 2009. godine učestvovala na Regionalnoj konferenciji: „Vizija Evropske Srbije - izazovi i perspektive“ u organizaciji Evropskog pokreta Srbije i Ambasade Sjedinjenih Američkih Država održanoj u Beogradu. Panel teme su bile posvećene aktuelnoj političkoj i ekonomskoj situaciji u zemljama Zapadnog Balkana u procesu evropskih integracija: evropska perspektiva Zapadnog Balkana, pitanja ekonomskih integracija i naučene lekcije iz procesa proširenja.
- Na poziv Bečkog Univerziteta – Instituta za političke nauke, Instituta za Dunavski region i centralnu Evropu i Rener Instituta, potpredsjednik Vlade za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je 5. juna 2009. godine učestvovala na konferenciji posvećenoj evropskoj perspektivi Crne Gore pod nazivom: „Da li je Crna Gora spremna za Evropu“. Panel teme su bile posvećene aktuelnoj političkoj i ekonomskoj situaciji u Crnoj Gori, u procesu evropskih integracija: politika približavanja Evropskoj uniji i ekonomski i socijalni izazovi, iz ugla predstavnika izvršne vlasti, akademije i civilnog društva. Potpredsjednik Đurović je izlagala u okviru panela – Politika približavanja Evropskoj uniji.

SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

U izvještajnom periodu Sekretarijat za evropske integracije (SEI) je na osnovu Sporazuma o saradnji sa NVO, koji je potpisan 7. maja 2008. godine, donio Uputstvo o proceduri za izbor predstavnika NVO u sastav Radnog tima za koordinaciju aktivnosti i praćenje sprovođenja Komunikacione strategije. Dopis nevladinim organizacijama da kandiduju svog predstavnika upućen je 28. maja 2009. godine, a izbor kandidata je u toku.

Predstavnici Sekretarijata su u navedenom periodu učestvovali na više konferencija, okruglih stolova i seminara u organizaciji nevladinih organizacija.

- U organizaciji: NVO Forum MNE, Ministarstva kulture, sporta i medija i Savjeta za mlade, 15. aprila 2009. godine održana je konferencija: „Nacionalni plan akcije za mlade – 3 godine kasnije?“. Na konferenciji je učestvovao predstavnik SEI.
- U organizaciji CEDEM-a u Bečićima je od 23. do 25. aprila 2009. održan seminar na temu: „IPA funding - civil society“, na kojem je, kao izlagač, učestvovao predstavnik SEI.
- U organizaciji CEDEM-a od 8. do 9. maja 2009. godine u Ulcinju je organizovan seminar za studente pravnog, ekonomskog i fakulteta političkih nauka na kojem je izlaganje imala sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović.

U izvještajnom periodu Ministarstvo za evropske integracije pristupilo je saradnji na projektu „Youth leaders enhancing democracy, human rights, equal opportunities and anti-discrimination in Montenegro“. Lider projekta je NVO Forum MNE.

OBILJEŽAVANJE DANA EVROPE

Poseban segment aktivnosti SEI odnosio se na organizaciju obilježavanja Dana Evrope, 9. maja. Sekretarijat je kao i prethodnih godina objavio konkurs za učenike osnovnih i srednjih škola na temu: „Moja Evropa“ za izbor najboljeg autorskog rada u literarnoj, likovnoj, grafičkoj ili drugoj umjetničkoj formi.

Na konkurs koji je bio otvoren od 25. marta do 20. aprila 2009. godine pristigla su 894 rada od čega: 740 likovnih, 150 literarnih, 2 grafička, 1 muzički i 1 Power Point prezentacija. Sekretarijat je obezbijedio novčane nagrade pobjednicima, a svim školama učesnicama su poslate i diplome/zahvalnice za učešće na konkursu. Sekretarijat je u periodu 7. do 9. maja 2009. godine organizovao izložbu dijela radova koji su pristigli na konkurs. Tim povodom štampano je i podijeljeno 500 komada lifleta i 300 promotivnih majica sa logom procesa evropskih integracija.

U cilju obilježavanja Dana Evrope, Kabinet potpredsjednika Vlade za evropske integracije i Sekretarijat za evropske integracije su u saradnji sa Delegacijom Evropske komisije u Podgorici i TVCG organizovali svečani program u „Domu kulture“ na Žabljaku. Sadržaj programa bio je informativno-edukativnog i zabavnog karaktera. Nakon svečanog programa priređen je prigodan koktel za zvanice.

SARADNJA SA FAKULTETIMA

Sekretarijat za evropske integracije je u periodu na koji se odnosi izvještaj nastavio uspješnu saradnju sa crnogorskim fakultetima.

Sekretar Sekretarijata za evropske integracije Ana Vukadinović primila je 18. maja 2009. godine polaznike Internship programa Centra za demokratsku tranziciju (CDT), studente završnih godina više crnogorskih fakulteta. Internship program realizuje se na osnovu Protokola o saradnji između institucije (Skupština Crne Gore, Vlada Crne Gore i Predsjednik Crne Gore) u konkretnom slučaju SEI, CDT-a i Univerziteta Crne Gore. U Sekretarijatu je od januara do juna stažirao jedan polaznik Internship programa.

Tokom sastanka, Sekretar je upoznala polaznike programa sa organizacijom i obimom posla koji Sekretarijat vrši na planu evropskih integracija u Crnoj Gori i izrazila očekivanje da će polaznici programa doprinijeti daljem napretku Crne Gore u procesu evropskih integracija.

U saradnji sa Fakultetom političkih nauka, tokom aprila ove godine 10 studenata III godine smjera Evropske studije odradilo je dvonedjeljnu praksu u Sekretarijatu za evropske integracije.

REALIZACIJA PROJEKTA „EU U ŠKOLE“

U Ministarstvu za evropske integracije je 19. juna 2009. god, u saradnji sa grupom profesora sa Ekonomskog fakulteta i Zavodom za školstvo zvanično počela realizacija projekta: Uvodjenje predmeta “Evropska unija” u osnovne škole i predmeta “Evropske integracije” u gimnazije, organizacijom prvog seminara.

Projekat je podržan od strane Evropske komisije i obuhvata organizaciju seminara za nastavnike, pripremu priručnika za nastavu, učila za djecu i promotivnu kampanju o jačanju svijesti o potrebi izučavanja Evropske unije – njenog sistema vrijednosti, ciljeva nastanka, osnovnih principa funkcionisanja njenih institucija, jedinstvenog tržišta EU i procesa pristupanja Uniji.

Prvi šestodnevni seminar, održan od 19. do 21. i od 26. do 28. juna 2009. godine, pohađali su nastavnici iz osnovnih škola iz: Mojkovca, Kolašina, Berana, Rožaja, Nikšića, Tivta, Spuža i dvije škole iz Podgorice, kao i profesori gimnazija iz: Bara, Berana, Kotora, Bijelog Polja i Podgorice, i profesori srednjih mješovitih škola iz: Budve, Herceg Novog, Mojkovca, Plužina, Žabljaka, Ulcinja i Kolašina.

Planirano je da se od septembra 2009. godine u navedenim školama organizije izborna nastava iz predmeta Evropska unija i Evropske integracije, na završnim godinama osnovne, odnosno srednje škole, gdje bi se crnogorski đaci upoznavali sa Evropskom unijom.

SARADNJA SA REPUBLIKOM HRVATSKOM U OBLASTI EVROPSKIH INTEGRACIJA

U skladu sa Protokolom o saradnji u oblasti evropskih integracija koji su 12. januara 2007. godine potpisali Sekretarijat za evropske integracije Crne Gore i Ministarstvo spoljnih poslova i evropskih integracija Republike Hrvatske, dogovorena je međusobna saradnja sa ciljem unaprijeđivanja aktivnosti u procesu približavanja Evropskoj uniji. U tom cilju planirana je izrada i potpisivanje godišnjeg programa saradnje u oblasti evropskih integracija. Sekretarijat za evropske integracije je, u saradnji sa organima državne uprave pripremio prijedlog godišnjeg programa saradnje i dostavio ga Ministarstvu spoljnih poslova i evropskih integracija Republike Hrvatske.

8.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke tokom perioda na koji se odnosi izvještaj bile su prevashodno usmjerene na usavršavanje državnih službenika, polaznika obuke, za aktivnosti koje predstoje u toku pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji. Stoga je organizovano više sljedećih, hronološki pobrojanih obuka:

U Zagrebu je od 1. do 3. aprila 2009. godine održan seminar: „Jugoistočna Evropa na putu ka EU. Osnajivanje procesa integracije“.

13. aprila 2009. održan je seminar za zaposlene u SEI o pisanju diplomatskih pisama. Predavač na seminaru bila je šef protokola Ministarstva inostranih poslova.

U organizaciji InWenta (Capacity Building International, Germany) i Sekretarijata za evropske integracije, 28. i 29. maja 2009. godine, održan je seminar na temu: „Sistem socijalne sigurnosti“ – usklađivanje sa Acquis-jem u oblasti sindikalnog djelovanja“ Seminar su pohađali službenici Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja i predstavnici sindikalnih udruženja.

Tokom maja i juna 2009. godine, 4 službenika SEI polazili su dvanaestodnevnu obuku NVO CRNVO - Trening za trenere za pisanje projekata.

U okviru Tvinig projekta u Sekretarijatu za evropske integracije je 8. juna 2009. godine održan seminar na temu: „Pravna harmonizacija“.

U organizaciji Uprave za kadrove realizovani su sljedeći seminari:

- „Pravni sistem i pravni akti Evropske unije“ organizovan 9. aprila 2009. godine.
- „Primjena Zakona o tajnosti podataka“ organizovan 6. maja 2009. godine.
- „Obuka za potrošačke jedinice o uvođenju finansijskih elemenata programskog budžeta“ organizovan 3. juna 2009. godine.

Harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa *acquis communautaire*, 9 juna 2009. godine.

Međusobna zavisnost procesa pravne revizije pravnih akata EU i proces transpozicije pravnih akata EU u nacionalno zakonodavstvo, 9 juna 2009. godine.

Slovenačko iskustvo promjene ustava evropskim članom i odnos između Vlade, Parlamenta i Ustavnog suda Republike Slovenije u zakonodavnom postupku, 9 juna 2009. godine.

U organizaciji CDP (Program za razvoj kapaciteta) u izvještajnom periodu realizovani su sljedeći seminari:

- U Miločeru od 22. do 24. aprila 2009. godine održan je seminar: „Prekogranična saradnja- poziv za projekte”.
- Seminar na temu “Uputstvo o programiranju sredstava dostupnih kroz prvu komponentu IPA - Podrška tranziciji i izgradnja institucija” od 14. do 16. maja 2009. godine održan je u Miločeru.
- Seminar na temu “Priprema projektnog zadatka- Preparation of Terms of Reference” održan je od 28. do 30. maja 2009. godine u Kolašinu.
- U Budvi od 27. do 29. maja 2009. godine održan je seminar „Prekogranična saradnja- poziv za projekte”.

STUDIJSKE POSJETE

U periodu od 30. marta do 3. aprila 2009. godine, u organizaciji TRIM GTZ realizovana je studijska posjeta Estoniji tokom koje su polaznici obišli Ministarstvo inostranih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, kao i Parlament Republike Estonije.

9.

PROJEKTI PODRŠKE

9.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“

U periodu od aprila do juna 2009. god. započete su aktivnosti definisanja oblasti, u kojima će slovenački eksperti saradivati sa crnogorskim kolegama u vezi sa pravnom harmonizacijom. Te oblasti su finansijska kontrola, carina, državna pomoć, statistika, fitosanitarna politika, saobraćaj i sanitarna inspekcija. Za sve te oblasti predviđeno je da se odradi 180 radnih dana ukupno. Od 1. aprila u Tvining projektu radi i asistentkinja rezidentnog tvining savjetnika, koja će za vrijeme cjelokupnog izvođenja projekata pomagati u procesu realizacije.

Slovenački eksperti su u drugom kvartalu 2009. god. više puta boravili u MEI u vezi baze zakonodavstva i nadgradnje NPI.

U komponenti 2, koja se odnosi na Odsjek za koordinaciju prevođenja (TCU), izvođene su aktivnosti u vezi kreiranja terminoloških baza, pri čemu su eksperti značajno doprinijeli i pomogli u samom procesu testiranja prevodilaca, koji će u narednih nekoliko godina raditi na prevođenju Acquis-a na crnogorski jezik.

Eksperti, koji rade sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, saradivali su sa crnogorskim ekspertima u vezi pripreme nomo-tehničkih pravila, a odradili su i tri seminara o principima pravne harmonizacije, na kojima su učestvovali predstavnici ministarstava i ostalih institucija, koje su uključene u proces harmonizacije zakonodavstva.

Zbog izbora i konstituisanja nove Skupštine prve aktivnosti u vezi komponente 4, koja se odnosi na Skupštinu, počele su tek krajem juna.

Sastanak prvog Nadzornog odbora za Tvining projekat održan je u Podgorici 8. juna 2009. god. Na odboru je razmatran Prvi kvartalni izvještaj od 6. februara do 5. maja i plan rada za period od 6. maja do 5. augusta.

9.2. Program za razvoj kapaciteta – CDP

Program za razvoj kapaciteta - CDP kontinuirano nastavlja aktivnosti na podršci razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u Crnoj Gori za proces evropskih integracija.

Tokom izvještajnog perioda CDP je najveću pažnju posvetio jačanju kapaciteta za programiranje evropske podrške preko Instrumenta za pretprijetnu pomoć - fonda IPA, ostvarujući poseban projekat koji finansira Evropska unija. Ovim projektom obezbijedena je ekspertska podrška Sekretarijatu za evropske integracije, resornim ministarstvima i drugim državnim organima, u cilju građenja i jačanja kapaciteta za pravovremeno i kvalitetno programiranje i sprovođenje projekata u oblasti podrške tranziciji i jačanju institucija (I komponenta fonda IPA). Nakon što su, uz podršku CDP-a, pripremljeni opisi projekata (project fiche) za nacionalni program IPA 2009, CDP je organizovao seminare s ciljem jačanja kapaciteta SEI, resornih ministarstava i drugih državnih institucija za implementaciju projekata IPA, za učešće predstavnika nacionalnih institucija na sastancima evaluacionih odbora, kao i za izradu opisa zadataka (*Terms of References*). Pored toga, CDP je angažovao eksperte koji su pripremili Uputstvo za godišnje programiranje nacionalne komponente IPA sredstava. Od 13. do 15. maja, CDP je organizovao okrugli sto o radnoj verziji teksta ovog Uputstva. Svrha uputstva je da jasno definišu uloge i odgovornosti struktura uključenih u proces programiranja fondova Evropske unije i da na taj način doprinese podizanju nivoa njihove spremnosti da pripremaju što kvalitetnije projekte, usklađene sa ciljevima i zahtjevima koji Crnoj Gori predstoje u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Tekst uputstva je dostupan na internet adresi SEI.

Uporedo s tim, CDP je tokom ovog kvartala nastavio da pruža dodatnu podršku Sekretarijatu za evropske integracije i novim strukturama za upravljanje programima prekogranične saradnje (II komponenta fonda IPA). U cilju adekvatne pripreme za zaposlene u novim strukturama za upravljanje programima prekogranične saradnje, za zadatke koji će uslijediti nakon očekivanog objavljivanja poziva za projekte u oblasti prekogranične saradnje, CDP je organizovao seminare (od 22. do 24. aprila i od 27. do 29. maja) posvećene pripremi poziva za izradu projektnih predloga i evaluaciji projektnih predloga. Na taj način pomognuta je spremnost novih struktura (Operativne strukture u SEI, Zajednički tehnički sekretarijat i Antene) za upravljanje II komponentom IPA fonda.

S obzirom na značaj organizovanog i sveobuhvatnog prevođenja prava EU, u ovom periodu CDP je u saradnji sa SEI pružio podršku radu posebno oformljene radne grupi za izradu priručnika za prevođenje pravnih akata EU na crnogorski jezik, kao i priručnika za prevođenje crnogorskih pravnih akata na engleski jezik. Radni tekst priručnika je završen i nakon njegove finalizacije CDP će obezbijediti njegovo dizajniranje i štampanje.

CDP je takođe pružio dodatnu podršku Sekretarijatu za evropske integracije u organizacionim i tehničkim pripremama za koordinaciju aktivnosti na izradi odgovora na Upitnik Evropske komisije. CDP je angažovao više međunarodnih konsultanata koji su pružili dodatnu pomoć pri izradi softverskih rješenja za elektronske baze podataka i prenijeli iskustvo u vođenju procesa izrade i prevoda odgovora na Upitnik Evropske komisije. Nakon što pristigne Upitnik Evropske komisije CDP će ponovo u slučaju potrebe angažovati međunarodne eksperte radi dodatne podrške u razrješavanju eventualnih problema.

U toku ovog perioda nastavljena je realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova (MIP). U toku su organizacione i tehničke pripreme za organizaciju druge po redu Crnogorske ljetnje diplomatske škole „Gavro Vuković“, koja će početi sa radom 20. jula u Beranama. Takođe, pripremljen je i novi projektni dokument kojim će se pružiti podrška dodatnoj specifičnoj obuci zaposlenih, razvoju novih organizacionih struktura i institucionalnih mehanizama u MIP-u. Očekuje se da će aktivnosti planirane novim projektom početi u narednom kvartalu.

CDP je u saradnji sa Kancelarijom Nacionalnog demokratskog instituta u Podgorici završio projekat usmjeren na jačanje kapaciteta za procjenu kvaliteta uprave u Crnoj Gori, prevashodno sa stanovišta

ispunjavanja političkih kopenhaških kriterijuma. Rezultati ovog projekta (Izvještaj pod nazivom „Transparentnost i odgovornost u sistemu upravljanja u Crnoj Gori“) predstavljeni su stručnoj i ukupnoj javnosti 19. juna. Takođe, CDP je razvio poseban projekat sa ciljem da slični mehanizmi praćenja kvaliteta uprave uspostave i na lokalnom nivou i pokrenuo aktivnosti na obezbjeđivanju finansijskih sredstava za realizaciju ovog projekta

Novi dvogodišnji projekat CDP usmjeren na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju, koji je zvanično potpisan 16. marta 2009. godine, u ovom periodu je počeo da se organizaciono i kadrovski zaokružuje. Odabran je ključni međunarodni konsultant i obavljen izbor menadžera projekta. Tokom narednog mjeseca, u saradnji sa posebno oformljenom radnom grupom u Ministarstvu finansija, biće pripremljen operativni plan aktivnosti koje će preko projekata biti realizovane do kraja godine.

CDP je nastavio da razvija strateški partnerski odnos sa Delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori i ostalim donatorima i aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta u Vladi Crne Gore za evropske integracije.

9.3. Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX)

U okviru TAIEX podrške (Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija), u periodu od aprila do juna 2009. god. realizovane su sledeće aktivnosti:

- 4.5.2009 – Radionica na temu „Digitalni tahograf“
- 11.6.2009 – Seminar na temu „EU otvoreni postupak koordinacije“
- 20.4.2009 – Ekspertska misija na temu „Izrada legislative u vezi sa vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju“
- 11.5.2009 – Ekspertska misija na temu „Naučna statistika u Crnoj Gori“
- 29.6.2009 – Seminar na temu “Mjere za suzbijanje korupcije”
- 29.6.2009 – Radionica na temu “Sprovođenje prava intelektualne svojine”
- 29.6.2009 – Seminar za Sudije na temu “Zajedničke pravne podrške u krivičnim slučajevima”

10.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu u kontinuitetu je poštovana obaveza popunjavanja Obrasca za ocjenu usklađenosti propisa sa odgovarajućim propisima Evropske unije, koji je uspostavljen radi kvalitetnijih priprema za dalju harmonizaciju domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije, tako da je Ministarstvo za evropske integracije dalo mišljenje na 44 nacrtu, odnosno predlogu zakona i podzakonskih akata.

APRIL		
R.br	Naziv	Ministarsvo
1	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima	MSPT
2	Nacrt menadžment plana Istorijskog jezgra Cetinja	MKSM
3	Nacrt zakona o alkoholnim pićima	MPSV
4	Nacrt memoranduma o saradnji između Službenika nadležnog za akreditaciju (CAO) i Državne revizorske institucije (DRI)	MF
5	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o graničnoj kontroli u željezničkom saobraćaju	MPSV
6	Predlog Sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Moldavije	MER
7	Predlog odluke o pristupanju izradi Lokalne studije lokacije Trešanjski mlin	MER
8	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o povjerljivim nabavkama predmeta i usluga od posebnog značaja za odbranu	MO
9	Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o sajberkriminalu	MP
10	Predlog zakona o ratifikaciji Dodatnog protokola uz Konvenciju o suzbijanju sajberkriminala koji se odnosi na kažnjavanje akata rasizma i ksenofobije učinjenih putem kompjuterskih sistema	MP
11	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o čamcima	MSPT
12	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspeksijskom nadzoru	MUP

M A J

R.br	Naziv	Ministarsvo
13	Nacrt zakona o zabrani diskriminacije	MZLJMP
14	Predlog zakona o ratifikaciji Tampere konvencije o obezbjeđivanju telekomunikacionih resursa za ublažavanje katastrofa i operacije pružanja pomoći	MSPT
15	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o objedinjavanju određenih pravila za međunarodni prevoz vazduhom (Montrealska Konvencija)	MSPT
16	Predlog odluke o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva pravnih lica za izdavanje garancije	MF
17	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom	MTZŽS
18	Predlog zakona o potvrđivanju Instrumenta koji dopunjuju Ustav Međunarodne unije za telekomunikacije (Ženeva, 1992), kako je dopunjeno Konferencijama Opunomoćenika (Kjoto, 1994; Mineapolis, 1998; Marakeš, 2002), a usvojeno Konferencijom Opunomoćenika (Antalija, 2006)	MSPT
19	Predlog zakona o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama	MZRSS
20	Predlog zakona o kretanju lica sa invaliditetom uz pomoć psa vodiča, odnosno psa pomagača	MZRSS
21	Predlog odluke o pristupanju izradi Prostorno-urbanističkog plana Opštine Ulcinj	MER
22	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste roba dvostruke namjene	MER
23	Predlog odluke o Nacionalnoj kontrolnoj listi naoružanja i vojne opreme	MER
24	Predlog uredbe o posebnim mjerama zaštite tajnih podataka od značaja za odbranu zemlje	MO

JUN

R.br	Na z i v	Ministartstvo
25	Predlog odluke o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva pravnih lica za izdavanje garancije	MF
26	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave stavljanja u promet električnih i elektronskih proizvoda na tržište, osnivanje sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rada tog sistema	MTZZS
27	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola od 3. juna 1999 godine o izmjenama Konvencije o međunarodnim željezničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine (Protokol iz 1999.), i Konvencije o međunarodnim željezničkim prevozima (COTIF) od 9. maja 1980. godine u verziji na osnovu protokola o izmjenama od 3. juna 1999. godine	MSPT
28	Predlog uredbe o pretvaranju posebnih i zajedničkih djelova stambene zgrade u poslovne prostorije	MER
29	Predlog zakona o dopuni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti	MUP
30	Predlog zakona o uzimanju i presađivanju djelova ljudskog tijela u svrhu liječenja	MZRSS
31	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvatanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit	MUP
32	Predlog uredbe o načinu vršenja i sadržaju unutrašnje kontrole nad sprovođenjem mjera zaštite tajnih podataka	MO
33	Predlog uredbe o načinu sprovođenja postupaka javnog nadmetanja u otvorenom i dvostepenom postupku davanja koncesije	ME
34	Predlog uredbe o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom	MF
35	Predlog Izmijenjene Konvencije o osnivanju Evropske organizacije za telekomunikacije preko satelita (EUTELSAT)	MSPT
36	Predlog instrumenta pristupanja Sporazumu o Međunarodnoj telekomunikacionoj satelitskoj organizaciji (ITSO)	MSPT
37	Predlog instrumenta prihvatanja izmjena i dopuna Konvencije o međunarodnoj organizaciji za pokretne satelite (IMSO)	MSPT
38	Predlog Odluke o osnivanju Agencije za civilno vazduhoplovstvo	MSPT
39	Predlog uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave	MUP
40	Predlog uredbe o slobodnim carinskim prodavnicama	MF
41	Predlog uredbe o dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave	MUP
42	Predlog pravilnika o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi	MSPT
43	Predlog odluke o izradi Lokalne studije lokacije Dubovica I	MUPZŽS
44	Predlog zakona o graničnoj kontroli	MUP

Crna Gora
Ministarstvo za evropske integracije

SEDAMNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
JUL – SEPTEMBAR 2009. GODINE

PODGORICA
oktobar 2009. godine

SADRŽAJ

UVOD	225
1. POLITIČKI DIJALOG	227
2. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	228
3. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA	230
4. IMPLEMENTACIJA PS O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EZ I CG	231
5. PROCES ODGOVARANJA NA PITANJA IZ UPITNIKA EVROPSKE KOMISIJE	232
6. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	235
6.1. I KOMPONENTA IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	235
IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA.....	235
IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA.....	237
IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA.....	238
PROGRAMIRANJE IPA 2010.....	239
VIŠEKORISNIČKI IPA PROGRAM.....	239
6.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja.....	243
Susjedski programi saradnje.....	243
Transnacionalni programi saradnje.....	245
7. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM	246
8. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	249
9. PROJEKTI PODRŠKE	250
9.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“.....	250
9.2. Program za razvoj kapaciteta – CDP.....	251
9.3. Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX).....	253
10. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	254

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Sl. list CG, br. 02/08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu sedamnaestog izvještaja nalaze se najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. jula do 30. septembra 2009. god.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, sa druge strane, zaključen 15. oktobra 2007. god. kojim je Crna Gora ušla u prvu, zvaničnu fazu institucionalizacije svojih odnosa sa EU, do pripreme 17. Kvartalnog izvještaja ratifikovale su 22 države članice EU. U prethodnom periodu, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i Evropskih zajednica ratifikovali su parlamenti Estonije (2007. godine), Slovenije, Mađarske, Bugarske, Danske, Austrije, Slovačke, Portugalije, Letonije, Kipra, Malte (2008. godine), zatim Rumunije, Holandije, Poljske, Češke, Litvanije, Švedske, Španije i Finske u prvom kvartalu 2009, kao i Irske, Luksemburga, Francuske i Njemačke u drugom kvartalu 2009.godine. Ratifikacija je završena u septembru i u Italiji. Očekuje se da će to uskoro uraditi i tri preostale zemalje EU – Belgija, Velika Britanija i Grčka.

1.

POLITIČKI DIJALOG

Tokom jula 2009. god. održan je niz bilateralnih razgovora na najvišem nivou između Crne Gore i EU u okviru političkog dijaloga. Visoki predstavnik za spoljnu i bezbjednosnu politiku EU Havijer Solana boravio je u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori 15. jula 2009. god. i tom prilikom vodio razgovore s državnim vrhom Crne Gore.

Komesar za proširenje EU Oli Ren boravio je u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori 22. jula 2009. god. i tom prilikom predsjedniku Vlade Crne Gore Milu Đukanoviću uručio Upitnik Evropske komisije.

Premijer Milo Đukanović zajedno s ministrom inostranih poslova Milanom Roćenom, boravio je u zvaničnoj posjeti predsjedniku Evropske komisije Žozeu Manuelu Barozu 23. jula 2009. god, kao i potpredsjedniku EK Žaku Barou. Pomenute posjete su značajno doprinijele poboljšanju i daljem unaprijeđenju odnosa između EU i Crne Gore promovišući proces evropskih integracija kako u Crnoj Gori, tako i u Evropskoj uniji.

U dvodnevnoj službenoj posjeti Crnoj Gori 28. i 29. septembra 2009. god. boravio je potpredsjednik EK za pitanja pravde, slobode i bezbjednosti Žak Baro. Tokom posjete, koja je organizovana s ciljem nastavka pregovora o ukidanju viza građanima Crne Gore za putovanja u zemlje Šengen zone, Baro se sastao sa predsjednikom države Filipom Vujanovićem, predsjednikom Vlade Milom Đukanovićem, predsjednikom Skupštine Rankom Krivokapićem, ministrom pravde Mirašom Radovićem, ministrom unutrašnjih poslova Ivanom Brajovićem i ministrom inostranih poslova Milanom Roćenom.

2.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

U postupku pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji predata su sva dokumenta predviđena postupkom pristupanja. Urađen je nacrt završnog Izvještaja kojim je predstavljen visok stepen usaglašenosti spoljnotrgovinskog režima Crne Gore sa sporazumima STO.

U novembru 2008. god. održana je VII Sjednica Radne Grupe. Na pomenutoj Sjednici podršku Crnoj Gori na putu pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) dali su predstavnici Brazila, EK, Švajcarske, SAD, Kanade, Japana, Kine, Hrvatske i Norveške. Na sjednici je takođe izraženo zadovoljstvo ostvarenim napretkom u pristupu tržištu roba i usluga. Članice su takođe, izrazile očekivanje da će Crna Gora brzo postati članica STO-a.

U novembru 2008. god. održana je i poslednja runda bilateralnih pregovora sa pojedinim članicama STO, pa su zaključeni bilateralni pregovori sa Japanom 5. novembra, sa Švajcarskom i Norveškom 6. novembra, sa Brazilom 7. novembra. Bilateralni pregovori sa Kanadom su zaključeni 8. decembra. Iako tehnički zaključeni u novembru, bilateralni pregovori sa SAD-om formalno su zaključeni 14. januara 2009. godine.

Zaključivanjem bilateralnih pregovora i poslednjim izmjenama pojedinih zakonskih propisa, Zakona o neobjavljenim informacijama, Zakona o sredstvima za ishranu bilja, Zakona o duvanu, Zakona o slobodnim zonama stvoreni su uslovi da Sekretarijat STO-a izradi Nacrt Završnog izvještaja Radne Grupe, konsolidovane Ponudu za robe i Ponudu za usluge i Izvještaj o subvencijama u oblasti poljoprivrede. Pomenuta dokumenta su 12. decembra 2008. god. objavljena na sajtu STO-a, a članice ove organizacije su do 7. januara 2009. god. imale rok za dostavljanje svojih komentara i sugestija. Planirano je da na sastanku Generalnog Savjeta 3. februara 2009. god. bude donesena odluka o prijemu Crne Gore u STO.

Iako su dokumenta već bila objavljena, **Ukrajina** je 19. decembra 2008. god, poslala listu zahtjeva za dodatnu liberalizaciju u trgovini robama i uslugama. Bilateralni pregovori sa predstavnicima Ukrajine su održani 3. i 4. februara 2009. god u Ženevi, 13-15. jula 2009. u Kijevu i 26 i 27. septembra 2009. u Beču, ali do zaključenja bilateralnog sporazuma nije došlo, jer su zahtjevi Ukrajine ostali maksimalistički i pored dodatnih koncesija, koje je ponudila Crna Gora. Pregovori ostaju otvoreni, a proces pristupanja Crne Gore blokirani od strane Ukrajine.

Indija je 12. februara 2009. godine zvanično uputila zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora u dijelu pristupa tržištu usluga. Istog dana Crna Gora je odgovorila na zahtjeve Indije, obrazlažući stepen liberalizacije u oblasti usluga koji je već postignu. Kako su predstavnici Indije bili zadovoljni odgovorom na njihove zahtjeve, dodatnih nije bilo i nije bilo neophodno pregovarati sa Indijom.

Salvador je 2. septembra 2009. god. uputio zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora u dijelu pristupa tržištu roba. Crna Gora je odgovorila na zahtjeve Salvadora 24. septembra, kada je potpisan bilateralni sporazum, davanjem samo tzv. Inicijalnih trgovinskih prava El Salvadoru, za tražene grupe proizvoda (bilateral potpisan 2.10.2009.).

Honduras je također početkom septembra 2009. godine uputio zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora u dijelu pristupa tržištu roba. Bilateralni sastanak sa predstavnicima Hondurasa održan je 24. septembra, a pregovori su zaključeni 28. septembra 2009. godine, također samo dodjeljivanjem inicijalnih trgovinskih prava za tražene grupe proizvoda.

3.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

Na osnovu svih dosadašnjih izvještaja o implementaciji obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, Evropska komisija je 15. jula 2009. god. usvojila Predlog za ukidanje viznog režima prema Crnoj Gori, Makedoniji i Srbiji (Regulativa 539/2001) o kojoj će konačnu odluku donijeti Savjet ministara EU, nakon pribavljanja mišljenja Evropskog parlamenta.

Predlog EK da se uspostavi bezvizni režim sa Crnom Gorom je, kako se navodi, rezultat kontinuirane posvećenosti i napretka koji su crnogorski organi ostvarili u ispunjavanju zahtjeva iz Mape puta. Pored pozitivne ocjene, navedeno je i da Crna Gora treba da nastavi sa dodatnim naporima, kako bi ispunila i preostale obaveze.

U cilju realizacije preostalih obaveza, posebno dalje implementacije Zakona o strancima, koji je stupio na snagu 8. januara 2009. god, kao i definisanja održivog rješenja za status raseljenih i interno raseljenih lica, i daljeg jačanja kapaciteta i implementacije zakonskog okvira za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave sačinilo je Informaciju o implementaciji preostalih obaveza u cilju uspješnog okončanja procesa liberalizacije viznog režima, kao i Plan aktivnosti na realizaciji preostalih obaveza Crne Gore iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, koje je Vlada Crne Gore razmotrila i usvojila, na sjednici od 30. jula 2009. god.

Na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore donešenog na sjednici, MUPIJU je sačinio Ažurirani izvještaj o realizaciji preostalih obaveza Crne Gore iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 17. septembra 2009. god. Kao rok za dostavljanje navedenog izvještaja EK je odredila 25. septembar 2009. god.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Zavodom za zbrinjavanje izbjeglica i Kancelarijom UNHCR-a u Podgorici, sačinilo je Predlog akcionog plana za rješavanje statusa raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenih lica sa Kosova koji borave u Crnoj Gori, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 17. septembra 2009. god. Akcionim planom se planira trajno rješavanje njihovog statusa raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenih lica sa Kosova koji borave u Crnoj Gori, kao i pravo na dobrovoljni povratak u zemlje porijekla.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, pripremio je Predlog zakona o dopunama Zakona o strancima, koji je Vlada Crne Gore utvrdila na sjednici održanoj 17. septembra 2009. god, i tom prilikom predložila Skupštini Crne Gore da ga donese po skraćenom postupku. Navedenim predlogom zakona se raseljenim licima iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenim licima sa Kosova koji borave u Crnoj Gori omogućava dobijanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem.

Možemo zaključiti da prethodno navedene aktivnosti ukazuju na uspješnu realizaciju preostalih obaveza Crne Gore iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima.

4.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Kada je riječ o praćenju implementacije Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između evropskih zajednica i Crne Gore, može se reći da je kalendar aktivnosti projektovan za 2009. god, u potpunosti realizovan u prvoj polovini godine, što je potvrdilo očekivanja Evropske unije o crnogorskom ispunjavanju obaveza koje priističu iz Privremenog sporazuma.

Podsjećamo da je u prvoj polovini 2009. god, u skladu sa Planom rada zajedničkih tijela EK i Crne Gore, održan Sastanak privremenog odbora i svih pet pododбора, plenarni sastanak unaprijedjenog stalnog dijaloga i svi planirani sektorski unaprijedjeni stalni dijalozi. U skladu sa temama sastanaka, pripremljeni su i Evropskoj komisiji dostavljeni odgovarajući detaljni prilozi, u cilju kvalitetnog praćenja realizacije preuzetih obaveza, odnosno napretka u datoj oblasti.

Sastanci zajedničkih tijela EK i Crne Gore istovremeno su bili i dobra osnova za pripremu Upitnika EK, odnosno, za pripremu državnih organa i institucija Crne Gore za proces odgovaranja na pitanja iz Upitnika EK.

Skupstini Crne Gore i Evropskoj komisiji se redovno dostavljaju i mjesečni izvjestaji o implementaciji Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između evropskih zajednica i Crne Gore. Na sastancima sa predstavnicima EK konstatuje se potpuna i uspješna primjena Privremenog sporazuma.

5.

PROCES ODGOVARANJA NA PITANJA IZ UPITNIKA EVROPSKE KOMISIJE

Evropski komesar za proširenje EU Oli Ren je 22. jula 2009. god. u Podgorici Predsjedniku Vlade Crne Gore Milu Đukanoviću uručio Upitnik Evropske komisije - informacija koju od Vlade Crne Gore zahtijeva Evropska komisija u cilju pripreme Mišljenja o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji.

Podsjećamo da je, u cilju blagovremene pripreme za proces odgovaranja na Upitnik EK, Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva za evropske integracije, na sjednici održanoj 25. juna 2009. god. usvojila Informaciju o potrebi formiranja novih koordinacionih struktura za sljedeće faze procesa evropskih integracija. Na sjednici održanoj 9. jula 2009. god. Vlada Crne Gore je usvojila Odluku o obrazovanju Komisije za evropske integracije i Odluku o obrazovanju grupa za evropske integracije i podgrupa za pregovaračka poglavlja.

Komisija za evropske integracije, sedam grupa za evropske integracije i 35 podgrupa za pregovaračka poglavlja imaju značajnu ulogu u pripremi odgovora na pitanja iz Upitnika EK. Obrazovanje ovih struktura obezbjeđuje institucionalnu i ličnu odgovornost u kontekstu pripreme odgovora na pitanja iz Upitnika EK, koordinaciju grupa i podgrupa iz nadležnih ministarstava i drugih državnih organa, do njihove konačne verifikacije i usvajanja od strane Vlade Crne Gore.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 9. jula 2009. god. usvojila **Predlog Uputstva za pripremu odgovora na pitanja iz Upitnika EK**, koje je pripremila Ministarstvo za evropske integracije. Uputstvo sadrži precizne odredbe koje se odnose na nosioce aktivnosti u pripremi odgovora na pitanja iz Upitnika EK, postupak dostavljanja i raspoređivanja pitanja iz Upitnika EK, pripremanje odgovora i priloga na pitanja iz Upitnika EK, dostavljanje i stručnu provjeru odgovora, prevođenje, saradnju nadležnih organa državne uprave i institucija, kao i informisanje javnosti.

Neposredno nakon dobijanja Upitnika EK, MEI je pripremio okvirni Plan aktivnosti u procesu odgovaranja na Upitnik EK za period avgust – novembar 2009. god, zajedno sa šemom svih organizacionih struktura uključenih u proces odgovaranja na Upitnik EK, zatim, tabelarnim pregledom broja pitanja po poglavljima, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 30. jula 2009. god.

U skladu sa zaključkom Vlade od 30. juna 2009. god, MEI svake nedelje priprema redovni izvještaj o realizovanim aktivnostima u procesu odgovaranja na pitanja iz Upitnika EK koji potom dostavlja Vladi Crne Gore.

Na sjednici održanoj 3. septembra 2009. god. Vlada Crne Gore je usvojila prvi redovni izvještaj, nakon čega je u izvještajnom periodu usvojeno još sedam nedeljno ažuriranih izvještaja o napretku u procesu odgovaranja na pitanja iz Upitnika EK.

Ministarstvo za evropske integracije koordinira aktivnostima u okviru procesa pripreme odgovora na pitanja iz Upitnika EK, koje podrazumijevaju i rješavanje nejasnih i spornih pitanja. Zaposleni u MEI, koji su određeni kao kontakt osobe za svako poglavlje učestvovali su na sastancima podgrupa za poglavlja i obezbjeđivali svakodnevnu podršku učesnicima u procesu odgovaranja. Preko MEI se u ovom periodu odvijala i komunikacija sa Evropskom komisijom, prevashodno vezano za nejasna pitanja, kao i sa ekspertima iz drugih zemalja (Slovenija, Makedonija), s ciljem pružanja dodatne stručne podrške. Dan prije usvajanja Prvog izvještaja o realizovanim aktivnostima na pripremi odgovora, 2. septembra 2009. god, održan je konstitutivni sastanak Komisije za evropske integracije, na kojoj su razmotrene tekuće i predstojeće aktivnosti koje se odnose na Upitnik EK.

U okviru pripreme za Upitnik EK, MEI je, u saradnji sa Ministarstvom za informaciono društvo postavio projektne zadatke i infrastrukturu na osnovu čega je razvijen **SharePointPortal** kao informatička podrška odgovaranju na Upitnik EK. Portal je informatička podrška koja u potpunosti zadovoljava njegovu korišćenje tokom procesa odgovaranja. Na Portalu Upitnik do sada ima 780 registrovanih korisnika. U prethodnom periodu svakodnevno je vršena obuka za korišćenje Portala Upitnik za službenike državne uprave koji su neposredno uključeni u pripremu odgovora na pitanja iz Upitnika EK. Takođe je za svako podpoglavljje određena po jedna osoba kao IT podrška i oni u svakodnevnom radu i dalje pomažu svim korisnicima Portala prilikom rada na njemu.

U izvještajnom periodu značajan napredak postignut je i u oblasti **koordinacije procesa prevođenja propisa EU** na crnogorski jezik, kao i crnogorskog zakonodavstva i strateških dokumenata na engleski jezik. U pripremi za dobijanje Upitnika EK, objavljen je Javni poziv za izražavanje interesovanja za saradnju zainteresovanih lokalnih prevodilaca sa Vladom Crne Gore, na koji se prijavilo preko 230 prevodilaca. Od ovog broja, za 162 prevodioca koji su zadovoljili predviđene uslove, uz podršku eksperata Tvining projekta, organizovano je testiranje kojim su između ostalog identifikovane i oblasti specijalizacije odabranih prevodilaca. Na ovaj način formirana je solidna baza eksternih prevodilaca za prevođenje pitanja i odgovora na pitanja iz Upitnika EK, kao i za proces prevođenja zakonodavstva Crne Gore i evropskog prava. Za prevodioce je organizovana obuka korišćenja kompjuterskih programa za prevođenje.

Tokom jula 2009. godine, u okviru procesa priprema za odgovaranje na Upitnik EK, u saradnji sa Ministarstvom za informaciono društvo a za potrebe prevodilačkog centra koji je formiran u prostorijama MEI, obezbijeđeno je 25 laptopova i četiri servera, kao i mrežna infrastruktura. Prevodilački centar je potpuno operativan od 22. jula 2009. god. kada je otpočeo proces prevođenja pitanja iz Upitnika EK, gdje će se do okončanja procesa obavljati prevođenje odgovora na pitanja iz Upitnika EK i pratećih aneksa. U toku je i informatička obuka namjenjena prevodiocima za korišćenje Portala Upitnik, koju takođe obezbjeđuje MEI.

Ministarstvo za evropske integracije pripremlilo je Priručnik za prevođenje pravnih i drugih akata u procesu evropskih integracija, koji je dostupan na Internet stranici ministarstva – <http://www.mei.gov.me/vijesti.php?akcija=rubrika&rubrika=403>.

Priručnik sadrži naznake o specifičnostima prevođenja pravnih propisa, kroz presjek pravnog sistema Crne Gore i EU, prezentirajući osnovne podatke o izvorima prava u Crnoj Gori i EU, postupcima za donošenje i usvajanje zakona i drugih pravnih akata, karakterističnim za oba pravna sistema i obavezan je za prevodioce koji rade na prevođenju za Upitnik EK.

Angažovani prevodioci i svi nadležni organi državne uprave, koji učestvuju u pripremi odgovora na pitanja iz Upitnika EK i prevođenju pravnih propisa Crne Gore i Evropske unije dužni su da tokom postupka prevođenja pitanja i odgovora, kao i odgovarajućih priloga uz odgovore na Upitnik EK koriste Priručnik za prevođenje pravnih i drugih akata u procesu evropskih integracija.

Podsjećamo da je Vlada Norveške u prvom kvartalu 2009. god. Ministarstvu za evropske integracije donirala 200 000 €, za prevod crnogorskog zakonodavstva na engleski jezik.

6.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Program IPA osmišljen je za pružanje podrške državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, koja je usmjerena na usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj građanskog društva, unaprjeđenje regionalne i prekogranične saradnje, kao i podršku pripremi za korišćenje strukturnih fondova. Da bi se na najefikasniji način postigli ciljevi svih zemalja, program IPA čine pet različitih komponenti: podrška tranziciji i izgradnji institucija (I), prekogranična i regionalna saradnja (II), regionalni razvoj (III), razvoj ljudskih resursa (IV) i ruralni razvoj (V). Crna Gora, kao zemlja potencijalni kandidat za članstvo u EU koristi prvu i drugu komponentu IPA.

Evropska komisija izdvaja za ove dvije komponente do 34 miliona € godišnje za Crnu Goru, od toga oko 28 miliona € daje za podršku tranziciji i izgradnji institucija, a ostatak se koristi za programe prekogranične saradnje.

Višekorisnička IPA se realizuje u više zemalja (države Zapadnog Balkana i Turska) i pripada prvoj komponenti IPA (izgradnja institucija i podrška tranziciji). Priprema projekata i njihova implementacija sprovodi se centralizovano iz Brisela, a raspoloživo sredstvima od oko 150 miliona € na godišnjem nivou, za sve države IPA korisnice.

6.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija

IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA

Implementacija projekata u okviru IPA 2007 programa nastavljena je u skladu sa planiranom dinamikom realizacije projekata pripremljenom do strane Delegacije Evropske komisije u Podgorici. Riječ je o sljedećim projektima:

PROJEKAT: "PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA"

U Delegaciji Evropske komisije izvršena je evaluacija aplikacija dostavljenih od strane nevladinih organizacija i napravljen je konačan izbor projekata koji će biti podržani. Potpisivanje ugovora sa nevladinim organizacijama i početak implementacije projekata je planiran za kraj oktobra.

PROJEKAT: "BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA"

Svrha projekta je obezbjeđenje savjetodavne i materijalne podrške u cilju jačanja strateških, institucionalnih i operativnih kapaciteta: Kriminalističke policije; Uprave za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

Partner u implementaciji projekta je Ujedinjeno Kraljevstvo. Projekat se implementira u skladu sa Tvining planom rada. Održan je drugi sastanak Upravnog odbora projekta na kojem je predstavljen Izvještaj koji se odnosi na period od maja do septembra 2009. god.

PROJEKAT: „REFORMA PRAVOSUĐA“ namijenjen je podršci izgradnje kapaciteta Ministarstva pravde, Vrhovnog suda i Sudskog savjeta. Partner u implementaciji projekta je austrijsko Savezno Ministarstvo pravde u saradnji sa Centrom za pravnu kompetenciju. Održan je treći sastanak Upravnog odbora projekta. Na Upravnom odboru je od strane korisnika projekta i partnera u implementaciji konstatovano da je nivo ostvarenih aktivnosti u skladu sa Tvining radnim planom i na zadovoljavajućem nivou.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE I MENADŽMENTA SEKTORA SAOBRAĆAJA“ počeo je sa implementacijom. Ugovor za radove je potpisan sa kompanijom Strabag u decembru 2008. god. Implementacija aktivnosti predviđenih opisom projekta se realizuju planiranom dinamikom u dijelu koji se odnosi na radove. Tenderska procedura za ugovor koji se odnosi na tehničku pomoć Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Direktoratu za civilno vazduhoplovstvo je poništena. Nakon ponovnog objavljivanja tenderske procedure, očekuje se potpisivanje ugovora u prvom kvartalu 2010. god. Evaluacija za ugovor koji se odnosi na izradu glavnog projekta za željeznicu je u proceduri.

PROJEKAT: „IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA“. Komponenta projekta koja se odnosi na usluge počela je sa sprovođenjem tokom jula 2009. god, dok, komponenti projekta koja se odnosi na nabavke slijedi priprema tehničke specifikacije, dok se početak implementacije očekuje početkom 2010. god.

PROJEKAT: „NACIONALNI KVALIFIKACIONI OKVIR I OSIGURANJE KVALITETA U OBRAZOVANJU“. U trećem kvartalu 2009. god. nastavljen je rad na realizaciji projekata iz oblasti obrazovanja. Potpisan je ugovor o uslugama za projekat: „Nacionalni kvalifikacioni okvir i osiguranje kvaliteta u obrazovanju“, sa konsultantima iz „WYG International“, nakon čega je održan prvi projektni sastanak sa resornim institucijama i učesnicima/korisnicima projekta. Na sastanku su definisane prve aktivnosti na kojima će raditi eksperti. Kao osnovu za razvijanje projekta, Ministarstvo prosvjete i nauke uradilo je „Strategiju za osnivanje nacionalnog okvira za kvalifikacije“, dok se usvajanje Zakona o nacionalnim kvalifikacijama očekuje krajem 2009. god. Ugovor o nabavci opreme za ovaj projekat biće potpisan tokom prvog kvartala 2010. god.

PROJEKAT: „PRIBLIŽAVANJE STANDARDIMA EU U OBLASTI STATISTIKE“ – ugovor o uslugama potpisan je u junu 2009. god. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu.

PROJEKAT: „DALJI RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA JAVNIH NABAVKI“ – tenderska procjena je završena i ugovor o uslugama je potpisan u maju 2009. god. Za ugovor o nabavkama konsultanti pripremaju tehničku specifikaciju. Ocjenjivanje ponuda na tenderu počće u decembru 2009. god, dok će ugovor biti potpisan u prvom kvartalu 2010. god. U toku je realizacija aktivnosti planiranih projektom.

PROJEKAT: „RAZVOJ INFRASTRUKTURE KVALITETA“ – za ugovor o uslugama finalna tenderska evaluacija biće u decembru 2009. god, a ugovor će biti potpisan u prvom kvartalu 2010. god.

Konačna tenderska procjena za ugovor o nabavkama počće 2. novembra 2009. god. i ugovor će, takođe biti potpisan u četvrtom kvartalu 2009. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA PORESKOJ UPRAVI“ – ugovor o nabavkama potpisan je u januaru 2009. god, dok će ugovor o uslugama biti potpisan do kraja 2009. god. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu.

IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA

Implementacija projekata u okviru IPA 2008 programa nastavljena je u skladu sa planiranom dinamikom realizacije projekata pripremljenom do strane Delegacije Evropske komisije u Podgorici. Riječ je o sljedećim projektima:

PROJEKAT: „TRAJNO RJEŠENJE STATUSA IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U CRNOJ GORI“.

Projekat je počeo sa implementacijom 15. septembra 2009. god. Delegacija Evropske komisije potpisala je ugovor sa HELP-om. Uslov za potpisivanje ugovora bilo je partnerstvo koje je realizovano između HELP-a, Danskog savjeta i domaćeg NVO-a. Projekat će biti usmjeren na rješenje stambenih pitanja (konkretnije renoviranje već postojećih objekata), pomaganje pri otpočinjaju sopstvenog biznisa, obezbjeđivanje neophodnih informacija za nesmetan povratak izbjeglica koje to žele.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA“.

Opisom projekta definisano je da će se projekat implementirati na osnovu direktnog granta dodijeljenog Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM). Projekat je počeo sa implementacijom 26. jula 2009. god. Nacionalno kofinansiranje iznosi 250.000 € odnosi se na pripremne aktivnosti za prijemni centar za migrante.

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM“ još nije počeo sa implementacijom. Delegacija Evropske komisije priprema svu potrebnu tendersku dokumentaciju za ugovor o radovima vrijedan 2,450,000 €. Potpisivanje ugovora se očekuje u toku prvog kvartala 2010. godine.

PROJEKAT: „PODRŠKA REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE“ je počeo sa implementacijom. Potpisan je ugovor o grantu sa Savjetom Evrope u vrijednosti 200.000 €. Tokom septembra objavljen je tender za ugovor o uslugama, čije se potpisivanje očekuje tokom decembra 2009. god. Poziv za ponude za drugi ugovor o grantu biće objavljen u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA TRANSFORMACIJI RADIO TELEVIZIJE CRNE GORE U JAVNI SERVIS“ je krenuo sa realizacijom. Ugovor o nabavci opreme je potpisan sa firmom AVC GROUP d.o.o., u julu 2009. god, a obuka kadra RTCG je otpočela, u trajanju od četiri sedmice, u cilju blagovremene pripreme za korišćenje nove opreme.

Za **PROJEKAT: „REFORMA TRŽIŠTA RADA I RAZVOJ RADNE SNAGE“**, Delegacija evropske komisije je raspisala tender za izbor ponuđača za ugovor o uslugama, koji treba da bude potpisan u decembru 2009. god.

U okviru Tvining projekta: „**PODRŠKA USPOSTAVLJANJU IPA PROGRAMA ZA RURALNI RAZVOJ I IMPLEMENTACIONI SISTEM**“ čiji je korisnik Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a ukupna vrijednost 1,5 milion €, odabrani su Tvining partneri: Austrija, Francuska i Slovačka. Pripremljen je Tvining plan rada, koji sadrži detaljan opis aktivnosti projekta, profil eksperata, akte čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljnu raspodjelu sredstava.

U okviru Tvining projekta: „**PODRŠKA UPRAVLJANJU U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE**“ čiji je korisnik Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine, a ukupna vrijednost 1 milion €, odabrani Tvining partner je Italija. Poslato je pismo saglasnosti i još uvijek nije počela priprema Tvining plana.

U okviru projekta: „**JAČANJE INFRASTRUKTURE ZA ŽIVOTNU SREDINU**“ koji se odnosi na poboljšanje vodovodnog i kanalizacionog sistema odnosno izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda u Nikšiću, pripremljen je projektni zadatak za radove i dizajn, kao i tenderska dokumentacija. Prvi tender za ovaj projekat nije uspio, tako da se ponavlja tenderska procedura. Početak sprovođenja projekta se očekuje tokom novembra 2009. god.

U okviru sljedećih projekata: „**RAZVOJ BEZBJEDNOSTI HRANE**“ i „**KONTROLA I ISKORJENJIVANJE BJESNILA I KLASIČNE KUGE U CRNOJ GORI**“ vrše se pripreme aktivnosti za sprovođenje projekta.

PROJEKAT: „POBOLJŠANJE POSLOVNOG AMBIJENTA ZA MALA I RURALNA PREDUZEĆA“ – ugovor o uslugama biće potpisan u decembru 2009. god.

PROJEKAT: „JAČANJE REGULATORNIH I NADZORNIH KAPACITETA FINANSIJSKIH REGULATORA“ – očekuje se da Tvining ugovor bude potpisan u četvrtom kvartalu 2009. god. Crnogorske institucije korisnice ovog projekta su: Crnogorska centralna banka, Agencija za nadzor osiguranja i Komisija za hartije od vrijednosti. Na selekcionim sastancima za implementacionog partnera je izabran konzorcijum koji čine Bugarska i Holandija.

PROJEKAT: „TEHNIČKA POMOĆ UPRAVI CARINA“ – očekuje se da Tvining ugovor bude potpisan u četvrtom kvartalu 2009. god. Za implementacionog partnera izabran je konzorcijum koji čine: Austrija, Češka i Slovenija.

IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA

Paket projekata u okviru IPA 2009 nacionalnog programa odobren je na IPA komitetu 20. avgusta 2009. god.

U okviru ovog paketa biće finansirani: projekat iz željezničke infrastrukture, projekat izgradnje reciklažnog centra u Bijelom Polju, izrada nacionalnog plana razvoja, podrška jačanju policije, projekat razvoja sudstva, projekti predloženi od strane civilnog društva, izgradnja kapaciteta za uvođenje DIS-a, usklađivanje zakonodavstva o radu, interno tržište, digitalizacija radiodifuzije, podrška razvoju sektora ribarstva, podrška revizorskom organu, izgradnja centra za izbjeglice, podrška zaštiti podataka o ličnosti, učešće u programima zajednice u oblasti istraživanja i malih i srednjih preduzeća, kao i u oblasti kulture. U okviru ovog programa biće realizovano 6 Tvining projekata, 5 projekata koji se tiču nabavki, 4 projekta u vezi izvođenja radova, 2 grant projekta

i 8 projekata koji se tiču usluga. Podrška Evropske komisije za realizaciju ovog programa iznosi 27.232.179 €, dok je nacionalno kofinansiranje za sve ove projekte 22.841.448 €. Potpisivanje Finansijskog sporazuma se očekuje u četvrtom kvartalu 2009. god.

PROGRAMIRANJE IPA 2010

U organizaciji Programa za razvoj kapaciteta – CDP, tokom jula održana su dva seminara posvećena izradi opisa projekata (Project Fiche) koji će biti kandidovani za IPA instrument podrške EU. Seminarima su prisustvovali predstavnici državnih institucija koji rade na 16 opisa projekata odobrenih u okviru prve komponente IPA 2010 programa u ukupnoj vrijednosti od 25.100.000 €. U oblasti političkih kriterijuma odobrena su četiri projekta, dok je u oblastima socio-ekonomskih kriterijuma i sposobnosti preuzimanja obaveza iz članstva odobeno po šest projekata. IPA sredstva će biti dodijeljena kroz 25 ugovora: 5 ugovora o uslugama, 4 ugovora o nabavkama, 2 ugovora o radovima, 2 ugovora o indirektnom grantu, 4 Tvining ugovora, 2 Tvining light ugovora, 5 ugovora o direktnom grantu i jedan ugovor o indirektno centralizovanom upravljanju.

Tokom prethodnih mjeseci održani su brojni sastanci između predstavnika institucija budućih korisnika IPA 2010 programa podrške i predstavnika Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori, kako bi se opisi projekata pripremili na što kvalitetniji način. Očekuje se da njihova finalna verzija bude gotova tokom oktobra, kako bi Evropska komisija pripremila prijedlog Finansijskog sporazuma.

VIŠEKORISNIČKI IPA PROGRAM

MB IPA 2007 i MB IPA 2008

Za regionalne (Višekorisničke) programe iz oblasti obrazovanja („Tempus“) i nuklearne bezbjednosti, finansijska sredstva EU se izdvajaju iz budžeta nacionalnog programa IPA.

U okviru MB (Multi-beneficiary) IPA 2007, iz oblasti nuklearne bezbjednosti i zaštite od radioaktivnog zračenja, počelo je sa sprovođenjem šest projekata. Oni se odnose na procjenu regulatorne infrastrukture iz date oblasti, propise o prirodnim radioaktivnim materijalima (NORM) i tehnološki obogaćenim prirodnim radioaktivnim materijalima (TENORM), praćenje radioaktivnosti i upravljanje medicinskim radioaktivnim otpadom, jačanje bezbjednosti zatvorenih izvora zračenja, suzbijanje nezakonitog prometa nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalom.

U okviru MB IPA 2008, sprovođenje dva projekta još nije počelo, od kojih je jedan regionalni: „Jačanje regulatorne infrastrukture“, a drugi nacionalni, za koji je Centar za ekotoksikološka istraživanja Crne Gore prošle godine dobio sredstva Evropske komisije za finansiranje na regionalnom konkursu, projektom: „Jačanje zaštite od radioaktivnog zračenja i nuklearne bezbjednosti u Crnoj Gori kroz izgradnju kapaciteta i tehničku podršku instituciji“.

U okviru MB IPA 2007, iz oblasti visokog obrazovanja „Tempus“, odobreno je sedam regionalnih projekata iz Crne Gore, od kojih Rektorat Univerziteta Crne Gore učestvuje u tri projekta vezanih

za: visoko obrazovanje, istraživanje, nauku i saradnju između privrede i visokog obrazovanja, dok ostala četiri projekta sprovode pojedine univerzitetske jedinice. Svi projekti se sprovode u skladu sa definisanim planovima. U okviru MB IPA 2008, za „Tempus“ je prijavljeno pet nacionalnih i 26 regionalnih projekata, čiji se rezultati očekuju narednih dana.

U okviru programa za visoko obrazovanje „Erasmus Mundus – prozor za spoljnu saradnju“ (MB IPA 2007), dva projekta su odobrena za finansiranje („Basileus“ i „JoinEU – SEE“). U prošloj godini, stipendije Erasmus Mundus za master studije dobilo je 7, a 2009. god. 8 studenata.

Projekat (MB IPA 2008) „Regionalna škola javne uprave“ (ReSPA) otpočeo je sa sprovođenjem. Sjedište ove škole je u opštini Danilovgrad čiji razvoj uspješno prati Uprava za kadrove Crne Gore.

Preostali projekti se sprovode iz oblasti reforme koordinacije socijalnog osiguranja i socijalne zaštite, policije, civilnog društva, veterinarske kontrole, industrijske i intelektualne svojine i statistike. Takođe, Crna Gora, kao jedna od učesnica u okviru regionalnih struktura, uplatila je svoja godišnja učešća datim organizacijama (CEFTA Sekretarijat, Regionalni savjet za saradnju, Energetska zajednica).

MB IPA 2009 i MB IPA 2010

Evropska komisija je odobrila sredstva podrške zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj kroz opise projekata Višekorisničkog IPA programa 2009 (MB IPA 2009) koji uključuje sljedeće projekte:

- Regionalna škola za javnu administraciju – ReSPA;
- Regionalna mreža pristupa u oblasti životne sredine – RENA;
- Regionalni program za povratak izbjeglica i obezbjeđivanje trajnih rješenja za izbjeglice i interno raseljena lica na zapadnom Balkanu;
- Saradnja u oblasti civilne zaštite za zemlje kandidate i potencijane kandidate;
- Obuka u oblasti javnih nabavki na zapadnom Balkanu;
- Podrška civilnom društvu – partnerstva između: 1. socio-ekonomskih partnera, 2. manjina/ugroženih grupa i 3. organizacija u oblasti kulture;
- Erasmus Mundus – Spoljna podrška;
- Razvoj operativnih kapaciteta za informacione sisteme poreza i carina;
- Regionalne vježbe za razvoj administrativnih kapaciteta za poreze i carine;
- Regionalni centar za učenje o preduzetništvu;
- Regionalni razvoj trgovine i investicija na zapadnom Balkanu;
- Statistika;
- Erasmus Mundus – Podrška za zapadni Balkan i Tursku;
- Zaštita svjedoka u okviru borbe protiv organizovanog kriminala;
- Program mladi u akciji za zapadni Balkan;
- Promocije kružne migracije na zapadnom Balkanu;
- Podrška pripremi projekata;
- Paket podrške ekonomskoj krizi.

Crnogorske institucije su izrazile zainteresovanost da učestvuju u realizaciji ovih projekata i Nacionalni IPA koordinator (NIPAC), je potvrdila učešće Crne Gore u realizaciji Višekorisničkog IPA 2009 programa.

INFRASTRUCTURE PROJECT FACILITY (IPF) - Instrument za podršku infrastrukturnim projektima

Od pet projekata koji se finansiraju kroz ovaj instrument podrške (tehnička pomoć), četiri su započela sa implementacijom: Razvoj elektrodistributivne mreže, Vodosnabdijevanje Podgorice i Postrojenje za tretman otpadnih voda u Podgorici (zajednički projekat), Postrojenje za tretman otpadnih voda u Beranama kao i Rekonstrukcija puta Šćepan Polje – Plužine. Za izgradnju Centra za starije u Pljevljima još uvijek nema zainteresovanih međunarodnih finansijskih institucija koje bi finansirale izgradnju ovog objekta.

U cilju implementacije projekta Razvoj elektrodistributivne mreže, konsultantska kuća zadužena za implementaciju IPF projekata u Crnoj Gori – WYG, okupila je krajem januara 2009. god. tim konsultanata. Tokom pet mjeseci, koliko je trajao projekat, članovi tima su, u saradnji sa EPCG-om (FC Distribucija) i Prenos-om AD Podgorica, uradili temeljnu procjenu energetskog sistema Crne Gore kako bi identifikovali prioritete projekte. Konsultanti su analizirali projekte obuhvaćene Akcionim planom a koji se odnose na FC Distribuciju i Prenos AD Podgorica i, u saradnji sa ekspertima iz pomenutih kompanija, definisali listu od pet projekata za dalju analizu: Uzemljenje neutralnih tačaka i kompenzacija reaktivne snage, Unaprjeđenje sistema prenosa, Nabavka brojila električne energije, Razvoj distributivne mreže u Podgorici i Novi 110kV dalekovod iz TS Virpazar do TS Ulcinj. Opis projekta (PDF – Project Description Form) je urađen za svaki od ovih projekata, koji potvrđuje tehničku neophodnost i finansijsku opravdanost, što je neophodno za međunarodne finansijske institucije, kako bi odobrile finansijsku i tehničku podršku pri implementaciji ovih projekata.

Za projekat: Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav, koji će biti finansiran kroz IPF instrument za podršku opštinskim projektima, još uvijek se očekuje potpisivanje direktnog finansijskog sporazuma između Evropske komisije i Evropske investicione banke, nakon čega će se stvoriti uslovi za početak implementacije projekta.

Crnogorske institucije su, posredstvom Ministarstva za evropske integracije, 31. jula 2009. god, Evropskoj komisiji dostavile 17 predloga projekata za III krug IPF-a. Pet iz oblasti energetike i po šest iz oblasti saobraćaja i zaštite životne sredine. Tokom novembra očekuje se zasjedanje Upravnog odbora IPF-a u Briselu, na kojem će se izabrati projekti koji će biti podržani IPF sredstvima.

PROGRAMI ZAJEDNICE

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, intenzivirane su aktivnosti na potpisivanju Memoranduma o razumijevanju za program: „**Kultura 2007 – 2013**“. Evropska komisija je odobrila detalje date u nacrtu Memoranduma, a Vlada Crne Gore treba uskoro da usvoji učešće Crne Gore u datom programu, čime se stvaraju uslovi za potpisivanje Memoranduma.

U okviru programa: „**SEDMI OKVIRNI PROGRAM ZA ISTRAŽIVANJE**“ (Seventh Framework Programme for Research – FP7) u ovom kvartalu je realizovan projekat: „Noć istraživača“, čiji je koordinator Ministarstvo prosvjete i nauke. Ovim projektom, javnost je imala priliku da se bolje upozna sa oblašću nauke i istraživanja, kao i samim programom. Pored toga, u Crnoj Gori je do sada realizovano ili se sprovodi još 15 regionalnih projekata (saradnja i istraživanje u oblasti elektron-

ske infrastrukture i elektronskih komunikacija, socio-ekonomskih i humanističkih nauka, agro-ekonomske politike, prehrambeno potrošačke industrije, morsko i priobalno područje i seizmička kretanja).

Projekti koji su podržani u okviru ovog programa su:

- Jugoistočno-evropska GRID elektronska infrastruktura za regionalne nauke u oblasti elektronskih komunikacija – Centar informacionog sistema Univerziteta Crne Gore je partner u projektu;
- Koordinacija istraživačkih politika na zapadnom Balkanu – Ministarstvo prosvjete i nauke je partner u projektu;
- Mreža evropskih istraživačkih instituta nacionalnih kontakt tačaka – Ministarstvo prosvjete i nauke je partner u projektu;
- Trans – nacionalna saradnja u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija nacionalnih kontakt tačaka – Ministarstvo prosvjete i nauke je partner u projektu;
- Istraživanje o potrošnji hrane na zapadnom Balkanu: Okvir, protokoli i mreža u cilju boljeg upoznavanja ponašanja u ishrani – Institut za javno zdravlje je partner u projektu;
- Podvodno mjerenje priobalnog područja – Luka Bar je partner u projektu;
- Analiza agro-ekonomske politike pristupajućih zemalja i zemalja kandidata za članstvo u EU na zapadnom Balkanu – Biotehnički fakultet je partner u projektu;
- Jugoistočno evropska oblast za istraživanje u e-infrastrukturu – Ministarstvo prosvjete i nauke;
- Jugoistočno evropska oblast za istraživanje u e-nfrastrukturu – Centar informacionog sistema Univerziteta Crne Gore je partner u projektu;
- Inco – Net Podrška zemljama zapadnog Balkana u oblasti informaciono komunikacione tehnologije (ICT – Information Communication Technologies) – Ministarstvo prosvjete i nauke je partner u projektu;
- Trans – nacionalna saradnja u oblasti socio-ekonomskih i humanističkih nauka nacionalnih kontakt tačaka – ZAMTES je partner u projektu;
- Promocija ICT saradnje i politički dijalog na zapadnom Balkanu – Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore je partner u projektu;
- Dalja integracija ključnih istraživačkih institucija iz JIE (jugo – istočna Evropa) u evropski istraživački prostor – ERA (European Research Area) – Ministarstvo prosvjete i nauke je partner u projektu;
- Procjena i strateško planiranje istraživanja na Univerzitetu Crne Gore – Univerzitet Crne Gore je koordinator projekta;
- Usklađivanje analize seizmičkih opasnosti u Evropi – Seizmološki Zavod Crne Gore je partner u projektu.

U okviru **PROGRAMA ZA PREDUZETNIŠTVO I INOVACIJE**, osim osnivanja Centra za informacije i inovacije u Podgorici krajem prošle godine, nije bilo prijavljenih projekata u Crnoj Gori.

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, Uprava Carina je formalno izrazila svoje interesovanje za učestvovanje Crne Gore u programu „Carine 2007 – 2013“ i prijavila se za podršku u uplati finansijskog doprinosa preko programa IPA 2010. Uplata finansijskog doprinosa u programu, kao i u ostalim programima Zajednice je jedan od osnovnih uslova za učešće u programu.

PRIPREME ZA III, IV I V IPA KOMPONENTU

Kada je riječ o pripremama za korišćenje III i IV IPA komponente, u septembru 2009. god. organizovana je radionica u saradnji sa Programom za razvoj kapaciteta za sve potencijalne korisnike ove dvije komponente. Radionica je doprinijela sagledavanju aktivnosti koje je potrebno preduzeti u interesu priprema za korišćenje preostalih IPA komponenti, kao i aktivnostima za decentralizovano upravljanje IPA sredstvima. Konkretan napredak i posvećenost u ovim oblastima su ključni indikatori spremnosti naše zemlje da nastavi dalje putem evropskih integracija.

6.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja

SUSJEDSKI PROGRAMI SARADNJE

BILATERALNI PROGRAMI

Nakon objave prvih Poziva za projekte za dva bilateralna prekogranična programa u junu 2009. god, za **program Albanija – Crna Gora i program Srbija – Crna Gora**, u julu su objavljeni i prvi Pozivi za projekte za preostala dva programa prekogranične saradnje, i to: za **program Bosna i Hercegovina – Crna Gora** 9. jula i za **program Hrvatska – Crna Gora** 21. avgusta 2009. god. Pozivi su bili otvoreni 90 dana; za program Bosna i Hercegovina – Crna Gora, potencijalni aplikant je svoje projektne prijedloge mogao da dostavi do 9. oktobra, a za program Hrvatska – Crna Gora do 18. novembra 2009. god.

Zatvoreni su Pozivi za projekte za dva prekogranična programa: za program Srbija – Crna Gora 25. septembra, a za program Albanija – Crna Gora 29. septembra 2009. god.

Nakon objave Poziva za projekte, za svaki od četiri prekogranična programa upriličene su svečanosti otvaranja: u Podgorici 7. jula (za program Albanija – Crna Gora), Vrnjačkoj Banji 8. jula (za program Srbija – Crna Gora), Nikšiću 15. jula (za program Bosna i Hercegovina – Crna Gora) i Budvi 24. avgusta 2009. god. (za program Hrvatska – Crna Gora). Svečanostima otvaranja prisustvovali su vsoki zvaničnici iz zemalja učesnica programa. Za program Albanija – Crna Gora, u Podgorici je nakon svečanosti otvaranja održan i Forum za traženje partnera, kojem je prisustvovalo oko 180 potencijalnih aplikanata iz Crne Gore i Albanije, predstavnika opština, nevladinih organizacija, privrednih komora, javnih institucija, direkcija i agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća, turističkih organizacija, udruženja ljubitelja prirode, institucija kulture, obrazovnih institucija, itd. Nakon objave poziva, za svaki od četiri prekogranična programa održani su informativni seminari sa obje strane granice: za programe sa Srbijom, Albanijom i Bosnom i Hercegovinom u julu, a za program sa Hrvatskom u septembru 2009. god. Na pomenutim seminarima potencijalnim aplikantima su predstavljeni: prioriteti i mjere u okviru programa prekogranične saradnje, doku-

menta iz Aplikacionog paketa (Uputstvo za aplikante, aplikaciona forma, matrica logičkog okvira, budžet) i način na koji oni moraju biti popunjeni i dostavljeni, kao i sva ostala pravila Poziva za dostavljanje prijedloga projekata.

Za bilateralne prekogranične programe urađeni su i poslani na odobrenje Godišnji izvještaji o implementaciji programa, koji se odnose na period 2007/2008. god. i obuhvataju proces programiranja, sprovedene aktivnosti, kao i realizovane obuke, seminare i treninge za osoblje i potencijalne aplikante u okviru programa.

U Beogradu je 25. septembra održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje za prekogranični program Srbija – Crna Gora, na kojem je bilo riječi o zatvorenom prvom Pozivu za projekte, strategiji za evaluaciju projektnih prijedloga iz prvog Poziva za projekte, kao i o datumu objavljivanja drugog Poziva za projekte.

U organizaciji CBIB II i Ministarstva za evropske integracije, u septembru je održan trening o procesu evaluacije projektnih prijedloga nakon zatvaranja Poziva za projekte. Treningu su prisustvovali predstavnici Ministarstva za evropske integracije, Ministarstva finansija (CFCU), Zajedničkih tehničkih sekretarijata i Antena iz Crne Gore i regiona, evaluatori prijedloga projekata i članovi Zajedničkih odbora za praćenje.

U prethodnom periodu održani su koordinacioni sastanci sa predstavnicima Ministarstva finansija (CFCU), kao i sa crnogorskim predstavnicima u Zajedničkim odborima za praćenje prekograničnih programa. Učesnici sastanaka bili su upoznati sa realizovanim i predstojećim aktivnostima u okviru bilateralnih programa, kao i sa njihovim budućim obavezama i odgovornostima.

Od avgusta 2009. god, u funkciji je web strana programa Bosna i Hercegovina – Crna Gora, www.cbc.bih-mne.org, na kojoj će potencijalni aplikanti moći da se upoznaju sa svim novostima i aktivnostima u okviru ovog programa. Osim na web stranama za programe sa Srbijom i sa Hrvatskom, sve informacije o programima mogu se naći i na Forumu za programe u kojima Crna Gora učestvuje u okviru IPA II komponente.

JADRANSKI SUSJEDSKI PROGRAM

U proteklom periodu objavljen je Prvi poziv za projekte za Jadranski susjedski program. Poziv je objavljen 31. jula i biće otvoren do 29. oktobra 2009. god. U ovom periodu potencijalni aplikanti će moći da dostave projektne prijedloge iz oblasti ekonomske, institucionalne i društvene saradnje, upravljanja prirodnim i kulturnim resursima, prevencije rizika, mreža i dostupnosti.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE

PROGRAM JUGOISTOČNA EVROPA

U Budimpešti je 4. septembra 2009. god. održan sastanak nacionalnih koordinatora iz svih zemalja učesnica Programa Jugoistočna Evropa. Na sastanku su sumirani rezultati i stečena iskustva iz Prvog poziva za projekte i napravljen plan za potpisivanje ugovora za projekte koji su odobreni za finansiranje u okviru ovog poziva. Glavni cilj sastanka bila je priprema Drugog poziva za projekte, čije je otvaranje predviđeno za kraj oktobra 2009. god.

MEDITERANSKI PROGRAM

U periodu na koji se odnosi izvještaj, zajedničke programske strukture su u saradnji sa nacionalnim koordinatorima Programa, radile na pripremi strateškog Poziva za projekte, koji je planiran za prvu polovinu 2010. god. Identifikovani su ključni akteri i zainteresovane strane koje će moći aplicirati u okviru ovog poziva za projekte. Prioriteti na koje će se ovi strateški projekti morati odnositi su: promocija obnovljivih energija i unaprjeđenje energetske efikasnosti i prevencija pomorskih rizika i unaprjeđenje pomorske sigurnosti.

Završena je prva faza evaluacije projekata iz Drugog poziva za projekte, u okviru kojeg je za IPA fondove apliciralo deset partnera iz Crne Gore. Nakon sastanka Zajedničkog odbora za selekciju krajem oktobra 2009. god, biće poznata lista projekata koji će ući u drugu fazu evaluacije.

7.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

U izvještajnom periodu nastavljena je kvalitetna saradnja Ministarstva za evropske integracije sa medijima i nevladinim sektorom.

Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović dala je više izjava za domaće i strane štampane i elektronske medije.

O svim važnijim događajima i aktivnostima u oblasti evropskih integracija, s akcentom na proces pripreme odgovora na Upitnik EK, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na sajtovima Vlade Crne Gore i Ministarstva za evropske integracije.

Kada je riječ o saradnji sa NVO sektorom, Ministarstvo za evropske integracije je u saradnji sa nevladinom organizacijom Evropski pokret u Crnoj Gori, 20. jula 2009. god, organizovalo seminar na temu: "Priprema različitih struktura Vlade Crne Gore za proces odgovaranja na Upitnik EK – Komisija Vlade CG za evropske integracije". U okviru seminara realizovana je i radionica – simulacija procesa odgovaranja na pojedina pitanja iz Upitnika EK.

Takođe, u saradnji sa nevladinom organizacijom Evropski pokret u Crnoj Gori MEI je 21. septembra 2009. god. organizovao seminar za prevodioce koji rade u oblasti evropskih integracija. Cilj seminara bio je da olakša i unaprijedi proces prevođenja prvo pitanja, a zatim odgovora na pitanja iz Upitnika EK, doprinoseći što boljoj standardizaciji, tj. usklađivanju sa onim što se preporučuje u Priručniku za prevođenje pravnih i drugih akata u procesu evropskih integracija.

Kada je riječ o saradnji sa medijima, 24. septembra 2009. god. održan je radni doručak na temu: „Peti izvještaj o realizaciji mjera iz Inoviranog Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, za period 1. januar – 30. jun 2009. godine“. Sa predstavnicima medija razgovarala je ministar za evropske integracije i predsjednik Nacionalne komisije za praćenje implementacije Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala Prof. dr Gordana Đurović, ministar pravde Miraš Radović i predsjednik Vrhovnog suda Vesna Medenica.

Spisak značajnijih među redovnim akativnostima Ministarstva za evropske integracije u periodu koji se odnosi na Izvještaj, nalaze se u nastavku:

- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je sa ambasadorom Italije u Crnoj Gori Sergiom Barbantijem, šefom Delegacije EK u Crnoj Gori Leopoldom Maurerom i predstavnicom itali-

janskog Ministarstva životne sredine i mora Monicaalessandrom Bonfanti, 6. jula 2009. god, otvorila konferenciju pod nazivom: „**Crna Gora ka evropskim integracijama**“. Konferenciji, koju su organizovale Ambasada Republike Italije u Crnoj Gori i Ministarstvo za evropske integracije Crne Gore, prisustvovalo je preko 80 aplikanata iz Crne Gore i Italije koji će ubuduće sarađivati na zajedničkim projektima, finansiranim iz druge komponente IPA – Regionalna i prekogranična saradnja.

- 7. jula 2009. god, drugog dana regionalne radionice: „**Međunarodna inicijativa za transparentnost donatorske pomoći za Evropu i Savez nezavisnih država bivšeg Sovjetskog Saveza**“ govorili su ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i šef delegacije EK u Crnoj Gori Leopold Maurer. Regionalnu radionicu organizovala je Međunarodna inicijativa za transparentnost donatorske pomoći (IATI) u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Vladom Crne Gore.
- Delegacija Vlade Crne Gore, koju je predvodila ministar za evropske integracije i šef pregovaračkog tima Crne Gore Prof. dr Gordana Đurović, boravila je u radnoj posjeti Kijevu 14. i 15. jula 2009. god, u cilju realizovanja druge runde bilateralnih pregovora sa predstavnicima pregovaračkog tima Ukrajine, u finalnoj fazi procesa pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji. Tom prilikom ministar Đurović se sastala sa potpredsjednikom za evropske integracije u Vladi Ukrajine Grigorijem Nemirjom i ministrom ekonomije Bogdanom Danilišinom.
- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović održala je 22. jula 2009. god. predavanje na temu: „**Evropske integracije – mogućnosti i izazovi – perspektiva zemalja Zapadnog Balkana**“, polaznicima Ljetnje škole za mlade diplomate „Gavro Vuković“ u Kolašinu.
- 25. avgusta 2009. god, Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović razgovarala je sa državnim sekretarom u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede Republike Hrvatske Karlom Gjurašićem o zajedničkim aktivnostima povodom Prvog poziva za dostavljanje prijedloga projekata u okviru Programa prekogranične saradnje Hrvatska – Crna Gora, koji je svečano otvoren na Konferenciji u Bečićima održanoj 25. avgusta 2009. god.
- Od 30. do 31. avgusta 2009. god, na Bledu je održan Strateški forum na temu: “Politika ekonomske krize: redefinisanje ekonomske i geopolitičke scene u Evropi i Evroaziji” na kom je učestvovala ministar za evropske integracije Prof dr. Gordana Đurović. Ministar Đurović je izlagala u okviru Panela – **Ekonomski izazovi u zemljama Zapadnog Balkana**, i tom prilikom predstavila ključne ekonomske indikatore, makroekonomske projekcije i prioritete na evropskom putu Crne Gore, u kontekstu ukupne slike regiona i zajedničke borbe za saniranje posljedica svjetske ekonomske krize. Tokom boravka, ministar Đurović sastala se i sa zamjenikom pomoćnika Državnog sekretara Sjedinjenih Američkih Država zaduženog za Zapadni Balkan Stjuartom Džonsom.
- U Podgorici je, 2. septembra 2009. god. održan **prvi sastanak novog sastava Komisije za evropske integracije**, nakon donošenja Odluke o obrazovanju Komisije na sjednici Vlade Crne Gore 9. jula ove godine. Sastankom čija je glavna tema bila priprema odgovora na Upitnik EK predsjedavala je ministar za evropske integracije Prof dr. Gordana Đurović.
- Istog dana ministar Đurović se sastala sa potpredsjednikom Vlade i ministrom za evropske i evroatlanske integracije Gruzije Giorgijem Baramidzeom.

- Na poziv Atlantskog vijeća Hrvatske i Generalnog sekretarijata za javnu diplomatiju u okviru NATO-a, ministar Đurović je boravila na međunarodnoj konferenciji za naučnike i akademike o evroatlantskim integracijama regiona, pod nazivom „Novi strateški koncept NATO-a: Izazovi i mogućnosti“ održanom od 3. do 7. septembra u Slanom, Hrvatska.
- Ministar Đurović boravila je u okviru dvodnevne radne posjete Briselu 22. i 23. septembra 2009. god. razgovarala sa direktorom Direktorata za Zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za proširenje Evropske komisije Pjerom Mirelom. Sastanak je bio posvećen Godišnjem izvještaju o napretku Crne Gore u procesu evropskih integracija za 2009. god, kao i pripremi odgovora na Upitnik EK, kao važnih inputa za pripremu Misljenja EK o crnogorskoj aplikaciji, odnosno buduće političke odluke Savjeta EU o sticanju statusa zemlje kandidata.

PROJEKAT „EU U ŠKOLE“

U periodu na koji se odnosi Izvještaj nastavljen je rad na realizaciji projekta uvođenja predmeta “Evropska unija” u osnovne škole i predmeta “Evropske integracije” u gimnazije, koji je započeo organizacijom prvog seminara 19. juna 2009. god, u saradnji Ministarstva za evropske integracije sa grupom profesora sa Ekonomskog fakulteta i Zavodom za školstvo.

Podsjećamo da je projekat podržan od strane Evropske komisije i obuhvata organizaciju seminara za nastavnike, pripremu priručnika za nastavu, učila za djecu i promotivnu kampanju o jačanju svijesti o potrebi izučavanja Evropske unije – njenog sistema vrijednosti, ciljeva nastanka, osnovnih principa functionisanja njenih institucija, jedinstvenog tržišta EU i procesa pristupanja EU.

U skladu sa planom, od septembra 2009. god. u navedenim školama organizije se izborna nastava iz predmeta Evropska unija i Evropske integracije, na završnim godinama osnovne, odnosno srednje škole, koja ima za cilj da se crnogorski đaci upoznaju sa Evropskom unijom.

8.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke tokom perioda na koji se odnosi Izvještaj bile su prevashodno usmjerene na usavršavanje državnih službenika, uključenih u proces pripreme odgovora na pitanja iz Upitnika EK, kao i za rad na Portalu Upitnik. Stoga su 16. i 17. jula održane obuke za službenike i prevodioce Ministarstva za evropske integracije, a potom su od 27. jula do 25. septembra svakog radnog dana u 15h u specijalno opremljenoj Sali za prevodjenje organizovane obuke za službenike svih državnih institucija o korišćenju Portala Upitnik, kao i toku procesa odgovaranja na pitanja iz Upitnika EK.

Pored navedenog, održan je niz obuka i seminara:

- U Bečićima je od 7. do 9. jula 2009. god. održana obuka na temu: „Matrica logičkog okvira za nacionalni program IPA 2010“, kao i obuka na temu: „Priprema opisa projekata za nacionalni program IPA 2010“ od 28. do 30. jula 2009. god.
- Seminar na temu: „Srednjoročni okvir i budžetski cirkular za 2010. god.“ organizovan je 2. septembra u Upravi za kadrove.
- Prezentacija III (Regionalni razvoj) i IV (Razvoj ljudskih resursa) IPA komponente organizovana je u saradnji sa Programom za razvoj kapaciteta CDP 14. septembra 2009. god.
- Seminar o primjeni Priručnika za prevođenje pravnih akata i drugih dokumenata održan je 21. septembra 2009. god.
- Obuka na temu: „Skills for EU, EU Working Group Meetings“ u organizaciji British Council-a održana je od 21. do 25 septembra. 2009. god. u Upravi za kadrove. Na obuci su učestvovali predstavnici MEI.
- Radionica za lica zadužena za informatičku podršku u završnoj fazi pripreme odgovora na Upitnik EK je u saradnji sa predstavnicima Evropskog parlamenta u Crnoj Gori održana 25. septembra 2009. god.
- U Briselu je 28. septembra 2009. god. održan Taiex-ov seminar na temu „Animals and Humans – one health“. Seminaru je prisustvovao predstavnik MEI.
- U izvještajnom periodu nastavljena je saradnja sa InWent- om (Capacity Building International, Germany).

9.

PROJEKTI PODRŠKE

9.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“

U periodu od jula do septembra 2009. god. rad u Tvining projektu bio je prilagođen aktivnostima koje Vlada Crne Gore izvodi u vezi pripreme odgovora na Upitnik EK.

U Prvoj komponenti (Pomoć kod koordinacije poslova MEI pridavajući posebnu važnost pomoći njegovom rukovodstvu i pomoći resornim organima u procesu usklađivanja propisa sa odgovarajućim propisima EU) realizovane aktivnosti odnosile su se na pripreme za Upitnik EK, kao i definisanje aktivnosti za reviziju NPI, koja će biti obavljena krajem 2009. god, odnosno početkom 2010. god.

U Drugoj komponenti (Uspostavljanje odsijeka za koordinaciju prevođenja – TCU), nastavljene su aktivnosti u vezi kreiranja terminološke baze Monterm (<http://www.eiprevod.gov.me>), vrlo važne u procesu prevođenja Upitnika EK kao i odgovora na pitanja.

U Četvrtoj komponenti (Pomoć Skupštini pridavajući posebnu važnost relevantnim tijelima u jačanju njihove uloge u procesu prilagođavanja zakonodavstva), eksperti su na osnovu posjeta u junu i julu 2009. god. pripremili predlog rada, koji je u septembru 2009. god. detaljnije dogovoren na sastancima vođe komponente sa generalnim sekretarom Skupštine Crne Gore.

Na sastanku drugog Nadzornog odbora za Tvining projekat, održanom u Podgorici 7. septembra 2009. god, razmatran je Drugi kvartalni izvještaj za period od 6. maja do 5. avgusta sa planom rada za period od 6. avgusta do 5. novembra 2009. god.

U pomenutom periodu potpisan je jedan Side letter¹, kojim se definiše obim aktivnosti u prvoj komponenti i uključuje dodatne eksperte, koji će raditi na Tvining programu. Istovremeno potpisan je i Adendum ka Tvining ugovoru, na osnovu kog je projektni vođa na strani Crne Gore postala ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović.

.....
¹ Side letter podrazumijeva manje dopune Twining ugovora, dok se za unošenje većih dopuna formira Addendum.

9.2. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

Program za razvoj kapaciteta (CDP) kontinuirano obezbjeđuje podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces evropskih integracija u Crnoj Gori.

Tokom izvještajnog perioda CDP je najveću pažnju posvetio jačanju kapaciteta za programiranje evropske podrške preko Instrumenta za pretprijetnu pomoć – IPA. Nakon što je, zahvaljujući posebnom projektu koji je finansirala Evropska unija, organizovao inostranu ekspertsku podršku za izradu opisa projekata (Project Fiche) za nacionalni IPA program 2009. god, CDP je i za programiranje nacionalnog IPA programa 2010. god. obezbijedio specifičnu pomoć.

U toku jula 2009. god. CDP je organizovao dva trodnevna seminara za korisnike IPA 2010 programa. Pomenuti seminari su okupili više od po 50 učesnika iz svih institucija koje će koristiti evropsku podršku iz budžeta za 2010. god. u sklopu prve komponente IPA fonda.

Na prvom seminaru su uz podršku angažovanih eksperata urađene matrice logičkih okvira za svaki projekat, a na drugom kompletni opisi projekata. CDP je za seminare angažovao troje međunarodnih eksperata koji su pomagali rad na izradi 4 - 5 konkretnih projekata. Na taj način je čitav ciklus godišnjeg programiranja završen efikasno i veoma brzo. U ovu aktivnost se veoma aktivno uključila i Delegacija EK u Crnoj Gori. S obzirom da je već drugi godišnji ciklus programiranja nacionalne komponente IPA fonda ostvaren uz podršku CDP-a može se zaključiti da je ova podrška dala jasno vidljive rezultate. Naime, u ranijem periodu su sve aktivnosti na programiranju nacionalne komponente IPA fonda (za 2007. i za 2008. god.) organizovane od strane Evropske agencije za rekonstrukciju. Pri tome institucije Crne Gore nijesu bile adekvatno uključivane u programiranje i izradu opisa projekata, već su taj posao umjesto njih radili inostrani eksperti.

CDP je za programski ciklus 2009. god. angažovao 10 inostranih eksperata koji su u saradnji sa zaposlenima u državnim institucijama pripremili opise porijekata i na taj način doprinosili podizanju nivoa njihove spremnosti da pripremaju što kvalitetnije projekte, usklađene sa ciljevima i zahtjevima koji Crnoj Gori predstoje u daljem procesu evropskih integracija. Takav način rada je dao izvanredne rezultate na planu jačanja kapaciteta. Ovogodišnji programski ciklus je podržan sa svega dva seminara i tri eksperta i po prvi put se može reći da projekte nijesu pisali inostrani eksperti, već zaposleni u državnim institucijama u Crnoj Gori.

U izvještajnom periodu CDP je otpočeo da pruža podršku nadležnim institucijama u Crnoj Gori u cilju priprema za adekvatno korišćenje treće i četvrte komponente IPA fonda. Naime, sticanje statusa kandidata za članstvo otvoriće prostor da Crna Gora otpočne sa učešćem u svim komponentama IPA-e. Zbog toga je neophodno na vrijeme otpočeti sa uspostavljanjem odgovarajućih struktura i pripremom strateških dokumenata vezanih za ove komponente IPA fonda. U tom cilju CDP je u saradnji sa Ministarstvom za evropske integracije tokom septembra održao seminar posvećen ovim temama i angažovao međunarodnog eksperta koji je pružio dodatnu pomoć u izradi akcionog plana za učešće Crne Gore u komponentama IPA-e koje se tiču regionalnog razvoja i ljudskih resursa. CDP će u nared-

nom periodu dalje razviti podršku za pripremu odgovarajućih organizacionih struktura u Vladi Crne Gore i izradu Strateškog referentnog okvira, kao neophodnih preduslova za učešće Crne Gore u trećoj i četvrtoj komponenti IPA fonda.

CDP je nastavio da pruža podršku institucijama i u izradi odgovora na upitnik Evropske komisije. U prethodnom izvještajnom periodu CDP je pružio dodatnu podršku Sekretarijatu za evropske integracije u organizacionim i tehničkim pripremama za koordinaciju aktivnosti, izradu softverskih rješenja za elektronske baze podataka, izrade i prevoda odgovora na Upitnik. U ovom izvještajnom periodu dodatna podrška je pružena radi razrješavanja određenih nedoumica oko kvaliteta odgovora na pitanja vezana za pojedina poglavlja *acquis*-a. Zbog sličnih potreba pružena je dodatna podrška Komisiji za javne nabavke. CDP je angažovao međunarodnog eksperta radi razjašnjavanja sadržaja i implementacije najnovijih evropskih direktiva iz oblasti javnih nabavki, koje su donesene 2007. godine.

Takođe, radi obezbjeđenja što kvalitetnijih odgovora na Upitnik Evropske komisije i produbljivanjem saradnje državnih institucija i nezavisnih eksperata u društvu, CDP je pripremio obnavljanje poziva nacionalnim ekspertima u zemlji i inostranstvu da se aktivno uključe u proces evropskih integracija. Već oformljena Baza podataka nacionalnih eksperata koji žele i mogu da pruže dodatnu stručnu pomoć institucijama u savladavanju važnih izazova na putu ka članstvu u EU se može vidjeti na veb stranici Ministarstva za evropske integracije i UNDP: <http://www.me-expert.org/cdp/default.aspx>. Ovaj veb portal će biti redizajniran i baza eksperta proširena u narednom izvještajnom periodu. Novi poziv nacionalnim ekspertima će biti otvoren do prvog decembra 2009. godine.

U toku ovog perioda nastavljena je realizacija projekta jačanja kapaciteta Ministarstva inostranih poslova (MIP). U toku jula CDP je u saradnji sa Ministarstvom inostranih poslova organizovao drugu po redu Crnogorsku ljetnju školu za mlade diplomate „Gavro Vuković“, na kojoj su učestvovali predstavnici 11 država iz Evropske unije i regiona. Takođe, pripremljen je i novi projektni dokument kojim će se pružiti podrška dodatnoj specifičnoj obuci zaposlenih, razvoju novih organizacionih struktura i institucionalnih mehanizama u Ministarstvu inostranih poslova za koje su obezbijedena sredstva od strane Vlade Norveške. Očekuje se da će aktivnosti planirane novim projektom početi u narednom kvartalu.

Tokom izvještajnog perioda otpočeo je sa radom i novi dvogodišnji projekat CDP usmjeren na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju. Nakon što je angažovan ključni međunarodni konsultant i menadžer projekta u Ministarstvu finansija je oformljena posebna radna grupa koja je pripremila operativni plan aktivnosti do kraja godine, čija realizacije je već otpočela. Ovaj projekat se, inače, finansira sredstvima Vlade Holandije

CDP je tokom izvještajnog perioda posebnu pažnju posvetio daljem razvoju strateškog partnerstva sa Delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori i ostalim donatorima i aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta u Vladi Crne Gore za evropske integracije. Rezultat tog partnerstva i uzajamnog povjerenja je i novi projekat CDP-a posvećen evaluaciji kvaliteta svih dosadašnjih projekata IPA fonda u Crnoj Gori, koji će finansirati Evropska unija i koji će otpočeti tokom narednog izvještajnog perioda.

9.3. Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX)

U okviru TAIEX podrške (Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija), u periodu od jula do septembra 2009. god. realizovane su sljedeće aktivnosti:

- 1. jul 2009. god. – Radionica na temu „Značaj EUROPOL-a za Crnu Goru“, održana u Budvi;
- 6. jul 2009. god. – Konferencija na temu “Poboljšanje odnosa između CSO i Javnog sektora po pitanju prava manjina”, održana u Briselu;
- 7. jul 2009. god. – Seminar na temu „Borba protiv trgovine oružjem“, održan u Briselu;
- 9. jul 2009. god. – Seminar na temu „Poboljšanja sigurnosti u oblasti eksploziva“, održan u Briselu;
- 15. jul 2009. god. – Radionica o Zvanično slobodnom statusu o zdravstvenim problemima životinja koji utiču na trgovinu unutar zajednice (goveda, svinje), održana u Podgorici;
- 2. jul 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem poboljšanja istraga na tajnom zadatku, održana u Podgorici;
- 22. jul 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem izrade legislative u skladu sa direktivom 98/58/EC, održana u Podgorici;
- 27. jul 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem usvajanja i implementacije AETR i EU legislative koja se odnosi na digitalni tahograf, održana u Podgorici;
- 27. jul 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem poboljšanja legislative kako bi se podspješila izgradnja Geografskog Nacionalnog informacionog sistema, održana u Podgorici;
- 27. jul 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem izrade legislative kojom bi se zaštitile životinje od klanja, održana u Podgorici;
- 18. avgust 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem poboljšanja kontrole na graničnim prelazima, održana u Podgorici;
- 24. avgust 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem poboljšanja zaštitnih mjera protiv organizama koji su štetni za biljke i biljne proizvode kao i protiv njihovog daljeg širenja, održana u Salzburgu;
- 30. avgust 2009. god. – Forum za tužioce koji su uključeni u borbu protiv organizovanog kriminala, održan u Ohridu;
- 31. avgust 2009. god. – Radionica sa ciljem boljeg upoznavanja sa problemima koji se javljaju kod klanja životinja, održana u Podgorici;
- 1. septembar 2009. god. – Radionica na temu analize rizika, obavještajnih sposobnosti, i istraga, održana u Murastu, VarskaTallin;
- 17. septembar 2009. god. – Seminar na temu doprinosa građansko pravnih notara u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, održan u Briselu.

10.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu posebna pažnja posvećena je koordinaciji procesa usklađivanja zakonodavstva sa pravom Evropske unije i stvaranju uslova za razvoj nacionalne verzije Acquis Communautaire-a. Vlada Crne Gore na sjednici od 2. jula 2009. godine usvojila je **Informaciju o uvođenju revidirane Izjave usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije, sa Tabelom usklađenosti**, koju je pripremlilo Ministarstvo za evropske integracije. Uz ovu Informaciju usvojeni su Obrazac Izjave usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije, Obrazac Tabele usklađenosti, kao i Metodologija za popunjavanje Izjave usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije, i Tabele usklađenosti. Navedeni dokumenti sačinjeni su u skladu sa preporukama iz Godišnjeg izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2008. godinu. Primjena ovih obrazaca, u skladu sa Metodologijom, obezbijediće praćenje stepena usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim izvorima prava Evropske unije i biti osnov za formiranje baze podataka Nacionalnog Aquisa.

Ministarstvo za evropske integracije donijelo je Uputstvo za ocjenu usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije (Sl. list CG, br. 61/09), kojim se propisuje način sačinjavanja Izjave o usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske Unije i Tabele usklađenosti. Uputstvo će se primjenjivati od 1. januara 2010. godine, a u okviru Twinning projekta Pravne harmonizacije sačinjen je plan obuka za državne službenike, u čijem je djelokrugu priprema i popunjavanje navedenih Obrazaca.

JUL

R.br	Naziv	Ministarsvo
1	Nacrt zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore	MF
2	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o lokalnoj samoupravi	MUP
3	Predlog zakona o zaštiti vazduha	MUPŽS
4	Predlog zakona o alkoholnim pićima	MPŠV
5	Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Kabineta ministara Ukrajine o uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima	MIP
6	Predlog zakona o reprezentativnosti sindikata	MRSS
7	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola uz Konvenciju o zaštiti pojedinaca u odnosu na automatsku obradu podataka o ličnosti u vezi sa nadzornim organima i prekograničnim protokom podataka	MUP
8	Nacrt sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Demokratske Republike Alžir, Vlade Republike Kipar, Vlade Republike Kirgistan i Vlade Republike Kazahstan o ukidanju viza za nosioce diplomatskih i službenih pasoša	MIP
9	Nacrt sporazuma o uzajamnim putovanjima državljana sa Republikom Albanijom, Republikom Tunis i Republikom Bjelorusijom	MIP
10	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o odloženom plaćanju carinskog duga	MF
11	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine	
12	Predlog uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave	MUP
13	Predlog pravilnika o parametrima kvaliteta usluge, graničnim vrijednostima i metodama mjerenja parametara za korišćenje jedinstvenog evropskog broja 112 za pozive u nevolji	MSPT
14	Predlog pravilnika o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, odobrenih radio-frekvencija i dodijeljenih numeracija i adresa	MSPT
15	Predlog pravilnika o načinu, uslovima i dinamici uvođenja jedinstvenog evropskog telefonskog broja 112 za pozive u nevolji, kao i kvalitetu usluge opsluživanja poziva upućenih na taj broj	MSPT
16	Predlog pravilnika o uslovima i načinu korišćenja minimalnog seta zakupljenih linija	MSPT
17	Predlog odluke o organizovanju Javne ustanove Obrazovni centar - Plužine	MPN

AVGUST

R.br	Naziv	Ministarsvo
18	Predlog zakona o dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama	MSPT
19	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda	MZLJMP
20	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu	MRSS
21	Predlog zakona o visini stope zatezne kamate	MF
22	Konvencija o saradnji između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Crna Gora) i Mutualité Sociale Agricole (Francuska)	MPŠV
23	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine	MUPŽS
24	Nacrt uredbe o vjetroelektranama	ME

SEPTEMBAR

R.br	Naziv	Ministarsvo
25	Nacrt Zakona o prestanku važenja Zakona o Agenciji Crne Gore za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja	ME
26	Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici	MP
27	Nacrt zakona o arhivskoj djelatnosti	MKSM
28	Nacrt zakona o bibliotečkoj djelatnosti	MKSM
29	Nacrt zakona o muzejskoj djelatnosti	MKSM
30	Nacrt zakona o šumama	MPŠV
31	Nacrt uredbe o uslovima organizovanja javne i aukcijske prodaje robe	ME
32	Nacrt uredbe o načinu razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik	ME
33	Predlog zakona o prekursorima	MZ
34	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o vraćanju i prihvatanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit	MUP
35	Predlog zakona o dopunama zakona o strancima	MUP
36	Predlog zakona o hidrografskoj djelatnosti	MUPŽS
37	Predlog zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada	MUPŽS
38	Predlog zakona o informacionoj bezbjednosti	MID
39	Predlog uredbe o zakonskim mjerilima za koje je obavezno ovjeravanje, odnosno odobrenje tipa mjerila	ME
40	Regionalni sporazum o radiotelefonskoj službi na unutrašnjim plovnim putevima	MSPT
41	Predlog osnove za vođenje pregovora i zaključivanje Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Austrije o jačanju saradnje u oblasti unutrašnje bezbjednosti	MUP

KORIŠĆENE SKRAĆENICE

MF	Ministarstvo finansija
MUPJU	Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave
MUPŽS	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MIP	Ministarstvo inostranih poslova
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPN	Ministarstvo prosvjete i nauke
MZLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MID	Ministarstvo za informaciono društvo
MP	Ministarstvo pravde

Crna Gora
Ministarstvo za evropske integracije

OSAMNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
OKTOBAR – DECEMBAR 2009. GODINE

PODGORICA
januar 2010. godine

SADRŽAJ

UVOD	263
1. UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE	265
1.1. Proces odgovaranja na upitnik Evropske Komisije.....	265
2. POLITIČKI DIJALOG	269
3. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	269
4. DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA	271
5. IMPLEMENTACIJA PS O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EZ I CG	271
6. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	274
6.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	274
IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA.....	274
IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA.....	276
IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA.....	278
PROGRAMIRANJE IPA 2010.....	278
VIŠEKORISNIČKI IPA PROGRAM.....	279
INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA – Infrastructure Project Facility (IPF).....	280
PROGRAMI ZAJEDNICE.....	282
PRIPREME ZA III, IV I V IPA KOMPONENTU.....	282
6.2. II KOMPONENTA IPA – Regionalna i prekogranična saradnja.....	282
SUSJEDSKI PROGRAMI SARADNJE.....	282
TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE.....	284
7. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM I NEVLADINIM SEKTOROM	285
Projekat „EU U ŠKOLE“.....	287
8. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	289
9. PROJEKTI PODRŠKE	291
9.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“.....	291
9.2. Program za razvoj kapaciteta – CDP (Capacity Development Programme).....	292
9.3. Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX).....	294
10. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	296

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Sl. list CG, br. 02/08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu ovog Kvartalnog izvještaja nalaze se najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. oktobra do 31. decembra 2009. god.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, sa druge strane, zaključen 15. oktobra 2007. god. kojim je Crna Gora ušla u prvu, zvaničnu fazu institucionalizacije svojih odnosa sa EU, do pripreme 18. Kvartalnog izvještaja ratifikovale su 24 države članice EU. U prethodnom periodu, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i Evropskih zajednica ratifikovali su parlamenti Estonije (2007. god.), Slovenije, Mađarske, Bugarske, Danske, Austrije, Slovačke, Portugalije, Letonije, Kipra, Malte (2008. god.), zatim Rumunije, Holandije, Poljske, Češke, Litvanije, Švedske, Španije, Finske, Irske, Luksemburga, Njemačke i Francuske (tokom prva tri kvartala 2009. god.). Italija se pridružila državama koje su ratifikovale SSP (oktobar 2009. god.). Očekuje se da će to uskoro uraditi i tri preostale zemlje EU – Belgija, Velika Britanija i Grčka.

1.

UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE

Upitnik Evropske komisije predstavlja zvanični instrument kojim EU procjenjuje spremnost zemlje da započne proces pristupanja. Pozitivno mišljenje Evropske komisije otvara mogućnost sticanja statusa kandidata i perspektivu pristupnih pregovora o članstvu.

Odgovaranje na Upitnik EK ocjenjuje se kao ključni korak u procesu koji predhodi otvaranju pregovora za punopravno članstvo u Evropskoj uniji. Na osnovu kvaliteta i tačnosti odgovora profilise se Mišljenje EK i gradi startna pozicija za buduće pristupne pregovore i pregovaračku platformu za obje strane.

Evropska komisija na osnovu kvaliteta dostavljenih odgovora priprema Mišljenje (Avis) koje predstavlja osnovu za zauzimanje stava, odnosno donošenje Odluke Evropskog savjeta, o tome da li je zemlja spremna za status kandidata, kao i da li je zemlja spremna za slijedeću fazu – definisanje okvirnog datuma za početak pregovora o pristupanju.

1.1. PROCES ODGOVARANJA NA UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE

IZVJEŠTAJI O REALIZOVANIM AKTIVNOSTIMA NA PRIPREMI ODGOVORA NA PITANJA IZ UPITNIKA EK

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore od 3. septembra 2009. god., Ministarstvo za evropske integracije je za svaku sjednicu Vlade pripremalo ažurirane Izvještaje o realizovanim aktivnostima na pripremi odgovora na Upitnik EK, koji je Vladi dostavljan neposredno uoči svake sjednice. Na taj način obezbijeđeno je adekvatno praćenje dinamike realizacije Plana aktivnosti i ažuriranje podataka, sa stanjem na dan održavanja sjednice. Tako je na sjednici održanoj 3. septembra 2009. god. Vlada Crne Gore usvojila Prvi redovni izvještaj, nakon čega je u izvještajnom periodu usvojeno još 10 nedeljno ažuriranih Izvještaja o realizovanim aktivnostima u procesu odgovaranja na pitanja iz Upitnika EK.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. novembra 2009. god. usvojila Finalni izvještaj o realizovanim aktivnostima na pripremi odgovora na Upitnik EK s predlogom odgovora na pitanja.

MEHANIZAM KOORDINACIJE PROCESA ODGOVARANJA NA UPITNIK EK

Sve aktivnosti u procesu odgovaranja na Upitnik EK realizovane su kroz formirane strukture i u planiranom roku i tom prilikom je postignut visok stepen decentralizacije odgovornosti. Kompletnu realizaciju svih aktivnosti pratila je odlična informatička podrška. Naime, MEI je u saradnji sa Ministarstvom za informaciono društvo postavio projektne zadatke i infrastrukturu na osnovu čega je spoljni

saradnik razvio SharePointPortal UPITNIK koji je tokom odgovaranja imao registrovanih 800 korisnika. U procesu odgovaranja uključeni su i IT službenici iz skoro svih ministarstava, kao podrška korisnicima u svakodnevnom radu. Treba napomenuti da je tokom cijelog procesa odgovaranja na Upitnik EK vršena obuka za korišćenje Portala. Od strane MEI je obučeno oko 250 službenika u prostorijama MEI, a na terenu još oko 200.

Važan segment procesa predstavlja formiranje prevodilačkog centra u Ministarstvu za evropske integracije koji je bio , otvoren za prvodiocce 24 sata dnevno, uz kontinuirana dežurstva službenika Ministarstva za evropske integracije i Ministarstva za informaciono društvo koji su im obezbijevali nesmetani rad. Za potrebe prevođenja Upitnika EK (pitanja, odgovori i aneksi) angažovano je 117 prevodilaca čiji rad je organozovao i nadgledao Odsjek za koordinaciju prevođenja u MEI.

SASTANCI VERIFIKACIONE KOMISIJE

U skladu sa članom 20 Uputstva za pripremu odgovora na pitanja iz Upitnika Evropske komisije za članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji, proces verifikacije poglavlja počeo je održavanjem Prve sjednice Komisije za potvrđivanje odgovora na pitanja iz Upitnika koja je održana 26. oktobra 2009. god. Na sastanku je razmatran i usvojen dalji Plan rada Komisije, koji je realizovan kroz održavanje još osam dogovorenih sastanaka, u skladu sa dinamikom dostavljanja potvrđenih poglavlja od strane nadležnog ministra za pripremu odgovora na pitanja iz pojedinih poglavlja Upitnika. Posljednji sastanak Komisije održan je 18. novembra 2009. god, čime je okončana faza potvrđivanja svih pitanja iz Upitnika EK od strane Komisije.

PROCES PREVOĐENJA ODGOVORA NA PITANJA IZ UPITNIKA I ANEKSA UZ ODGOVORE

Ministarstvo za evropske integracije je za potrebe prevođenja i revizije odgovora na pitanja iz Upitnika EK planiralo angažovanje 50 prevodilaca (od kojih je kasnije odustalo 6) koji su u prethodnom periodu bili najbolji na testiranju i pohađali adekvatne obuke i seminare. Ovaj broj je planiran na osnovu pretpostavke da će se prevođenje odvijati u kontinuitetu tokom septembra, oktobra i početkom novembra 2009. god.

S obzirom na potrebu ubrzanja procesa prevođenja, **na prevođenju odgovora pitanja iz Upitnika bio je angažovan 81 prevodilac** (od čega 44 sa planiranog spiska i 37 novoangažovanih prevodilaca). U procesu **prevođenju Aneksa** bilo je angažovano **ukupno 55** prevodilaca, što znači da je i pitanja i anekse prevodilo ukupno **117 prevodilaca (29 i jedno i drugo)**.

Verifikaciona komisija je na posljednjem sastanku razmotrila i prihvatila ukupno **265 aneksa (8.768 strana)** koji su raspoređeni po slijedećoj strukturi:

ANEKSI UPITNIKA	ZAKON		PODZAKONSKI AKTI		STRATEGIJE, IZVJEŠTAJI I OSTALI DOKUMENTI		MEĐUNARODNI UGOVORI (samo na engleskom)	
	BROJ ANEKSA	BROJ STRANA	BROJ ANEKSA	BROJ STRANA	BROJ ANEKSA	BROJ STRANA	BROJ ANEKSA	BROJ STRANA
UKUPNO	110	2905	87	1764	48	2247	20	1852

U skladu sa planiranom dinamikom **svi odgovori i aneksi bili su prevedeni do 20. novembra 2009. god, a revizija prevedenih odgovora odnosno kontrola i ovjera prevoda u terminološkom smislu okončana je 30. novembra 2009. god.**

U srijedu, 9. decembra 2009. god, predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović je, u sjedištu Evropske Komisije u Briselu, uručio odgovore Vlade Crne Gore na Upitnik EK komesaru za proširenje EU Oli Renu.

DODATNA PITANJA

Prvi set dodatnih pitanja (21 pitanje iz poglavlja 4,6,i 9), oblast slobodnog protoka kapitala, stigla su 23. decembra 2009.godine. Odgovori će biti pripremljeni do 1.februara 2010.godine.

2.

POLITIČKI DIJALOG

Izdvajamo ključne datume u vođenju političkog dijaloga koje su obilježile period na koji se odnosi Izvještaj:

- Od 28. do 29. septembra 2009. god. u Crnoj Gori je boravio potpredsjednik Evropske komisije Žak Baro koji se tokom posjete susreo sa predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem. Takođe, Baro je razgovarao i sa ministrom unutrašnjih poslova i javne uprave Ivanom Brajovićem, kao i ministrom pravde Mirašem Radovićem.
- Predstavnici EK i ekspertske misije za verifikaciju i implementaciju preostalih obaveza iz Mape puta boravili su u Crnoj Gori od 12. do 15. oktobra 2009. god. i vodili razgovore s crnogorskim zvaničnicima o finalizaciji procesa vizne liberalizacije za Crnu Goru što je rezultiralo donošenjem odluke o ukidanju viznog režima Crnoj Gori kad su u pitanju zemlje Šengena, na Savjetu ministara unutrašnjih poslova i pravde 30. novembra 2009. god.
- Visoki predstavnik Evropske unije za zajedničku spoljnu i bezbjednosnu politiku i generalni sekretar Savjeta EU Havijer Solana je 30. novembra 2009. god. uputio pismo ministru inostranih poslova Milanu Ročenu, obavještavajući ga da je Savjet EU ovlastio predsjedavajućeg EU da u ime EU otpočne pregovore sa Crnom Gorom o zaključivanju Sporazuma o bezbjednosnim procedurama za razmjenu i zaštitu povjerljivih informacija. Inicijativu o zaključenju Sporazuma pokrenuo je ministar Ročen u julu 2009. god. Ovim putem je otvorena procedura pregovora o bezbjednosnom sporazumu.
- Delegacija Evropskog parlamenta na čelu sa stalnim izvjestiocem EP za Crnu Goru Čarlsom Tanokom, i saradnicima (Ana Ibrisagić, poslanik, Stiven Džons, Isak Bengcbo) boravila je u Crnoj Gori 10. i 11. decembra 2009. god. Tokom posjete Tanok je razgovarao sa predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem, predsjednikom Skupštine Rankom Krivokapićem, potpredsjednikom Vlade Igorom Lukšićem, ministrom inostranih poslova Milanom Ročenom, ministrom za evropske integracije Gordanom Đurović, ministrom unutrašnjih poslova i javne uprave Ivanom Brajovićem, ministrom pravde Mirašem Radovićem. Radilo se o značajnoj posjeti evropskih parlamentaraca koji su se u direktnom kontaktu mogli uvjeriti u napredak i postignute rezultate Crne Gore.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović je 9. decembra 2009. god., u Briselu, predao odgovore na Upitnik EK komesaru za proširenje EU Oliju Renu. Premijer Đukanović je imao izlaganje na Evropskom samitu politike na visokom nivou u organizaciji Prijatelja Evrope, Fondacije Konrad Adenauer i Investicionog ugovora OECD. Tokom ove posjete Briselu, ministar inostranih poslova Milan Ročen i potpredsjednik Vlade Igor Lukšić učestvovali su na konferenciji posvećenoj Zapadnom Balkanu u organizaciji švedskog predsjedništva EU. Na konferenciji je bilo riječi o unapređenju regionalne saradnje i prevazilaženju ekonomske krize na putu prema EU.

3.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

U postupku pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) predata su sva dokumenta predviđena postupkom pristupanja. Urađen je nacrt završnog Izvještaja kojim je prikazan visok stepen usaglašenosti spoljnotrgovinskog režima Crne Gore sa sporazumima STO.

U novembru 2008. god. održana je VII Sjednica Radne Grupe na kojoj su podršku Crnoj Gori na putu pristupanja STO dali predstavnici Brazila, Evropske komisije, Švajcarske, SAD, Kanade, Japana, Kine, Hrvatske i Norveške. Tom prilikom je izraženo zadovoljstvo ostvarenim napretkom u pristupu tržištu roba i usluga. Članice su izrazile očekivanje da će Crna Gora brzo postati članica STO-a.

U novembru 2008. god. održana je i poslednja runda bilateralnih pregovora sa pojedinim članicama STO, pa su zaključeni bilateralni pregovori sa Japanom 5. novembra, sa Švajcarskom i Norveškom 6. novembra, sa Brazilom 7. novembra. Bilateralni pregovori sa Kanadom su zaključeni 8. decembra 2008. god. Iako su bilateralni pregovori sa SAD-om tehnički zaključeni u novembru, formalno su zaključeni 14. januara 2009. god.

Zaključivanjem bilateralnih pregovora i poslednjim izmjenama pojedinih zakonskih propisa, Zakona o neobjavljenim informacijama, Zakona o sredstvima za ishranu bilja, Zakona o duvanu, Zakona o slobodnim zonama stvoreni su uslovi da Sekretarijat STO-a izradi Nacrt Završnog izvještaja Radne Grupe, konsolidovane Ponudu za robe i Ponudu za usluge i Izvještaj o subvencijama u oblasti poljoprivrede. Pomenuta dokumenta su 12. decembra 2008. god. objavljena na sajtu STO-a, a članice ove organizacije su do 7. januara 2009. god. imale rok za dostavljanje svojih komentara i sugestija. Planirano je da na sastanku Generalnog Savjeta 3. februara 2009. god. bude donesena odluka o prijemu Crne Gore u STO. Iako su dokumenta već bila objavljena, Ukrajina je 19. decembra 2008. god., poslala listu zahtjeva za dodatnu liberalizaciju u trgovini robama i uslugama. Bilateralni pregovori sa predstavnicima ove zemlje održani su 3. i 4. februara 2009. god. Poslednja Ponuda za robe Ukrajini je dostavljena 5. marta 2009 god., a za usluge 30. marta 2009. god. Treći zahtjev Ukrajine u dijelu koji se odnosi na pristup tržištu roba dostavljen je 28. maja 2009. god., dok je četvrti zahtjev Ukrajine za dodatnom liberalizacijom pristupa tržištu roba dostavljen 7. jula 2009. god. Zahtjevi koji se odnose na pristup tržištu usluga do sada su poslani četiri puta i to: 18. decembra 2008. god., 20. januara, 23. februara i 28. aprila 2009. god. Druga runda bilateralnih pregovora sa predstavnicima Ukrajine održana je u Kijevu u periodu od 13. do 15. jula 2009. god. Zahtjevi koji se odnose na pristup tržištu usluga dostavljeni su 13. avgusta 2009. god. Crna Gora je čekala dva mjeseca na odgovor i rekapitulaciju pregovarane ponude za robe od strane Ukrajine sve do 14. septembra 2009. god, kada je Ukrajina dostavila tzv. posljednju ponudu za robe. Ukrajini je dostavljena nova revidirana ponuda za usluge, 18. septembra 2009. god., kao i ponuda za robe 24. septembra 2009. god., i zatraženo je održavanje bilateralne runde pregovora

u Ženevi, u nedjelji između 21-25. septembra 2009. god. Međutim, glavni pregovarač Ukrajine je odbio i predložio održavanje bilateralne runde pregovora u ukrajinskoj Trgovinskoj misiji u Beču, 26. i 27. septembra 2009. god. Na pregovorima koji su održani u Beču uloženi su dodatni napor kako bi se izašlo u susret ukrajinskim zahtjevima, međutim pregovori nisu zaključeni, jer je glavni pregovarač Ukrajine naglasio da ipak nije zadovoljan ponuđenim koncesijama i da se ne može zaključiti dogovor. Crna Gora je informisala Ukrajinu da će poslati zvanično pismo šefu Radne grupe za pristupanje Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, u kome će ga informisati o statusu crnogorskog pristupanja ovoj organizaciji i to na neformalnom sastanku Radne grupe, 1. oktobra 2009. god. Crnogorski predstavnik je predstavio zvaničnu izjavu Vlade Crne Gore vezano za ovu situaciju. Crnogorski pregovarački tim prihvatio je poziv upućen od strane pregovaračkog tima Ukrajine za održavanjem četvrte runde pregovora, koja je održana 29. novembra 2009. god. u prostorijama STO u Ženevi. Na pregovorima je postignut zadovoljavajući nivo usaglašenosti u sektoru industrije, dok u sektoru poljoprivrede i dalje nije postignuto značajnije usaglašavanje iz razloga insistiranja ukrajinskog pregovarača na ispunjavanju postavljenih zahtjeva u potpunosti.

Crnogorska delegacija je učestvovala i u radu VII Ministarske konferencije STO u periodu od 30. novembra do 2. decembra 2009. god., koja je ove godine organizovana pod nazivom: „STO – multilateralni trgovinski sistem i trenutna ekonomska situacija na globalnom nivou“. Ministarskoj konferenciji STO prisustvovalo je oko 3000 predstavnika vlada 153 zemalje članice STO, 29 zemalja koje su u procesu pristupanja, te predstavnici međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija i medija. Kroz rad u plenumu i radnim grupama razgovarano je o problematici jačanja multilateralnog trgovinskog sistema, kao mehanizma izlaska iz postojeće ekonomske krize.

Posebna radna sesija bila je posvećena pitanju procesa pristupanja. Otvaranje vrata STO za nove članice, posebno je apostrofirala Evropska komisija u uvodnom dijelu diskusije, u ime 27 država članica kroz zajednički glas. Predstavnik Evropske komisije otvorio je pitanje pristupanja Crne Gore u STO, naglašavajući da je Crna Gora kroz dosadašnji proces pristupanja pokazala značajan napredak, naročito na planu liberalizacije tržišta za robe i usluge, kao i da bi u skladu s tim, Ukrajina trebalo da ima odgovarajući pristup u svojim zahtjevima za pristup tržištu. Imajući u vidu obim trgovinske razmjene sa Ukrajinom i nivo prihvaćenih tarifnih pozicija, od ukupno 1493 pozicije oko kojih su dvije delegacije pregovarale u prethodnom periodu, izraženo je očekivanje EU da će pregovarački tim Ukrajine u skorijem roku realno sagledati dosadašnje pregovaračke platforme i okončati pregovore sa Crnom Gorom. Pravo obraćanja imale su i države u procesu pristupanja. To pravo, na radnoj sesiji iskoristila je i Crna Gora čija je poruka bila jasna, vezano za problem koji ima sa Ukrajinom.

Indija je takođe 12. februara 2009. god. zvanično uputila zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora u dijelu pristupa tržištu usluga. Istog dana Crna Gora je odgovorila na zahtjeve Indije. Kako su predstavnici Indije bili zadovoljni odgovorom na njihove zahtjeve, dodatnih zahtjeva nije bilo.

Salvador je 2. septembra 2009. god. uputio zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora u dijelu pristupa tržištu roba. Crna Gora je odgovorila na zahtjeve Salvadora 24. septembra 2009. god, dok su 2. oktobra 2009. god. stigli drugi zahtjevi od strane Salvadora. Pregovori su zaključeni 6. oktobra 2009. god.

Honduras je takođe početkom septembra 2009. god. uputio zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora u dijelu pristupa tržištu roba. Bilateralni sastanak sa predstavnicima Hondurasa održan je 24. septembra 2009. god., a pregovori su zaključeni 28. septembra 2009. god.

4.

DIJALOG O LIBERALIZACIJI VIZNOG REŽIMA

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave je 24. septembra 2009. god., posredstvom Stalne misije Crne Gore pri EU, dostavilo Evropskoj komisiji Ažurirani izvještaj o realizaciji preostalih obaveza Crne Gore iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima.

U periodu od 12. do 15. oktobra 2009. god., u Crnoj Gori je boravila ekspertska misija EU za verifikaciju implementacije preostalih obaveza iz Mape puta. Ekspertska misija je imala zadatak da izvrši monitoring nad: implementacijom Zakona o strancima; rješavanjem statusa raseljenih i interno raseljenih lica i jačanjem kapaciteta u oblasti primjene zakona i efikasnu implementaciju zakonskog okvira za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Zapažanja eksperata u pogledu implementacije Zakona o strancima su sljedeća: administrativni kapaciteti za implementaciju zakona se izgrađuju; postoji jasno razgraničenje nadležnosti državnih organa; saradnja među nadležnim organima je u osnovi dobra i treba i dalje raditi na njenom jačanju; usvojena su potrebna podzakonska akta; evidentan je napredak na uspostavljanju Centralnog registra stanovništva.

Zapažanja eksperata u pogledu definisanja održivog statusa raseljenih i interno raseljenih lica su sljedeća: rješavanje statusa ovih lica predstavlja kompleksan proces i ne postoje jednostavna rješenja; stvaranje pravnog osnova kroz donošenje Zakona o dopunama Zakona o strancima predstavlja čvrst temelj daljih aktivnosti za rješavanje statusa ovih lica; istaknuta je potreba revidiranja Akcionog plana za rješavanje statusa raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenih lica sa Kosova koji borave u Crnoj Gori kojom će Akcioni plan obuhvatiti detalje procesa integracije; planova za rješavanje eventualnih problema koji se mogu javiti, u saradnji sa UNHCR-om i drugim relevantnim međunarodnim organizacijama; uspostavljanja tijela za praćenje i izvještavanje o aktivnostima na implementaciji Akcionog plana.

U pogledu jačanja kapaciteta u oblasti primjene zakona i efikasne implementacije zakonskog okvira za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, zapažanja eksperata su sljedeća: postojeći pravni okvir je dopunjen, i u toku je potpuno zaokruživanje pravnog sistema; ostvaren je napredak usvajanjem Zakonika o krivičnom postupku; potrebno je dalje jačanje kapaciteta za sprovođenje zakona; potrebno je dalje jačanje ljudskih kapaciteta u borbi protiv finansijskog kriminala, u pogledu finansijskih istraga i borbe protiv pranja novca, kao i jačanje veza između banaka i jedinice za finansijske istrage; potrebno je razjasniti nejasnoće u pogledu „obrnuto tereta dokazivanja“ na terenu; potrebno je poboljšati statističke metode i metode prikupljanja podataka u cilju adekvatnog praćenja trendova po pitanju organizovanog kriminala; potrebno je jačati mehanizme unutrašnje kontrole u policiji koja će biti sveobuhvatna; veći broj kanala za prijavljivanje sumnje na krivična dijela sa elementima korupcije je nejasan i zbunjujući.

Nakon odlaska ekspertske misije, Evropska komisija je uputila crnogorskoj strani zahtjeve za dodatnim informacijama, pojašnjenjima, planovima aktivnosti i izvještajima. Crnogorski organi su sve potrebne informacije, u vidu Ažuriranog izvještaja za ispunjavanje preostalih obaveza iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima, dostavili krajem oktobra 2009. god.

Evropska komisija je 16. novembra 2009. god. sačinila i dostavila Ažuriranu procjenu o ispunjenosti preostalih uslova iz Mape puta. U Ažuriranoj procjeni je konstatovano da je Crna Gora ispunila sve preostale uslove iz Mape puta.

Savjet ministara EU je, nakon dobijanja pozitivnog mišljenja od strane Evropskog parlamenta, 30. novembra 2009. god. usvojio Odluku kojom se građanima Crne Gore, Srbije i Makedonije, ukidaju vize za putovanja u zemlje potpisnice Šengenskog sporazuma. Odluka je usvojena na zasijedanju ministara unutrašnjih poslova i pravosuđa. Ministri su usvojili dopunu Regulative 539/2001 kojom se državljani tri zemlje stavljaju na „pozitivan šengenski spisak“, što znači da će biti „izuzeti od obaveze vađenja viza“ za zemlje EU, osim Velike Britanije i Irske, ali uključujući i Švajcarsku, Norvešku i Island. U šengenskoj zoni nijesu ni Bugarska i Rumunija, ali će postupak ulaska u te zemlje biti maksimalno olakšan. Odluka se odnosi samo na one građane koji imaju biometrijske pasoše. Oni će u turističke ili slične svrhe moći bez viza da borave u zemljama EU najduže tri meseca, tokom svakih pola godine. Odluka je stupila na snagu dan posle objavljivanja u Službenom glasniku EU i mora se primenjivati od 19. decembra u svim zemljama članicama šengenske zone.

5.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Kalendar događaja Crna Gora – Evropska unija, planiran za 2009. god, u dijelu koji se odnosi na praćenje implementacije Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između evropskih zajednica i Crne Gore, u potpunosti je realizovan u prvoj polovini godine, što je potvrdilo očekivanja Evropske unije u smislu crnogorskog ispunjavanja obaveza iz Privremenog sporazuma. Podsjećamo da je, u prvoj polovini 2009. god., u skladu sa Planom rada zajedničkih tijela Evropske komisije i Crne Gore, održan Sastanak privremenog odbora i svih pet pododbora, plenarni sastanak unaprijeđenog stalnog dijaloga i svi planirani sektorski unaprijeđeni stalni dijalozi. U skladu sa temama sastanaka, pripremljeni su i Evropskoj komisiji dostavljeni odgovarajući detaljni prilozi, u cilju kvalitetnog praćenja realizacije preuzetih obaveza tj. napretka u datoj oblasti.

Sastanci zajedničkih tijela EK i Crne Gore istovremeno su bili i dobra osnova za pripremu Upitnika Evropske komisije, odnosno za pripremu državnih organa i institucija Crne Gore za proces odgovaranja na pitanja iz Upitnika EK.

6.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Program IPA osmišljen je za pružanje podrške državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, koja je usmjerena na usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj građanskog društva, unaprjeđenje regionalne i prekogranične saradnje, kao i podršku pripremi za korišćenje strukturnih fondova. Da bi se na najefikasniji način postigli ciljevi svih zemalja, program IPA čini pet različitih komponenti: Podrška tranziciji i izgradnji institucija (I), Prekogranična i regionalna saradnja (II), Regionalni razvoj (III), Razvoj ljudskih resursa (IV) i Ruralni razvoj (V). Crna Gora, kao zemlja potencijalni kandidat za članstvo u EU koristi prvu i drugu komponentu IPA.

Evropska komisija izdvaja za ove dvije komponente do 34 miliona € godišnje za Crnu Goru, od toga oko 28 miliona € daje za podršku tranziciji i izgradnji institucija, a ostatak se koristi za programe prekogranične saradnje.

Višekorisnička IPA se realizuje u više zemalja (države Zapadnog Balkana i Turska) i pripada prvoj komponenti IPA (Podrška tranziciji i izgradnji institucija). Priprema projekata i njihova implementacija sprovodi se centralizovano iz Brisela, a raspolaže se sredstvima od oko 150 miliona € na godišnjem nivou, za sve države IPA korisnice.

6.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija

IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA

Implementacija projekata u okviru IPA 2007 programa nastavljena je u skladu sa planiranom dinamikom realizacije projekata pripremljenom od strane Delegacije Evropske komisije u Podgorici. Riječ je o sljedećim projektima:

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA“

Nakon što je izvršena evaluacija aplikacija dostavljenih od strane nevladinih organizacija, Delegacija Evropske komisije je napravila konačan izbor projekata koji će biti podržani. Potpisivanje ugovora između predstavnika Delegacije EK i nevladinih organizacija održano je 8. decembra 2009. god. Projekti koji će biti podržani u ukupnom iznosu od oko 1.1 milion € dobile su sljedeće nevladine organizacije: Danski Crveni krst za projekat: „Međusektorska inicijativa za prevenciju zdravlja i posebno obrazovanje za raseljenje Rome na Koniku“ u iznosu 199.722.38 €; NVO „Expeditio“ za projekat: „Poboljšanje uslova života/stvaranje novog okvira za planiranje i izgradnju u Crnoj Gori“ u iznosu 45.000.00 €; Ujedinjeni svjetski koledži za projekat: „Izazovi obrazovanja za inkluziju Roma“ u iznosu 122.166.24 €; Udruženje so-

cijalnih institucija Slovenije za projekat: „Standardizacija sistema socijalne zaštite odraslih u Crnoj Gori“ u iznosu 147.247.20 €; Italijanska nevladina organizacija COSV za projekat: „Podrška razvoju socijalne politike i stvaranju uslova partnerstva između mreža nevladinih organizacija i predstavnika državne uprave“ u iznosu 185.893.72 €; Centar za inicijativu održivog turizma za projekat: „Otkrivanje kulturnog blaga stare Crne Gore“ u iznosu 75.298.37 €; CARITAS Bar za projekat: „Jačanje civilnog društva kroz model projekta kućne njege za stare osobe u Crnoj Gori“ u iznosu 174.078.67€ i Centar za monitoring CEMI za projekat: „Jačanje funkcije zastupništva nevladinih organizacija u Crnoj Gori kroz razvoj politike orjentisane ka kapacitetima koalicije za socijalne promjene“ u iznosu 83.772.19 €. Potpisivanjem ugovora između predstavnika nevladinih organizacija i predstavnika Delegacije stekli su se uslovi za početak realizacije projekata koji će trajati 18 mjeseci.

PROJEKAT: „BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA“

Svrha projekta je obezbjeđenje savjetodavne i materijalne podrške u cilju jačanja strateških, institucionalnih i operativnih kapaciteta: Kriminalističke policije; Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za antikorupcijsku inicijativu. Partner u implementaciji projekta je Ujedinjeno Kraljevstvo. Projekat se implementira u skladu sa Tvining planom rada. U periodu na koji se odnosi 18. Kvartalni izvještaj održan je drugi sastanak Upravnog odbora projekta na kojem je predstavljen Izvještaj koji se odnosi na period od maja do septembra 2009. god.

PROJEKAT: „REFORMA PRAVOSUĐA“ namijenjen je podršci izgradnje kapaciteta Ministarstva pravde, Vrhovnog suda i Sudskog savjeta. Partner u implementaciji projekta je austrijsko Savezno Ministarstvo pravde u saradnji sa Centrom za pravnu kompetenciju. U izvještajnom periodu je održan treći sastanak Upravnog odbora projekta. Na Upravnom odboru je od strane korisnika projekta i partnera u implementaciji konstatovano da je nivo ostvarenih aktivnosti u skladu sa Tvining radnim planom i na zadovoljavajućem nivou.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE I MENADŽMENTA SEKTORA SAOBRAĆAJA“ počeo je sa implementacijom. Ugovor za radove je potpisan sa kompanijom „Strabag“ u decembru 2008. god. Implementacija aktivnosti predviđenih opisom projekta se realizuje planiranom dinamikom u dijelu koji se odnosi na radove. Tenderska procedura za ugovor koji se odnosi na tehničku pomoć Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Upravu za civilno vazduhoplovstvo je poništena. Nakon ponovnog objavljivanja tenderske procedure, očekuje se potpisivanje ugovora u prvom kvartalu 2010. god. Evaluacija za ugovor koji se odnosi na izradu glavnog projekta za željeznicu je završena i ugovor o realizaciji ovog dijela projekta je potpisan sa italijanskom kompanijom „Itaferr“ i 15. januara će početi sa realizacijom planiranih aktivnosti.

PROJEKAT: „IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA“

Sprovođenje komponente projekta koja se odnosi na usluge, koje vrši njemačka kompanija ADT, započelo je tokom avgusta 2009. god. Kada je riječ o komponenti projekta koja se odnosi na nabavke, slijedi priprema tehničke specifikacije, dok se početak implementacije očekuje početkom 2010. god.

PROJEKAT: „NACIONALNI KVALIFIKACIONI OKVIR I OSIGURANJE KVALITETA U OBRAZOVANJU“

Ugovor o uslugama za projekat: „Nacionalni kvalifikacioni okvir i osiguranje kvaliteta u obrazovanju“ potpisan je sa predstavnicima konsultantske kuće „WYG International“ zadužene za implementaciju ovog projekta. U izvještajnom periodu je održan prvi projektni sastanak sa resornim institucijama i učesnicima/korisnicima projekta. Na sastanku su definisane prve aktivnosti na kojima će raditi eksperti. Kao osnovu za razvijanje projekta, Ministarstvo prosvjete i nauke uradilo je Strategiju za osnivanje na-

cionalnog okvira za kvalifikacije, dok se usvajanje Zakona o nacionalnim kvalifikacijama očekuje krajem 2009. god. Ugovor o nabavci opreme za ovaj projekat biće potpisan tokom prvog kvartala 2010. god.

PROJEKAT: „PRIBLIŽAVANJE STANDARDIMA EU U OBLASTI STATISTIKE“

Ugovor o uslugama potpisan je u junu 2009. god. Implementator ovog projekta je konsultantska kuća Planet S.A. iz Grčke u konzorcijumu sa BIS Solutions i Crown Agents for Oversea Governments and Administrations iz Velike Britanije. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu.

PROJEKAT: „DALJI RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA JAVNIH NABAVKI“

Tenderska procjena je završena i ugovor o uslugama je potpisan sa konsultantskom kućom ICON-INSTITUTE Public Sector GmbH u avgustu 2009. god. Za ugovor o nabavkama konsultanti pripremaju tehničku specifikaciju. Ocjenjivanje ponuda na tenderu počće u decembru 2009. god., dok će ugovor biti potpisan u prvom kvartalu 2010. god. U toku je realizacija aktivnosti planiranih projektom.

PROJEKAT: „RAZVOJ INFRASTRUKTURE KVALITETA“

Za ugovor o uslugama finalna tenderska evaluacija biće u decembru 2009. god., a ugovor će biti potpisan u prvom kvartalu 2010. god. Konačna tenderska procjena za ugovor o nabavkama je u proceduri i takođe se očekuje da ugovor bude potpisan u periodu na koji se odnosi Izvještaj.

PROJEKAT: „Podrška Poreskoj upravi“

Ugovor o uslugama je potpisan u maju 2009. god. sa švedskom konsultantskom kućom „SIPU International AB“. Održan je prvi upravni odbor projekta i aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu. Konsultanti angažovani na ovom projektu, pripremaju tehničku specifikaciju za nabavku opreme i očekuje se da ugovor o nabavci opreme bude potpisan u prvom kvartalu 2010. god.

IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA

Implementacija projekata u okviru IPA 2008 programa nastavljena je u skladu sa planiranom dinamikom realizacije projekata pripremljenom do strane Delegacije Evropske komisije u Podgorici. Riječ je o sljedećim projektima:

PROJEKAT: „PODRŠKA REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE“ je počeo sa implementacijom. Potpisan je ugovor o grantu sa Savjetom Evrope u vrijednosti 200.000 €. Tokom septembra objavljen je tender za ugovor o uslugama, čije se potpisivanje očekuje tokom decembra 2009. god. Poziv za ponude za drugi ugovor o grantu biće objavljen u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA TRANSFORMACIJI RADIO TELEVIZIJE CRNE GORE U JAVNI SERVIS“ je počeo sa realizacijom. Ugovor o nabavci opreme je potpisan sa firmom AVC GROUP d.o.o. iz Belgije u julu 2009. god., a istovremeno je počela obuka kadra RTCG u trajanju od četiri sedmice. U cilju završetka instalacije opreme, neophodno je obezbjediti adekvatne prostorije i adekvatnu klimatizaciju. Završetak instalacije opreme i početak korišćenja planirani su za kraj prvog kvartala 2010. god.

PROJEKAT: „TRAJNO RJEŠENJE STATUSA IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U CRNOJ GORI“

Nakon što je Delegacija Evropske komisije potpisala ugovor sa organizacijom HELP, gdje je uslov za potpisivanje ugovora bilo partnerstvo koje je realizovano između HELP-a, Danskog savjeta i Centra

za razvoj zajednica, implementacija projekta je započela 15. septembra 2009. god. Projekat će biti usmjeren na rješenje stambenih pitanja (konkretnije renoviranje već postojećih objekata), pomaganje pri otpočinjanju sopstvenog biznisa, obezbjeđivanje neophodnih informacija za nesmetan povratak izbjeglica koje to žele. Ukupna vrijednost projekta je 1.5 miliona €.

PROJEKAT: „REFORMA TRŽIŠTA RADA I RAZVOJ RADNE SNAGE“

Delegacija Evropske komisije je raspisala tender za izbor ponuđača za ugovor o uslugama i očekuje se da će ugovor biti potpisan u decembru 2009. god.

PROJEKAT: „POBOLJŠANJE POSLOVNOG AMBIJENTA ZA MALA I RURALNA PREDUZEĆA“

Tender za izbor najboljeg ponuđača je objavljen i očekuje se da ugovor o uslugama bude potpisan u prvom kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE“ čiji je korisnik Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine, realizuje se na osnovu Tvining ugovora. Ukupna vrijednost projekta je 1 milion €, a odabrani Tvining partner za implementaciju projekta je Italija. U toku je priprema Tvining radnog plana nakon čega se očekuje početak implementacije projektnih aktivnosti.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE ZA ŽIVOTNU SREDINU“ se odnosi na poboljšanje vodovodnog i kanizacionog sistema odnosno izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda u Nikšiću. Pripremljen je projektni zadatak za radove i dizajn, kao i tenderska dokumentacija. Prvi tender za ovaj projekat nije uspio, tako da je ponovljena tenderska procedura. Pregovori sa najboljim ponuđačem su u toku i očekuje se da ugovor bude potpisan do kraja decembra 2009. god.

PROJEKAT: „JAČANJE REGULATORNIH I NADZORNIH KAPACITETA FINANSIJSKIH REGULATORA“

Crnogorske institucije korisnice ovog projekta su: Crnogorska centralna banka, Agencija za nadzor osiguranja i Komisija za hartije od vrijednosti. Tvining radni plan je pripremljen i ugovor je potpisan u četvrtom kvartalu 2009. god., čime su stečeni uslovi za početak realizacije planiranih aktivnosti. Tvining partner za realizaciju ovog projekta je konzorcijum koji čine Bugarska i Holandija.

PROJEKAT: „PODRŠKA USPOSTAVLJANJU IPA PROGRAMA ZA RURALNI RAZVOJ I IMPLEMENTACIONI SISTEM“

Korisnik ovog projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a ukupna vrijednost 1,5 milion €. Odabrani Tvining partner za realizaciju planiranih aktivnosti je konzorcijum koji čine: Austrija, Francuska i Slovačka. Pripremljen je Tvining plan rada, koji sadrži detaljan opis aktivnosti projekta, profil eksperata, akte čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljnu raspodjelu sredstava. Tvining radni plan je odobren i očekuje se njegovo potpisivanje do kraja decembra 2009. god.

PROJEKAT: „RAZVOJ BEZBJEDNOSTI HRANE“ je u proceduri selekcije i očekuje se potpisivanje ugovora za komponentu usluge u prvom kvartalu 2010. god. Dio projekta koji se odnosi na nabavku opreme počće sa realizacijom u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „KONTROLA I ISKORJENJIVANJE BJESNILA I KLASIČNE KUGE U CRNOJ GORI“

Vrše se pripreme aktivnosti za sprovođenje projekta. Očekuje se da ugovor za dio projekta koji se odnosi na usluge i nabavku opreme bude potpisan u drugom kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „TEHNIČKA POMOĆ UPRAVI CARINA“

Tvining radni plan je pripremljen i odobren od strane Evropske komisije i očekuje se da će ugovor biti potpisan u januaru 2009. god. Za implementacionog partnera izabran je konzorcijum koji čine: Austrija, Češka i Slovenija.

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM“

Predviđeno je da Evropska komisija finansira izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza Dobrakovo i Dračenovac sa 2,45 miliona €. Korisnik projekta je Ministarstvo unutrašnjim poslova i javne uprave. Glavni projekti ovih graničnih prelaza su dostavljeni Delegaciji Evropske komisije i potpisan je memorandum o razumijevanju o podršci razvijanju integrisanog upravljanja granicom. Tender za izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza (saobraćajna infrastruktura) i tender za izgradnju objekata i nadstrešnice će biti objavljen u martu 2010. god., a potpisivanje ugovora se očekuje u drugom kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA“.

Opisom projekta definisano je da će projekat biti implementiran na osnovu direktnog granta dodijeljenog Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM). Projekat je počeo sa implementacijom 26. jula 2009. god. Nacionalno kofinansiranje iznosi 250.000 €, i odnosi se na pripreme aktivnosti za prijemni centar za migrante. Ukupna vrijednost projekta je 1 milion €.

IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA

Paket projekata u okviru IPA 2009 nacionalnog programa odobren je na IPA komitetu održanom u Briselu 20. avgusta 2009. god, dok je Finansijski sporazum o Nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru Prve komponente za 2009. god., potpisan 6. novembra 2009. god. Programiranje IPA 2009 sredstava po prvi put je urađeno samostalno od strane predstavnika crnogorske administracije uz podršku Delegacije Evropske komisije u Podgorici i Programa za razvoj kapaciteta – CDP. U okviru ovog paketa biće finansirani: projekat iz željezničke infrastrukture, projekat izgradnje reciklažnog centra u Bijelom Polju, izrada nacionalnog plana razvoja, podrška jačanju policije, projekat razvoja sudstva, projekti predloženi od strane civilnog društva, izgradnja kapaciteta za uvođenje DIS-a, usklađivanje zakonodavstva o radu, interno tržište, digitalizacija radiodifuzije, podrška razvoju sektora ribarstva, podrška revizorskom organu, izgradnja centra za izbjeglice, podrška zaštiti podataka o ličnosti, učešće u programima zajednice u oblasti istraživanja i malih i srednjih preduzeća, kao i u oblasti kulture. U okviru ovog programa biće realizovano 6 Tvining projekata, 5 projekata koji se tiču nabavki, 4 projekta u vezi izvođenja radova, 2 grant projekta i 8 projekata koji se tiču usluga. Podrška Evropske komisije za realizaciju ovog programa iznosi 27.232.179 €, dok je nacionalno kofinansiranje za sve ove projekte 22.841.448 €.

PROGRAMIRANJE IPA 2010 PROGRAMA

Nakon niza sastanaka i konsultacija sa predstavnicima Evropske komisije i resornih ministarstava, definisan je konačan spisak od 16 projektnih ideja koje će biti finansirane kroz IPA 2010 program u iznosu od oko 29 miliona €. U oblasti političkih kriterijuma biće podržana četiri projekta, dok će u oblastima socio-ekonomskih kriterijuma i sposobnosti preuzimanja obaveza iz članstva biti podržano po šest projekata. IPA sredstva će biti dodijeljena kroz 25 ugovora: 5 ugovora o uslugama, 4 ugovora o nabavkama,

2 ugovora o radovima, 2 ugovora o indirektnom grantu, 4 Tvining ugovora, 2 kratka Tvining ugovora, 5 ugovora o direktnom grantu i jedan ugovor o indirektnom centralizovanom upravljanju.

Tokom prethodnih mjeseci održani su brojni sastanci između predstavnika institucija budućih korisnika IPA 2010 programa podrške i predstavnika Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori, kako bi opisi projekata bili pripremljeni na što kvalitetniji način. Finalna verzija opisa projekata za IPA 2010 je završena u oktobru 2009. god., i sada se očekuje da Evropska komisija pripremi prijedlog Finansijskog sporazuma, koji će biti potpisan u prvom kvartalu 2010. god.

VIŠEKORISNIČKI IPA PROGRAM

Evropska Komisija je u saradnji sa zemljama učesnicama u Višekorisničkom programu organizovala radne grupe na kojima su definisani prioriteti koji će predstavljati smjernice za programiranje u okviru Višekorisničkog višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta za period 2011 - 2013. god.

Sektorske radne grupe su se odnosile na sljedeće oblasti:

- Statistiku;
- Pravdu, slobodu i bezbjednost;
- Reformu javne uprave;
- Kulturnu baštinu i istoriju;
- Ljudska prava, manjine i vulnerabilne grupe;
- Infrastrukturu;
- Životnu sredinu i smanjenje rizika;
- Privatni sektor razvoj klime za investicije.

Svaka radna grupa je formirala listu od 3 - 4 ključnih prioriteta, koji će predstavljati smjernice za programiranje MB IPA programa za period 2011 - 2013 god. Naglašeno je da je MB MIPD 2011 - 2013 dokument koji je u procesu stvaranja, kao i da do formiranja konačnog dokumenta postoji mogućnost izmjena i dodavanja prioriteta za budući proces programiranja MB IPA programa. Sektorski prioriteti radnih grupa su slijedeći:

STATISTIKA

- Izgradnja administrativnih kapaciteta, kao i infrastrukture u oblasti statistike uključujući potrebu za izgradnju zgrade za statistiku, IT, budžetska podrška i podrška zaposlenima, jačanje menadžmentskih kapaciteta, kao i obuka za zaposlene u oblasti statistike;
- Statistička klasifikacija i registracija;
- Sektorska statistika (kao što je predstavljeno u programu „Community Statistical Programme“).

PRAVDA, SLOBODA I BEZBJEDNOST

- Trgovina i krijumčarenje ljudima, seksualno zlostavljanje djece;
- Pranje novca;
- Ilegalne migracije;
- Krijumčarenje opojnim drogama;
- Zaštita svjedoka.

REFORMA JAVNE UPRAVE

- Finansijsko planiranje i upravljanje (strateško planiranje i priprema budžeta, razvoj koordinacije na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou, kao i podrška razvoju specifičnih sektora);
- Jačanje demokratske vladavine i javne administracije;
- Jačanje kapaciteta poslanika u interesu davanja podrške procesu evropskih integracija.

KULTURNA BAŠTINA I ISTORIJA

- Jačanje kapaciteta;
- Restauracija i rehabilitacija kultunog nasljeđa;
- Edukacija o kulturnom nasljeđu i jačanje regionalnog razumjevanja kroz istoriju;
- Kulturno naslijeđe sredstvo za saradnju i razvoj dijaloga.

LJUDSKA PRAVA, MANJINE I VULNERABILNE GRUPE

- Jačanje regionalne saradnje kroz razmjenu iskustava, kao i kroz jačanje kapaciteta institucija;
- Razvoj i osiguranje sprovođenja antidiskriminativne legislative i legislative koja se odnosi na prava manjina;
- Socijalna inkluzija vulnerabilnih grupa.

INFRASTRUKTURA

Razvoj infrastrukture u sljedećim oblastima:

- Transport;
- Životna sredina i energija;
- Opštinski i socijalni razvoj.

ŽIVOTNA SREDINA I SMANJENJE RIZIKA

- Jačanje regionalne saradnje i administrativnih kapaciteta u cilju smanjenja rizika od potencijalnih katastrofa;
- Razvoj kapaciteta za sprovedene Aquis-a u oblasti životne sredine;
- Jačanje regionalne saradnje u cilju upravljanja opasnim materijalima tokom svog životnog ciklusa;
- Jačanje regionalne saradnje u oblasti klimatskih promjena.

PRIVATNI SEKTOR RAZVOJ KLIME ZA INVESTICIJE U SLIJEDEĆIM OBLASTIMA:

- Finansijski sektor;
- Razvoj konkurentnosti;
- Marketing, pristup tržištima i nadležnosti.

Prva verzija MB MIPD 2011– 2013 će biti pripremljena do marta 2010. god. dok se usvajanje ovog dokumenta očekuje do kraja 2010. god.

INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA – Infrastructure Project Facility (IPF)

Od pet projekata koji se finansiraju kroz ovaj instrument podrške (tehnička pomoć), četiri su započela sa implementacijom: Razvoj elektrodistributivne mreže, Vodopsnabdijevanje Podgorice i Postrojenje za tretman otpadnih voda u Podgorici (zajednički projekat), Postrojenje za tretman otpadnih voda u Be-

ranama kao i Rekonstrukcija puta Šćepan Polje – Plužine. Za izgradnju Centra za starije u Pljevljima još uvijek nema zainteresovanih međunarodnih finansijskih institucija koje bi finansirale izgradnju ovog objekta.

U cilju implementacije projekta Razvoj elektrodistributivne mreže, konsultantska kuća zadužena za implementaciju IPF projekata u Crnoj Gori – WYG, okupila je krajem januara 2009. god. tim konsultanata. Tokom pet mjeseci, koliko je trajao projekat, članovi tima su, u saradnji sa EPCG-om (FC Distribucija) i Prenos-om AD Podgorica, uradili temeljnu procjenu energetskog sistema Crne Gore kako bi identifikovali prioritete projekte. Konsultanti su analizirali projekte obuhvaćene Akcionim planom, a koji se odnose na funkcionalnu cjelinu Distribucija i Prenos AD Podgorica i, u saradnji sa ekspertima iz pomenutih kompanija, definisali listu od pet projekata za dalju analizu: „Uzemljenje neutralnih tačaka i kompenzacija reaktivne snage“, „Unaprijeđenje sistema prenosa“, „Nabavka brojila električne energije“, „Razvoj distributivne mreže u Podgorici“ i „Novi 110kV dalekovod iz TS Virpazar do TS Ulcinj“. Opis projekta (PDF – Project Description Form) je urađen za svaki od ovih projekata, koji potvrđuje tehničku neophodnost i finansijsku opravdanost, što je neophodno za međunarodne finansijske institucije, kako bi odobrile finansijsku i tehničku podršku pri implementaciji ovih projekata.

Projekti: „Vodosnabdijevanje Podgorice i Postrojenje za tretman otpadnih voda u Podgorici“ (zajednički projekat) i „Postrojenje za tretman otpadnih voda u Beranama“ su u fazi izrade i očekuje se da projektni zadatak bude urađen do kraja decembra 2009. god. Nakon odobravanja projektnog zadatka od strane Evropske komisije, pristupiće se realizaciji planiranih aktivnosti u sklopu izrade projektne dokumentacije.

Crnogorske institucije su, posredstvom Ministarstva za evropske integracije, 31. jula 2009. god., Evropskoj komisiji dostavile 17 prijedloga projekata za treći krug podrške u okviru IPF programa, pet iz oblasti energetike i po šest iz oblasti saobraćaja i zaštite životne sredine. Na upravnom odboru održanom u decembru 2009. god. u Briselu je odlučeno da podrška u trećem ciklusu IPF projekata bude opredijeljena za projekat: „Izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Kolašinu, Rožajama i Danilovgradu“ i nastavak projekta: „Rekonstrukcija puta Šćepan Polje – Plužine“.

Za projekat: „Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav“, koji se finansira kroz IPF instrument za podršku opštinskim projektima, potpisan je direktan finansijski sporazum između Evropske komisije i Evropske investicione banke. Ovim potpisivanjem stvoreni su uslovi za početak realizacije ovog projekta. Crna Gora će dobiti grant u iznosu 5 miliona € od strane IPF-MW (Municipal Window) za projekat: „Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav“ (Montenegro Water and Sanitation), koji će biti kofinansiran od strane Evropske Investicione Banke. Grant će biti implementiran uporedo sa zajmom Evropske investicione banke (EIB) i ovaj projekat će voditi Evropska investiciona banka. Do sada je potpisan Ugovor o Doprinosu između Evropske Komisije i EIB. Ugovor o grantu treba da bude potpisan od strane Crne Gore i EIB u prvom kvartalu 2010. god. kako bi sredstva postala operativna. Uslov da bi se otpočelo sa planiranim aktivnostima, je da se pripremi početni izvještaj (inception report) o stanju na predloženim lokacijama. Nakon potpisivanja Ugovora o grantu Crna Gora je dužna da tokom realizacije projekata sačini: početni izvještaj, izvještaj o progresu i finalni izvještaj o završetku. Nakon poslatog početnog izvještaja Crna Gora će biti u mogućnosti da dobije sredstva na svoj račun.

PROGRAMI ZAJEDNICE

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, Uprava Carina je formalno izrazila svoje interesovanje za učešće Crne Gore u programu: „Carine 2007–2013“ i prijavila se za podršku za uplatu finansijskog doprinosa preko programa IPA 2010. Ministarstvo za informaciono društvo je iskazalo zainteresovanost za uključanje u Program za preduzetništvo i inovativnost, za komponentu ICT Policy Support Programme – ICT PSP (Program podrška politici razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija). Ovaj program ima za cilj stimulisanje konkurentnosti kroz bolje korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija.

PRIPREME ZA III, IV I V IPA KOMPONENTU

U cilju pripreme za korišćenje III i IV IPA komponente – Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih resursa, predstavnici crnogorskih organa su 11. novembra 2009. god. u Briselu održali sastanke sa predstavnicima Generalnog direktorata za regionalnu politiku, Generalnog direktorata za zapošljavanje, socijalne poslove i jednake mogućnosti, kao i Generalnog direktorata za proširenje. Crnogorsku delegaciju je predvodio pomoćnik ministra za evropske integracije Aleksandar Drljević. Posjeta je realizovana uz podršku Programa za razvoj kapaciteta (Capacity Development Program – CDP). Cilj posjete bio je pregled dosadašnjih aktivnosti u pogledu pripreme za korišćenje III i IV IPA komponente, kao i utvrđivanje narednih koraka u pogledu stvaranja neophodnih struktura i pravnog osnova u ovoj oblasti. Tokom posjete prikazan je nacrt Akcionog plana za III i IV IPA komponentu, urađenog od strane Ministarstva za evropske integracije, uz podršku CDP programa. Takođe, predstavljen je prijedlog sastava Operativnih struktura, koje će biti zadužene za programiranje i implementaciju projekata iz ovih komponenti. Crnogorsku delegaciju su činili predstavnici: Ministarstva za evropske integracije, Ministarstva prosvjete i nauke, Ministarstva saobraćaja pomorstva i telekomunikacija, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Državne revizorske institucije.

6.2. II KOMPONENTA IPA – Regionalna i prekogranična saradnja

SUSJEDSKI PROGRAMI SARADNJE

BILATERALNI PROGRAMI

Nakon zatvaranja Poziva za projekte za dva prekogranična programa, Srbija – Crna Gora 25. septembra i Albanija – Crna Gora 29. septembra 2009. god., zatvoreni su i prvi Pozivi za projekte za preostala dva bilateralna programa: Bosna i Hercegovina – Crna Gora 9. oktobra i Hrvatska – Crna Gora 18. novembra. 2009. god. Za program Albanija – Crna Gora pristiglo je 25 projektnih prijedloga, za program Bosna i Hercegovina – Crna Gora 38, za program Hrvatska – Crna Gora 24, dok je za program Srbija – Crna Gora pristigao 61 projektni prijedlog.

U oktobru 2009. god. održani su sastanci Zajedničkih odbora za praćenje za tri prekogranična programa: program Albanija – Crna Gora 2. oktobra 2009. god., program Hrvatska – Crna Gora 13. oktobra 2009. god. i program BiH – Crna Gora 19. oktobra 2009. god. Na sastancima je bilo riječi o zatvorenim

prvim Pozivima za projekte, o strategijama za evaluaciju dostavljenih projektnih prijedloga, kao i o datumu objavljivanja narednih Poziva za projekte i svim predstojećim aktivnostima.

U oktobru i novembru 2009. god. formirani su i od strane Delegacija Evropske komisije odobreni Zajednički odbori za evaluaciju projektnih prijedloga za sva četiri bilateralna programa, koje, u slučaju sva četiri, čine predstavnici obje države učesnice u programu. Usvojena je evaluaciona strategija i za svaki od programa odabrani nezavisni evaluatori koji će ocjenjivati projektne prijedloge. Završena je prva faza u evaluacionom procesu koja podrazumijeva otvaranje i administrativnu provjeru, takođe održani su i prvi sastanci Zajedničkih odbora za evaluaciju.

U izvještajnom periodu Operativne strukture zemalja učesnica u bilateralnim programima su, uz pomoć CBIB, izvršile revidiranje Operativnih dokumenata (Operativnih programa) za svaki od četiri programa. U novembru 2009. god. su revidirana Operativna dokumenta poslata na odobrenje Evropskoj komisiji.

U organizaciji Ministarstva za evropske integracije i Španske agencije za međunarodnu razvojnu saradnju (AECID), u Bečićima je 25. i 26. novembra 2009. god. održan Seminar o Jadranskom programu i transnacionalnim programima saradnje u kojima Crna Gora učestvuje u okviru II IPA komponente. Seminaru je, pored predstavnika Ministarstva za evropske integracije i CFCU (Ministarstvo finansija), prisustvovalo preko 60 predstavnika ministarstava, opština, državnih ustanova i domaćih i stranih nevladinih organizacija.

U prethodnom periodu održavani su redovni sastanci sa predstavnicima Ministarstva finansija (CFCU) i sa ekspertima zaposlenim na projektu: „Prvi koraci ka uvođenju DIS-a u Crnoj Gori“, koji su bili posvećeni izradi svih potrebnih dokumenata i sporazuma za pripremu i uvođenje Decentralizovanog Implementacionog Sistema upravljanja sredstvima EU za II IPA komponentu (Implementacioni sporazum i JTS Manual).

Sektor za programe prekogranične saradnje u Ministarstvu za evropske integracije pripremio je i distribuirao liflet sa svim osnovnim informacijama o programima u kojima Crna Gora učestvuje u okviru II IPA komponente, strukturama koje sprovode te programe, načinu funkcionisanja programa, raspoloživim finansijskim sredstvima i potrebnim kontaktima.

U funkciji su web strane prekograničnih programa sa Bosnom i Hercegovinom, Hrvatskom i Srbijom, kao i Forum za programe u kojima Crna Gora učestvuje u okviru II IPA komponente, na kojima se potencijalni aplikanti mogu informisati o svim aktuelnim dešavanjima u ovim programima.

JADRANSKI SUSJEDSKI PROGRAM

Prvi Poziv za projekte u okviru Jadranskog susjedskog programa zatvoren je 29. oktobra 2009. god. U ovom periodu su potencijalni aplikanti mogli da dostave projektne prijedloge iz oblasti ekonomske, institucionalne i društvene saradnje, upravljanja prirodnim i kulturnim resursima, prevencije rizika, mreža i dostupnosti. Budžet poziva iznosi oko 75 miliona eura. Zbog integrisanog načina upravljanja sredstvima u okviru ovog programa, crnogorski aplikanti mogu da učestvuju u milionskim projektima i da apliciraju za mnogo više sredstava nego u bilateralnim programima. U narednom periodu započeće evaluacija dostavljenih projektnih prijedloga.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE

PROGRAM JUGOISTOČNA EVROPA

U okviru transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa, 24. novembra 2009. god. je objavljen drugi Poziv za projekte (klasični projekti). Zainteresovani aplikanti su svoje projektne prijedloge mogli da dostavljaju 28 dana, do 21. decembra 2009. god. Crna Gora je za ovaj Poziv za projekte za svoje aplikante opredijelila 1.311.787 €, za koje se moglo aplicirati u sljedećim oblastima: inovacije, zaštita životne sredine, energetska efikasnost, transport, dostupnost, kultura. Neke od oblasti/mjera Poziva su potpuno otvorene, dok su druge usmjereno otvorene.

Povodom otvaranja ovog Poziva za projekte, u Podgorici je 16. decembra 2009. god. održan informativni seminar sa ciljem upoznavanja potencijalnih aplikanata sa pravilima programa i Poziva, kao i predstavljanja dokumentacije potrebne za prijavu projektnog prijedloga i razjašnjavanje svih nedoumica aplikanata.

MEDITERANSKI PROGRAM

U Marseju je 21. i 22. oktobra 2009. god. održan sastanak Zajedničkog odbora za selekciju, na kojem se odlučivalo o projektima koji će ući u drugu fazu evaluacije i biti pozvani da dostave kompletan projektni prijedlog. Time je završena prva faza evaluacije projekata iz drugog Poziva za klasične projekte. U drugu fazu ušao je projekat u kojem učestvuje jedan crnogorski partner.

U Napulju je 17. novembra 2009. god. održana Godišnja konferencija programa, a 18. i 19. novembra 2009. god. sastanak Zajedničkog odbora za praćenje.

U proteklom periodu su zajedničke programske strukture, u saradnji sa nacionalnim koordinatorima u svim zemljama učesnicama Programa, radile na pripremi strateškog Poziva za projekte, čije je otvaranje planirano za mart 2010. god. Prioriteti na koje će ovi strateški projekti morati da se odnose su: promocija obnovljivih energija i unaprjeđenje energetske efikasnosti i prevencija pomorskih rizika i unaprjeđenje pomorske sigurnosti. Identifikovani su ključni akteri i zainteresovane strane koje će moći da apliciraju u okviru ovog Poziva za projekte i sa njima izvršene konsultacije. U Napulju su u novembru 2009. god. održani brainstorming sastanci posvećeni strateškim projektima. Na osnovu rezultata ovih sastanaka trenutno se radi na izradi nacрта za dva Strateška projekta iz ovih prioriteta.

7.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM I NEVLADINIM SEKTOROM

U izvještajnom periodu nastavljena je kvalitetna saradnja Ministarstva za evropske integracije sa medijima i nevladinim sektorom.

Tokom ovog perioda, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović dala je više izjava za domaće i strane štampane i elektronske medije. Takođe, ministar Đurović je 28. decembra 2009. god. učestvovala u emisiji TVCG „Otvoreno“ gdje je govorila na temu vizne liberalizacije i njenih efekata na cijelo društvo.

O svim važnijim događajima i aktivnostima u oblasti evropskih integracija, s akcentom na proces odgovaranja na Upitnik EK, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na sajtovima Vlade Crne Gore i Ministarstva za evropske integracije.

- Povodom prezentacije Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2009. god., ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i šef Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori Leopold Maurer održali su 14. oktobra 2009. god. konferenciju za novinare.
- U cilju kvalitetnijeg i sveobuhvatnijeg informisanja javnosti o procesu evropskih integracija, 5. oktobra 2009. god. potpisan je Memorandum o saradnji između RTV Atlas, Delegacije Evropske komisije i Ministarstva za evropske integracije za realizaciju projekta: „Podizanje svijesti građana o procesu evropskih integracija na RTV Atlas 2009/2010“. Projekat se odnosi na realizaciju TV emisija, u trajanju od oktobra 2009. god. do avgusta 2010. god., a sastoji se od šest TV emisija po 60 minuta u prime time terminu. Tokom izvještajnog perioda realizovane su dvije TV emisije posvećene evropskim integracijama Crne Gore.
- 6. oktobra 2009. god. ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) Predrag Mitrović, su u prostorijama UPCG potpisali Protokol o saradnji. Protokol je potpisan u cilju uspostavljanja i razvoja međusobne saradnje koja će počivati na razmjeni iskustva i informacija između Ministarstva i UPCG, a u interesu stvaranja povoljnijeg ambijenta za privređivanje i sprovođenje koncepta partnerstva privatnog i javnog sektora.
- Ministarstvo za evropske integracije je 15. oktobra 2009. god., povodom obilježavanja dvogodišnjice potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju organizovalo svečanost i tom prilikom potpisalo Memorandum o saradnji sa 14 nevladinih organizacija u Crnoj Gori čije su aktivnosti vezane za proces evropskih integracija. Memorandum o saradnji sa Ministarstvom za evropske integracije potpisali su predstavnici: Asocijacije za demokratski prosperitet – Zid, Centra za demokratiju i ljudska prava, Centra za demokratsku tranziciju – CDT, Centra za građansko obrazovanje – CGO, Centra za monitoring

– CEMI, Centra za razvoj nevladinih organizacija – CRNVO, Evropskog pokreta u Crnoj Gori, NVO Fenix, Fondacije za stipendiranje Roma – Instituta socijalne inkluzije, Inicijative mladih za ljudska prava, Instituta Alternativa, Instituta za medije Crne Gore, Mreže nevladinih organizacija za afirmaciju evropskih integracionih procesa i Nansen Dijalog Centra – NDC.

Spisak značajnijih među redovnim aktivnostima Ministarstva za evropske integracije u periodu na koji se odnosi Izvještaj, nalaze se u nastavku:

- U okviru „Škole demokratskog rukovođenja“ Nansen dijalog centra, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je 17. oktobra 2009. god. u Bečićima održala predavanje na temu: „Crna Gora na putu u EU-kako dalje?“.
- Pomoćnica ministra za evropske integracije Vanja Grgurović je 20. oktobra 2009. god. održala predavanje za novinare iz crnogorskih medija o procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji. Seminar je organizovao Institut za medije Crne Gore, kao lokalni partner Evropskog centra za novinarstvo, a uz podršku Ministarstva inostranih poslova Luksemburga.
- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović imala je izlaganje na konferenciji „Jačanje lokalne samouprave u Crnoj Gori, druga faza“, koja je održana 27. oktobra 2009. god. u Podgorici.
- U okviru obilježavanja dvadesetogodišnjice UN Konvencije o pravima djeteta, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović, regionalni direktor UNICEF za Centralnu i Istočnu Evropu Stiven Alen i šef političke jedinice u Delegaciji Evropske komisije u Crnoj Gori Klajv Rambold, otvorili su 17. novembra 2009. god. regionalnu konferenciju: „Kriterijumi iz Kopenhagena i djeca“. Konferenciju su zajednički organizovali UNICEF, Vlada Crne Gore i Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori, a na njoj su učestvovali predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Srbije, Crne Gore i Kosova, kao i ambasadori i predstavnici međunarodnih organizacija i civilnog društva.
- U Podgorici je 25. novembra 2009. god. u organizaciji Kancelarije za saradnju sa nevladinim organizacijama i Delegacije Evropske Komisije u Crnoj Gori, u okviru projekta: „Podrška razvoju civilnog sektora“, organizovan Radni sastanak sa osobama zaduženim za saradnju sa NVO u ministarstvima i organima državne uprave i rukovodećim službenicima u ministarstvima.
- U Skoplju je 27. novembra 2009. god. u organizaciji Sekretarijata za evropske integracije Makedonije, održana Druga regionalna ministarska konferencija zemalja učesnica u procesu stabilizacije i pridruživanja EU, na kojoj su predstavnici zemalja učesnica predstavili dosadašnji napredak u procesu stabilizacije i pridruživanja, kao i realizovane i planirane aktivnosti u oblasti saobraćajne politike, u cilju pridruživanja transportnoj zajednici Jugoistočne Evrope. Na konferenciji su pored predstavnika domaćina - Vlade Makedonije, učestvovala delegacije Crne Gore, Srbije, Albanije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske, predstavnici ambasada zemalja učesnica u Makedoniji, predstavnici predsjedavajućeg EU i Delegacije Evropske komisije u Makedoniji i predstavnici Regionalnog savjeta za saradnju, koji su predstavili aktivnosti i razmijenili dosadašnja iskustva i mišljenja oko buduće saradnje na zajedničkim projektima. Crnogorsku delegaciju predvodila je pomoćnik ministra za evropske integracije mr Ratka Sekulović.
- Na poziv ambasadora Maria Matusa, predsjedavajućeg Generalnim savjetom Svjetske trgovinske organizacije, ministar za evropske integracije i glavni pregovarač za pristupanje Crne Gore u STO Prof. dr Gordana Đurović učestvovala je na VII Ministarskoj konferenciji članica STO-a pod nazivom „WTO – multilateralni trgovinski sistem i trenutna ekonomska situacija na globalnom nivou“, koja je održana od 30. novembra do 2. decembra 2009. god. u Ženevi.

- Ministar za evropske integracije i Glavni pregovarač za pristupanje Crne Gore STO Prof. dr Gordana Đurović, govorila je na Plenarnoj sesiji, kao i na sastanku Radne grupe članica o problematici pristupanja Crne Gore toj organizaciji.
- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović učestvovala je na panelu: „Vlada i NVO u procesu evropske integracije – kako dalje?“ koji je u organizaciji NVO Evropski pokret u Crnoj Gori održan 4. decembra 2009. god. u Podgorici. Pored ministra Đurović panelisti su bili i Sanja Elezović iz FOSI-ja, Zlatko Vujović iz CEMI-ja i Stevo Muk iz Instituta Alternativa.
- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović razgovarala je 11. decembra 2009. god. sa delegacijom Evropskog parlamenta, koju je predvodio stalni izvijestilac za Crnu Goru, Čarls Tanok.
- U Podgorici je, u Delta City centru, 12. decembra 2009. god. organizovan humanitarni božićni bazar pod sloganom „Humanost spaja svjetove“. Bazar je organizovao Međunarodni klub žena Crne Gore, pod pokroviteljstvom ministra za evropske integracije Prof. dr Gordane Đurović, a njegov cilj je bio prikupljanje donacija za Institut za bolesti djece Kliničkog bolničkog centra Crne Gore u Podgorici.
- U MEI je 17. decembra 2009. god. održan sastanak Prof. dr Gordane Đurović, ministra za evropske integracije sa generalnim sekretarom Međunarodnog evropskog pokreta Diogom Pintom. Tom prilikom, ministar Đurović je informisala gospodina Pinta o tekućim i planiranim aktivnostima u procesu evropskih integracija, sa akcentom na nedavno okončani proces pripreme odgovora na Upitnik Evropske komisije. Istog dana, ministar Đurović se sastala sa Majom Dobrevom, ambasadorom Bugarske u Crnoj Gori.
- Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je 18. decembra 2009. god. u Miločeru održala predavanje polaznicima IX generacije Škole evropskih integracija u organizaciji Evropskog pokreta u Crnoj Gori, Centra za razvoj nevladinih organizacija i Centra za građansko obrazovanje pod pokroviteljstvom FOSI-ja.
- Vlada Crne Gore je povodom stupanja na snagu Odluke o viznoj liberalizaciji 21. decembra 2009. god. realizovala jednodnevnu posjetu crnogorske delegacije republici Italiji koja je obuhvatila posjete italijanskim ministarstvima inostranih poslova i obrazovanja, kao i obilazak spomenika kulture. Delegaciju Crne Gore činili su pored predstavnika ministarstva inostranih poslova i evropskih integracija, i studenti sa svih fakultetskih jedinica u Crnoj Gori kao i predstavnici penzionera, poljoprivrednih proizvođača i socijalno ugroženih kategorija.
- U Podgorici je 25. decembra 2009. god. u organizaciji Fondacije Konrad Adenauer, održan Radni doručak sa novinarima. Tema Radnog doručka, na kom su izlaganja pored ministra za evropske integracije Prof. dr Gordane Đurović imali i svi pomoćnici ministra za evropske integracije, bila je: „Evropske integracije 2009-2010. godine“.

PROJEKAT „EU U ŠKOLE“

Ministarstvo za evropske integracije je, u saradnji sa grupom profesora sa Ekonomskog i Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore i Zavodom za školstvo, 13. novembra 2009. god. organizovalo drugi ciklus seminara za nastavnike, čime je nastavljena realizacija projekta: Uvođenje predmeta „Evropska unija“ u osnovne škole i „Evropske integracije“ u gimnazije. Seminar je pohađalo 27 nastavnika iz 23 crnogorske osnovne i srednje škole iz Bara, Berana, Bijelog Polja, Budve, Herceg Novog, Kolašina, Kotora, Mojkovca, Nikšića, Plužina, Podgorice, Rožaja, Spuža, Tivta, Ulcinja i Žabljaka. Cilj projekta je da se kroz Informisanje

i edukaciju osnovaca i srednjoškolaca ojača njihova svijest o procesu evropskih integracija, što će usloviti veći stepen razumijevanja procesa i prepoznavanje uloge mladih u istom.

Predavači na seminaru bili su ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i Prof. dr Danijela Jaćimović, a prisutne je na otvaranju drugog ciklusa seminara pozdravio i Nikola Bertolini, šef Operativnog sektora u Delegaciji Evropske komisije u Crnoj Gori.

Projekat je podržan od strane Evropske komisije kroz IPA 2007 program i obuhvata organizaciju seminara za nastavnike, pripremu priručnika za nastavu, učila za djecu i promotivnu kampanju o jačanju svijesti o potrebi izučavanja Evropske unije – njenog sistema vrijednosti, ciljeva nastanka, osnovnih principa funkcionisanja njenih institucija, jedinstvenog tržišta EU i procesa pristupanja Evropskoj uniji.

Nastava iz predmeta Evropska unija i Evropske integracije na završnim godinama osnovne škole, odnosno gimnazije, počela je da se realizuje od septembra 2009. god. u 65 odjeljenja – 43 odjeljenja u 11 osnovnih škola i 22 odjeljenja u 10 srednjih škola u 13 crnogorskih opština. U okviru ovog projekta, do sada je obučeno ukupno 30 nastavnika a predmete "Evropska unija" i "Evropske integracije" izučava oko 1400 učenika.

8.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke tokom perioda na koji se odnosi Izvještaj bile su prevashodno usmjerene na usavršavanje državnih službenika za odgovaranje na Upitnik EK kao i rad na Portalu Upitnik. Drugi značajan segment obuka bio je namijenjen prevodiocima iz MEI kao i prevodiocima koje je Ministarstvo angažovalo u procesu prevođenja Upitnika i odgovora.

Pored navedenog, održan je niz obuka i seminara:

- U Varšavi je u periodu od 4. do 10. oktobra 2009. god. održan seminar na temu: „Ciklus programiranja projekata“.
- U Podgorici je od 5. do 9. oktobra 2009. god. u Upravi za kadrove, a u organizaciji ReSPA-e i Evropskog instituta za javnu upravu (EIPA) održan seminar na temu: „EU Law and Methods for Translators and Interpreters“.
- U Podgorici je 12. oktobra 2009. god. u Upravi za kadrove održan seminar na temu: „Pravni sistem i pravni akti EU“.
- U Skoplju je od 12. do 16. oktobra 2009. god, u organizaciji European Institute of Public Administration (EIPA) održan seminar na temu: „Strateški menadžment – od strateških ciljeva do operacionog planiranja“.
- U Podgorici je 27. oktobra 2009. god. u Upravi za kadrove održan seminar na temu: „Priprema za pristupanje Crne Gore EU“.
- U Briselu je 19. oktobra 2009. god. održana konferencija na temu: „Efektivna podrška proširenju“, koja je organizovana u okviru švedskog predsjedavanja Evropskom unijom i Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije. Konferencija je organizovana u cilju sagledavanja mogućnosti koordinacije donatorske podrške, kako bi se na što efikasniji način ispunile obaveze zemalja kandidata i potencijalnih kandidata na putu pristupanja Evropskoj uniji.
- U Wageningenu (Holandija) je u periodu od 1. do 14. novembra 2009. god. u organizaciji MTEC- Ma- tra Training for European Cooperation, održan seminar na temu: „Zajednička poljoprivredna politika EU“.
- U Tirani je 5. do 8. novembra 2009. god. održan seminar na temu: „Budžet Evropske unije“.
- U Tirani je, u organizaciji inWenta (Capacity Building international, Germany) i Instituta za evropsku politiku u kooperaciji sa Albanskim centrom za obuku javne administracije, u periodu 5. do 8. novembra 2009. god. održan seminar na temu: „Regionalna EU konferencija za obuku“.
- U Podgorici je 10. i 11. novembra 2009. god. u Upravi za kadrove održan seminar na temu: „Upravljanje stresom“.
- U Briselu je 13. novembra 2009. god. održana TAIEX –ova radionica na temu: „Workshop on Detection and Investigation of a Cartel“.

- U Miločeru je 13. novembra 2009. god, u organizaciji CEDEM-a, uz podršku Fondacije Institut za otvoreno društvo, održana konferencija na temu: „Crna Gora na putu ka bijeloj Šengen listi – monitoring Mape puta“.
- U Miločeru je, u organizaciji UNICEF-a, Vlade Crne Gore i Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori, 17. novembra 2009. god, održana Regionalna koferencija na temu: „Kriterijumi iz Kopenhagena i djeca“.
- U Hagu je, u organizaciji MTEC (Matra Training for European Cooperation), u periodu od 15. do 28. novembra 2009. god. održan seminar na temu: „Decentralizacija i pristupanje EU“.
- U Briselu je u periodu 15. do 28. novembra 2009. god. realizovana studijska posjeta pod nazivom: “EU Study Visit” u organizaciji Friedrich Ebert Fondacije na kojoj je učestvovao službenik Ministarstva za evropske integracije.
- U Bečićima je, 25. i 26. novembra 2009. god., u organizaciji Španske agencije za razvojnu saradnju (AECID) i Ministarstva za evropske integracije, organizovan IPA Jadranski program i transnacionalni programi saradnje.
- U Miločeru je, u organizaciji SIGMA i Komisije za kontrolu javnih nabavki, 27. novembra 2009. god. organizovana konferencija o pravnim ljkovima i reviziji u postupcima javnih nabavki.
- U Beogradu je, u organizaciji InWenta (Capacity Building international, Germany) i Instituta za evropsku politiku u saradnji sa Službom za upravljanje kadrovima Srbije, u periodu od 7. do 9. decembra 2009. god. održana Regionalna pilot radionica na temu: „Izazovi u programiranju, implementaciji i monitoringu IPA“.
- U Podgorici je 8. i 9. decembra 2009. god. realizovana obuka - trening o finansijskom upravljanju u okviru projekta pod nazivom: „Prvi koraci u uspostavljenju decentralizovanog implementacionog sistema – DIS u Crnoj Gori“. Trening je bio namijenjen Visokim programskim službenicima i službenicima zaposlenim u jedinicama za implementaciju projekta – PIU.
- U Podgorici je 9. i 10. decembra 2009. god., u organizaciji Polish Aid i Polish for Western Balkans Regional Partnership u saradnji sa Ministarstvom za evropske integracije Crne Gore, održan seminar za III i IV IPA komponentu, na temu: „Priprema Strateškog okvira i Operacionih programa“.
- U Podgorici je 15. i 16. decembra 2009. god., u organizaciji Uprave za kadrove, održan seminar na temu: „Odnosi s javnošću“.
- U Podgorici je, 21. i 22. decembra 2009. god., u organizaciji Uprave za kadrove, održan seminar na temu: „Upravljanje vremenom na poslu“.
- U Podgorici je 22. decembra 2009. god., u organizaciji Uprave za kadrove, održan seminar „Postupak izrade akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta“.

9.

PROJEKTI PODRŠKE

9.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“

U periodu na koji se odnosi Izveštaj, rad u Tvining projektu bio je prilagođen aktivnostima koje je Vlada izvodila u vezi pripreme odgovora na Upitnik EK.

U Prvoj komponenti (Pomoć kod koordinacije poslova MEI pridavajući posebnu važnost pomoći njegovom rukovodstvu i pomoći resornim organima u procesu usklađivanja propisa sa odgovarajućim propisima EU), slovenački eksperti su saradivali sa:

- Ministarstvom finansija i Upravom Carina na pripremi Uredbe o uslovima za odobravanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta;
- Ministarstvom saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija na pripremi Zakona o kombinovanom transportu; zakonodavstva u vezi radnog vremena i odmora za vozače i o tahografima u drumskom saobraćaju; Izmjenama i dopunama Zakona o drumskom saobraćaju;
- Ministarstvom za evropske integracije na pripremi revizije Nacionalnog programa za integraciju (NPI);
- MONSTAT-om u vezi pripreme Zakona o klasifikaciji.

Početak decembra 2009. god. održan je Seminar o principima pravne harmonizacije, na kome su učestvovali predstavnici različitih ministarstva.

U Drugoj komponenti (Uspostavljanje odsijeka za koordinaciju prevođenja - TCU) nastavljene su aktivnosti na kreiranju terminološke baze Monterm, a započeta je priprema strateškog plana.

Slovenački eksperti su u Trećoj komponenti (Podrška Sekretarijatu za zakonodavstvo), saradivali na pripremi nomotehničkih smjernica i priručnika za transpoziciju evropskog zakonodavstva u crnogorski pravni sistem, a za MEI i Sekretarijat za zakonodavstvo održan je i seminar o implementaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Sastanak trećeg Nadzornog odbora za Tvining projekat održan je u Podgorici 9. decembra 2009. god. Na odboru je razmatran Treći kvartalni izvještaj od 6. avgusta do 5. novembra 2009. god., kao i plan rada za period od 6. novembra 2009. god. do 5. februara 2010. god.

U izvještajnom periodu potpisana su dva Side letter¹-a (broj 3 i broj 4) s ciljem uključivanja dodatnih eksperta u rad I i III komponente i vršenja manjih promjena budžeta u Prvoj komponenti. Istovremeno

1 Side letter se radi, kad su u pitanju manje dopune Twinning ugovora (veće dopune se prave sa Addendumom).

je potpisan i Adendum broj 2 Tvining ugovora, na osnovu kojeg je rukovodilac Prve komponente na strani Crne Gore postala pomoćnik ministra za evropske integracije Svetlana Rajković a rukovodilac Četvrte komponente na strani Crne Gore potpredsjednik Skupštine Željko Šturanović i Generalni sekretar Skupštine Damir Davidović.

9.2. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

Program za razvoj kapaciteta (CDP) kontinuirano obezbjeđuje podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces evropskih integracija u Crnoj Gori.

Tokom izvještajnog perioda CDP je posebnu pažnju posvetio jačanju kapaciteta za uspješno korišćenje Instrumenta za pretpristupnu pomoć–IPA, posebno za pripremu državnih struktura za učešće u III komponenti (Regionalni razvoj) i IV komponenti (Razvoj ljudskih resursa).

S obzirom da je u prethodnom izvještajnom periodu CDP podržao proces programiranja nacionalnog IPA programa 2010 za I komponentu (Podrška tranziciji i izgradnji institucija) može se zaključiti da je ovakva podrška dala jasno vidljive rezultate. Naime, tokom ranijih godina sve aktivnosti na programiranju nacionalne komponente IPA fonda (za 2007. i 2008. god.) organizovane su od strane Evropske agencije za rekonstrukciju. Valja ukazati da pri tome institucije Crne Gore nijesu bile adekvatno uključivane u programiranje i izradu opisa projekata, već su taj posao umjesto njih radili inostrani eksperti. Uključujući se u podršku jačanju kapaciteta institucija za programiranje I komponente IPA fonda, CDP je za godišnje programske cikluse 2009. god. i 2010. god. angažman inostranih eksperata usmjerio prevashodno na saradnju sa zaposlenima u državnim institucijama i njihovu obuku. Na taj način CDP je doprinio podizanju nivoa njihove spremnosti da pripremaju što kvalitetnije projekte, usklađene sa ciljevima i zahtjevima koji Crnoj Gori predstoje u daljem procesu evropskih integracija. Takav način rada je dao izvanredne rezultate na planu jačanju kapaciteta i nastaviće se i iduće godine, o čemu je sa Delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori već postignut dogovor.

Kada je riječ o preprema za adekvatno korišćenje III i IV komponente IPA fonda valja ukazati da će tek sticanjem statusa kandidata za članstvo omogućiti da Crna Gora otpočne sa učešćem u svim komponentama IPA-e, ali da je zbog toga neophodno na vrijeme otpočeti sa uspostavljanjem odgovarajućih struktura i pripremom strateških dokumenata vezanih za ove komponente IPA fonda. U tom cilju CDP je u saradnji sa Ministarstvom za evropske integracije, nakon što je u prethodnom izvještajnom periodu organizovao dva seminara posvećena ovim temama, angažovao međunarodnog eksperta koji je pružio dodatnu pomoć u izradi sveobuhvatnog akcionog plana za pripremu Crne Gore za učešće u komponentama IPA-e koje se tiču regionalnog razvoja i ljudskih resursa. Takođe, CDP je obezbijedio posjetu sedmočlane delegacije Vlade Crne Gore Evropskoj komisiji u Briselu, 11. novembra 2009. god., sa ciljem da se ovaj akcioni plan predstavi odgovarajućim generalnim direktoratima EK (DG Regio i DG Employment). Na tom sastanku predstavnici EK su se u potpunosti saglasili sa svim planiranim aktivnostima i rokovima. Na taj način su stvoreni uslovi da Vlada Crne Gore, odnosno njen Strateški koordinator za

ove dvije komponente IPA fonda nastave dalje usaglašene aktivnosti i da pripreme konkretnije modele podrške Evropske komisije za izradu Strateškog referentnog okvira i dva operativna programa, kao neophodnih preduslova za učešće Crne Gore u III i IV komponenti IPA fonda.

Radi obezbjeđenja što kvalitetnijih odgovora na Upitnik EK i produblivanjem saradnje državnih institucija i nezavisnih eksperata u društvu, CDP je u prethodnom izvještajnom periodu obnovio poziv nacionalnim ekspertima u zemlji i inostranstvu da se aktivno uključe u proces evropskih integracija. Novi poziv nacionalnim ekspertima je bio otvoren do 1. decembra 2009. god. Već oformljena Baza podataka nacionalnih eksperata koji žele i mogu da pruže dodatnu stručnu pomoć institucijama u savladavanju važnih izazova na putu ka članstvu u EU je proširena, tako da sada obuhvata 189 eksperata. a web portal je redizajniran. (Može se vidjeti na veb stranici Ministarstva za evropske integracije i UNDP: <http://www.me-expert.org/cdp/default.aspx>.)

U toku ovog perioda otpočete su pripremne aktivnosti za novi projekat u Minstarstvu inostranih poslova sa ciljem da pomogne napore koji se u Ministarstvu čine na unapređivanju unutrašnje organizacije rada, kvalitetnije i modernije komunikacije, administrativnih procedura, kao i mehanizama za građenje i sprovođenje politika. Sredstva za ovaj projekat obezbijedila je Vlada Norveške. Tokom izvještajnog perioda obavljene su neophodne pripreme za utvrđivanje plana konkretnih projektnih aktivnosti tokom naredne godine. Takođe, s obzirom da je pripremljena tehnička specifikacija kompjuterske opreme neophodne za unapređivanje i upostavljanje zaštićene komunikacije Ministarstva sa diplomatsko konzularnim predstavništvima, u narednom periodu se planira nabavka opreme i specifičnog softvera za ove namjene.

Tokom izvještajnog perioda otpočeo je sa radom i novi dvogodišnji projekat CDP-a, finansiran sredstvima Vlade Holandije i usmjeren na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju. Krajnji cilj projekta podrazumijeva unaprijeđene institucionalne i administrativne kapacitete za finansijsku analizu, upravljanje, razvoj politike, dijalog i fiskalno planiranje.

Projekat se nadovezuje na tekuća nastojanja Ministarstva finansija da reformiše i ojača sektor javnih finansija. Od projekta se očekuje pružanje doprinosa u modernizaciji finansijskog sistema i njegovog usklađivanja sa EU standardima, kako bi se na bolji način odgovorilo razvojnim ciljevima poput održivog ekonomskog rasta i smanjenja siromaštva. Projekat će koristiti nacionalne i međunarodne stručnjake kako bi se dati ciljevi ispunili. Identifikovano je pet oblasti koje će biti u središtu podrške ovog projekta:

- 1) Ekonomski i fiskalni program;
- 2) Budžet;
- 3) Porezi i carine;
- 4) Indikatori međunarodne konkurentnosti;
- 5) Osiguranje.

Nakon što je angažovan ključni međunarodni konsultant i menadžer projekta u Ministarstvu finansija je oformljena posebna radna grupa koja je pripremila operativni plan aktivnosti do kraja godine, čija realizacija je obuhvatila sljedeće aktivnosti:

Za ekonomski i fiskalni program obezbjeđena je ekspertiza međunarodnih konsultanata koji su pomogli reviziju Ekonomskog i fiskalnog programa za Crnu Goru za period 2008 - 2011. god. i izradu makroekonomskog fiskalnog okvira, za period od 2009 - 2012. god., koji će u januaru biti predstavljen Vladi i dat na usvajanje.

Za komponentu Budžet je pripremljeno angažovanje konsultanta koji će pomoći ovom sektoru da što bolje uradi projekciju makroekonomskih indikatora i budžetskih prihoda.

U okviru komponente Porezi i carine realizovana je studijska posjeta Sloveniji, koja je imala za cilj razmjenu iskustava Ministarstva finansija Republike Slovenije, Sektor porezi i carine, sa istim sektorom u Ministarstvu finansija Crne Gore.

Kao dio komponente Indikatori međunarodne konkurentnosti, realizovana je petodnevna radionica u vezi predstavljanja izvještaja o uslovima poslovanja u Crnoj Gori (Doing Business Report) za 2010-tu god. sa metodologijom i preporukama tima IFC za poboljšanje i dalje korake u osmišljavanju bolje regulative i povoljnijeg okruženja za bavljenje biznisom u Crnoj Gori.

U okviru komponente Osiguranje angažovani su strani eksperti koji će raditi na izradi Pravilnika o kontnom planu i Pravilnika o procjeni bilansnih pozicija, kao i za davanje komentara za pripremu promjene zakona o Osiguranju.

CDP je tokom izvještajnog perioda posebnu pažnju posvetio daljem razvoju strateškog partnerstva sa Delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori i ostalim donatorima i aktuelnim projektima usmjerenim na jačanje kapaciteta u Vladi Crne Gore za evropske integracije. Rezultat tog partnerstva i uzajamnog povjerenja je i novi projekat CDP-a posvećen pripremi konkretnih opisa projekata (project fiche) za nacionalni IPA program za 2011. god., kao i povećanju kapaciteta državne administracije za programiranje i implementaciju IPA projekata, posebno onih koji su vezani za III i IV komponentu IPA fonda – Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih resursa. Ovaj projekat će finansirati Evropska unija i njegova realizacija će otpočeti tokom narednog izvještajnog perioda.

9.3. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX)

U okviru Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija -TAIEX podrške, u periodu na koji se odnosi Izvještaj realizovane su sljedeće aktivnosti:

- 1. septembar 2009. god. – Radionica na temu: „Analize rizika, obavještajnih sposobnosti, i istraga“, održana u Murastu, Varska Tallin.
- 17. septembar 2009. god. – Seminar na temu: „Doprinos građansko pravnih notara u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti“, održan u Briselu.

- 5. oktobar 2009. god. – radionica na temu: „Oporezivanje specijalnih industrijskih i građevinskih vrsta proizvoda“, održana u Podgorici.
- 11. oktobar 2009. god. – Ekspertska misija na temu: „Vizne liberalizacije kao i procesa potvrđivanja ispunjavanja preostalih mjera“, održana u Podgorici.
- 14. oktobar 2009. god. – Seminar na temu: „Osnovnih principa IPARD programiranja“, održan u Podgorici.
- 14. oktobar 2009. god. – Ekspertska misija sa ciljem izrade legislative na temu zaštite životinja tokom transporta, održana u Podgorici.
- 26. oktobar 2009. god. – Ekspertska misija o usklađivanju zakonodavstva u oblasti kontrole krompirovog raka, održana u Podgorici.
- 20. oktobar 2009. god. – Seminar na temu: „Jedno zdravlje: obuka u oblasti životinjskih bolesti“, održan u Podgorici.
- 17. novembar 2009. god. – Ekspertska misija o metodama uzimanja uzoraka za zvaničnu kontrolu zaostataka pesticida i reviziji postojećih PPP aktivnih supstanci i postojeće nacionalne liste, održana u Podgorici.
- 1. decembar 2009. god. – Ekspertska misija o analizi tržišta u oblasti elektronskih komunikacija, održana u Podgorici.
- 1. decembar 2009. god. – Ekspertska misija o taksu za zagađivanje, harmonizacija iste sa EU zakonodavstvom, održana u Podgorici.
- 2. decembar 2009. god. – Seminar na temu: „Sprovođenje finansijskih istraga sa ciljem identifikovanja imovinske koristi stečene kriminalnim radnjama u cilju njenog oduzimanja“, održan u Podgorici.
- 7. decembar 2009. god. – Ekspertska misija o prenošenju principa koji regulišu preglede proizvoda životinjskog porijekla koji se na tržište Zajednice uvoze iz trećih zemalja, održana u Podgorici.
- 8. decembar 2009. god. – Ekspertska misija o pravima različitih biljnih sorti i reklamiranje sjemena biljaka i reklamiranje i propaganda sadnog materijala, održana u Podgorici.
- 14. decembar 2009. god. – Ekspertska misija o pravima različitih biljnih sorti i reklamiranje sjemena biljaka i reklamiranje i propaganda sadnog materijala, održana u Podgorici.
- 16. decembar 2009. god. – Ekspertska misija u vezi sa korporativnim oporezivanjem, održana u Podgorici.

10.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu posebna pažnja posvećena je koordinaciji procesa usklađivanja zakonodavstva sa pravom Evropske unije.

Ministarstvo za evropske integracije donijelo je Uputstvo za ocjenu usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije (Sl. list CG, br. 61/09), kojim se propisuje način sačinjavanja Izjave o usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije i Tabele usklađenosti. Uputstvo će biti primjenjivano od 1. januara 2010. god., a u okviru Tvining projekta „Pravna harmonizacija“ sačinjen je plan obuka za državne službenike, u čijem se djelokrugu nalazi priprema i popunjavanje navedenih Obrazaca.

U periodu na koji se odnosi Izvještaj dato je mišljenje na 98 nacrti, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata.

OKTOBAR

R.br	Naziv	Ministartstvo
1	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama	MZLJMP
2	Nacrt zakona o žigu	ME
3	Predlog Zakona o potvrđivanju amandmana na član XII (s) (II) sporazuma o međunarodnoj telekomunikacionoj satelitskoj organizaciji (ITSO)	MSPT
4	Predlog Zakona o potvrđivanju završnih akata Regionalne konferencije o radio-komunikacijama za planiranje digitalne terestrijalne radiodifuzne službe u djelovima regiona 1 i 3, u frekvencijskim opsezima 174-230 MHz i 470-862 MHz (RRC-06)	MSPT
5	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o izbjegavanju apatridnosti u vezi sa sukcesijom država	MUPJU
6	Predlog zakona o potvrđivanju Evropske konvencije o državljanstvu	MUPJU
7	Predlog Zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama određenih djelova Regionalnog sporazuma za Evropsku radiodifuznu zonu (Štokholm, 1961.) sa Rezolucijama (RRC-06-Rev.ST61)	MSPT
8	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Konvencije o Međunarodnoj organizaciji za pokretne satelite	MSPT
9	Nacrt zakona o energetici	ME
10	Nacrt zakona o stočarstvu	MPŠV
11	Predlog Zakona o ratifikaciji Instrumenata koji dopunjuju Ustav Međunarodne unije za telekomunikacije (Ženeva, 1992) i Konvenciju Međunarodne unije za telekomunikacije (Ženeva, 1992), kako je dopunjeno Konferencijama Opunomoćenika (Kjoto, 1994; Mineapolis, 1998; Marakeš, 2002), a usvojeno Konferencijom Opunomoćenika (Antalija, 2006)	MSPT
12	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o uspostavljanju Evropskog ureda za komunikacije (ECO)	MSPT
13	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama Evropske konvencije o suzbijanju terorizma	MUPJU
14	Predlog Uredbe o ratifikaciji Regionalnog aranžmana o pomorskim radio-farovima u evropskoj zoni 1 regiona (Ženeva, 1949. godine)	MSPT
15	Predlog Uredbe o Ratifikaciji regionalnog sporazuma o radio-difuziji u Evropskom regionu (Štokholm, 1961. godine)	MSPT
16	Predlog Uredbe o ratifikaciji protokola za Izmjene i dopune Regionalnog sporazuma za evropsko radio-difuzno područje – Štokholm, 1961. godine (Ženeva, 1985. godine)	MSPT
17	Predlog Uredbe o ratifikaciji Regionalnog sporazuma koji se odnosi na korišćenje frekvencija od strane radio-difuzne službe u opsezima hektometarskih talasa u regionima 1 i 3 i u opsezima kilometarskih talasa u regionu 1 (Ženeva, 1975. godine)	MSPT
18	Predlog odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2010. godinu	MRSS
19	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave stavljanja ambalaže i upakovanih proizvoda na tržište, osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema	MUPŽŽS
20	Predlog osnove za zaključivanje Evropske okvirne konvencije o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti	MUPJU
21	Dodatni protokol uz Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi o pravu učesća u poslovima lokalnih vlasti	MUPJU
22	Dodatni protokol uz Evropsku okvirnu konvenciju o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti	MUPJU
23	Protokol br. 2 uz Evropsku okvirnu konvenciju o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti u vezi sa međuteritorijalnom saradnjom	MUPJU
24	Protokol br. 3 Evropske okvirne konvencije o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih jedinica ili vlasti koja se odnosi na grupe za euroregionalnu saradnju	MUPJU

NOVEMBAR

R.br	Naziv	Ministartstvo
25	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sprovođenju popisa poljoprivrede 2009. godine	MF
26	Predlog zakona o turizmu	MT
27	Predlog zakona o stambenim zadrugama	MUPŽS
28	Predlog zakona o medicinskim sestrama, bobicama i tehničarima	MZ
29	Predlog uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj imovini	MF
30	Predlog zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti	MRSS
31	Predlog zakona o potvrđivanju završnih akata Regionalne administrativne konferencije za planiranje pomorske mobilne i vazduhoplovne radio-navigacione službe na srednjim (MF) frekvencijam	MSPT
32	Predlog zakona o hidrometeorološkim poslovima	MUPŽS
33	Predlog zakona o zaštiti privatnosti genetičkih podataka i korišćenje genetičkih ispitivanja u medicinske svrhe	MZ
34	Nacrt Zakona o prelasku sa analognog na digitalno zemaljsko emitovanje i prijem radio i televizijskih programa	MSPT
35	PPredlog zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore	MUPJU
36	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi	MUPJU
37	Predlog zakona o izmjenama Zakona o državnim službenicima i namještenicima	MUPJU
38	Nacrt zakona o zaštiti od diskriminacije	MZLMP
39	Predlog zakona o Fondu rada	MRSS
40	Predlog zakona o potvrđivanju Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom	MUPŽS
41	Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama	MF
42	Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka	MF
43	Predlog zakona o potvrđivanju završnih akata Regionalne administrativne konferencije za planiranje VHF za emitovanje zvuka (Regija 1 i dio Regije 3)	MSPT
44	Predlog zakona o uzimanju i korišćenju bioloških uzoraka	MZ
45	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani	MO
46	Predlog zakona o Vojsci Crne Gore	MO
47	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica	MF
48	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje	MF
49	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica	MF
50	Predlog Zakona o ratifikaciji međunarodnog ugovora o biljnim genetičkim resursima za hranu i poljoprivredu	MPŠV
51	Nacrt Zakona o kontroli predmeta od dragocjenih metala	MF
52	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dobit pravnih lica	MF
53	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka	MO
54	Predlog zakona o investiciono - razvojnom fondu Crne Gore	MF
55	Predlog pravilnika o načinu registracije korisnika usluga javnih komunikacionih mreža	MSPT
56	Predlog Pravilnika o načinu određivanja zone elemenata elektronskih komunikacionih mreža i pripadajuće infrastrukture u kojoj nije dozvoljena gradnja drugih objekata, veličine zaštitne zone i radio koridora	MSPT
57	Predlog uredbe o sadržaju i načinu vođenja dokumentacione osnove i informacionog sistema o prostoru	MUPŽS
58	Predlog sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o vraćanju i prihvatanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit	MUPJU
59	Predlog odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj odraslih – invalidnih i starih lica	MRSS
60	Predlog odluke o osnivanju Javnog preduzeća za nacionalne parkove	MUPŽS
61	Predlog pravilnika o uslovima za interoperabilnost digitalne televizijske korisničke opreme	MSPT
62	Predlog uredbe o utvrđivanju nomenklature carinske tarife za 2010. godinu	MF
63	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave stavljanja guma na tržište, osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema	MUPŽS

DECEMBAR

R.br	Naziv	Ministarsvo
64	Nacrt zakona o šumama	MPŠV
65	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti lica i imovine	MUPJU
66	Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske Konferencije Poštanskih i Telekomunikacionih Uprava (CEPT)	MSPT
67	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti	MZ
68	Predlog zakona o energetske efikasnosti	ME
69	Predlog zakona o zaštiti vazduha	MUPZZS
70	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama	MPN
71	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika	MP
72	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policiji	MUPJU
73	Predlog zakona o bibliotečkoj djelatnosti	MKSM
74	Predlog zakona o kulturnim dobrima	MKSM
75	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti	MZ
76	Predlog zakona o pravima pacijenata	MZ
77	Predlog zakona o volonterskom radu	MRSS
78	Predlog Zakona o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju	MSPT
79	Predlog zakona o stečaju	ME
80	Predlog zakona o potvrđivanju Statuta Međunarodne agencije za obnovljive izvore energije	ME
81	Nacrt zakona o zaštiti depozita	MF
82	Predlog zakona o muzejskoj djelatnosti	MKSM
83	Predlog zakona o arhivskoj djelatnosti	MKSM
84	Predlog zakona o sanitarnoj inspekciji	MZ
85	Predlog zakona o radnom vremenu, pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu	MSPT
86	Predlog Odluke o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad članova radnih tijela, radnih grupa, timova ili drugog odgovarajućeg oblika	MF
87	Predlog za Proglašenje Jadranskog mora za posebno osjetljivo morsko područje	MSPT
88	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama	MF
89	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave stavljanja baterija i akumulatora na tržište, osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade istrošenih baterija i akumulatora i rada tog sistema	MUPZZS
90	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave stavljanja u promet električnih i elektronskih proizvoda na tržište, osnivanje sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rada tog sistema	MUPZZS
91	Predlog Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom i Javnom preduzeću Nacionalni parkovi Crne Gore	MUPZZS
92	Predlog Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o slobodnim carinskim prodavnicama	MF
93	Predlog pravilnika sa dopunama pravilnika o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija	MSPT
94	Predlog uredbe o načinu i postupku prijave ambalaže i upakovanih proizvoda na tržište, osnivanje sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema	MUPZZS
95	Predlog uredbe o uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi, kategorizaciji graničnih prelaza i radnom vremenu na graničnim prelazima	MUPJU
96	Predlog odluke o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe	ME
97	Predlog Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima za međunarodni saobraćaj	MUPJU
98	Predlog Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine o graničnim prelazima za pogranični saobraćaj	MUPJU

KORIŠĆENE SKRAĆENICE

MF	Ministarstvo finansija
MUPJU	Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave
MUPŽS	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MIP	Ministarstvo inostranih poslova
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPN	Ministarstvo prosvjete i nauke
MZLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MID	Ministarstvo za informaciono društvo
MP	Ministarstvo pravde
MEI	Ministarsvo za evropske integracije

Crna Gora
Ministarstvo za evropske integracije

DEVETNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
JANUAR – MART 2010. GODINE

PODGORICA
april 2010. godine

SADRŽAJ

UVOD	305
1. UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE	307
1.1. Proces odgovaranja na upitnik Evropske Komisije.....	307
1.2. Dodatna pitanja i osnovna statistika pripremljenih odgovora po poglavljima.....	308
1.3. Značaj upitnika i naredni koraci.....	310
2. POLITIČKI DIJALOG	311
3. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	312
4. IMPLEMENTACIJA PS O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EZ I CG	313
5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	315
5.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	315
5.2. II KOMPONENTA IPA – Regionalna i prekogranična saradnja.....	328
6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM	331
Projekat „EU U ŠKOLE“.....	332
7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	333
8. PROJEKTI PODRŠKE	335
8.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“.....	335
8.2. Program za razvoj kapaciteta – CDP (Capacity Development Programme).....	336
8.3. Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX).....	338
9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	340

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Sl. list CG, br. 02 –08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu ovog, devetnaestog po redu, Kvartalnog izvještaja nalaze se najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. januara do 31. marta 2010. god.

U kratkoj rekapitulaciji u nastavku ističemo najznačajnije datume od momenta zaključenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju do njegove potpune ratifikacije od strane država članica EU.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Crne Gore, sa druge strane, zaključen je 15. oktobra 2007. god. Tada je Crna Gora ušla u prvu, zvaničnu fazu institucionalizacije svojih odnosa sa EU.

Skupština Crne Gore je 13. novembra 2007. god. **jednoglasno potvrdila** Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, kao i Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima.

Evropski parlament je 13. decembra 2007. god. potvrdio SSP s Crnom Gorom.

Do zaključenja 19. Kvartalnog izvještaja **sve države članice EU** su ratifikovale SSP: Estonija (22. novembra 2007.), Slovenija (28. aprila 2008.), Mađarska (19. maja 2008.), Letonija (17. oktobra 2008.), Austrija (4. jula 2008.), Bugarska (19. juna 2008.), Danska (25. juna 2008.), Slovačka (29. jula 2008.), Portugal (23. septembra 2008.), Kipar (20. novembra 2008.), Malta (11. decembra 2008.), Rumunija (15. januara 2009.), Holandija (29. januara 2009.), Češka (19. februara 2009.), Poljska (6. februara 2009.), Litvanija (4. marta 2009.), Finska (18. marta 2009.), Švedska (11. marta 2009.), Španija (12. marta 2009.), Irska (4. juna 2009.), Luksemburg (11. juna 2009.), Francuska (30. jula 2009.), Njemačka (16. novembra 2009.), Italija (7. januara 2010.), Velika Britanija (12. januara 2010.), Grčka (29. marta 2010.) i Belgija (29. marta 2010.) Završetkom procedure potvrde ratifikacionog dokumenta u Republici Grčkoj (potpis predsjednika) i Kraljevini Belgiji (potpis ukaza o ratifikaciji od strane kralja) zaokružen je proces ratifikacije u svih 27 država članica Evropske unije.

Nakon što su sve zemlje članice EU ratifikovale SSP, očekuje se formiranje tzv. Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje, i tada će EU pokrenuti novi oblik saradnje, tzv. **Dijalog o pridruživanju sa Crnom Gorom.**

1.

UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE

Upitnik Evropske komisije predstavlja zvanični instrument kojim EU procjenjuje spremnost zemlje da započne proces pristupanja. Pozitivno mišljenje Evropske komisije otvara mogućnost sticanja statusa kandidata i perspektivu pristupnih pregovora o članstvu.

Odgovaranje na Upitnik EK ocijenjuje se kao ključni korak u procesu koji predhodi otvaranju pregovora za punopravno članstvo u Evropskoj uniji. Na osnovu kvaliteta i tačnosti odgovora profilise se Mišljenje EK i gradi startna pozicija za buduće pristupne pregovore i pregovaračku platformu za obje strane.

Evropska komisija na osnovu kvaliteta dostavljenih odgovora priprema Mišljenje (Avis) koje predstavlja osnovu za zauzimanje stava, odnosno donošenje Odluke Evropskog savjeta, o tome da li je zemlja spremna za status kandidata, kao i, da li je zemlja spremna za slijedeću fazu – definisanje okvirnog datuma za početak pregovora o pristupanju.

1.1. PROCES ODGOVARANJA NA DODATNA PITANJA IZ UPITNIKA EVROPSKE KOMISIJE

Nakon podnošenja Zahtjeva za članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji, 15. decembra 2008. god., i donošenja odluke Savjeta ministara EU o sprovođenju procedure utvrđene članom 49 Ugovora o Evropskoj uniji od 23. aprila 2009. god., Vladi Crne Gore je **22. jula 2009. god.** uručen **Upitnik Evropske komisije – informacije koje Vlada Crne Gore treba da dostavi Evropskoj komisiji za pripremu mišljenja o Zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji** (sa 2.178 pitanja). Crnogorski odgovori su dostavljeni **9. decembra 2009. god. u Briselu.**

Prvi set dodatnih pitanja (21 pitanje iz poglavlja 4,6 i 9), oblast slobodnog protoka kapitala, stigla su 23. decembra 2009. god. na koje je Crna Gora dostavila odgovore u predviđenom roku, tj. 1. februara 2010. god.

Drugi set dodatnih pitanja, koji čine dva pitanja, dostavljen je 11. januara 2010. god., dok su odgovori poslani 12. januara 2010. god.

Elektronskom poštom 1. marta 2010.god. dostavljen je **treći set** od ukupno **673 dodatna pitanja na poslate odgovore iz Upitnika EK**, koja se najvećim dijelom odnose na pojašnjenja prethodnih odgovora, ažuriranje podataka i dostavu propisa.

Sva dodatna pitanja prevedena su na crnogorski jezik i 4. marta 2010. god. postavljena na Portal Upitnik kada je i počelo odgovaranje na njih. Istoga dana, Vlada Crne Gore je usvojila jasan **Plan aktivnosti na pripremi odgovora.**

	AKTIVNOSTI	NADLEŽNO TIJELO	ROK
1.	Dostavljanje Upitnika EK	EK	1. mart 2010
2.	Postavljanje dodatnih pitanja iz Upitnika EK na Portal - crnogorski jezik	MEI	4. mart 2010.
3.	Priprema nacрта odgovora po poglavljima	Resorna ministarstva	Do 19.mart 2010.
4.	Prevođenje i verifikacija prevoda	Prevodilački centar	Od 19. marta 2010.
5.	Verifikacija odgovora za određeno poglavlje od strane resornog ministra	Resorni ministri	Do 23. marta 2010.
6.	Informacija za Vladu CG o statusu pripreme odgovora	MEI	25. mart 2010.
7.	Potvrđivanje odgovora od strane Komisije za potvrđivanje odgovora – više sastanaka	Verifikaciona komisija	29. marta - 1. aprila 2010.
8.	Sravnjivanje teksta u MEI, tehnička obrada, finalizacija prevođenja, priprema za Vladinu proceduru	MEI	Do 7. aprila 2010.
9.	Usvajanje predloga odgovora na sjednici Vlade CG	Vlada CG	8. april 2010.
10.	Konačna kontrola i verifikacija prevoda	MEI	9. april 2010.
11.	Dostavljanje odgovora na pitanja iz Upitnika EK - Brisel	MEI	12. april 2010.

Mehanizam koordinacije jasno je uspostavljen i navedene aktivnosti odvijale su se kroz formirane strukture za realizaciju svih navedenih aktivnosti. Kao i prilikom pripreme prvog seta odgovora, postignut je visok stepen decentralizacije odgovornosti, proces je pratila odlična informatička podrška (MID, MEI i kontakti po ministarstvima), kao i dobar prevodilački tim formiran u MEI.

Navedeni plan je u potpunosti realizovan, što je podrazumijevalo blagovremenu pripremu odgovora od strane uključenih institucija, potvrđivanje odgovora na ukupno pet sastanaka Verifikacione komisije, usvajanje od strane Vlade Crne Gore i prevođenje na engleski jezik. Dodatne odgovore na Upitnik EK je **12. aprila 2010. god. (Brisel)** direktoru za Zapadni Balkan Pjeru Mirelu uručio šef Stalne misije Crne Gore pri EU ambasador Aleksandar Andrija Pejović.

1.2. DODATNA PITANJA I OSNOVNA STATISTIKA PRIPREMLJENIH ODGOVORA PO POGLAVLJIMA

Podsjećamo da su prvi odgovori na Upitnik EU, dostavljeni 9. decembra 2010. god. imali 4.433 strana i oko 9.000 strana aneksa (264 različita dokumenta – zakoni, strategije, podzakonski akti, informacije, bilateralni sporazumi i ostali dokumenti).

Slijedi tabelarni prikaz prvog i drugog seta dodatnih pitanja:

PRVI SET:

	POGLAVLJE	NADLEŽNO MINISTARSTVO	DODATNA PITANJA	BR. STRANA	BROJ STR. ANEKSA	UKUPNO
C04	Slobodno kretanje kapitala	MF	10	14	0	14
C06	Pravo privrednih društava	MF	5	10	0	10
C09	Slobodno kretanje kapitala	MF	6	8	0	8
UKUPNO			21	32	0	32

DRUGI SET:

	POGLAVLJE	NADLEŽNO MINISTARSTVO	DODATNA PITANJA	BR. STRANA	BROJ STR. ANEKSA	UKUPNO
POLITIČKI KRITERIJUMI						
I01	Demokratija i vladavina prava	MEI	49	131	613	744
I02	Ljudska prava	MEI	27	50	4	54
I03	Regionalna pitanja i međunarodne obaveze	MEI	3	9	0	9
EKONOMSKI KRITERIJUMI						
J01	Makroekonomski podaci	MF	1	6	222	228
J05	Socio - ekonomski podaci	MF	21	102	0	102
J06	Strukturni pokazatelji	MF	8	23	0	23
EVROPSKI STANDARDI						
K01	Slobodno kretanje roba	MEI	32	60	403	463
K02	Slobodno kretanje radnika	MRSS	3	10	0	10
K03	Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	ME	16	22	0	22
K04	Slobodno kretanje kapitala	MF	13	30	3	33
K05	Javne nabavke	MF	9	26	0	26
K06	Pravo privrednih društava	ME	15	23	110	133
K07	Pravo intelektualne svojine	ME	28	29	0	29
K08	Politika konkurencije	ME	24	39	339	378
K09	Finansijske usluge	MF	10	39	0	39
K10	Informaciono društvo i mediji	MID	16	35	86	121
K11	Poljoprivreda i ruralni razvoj	MPŠV	26	24	8	32
K13	Ribarstvo	MPŠV	16	22	44	66
K14	Saobraćajna politika	MSPT	13	17	0	17
K15	Energetika	ME	27	32	0	32
K16	Oporezivanje	MF	7	20	0	20
K17	Ekonomska i monetarna politika	MF	3	13	0	13
K18	Statistika	MF	5	10	4	14
K19	Socijalna politika i zapošljavanje	MRSS	64	76	64	140
K20	Preduzetnička i industrijska politika	ME	23	44	23	67
K21	Transevropske mreže	MSPT	2	12	0	12
K22	Regionalna politika i koordinacija strukturalnih instrumenata	MEI	15	28	0	28
K23	Pravosuđe i osnovna prava	MP	31	63	0	63
K24	Pravda, sloboda i bezbjednost	MUPIJU	20	40	0	40
K25	Nauka i istraživanje	MPiN	8	20	0	20
K26	Obrazovanje i kultura	MPiN	8	18	18	36
K27	Životna sredina	MUPZŽS	46	95	0	95
K28	Zaštita potrošača i zdravlja	ME	31	44	146	190
K29	Carinska unija	MF	13	38	689	727
K30	Spoljni odnosi	MF	18	19	137	156
K31	Spoljna, bezbjednosna i odbrambena politika	MIP	7	31	0	31
K32	Finansijska kontrola	MF	13	16	0	16
K33	Finansijske i budžetske odredbe	MF	2	9	0	9
UKUPNO			673	1.325	2.913	4.238

PRIPREMLJENI ANEKSI

Verifikaciona komisija je tokom pet održanih sastanaka, osim potvrđivanja odgovora na dodatna pitanja, razmotrila i prihvatila ukupno **76 aneksa (2.913 strana)** koji su raspoređeni po slijedećoj strukturi:

ANEKSI UPITNIKA	ZAKON		PODZAKONSKI AKTI		STRATEGIJE I ZVJEŠTAJI I OSTALI DOKUMENTI	
	ANEXA	STRANA	ANEXA	STRANA	ANEXA	STRANA
UKUPNO	30	848	20	670	26	1395

1.3. ZNAČAJ UPITNIKA I NAREDNI KORACI

Već 23. decembra 2009. god., slanjem prvih dodatnih pitanja (21), počeo je tzv. konsultativni proces EK - Crna Gora. Pomenuti proces obuhvata dodatna pitanja, pripremu odgovora, konsultacije na stručnom i političkom nivou u Briselu i posjete ekspertske misije EK Crnoj Gori. Stoga se proces odgovaranja na Upitnik smatra okončanim i kompletiranim tek kada se od strane Vlade Crne Gore pripreme svi dodatni odgovori i pojašnjenja.

DA PONOVIAMO, DO SADA SU REALIZOVANE SLJEDEĆE AKTIVNOSTI:

- **Prva pitanja** (2178 pitanja) stigla su 22. jula 2009. god., dok su odgovori predati 9. decembra 2009. god.;
- **Prvi set dodatnih pitanja** (21 pitanje) stigao je 23. decembra 2009. god., dok su odgovori poslani 1. februara 2010. god.;
- **Dva pitanja stigla** su 11. januara 2010. god., dok su odgovori poslani 12. januara 2010. god.;
- **Drugi set dodatnih pitanja** stigao je 1. marta 2010. god., dok su odgovori poslani 12. aprila 2010. god.;

KAO I SLJEDEĆE MISIJE EVROPSKE KOMISIJE:

- EK Misija za ljudska prava posjetila je Crnu Goru u periodu od 15. do 19. februara 2010. god.;
- EK Misija za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma posjetila je Crnu Goru 1 i 2. marta 2010. god.;
- Misija za vladavinu prava boravila je u Crnoj Gori od 8. do 12. marta 2010. god.; a u istom periodu održane su Misija za državljanstvo i Misija za ekonomska i finansijska pitanja;
- Od 22. do 26. marta 2010. god. u Crnoj Gori je boravila Misija za državnu upravu (SIGMA), Misija za tehničke propise i Misija EK za procjenu stanja u carinskoj službi;
- Misija Delegacije EK posjetila je zatvorske objekte 24. marta 2010. god.;
- Misija EK za oblast poreza planirana je za 14. i 15. april 2010. god.

Na osnovu do sada navedenih aktivnosti, EK intenzivno priprema sveobuhvatan **Analitički dokument** o spremnosti Crne Gore za članstvo u EU odnosno o spremnosti za pristupne pregovore. Na bazi Analitičkog dokumenta EK će pripremiti **Mišljenje**. Očekuje se da Evropska komisija pripremi svoje Mišljenje o crnogorskom zahtjevu za članstvo do novembra 2010. god., što je i zvanično najavljeno više puta od strane visokih predstavnika EU.

2.

POLITIČKI DIJALOG

U nastavku izdvajamo aktivnosti iz oblasti političkog dijaloga Crne Gore i Evropske Unije koje su obilježile period na koji se odnosi Izveštaj:

- Ministar inostranih poslova Milan Roćen učestvovao je na sastanku političkog dijaloga sa EU, održanom 23. februara 2010. god. u Briselu. Sastanku su prisutvovali i državni sekretar u MIP – u Španije, u ime predsjedavajućeg EU, Anhel Ljosada Kevedo i generalni direktor Direktorata za proširenje Evropske komisije Majkl Li.

Uoči pomenutog sastanka političkog dijaloga, 22. februara 2010. god. ministar Roćen je imao susrete sa visokim predstavnikom EU za spoljnu i bezbjednosnu politiku Ketrin Ešton, specijalnim izvjestiocem Evropskog Parlamenta za Crnu Goru Čarlsom Tanokom, predsjedavajućim Komisije za jugoistočnu Evropu Evropskog parlamenta Eduardom Kukanom, kao i komesarom za proširenje i politiku susjedstva EK Štefanom Fileom.

- U zvaničnoj posjeti Podgorici, 18. marta 2010. god., boravio je Komesar za proširenje i politiku susjedstva EK Štefan File. Tom prilikom, komesar File se sastao sa predsjednikom Crne Gore Filipom Vujanovićem, predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem, predsjednikom Skupštine Crne Gore Rankom Krivokapićem, kao i ministrom finansija Igorom Lukšićem, ministrom pravde Mirašem Radovićem i ministrom za evropske integracije Gordanom Đurović.
- Ministar inostranih poslova Milan Roćen učestvovao je u radu Briselskog foruma, održanom od 26. do 28. marta 2010. god. u Briselu. Na Forumu, koji je okupio ugledne goste, prevashodno iz Evrope, među ostalim učestvovali su: premijer Belgije Iv Le Term, predsjednik Evropskog savjeta EU Herman van Rompuj, predsjednik Evropske komisije Hoze Manuel Baroso, potpredsjednik EK i visoki predstavnik EU za spoljnu i bezbjednosnu politiku Ketrin Ešton, komesar za ekonomsku i monetarnu politiku Oli Ren, evropski komesar za proširenje i politiku susjedstva Štefan File, kao i evropski komesar za trgovinu Karel de Guht.

Pored brojnih bilateralnih susreta ministar Roćen je učestvovao na posebnom panelu pod nazivom: „Balkan 2010.“ u okviru Briselskog foruma.

Glavni govornici na Panelu bili su: predsjednik Srbije Boris Tadić, predsjednik Hrvatske Ivo Josipović, evropski komesar za proširenje i susjedsku politiku Štefan File i američki senator Džordž Vojnović. Ministar Roćen učestvovao je i na radnom ručku posvećenom budućnosti proširenja, na kojem je jedan od učesnika bio i predsjednik Estonije Tomas Hendrik Ilves.

3.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, na planu crnogorskih pregovora o pristupanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, značajno je pomenuti sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze, održan u Podgorici 25. marta 2010. god. na kojem je jedna od tema bila proces pristupanja Crne Gore STO-u.

Prilika je iskorišćena za upoznavanje predstavnika Evropske komisije sa trenutnim stanjem na planu crnogorskog pristupanja STO-u, kao i izraze zahvalnosti Crne Gore na pomoći zvaničnog Brisela.

Takođe, crnogorski predstavnik istakao je da je DG Trade (Generalni direktorat za trgovinu EK) upoznat sa zahtjevima Ukrajine, i istakao da su u toku konsultacije sa DG Trade - om u cilju pripreme pregovaračke platforme, za moguću narednu rundu pregovora sa Ukrajinom.

U nastavku se nalazi sažeta rekapitulacija crnogorskih pregovora sa Svjetskom trgovinskom organizacijom do zaključenja 19. Kvartalnog izvještaja.

Crna Gora je Zahtjev za samostalno članstvo u Svjetsku trgovinsku organizaciju podnijela u decembru 2004. god.

Zaključno sa aprilom 2010. god., preko Sekretarijata STO, članicama je distribuiran set potrebnih dokumenata, informacija, zakona i podzakonskih akata. Takođe, održano je sedam sastanaka Radne grupe, više bilateralnih pregovora sa zainteresovanim članicama STO, kao i multilateralni pregovori o podršci poljoprivredi.

Kada je riječ o pristupu tržištu roba, vođeni su i zaključeni pregovori sa: EU, Kinom, Švajcarskom, Norveškom, Brazilom, Kanadom, Japanom, SAD - om, El Salvadorom i Hondurasom. Pregovori o pristupu tržištu zaključeni su sa: EU, Švajcarskom, Norveškom, Kanadom, Japanom i SAD-om.

Bilateralni pregovori sa Ukrajinom još uvijek nisu okončani. Naime, na polovini verifikacionog perioda crnogorskog aplikacionog paketa, Ukrajina je poslala zvaničan zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora, iako između Ukrajine i Crne Gore nema značajnijeg obima spoljnotrgovinske razmjene. Sa predstavnicima Ukrajine do sada, održane su četiri runde bilateralnih pregovora i to u: februaru, julu, septembru i novembru 2009. god.

Na posljednjoj rundi pregovora, održanoj 29. novembra 2009. god. u Ženevi, postignut je zadovoljavajući nivo usaglašenosti u sektoru industrije, dok u sektoru poljoprivrede i dalje nije postignuto značajnije usaglašavanje iz razloga insistiranja ukrajinskog pregovarača na ispunjavanju zahtjeva u potpunosti. Usluge su ostale otvorene, jer je ukrajinska strana tražila otvaranje tržišta gasovoda, dodatnu liberalizaciju u sektoru drumskog transporta i ukidanje MFN (Most favoured nation treatment), izuzeća koja se odnose na Sve sektore.

4.

IMPLEMENTACIJA PRIVREMENOG SPORAZUMA O TRGOVINI I SRODNIM PITANJIMA IZMEĐU EZ I CG

Kalendar događaja na relaciji Crna Gora – Evropska unija, planiran za 2010. god, u dijelu koji se odnosi na praćenje implementacije Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima realizuje se u skladu sa priloženim planom sastanaka.

2010	KALENDAR KLJUČNIH SASTANAKA CRNA GORA - EVROPSKA UNIJA
9 – 10 februar 2010. Brisel	Podkomitet: Transport, energija, životna sredina i regionalni razvoj – I
25. mart 2010. Podgorica	Podkomitet: Trgovina, industrija, carine, porezi i saradnja sa drugim državama kandidatima – I sektorski EPD
26. mart 2010. Podgorica	Podkomitet: Poljoprivreda i ribarstvo – I sektorski EPD
27. april 2010. Podgorica	Sektorski EPD – Istraživanje, ljudski resursi, informaciono društvo, socijalna politika i životna sredina
7. maj 2010. Brisel	Podkomitet: Ekonomsko-finansijska pitanja i statistika – I sektorski EPD
25. maj 2010. Brisel	Podkomitet: Unutrašnje tržište i konkurencija – I sektorski EPD
16 Jun 2010. Brisel	Privremeni odbor za stabilizaciju i pridruživanje
5 – 6. jul 2010 Podgorica	Sektorski EPD – Pravda, sloboda i bezbjednost

U skladu sa temama sastanaka, pripremljeni su i Evropskoj komisiji dostavljeni odgovarajući detaljni prilozi, u cilju kvalitetnog praćenja realizacije preuzetih obaveza tj. napretka u datoj oblasti. Predstavnici crnogorskih institucija prezentirali su realizovane aktivnosti u razmatranim oblastima u periodu od predavanja odgovora na Upitnik EK, 9. decembra 2009. god., do dana održavanja pododbora. Predmet razgovora u svim oblastima bio je zakonodavni okvir i administrativni kapaciteti, kao i razmjena statističkih podataka. Sastanci zajedničkih tijela EK i Crne Gore istovremeno su i dobra osnova za pripremu Mišljenja Evropske komisije o spremnosti Crne Gore za članstvo u EU, odnosno za pripremu državnih organa i institucija Crne Gore za početak pristupnih pregovora što podrazumijeva analitički pregled i ocjenu usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Unije.

Nakon završene procedure ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, SSP će stupiti na snagu 1. maja 2010. god., čime će biti stvoreni preduslovi za formiranje Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje, čije se osnivanje očekuje u junu 2010. god. na marginama ministarskog savjeta EU.

5.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Program IPA osmišljen je za pružanje podrške državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, koja je usmjerena na usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj građanskog društva, unaprjeđenje regionalne i prekogranične saradnje, kao i podršku pripremi za korišćenje strukturnih fondova. Da bi se na najefikasniji način postigli ciljevi svih zemalja, program IPA čini pet različitih komponenti: Podrška tranziciji i izgradnji institucija (I), Prekogranična i regionalna saradnja (II), Regionalni razvoj (III), Razvoj ljudskih resursa (IV) i Ruralni razvoj (V). Crna Gora, kao zemlja potencijalni kandidat za članstvo u EU koristi prvu i drugu komponentu IPA.

Evropska komisija za ove dvije komponente izdvaja do 34 miliona € godišnje za Crnu Goru, od toga oko 28 miliona € daje za podršku tranziciji i izgradnji institucija, a ostatak se koristi za programe prekogranične saradnje.

Višekorisnička IPA se realizuje u više zemalja (države Zapadnog Balkana i Turska) i pripada prvoj komponenti IPA (Podrška tranziciji i izgradnji institucija). Priprema projekata i njihova implementacija sprovodi se centralizovano iz Brisela, a raspolaže se sredstvima od oko 150 miliona € na godišnjem nivou, za sve države IPA korisnice.

5.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija

IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA

U periodu na koji se odnosi izvještaj Sektor za programiranje, monitoring i evaluaciju tehničke i finansijske podrške EU radio je na realizaciji sljedećih projekata:

PROJEKAT: “PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA”

U Delegaciji Evropske komisije izvršena je evaluacija aplikacija dostavljenih od strane nevladinih organizacija i napravljen konačan izbor projekata koji će biti podržani. Potpisivanje ugovora između predstavnika Delegacije Evropske komisije i nevladinih organizacija održano je 8. decembra 2009. god. Projekti koji će biti podržani u ukupnom iznosu od oko 1.1 milion € dobile su sljedeće nevladine organizacije:

- **Danski Crveni krst** za projekat: „Međusektorska inicijativa za prevenciju zdravlja i posebno obrazovanje za raseljenje Rome na Koniku u iznosu 199.722,38 €;
- Nevladina organizacija „**Expeditio**” za projekat „Poboljšanje uslova života – stvaranje novog okvira za planiranje i izgradnju u Crnoj Gori” u iznosu 45.000,00 €;
- **Ujedinjeni svjetski koledži** za projekat: „Izazovi obrazovanja za inkluziju Roma” u iznosu 122,166,24 €;
- **Udruženje socijalnih institucija Slovenije** za projekat Standardizacija sistema socijalne zaštite odraslih u Crnoj Gori” u iznosu 147.247,20 €;

- **Italijanska nevladina organizacija COSV** za projekat: „Podrška razvoju socijalne politike i stvaranju uslova partnerstva između mreža nevladinih organizacija i predstavnika državne uprave“ u iznosu 185.893,72 €;
- **Centar za inicijativu održivog turizma** za projekat: „Otkrivanje kulturnog blaga stare Crne Gore“ u iznosu 75.298,37 €;
- **CARITAS Bar** za projekat: „Jačanje civilnog društva kroz model projekta kućne njege za stare osobe u Crnoj Gori“ u iznosu 174.078,67 € i
- **Centar za monitoring CEMI** za projekat: „Jačanje funkcije zastupništva nevladinih organizacija u Crnoj Gori kroz razvoj politike orjentisane ka kapacitetima koalicije za socijalne promjene“ u iznosu 83.772,19 €.

Potpisivanjem ugovora između predstavnika nevladinih organizacija i predstavnika Delegacije u decembru 2009. god., stekli su se uslovi za početak realizacije projekata koji će trajati 18 mjeseci. Svi projekti su počeli sa implementacijom zaključno sa januarom 2010. god.

PROJEKAT: „BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA“

Svrha projekta je obezbjeđenje savjetodavne i materijalne podrške u cilju jačanja strateških, institucionalnih i operativnih kapaciteta: Kriminalističke policije; Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za antikorupcijsku inicijativu. Partner u implementaciji projekta je Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije. Projekat se implementira u skladu sa Tvinig planom rada. U decembru 2009. god. održan je treći sastanak Upravnog odbora projekta na kojem je predstavljen Izvještaj koji se odnosi na četvrti kvartal 2009. god.

PROJEKAT: „REFORMA PRAVOSUĐA“ namijenjen je podršci izgradnje kapaciteta Ministarstva pravde, Vrhovnog suda i Sudskog savjeta. Partner u implementaciji projekta je austrijsko Savezno Ministarstvo pravde u saradnji sa Centrom za pravnu kompetenciju. Na petom sastanku Upravnog odbora je od strane korisnika projekta i partnera u implementaciji konstatovano je da je nivo ostvarenih aktivnosti u skladu sa Tvinig radnim planom i na zadovoljavajućem nivou. Ovo je bio jedan od poslednjih sastanaka upravnog odbora, na kojem je zaključeno da je projekat postigao zacrtane ciljeve i stvorio osnovu za dugoročnu saradnju. Prihvaćen je Peti i prezentovan nacrt Šestog kvartalnog izvještaja. Finalni izvještaj je u pripremi i biće poslat krajem marta 2010. god. Takođe, Delegacija EU izrazila je zadovoljstvo implementacijom projekta i najavila da će podržati sektor pravosuđa za naredni period u okviru MIPD 2011 – 2013.

PROJEKAT: „NACIONALNI KVALIFIKACIONI OKVIR I OSIGURANJE KVALITETA U OBRAZOVANJU“

Ugovor o uslugama za projekat: „Nacionalni kvalifikacioni okvir i osiguranje kvaliteta u obrazovanju“ potpisan je sa predstavnicima konsultantske kuće „WYG International“ zaduženim za implementaciju ovog projekta. Održan je prvi projektni sastanak sa resornim institucijama i učesnicima – korisnicima projekta. Na sastanku su definisane prve aktivnosti na kojima će raditi eksperti. Kao osnovu za razvijanje projekta, Ministarstvo prosvjete i nauke napravilo je „Strategiju uspostavljanja crnogorskog kvalifikacionog okvira“, dok se usvajanje Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija očekuje tokom 2010. god. Tender za nabavku opreme završen je u januaru 2010. god., odabrana je ponuda firme „Čikom“ iz Podgorice, dok se potpisivanje ovog ugovora očekuje krajem prvog kvartala 2010. god. Takođe, Ministarstvo prosvjete i nauke je iz budžeta za fiskalnu 2010. god. obezbjedilo 50.000 € neophodnih za kofinansiranje projekta.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE I MENADŽMENTA SEKTORA SAOBRAĆAJA“ počeo je sa implementacijom. Ugovor za radove potpisan je sa kompanijom „Strabag“ u decembru 2008. god. Imple-

mentacija aktivnosti predviđenih opisom projekta se realizuje planiranom dinamikom u dijelu koji se odnosi na radove u izgradnji minizaobilaznice oko Podgorice. Ugovor koji se odnosi na tehničku pomoć Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Upravu za civilno vazduhoplovstvo potpisan je u prvom kvartalu 2010. god. Evaluacija za ugovor koji se odnosi na izradu glavnog projekta za željeznicu je završena i ugovor o realizaciji ovog dijela projekta potpisan je sa italijanskom kompanijom „ltaferr“, 15. januara 2010. god. je počeo realizacijom planiranih aktivnosti.

PROJEKAT: „USKLAĐIVANJE SA ENERGETSKIM TRŽIŠTEM“.

Ugovor je potpisan sa konsultantskom kućom „Eksergija“ u novembru 2009. god. i projekat je počeo sa implementacijom.

PROJEKAT: „IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA“.

Sprovođenje komponente projekta koja se odnosi na usluge, koje vrši njemačka kompanija „ADT“, započelo je tokom avgusta 2009. god. Kada je riječ o komponenti projekta koja se odnosi na nabavke, slijedi priprema tehničke specifikacije, dok se početak implementacije očekuje u drugom kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PRIBLIŽAVANJE STANDARDIMA EU U OBLASTI STATISTIKE“.

Ugovor o uslugama potpisan je u junu 2009. god. Implementator ovog projekta je konsultantska kuća „Planet S.A.“ iz Grčke u konzorcijumu sa „BIS Solutions i Crown Agents for Oversea Governments and Administrations“ iz Velike Britanije. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu. Takođe, potpisan je i ugovor u vrijednosti 40.000 € za podršku popisa stanovništva.

PROJEKAT: „DALJI RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA JAVNIH NABAVKI“. Tenderska procjena je završena i ugovor o uslugama je potpisan sa konsultantskom kućom ICON - INSTITUTE Public Sector GmbH u avgustu 2009. god. Za ugovor o nabavkama konsultanti su pripremili tehničku specifikaciju. Ocjenjivanje ponuda na tenderu obavljeno je u decembru 2009. god. i potpisani su ugovori sa tri dobavljača opreme u prvom kvartalu 2010. god. Na Upravnom odboru od 10. februara 2010. god. zaključeno je da treba uspostaviti bolju komunikaciju između angažovanih eksperata i korisnika projekta. U toku je realizacija aktivnosti planiranih projektom.

PROJEKAT: „RAZVOJ INFRASTRUKTURE KVALITETA“.

Za ugovor o uslugama finalna tenderska evaluacija je obavljenja u decembru 2009. god., dok je ugovor, sa konsultantskom kućom „Afnor“ iz Francuske, potpisan 11. marta 2010. god. Kod dijela koji se odnosi na nabavku opreme potpisani su ugovori sa pet dobavljača i to sa Bioethic Srl, Sartius AG, Intertech Batinorm SARL, Netscope Solutions S.A. i Micom Electronics d.o.o.

PROJEKAT: „PODRŠKA PORESKOJ UPRAVI“.

Ugovor o uslugama potpisan je u maju 2009. god. sa švedskom konsultantskom kućom „SIPU International AB“. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu. Konsultanti angažovani na ovom projektu, pripremili su tehničku specifikaciju za nabavku opreme i ugovor o nabavci opreme je potpisan u prvom kvartalu 2010. god. Drugi upravni odbor održan je 2. marta 2010. god. na kojem je konstatovano da je tromjesečni izvještaj dobra osnova za diskusiju, kao i da prisutni smatraju da isti treba revidirati u smislu detaljnijeg opisivanja preduzetih aktivnosti što je i učinjeno. U toku je realizacija aktivnosti planiranih projektom.

IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA

PROJEKAT: „PODRŠKA REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE“ počeo je sa implementacijom. Potpisan je ugovor o grantu sa Savjetom Evrope u vrijednosti 200.000 €. Aktivnosti su zvanično započele 1. septembra 2009. god. i trenutno su u fazi implementacije. Tokom septembra objavljen je tender za ugovor o uslugama, koji je završen sredinom novembra 2009. god. nakon čega je uslijedila evaluacija ponuda. U januaru 2010. god. potpisan je ugovor o uslugama sa konsultantskom kućom HCL Group sa Kipra, vrijedan 640.000 €. Poziv za ponude za drugi ugovor o grantu biće objavljen u trećem kvartalu 2010. god. Prvi sastanak Upravnog odbora projekta održan je 15. marta 2010. god. i na njemu je zaključena neophodnost inteziviranja aktivnosti u narednom periodu, kako bi se stvorili uslovi za objavljivanje poziva za ponude u junu 2010. god. Potrebno je i da Zajednica opština ostvari kontakt sa svim opštinama u cilju pripreme ovih projekata, dok će se dinamika i koordinacija svih aktivnosti u budućnosti dogovarati kroz sastanke Upravnog odbora.

PROJEKAT: „PODRŠKA TRANSFORMACIJI RADIO TELEVIZIJE CRNE GORE U JAVNI SERVIS“ počeo je sa realizacijom. Ugovor o nabavci opreme potpisan je sa firmom **AVC GROUP d.o.o. iz Belgije** u julu 2009. god., a istovremeno je počela obuka kadra RTCG u trajanju od četiri sedmice. U toku prvog kvartala 2010. god., završena je instalacija opreme i započelo njeno korišćenje. Trenutno je u toku probni period od 6 mjeseci, koliko je isporučilac opreme smatrao da je potrebno kako bi se otklonili eventualni nedostaci, a sistem u potpunosti adaptirao i profunkcionisao. Drugi sastanak Upravnog odbora održan je u februaru 2010. god. i na njemu je zaključeno da je projekat uspješno okončan, kao i da je RTCG započela ciklus obuke novih kadrova.

PROJEKAT: „TRAJNO RJEŠENJE STATUSA IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U CRNOJ GORI“ počeo je sa implementacijom 15. septembra 2009. god. Delegacija Evropske komisije potpisala je ugovor sa organizacijom HELP. Uslov za potpisivanje ugovora bilo je partnerstvo koje je realizovano između HELP - a, Danskog savjeta i Centra za razvoj zajednica. Projekat će biti usmjeren na rješenje stambenih pitanja (konkretnije, renoviranje postojećih objekata), pomaganje pri otpočinjanju sopstvenog biznisa, obezbjeđivanje neophodnih informacija za nesmetan povratak izbjeglica koje to žele. Ukupna vrijednost projekta je 1,5 miliona €. U februaru 2010. god. održan je sastanak Upravnog odbora, kojem su prisustvovali predstavnici Delegacije EU, HELP - a, Danskog savjeta, Ministarstva za evropske integracije. Projekat se realizuje u skladu sa aktivnostima predviđenim opisom projekta.

PROJEKAT: „REFORMA TRŽIŠTA RADA I RAZVOJ RADNE SNAGE“.

Delegacija Evropske komisije raspisala je tender za izbor ponuđača za ugovor o uslugama. Ugovor je potpisan u decembru 2009. god. sa konzorcijumom EUROMED, a implementacija projekta zvanično je započela 1. februara 2010. god. Iz budžeta projekta predviđenog za "incidental costs", izdvojena su sredstva kako bi se obezbijedila kancelarija za rad eksperata, što nije dovelo do mjenjaanja drugih aktivnosti. Trenutno je u izradi Inception report, koji će biti predstavljen članovima Upravnog odbora na prvom sastanku koji je planiran za 14. april 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM“.

Predviđeno je da Evropska komisija finansira izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza Dobrakovo i Dračenovac sa 2,45 miliona €. Korisnik projekta je Ministarstvo unutrašnjim poslova i javne uprave. Glavni projekti ovih graničnih prelaza su dostavljeni Delegaciji Evropske komisije i potpisan je memorandum o razumijevanju o podršci razvijanju integrisanog upravljanja granicom. 21. decembra

2009. god., raspisan je tender za izgradnju graničnih prelaza Dobrakovo i Dračenovac. Rok za prijavu na tender je do 1. marta 2010. god., dok se potpisivanje ugovora očekuje u drugom kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA“.

Opisom projekta definisano je da će projekat biti implementiran na osnovu direktnog granta dodijeljenog Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM). Implementacija projekat počela je 26. jula 2009. god. Nacionalno kofinansiranje iznosi 250.000 €, a odnosi se na pripremne aktivnosti za prijemni centar za migrante. Ukupna vrijednost projekta je 1 milion €. U decembru je održan sastanak između IOM-a, Ministarstva za evropske integracije, Ministarstva zdravlja, Zavoda za zbrinjavanje izbjeglica i Zavoda za zapošljavanje, na kojem su predstavnici IOM-a istakli neophodnost formiranja međuresorskih grupa koje bi radile na izradi neophodnih akata i aktivnostima vezanim za izgradnju prijemnog centra. U februaru 2010. god. održan je sastanak Upravnog odbora kojem su prisustvovali predstavnici Međunarodne organizacije za migracije, Delegacije Evropske Unije i Ministarstva za evropske integracije. Takođe, formirana je međusektorska radna grupa, kao i međusektorska pravna grupa koju čine predstavnici relevantnih organa nadležnih za oblast upravljanja migracijama. U periodu na koji se odnosi izvještaj održani su sastanci navedenih radnih grupa.

PROJEKAT: „POBOLJŠANJE POSLOVNOG AMBIJENTA ZA MALA I RURALNA PREDUZEĆA“.

Nakon što je objavljen tender za izbor najboljeg ponuđača, izabrana je konsultantska kuća EGIS BDPA iz Francuske u konzorcijumu sa Belgijskom Bankarskom Akademijom, holandskom nevladinom organizacijom SNV i Montenegro Biznis Alijansom iz Crne Gore. Ugovor o uslugama potpisan je u prvom kvartalu 2010. god. Realizacija projekta počela je 15. marta 2010. god.

PROJEKAT: „JAČANJE REGULATORNIH I NADZORNIH KAPACITETA FINANSIJSKIH REGULATORA“.

Crnogorske institucije korisnice ovog projekta su: Crnogorska centralna banka, Agencija za nadzor osiguranja i Komisija za hartije od vrijednosti. Tvining radni plan je pripremljen i ugovor je potpisan u četvrtom kvartalu 2009. god, čime su stečeni uslovi za početak realizacije planiranih aktivnosti. Tvining partner za realizaciju ovog projekta je konzorcijum koji čine Bugarska i Holandija.

PROJEKAT: „TEHNIČKA POMOĆ UPRAVI CARINA“.

Tvining radni plan je pripremljen i odobren od strane Evropske komisije, dok je ugovor potpisan u decembru 2009. god. Za implementacionog partnera izabran je konzorcijum koji čine Austrija i Češka. Implementacija projekta počela je u januaru 2010. god. Konferencija za štampu povodom početka projekta održana je 1. marta, a prvi upravni odbor se očekuje tokom aprila 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE“ čiji je korisnik Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine, realizuje se na osnovu Tvining ugovora. Ukupna vrijednost projekta je 1 milion €, a odabrani Tvining partner za implementaciju projekta je Italija. Pripremljen je Tvining radni plan koji se mora odobriti od strane Evropske komisije, nakon čega se očekuje početak implementacije projektnih aktivnosti.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE ZA ŽIVOTNU SREDINU“ se odnosi na poboljšanje vodovodnog i kanalizacionog sistema odnosno izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda u Nikšiću. Ugovor o radovima potpisan je 1. februara 2010. god. i aktivnosti u okviru ovog projekta realizuju se po planu.

PROJEKAT: „PODRŠKA USPOSTAVLJANJU IPA PROGRAMA ZA RURALNI RAZVOJ I IMPLEMENTACIONI SISTEM“.

Korisnik ovog projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a ukupna vrijednost 1,5 milion €. Odabrani Tvining partner za realizaciju planiranih aktivnosti je konzorcijum koji čine: Austrija, Francuska i Slovačka. Pripremljen je Tvining plan rada, koji sadrži detaljan opis aktivnosti projekta, profil eksperata, akte čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljnu raspodjelu sredstava. Tvining radni plan je odobren i realizacija projekta je počela 1. februara 2010. god.

PROJEKAT: „RAZVOJ BEZBJEDNOSTI HRANE“.

Sprovođenje komponente projekta koja se odnosi na usluge je u pripreмноj fazi, a očekuje se u aprilu 2010. god. Dio projekta koji se odnosi na nabavku opreme počće sa realizacijom u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „KONTROLA I ISKORJENJIVANJE BJESNILA I KLASIČNE KUGE U CRNOJ GORI“.

Vrše se pripreмne aktivnosti za sprovođenje projekta. Očekuje se da ugovor za dio projekta koji se odnosi na usluge i nabavku opreme bude potpisan u drugom kvartalu 2010. god.

IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA

PROJEKAT: „JAČANJE KAPACITETA POLICIJSKE UPRAVE“.

U novembru 2009. god., u prostorijama Delegacije EU, održani su sastanci za selekciju Tvining partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Uprave policije i predstavnici država članica (Velike Britanije, Njemačke i Mađarske). Prihvaćena je ponuda Njemačke. Tvining ugovor će biti potpisan u toku drugog kvartala 2010. god., a njegova vrijednost iznosi 1.250.000 €.

PROJEKAT: „PODRŠKA IMPLEMENTACIJI ZAKONA O KRIVIČNOM POSTUPKU“.

Krajem novembra, u prostorijama Delegacije Evropske unije, održan je selekциони sastanak za izbor Tvining partnera za realizaciju ovog projekta. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora crnogorskog pravosuđa i predstavnici država članica (Francuske, Njemačke, kao i dva konzorcijuma Austrija - Mađarska i Španija - Grčka). Prihvaćena je ponuda Francuske, a očekivani vremenski period za ugovaranje je drugi kvartal 2010. god. Vrijednost Tvining ugovora iznosi 800.000 €.

PROJEKAT: „IMPLEMENTACIJA STRATEGIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA“.

U novembru 2009. god., u prostorijama Delegacije EU, održani su sastanci za selekciju Tvining partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i predstavnici država članica (Češke, Italije, Bugarske i konzorcijuma Austrije i Slovenije). Prihvaćena je ponuda konzorcijuma Austrije i Slovenije. Vrijednost ugovora iznosi 700.000 €, a očekivani period za ugovaranje je drugi kvartal 2010. god.

PROJEKAT: „USKLAĐIVANJE I SPROVOĐENJE PROPISA O INSPEKCIJI RADA I INSPEKCIJI ZAŠTITE NA RADU“.

U martu 2010. god., u prostorijama Delegacije Evropske unije, održani su sastanci za selekciju Tvining partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Ministarstva rada i socijalnog staranja, kao i rukovodioci projekta i članovi ekspertskih timova iz država članica EU (Francuska, Njemačka, Holandija, Finska, Slovenija, Španija, kao i konzorcijum Austrija - Slovačka). Prihvaćena je ponuda Slovenije. Vrijednost ugovora je 1.000.000 €, dok se potpisivanje ugovora očekuje u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „STRATEGIJA RAZVOJA CRNE GORE 2010 – 2015 I NACIONALNI PLAN RAZVOJA“. U toku su pripreme revizije opisa projekta, nakon čega će biti objavljen tender i otpočeti selekcija partnera za njegovu implementaciju. Potpisivanje ugovora se očekuje u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „Obnova glavne željezničke linije Bar – Vrbnica (granica sa Srbijom)“.

Objavljivanje tendera se očekuje početkom aprila, a evaluacija pristiglih ponuda u julu 2010. god. Potpisivanje ugovora se očekuje u trećem kvartalu 2010. god. Evropska Delegacija u Crnoj Gori je primila tehnički dizajn od strane korisnika i angažovan je ekspert koji će vršiti evaluaciju pristiglih ponuda za obnovu pruge.

PROJEKAT: „JAČANJE SISTEMA UPRAVLJANJA I KONTROLE ZA FINANSIJSKU POMOĆ EU CRNOJ GORI“.

Objavljivanje tendera očekuje početkom aprila, a potpisivanje ugovora i implementacija projekta u septembru 2010. god.

PROJEKAT: „JAČANJE DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE“.

U prvom kvartalu 2010. god. donešena je odluka o formiranju revizorskog tijela za IPA sredstva i u tom cilju potpisan je sporazum između Vlade Crne Gore i Državne revizorske institucije, koja će vršiti reviziju EU projekata. Projekat će biti realizovan putem granta odnosno indirektnog centralizovanog menadžmenta, preko njemačke agencije za tehničku saradnju - GTZ.

PROJEKAT: „PRISTUP UNUTRAŠNJEM TRŽIŠTU“.

Ugovor o indirektnom centralizovanom menadžmentu, koji se odnosi na realizaciju prve dvije komponente projekta (konkurentnost i državna pomoć i zaštita potrošača i nadgledanje tržišta), potpisan je sa GTZ u prvom kvartalu 2010. god.. Treća komponenta projekta, u vidu direktnog granta, odnosi se na intelektualnu svojinu. Kao preduslov za dobijanje granta korisnik je dužan da obezbijedi prostorije i imenuje IT menadžera.

PROJEKAT: „POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE“ odnosi se na izgradnju reciklažnog centra u Bijelom Polju, kao i na podršku u cilju usklađivanja zakonodavstva u oblasti zaštite životne sredine. Projekat još nije počeo sa implementacijom zbog potrebe definisanja prikladne lokacije za reciklažni centar. Komponenta koja se odnosi na Tvinig ugovor još nije počela sa realizacijom zbog definisanja vrste ugovora po kojem će projekat biti realizovan. Ukupna vrijednost ovog projekta iznosi 4.800.000 €. Potpisivanje ugovora i početak sprovođenja projekta očekuje se u trećem kvartalu 2010. god.

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU SEKTORA RIBARSTVA“. Potpisivanje ugovora i početak sprovođenja ovog projekta očekuje se u septembru 2010. god.

PROGRAMIRANJE IPA 2010

Kada je riječ o programiranju IPA 2010 programa, u periodu na koji se odnosi Izvještaj, Evropska komisija je u februaru 2010. god. dostavila konačnu verziju opisa projekata u okviru IPA I komponente, čiji ukupan iznos za 2010. god. iznosi 28.638.823 €. Projekti su zatim prosljeđeni korisnicima, kako bi se blagovremeno planiralo kofinansiranje predviđeno navedenim projektima. Procedura Evropske komisije podrazumijeva odobravanje opisa projekata na IPA Komitetu, koji je planiran za 27. maj 2010. god., nakon čega će uslijediti potpisivanje Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije.

VIŠEKORISNIČKA IPA

Višekorisička IPA (Multibeneficiary IPA – MB IPA), kao dio prve komponente IPA - e (Izgradnja institucija i pomoć tranziciji), namijenjena je zajedničkim pitanjima zemalja regiona zapadnog Balkana i Turske u cilju podspješivanja regionalne saradnje i poboljšanja političkih, ekonomskih i socijalnih reformi u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Programiranje i implementacija Višekorisičkog IPA programa vrši se centralizovano od strane Evropske komisije. Budžet Višekorisičkog programa za 2007. god. iznosi 94.080.000 €, za 2008. god. 125.700.000 €, za IPA 2009 152.800.00 € dok za IPA 2010 je planiran iznos od 110.250.000 €

IMPLEMENTACIJA VIŠEKORISNIČKOG IPA 2007 PROGRAMA

U okviru Višekorisičkog IPA 2007 programa realizuje se 26 projekata u kojima učestvuju crnogorske institucije. Projekti koji su u fazi sprovođenja su sljedeći:

- Višekorisički program saradnje u oblasti statistike;
- Regionalni program o pravu nad intelektualnom svojinom i industrijskom pravu;
- Procjena regulatorne infrastrukture na polju nuklearne bezbjednosti i zaštite od zračenja;
- Procjena potreba i predloženih aktivnosti za osnaživanje sigurnosti i bezbjednosti zatvorenih izvora zračenja;
- Pomoć Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Kosovu, Crnoj Gori i Srbiji da unaprijede svoje sposobnosti u razradi propisa o prirodnim radioaktivnim materijalima (NORM) i tehnološki obogaćenim prirodnim radioaktivnim materijalima (TNORM);
- Upravljanje medicinskim radioaktivnim otpadom;
- Procjena potreba i aktivnosti za osnaživanje sposobnosti za suzbijanje nezakonitog prometa nuklearnim i drugim radioaktivnim materijalom;
- Procjena potreba i predloženih aktivnosti u cilju kontrole radioaktivnosti u životnoj sredini;
- Kontrola transpozicije i sprovođenja EU acquisa u oblasti životne sredine;
- Informacioni sistemi za poreze i carine;
- Finansijski prijedlog obezbijedivanja sredstava za energetska efikasnost;
- MB IPA 2007 (TACTA) – regionalni program za Crnu Goru;
- Regionalni program za koordinaciju socijalnog osiguranja i reformi socijalne zaštite u Jugoistočnoj Evropi;
- Regionalna podrška ažuriranju, sprovođenju i kontroli strategija integrisanog upravljanja granicama i povezanih akcionih planova kao i razvoja regionalnih i prekograničnih inicijativa (IBM);
- Tempus Program;
- Erasmus Mundus – saradnja za zapadni Balkan;
- Erasmus Mundus (EM) – spoljna saradnja;
- Program Mladi u akciji – saradnja za zapadni Balkan;
- Regionalni program razvoja trgovine na zapadnom Balkanu (CEFTA).
- Podrška medijima u oblasti TV produkcije;
- Usaglašavanje sa evropskim standardima u oblasti medija;
- Regionalni program podrške za poboljšanje upravljanja javne uprave u okviru IPA TAIB komponente za 2007 (SIGMA).

Sljedeći projekti su u pripremljenoj fazi za sprovođenje:

- Podrška za pripremu investicija u okviru jedinice (DABLAS) Dunav - Crno more;
- Razvijanje kapaciteta NVO u oblasti životne sredine kroz prenos najbolje prakse NVO iz zemalja članica EU;

- Jačanje razmjene regionalnih novosti između Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY), Međunarodnog suda pravde (ICJ) i Međunarodnog krivičnog suda (ICC);
- Program Studije uticaja.

IMPLEMENTACIJA VIŠEKORISNIČKOG IPA 2008 PROGRAMA

U okviru Višekorisničkog programa za 2008. god. realizuju se 27 projekata u kojima učestvuju crnogorske institucije. Projekti koji su u fazi sprovođenja su sljedeći:

- Regionalni program za podršku osnivanja Regionalne škole za javnu administraciju u Jugoistočnoj Evropi (ReSPA);
- IPA Monitoring program;
- Regionalni program o obavezama EZ da plati svoj doprinos budžetu Energetske zajednice;
- Program podrške operativnom budžetu RCC Sekretarijata za period od januara 2008. do juna 2009. god.;
- Regionalna podrška jačanju kapaciteta regionalnog centra SECI u borbi protiv organizovanog kriminala;
- Podrška (horizontalnim) aktivnostima Civilnog društva;
- Tempus Program;
- Erasmus Mundus – saradnja za zapadni Balkan;
- Erasmus Mundus – spoljna saradnja;
- Program Mladi u akciji – saradnja za zapadni Balkan;
- Infrastruktura kvaliteta na zapadnom Balkanu i u Turskoj;
- Podrška investicijama u infrastrukturi;
- Podrška opštinama za infrastrukturne projekte;
- Podrška kontroli – eliminisanju životinjskih bolesti;
- Regionalni program razvoja trgovine na zapadnom Balkanu (CEFTA);
- Projekat za kulturno naslijeđe;
- Smanjenje rizika od nepogoda u Jugoistočnoj Evropi (DDR);
- Borba protiv organizovanog, finansijskog kriminala i terorizma.

Sljedeći projekti su u pripreмноj fazi za sprovođenje:

- Regionalni program za povratak izbjeglica na zapadni Balkan;
- Podrška za registraciju pripadnika marginalizovanih grupa;
- Pripreмne mjere za učestvovanje zemalja kandidata i potencijalnih kandidata u Agencijama Zajednice;
- Višekorisnički program saradnje u oblasti statistike;
- Učestvovanje u Evropskom fondu za jugoistočnu Evropu (EFSE);
- Podrška poboljšanju koordinacije sa međunarodnim finansijskim institucijama;
- Podrška za pripremu investicija u okviru jedinice (DABLAS) Dunav –Crno more;
- Tehnička podrška u pripremanju i sprovođenju plana upravljanja basenom rijeke Save;
- Unija mediterana.

IMPLEMENTACIJA VIŠEKORISNIČKOG IPA 2009 PROGRAMA

Evropska komisija je odobrila sredstva podrške zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj kroz opise projekata Višekorisničkog IPA programa 2009 (MB IPA 2009) koji uključuje sljedeće projekte:

- Regionalna škola za javnu administraciju – ReSPA;
- Regionalna mreža pristupa u oblasti životne sredine – RENA;

- Regionalni program za povratak izbjeglica i obezbjeđivanje trajnih rješenja za izbjeglice i interno raseljena lica na zapadnom Balkanu;
- Saradnja u oblasti civilne zaštite za zemlje kandidate i potencijane kandidate;
- Obuka u oblasti javnih nabavki na zapadnom Balkanu;
- Podrška civilnom društvu – partnerstva između: 1. socio - ekonomskih partnera, 2. manjina - ugroženih grupa i 3. organizacija u oblasti kulture;
- Erasmus Mundus – Spoljna podrška;
- Razvoj operativnih kapaciteta za informacione sisteme poreza i carina;
- Regionalne vježbe za razvoj administrativnih kapaciteta za poreze i carine;
- Regionalni centar za učenje o preduzetništvu;
- Regionalni razvoj trgovine i investicija na zapadnom Balkanu;
- Statistika;
- Erasmus Mundus – Podrška za zapadni Balkan i Tursku;
- Zaštita svjedoka u okviru borbe protiv kriminala;
- Program mladi u akciji za zapadni Balkan;
- Promocije kružne migracije na zapadnom Balkanu;
- Podrška pripremi projekata;
- Paket podrške ekonomskoj krizi.

Crnogorske institucije su izrazile zainteresovanost da učestvuju u realizaciji ovih projekata, na osnovu čega je Nacionalni IPA koordinator (NIPAC), potvrdila učešće Crne Gore u realizaciji Višekorisničkog IPA 2009 programa. Realizacija projekata u okviru ovog programa počće sa realizacijom u drugom kvartalu 2010. god.

IMPLEMENTACIJA VIŠEKORISNIČKOG IPA 2010 PROGRAMA

Evropska komisija je dostavila prijedloge projekata u okviru MB IPA 2010 programa, koji je u procesu programiranja. U cilju usaglašavanja predloženih projekata sa stvarnim potrebama u oblasti na koje se odnose projekti, crnogorske institucije su u novembru 2009. god. dale komentare na prijedloge projekata. Usvajanje projekata za program MB IPA 2010 očekuje se u drugom kvartalu 2010. god. Projekti koji će biti podržani kroz ovaj program su:

- Podrška jačanju upravljanja državne administracije (SIGMA) na zapadnom Balkanu i u Turskoj;
- Jačanje upravljanja javnim finansijama na zapadnom Balkanu;
- Jačanje institucija u prekograničnoj saradnji (CBIB) druga faza;
- Regionalna inicijativa za integraciju Roma;
- Borba protiv organaizovanog kriminala i korupcije: Jačanje mreže tužilaca;
- Regionalna saradnja u borbi protiv „cyber“ kriminala;
- Podrška civilnom društvu: tehnička podrška druga faza, "People 2 People" program, partnerstvo između organizacija civilnog društva, jačanje položaja žena, zaštita djece od nasilja;
- Sprovođenje i praćenje aktivnosti kod malih preduzeća;
- Podrška opštinama za infrastrukturne projekte IPF– MW;
- Podrška infrastrukturnim projektima – tehnička podrška IPF;
- Erasmus Mundus program za Zapadni Balkan i Tursku;
- Erasmus Mundus program za Zapadni Balkan;
- Program: Mladi u akciji za zapadni Balkan;
- Regionalna strategija za razvoj istraživanja i inovacija na Zapadnom Balkanu;
- Elektronska razmjena podataka i automatsko podudaranje carinskih informacija;

- Priprema projekata;
- Tempus program.

VIŠEKORISNIČKI VIŠEGODIŠNJI INDIKATIVNI PLANSKI DOKUMENT ZA PERIOD 2011. – 2013. GOD.

Evropska Komisija je u saradnji sa zemljama učesnicama u Višekorisičkom programu pripremila nacrt Višekorisičnog višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta za period 2011 - 2013. god., koji je prezentovan sredinom marta 2010. god. na koordinativnom sastanku održanom u Briselu. Finalna verzija ovog dokumenta očekuje se krajem drugog kvartala 2010. god., dok se usvajanje na IPA komitetu očekuje u novembru ove god. Višekorisični višegodišnji planski dokument je ključni dokument koji se koristi u procesu pripreme nacrta projekata u okviru Višekorisičnog programa za period od 2011. do 2013. god. Ovim dokumentom su definisane sljedeće prioritetne oblasti:

- Statistika;
- Pravda, sloboda i bezbjednost;
- Reforma javne uprave;
- Kulturna baština i istorija;
- Ljudska prava, manjine i vulnerabilne grupe;
- Infrastruktura;
- Životna sredina i smanjenje rizika;
- Privatni sektor, razvoj klime za investicije.

Definisani prioriteti u okviru Višekorisičnog višegodišnjeg planskog dokumenta će se koristiti za programiranje Višekorisičnog IPA programa za 2011 god. Programiranje MB IPA 2011 programa očekuje se u drugom kvartalu 2010. god., dok se usvajanje ovog programa i početak implementacije očekuje u prvom kvartalu 2011. god. Održavanje sljedećeg koordinativnog sastanka planirano je za jun 2010. god. u Albaniji.

INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA - Infrastructure Project Facility (IPF)

Podrška Crnoj Gori kroz program Infrastructure Project Facility – IPF u okviru Višekorisičnog IPA programa nastavljena je i u periodu na koji se odnosi Izvještaj. Cilj ovog instrumenta je dodatna podrška Evropske komisije izradi projektne dokumentacije za infrastrukturne projekte u oblasti zaštite životne sredine, saobraćaja, energetike i socijalne politike. Uslov za korišćenje sredstava iz pomenutog instrumenta je garancija da će investicioni projekat biti realizovan kreditnim sredstvima Evropske investicione banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Banke Savjeta Evrope.

U prvom ciklusu odobreni su projekti: „Program za razvoj elektrodistributivne mreže“, i dva zajednička projekta „Projekat vodovodne infrastrukture Podgorica“ i „Projekat za tretman otpadnih voda Podgorica“.

U cilju implementacije projekta: „Razvoj elektrodistributivne mreže“, konsultantska kuća zadužena za implementaciju IPF projekata u Crnoj Gori – WYG international, okupila je krajem januara 2009. god. tim konsultanata. Tokom pet mjeseci, koliko je trajao projekat, članovi tima su, u saradnji sa Elektroprivredom Crne Gore (FC Distribucija) i Prenos-om AD Podgorica, uradili temeljnu procjenu energetskeg sistema Crne Gore, kako bi identifikovali prioritetne projekte. Konsultanti su analizirali projekte obu-

hvaćene Akcionim planom, a koji se odnose na funkcionalnu cjelinu Distribucija i Prenos AD Podgorica i u saradnji sa ekspertima iz pomenutih kompanija, definisali listu od sljedećih pet projekata za dalju analizu: „Uzemljenje neutralnih tačaka i kompenzacija reaktivne snage“, „Unaprijeđenje sistema prenosa“, „Nabavka brojila električne energije“, „Razvoj distributivne mreže u Podgorici“ i „Novi 110kV dalekovod iz TS Virpazar do TS Ulcinj“. Opis projekta (PDF – Project Description Form) je urađen za svaki od ovih projekata, koji potvrđuje tehničku neophodnost i finansijsku opravdanost, što je neophodno međunarodnim finansijskim institucijama, kako bi odobrile finansijsku i tehničku podršku pri implementaciji ovih projekata.

„Projekat vodovodne infrastrukture Podgorica“ i „Projekat za tretman otpadnih voda Podgorica“ su završeni. Studijom je zaključeno da je neophodno proširenje mreže, kao i dodatni kapacitet prečišćavanja i unaprijeđenje operativnosti uključujući kontrolu gubitaka, izgradnja novih rezervoara, kako bi se održali i stabilizovali pritisci u vodosnabdijevanju, novi cjevovodi, zamjena starih, dotrajalih cijevi i proširenje mreže. Što se tiče razvojne opcije kanalizacionog sistema predstavnici WYG su predložili tri mogućnosti: minimum projekta vrijednosti 30,444,000 miliona €, osnovni projekat vrijednosti 50,765,000 miliona € i dugoročni program 74,580,000 miliona €. Za razvojne opcije za projekat vodosnabdijevanja predstavnici WYG su takođe predložili tri mogućnosti i to: minimum projekta vrijednosti 1,521,000 miliona €, osnovni projekat vrijednosti 15,368,000 € i dugoročni program 18,774,000 miliona €.

U drugom ciklusu odobreni su projekti: „Postrojenje za tretman otpadnih voda Berane“, „Rekonstrukcija glavnog puta Šćepan Polje - Plužine“ i „Centar za starije osobe – Pljevlja“.

Realizacija projekta „Postrojenje za tretman otpadnih voda Berane“ počela je u februaru 2010. god. i očekuje se da će studija izvodljivosti biti gotova do sredine aprila 2010. god.

Projekat „Rekonstrukcija glavnog puta Šćepan Polje – Plužine“ nalazi se u fazi realizacije, a nastavak projekta je odobren kroz treći ciklus IPF-a.

Za projekat: „Centar za starije osobe – Pljevlja“ održan je sastanak na kojem je odlučeno da se izradi studija ekonomskog modela gdje bi bilo tačno naznačeno ko će i u kolikom procentu učestovati u operativnim troškovima centra nakon njegove izgradnje. Poslato je pismo Evropskoj Delegaciji u kojem se zahtijeva izmjena aktivnosti, kako bi se uradila analiza ekonomskog modela iz već odobrenih sredstava (150.000 € za realizaciju ovog projekta). Originalnim projektnim prijedlogom, koji je predložen od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja, a odobren od strane Evropske Delegacije sredstva su planirana za izradu generalnog projekta i pomoć u tenderskoj proceduri. Sredstva od 150.000 € koja stoje na raspolaganju za ovaj projekat dogovoreno je da se iskoriste za izradu analize ekonomskog modela, izradu generalnog projekta i pomoć u tenderskoj proceduri. Na sastanku je dogovoreno i da kolege iz IPF projekta izrade plan aktivnosti za realizaciju u narednom periodu.

Crnogorske institucije su posredstvom Ministarstva za evropske integracije, 31. jula 2009. god., Evropskoj komisiji dostavile 17 prijedloga projekata za treći krug podrške u okviru IPF programa. Po pet iz oblasti energetike i po šest iz oblasti saobraćaja i zaštite životne sredine. Na upravnom odboru održanom u decembru 2009. god. u Briselu odlučeno je da podrška u trećem ciklusu IPF projekata bude opredijeljena za projekat: „Izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Kolašinu, Rožajama i Danilovgradu“ i nastavak projekta: „Rekonstrukcija puta Šćepan Polje – Plužine“.

Za projekat: „Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav“, koji se finansira kroz IPF instrument za podršku opštinskim projektima, potpisan je direktan finansijski sporazum između Evropske komisije i Evropske investicione banke. Ovim potpisivanjem stvoreni su uslovi za početak realizacije ovog projekta. Crna Gora će dobiti grant u iznosu 5 miliona € od strane IPF– MW (Municipal Window) za projekat: „Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav“ (Montenegro Water and Sanitation), koji će biti kofinansiran od strane Evropske Investicione Banke. Grant će biti implementiran uporedo sa zajmom Evropske investicione banke (EIB) i ovaj projekat će voditi Evropska investiciona banka. Do sada je potpisan Ugovor o Doprinosu između Evropske Komisije i EIB. Ugovor o grantu treba da bude potpisan od strane Crne Gore i EIB u drugom kvartalu 2010. god. kako bi sredstva postala operativna. Uslov za otpočinjanje planiranih aktivnosti je priprema početnog izvještaja (inception report) o stanju na predloženim lokacijama. Nakon potpisivanja Ugovora o grantu Crna Gora je dužna da tokom realizacije projekata sačini: početni izvještaj, izvještaj o progresu i finalni izvještaj o završetku. Nakon poslatog početnog izvještaja Crna Gora će biti u mogućnosti da dobije sredstva na svoj račun.

U okviru Višekorisničkog IPA programa, Evropska komisija je pokrenula instrument podrške infrastrukturnim projektima (Western Balkan Investment Framework – WBIF) i tretira se kao nastavak programa Infrastructure Project Facility – IPF. Cilj ovog instrumenta je pružanje dodatne podrške izradi projektne dokumentacije za infrastrukturne projekte u oblasti zaštite životne sredine, saobraćaja, energetike i socijalne politike. Uslov za korišćenje sredstava iz pomenutog instrumenta je garancija da će investicioni projekat biti realizovan kreditnim sredstvima Evropske investicione banke, Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj i Banke Savjeta Evrope.

Crnogorske institucije su, posredstvom Ministarstva za evropske integracije, 4. marta 2010. god. za prvi ciklus WBIF dostavili iz oblasti transporta tri projekta po prioritetima:

1. Izrada glavnog projekta revitalizacije elektrovučnih postrojenja i kontaktne mreže na pruzi Vrbnica – Bar;
2. Izrada glavnog projekta uspostavljanje video nadzora na pruzi Vrbnica – Bar sa 5000 kamera;
3. Podrška pripremi Tivatskog aerodroma za noćni rad;

Iz oblasti životne sredine pet projekata po prioritetima:

1. Izrada idejnog i glavnog projekta za kanalizacioni sistem u Ulcinju;
2. Izrada glavnog projekta zatvaranja gradskih odlagališta u deset opština u Crnoj Gori i sanacija tog prostora;
3. Izrada idejnog projekta i elaborata procjene uticaja na životnu sredinu postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Bijelom Polju;
4. Izrada studije izvodljivosti i elaborata procjene uticaja na životnu sredinu regionalne sanitarne deponije u Pljevljima;
5. Priprema projektnih zadataka i tenderske dokumentacije za izgradnju deponija.

Krajem juna 2010. god. očekuje se obavještenje o odobrenim projektima.

PROGRAMI ZAJEDNICE

Ciljevi programa: „Carine 2007–2013“ su jačanje finansijskih interesa, kroz bezbjednost i sigurnost Zajednice i na njenim spoljašnjim granicama, jačanje borbe protiv prevara, povećanje konkurentnosti evropskih poslova ubrzanjem carinskih procedura kroz stvaranje evropskog elektronskog carinskog okruženja na operativnom nivou, kroz poboljšanje trans-evropskih carinskih IT sistema, instrumenata obuke dostupnih svim carinskim administracijama. Uprava Carina je formalno izrazila svoju zainteresovanost za učešćem Crne Gore u programu: „Carine 2007 – 2013“ i prijavila se za podršku za uplatu finansijskog doprinosa preko programa IPA 2010. U februaru 2010. god., Uprava Carina je preko Ministarstva inostranih poslova Crne Gore dostavila zahtjev TAXUD-u (Taxation and Customs Union Directorate – General) sa ciljem da TAXUD dostavi Memorandum o razumjevanju Upravi Carina.

Ministarstvo za informaciono društvo iskazalo je zainteresovanost za uključenjem u Program za preduzetništvo i inovativnost, za komponentu ICT Policy Support Programme – ICT PSP (Program podrška politici razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija). Ovaj program ima za cilj stimulisanje konkurentnosti kroz bolje korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija. Potpisivanje Memoranduma o razumjevanju očekuje se u junu 2010. god., nakon što Evropska komisija usvoji tekst sporazuma.

Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori je tokom marta 2010. god. dostavljen zahtjev za refundiranje troškova za učešće Crne Gore u Programu zajednice: „Sedmi okvirni program za istraživanje – FP7“, gdje je ukupne troškove „entry ticket“-a snosilo Ministarstvo prosvjete i nauke. Na osnovu Finansijskog sporazuma za IPA 2009 program, određeno je da visina iznosa za refundiranje iznosi najviše do 50% od uplaćene sume, koji u slučaju Ministarstva prosvjete i nauke iznosi 107.272,39 €.

PRIPREME ZA III, IV I V IPA KOMPONENTU

Imajući u vidu zaključke Informacije o korišćenju III i IV IPA komponente, koju je Vlada Crne Gore usvojila u decembru 2009. god., Ministarstvo za evropske integracije otpočelo je sa aktivnostima vezanim za uspostavljanje sistema za efikasno korišćenje fondova koji će biti raspoloživi kroz IPA III komponentu (Regionalni razvoj) i IPA IV komponentu (Razvoj ljudskih resursa). U cilju pripreme neophodnih strateških dokumenata, Ministarstvo za evropske integracije obezbijedilo je tehničku podršku za uspostavljanje cjelokupnog sistema za buduće korišćenje sredstava raspoloživih kroz gore navedene komponente. U januaru 2010. god. izabrana je konsultantska kuća B&S iz Brisela, kao implementator projekta. Projekat je finansiran iz IPA 2008 programa (rezervi) i trajaće godinu dana. Tokom prve posjete, eksperti su održali sastanke sa svim relevantnim institucijama, tokom kojih je razgovarano o prioritetima za finansiranje, kao i kapacitetima institucija uključenih u proces uspostavljanja sistema za efikasno rukovođenje IPA III i IPA IV komponentom. Takođe, održan je i seminar posvećen prezentaciji Strateškog okvira usklađenosti i njegovom sadržaju. U narednom periodu će se finalizovati SWOT analize, a prvi nacrt Strateškog okvira usklađenosti očekuje se do kraja aprila 2010. god.

5.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja

SUSJEDSKI PROGRAMI SARADNJE

BILATERALNI PROGRAMI

U periodu na koji se odnosi Izvještaj vršena je evaluacija projektnih prijedloga podnijetih u okviru prvih Poziva za projekte za sva četiri bilateralna programa (Albanija – CG, Bosna i Hercegovina – CG, Hrvatska – CG i Srbija – CG). Završen je prvi korak procesa evaluacije, koji obuhvata otvaranje i administrativnu provjeru projektnih prijedloga. Izvještaji o ovom koraku poslani su i odobreni od strane Zajedničkih odbora za praćenje i ugovornih tijela (Delegacija Evropske unije i resornog ministarstva, u slučaju Hrvatske). U sljedećem koraku, projektni prijedlozi su evaluirani od strane nezavisnih eksperata sa obje strane granice. Na osnovu njihovih ocjena, Zajednički odbori za evaluaciju za svaki od programa formirali su preliminarnu listu projektnih prijedloga, koji su preporučeni za finansiranje u okviru prvih Poziva za projekte. Nakon poslednjeg koraka evaluacije, tzv. provjere prihvatljivosti (eligibility check) finalna lista projektnih prijedloga će biti podnijeta na odobravanje Zajedničkim odborima za praćenje i ugovornim tijelima (Delegacijama Evropske unije i resornom ministarstvu, u slučaju Hrvatske).

Za svaki od četiri bilateralna programa u kojima Crna Gora učestvuje, održani su koordinacioni sastanci Operativnih struktura, na kojima je bilo riječi o aktivnostima realizovanim u okviru programa (evaluacija pristiglih projekata u okviru prvih Poziva za projekte, planiranje narednih Poziva, kao i pitanja vezana za rad zajedničkih programskih tijela). Sastanci su održani tokom marta u Skadru (ALB – CG), Beogradu (SRB – CG), Zagrebu (HR – CG) i Sarajevu (BiH – CG).

U organizaciji CBIB (Regionalni projekat EU za podršku izgradnji institucija prekogranične saradnje) u Tirani je 28 - 29. januara 2010. god. održan treći regionalni Forum za prekograničnu saradnju zemalja Zapadnog Balkana. Na Forumu je bilo riječi o: stanju IPA prekograničnih programa među zemljama Zapadnog Balkana, evaluaciji prvih Poziva za projekte, evaluaciji programa od strane eksperata Evropske komisije, planiranju i pripremi drugih Poziva za projekte, kao i o implementaciji programa nakon izbora projekata u okviru prvih Poziva za projekte. U okviru Forumu održani su i neformalni sastanci i diskusije između predstavnika Operativnih Struktura, Zajedničkih tehničkih sekretarijata, Evropske komisije i Delegacija Evropske unije.

U planu je uvođenje Sistema za upravljanje informacijama (MIS-a) za prekogranične programe između zemalja Zapadnog Balkana, korisnica IPA II komponente. Cilj ovog projekta, koji podržava CBIB, je uspostavljanje harmonizovanog monitoring sistema za svih osam prekograničnih programa između zemalja Zapadnog Balkana, koji će omogućiti i olakšati praćenje sprovođenja projekata i programa, kao i izvještavanje o sprovođenju programa u skladu sa postavljenim indikatorima. U cilju predstavljanja ovog sistema, u Podgorici su održana dva sastanka na kojima su se svi relevantni subjekti bliže upoznali sa mogućnostima koje pruža MIS. U narednom periodu biće izvršeno konačno testiranje sistema i organizovane obuke osoblja za upravljanje MIS programom.

Tokom februara i marta 2010. god., završena je prva faza u evaluaciji prekograničnih programa od strane eksperata Evropske komisije. Od 22. do 26. marta 2010. god. eksperti su boravili u Crnoj Gori i organizovali radionice i sastanke sa svim institucijama i organizacijama uključenim u proces koordi-

nacije IPA fondova u okviru II komponente (Sektor za programe prekogranične saradnje u Ministarstvu za evropske integracije, CFCU, Zajednički tehnički sekretarijati – Antene, Zajednički odbor za praćenje, Delegacija Evropske unije i potencijalni aplikanti). Druga faza evaluacije započeće nakon završetka evaluacije projekata u okviru prvih Poziva za projekte.

U prethodnom periodu održavani su redovni sastanci sa predstavnicima Ministarstva finansija (CFCU), ekspertima zaposlenim na projektu: "Prvi koraci ka uvođenju DIS-a u Crnoj Gori" i predstavnicima Evropske komisije, koji su bili posvećeni definisanju Operativne strukture za IPA II komponentu u Decentralizovanom Implementacionom Sistemu (DIS) upravljanja sredstvima EU. Izrađen je i nacrt priručnika o procedurama u radu Zajedničkih tehničkih sekretarijata (JTS Manual of procedures), u Decentralizovanom implementacionom sistemu u Crnoj Gori, koji je dostavljen na uvid Vladi.

31. marta 2010. god. završen je projekat CARDS u vrijednosti od 620.000 eura, koje je Evropska komisija donirala Ministarstvu za evropske integracije za podršku uspostavljanju struktura za sprovođenje prekograničnih programa. U izvještajnom periodu rađeno je na prijedlogu projekta tehničke podrške, koji će koristiti IPA sredstva iz alokacije za 2007. i 2008. god. Od 1. aprila 2010. god. započeće implementacija ovog projekta, koji će trajati 16 mjeseci i kojim će se finansirati rad programskih struktura.

Tokom marta pripremljen je liflet sa svim osnovnim informacijama o programima u kojima Crna Gora učestvuje u okviru IPA II komponente, strukturama koje sprovode te programe, načinu funkcionisanja programa i potrebnim kontaktima. Liflet je distribuiran u dnevним listovima „Pobjeda“ i „Vijesti“.

JADRANSKI SUSJEDSKI PROGRAM

U okviru Jadranskog susjedskog programa, 29. oktobra 2009. god. završen je prvi Poziv za projekte. U izvještajnom periodu izvršena je prva faza provjere dostavljenih projektnih prijedloga – administrativna provjera. Od 282 dostavljena projektna prijedloga, crnogorski partneri su učestvovali u 110, za ukupan iznos od oko 24 miliona eura.

U Akvili (Italija) je 25 – 26. marta održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje, kojem su prisustvovali predstavnici svih zemalja učesnica u Programu, Zajedničkog tehničkog sekretarijata i Upravnog tijela, kao i predstavnik Evropske komisije. Na sastanku je bilo riječi o administrativnoj provjeri projektnih prijedloga, listi projekata koji će biti evaluirani u drugoj fazi evaluacionog ciklusa – kvalitativna provjera projektnih prijedloga, kao i o evaluacionoj strategiji u ovoj fazi. Naredni sastanak Zajedničkog odbora za praćenje biće održan u aprilu 2010. god. u Akvili, i na njemu će biti razmatrani plan tehničke pomoći programa i predstojeći Poziv za strateške projekte.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE

PROGRAM JUGOISTOČNA EVROPA

U okviru transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa, 24. novembra 2009. god. objavljen je drugi Poziv za projekte. Prva faza Poziva završena je 21. decembra 2009. god. U ovom periodu dostavljeno je oko 600 projektnih prijedloga. 96 partnera iz Crne Gore apliciralo je u 89 projektnih prijedloga. Crna Gora je za ovaj Poziv za projekte za aplikante opredijelila nešto više od 1,3 miliona eura.

Završen je prvi korak u evaluaciji projekata – administrativna provjera. U narednom periodu biće otvorena i druga faza Poziva – dostavljanje kompletnih projektnih prijedloga. Konačna lista projekata odabranih za prolazak u ovu fazu Poziva biće usvojena na sastanku Zajedničkog odbora za praćenje, koji će se održati početkom maja 2010. god.

MEDITERANSKI PROGRAM

U izvještajnom periodu zajedničke programske strukture su, u saradnji sa nacionalnim koordinatorima u svakoj od zemalja učesnica Programa, radile na pripremi strateškog Poziva za projekte. Prva faza Poziva (pred - aplikaciona faza), dostavljanje nacrtu projekata, otvorena je 15. marta i trajaće 30 dana, do 15. aprila 2010. god. Prioriteti na koje će se strateški projekti odnositi su: Promocija obnovljivih izvora energije i unaprjeđenje energetske efikasnosti i Prevencija pomorskih rizika i unaprjeđenje pomorske sigurnosti. Od 15. aprila do 15. jula 2010. god. biće otvorena druga aplikaciona faza – dostavljanje kompletnih projektnih prijedloga. Crna Gora je za učešće crnogorskih partnera u strateškim projektima namijenila oko 500.000 eura.

U izvještajnom periodu izvršena je kvalitativna ocjena 90 projektnih prijedloga u okviru druge faze drugog Poziva za "klasične" projekte. Među njima je i jedan projekat u kojem učestvuje partner iz Crne Gore. Nakon sastanka Odbora za evaluaciju, tokom aprila 2010. god., biće formirana konačna lista projekata koji će biti predloženi za finansiranje u okviru ovog Poziva za projekte.

6.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM

O svim važnijim događajima i aktivnostima u oblasti evropskih integracija, s akcentom na proces odgovaranja na dodatna pitanja iz Upitnika EK, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na sajtovima Vlade Crne Gore i Ministarstva za evropske integracije.

Ministar za evropske integracije Prof. Dr Gordana Đurović je i u periodu na koji se odnosi Izvještaj ostavila niz značajnih aktivnosti koje su hronološki navedene u nastavku:

- 3. februara 2010. god. u Srednjoj školi „Vuksan Đukić“ u Mojkovcu, održala je prezentaciju projekta: „EU u škole“ za nastavnike, kao i predavanje za učenike na temu evropskih integracija Crne Gore.
- Istog dana, na Ekonomskom fakultetu u Bijelom Polju, učestvovala je u debati o evropskim integracijama, a potom potpisala Memorandum o saradnji između Ministarstva za evropske integracije i 16 nevladinih organizacija iz Bijelog Polja.
- 5. februara 2010. god. učestvovala je u javnoj debati, u organizaciji opštine Danilovgrad pod nazivom: „Zajedno u Evropi, sigurni u NATO“.
- 8. februara 2010. god. učestvovala je na prezentaciji Euroaxess projekta u Rektoratu Univerziteta Crne Gore.
- 11. februara 2010. god., imala je izlaganje na prezentaciji projekta: „Izgradnja kapaciteta civilnog društva u IPA zemljama“.
- 15. februara 2010. god. učestvovala je u javnoj debati na temu: „Integracija u evropske i euroatlanske strukture“ u okviru projekta CANU „Crna Gora u XXI stoljeću - u eri kompetitivnosti“. Druga po redu debata, na istu temu, održana je 30. marta 2010. god.
- 12. marta 2010. god., učestvovala je u emisiji „Atlas VIP“ (Atlas TV) na temu evropskih integracija Crne Gore.

Takođe, u periodu na koji se odnosi Izvještaj, ostvarene su i sljedeće aktivnosti:

- Nastavljena je kvalitetna saradnja sa predstavnicima nevladinog sektora. U saradnji sa partnerima iz NVO sektora Ministarstvo za evropske integracije pripremilo je Izvještaj o realizaciji Komunikacione strategije u 2009. god. koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 11. marta 2010. god.
- Takođe, u cilju pripreme nove Komunikacione strategije za informisanje javnosti o pridruživanju Crne Gore Evropskoj uniji, Ministarstvo je formiralo mješoviti radni tim koji čine predstavnici Ministarstva, Vladinog biroa za informisanje i 6 nevladinih organizacija. Izbor predstavnika NVO sektora u radni tim izvršen je na osnovu propisanih kriterijuma i procedura. Tokom, izvještajnog perioda, radni tim je održao više sastanaka na kojima je pripremio nacrt dokumenta, kao i nacrt Akcionog plana za 2010. god.
- U prvom kvartalu 2010. god. nastavljen je i projekat: Radni doručak sa novinarima.
- 23. marta održan je Radni doručak na temu: „Evropske integracije Crne Gore u oblasti životne sredine i održivog razvoja“. Sa predstavnicima medija su razgovarale pomoćnik ministra uređenja prostora i zaštite životne sredine Nada Medenica i pomoćnik ministra za evropske integracije Svetlana Rajković.

- 15. i 16. marta, u Briselu je održana konferencija sa ciljem definisanja MIPD - a 2011 - 2013. za višekorisnički IPA program. Konferenciji su prisustvovali predstavnici država iz regiona, tj. država korisnica IPA višekorisničkog progama

PROJEKAT „EU U ŠKOLE“

Ministarstvo za evropske integracije, u saradnji sa grupom profesora sa Ekonomskog i Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore i Zavodom za školstvo, u periodu 19 - 21. marta i 26 - 28. marta 2010. god. organizovalo je treći ciklus seminara za nastavnike, čime je nastavljena realizacija projekta: Uvođenje predmeta „Evropska unija“ u osnovne škole i „Evropske integracije“ u gimnazije. Seminar je pohađalo 27 nastavnika iz 26 crnogorskih osnovnih i srednjih škola iz Bara, Berana, Bijelog Polja, Budve, Herceg Novog, Kolašina, Kotora, Mojkovca, Nikšića, Plužina, Podgorice, Rožaja, Spuža, Tivta, Ulcinja i Žabljaka. Cilj projekta je da se kroz Informisanje i edukaciju osnovaca i srednjoškolaca ojača njihova svijest o procesu evropskih integracija, što će usloviti veći stepen razumijevanja procesa i prepoznavanje uloge mladih u njemu.

Predavač na seminaru bila je ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović, a prisutne je pozdravio i Nikola Bertolini, šef Operativnog sektora u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Projekat je podržan od strane Evropske komisije kroz IPA 2007 program i obuhvata organizaciju seminara za nastavnike, pripremu priručnika za nastavu, učila za djecu i promotivnu kampanju o jačanju svijesti o potrebi izučavanja Evropske unije - njenog sistema vrijednosti, ciljeva nastanka, osnovnih principa funkcionisanja njenih institucija, jedinstvenog tržišta EU i procesa pristupanja Evropskoj uniji.

Nastava iz predmeta „Evropska unija“ i „Evropske integracije“ na završnim godinama osnovne škole, odnosno gimnazije, počela je sa realizacijom od septembra 2009. god. u 65 odjeljenja – u 43 odjeljenja u 11 osnovnih škola i 22 odjeljenja u 10 srednjih škola u 13 crnogorskih opština. U okviru ovog projekta, do sada je obučeno ukupno 30 nastavnika, a predmete „Evropska unija“ i „Evropske integracije“ izučava oko 1400 učenika.

U okviru projekta, 26. marta 2010. god. u Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici održana je promocija udžbenika i priručnika za predmete „Evropska unija“ i „Evropske integracije“.

U cilju promocije projekta, u periodu od 18. do 27. marta 2010. god., na RTCG, u prime time terminu (prije Dnevnika 2) emitovan je spot „EU u škole“.

7.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

U periodu na koji se odnosi Izvještaj realizovan je značajan broj obuka koji su dati hronološkim redom.

- Od 9. februara do kraja izvještajnog perioda, u organizaciji Ministarstva za evropske integracije, svakog radnog dana, u 15h, vršena je obuka službenika u svim ministarstvima na temu „Metodologija za popunjavanje novog obrasca Izjave i Tabele usklađenosti sa propisima EU“;
- 10 - 13. februara, u organizaciji britanskog savjeta, u Baru je održan je seminar za trenere na temu: „Vještine pregovaranja“;
- 24. februara, u Upravi za kadrove je održan seminar na temu: „Kako Crna Gora koristi sredstava IPA“;
- 25 - 27. februara 2010. god, u organizaciji CEDEM-a i Fondacije Konrad Adenauer, u Bečićima je održan seminar na temu: „Crna Gora u procesu euro - atlantskih integracija“
- 26. februara u Upravi za kadrove je održan seminar na temu: „Strukturni i kohezioni fondovi EU“;
- 4 - 6. marta u Kolašinu je održan Capacity Building seminar za CARDS osoblje i zaposlene u sektoru za programe prekogranične saradnje u MEI;
- 9. marta, u organizaciji Ministarstva za informaciono društvo, organizovana je obuka sa formiranje novog web sajta MEI;
- 10. marta, u organizaciji Uprave za kadrove, održan je seminar na temu: „Pristup bazama podataka EU“. Predavač na seminaru je bila pomoćnica ministra za evropske integracije Vanja Grgurović. Ovaj seminar je ponovo organizovan 15. marta.
- 11. marta, u Delegaciji EU u Podgorici, je realizovan seminar sa predstavnicima operativne strukture za III IPA komponentu:
- 12. marta, u Ministarstvu za evropske integracije je je realizovan seminar sa predstavnicima operativne strukture za IV IPA komponentu:
- 15. marta, u organizaciji UZK, realizovan je seminar na temu: „Crna Gora na putu ka članstvu u EU“;
- 17. i 18. marta, u organizaciji Ministarstva za evropske integracije u okviru Tvining projekta „Pravna harmonizacija“ u Upravi za kadrove, je realizovan seminar na temu: „Pitanje jezika u procesu EU integracija“;
- 22. i 23. marta, u organizaciji UZK, realizovan je seminar na temu: „Crna Gora na putu u NATO“;
- 22. i 23. marta u Sarajevu je održana radionica sa ciljem sagledavanja pozitivnih efekata tzv. sektorskog pristupa u pružanju finansijske podrške.
- 25. marta, u organizaciji UZK, realizovan je seminar na temu: „Sistem javnih nabavki u Crnoj Gori“;
- Od 29. marta do 1. aprila, u organizaciji Uprave za kadrove i Francuskog kulturnog centra, organizovana je radionica za prevodioce sa francuskog jezika na temu „Uvod u konsektivno prevođenje“;
- 31. marta, u organizaciji UZK, realizovan je seminar na temu: „Postupak usklađivanja nacionalnih propisa sa propisima EU i međunarodnim propisima“;

Tokom izvještajnog perioda realizovane su i dvije studijske posjete:

- Od 3. do 5. februara, u organizaciji TAIEX (Technical Assistance Information Exchange Instrument) instrumenta Evropske komisije, i u saradnju sa Kabinetom premijera Malte, realizovana je studijska posjeta Malti s ciljem razmjene iskustava u pogledu regionalne politike i pripreme za korišćenje strukturnih fondova, u programiranju i koordinaciji finansijske podrške u oblastima koje su pokrivena IPA komponentama III (Regionalni razvoj) i IV (Razvoj ljudskih resursa). U okviru posjete, crnogorska delegacija je imala priliku da se upozna sa organizacijom državne administracije Malte, kao i sa načinom planiranja, koordinacije i upravljanja strukturnim i kohezionim fondovima EU.
- 29. i 30. marta 2010. god. realizovana je studijska posjeta Evropskoj komisiji u Briselu – odnosno, DG Translation i DG interpretation

8.

PROJEKTI PODRŠKE

8.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“

U izvještajnom periodu nastavljene su redovne aktivnosti u Tvining projektu, pa su s tim u vezi, u Prvoj komponenti (Pomoć kod koordinacije poslova MEI pridavajući posebnu važnost pomoći njegovom rukovodstvu i pomoći resornim organima u procesu usklađivanja propisa sa odgovarajućim propisima EU), slovenački eksperti saradivali sa:

- Fitosanitarom upravom u vezi pripreme sekundarnog zakonodavstva u vezi sa listom biljnih vrsta i listom biljnih vrsta Zajednice, zaštite proizvoda biljnog porijekla, novih marketinških propisa za sjeme krompira, kao i IT podrške za zaštitu proizvoda biljnog porijekla.
- Ministarstvom saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija u vezi pripreme konačne verzije prijedloga zakonodavstva u vezi radnog vremena i odmora za vozače i o tahografima u drumskom saobraćaju. U Drugoj komponenti (Uspostavljanje odsijeka za koordinaciju prevođenja– TCU) nastavljene su aktivnosti na planu kreiranja terminološke baze Monterm, kao i pripreme strateškog plana o radu TCU jedinice u Ministarstvu za evropske integracije.

U tom pogledu je 17. i 18. marta 2010. god. u prostorijama Uprave za kadrove organizovan seminar o pitanju jezika u procesu evropskih integracija. U uvodnom dijelu seminara učesnicima (službenicima zaposlenim u Kabinetu predsjednika Vlade, Generalnom sekretarijatu Vlade, Skupštini Crne Gore, Ministarstvu za evropske integracije, Sekretarijatu za zakonodavstvo, kao i zaposlenim u resornim ministarstvima, ekspertima i prevodiocima), obratili su se ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović i predstavnik Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori Florijan Horner.

Na seminaru su, potom, predstavljeni planovi Vlade Crne Gore u pogledu korišćenja crnogorskog jezika u procesu pridruživanja Crne Gore EU. Razgovarano je o regionalnoj saradnji na prevođenju Acquis-a, a predstavljen je i rad Jedinice za koordinaciju prevođenja u Ministarstvu za evropske integracije, kao i dosadašnje i tekuće pripreme nacionalne verzije Acquis-a. Tvining eksperti iz Vlade Slovenije predstavili su pitanje jezika u procesu priprema Republike Slovenije za članstvo u EU, sa posebnim osvrtom na kreiranje baze podataka zakonodavstva i IT podršku.

Slovenački eksperti su u Trećoj komponenti (Podrška Sekretarijatu za zakonodavstvo), u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, pripremili Seminar na temu: „Pravno-tehnička pravila za izradu propisa sa smjernicama za usklađivanje propisa Crne Gore sa pravnim poretkom Evropske unije“, održan 31. marta 2010. god. u Upravi za kadrove.

U uvodnom dijelu, učesnicima seminara (državnim službenicima zaposlenim u resornim ministarstvima, Generalnom sekretarijatu Vlade, Skupštini Crne Gore, Ministarstvu za evropske integracije i Sekretarijatu za zakonodavstvo) obratili su se sekretar Sekretarijata za zakonodavstvo Dušanka Jauković i zamjenica direktora u Službi za zakonodavstvo Vlade Republike Slovenije Ksenija Mihovar Globokar.

Na seminaru su predstavljena pravno - tehnička pravila za izradu propisa i Smjernice za usklađivanje propisa Crne Gore sa pravnim poretkom Evropske unije i slovenačko iskustvo na planu usklađivanja zakonodavstva sa pravnim poretkom Evropske unije.

Konačno, u Četvrtoj komponenti (podrška Skupštini Crne Gore), eksperti su razmatali organizacione strukture i ljudske resurse u službama Skupštine Crne Gore i dogovorili plan studijske posjete predstavni-ka Skupštine Državnom zboru Republike Slovenije.

Sastanak četvrtog Nadzornog odbora za Tvinig projekat, na kom je razmatran Četvrti kvartalni izvještaj od 6. novembra 2009. do 5. februara 2010. god. i plan rada za period od 6. februara 2010. do 5. maja 2010. god., održan je u Podgorici 2. marta 2010. god. Tom prilikom, postignut je dogovor o promjeni plana rada za Tvinig projekat.

U pomenutom periodu potpisan je jedan Side letter¹ (broj 5) u vezi uključivanja dodatnih eksperta za Prvu komponentu.

8.2. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

Program za razvoj kapaciteta (CDP) u kontinuitetu obezbjeđuje podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces evropskih integracija u Crnoj Gori.

U izvještajnom periodu CDP je posebnu pažnju posvetio daljem razvoju strateškog partnerstva sa Delegacijom Evropske Unije u Crnoj Gori i razvio novi projekat posvećen jačanju kapaciteta za uspješno korišćenje Instrumenta za pretpristupnu pomoć – IPA. Novi projekat CDP- a odnosi se na pripremu konkretnih opisa projekata (project fiche) za nacionalni IPA program za 2011. god., kao i saradnju sa drugim IPA projektom koji se odnosi na izradu strateških dokumenata za III (Regionalni razvoj) i IV (Razvoj ljudskih resursa) IPA komponentu. Ovaj projekat će finansirati Evropska unija i njegova realizacija će otpočeti tokom drugog kvartala 2010. god.

U okviru redovne saradnje sa Ministarstvom za evropske integracije CDP je angažovao više nacionalnih konsultanata na obezbjeđivanju kvalitetnog prevoda Lisabonskog sporazuma u skladu sa planiranim procedurama definisanim Priručnikom o prevođenju pravnih akata. S obzirom da se radi o najvažnijem dokumentu ustavno pravnog karaktera kojim se od 1. decembra 2009. god. definišu odnosi unutar Evropske unije, cjelovita pravna, jezička, leksička i terminološka provjera kvaliteta prevoda teksta predstavlja vrlo

¹ Side letter se radi, kad su u pitanju manje dopuna Twinning ugovora (veće dopune se prave sa Addendumom).

važan oslonac za uspostavljanje budućeg sistematskog prevođenja Acquis - a. Baza termina koja proizađe iz ove aktivnosti će, takođe, značajno ojačati već uspostavljene temelje za buduće redovno prevođenje evropskog zakonodavstva i harmonizaciju nacionalnog zakonodavstva sa Acquis-em. Očekuje se da će ovaj posao biti završen tokom drugog kvartala 2010. god.

Pored nevedenog, za potrebe Sektora za koordinaciju procesa pridruživanja Ministarstva za evropske integracije CDP je angažovao međunarodnog konsultanta sa zadatkom da pruži obuku o izradi tabela usklađenosti pojedinih konkretnih zakona sa odgovarajućim direktivama i regulativama EU. Naredna faza angažovanja ovog konsultanta proširiće obuku i na zaposlene (prije svega, pravnike) u ostalim ministarstvima. Ova aktivnosti CDP- a se ostvaruje u bliskoj saradnji sa aktuelnim Tvining projektom posvećenom pravnoj harmonizaciji.

S obzirom na zahtjev za saradnjom i podrškom na izradi Agende upravne reforme u Crnoj Gori, koji je UNDP dobio od Potpredsjednika Vlade za politički sistem unutrašnju i spoljnu politiku, CDP je angažovao međunarodnog konsultanta koji je kritički sagledao dosadašnje rezultate upravne reforme u Crnoj Gori i prvi nacrt nove Agende upravne reforme i sačinio preporuke o ključnim prioritetima budućih reformskih aktivnosti u ovoj oblasti. U cilju dodatne podrške radu Stručnog tima za izradu Agende upravne reforme, CDP je, krajem izvještajnog perioda, organizovao radionicu za članove Stručnog tima, na kojoj je, pored eksperta CDP- a učestvovao i predstavnik SIGMA-e. Radionica je bila posvećena kako unaprijeđenju sadržaja Agende upravne reforme, tako i unaprijeđenju organizacionog procesa stvaranja i definisanja odgovarajućih struktura za buduće upravljanje tokovima implementacije ove Agende.

Tokom perioda na koji se odnosi Izvještaj, na inicijativu Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine započete su aktivnosti usmjerene na pripremu cjelovite procjene kapaciteta ovog Ministarstva.

Takođe, nastavljene su aktivnosti u okviru projekta u Ministarstvu inostranih poslova sa ciljem pružanja pomoći naporima koji se u Ministarstvu čine na unapređivanju unutrašnje organizacije rada, kvalitetnije i modernije komunikacije, administrativnih procedura, kao i mehanizama za građenje i sprovođenje politika. Ključne aktivnostima obuhvaćeno je sljedeće:

- Definisana je precizna plan aktivnosti za 2010. god.; obavljene su sve neophodne pripreme za angažovanje nacionalnog eksperta koji će razviti specifično aplikativno softversko rješenje za potrebe administracije MIP-a;
- Obezbijeđena je podrška MIP-u za uspostavljanje direktne saradnje sa prestižnim hrvatskim magazinom „Nova diplomacija“, čiji je posljednji broj bio posvećen Crnoj Gori;
- Obavljene su tekuće pripreme za održavanje sljedeće Ljetnje škole za mlade diplomate; a u pripremi je i specifičan trening za grupu visokih funkcionera MIP- a u cilju jačanje njihovih upravljačkih sposobnosti.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je implementacija dvogodišnjeg projekta CDP-a usmjerenog na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju. Krajnji cilj projekta podrazumijeva unaprijeđene institucionalne i administrativne kapacitete za finansijsku analizu, upravljanje, razvoj politike, dijalog i fiskalno planiranje. Projekat se nadovezuje na tekuća nastojanja Ministarstva finansija da reformiše i ojača sektor javnih finansija i koristi nacionalne i međunarodne stručnjake. U središtu podrške ovog projekta nalazi se pet oblasti:

- 1) Ekonomski i fiskalni program;
- 2) Budžet;
- 3) Porezi i carine;
- 4) Indikatori međunarodne konkurentnosti;
- 5) Osiguranje.

Zahvaljujući dodatnoj podršci međunarodnih konsultanata, u izvještajnom periodu, izvršena je revizija Ekonomskog i fiskalnog programa za Crnu Goru za period 2008–2011. god., a pripremljen je i makroekonomski fiskalni okvir, za period od 2009 –2012. god., koji je u januaru usvojen od strane Vlade Crne Gore. Za komponentu Budžet, u februaru 2009. god. angažovan je međunarodni konsultant koji pruža podršku ovom sektoru Ministarstva da što bolje uradi projekciju makroekonomskih indikatora i budžetskih prihoda.

Tokom februara organizovan je dvodnevni sastanak visokih predstavnika Ministarstva finansija sa svim upravama i agencijama za koje je Ministarstvo nadležno. Ovaj sastanak je pružio mogućnost dubljeg upoznavanja sa „Programskom orijentacijom Ministarstva finansija za period 2010 - 2011“, koji će u aprilu usvojiti Vlada Crne Gore.

U okviru komponente Porezi i carine, u martu 2010. god. uspješno je realizovana studijska posjeta Sektora za poreze i carine Ministarstva finansija Crne Gore Slovačkoj Republici i njenim nadležnim institucijama za ove oblasti.

Angažovan je međunarodni ekspert za pružanje tehničke pomoći za pripremu procesa izdavanja euro-bond obveznica.

Nakon što je u februaru 2009. god. završen angažman inostranih eksperata na podršci izradi nacrtu ključnih pravilnika Agencije za nadzor osiguranja (Pravilnika o kontnom planu i Pravilnika o procjeni bilansnih pozicija), u martu 2009. god. je angažovan međunarodni ekspert za pružanje stručne podrške u pripremi i izvođenju programa institucionalnog jačanja kapaciteta Agencije u oblasti aktuarskih poslova. Takođe, tokom marta 2009. god. završena je aktivnost na pripremi predloga izmjena postojećeg Zakona o osiguranju.

8.3. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX)

U okviru Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija - TAIEX podrške, u periodu na koji se odnosi Izvještaj realizovane su sljedeće aktivnosti:

- 29. januar 2010. god., Podgorica, Radionica na temu mikrobioloških kriterijuma za prehrambene proizvode.
- 17. februar 2010. god., Podgorica, Radionica na temu pitanja koja se odnose na dobrobit životinja, tj. pitanja koja se odnose na životinjsku proizvodnju.

- 9. februar 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija na temu državne pomoći.
- 8. februar 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o otkrivanju štetnih organizama koji utiču na biljni svijet.
- 4. februar 2010. god., Podgorica, Radionica na temu zaštite podataka u oblasti sudske i policijske saradnje u kriminalnim slučajevima.
- 2. februar 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija za objašnjavanje procedure hvatanja štetnih organizama koji predstavljaju opasnost za fitosanitarnu oblast.
- 29. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska Misija o Implementaciji člana 14 i 15 Policijske konvencije za jugoistočnu Evropu.
- 29. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o kontroli implementacije HACCP (Higijena prehrambenih proizvoda) u mliječnim i mesnim proizvodima.
- 22. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o izradi legislative o prevenciji, kontoli i iskorjenjivanju određenih vrsta prenosilaca spongiformne encefalopatije.
- 15. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o obavezama proizvođača i uvoznika biljaka i biljnih proizvoda kao i detaljnog uputstva za registraciju istih.
- 8. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o vladavini prava.
- 8. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija na temu praćenja izdavanja državljanstva.
- 1. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o izradi legislative o uslovima uvoza životinja i životinjskih proizvoda koje se uvoze u Zajednicu iz trećih zemalja.
- 1. mart 2010. god., Podgorica, Ekspertska misija o procjeni efektivnosti crnogorskog sistema za borbu protiv pranja novca.
- 21. april 2010. god., Podgorica Ekspertska misija o izradi legislative o praćenju zdravlja vodenih životinja.
- 26. april 2010. god., Podgorica, Eksperska misija za izradu Nacionalnog pravlnika (Sekundarne legislative) koja se odnosi na transport MID (Measuring Instruments Directive) i NAWI (Non - Automatic Weighing Instruments Directive).

9.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, posebna pažnja posvećena je koordinaciji procesa usklađivanja zakonodavstva Crne Gore sa pravom Evropske unije.

Ministarstvo za evropske integracije donijelo je Uputstvo za ocjenu usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije (Sl. list CG, br. 61-09), kojim se propisuje način sačinjavanja Izjave o usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije i Tabele usklađenosti. Uputstvo će biti primjenjivano od 1. januara 2010. god., a u okviru Tvining projekta „Pravna harmonizacija“ sačinjen je plan obuka za državne službenike, u čijem se djelokrugu nalazi priprema i popunjavanje navedenih Obrazaca.

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, u skladu sa novom formom Izjave o usklađenosti i Tabelom usklađenosti, pripremljeno je mišljenje na 44 nacrtu, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata.

JANUAR		
R.br	Naziv	Ministarsvo
1	Predlog zakona o elektronskim medijima	MKSM
2	Predlog Zakona o potvrđivanju Sedmog dodatnog protokola Ustavu Svjetskog poštanskog saveza	MSPT
3	Predlog Zakona o potvrđivanju Svjetske poštanske konvencije sa Završnim protokolom	MSPT
4	Predlog Zakona o potvrđivanju Opšteg pravilnika Svjetskog poštanskog saveza	MSPT
5	Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o poštanskim novčanim uslugama	MSPT
6	Predlog Uredbe o poreskim olakšicama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica	MRSS
7	Akcioni plan Programa saradnje za zemlju za period 2010 - 2011 između Vlade Crne Gore i UNICEF	MIP

FEBRUAR

R.br	N a z i v	Ministartstvo
8	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o centralnom registru stanovništva	MID
9	Predlog zakona o zaštiti genetičkih podataka	MZ
10	Predlog zakona o potvrđivanju Evropske okvirne konvencije o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti sa dva Protokola	MUP
11	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog Protokola uz Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi	MUP
12	Predlog zakona o potvrđivanju Prvog dodatnog protokola Opštem pravilniku Svjetskog poštanskog saveza	MSPT
13	Predlog zakona o potvrđivanju Osmog dodatnog protokola Ustavu Svjetskog poštanskog saveza	MSPT
14	Predlog zakona o potvrđivanju Aranžmana o poštansko - finansijskim uslugama	MSPT
15	Predlog zakona o potvrđivanju Pravilnika o postupanju na Kongresu	MSPT
16	Predlog zakona o potvrđivanju Svjetske poštanske konvencije i Završnog protokola Svjetske poštanske konvencije	MSPT
17	Predlog Zakona o izmjenama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti - Proposal for the Law on amendments to the law on social and childrens' protection	MRSS
18	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o načinu organizovanja i izvršavanja materijalne obaveze	MO
19	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o vojno diplomatskim predstavnicima - Proposal for the decree amending decree on military diplomatic representatives	MO
20	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave	MUP
21	Predlog Uredbe o odloženom plaćanju carinskog duga	MF
22	Predlog uredbe o metodologiji i sadržaju obrasca za podnošenje prijave i kontrole državne pomoći	MF
23	Predlog uredbe o vođenju evidencija o državnim pomoćima	MF
24	Predlog uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći	MF
25	Predlog pravilnika o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći	MF

M A R T

R.br	N a z i v	Ministarsvo
26	Predlog zakona o zaštiti od nasilja u porodici	MP
27	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim registrima	MUP
28	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o registrima prebivališta i boravišta	MUP
29	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu	MUP
30	Predlog zakona o dopuni zakona o lijekovima	MZ
31	Predlog zakona o izmjenama zakona o zaštiti građana Republike Crne Gore na radu u inostranstvu	MRSS
32	Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Italije o izgradnji podmorske elektro - energetske interkonekcije između prenosnih mreža Crne Gore i Italije sa realizacijom strateškog partnerstva operatora prenosnog sistema	ME
33	Predlog zakona o reprezentativnosti sindikata	MRSS
34	Predlog Zakona o stočarstvu	MPŠV
35	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o glavnom gradu	MUP
36	Nacrt Zakona o inostranim poslovima	MIP
37	Predlog zakona o unapređenju poslovnog ambijenta	MF
38	Nacrt zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini	MF
39	Predlog pravilnika o dopuni Pravilnika o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje numeracije i - ili adresa	MSPT
40	Predlog Uredbe o određivanju rodova i službi u Vojsci Crne Gore	MO
41	Predlog uredbe o izmjenama uredbe o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva za ekonomski razvoj Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore	MUPZŽS
42	Predlog Odluke o izradi Detaljnog prostornog plana za koridor dalekovoda 400 kV od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabl 500 kV Italija – Crna Gora	MUPZŽS
43	Predlog Odluke o izradi Državne studije lokacije " Sektor 5 "	MUPZŽS
44	Nacrt pravilnika o fitosanitarnim mjerama kontrole gljive Synchytrium endobioticum Perc. uzročnika raka krompira	MPŠV

K O R I Š Ć E N E S K R A Ć E N I C E

MF	Ministarstvo finansija
MUPJU	Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave
MUPZŽS	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MIP	Ministarstvo inostranih poslova
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPN	Ministarstvo prosvjete i nauke
MZLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MID	Ministarstvo za informaciono društvo
MP	Ministarstvo pravde
MEI	Ministarsvo za evropske integracije

Crna Gora
Ministarstvo za evropske integracije

DVADESETI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA
U OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE
I PRIDRUŽIVANJA EU ZA PERIOD
APRIL – JUN 2010. GODINE

PODGORICA
avgust 2010. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	347
1. POLITIČKI DIJALOG.....	349
2. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM.....	351
3. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE.....	352
4. REVIZIJA NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EU (NPI).....	354
5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA.....	356
5.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	356
5.2. II KOMPONENTA IPA – Regionalna i prekogranična saradnja.....	372
6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM I NEVLADINIM SEKTOROM.....	376
7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA.....	379
8. PROJEKTI PODRŠKE.....	381
8.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“.....	381
8.2. Program za razvoj kapaciteta – CDP (Capacity Development Programme).....	382
8.3. Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX).....	384
9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA.....	385

U V O D

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Sl. list CG, br. 02 - 08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu **dvadesetog Kvartalnog izvještaja** nalaze se najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. aprila do 30. juna 2010. godine.

U kratkoj rekapitulaciji u nastavku istaknuti su najznačajniji događaji od momenta zaključenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju do njegove potpune ratifikacije od strane država članica EU.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Crne Gore, sa druge strane, **zaključen je 15. oktobra 2007. godine**. Na taj način, Crna Gora je ušla u prvu, zvaničnu fazu institucionalizacije svojih odnosa sa EU.

Skupština Crne Gore je 13. novembra 2007. god. jednoglasno potvrdila Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), kao i Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima.

Evropski parlament je 13. decembra 2007. godine dao saglasnost na SSP s Crnom Gorom.

Do zaključenja 20. Kvartalnog izvještaja **sve države članice EU** su ratifikovale SSP: Estonija (22. novembra 2007.), Slovenija (28. aprila 2008.), Mađarska (19. maja 2008.), Letonija (17. oktobra 2008.), Austrija (4. jula 2008.), Bugarska (19. juna 2008.), Danska (25. juna 2008.), Slovačka (29. jula 2008.), Portugal (23. septembra 2008.), Kipar (20. novembra 2008.), Malta (11. decembra 2008.), Rumunija (15. januara 2009.), Holandija (29. januara 2009.), Češka (19. februara 2009.), Poljska (6. februara 2009.), Litvanija (4. marta 2009.), Finska (18. marta 2009.), Švedska (11. marta 2009.), Španija (12. marta 2009.), Irska (4. juna 2009.), Luksemburg (11. juna 2009.), Francuska (30. jula 2009.), Njemačka (16. novembra 2009.), Italija (7. januara 2010.), Velika Britanija (12. januara 2010.), Grčka (29. marta 2010.) i Belgija (29. marta 2010.) Završetkom procedure potvrde ratifikacionog dokumenta u Republici Grčkoj (potpis predsjednika) i Kraljevini Belgiji (potpis ukaza o ratifikaciji od strane kralja) **zaokružen je proces ratifikacije** u svih 27 država članica Evropske unije, čime je Sporazum **1. maja 2010. godine stupio na snagu**.

Nakon što su sve zemlje članice EU ratifikovale SSP, konstitutivni sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje održan je 14. jula 2010. godine u Luksemburgu.

1.

UPITNIK EVROPSKE KOMISIJE

Iz perioda na koji se odnosi Izvještaj, u pogledu Političkog dijaloga između Crne Gore i EU, među značajnijim izdvajamo sljedeće događaje:

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović posjetio je 8-9. juna 2010. godine evropske institucije u Briselu. Tokom posjete razgovarao je sa predsjednikom Evropskog savjeta Hermanom van Rompajom, predsjednikom Evropske komisije Žoze Manuelom Barosom, predsjednikom Evropskog parlamenta Jiržijem Buzekom, Visokim predstavnikom Unije za spoljne poslove i politiku bezbjednosti Ketrin Ešton kao i komesarom za proširenje i politiku susjedstva Štefanom Fileom. Tokom posjete, predsjednik Đukanović susreo se i sa Grupom evropskih parlamentaraca koji prate Zapadni Balkan. Takođe, tokom posjete Briselu, predsjednik Đukanović susreo se i sa predsjednikom Vlade Belgije, Iv Laternom, čija zemlja preuzima predsjedavanje Unijom u drugoj polovini 2010.godine.

Ministar inostranih poslova Kraljevine Španije Migel Anhel Moratinos, u svojstvu predsjedavajućeg EU, posjetio je Crnu Goru 21. aprila 2010. godine. Tokom posjete razgovarao je sa predsjednikom Crne Gore Filipom Vujanovićem, predsjednikom Skupštine Crne Gore Rankom Krivokapićem, predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem i ministrom inostranih poslova Crne Gore Milanom Roćenom. Tokom posjete MIP-u, sagovornici su razmijenili mišljenja o aktuelnim političkim temama u regionu i šire, kao i o predstojećim aktivnostima Crne Gore u okviru priprema za sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje u Luksemburgu.

Ministar inostranih poslova Milan Roćen je 27. aprila 2010. godine primio člana Evropskog parlamenta i izvjestioca u sijenci za Crnu Goru parlamentarne grupe liberala i demokrata Evrope **Iva Vajgla**. Tokom razgovora, sagovornici su razmijenili mišljenja o evropskom putu Crne Gore, kao i o situaciji u regionu. Sagovornici su se složili da sprovođenje reformi koje su neophodne za dostizanje evropskih standarda predstavlja najbolju preporuku za svaku državu pojedinačno.

Ministar inostranih poslova Crne Gore Milan Roćen, je na poziv predsjedavajućeg EU, španskog ministra inostranih poslova Migela Anhela Moratinosa, učestvovao na sastanku na visokom nivou **EU - Zapadni Balkan**, koji se održao 2. juna 2010. godine u Sarajevu. Skup je okupio ministre inostranih poslova zemalja članica Evropske unije i zemalja regiona, visoke predstavnike EK, kao i SAD, Rusije i Turske. Sastanku je prisustvovala Ketrin Ešton, visoka predstavnica EU za spoljnu politiku i bezbjednost, kao i Štefan File, komesar za proširenje.

Ministar inostranih poslova Milan Roćen učestvovao je na **sastanku Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje** (Savjet za SP) između EU i Crne Gore, koji je održan 14. juna 2010. godine u Luksem-

burgu. Sastankom su predsjedavali španski državni sekretar za EU Dijego Lopes Garido, u ime VP Ketrin Ešton. Sastanku je, takođe, prisustvovao i Štefan File, komesar za proširenje i susjedsku politiku.

EU je pozdravila održavanje prvog sastanka Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i EU, nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 1. maja 2010. godine.

Crna Gora je na sastanku predstavila **pozicioni papir** u kome je dala pregled sprovođenja refomi u ključnim oblastima. EU je pozdravila i ocijenila da Crna Gora nastavlja sa ostvarivanjem progressa u rješavanju pitanja vezanih za demokratiju i pravnu državu koji su osnovni aspekti političkih kriterijuma pridruživanja Uniji.

2.

PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

Uz napomenu da sve aktivnosti vezane za proces pristupanja STO-u, Crna Gora koordinira sa predstavnicima Evropske komisije, u nastavku se nalazi kraći pregled procesa pregovaranja Crne Gore o pristupanju STO-u.

Crna Gora je decembra 2004. godine, Generalnom Direktorom Svjetske trgovinske organizacije (STO) uputila zahtjev za samostalno članstvo u ovoj Organizaciji.

U dosadašnjem procesu pristupanja, u dijelu pristupa tržištu roba bilateralni pregovori su zaključeni sa: EU, Kinom, Švajcarskom, Norveškom, Brazilom, Kanadom, Japanom, SAD-om, El Salvadorom i Hondurasom. Kada je u pitanju pristup tržištu usluga pregovori su zaključeni sa: Evropskom unijom, Švajcarskom, Norveškom, Kanadom, Japanom i SAD-om.

U dijelu koji se tiče ispitivanja crnogorskog spoljnotrgovinskog režima, i usklađivanja nacionalnih propisa i prakse sa STO pravilima, zaključno sa junom 2010. godine, članicama STO-a dostavljena su sva neophodna dokumenta, zakonska i podzakonska akta. U tom kontekstu, održano je sedam sjednica Radne grupe, kao i multilateralni pregovori o podršci poljoprivredi.

Nakon što su, decembrom 2008. godine, zaključeni svi do tada vođeni bilateralni pregovori, Sekretarijat STO-a je formatirao i objavio (12. decembra 2008. godine) aplikacioni paket¹ na website-u STO-a, kako bi bio verifikovan od strane članica STO sa ciljem pristupnja Organizaciji. Napominejmo da je Ukrajina decembra 2008. godine, poslala zvaničan zahtjev za otvaranje bilateralnih pregovora, u periodu verifikacije crnogorskog aplikacionog paketa, čime je prijem Crne Gore odložen. Sa predstavnicima Ukrajine, do sada je održano **pet rundi bilateralnih pregovora** i to u: februaru, julu, septembru i novembru 2009., i u Ženevi, 5. maja tekuće godine. U dosadašnjem procesu pregovora, u dijelu pristupa tržištu roba, usaglašen je pristup tržištu za industrijske proizvode. U sektoru poljoprivrede, uprkos značajanom napretku, **dogovor nije postignut**. U dijelu pristupa tržištu usluga, Ukrajina je nakon majskih pregovora, dostavila revidirane zahtjeve koje Crna Gora, trenutno, nije u mogućnosti da prihvati. Očekuje se šesta runda bilateralnih pregovora u julu 2010. godine.

.....
1 Čine ga:

- Završni Izvještaj - The revised draft Report of the Working Party on the accession of Montenegro to the WTO
- Konsolidovana Ponuda za usluge - The draft Services Schedule
- Konsolidovana Ponuda za robe - The draft Goods Schedule
- Tabela domaće podrške poljoprivredi ACC/4 - Revised agriculture support tables.

3.

IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Kako je već rečeno, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je ratifikovan u parlamentima svih 27 država članica EU i stupio na snagu **1. maja 2010. godine**. Postojeći mehanizam za praćenje sprovođenja Sporazuma modifikovan je formiranjem novih tijela:

- **Savjet za stabilizaciju i pridruživanje**, koji čine predstavnici Vlade Crne Gore i visoki predstavnici Evropske komisije, odnosno predstavnici Savjeta Evropske unije. **Konstitutivna sjednica Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje**, koji predstavlja ključno tijelo za dalje vođenje političkog dijaloga i praćenje realizacije naših ugovornih obaveza s EU, održana je **14. juna 2010. godine** u Luksemburgu. Na sjednici je vođena diskusija o mogućnostima i izazovima sa kojima se Crna Gora susrijeće u procesu pristupanja EU. Na sastanku Savjeta istaknuta je važnost regionalne saradnje koja je ključni element procesa stabilizacije i pridruživanja i analiziran napredak u oblasti političkih kriterijuma, kao i napredak u reformi pravosuđa. Takođe, Savjet je pozdravio dobru međuetničku klimu u Crnoj Gori, napredak ostvaren u oblasti slobode izražavanja, jačanja pravnog i administrativnog okvira u pogledu napora u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, usklađivanja zakonodavstva i kapaciteta Crne Gore s evropskim standardima i implementaciju ugovornih obaveza, posebno u oblastima kao što su carine i liberalizacija trgovine kao i napore Crne Gore da postane funkcionalna tržišna ekonomija.
- **Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje**, koji čine predstavnici crnogorskog i Parlamenta Evropske unije. Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore je na osnovu člana 125 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju donio Odluku o određivanju članova Skupštine Crne Gore u Parlamentarnom odboru za stabilizaciju i pridruživanje. Na osnovu pomenute Odluke, u radu Parlamentarnog odbora učestvovaće 14 poslanika Skupštine Crne Gore, i dva poslanika koji će kao zamjena učestvovati u radu pojedinih sjednica.

Prva sjednica Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje biće održana u Briselu, 27. i 28. septembra 2010. godine. Ovo mješovito tijelo će, iz ugla nadležnosti Skupštine, pratiti sprovođenje SSP-a i razmjenjivati mišljenja o istom.

Svih pet do sada uspostavljenih **privremenih pododbora** transformišu se u **stalne pododbore**. Privremeni odbor postaje Odbor za stabilizaciju i pridruživanje, a **osnivaju se i još dva pododbora** – za oblast pravde, slobode i bezbjednosti i pododbor za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku koji su do sada funkcionisali u formi Unaprijeđenog stalnog dijaloga. Na sastancima pododbora se raspravlja o svim pitanjima vezanim za oblasti SSP-a i razmatraju svi problemi na koje se

može naići u relevantnim sektorima i predlažu se koraci u cilju njihovog rješavanja. Pododbori takođe predstavljaju i forum za detaljnija pojašnjenja Acquis-a (pravna tekovina evropske unije) i na njima se ocjenjuje napredak koji je Crna Gora ostvarila u usklađivanju sa Acquis-em, shodno obavezama koje proističu iz SSP-a.

U izvještajnom periodu održana su **tri sastanka zajedničkih tijela Evropske komisije i Crne Gore**, i to:

- Sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga za oblast inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike, 27. april 2010. godine;
- Pododbor za oblast ekonomsko - finansijskih pitanja i statistike, 7. maj 2010. godine i
- Pododbor za oblast unutrašnjeg tržišta i konkurencije, 25. maj 2010. godine.

U skladu sa temama sastanaka, pripremljeni su i Evropskoj komisiji dostavljeni odgovarajući detaljni prilozi, u cilju kvalitetnog praćenja realizacije preuzetih obaveza tj. napretka u datoj oblasti. Predstavni- ci crnogorskih institucija predstavili su realizovane aktivnosti u razmatranim oblastima u periodu od predavanja odgovora na Upitnik EK, 9. decembra 2009. godine, do dana održavanja pododbora. Pred- met razgovora u svim oblastima bio je zakonodavni okvir i administrativni kapaciteti, kao i razmjena statističkih podataka.

Na osnovu svih navedenih aktivnosti, EK intenzivno priprema sveobuhvatan Analitički dokument o spremnosti Crne Gore za članstvo u EU, odnosno o spremnosti za pristupne pregovore. Na bazi Analitičkog dokumenta EK će pripremiti Mišljenje.

Očekuje se da Evropska komisija pripremi na jesen svoje Mišljenje o crnogorskom zahtjevu za članstvo i predstavi ga u novembru 2010. godine, što je i zvanično najavljeno više puta od strane visokih pred- stavnika EU.

U izvještajnom periodu, na predlog Evropske komisije održan je u **3-4. juna 2010.godine u Budvi**, seminar za predstavnike Vlade Crne Gore, prvenstveno članove Komisije za evropske integracije na temu „**Izazovi Crne Gore na putu ka EU**“. Evropska komisija (Generalni direktorat za proširenje; za životnu sredinu; za pravdu, slobodu i bezbjednost; za ekonomsko-finansijska pitanja; kao i predstavnici SIGMA/OECD za oblast reforme državne uprave) prezentirala je glavne izazove koji stoje pred Crnom Gorom u slijedećoj fazi procesa evropskih integracija. EK prezentirala je i naučene lekcije iz procesa tzv. petog, velikog proširenja EU, koje mogu pomoći pripremi Crne Gore za buduće pristupne pregovore. Poseban dio seminara bio je posvećen IPA fondovima, gdje su učesnici bili članovi Vladine IPA komisije i predstavnici Evropske komisije.

4.

REVIZIJA NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EU (NPI)

Vlada Crna Gore je 5. juna 2008. godine usvojila Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008–2012 (NPI), kao detaljan plan aktivnosti neophodnih da bi Crna Gora bila „unutrašnje“ spremna da preuzme obaveze koje proizilaze iz članstva u EU do kraja 2012. godine. Time je NPI postao jedan od ključnih dokumenata Vlade u narednom periodu i osnova za koordinaciju reformi na putu ka EU i pripremu godišnjih programa rada Vlade. NPI nije samo instrument koordinacije reformskih aktivnosti, već i izvor informacija namijenjen Evropskoj komisiji i državama članicama EU, s jedne strane, i crnogorskoj javnosti, s druge strane.

Prvi izvještaj o realizaciji obaveza iz Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju 2008 – 2012. za period januar– decembar 2008. godine sadržao je pregled realizovanih aktivnosti u oblasti normativnog i regulatornog okvira, a čije je ostvarivanje planirano u prvoj godini ostvarivanja NPI, kao i kratak pregled novih institucija osnovanih u skladu sa NPI.

Drugi izvještaj o realizaciji obaveza iz Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju 2008-2012. za period januar – decembar 2009. godine, usvojen je u decembru 2009. godine. Iz Izvještaja se zaključuje da je u toku 2009. godine usvojeno **ukupno 407 propisa**, od čega **122 zakona, 242 podzakonska akta i 43 ostala akta** (strategije, akcioni planovi, informacije i ostala dokumenta). U odnosu na 2008. godinu evidentno je da je usvojen **znatno veći broj podzakonskih akata**, što upućuje na činjenicu da su stvoreni zakonski preduslovi za implementaciju zakona usvojenih u ranijem periodu. Imajući u vidu činjenicu da je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupio na snagu 1. maja 2010. godine, a da je shodno članu 8 SSP, Crna Gora je obavezna da u periodu od **5 godina od ratifikacije Sporazuma (2010 – 2014.)**, preuzme sve obaveze koje proizilaze iz istog, Vlada Crne Gore je usvojila **Informaciju o aktivnostima na pripremi novog Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2010 – 2014.**

U ovoj fazi izrade revidiranog NPI glavni zadatak grupa za evropske integracije biće **utvrđivanje relevantnih propisa Acquisa sa kojim treba harmonizovati nacionalno zakonodavstvo**, pri čemu je od posebnog značaja definisanje nadležnosti za svaki propis Acquis-a, na nivou ministarstva, odnosno, odgovorne osobe. Time će biti stvorena osnova za dvije sljedeće, komplementarne i istovremene faze – **pisanje tekstualnog dijela i popunjavanje obrazaca za svaki postojeći i planirani nacionalni propis**, koji sadrži i sve djelove Acquis-a sa kojima je taj propis već usklađen ili će biti u roku do 2014. godine. Podaci dobijeni iz navedenih obrazaca biće osnova za pregovore o pristupanju EU. Takođe, ovi podaci će biti važan instrument praćenja harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa evropskim, a time i praćenja primjene Nacionalnog programa za integraciju.

Koordinacija aktivnosti sprovodiće se preko: Komisije za evropske integracije; Grupa za evropske integracije i Podgrupa za pregovaračka poglavlja Acquis-a.

U tom smislu Ministarstvo za evropske integracije je 27. maja 2010. godine organizovalo seminar na temu: „**Revizija Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u EU za period 2010–14**“.

Cilj seminara bio je upoznavanje učesnika sa predstojećim aktivnostima na pripremi revizije NPI, sa posebnim akcentom na ključne korake koje je potrebno preduzeti prilikom utvrđivanja nadležnosti i relevantnosti evropskog prava, i shodno tome adekvatnog popunjavanja obrazaca našeg zakonodavstva. S obzirom da je priprema revizije NPI u nadležnosti Grupa-Podgrupa za evropske integracije, seminaru su prisustvovali rukovodioci podgrupa za EU.

Takođe, Ministarstvo za evropske integracije je tokom perioda na koji se odnosi Izvještaj sproveo aktivnosti koje su prevashodno usmjerene na **obuku** državnih službenika, članova grupa i podgrupa za evropske integracije za korišćenje **Portala EI koji se odnosi na NPI** (određivanje nadležnosti, relevantnost te popunjavanje obrazaca).

5.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Program IPA je namjenjen za pružanje podrške državama kandidatima i potencijalnim kandidatima i usmjeren je na usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj građanskog društva, unaprijeđenje regionalne i prekogranične saradnje, kao i podršku pripremi za korišćenje strukturnih fondova. Da bi se na najefikasniji način postigli ciljevi svih zemalja, program IPA čini pet različitih komponenti: **Podrška tranziciji i izgradnji institucija (I)**, **Prekogranična i regionalna saradnja (II)**, **Regionalni razvoj (III)**, **Razvoj ljudskih resursa (IV)** i **Ruralni razvoj (V)**. Crna Gora, zemlja sa statusom potencijalnog kandidata za članstvo u EU koristi prvu i drugu komponentu IPA programa.

Evropska komisija izdvaja za ove dvije komponente oko 34 miliona € godišnje za Crnu Goru, od toga oko 28 miliona € daje za podršku tranziciji i izgradnji institucija (I), a ostatak se koristi za programe prekogranične saradnje (II).

Pored ovog instrumenta Crna Gora koristi i Višekorisnički IPA program koji se realizuje u istovremeno više zemalja (države Zapadnog Balkana i Turska) i pripada prvoj komponenti IPA (Podrška tranziciji i izgradnji institucija). Priprema projekata i njihova implementacija sprovodi se centralizovano iz Brisela, a raspoložbe se sredstvima od oko 150 miliona € na godišnjem nivou, za sve države IPA korisnice.

5.1. I KOMPONENTA IPA – Podrška tranziciji i jačanju institucija

IMPLEMENTACIJA IPA 2007 PROGRAMA

U periodu na koji se odnosi Izvještaj implementacija projekata u okviru IPA 2007 programa je nastavljena u skladu sa planiranom dinamikom realizacije projekata pripremljenom od strane Delegacije Evropske unije u Podgorici. U okviru ovog programa realizuje se 12 projekata kroz 21 različitih ugovora i to 3 Tvinig ugovora, 2 granta, 2 ugovora o izvođenju radova, 8 ugovora o realizaciji usluga i 6 ugovora o nabavci opreme.

PROJEKAT: "PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA"

Vrijednost ovog projekta je 1.100.000 €, i implementira se na osnovu ugovora o grantu koji su potpisani sa osam nevladinih organizacija, i to: Danski Crveni krst za projekat "Međusektorska inicijativa za prevenciju zdravlja i posebno obrazovanje za raseljenje Rome na Koniku u iznosu 199.722.38 €; „Expeditio“ za projekat "Poboljšanje uslova života-stvaranje novog okvira za planiranje i izgradnju u Crnoj Gori" u iznosu 45.000,00 €; Ujedinjeni svjetski koledži za projekat: "Izazovi obrazovanja za inkluziju Roma" u iznosu 122.166.24 €; Udruženje socijalnih institucija Slovenije za projekat Standardizacija

sistema socijalne zaštite odraslih u Crnoj Gori" u iznosu 147.247.20 €; Italijanska nevladina organizacija COSV za projekat: "Podrška razvoju socijalne politike i stvaranju uslova partnerstva između mreža nevladinih organizacija i predstavnika državne uprave" u iznosu 185.893.72 €; Centar za inicijativu održivog turizma za projekat: "Otkrivanje kulturnog blaga stare Crne Gore" u iznosu 75.298.37 €; CARITAS Bar za projekat: „Jačanje civilnog društva kroz model projekta kućne njege za stare osobe u Crnoj Gori" u iznosu 174.078.67 € i Centar za monitoring CEMI za projekat: "Jačanje funkcije zastupništva nevladinih organizacija u Crnoj Gori kroz razvoj politike orjentisane ka kapacitetima koalicije za socijalne promjene" u iznosu 83.772.19 €. Svi projekti su u fazi implementacije koja se odvija po predviđenom planu, a rok za njihovu realizaciju je 18 mjeseci (do polovine 2011. godine).

PROJEKAT: "BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA".

Svrha projekta je obezbjeđenje savjetodavne i materijalne podrške u cilju jačanja strateških, institucionalnih i operativnih kapaciteta: Kriminalističke policije; Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za antikorupcijsku inicijativu. Ugovor o Tviningu, u kojem je partner u implementaciji projekta bilo Ujedinjeno Kraljevstvo, završen je u maju 2010. godine. S tim u vezi, 4. maja 2010. godine održana je konferencija za javnost povodom završetka Tvining projekta. Na konferenciji je istaknuta kvalitetna saradnja sa kolegama iz Sjeverne Irske i stalnim Tvining savjetnikom McLoughlinom i zaključeno da zahvaljujući ovom projektu, Uprava za antikorupcijsku inicijativu od sada koristi moderniji sajt na kojem svi posjetioci mogu lako doći do potrebnih informacija. Takođe, unaprijeđen je i kvalitet vizuelnih materijala koji se koriste za prenošenje antikorupcijskih poruka. U okviru projekta, organizovan je konkurs za studente univerziteta u Crnoj Gori koji je sponzorovala Evropska unija. Projekat je implementiran u skladu sa Tvining planom rada.

Druga komponenta projekta, ugovor o nabavci opreme vrijedan 300.000 € je potpisan u novembru 2009. godine. Oprema nije isporučena na vrijeme, jer je dobavljač obavjestio DEU da je došlo do oštećenja opreme usljed požara koji je zahvatio skladište.

Treća komponenta projekta, ugovor o radovima vrijedan 1.500.000 €, trenutno je u fazi izvođenja. Glavni problem tiče se dizajna objekta za obuku pri Policijskoj akademiji - Danilovgrad, na što je sugerisao specijalizovani stručnjak, ukazujući na potencijalne nedostatke u kvalitetu radova. Trenutno je u toku provjera koja treba da potvrdi stabilnost konstrukcije i dostavi primjedbe na glavni plan. Delegacija EU naglasila je potrebu da Uprava policije uključi u rad građevinskog inspektora, sa ciljem da procjeni situaciju i pruži relevantne preporuke.

PROJEKAT: „USKLAĐIVANJE SA ENERGETSKIM TRŽIŠTEM“.

Usljed potpisivanja ugovora o uslugama sa konsultantskom kućom „Eksergija“, u novembru 2009. godine, projekat, čiji su korisnici: Ministarstvo ekonomije sektor za energetske efikasnost, Regulatorna agencija za energetiku i A.D. Prenos počeo je sa implementacijom. Prvi sastanak je održan 5. februara 2010. godine, dok je prvi sastanak Upravnog odbora održan 23. aprila 2010. godine. Projekat se realizuje planiranom dinamikom.

PROJEKAT: „REFORMA PRAVOSUĐA“ namijenjen je podršci izgradnje kapaciteta Ministarstva pravde, Vrhovnog suda i Sudskog savjeta. Partner u implementaciji projekta je austrijsko Savezno Ministarstvo pravde u saradnji sa Centrom za pravnu kompetenciju. Posljednji sastanak Upravnog odbora projekta održan je 15. aprila 2010. godine i na njemu je usvojen Evaluacioni izvještaj u kojem je ocjenjeno da je projekat bio veoma uspješan, kao i da je i realizovan u skladu sa evropskim standardima.

Delegacija EU i korisnici dijela projekta koji se odnosi na maloljetničku delikvenciju izrazili su zadovoljstvo zbog uspješnom implementacijom komponente projekta koja se odnosi na maloljetničku delikvenciju i pozdravili odličnu saradnju Ministarstva pravde i UNICEF-a. Konferencija za novinare na kojoj je prezentovan projekat i njegovi rezultati održana je 28. aprila 2010. godine.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE I MENADŽMENTA SEKTORA SAOBRAĆAJA“ počeo je sa implementacijom. Ugovor za radove potpisan je sa kompanijom „Strabag“ (Austrija) u decembru 2008. godine. Došlo je do produženja roka za implementaciju aktivnosti u dijelu koji se odnosi na radove u izgradnji minizaobilaznice oko Podgorice zbog imovinsko-pravnih sporova na parcelama na kojima bi objekat trebao da se nalazi.. Problem je riješen i završetak radova se očekuju početkom jula 2010. godine.

Ugovor koji se odnosi na tehničku pomoć Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Upravu za civilno vazduhoplovstvo potpisan je u prvom kvartalu 2010. godine.

Evaluacija za ugovor koji se odnosi na izradu glavnog projekta za željeznicu je završena i ugovor o realizaciji ovog dijela projekta potpisan je sa italijanskom kompanijom „Itaferr“, 15. januara 2010. godine. Zbog odlaganja aktivnosti ugovor je produžen do novembra 2010. godine.

PROJEKAT: „IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA“

Sprovođenje komponente projekta koja se odnosi na usluge, koje vrši njemačka kompanija ADT, započelo je tokom avgusta 2009. godine. Kada je riječ o komponenti projekta koja se odnosi na nabavke, slijedi priprema tehničke specifikacije i ponovno raspisivanje tendera (usljed neuspjeha predhodnog), dok se početak implementacije očekuje do kraja 2010. godine.

PROJEKAT: „NACIONALNI KVALIFIKACIONI OKVIR I OSIGURANJE KVALITETA U OBRAZOVANJU“

Ugovor o uslugama za projekat: „Nacionalni kvalifikacioni okvir i osiguranje kvaliteta u obrazovanju“ je potpisan sa predstavnicima konsultantske kuće „WYG International“ koji su zaduženi za implementaciju ovog projekta. Na drugom sastanku Upravnog odbora, održanom 28. maja 2010. godine, zaključeno je da nedostatak ljudskih resursa predstavlja veliki problem, kao i da postoje određena odlaganja koja se tiču uspostavljanja određenog broja komisija i Savjeta za visoko obrazovanje. Osim toga, konstatovano je da je pozicija projekt menadžera upražnjena, tako da je apostrofirana potreba da se taj problem riješi u što kraćem roku.

PROJEKAT: „PRIBLIŽAVANJE STANDARDIMA EU U OBLASTI STATISTIKE“

Ugovor o uslugama potpisan je u junu 2009. godine. Implementator ovog projekta je konsultantska kuća „Planet S.A.“ iz Grčke u konzorcijumu sa „BIS Solutions i Crown Agents for Oversea Governments and Administrations“ iz Velike Britanije. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu. Takođe, potpisan je i ugovor u vrijednosti 40.000 € za podršku popisa stanovništva.

PROJEKAT: „DALJI RAZVOJ I JAČANJE SISTEMA JAVNIH NABAVKI“

Tenderska procjena je završena i ugovor o uslugama je potpisan sa konsultantskom kućom ICON - INSTITUTE Public Sector GmbH (Njemačka) u avgustu 2009. godine. Za ugovor o nabavkama konsultanti su pripremili tehničku specifikaciju. Ocjenjivanje ponuda na tenderu obavljeno je u decembru 2009. godine i potpisani su ugovori sa tri dobavljača opreme u prvom kvartalu 2010. godine. Na Upravnom odboru od 1. juna 2010. godine zaključeno je da treba oraganizovati sastanak između dobavljača op-

reme, Komisije za javne nabavke, Direkcije za javne nabavke, Ministarstva za informaciono društvo i projektnih eksperata kako bi se riješile sve tehničke nedoumice u vezi IT opreme. U toku je realizacija aktivnosti planiranih projektom.

PROJEKAT: „RAZVOJ INFRASTRUKTURE KVALITETA“.

Za ugovor o uslugama finalna tenderska evaluacija je obavljena u decembru 2009. godine, dok je ugovor sa konsultantskom kućom „Afnor“ iz Francuske, potpisan 11. marta 2010. godine. Završen je i odobren početni izvještaj i projekat se realizuje planiranom dinamikom. Kod dijela koji se odnosi na nabavku opreme potpisani su ugovori sa pet dobavljača i to sa Bioethic Srl, Sartius AG, Intertech Batinorm SARL, Netscope Solutions S.A. i Micom Electronics d.o.o. Oprema za metrologiju i oprema za štampariju Instituta za standardizaciju isporučena je u maju 2010. godine.

PROJEKAT: „PODRŠKA PORESKOJ UPRAVI“.

Ugovor o uslugama potpisan je u maju 2009. godine sa švedskom konsultantskom kućom „SIPU International AB“. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu. Konsultanti angažovani na ovom projektu, pripremili su tehničku specifikaciju za nabavku opreme i ugovor o nabavci opreme je potpisan u prvom kvartalu 2010. godine. Drugi sastanak Upravnog odbor održan je 29. aprila 2010. godine i u toku je realizacija aktivnosti planiranih projektom.

IMPLEMENTACIJA IPA 2008 PROGRAMA

Implementacija projekata u okviru IPA 2008 programa je, u izvještajnom periodu, nastavljena u skladu sa planiranom dinamikom realizacije projekata pripremljenom do strane Delegacije Evropske komisije u Podgorici. U okviru ovog programa realizuje se 14 projekata kroz 19 različitih ugovora i to 4 Tvining ugovora, 2 ugovora o izvođenju radova, 4 ugovora o grantu, 5 ugovora o izvođenju usluga i 4 ugovora o nabavci opreme. Riječ je o sljedećim projektima:

PROJEKAT: „PODRŠKA REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE“. Na Javnoj prezentaciji Grant šeme za razvoj opština, održanoj 25. juna 2010. godine u Podgorici, učestvovali su: Ambasador Leopold Maurer, ministar unutrašnjih poslova i javne uprave Ivan Brajović, predstavnici lokalnih opština i eksperti konsultantskog tima HCL Group. Vrijednost pomenutog granta je 5.500.000 €, i za njega mogu aplicirati 15 opština Crne Gore, međuopštinske organizacije, službe koje su osnovane od strane pomenutih opština i Zajednica opština. Učesnici i predstavnici medija su u toku prezentacije imali prilike da se upoznaju sa detaljima projekta, kao i sa procedurom podnošenja aplikacije. Rok za podnošenje aplikacija je 4. oktobar 2010. godine.

Komponenta projekta koja se odnosi na grant sa Savjetom Evrope nalazi se u fazi realizacije.

PROJEKAT: „PODRŠKA TRANSFORMACIJI RADIO TELEVIZIJE CRNE GORE U JAVNI SERVIS“.

Ugovor o nabavci opreme je potpisan sa firmom AVC GROUP d.o.o. iz Belgije u julu 2009. godine. U toku prvog kvartala 2010. godine, završena je instalacija opreme i započelo njeno korišćenje. Trenutno je u toku probni period od 6 mjeseci, koliko je isporučilac opreme smatrao da je potrebno kako bi se otklonili eventualni nedostaci, a sistem u potpunosti adaptirao i profunkcionisao. Takođe, u toku drugog kvartala obezbjeđene su obuke zaposlenih za korišćenje nove opreme.

PROJEKAT: „TRAJNO RJEŠENJE STATUSA IZBJEGLICA I RASELJENIH LICA U CRNOJ GORI“ počeo je sa implementacijom 15. septembra 2009. godine. Delegacija Evropske komisije potpisala je ugovor o grantu sa organizacijom HELP. Uslov za potpisivanje ugovora bilo je partnerstvo koje je realizovano između HELP-a, Danskog savjeta i Centra za razvoj zajednica. Projekat će biti usmjeren na rješenje stambenih pitanja (konkretnije renoviranje već postojećih objekata), pomaganje pri počinjanju sopstvenog biznisa, obezbjeđivanje neophodnih informacija za nesmetan povratak izbjeglica koje to žele. Ukupna vrijednost projekta je 1.5 miliona €. Projekat se realizuje u skladu sa aktivnostima predviđenim opisom projekta.

PROJEKAT: „REFORMA TRŽIŠTA RADA I RAZVOJ RADNE SNAGE“. Prvi sastanak Upravnog odbora održan je 14. aprila 2010. godine. Na njemu je usvojen Pravilnik o radu upravnog odbora sa izmjenama i dopunama. Članovi Upravnog odbora su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva za evropske integracije, Delegacije EU, Zavoda za zapošljavanje, Ministarstva prosvjete, Centra za visoko obrazovanje, SME (Mala i srednja preduzeća), Unije poslodavaca, Zajednice opština i predstavnika opština. U toku sastanka izvršena je i prezentacija projekta po komponentama (I,II,III). Takođe predstavljen je i finansijski problem lokalnih opština u implementaciji projekta, kao i problem predstavnika opština sa sjevera Crne Gore koji usled nedostatka finansijskih sredstava imaju poteškoće da prisustvuju Upravnim odborima. Dodatni problem predstavlja i upražnjeno mjesto **rukovodioca tima** i očekuje se da konzorcijum EUROMED u što skorijem roku postavi novog **rukovodioca tima**.

PROJEKAT: „POBOLJŠANJE POSLOVNOG AMBIJENTA ZA MALA I RURALNA PREDUZEĆA“. Nakon što je objavljen tender za izbor najboljeg ponuđača, izabrana je konsultantska kuća EGIS BDPA iz Francuske u konzorcijumu sa Belgijskom Bankarskom Akademijom, holandskom nevladinom organizacijom SNV i Montenegro Biznis Alijansom iz Crne Gore. Ugovor o uslugama potpisan je u prvom kvartalu 2010. godine i realizacija projekta je počela je 15. marta 2010. godine. Početni izvještaj očekuje se da bude usvojen tokom jula 2010. godine.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE“ čiji je korisnik Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine, realizuje se na osnovu Tvining ugovora. Ukupna vrijednost projekta je 1 milion €, a odabrani Tvining partner za implementaciju projekta je Italija. Pripremljen je Tvining radni plan čije se odobrenje, od strane Evropske komisije, očekuje tokom jula 2010. godine, dok se početak sprovođenja aktivnosti očekuje u trećem kvartalu 2010. godine.

PROJEKAT: „JAČANJE INFRASTRUKTURE U OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE“ se odnosi na poboljšanje vodovodnog i kanalizacionog sistema odnosno izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda u Nikšiću. Ugovor o radovima potpisan je 1. februara 2010. godine i aktivnosti u okviru ovog projekta se realizuju po planu.

PROJEKAT: „JAČANJE REGULATORNIH I NADZORNIH KAPACITETA FINANSIJSKIH REGULATORA“. Crnogorske institucije korisnice ovog projekta su: Crnogorska centralna banka, Agencija za nadzor osiguranja i Komisija za hartije od vrijednosti. Tvining radni plan je pripremljen i ugovor je potpisan u četvrtom kvartalu 2009. godine, čime su stečeni uslovi za početak realizacije planiranih aktivnosti. Tvining partner za realizaciju ovog projekta je konzorcijum koji čine Bugarska i Holandija. Drugi sastanak Upravnog odbora održan je 24. juna 2010. godine i projekat se implementira planiranom dinamikom.

PROJEKAT: „PODRŠKA USPOSTAVLJANJU IPA PROGRAMA ZA RURALNI RAZVOJ I IMPLEMENTACIONI SISTEM“.

Korisnik ovog projekta, ukupne vrijednosti 1.5 miliona €, je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a odabrani Tvining partner za realizaciju planiranih aktivnosti je konzorcijum koji čine: Austrija, Francuska i Slovačka. Pripremljen je Tvining plan rada, koji sadrži detaljan opis aktivnosti projekta, profil eksperata, akte čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljnu raspodjelu sredstava. Tvining plan rada je odobren i realizacija projekta je počela 1. februara 2010. godine.

PROJEKAT: „RAZVOJ BEZBJEDNOSTI HRANE“.

Sprovođenje komponente projekta koja se odnosi na usluge, koje vrši ekspertska grupa konzorcijuma Grontmij i Carl Bro iz Danske i Zooconsult iz Italije, započelo je tokom aprila 2010. godine. Ova komponenta ima za cilj davanje podrške za dalji razvoj crnogorskih službi sistema sigurnosti i kontrole kvaliteta hrane, unaprijeđujući rukovođenje sistema bezbjednosti hrane, jačajući njihove operativne i zakonske okvire, kao i inspekcijske i kontrolne aspekte. Vrijednost ove komponente projekta iznosi 1.250.000 €. Dio projekta koji se odnosi na nabavku opreme počeo je sa realizacijom u trećem kvartalu 2010. godine. Za ovu komponentu su opredjeljena sredstva u iznosu od 750.000 €.

PROJEKAT: „KONTROLA I ISKORJENJIVANJE BJESNILA I KLASIČNE KUGE U CRNOJ GORI“.

Komponente projekta koja se odnosi na usluge počela je sa realizacijom u drugom kvartalu 2010. godine, dok je za dio projekta koji se odnosi na nabavku opreme objavljen poziv i početak implementacije se očekuje u oktobru 2010. godine.

PROJEKAT: „TEHNIČKA POMOĆ UPRAVI CARINA“.

Tvining radni plan je pripremljen i odobren od strane Evropske komisije, dok je ugovor potpisan u decembru 2009. godine. Za implementacionog partnera izabran je konzorcijum koji čine Austrija i Češka. Implementacija projekta počela je u januaru 2010. godine. Konferencija za štampu povodom početka projekta održana je 1. marta 2010. godine. Trenutno se vrši priprema studije u vezi laboratorijske opreme. Postavljena je mogućnost nabavke prioritetne opreme pod stavkom „ostale mjere“. Sljedeći sastanak Upravnog odbora je zakazan za 9. jul 2010. godine.

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM“.

Predviđeno je da Evropska komisija finansira izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza Dobrakovo i Dračenovac sa 2,45 miliona €. Korisnik projekta je Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave. Glavni projekti ovih graničnih prelaza su dostavljeni Delegaciji Evropske komisije i potpisan je memorandum o razumijevanju o podršci razvijanju integrisanog upravljanja granicom. Tender za rekonstrukciju graničnih prelaza je objavljen 21. decembra 2009. godine. Nakon evaluacije ponuda, 8. juna 2010. godine potpisan je Ugovor o rekonstrukciji graničnih prelaza „Dobrakovo“ i „Dračenovac“, između Delegacije Evropske unije i izabranog izvođača radova „Integral inženjering“ doo. Dana 29. juna 2010. godine izvođač radova na ovom projektu je zvanično uveden u posao rekonstrukcije ovih graničnih prelaza. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave će obrazovati Koordinacioni tim za praćenje aktivnosti u izgradnji ovih graničnih prelaza. Takođe, ovaj tim će vršiti koordinaciju rada graničnih službi na ovim graničnim prelazima tokom izvođenja radova. Završetak radova na rekonstrukciji ovih graničnih prelaza predviđen je do početka naredne ljetnje turističke sezone.

PROJEKAT: „PODRŠKA UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA“.

Opisom projekta definisano je da će se projekat implementirati na osnovu direktnog granta dodijeljenog Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM). Projekat je počeo sa implementacijom 26. jula 2009. godine. Nacionalno kofinansiranje iznosi 250.000 €, koje se odnosi na pripremne aktivnosti za prijemni centar za migrante. Ukupna vrijednost projekta je 1 milion €. Na drugom sastanku Upravnog odbora, održanom 11. maja 2010. godine, predstavljene su aktivnosti i napredak na Projektu u okviru njegove tri komponente za period januar – april 2010. godine. Osim toga na sastanku je, nakon diskusije, usvojen Izvještaj o napretku. Zaključeno je i da će Delegacija EU, zbog razloga bliskog praćenja aktivnosti na izgradnji Prihvatnog centra, uključujući pripremu dokumenata i dozvole, obezbijediti osobu za kontakt u Delegaciji EU kako bi se organizovao tehnički sastanak sa ciljem koordinacije radnih grupa za izgradnju Prihvatnog centra. Sljedeći sastanka Upravnog odbora planiran je za početak septembra 2010 godine.

IMPLEMENTACIJA IPA 2009 PROGRAMA

Paket projekata u okviru IPA 2009 nacionalnog programa odobren je na IPA komitetu održanom u Briselu 20. avgusta 2009. godine, dok je Finansijski sporazum o Nacionalnom programu za Crnu Goru u okviru Prve komponente za 2009. godine potpisan 6. novembra 2009. godine. Programiranje IPA 2009 sredstava po prvi put je urađeno samostalno od strane predstavnika crnogorske administracije uz podršku Delegacije Evropske komisije u Podgorici i Programa za razvoj kapaciteta – CDP. U okviru ovog paketa biće finansirani: projekat iz željezničke infrastrukture, projekat izgradnje reciklažnog centra u Bijelom Polju, izrada nacionalnog plana razvoja, podrška jačanju policije, projekat razvoja sudstva, projekti predloženi od strane civilnog društva, izgradnja kapaciteta za uvođenje DIS-a, usklađivanje zakonodavstva o radu, interno tržište, digitalizacija radiodifuzije, podrška razvoju sektora ribarstva, podrška revizorskom organu, izgradnja centra za izbjeglice, podrška zaštiti podataka o личности, učešće u programima zajednice u oblasti istraživanja i malih i srednjih preduzeća, kao i u oblasti kulture. U okviru ovog programa biće realizovano 6 Tvining projekata, 5 projekata koji se tiču nabavki, 4 projekta u vezi izvođenja radova, 2 grant projekta i 8 projekata koji se tiču usluga. Podrška Evropske komisije za realizaciju ovog programa iznosi 27.232.179 €, dok je nacionalno kofinansiranje za sve ove projekte 22.841.448 €.

PROJEKAT: „JAČANJE KAPACITETA POLICIJSKE UPRAVE“.

U novembru 2009. godine, u prostorijama Delegacije EU, održani su sastanci za selekciju Tvining partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Uprave policije i predstavnici država članica (Velike Britanije, Njemačke i Mađarske). Prihvaćena je ponuda Njemačke. Izabrani partner je Delegaciji EU podnio nacrt Tvining radnog plana. Očekuje se da će ugovor za Tvining biti potpisan u toku trećeg kvartala 2010. godine, a njegova vrijednost iznosi 1.250.000 €.

PROJEKAT: „PODRŠKA IMPLEMENTACIJI ZAKONA O KRIVIČNOM POSTUPKU“.

Krajem novembra 2009. godine, u prostorijama Delegacije Evropske unije, održan je selekciono sastanak za izbor Tvining partnera za realizaciju ovog projekta. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora crnogorskog pravosuđa i predstavnici država članica (Francuske, Njemačke, kao i dva konzorcijuma Austrija-Mađarska i Španija-Grčka). Prihvaćena je ponuda Francuske, a očekivani vremenski period za ugovaranje je treći kvartal 2010. godine. Vrijednost Tvining ugovora iznosi 800.000 €. Izabrani partner trenutno priprema Tvining radni plan.

PROJEKAT: „IMPLEMENTACIJA STRATEGIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA“.

U novembru 2009. godine, u prostorijama Delegacije EU, održani su sastanci za selekciju Twinning partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i predstavnici država članica (Češke, Italije, Bugarske i konzorcijuma Austrije i Slovenije). Prihvaćena je ponuda konzorcijuma Austrije i Slovenije. Vrijednost ugovora iznosi 700.000 €, a očekivani period za ugovaranje je treći kvartal 2010. godine. Izabrani partner priprema Twinning radni plan.

PROJEKAT: „STRATEGIJA RAZVOJA CRNE GORE 2010 - 2015 I NACIONALNI PLAN RAZVOJA“.

Usvojena je revizija opisa projekta (Twinning project fiche). Tender za dostavljanje ponuda objavljen je krajem maja i završen je 18. juna 2010. godine. Selekcioni sastanci biće održani 9. jula, gdje će države članice koje su podnije aplikaciju (Rumunija i konzorcijum Njemačka, Austrija i Slovenija) prezentovati svoje ponude. Potpisivanje ugovora se predviđa za četvrti kvartal 2010. godine.

PROJEKAT: „OBNOVA GLAVNE ŽELJEZNIČKE LINIJE BAR – VRBNICA (GRANICA SA SRBIJOM)“.

Objavljen je tender 16. aprila 2010. godine, a evaluacija pristiglih ponuda je predviđena za 16. jul 2010. godine. Potpisivanje ugovora se očekuje u trećem kvartalu 2010. godine. Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori je primila tehnički dizajn od strane korisnika i angažovan je ekspert koji će vršiti evaluaciju pristiglih ponuda za obnovu pruge.

PROJEKAT: JAČANJE SISTEMA UPRAVLJANJA I KONTROLE ZA FINANSIJSKU POMOĆ EU CRNOJ GORI“.

Tender je završen u drugom kvartalu 2010. godine i vrši se evaluacija pristiglih ponuda. Potpisivanje ugovora i implementacija projekta se predviđa za septembar 2010. godine.

PROJEKAT: „JAČANJE DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE“.

U prvom kvartalu 2010. godine donešena je odluka o formiranju revizorskog tijela za IPA sredstva i u tom cilju potpisan je sporazum između Vlade Crne Gore i Državne revizorske institucije, koja će vršiti reviziju EU projekata. Projekat će biti realizovan putem granta odnosno indirektnog centralizovanog menadžmenta, preko njemačke agencije za tehničku saradnju - GTZ. Ugovor je potpisan u prvom kvartalu 2010. godine.

PROJEKAT: „PRISTUP UNUTRAŠNJEM TRŽIŠTU“.

Ugovor o indirektnom centralizovanom menadžmentu, koji se odnosi na realizaciju prve dvije komponente projekta (konkurentnost i državna pomoć i zaštita potrošača i nadgledanje tržišta), potpisan je sa GTZ u prvom kvartalu 2010. godine. Projekat je počeo sa implementacijom i realizuje se planiranom dinamikom. Treća komponenta projekta, u vidu direktnog granta, odnosi se na intelektualnu svojinu. Kao preduslov za dobijanje granta korisnik je dužan da obezbijedi prostorije i imenuje IT menadžera.

PROJEKAT: „POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE“ se odnosi na izgradnju reciglažnog centra u Bijelom Polju. Projekat još nije počeo sa implementacijom zbog potrebe definisanja prikladne lokacije reciklažnog centra. Potpisivanje ugovora i početak sprovođenja projekta očekuje se u trećem kvartalu 2010. godine.

PROJEKAT: „PODRŠKA RAZVOJU SEKTORA RIBARSTVA“ je u fazi pripreme za realizaciju, dok se potpisivanje ugovora i početak sprovođenja ovog projekta očekuje u septembru 2010. godine.

PROJEKAT: „USKLAĐIVANJE I SPROVOĐENJE PROPISA O INSPEKCIJI RADA I INSPEKCIJI ZAŠTITE NA RADU“.

U martu 2010. godine, u prostorijama Delegacije Evropske unije, održani su sastanci za selekciju Tvin-ing partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Ministarstva rada i socijalnog staranja, kao i projekt lideri i članovi ekspertskih timova iz država članica EU (Francuska, Njemačka, Holandija, Finska, Slovenija, Španija, kao i konzorcijum Austrije i Slovačke). Prihvaćena je ponuda Slovenije. Svim učesnicima u procesu je poslato notifikaciono pismo sa evaluacionom dokumentacijom. Vrijednost ugovora je 1.000.000 €, dok se potpisivanje ugovora očekuje u trećem kvartalu 2010. godine nakon što izabrani partner pripremi Tvin-ing radni plan.

PROGRAMIRANJE IPA 2010 PROGRAMA

Što se tiče programiranja IPA 2010 programa, Evropska komisija je u februaru 2010. godine dostavila konačnu verziju opisa projekata u okviru IPA I komponente, čiji ukupan iznos za 2010. godinu iznosi 28.638.823 €. Projekti su zatim prosljeđeni korisnicima, kako bi se blagovremeno planiralo kofinansiranje predviđeno navedenim projektima. Procedura Evropske komisije podrazumijeva odobravanje opisa projekata na IPA Komitetu, koji je održan 27. maja 2010. godine, a zatim potpisivanje Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije u trećem kvartalu 2010. godine.

PRIPREME ZA III, IV I V IPA KOMPONENTU

Imajući u vidu zaključke Informacije o korišćenju III i IV IPA komponente, koju je Vlada Crne Gore usvojila u decembru 2009. godine, **Ministarstvo za evropske integracije otpočelo je sa aktivnostima vezanim za uspostavljanje sistema za efikasno korišćenje fondova koji će biti raspoloživi kroz IPA III komponentu (Regionalni razvoj) i IPA IV komponentu (Razvoj ljudskih resursa).** U cilju pripreme neophodnih strateških dokumenata, Ministarstvo za evropske integracije obezbijedilo je tehničku podršku za uspostavljanje cjelokupnog sistema za buduće korišćenje sredstava raspoloživih kroz gore navedene komponente. Tehničke podrška se pruža kroz projekat: “Podrška uspostavljanju struktura i pripremi strateških dokumenata za III i IV IPA komponentu”, koji je finansiran iz rezervi IPA 2008 programa i implementaciju vrši konsultantska kuća B&S iz Brisela. U izvještajnom periodu je finalizovana izrada SWOT analize za sektor životne sredine, saobraćaja, razvoja ljudskih resursa i obrazovanja. Pripremljen je prvi nacrt Strateškog okvira usklađenosti koji je dostavljen Evropskoj komisiji na davanje komentare krajem aprila 2010. godine.

Strateški okvir usklađenosti predstavlja prvi korak ka uspostavljanju pravnog i institucionalnog okvira za korišćenje III i IV IPA komponente. Strateški okvir usklađenosti predstavlja sveobuhvatni okvir, koji ima za cilj da obezbijedi usklađenost Okvirnih programa za III i IV IPA komponentu, sa nacionalnim i prioritetima Evropske unije.

Uzimajući u obzir važnost ovog dokumenta, u junu ove godine je organizovana **javna rasprava** u kojoj su učestvovali predstavnici institucija koji su uključene u ovaj proces, predstavnici civilnog društva koje vrše aktivnosti u oblasti životne sredine, saobraćaja, razvoja civilnog društva i obrazovanja, predstavnici Saveza sindikata, predstavnici Unije poslodavaca, predstavnici Agencije regionalnog razvoja Bjelasice, Komovi i Prokletija kao i predstavnici Univerziteta Crne Gore.

periodu će biti pripremljen drugi nacrt ovog dokumenta u koji će se uključiti preporuke Evropske komisije, kao i relevantni komentari od strane učesnika na javnoj raspravi.

U izvještajnom periodu, definisane su mjere u okviru relevantnih oblasti za pripremu **Operativnih programa za III i IV IPA komponentu**. U narednom periodu planirana je priprema drugog nacrta Strateškog okvira usklađenosti, kao i Operativnog programa za III i IV IPA komponentu, u okviru kojih će se definisati potencijalni projekti za finansiranje u okviru ovih komponenti.

VIŠEKORISNIČKI IPA PROGRAM (Multibeneficiary IPA – MB IPA)

Višekorisnički program pruža pomoć kroz I komponentu IPA programa i oko 10% IPA sredstava je alocirano kroz Višekorisničku komponentu. Višegodišnjim indikativnim finansijskim okvirom je definisan budžet Višekorisničkog programa za 2007. godinu u iznosu od 94.080.000 €, za 2008. godinu u iznosu od 125.700.000€, za MB IPA 2009 program budžet iznosi 152.800.00 €, dok je za IPA 2010 planiran iznos od 110. 250. 000 €.

U okviru Višekorisničkog IPA programa realizuju se projekti finansirani kroz programe za 2007., 2008. i 2009. godinu, dok za program za 2010. godinu potvrđeno je učešće Crne Gore u datom programu, dok se početak sprovođenja projekta očekuje do kraja 2010. godine. Crnogorske institucije u okviru Višekorisničkog programa za period 2007–2010. godine učestvuju u 86 projekata i to:

MB IPA program	Broj projekata
MB IPA 2007	26 projekata
MB IPA 2008	27 projekata
MB IPA 2009	18 projekata
MB IPA 2010	15 projekata

U okviru MB IPA programa za 2007. godinu 99 % projekata je u fazi implementacije, MB IPA programa za 2008. godinu 94% projekata je u fazi implementacije, dok u okviru MB IPA programa za 2009. godinu 78% projekata je u fazi implementacije.

Evropska komisija je dostavila prijedloge projekata u okviru **MB IPA 2010 programa**, koji su usvojeni na IPA Komitetu, 29. aprila 2010. godine. Projekti koji će biti podržani kroz MB IPA 2010 program su:

- Podrška jačanju upravljanja državne administracije (SIGMA) na Zapadnom Balkanu i u Turskoj;
- Jačanje upravljanja javnim finansijama na Zapadnom Balkanu;
- Jačanje institucija u prekograničnoj saradnji (CBIB), druga faza;
- Regionalna inicijativa za integraciju Roma;
- Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije – Jačanje mreže tužilaca;
- Regionalna saradnja u borbi protiv sajber kriminala;
- Podrška civilnom društvu, i to: tehnička podrška, druga faza, "People 2 People" program, partnerstvo između organizacija civilnog društva, jačanje položaja žena, zaštita djece od nasilja;
- Sprovođenje i praćenje aktivnosti kod malih preduzeća;
- Podrška infrastrukturnim projektima – tehnička podrška IPF;
- Erasmus Mundus program za Zapadni Balkan i Tursku;
- Erasmus Mundus program za Zapadni Balkan;

- Program: Mladi u akciji za Zapadni Balkan;
- Regionalna strategija za razvoj istraživanja i inovacija na Zapadnom Balkanu;
- Elektronska razmjena podataka i automatsko podudaranje carinskih informacija;
- Priprema projekata.

Crnogorske institucije su izrazile zainteresovanost da učestvuju u realizaciji ovih projekata, na osnovu čega je Nacionalni IPA koordinator (NIPAC), 30. juna 2010. godine potvrdila učešće Crne Gore u realizaciji Višekorisničkog IPA 2010 programa.

Krajem juna 2010. godine u Tirani je održan **Koordinativni sastanak zemalja korisnica Višekorisničkog IPA programa**. Koordinativni sastanak je organizovan u cilju jačanja koordinacije u realizaciji programa iz MB IPA na regionalnom nivou, te prezentacije prijedloga projektnih ideja za naredni period. Na sastanku je predstavljena prva verzija prijedloga projekata za IPA 2011 programsku godinu i predstavnici zemalja korisnica IPA sredstava, su prezentovali sugestije i komentare, kako bi se prijedlog projekata konačno definisao do novembra 2010. godine. Tokom sastanka su predstavljene aktivnosti koje su realizovane u prethodnom periodu u okviru nuklearne bezbjednosti, kao i projekti koji će biti realizovani u narednom periodu.

Predstavnici Evropske komisije su istakli naredak koji je postignut u vezi koordinacije u dijelu programiranja MB IPA projekata. Kao nedostatak u ovom procesu, istaknuto je da nije uvijek jednostavno prepoznati instituciju koja je korisnik projekata kroz MB IPA program, jer su u različitim IPA zemljama različite institucije odgovorne za određene politike. Uzimajući u obzir iznos sredstava koja su na raspolaganju kroz MB IPA program, kao i neophodnost komplementarnosti između nacionalnih i regionalnih programa, istaknuto je da je neophodno veće učešće Delegacija Evropske unije u državama korisnicama programa u procesu praćenja statusa implementacije MB IPA projekata. Takođe je naglašeno da je potrebno da se ojača sistem koordinacije u svim procesima programiranja i implementacije projekata u okviru Višekorisničkog programa.

Na sastanku su predstavljene ključne oblasti Višekorisničkog višegodišnjeg planskog dokumenta (MB MIPD) za period 2011–2013. Nacrt ovog dokumenta će biti dostavljen korisnicima na komentare početkom jula 2011. godine, dok usvajanje ovog dokumenta od strane IPA Komiteta očekuje u decembru 2010. godine.

Tokom sastanka predstavljeni su nacrti projekata koji će biti podržani kroz MB IPA 2011 program. Kroz MB IPA 2011 program biće podržani projekti iz sljedećih oblasti: ljudska prava, javna uprava, prekogranična saradnja, saobraćaj, obrazovanje, civilno društvo, nuklearna bezbjednost, infrastruktura kvaliteta, statistika, itd. Finalna priprema nacrt projekata se očekuje u trećem kvartalu 2011. godine, dok usvajanje projekata na IPA Komitetu u okviru MB IPA 2011 programa se očekuje u februaru 2011. godine. Iznos sredstava za MB IPA 2011 program iznosi oko 130 miliona €.

Projekti koji će biti podržani u okviru **MB IPA 2011** programa, po oblastima, su sljedeći:

POLITIČKI KRITERIJUM

- Projekat : *"Baza podataka u oblasti prostornog planiranja u zemljama Zapadnog Balkana"* ima za cilj prikupljanje podataka na lokalnom i regionalnom nivou u interesu ispunjavanja zahtjeva direktive o prostornom planiranju (INSPIRATION directive). Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.5 miliona €:
- Projekat: *"Instrument podrške lokalnoj samoupravi"* ima za cilj rad sa lokalnim parterima u interesu jačanja kapaciteta predstavnika lokalne samouprave i predstavnika javne administracije u dijelu razmjene iskustava i vještina u interesu procesa evropskih integracija i pristupanja Evropskoj uniji. Projekat će biti realizovan u iznosu od 2.5 miliona € i od strane Jedinice za jačanje kapaciteta i TAIEX-a;
- Projekat: *"Jačanje institucija koje se bave zaštitom ljudskih prava"* u interesu bolje implementacije određene legislative u ovoj oblasti i ispunjavanja kopenhaskih kriterijuma. Projekat će biti realizovan od strane Savjeta Evrope i Evropske komisije. Ukupna vrijednost projekta je 3 miliona €:
- Projekat: *"Smanjenje rizika od prirodnih katastrofa"* ima za cilj da se smanji uticaj prirodnih katastrofa na zemlje Zapadnog Balkana. Projekat će biti realizovan kroz zajedničko upravljanje od strane Svjetske meteorološke organizacije i Agencije UN za smanjenje rizika od prirodnih katastrofa. Ukupan budžet projekta iznosi 2 miliona €:
- Projekat: *"TEMPUS"* ima za cilj da pomogne reformu visokog obrazovanja i biće implementiran od strane Izvršne agencije za obrazovanje i kulturu – EACEA. Ukupan budžet ovog projekta iznosi 15.5 miliona €:
- Projekat: *"ERASMUS MUNDUS"* koji ima za cilj da obezbijedi podršku za mobilnost studenata kroz postiplomske studije za studente zemalja Zapadnog Balkana biće implementiran od strane Izvršne agencije za obrazovanje i kulturu – EACEA. Ukupan iznos projekta je 20 miliona €:
- Projekat: *"Mladi u akciji"* ima za cilj da obezbijedi razmjenu iskustava, uspostavljanje mreža mladih ljudi u regionu, kako bi se povećalo učešće u volonterskom radu i učešće mladih u društvenim aktivnostima. Ukupan iznos projekta je 1.5 miliona €:
- Projekat: *"Tehničke podrške za projekte prekogranične saradnje"* ima za cilj obezbjeđivanje podrške za razmjenu iskustava i prenos najbolje prakse u oblasti prekogranične saradnje, kako bi se obezbijeđilo učešće u programu INTERACT. Ukupna vrijednost projekta iznosi 2.5 miliona €:

EKONOMSKI KRITERIJUM (ekonomski razvoj i IFI koordinacija)

- Projekat: *"Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)"* ima za cilj pružanje podrške za implementaciju većih infrastrukturnih projekata i podršku razvoju privatnog sektora. Projekat je zajednička inicijativa Evropske komisije i Evropske investicione banke, Banke Savjeta Evrope, kao i Evropske Banke za obnovu i razvoj. Ukupna vrijednost projekta je 45 miliona €.
- Projekat: *"Regionalni program razvoja trgovine na zapadnom Balkanu (CEFTA)"* ima za cilj podspješivanje trgovine između zemalja Zapadnog Balkana. Projekat će biti implementiran kao direktan grant sa CEFTA sekretarijatom u iznosu od 1.3 miliona €, za period od tri godine.
- Projekat: *"Podrška trgovini u okviru koridora X"* je namijenjen smanjenju prepreka u oblasti trgovine u okviru koridora X, kroz pojednostavljenje procedura i razvoj regionalnog pristupa. Projekat će biti realizovan kroz direktan grant sa IFC u ukupnom iznosu od 1.5 miliona €.
- Projekat: *"Podrška Sekretarijatu za transport"* će integrisati područje Jugoistočne Evrope u evropski transportni sistem. Ovo je planirano da bude postignuto kroz uspostavljanje Sporazuma o transportnoj zajednici i implementaciji regionalne transportne mreže. Ukupna vrijednost projekta je 3.6 miliona € za period od tri godine.

- Projekat: *„Bonitetni nadzor mikro i makro finansijskih institucija“* će biti realizovan kao direktan grant sa Bankom Savjeta Evrope i ima za cilj pružanja podrške bankama u cilju smanjenja uticaja finansijske krize. Vrijednost projekta je 3 miliona €.
- Projekat: *„Podrška za koordinaciju međunarodnih finansijskih institucija“* ima za cilj da obezbijedi adekvatnu koordinaciju između Evropske komisije i Međunarodnih finansijskih institucija. Projektnim aktivnostima će se promovirati infrastrukturne investicije, kao podrška realizaciji regionalnim strategijama. Projekat će biti realizovan na osnovu ugovora o uslugama i ukupan iznos projekta iznosi 2 miliona €.

SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA IZ ČLANSTVA U EVROPSKOJ UNIJI

- Projekat: *„Učešće u Agencijama zajednice“* biće realizovan kroz direktan grant sa Agencijama u ukupnom iznosu od 8 miliona €.
- Projekat: *„Infrastruktura kvaliteta“* ima za cilj davanje podrške za harmonizaciju legislative u okviru implementacije mehanizama za slobodan protok roba i podspješivanje trgovine. Uspostavljanje mreže inicijativa i različitih obuka poboljšaće se implementacija strategija u dijelu Acqui-a u ovoj oblasti. Projekat će biće realizovan kroz direktan grant sa CEN i CEFTA sekretarijatom, u ukupnom iznosu od 2.5 miliona €.
- Projekat: *„Statistika“* ima za cilj da pripremi statistički sistem u zemljama koje su u procesu pristupanja za buduće članstvo u Evropskoj uniji. Ima za cilj obezbjeđivanje dalje podrške u cilj jačanja statističkog sistema, povećavajući kvalitet i uporedivost statističkih podataka. Projekat će biti realizovan kroz direktan grant sa EUROSTATOM u ukupnom iznosu od 6 miliona €.
- Projekat: *„Podrška organizacijama civilnog društva“* ima za cilj jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u zemljama Zapadnog Balkana u interesu poboljšanja njihovog finansiranja, poboljšanja odnosa Vlade i nevladinog sektora, uspostavljanja mreža nevladinih organizacija i uspostavljanja administrativnih procedura za korišćenje EU fondova. Projekat će biti implementiran i u okviru MB IPA 2010 programa i realizovan od strane švedske konsultanstke kuće „SIPU International“. Vrijednost projekta je 8 miliona €.
- Projekat: *„Instrument za pripremu projekata“* u iznosu od 1 milion € biće usmjeren na buduće aktivnosti u programiranju projekata u okviru MB IPA programa.

INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA - Infrastructure Project Facility (IPF)

U okviru **prvog ciklusa** ovog Instrumenta nalaze se projekti: „Program za razvoj elektrodistributivne mreže“ i jedan zajednički projekat: „Projekat vodovodne infrastrukture Podgorica“ i „Projekat za tretman otpadnih voda Podgorica“.

U cilju implementacije projekta: „Razvoj elektrodistributivne mreže“, konsultantska kuća zadužena za implementaciju IPF projekata u Crnoj Gori – WYG international, okupila je krajem januara 2009. godine tim konsultanata. Tokom pet mjeseci, koliko je trajao projekat, članovi tima su, u saradnji sa Elektroprivredom Crne Gore (FC Distribucija) i Prenos - om AD Podgorica, uradili temeljnu procjenu energetskog sistema Crne Gore, kako bi identifikovali prioritetne projekte. Konsultanti su analizirali projekte obuhvaćene Akcionim planom, a koji se odnose na funkcionalnu cjelinu Distribucija i Prenos AD Podgorica i u saradnji sa ekspertima iz pomenutih kompanija, definisali listu od sljedećih pet projekata za dalju analizu:

- „Uzemljenje neutralnih tačaka i kompenzacija reaktivne snage“;
- „Unaprijeđenje sistema prenosa“;
- „Nabavka brojila električne energije“;
- „Razvoj distributivne mreže u Podgorici“ i
- „Novi 110kV dalekovod iz TS Virpazar do TS Ulcinj“.

Opis projekta (PDF – Project Description Form), urađen za svaki od navedenih projekata potvrđuje tehničku neophodnost i finansijsku opravdanost, što je neophodno međunarodnim finansijskim institucijama, kako bi odobrile finansijsku i tehničku podršku pri implementaciji ovih projekata. U martu 2010. godine pripremljen je Projektni zadatak za realizaciju projekta 400 kV dalekovoda Tivat-Pljevlja. Ovaj zadatak je, nakon konsultacija sa korisnikom Prenos AD, Ministarstvom ekonomije i Ministarstvom uređenja prostora i zaštite životne sredine, u fazi revizije i biće kompletiran tokom trećeg kvartala 2010. godine. Realizacija projekta u mnogome zavisi od aktivnosti na pripremi Detaljnog prostornog plana za lokaciju stanice i koridor dalekovoda, a što se realizuje od strane Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine. Za realizaciju preostala četiri projekta očekuje se odobrenje od strane međunarodnih finansijskih institucija, pri čemu je EBRD već dao generalno odobrenje.

„Projekat vodovodne infrastrukture Podgorica“ i „Projekat za tretman otpadnih voda Podgorica“ su završeni. Studijom je zaključeno da je neophodno proširenje mreže, kao i dodatni kapacitet prečišćavanja i unaprijeđenje operativnosti uključujući kontrolu gubitaka, izgradnja novih rezervoara, kako bi se održali i stabilizovali pritisci u vodosnabdijevanju, novi cjevovodi, zamjena starih, dotrajalih cijevi i proširenje mreže. Što se tiče razvojne opcije kanalizacionog sistema predstavnici WYG su predložili tri mogućnosti: minimum projekta vrijednosti 30.444.000 €, osnovni projekat vrijednosti 50.765.000 € i dugoročni program 74.580.000 €. Za razvojne opcije za projekat vodosnabdijevanja predstavnici WYG su takođe predložili tri mogućnosti i to: minimum projekta vrijednosti 1.521.000 €, osnovni projekat vrijednosti 15.368.000 € i dugoročni program 18.774.000 €.

U drugom ciklusu odobreni su projekti: „Postrojenje za tretman otpadnih voda Berane“, „Rekonstrukcija glavnog puta Šćepan Polje– Plužine“ i „Centar za starije osobe – Pljevlja“.

Realizacija projekta **„Postrojenje za tretman otpadnih voda Berane“** počela je u februaru 2010. godine i očekuje se da će studija izvodljivosti biti gotova do kraja jula 2010. godine.

Projekat: **„Rekonstrukcija glavnog puta Šćepan Polje – Plužine“**. Projekat je odobren u okviru drugog ciklusa kao dio ukupnog projekta rekonstrukcije magistralnog puta od Plužina (Crna Gora) do Huma (Bosna i Hercegovina). U drugom ciklusu je odobren ukupan budžet od 150.000 €, a kako su ova sredstva bila nedovoljna za kompletiranje Studije izvodljivosti, dodatna sredstva u iznosu do 550.000 € odobrena u okviru trećeg ciklusa u decembru 2009. godine. S obzirom da su sredstva za ovaj projekat obezbijeđena u dva ciklusa, to je sama realizacija projekta podijeljena na dvije faze. Prva faza projekta je počela u avgustu 2009. godine i završena je u januaru 2010. godine, a izvještaj je kompletiran u maju 2010. godine. Trenutno su izvještaji na razmatranju kod nadležnih ministarstava. U toku je priprema Projektnog zadatka za drugu fazu realizacije projekta, a usvajanje Projektnog zadatka uslijediće nakon usvajanja izvještaja za prvu fazu od strane Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija.

Za projekat: **„Centar za starije osobe – Pljevlja“** održan je sastanak na kojem je odlučeno da se izradi studija ekonomskog modela gdje bi bilo tačno naznačeno ko će i u kolikom procentu učestovati u

operativnim troškovima Centra nakon njegove izgradnje. Poslato je pismo Evropskoj Delegaciji u kojem se zahtijeva izmjena aktivnosti, kako bi se uradila analiza ekonomskog modela iz već odobrenih sredstava (150.000 € za realizaciju ovog projekta). Na osnovu ovog zahtjeva, Direkcija za proširenje je predložila da se dostavi novi projektni zahtjev (Project Description Form – PDF) kojim će se zahtijevati izrada ekonomskog modela i generalnog projekta. Originalnim projektnim prijedlogom, koji je predložen od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja, a odobren od strane Evropske komisije sredstva su planirana za izradu generalnog projekta i pomoć u tenderskoj proceduri. Sredstva od 150.000 € koja stoje na raspolaganju za ovaj projekat dogovoreno je da se iskoriste za izradu analize ekonomskog modela, izradu generalnog projekta i pomoć u tenderskoj proceduri. Na sastanku je dogovoreno i da kolege iz IPF projekta izrade plan aktivnosti za realizaciju u narednom periodu.

U trećem ciklusu IPF projekata sredstva su opredijeljena za projekte:

- „Izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Kolašinu;
- „Izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Rožajama;
- „Izrada studije izvodljivosti za postrojenje za tretman otpadnih voda u Danilovgradu“ i
- Nastavak projekta: „Rekonstrukcija puta Šćepan Polje – Plužine“.

Projektni zadatak za projekat: „**Tretman otpadnih voda u Kolašinu**“ je u pripremi i očekuje se da bude gotov tokom jula 2011. godine.

Za projekat: „Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav“, koji se finansira kroz **IPF instrument za podršku opštinskim projektima**, potpisan je direktan finansijski sporazum između Evropske komisije i Evropske investicione banke. Ovim potpisivanjem stvoreni su uslovi za početak realizacije ovog projekta. Crna Gora će dobiti grant u iznosu 5 miliona € od strane IPF – MW (**Municipal Window**) za projekat: „Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Cetinje i Plav“ (Montenegro Water and Sanitation), koji će biti kofinansiran od strane Evropske Investicione Banke. Grant će biti implementiran uporedo sa zajmom Evropske investicione banke (EIB) i ovaj projekat će voditi Evropska investiciona banka. Do sada je potpisan Ugovor o doprinosu između Evropske Komisije i EIB. Ugovor o grantu treba da bude potpisan između Crne Gore i EIB u trećem kvartalu 2010. godine kako bi sredstva postala operativna. Uslov za otpočinjanje planiranih aktivnosti je priprema početnog izvještaja (inception report) o stanju na predloženim lokacijama. Nakon potpisivanja Ugovora o grantu Crna Gora je dužna da tokom realizacije projekata sačini: početni izvještaj, izvještaj o progresu i finalni izvještaj o završetku.

Instrument za podršku infrastrukturnim projektima (IPF) i instrument za podršku opštinskim projektima IPF – MW (Municipal Window) finansiraju se iz Višekorisničke IPA 2008 programa gdje je za Crnu Goru alocirano 3.700.000 € za instrument IPF dok je 5.000.000 € alocirano za instrument IPF – MW.

Crnogorske institucije su, posredstvom Ministarstva za evropske integracije, 4. marta 2010. godine za prvi ciklus WBIF dostavili iz oblasti transporta tri projekta po prioritetima:

- Izrada glavnog projekta revitalizacije elektrovučnih postrojenja i kontaktne mreže na pruzi Vrbnica – Bar;
- Izrada glavnog projekta uspostavljanje video nadzora na pruzi Vrbnica - Bar sa 5000 kamera;
- Podrška pripremi Tivatskog aerodroma za noćni rad;
- Iz oblasti životne sredine pet projekata po prioritetima:
- Izgradnja kanalizacionog sistema u Ulcinju;

- Izatvaranje opštinskih deponija u deset opština u Crnoj Gori i revitalizacija zemljišta;
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacionog sistema u Bijelom Polju;
- Izgradnja regionalne deponije za Pljevlja i Žabljak i
- Izgradnja regionalnih deponija u Crnoj Gori.

Na sastanku Upravnog odbora koji je održan krajem juna 2010. godine za prvi ciklus WBIF odobrena su dva projekta iz oblasti životne sredine, i to:

- Izgradnja regionalne deponije za Pljevlja i Žabljak. Cilj projekta je obezbjeđivanje adekvatnog sistema upravljanja otpadom u opštinama Pljevlja i Žabljak. Ukupna procinjena vrijednost investicije iznosi 27.150.000 € dok vrijednost granta iznosi 150.000 €. EIB je izrazila interesovanje za finansiranje ovog projekta.
- Izgradnja regionalnih deponija u Crnoj Gori. Cilj projekta je obezbjeđivanje adekvatnog sistema upravljanja otpadom u opštinama: Nikšić, Ulcinj, Bar, Kotor, Berane i - u kasnijoj fazi – Pljevlja. Ukupna procinjena vrijednost investicije iznosi 54.750.000 € dok vrijednost granta iznosi 750.000 €. EIB je izrazila interesovanje za finansiranje ovog projekta.

PROGRAMI ZAJEDNICE

Ciljevi programa „**Carine 2007-2013**“ su jačanje finansijskih interesa, kroz bezbjednost i sigurnost Zajednice na njenim spoljašnjim granicama, jačanje borbe protiv prevara, ubrzavanjem carinskih procedura kroz stvaranje evropskog elektronskog carinskog okruženja na operativnom nivou, kroz poboljšanje trans-evropskih carinskih IT sistema, instrumenata obuke dostupnih svim carinskim administracijama. Uprava Carina je formalno izrazila svoje interesovanje za učešće Crne Gore u programu: „Carine 2007–2013“ i prijavila se za podršku za uplatu finansijskog doprinosa preko programa IPA 2010. U februaru 2010. godine, Uprava Carina je preko Ministarstva inostranih poslova Crne Gore dostavila zahtjev TAXUD-u (Taxation and Customs Union Directorate-General) sa ciljem da TAXUD dostavi Memorandum o razumjevanju Upravi Carina. TAXUD još nije dostavio Memorandum o razumjevanju Upravi Carina, iako se obavezao da će to učiniti najkasnije do maja 2010. godine.

Ministarstvo za informaciono društvo je iskazalo zainteresovanost za uključnje u **Program za preduzetništvo i inovativnost, za komponentu ICT Policy Support Programme** – ICT PSP (Program podrška politici razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija). Ovaj program ima za cilj stimulisane konkurentnosti kroz bolje korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija. Potpisivanje Memoranduma o razumjevanju je odloženo za oktobar 2010. godine, obzirom je prema ranijem planu potpisivanje MoU-a bilo predviđeno za jul 2010. godine.

Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori je u toku marta 2010. godine dostavljen zahtjev za refundiranje troškova za učešće Crne Gore u Programu zajednice, „**Sedmi okvirni program za istraživanje – FP7**“, gdje je ukupne troškove „entry ticket“-a snosilo Ministarstvo prosvjete i nauke. Na osnovu Finansijskog sporazuma za IPA 2009 program, određeno je da visina iznosa za refundiranje iznosi najviše do 50% od uplaćene sume, što u slučaju Ministarstva prosvjete i nauke iznosi 107.272.39 €.

U maju 2010. godine, Ministarstvo ekonomije je potpisalo sporazum o refundiranju sredstava za učešće Crne Gore u Programu zajednice: „Program za kompetitivnost i inovativnost (Competitiveness

& Innovation Programme–CIP)“, na osnovu kojeg će Evropska unija pružiti finansijski doprinos refundiranju sredstava za učešće Crne Gore u ovom Programu. Ministarstvo ekonomije uplatilo je 35.976 € kao finansijski doprinos za učešće u programu CIP, a doprinos EU za refundiranje troškova za „entry ticket“ Ministarstvu ekonomije iznosi 20.000 €.

5.2. II KOMPONENTA IPA – Regionalna i prekogranična saradnja

PREKOGRANIČNI PROGRAMI SARADNJE

BILATERALNI PROGRAMI

U izvještajnom periodu nastavljena je **evaluacija projektnih prijedloga** dostavljenih u okviru **prvih Poziva za projekte** za sva četiri bilateralna programa (Albanija – CG, BiH – CG, Hrvatska – CG, Srbija – CG). Nakon završena prva dva evaluaciona koraka, otvaranja i administrativne provjere, kao i kvalitativne evaluacije projektnih prijedloga od strane nezavisnih eksperata, Zajednički odbori za evaluaciju i Zajednički odbori za praćenje odobrili su liste projekata preporučenih za finansiranje u okviru prvih Poziva za projekte, kao i rezervne liste projekata. Izvještaji o ovom evaluacionom koraku dostavljeni su i odobreni od strane ugovornih tijela (Delegacija Evropske unije i resornog ministarstva, u slučaju Hrvatske). Nakon odobravanja ovih izvještaja, započeto je sa posljednjim korakom u evaluaciji projektnih prijedloga – provjerom prihvatljivosti aplikacija i partnera u preporučenim projektnim prijedlozima. Izuzetak je bilateralni program BiH – CG, za koji će provjera prihvatljivosti biti izvršena u trećem kvartalu 2010. godine. Konačni izvještaj o evaluaciji poslat je Delegacijama Evropske unije za program Alb – CG, dok se očekuje da će za programe Hr – CG i Srb – CG, to biti učinjeno u julu 2010. godine.

U maju 2010. godine organizovani su Forumi za traženje partnera u okviru programa Alb – CG (u Podgorici), Hr – CG (u Herceg Novom) i BiH – CG (u Nikšiću).

U aprilu i maju 2010. godine Održan je treći krug sastanaka Zajedničkih odbora za praćenje u okviru programa Alb – CG (Podgorica, april) i Hr – CG (Dubrovnik, maj). Na sastancima su predstavljeni Vodiči za aplikante i Aplikacioni paketi za druge Pozive za projekte u okviru dva pomenuta programa. Donijeta je odluka da za druge Pozive za projekte zainteresovani partneri svoje projektne prijedloge dostavljaju ispunjavajući Aplikacioni formular u excel formatu (u prvim Pozivima, Aplikacioni formular je bio u word formatu). Na sastancima su predstavljeni i usvojeni Izvještaji o evaluaciji kompletnih projektnih prijedloga, kao i projekti koji su u okviru prvih Poziva za projekte odobreni za finansiranje.

U junu 2010. godine u Skadru je održan koordinacioni sastanak za program Alb – CG, kojem su prisustvovala Operativne strukture iz Crne Gore i Albanije, osoblje Zajedničkog tehničkog sekretarijata i predstavnici CBIB (Regionalni projekat EU za podršku izgradnji institucija prekogranične saradnje). Na sastanku je predstavljen Aplikacioni formular u excel formatu, kao i način popunjavanja i dogovoreni koraci neophodni za otvaranje predstojećeg drugog Poziva za projekte. Bilo je riječi i o predlozima strateških projekata, za koje je dogovoreno da će se finansirati od preostalih sredstava iz alokacija za 2007. godinu.

28. juna 2010. godine otvoren je **drugi Poziv za projekte u okviru bilateralnog programa Alb – CG**. Poziv je obuhvatio finansijske alokacije za 2008. i 2009. godinu, u ukupnom iznosu od 2.520.000 eura. Zainteresovani aplikanti će u roku od 90 dana, do 28. septembra 2010.godine, moći da dostavljaju projektne prijedloge koji se odnose na tri mjere Programa. Za detaljno objašnjavanje pravila Poziva, kao i svih dokumenata koje treba popuniti za podnošenje projektnog prijedloga, u julu 2010. godine planirano je organizovanje informativnih seminara na teritoriji Albanije i Crne Gore.

U organizaciji CBIB (Regionalni projekat EU za podršku izgradnji institucija prekogranične saradnje) u Budvi je 14 i 15. juna održan **Četvrti regionalni Forum za prekograničnu saradnju zemalja Zapadnog Balkana**. Na Forumu je bilo riječi o: stanju IPA prekograničnih programa između zemalja Zapadnog Balkana, evaluaciji prvih Poziva za projekte, evaluaciji programa od strane eksperata Evropske komisije (predstavljen prvi izvještaj), planiranju i pripremi drugih Poziva za projekte, kao i o ugovaranju i praćenju sprovođenja projekata u okviru prvih Poziva za projekte. U okviru Forumu su održani i neformalni sastanci i diskusije između predstavnika Operativnih struktura, Zajedničkih tehničkih sekretarijata, Evropske komisije i Delegacija Evropske unije.

U prethodnom periodu održavani su redovni sastanci sa predstavnicima Ministarstva finansija (CFCU), ekspertima zaposlenim na projektu: "Prvi koraci ka uvođenju DIS-a u Crnoj Gori" i predstavnicima Evropske komisije, koji su bili posvećeni definisanju **Operativne strukture za IPA II komponentu u Decentralizovanom Implementacionom Sistemu (DIS)** upravljanja sredstvima EU.

31. marta 2010. godine završen je projekat CARDS, u iznosu 620.000 eura, koje je Evropska komisija donirala Ministarstvu za evropske integracije, s ciljem pružanja podrške uspostavljanju struktura za sprovođenje prekograničnih programa. Od 1. aprila 2010. godine podrška sprovođenju bilateralnih programa biće pružana iz Prioriteta tehnička podrška (TA), za koji su opredijeljena sredstva iz svakog Programa uz obavezno nacionalno kofinansiranje od 15%, zaključenih između Ministarstva za evropske integracije i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori za svaki od četiri bilateralna programa. Planirano trajanje TA projekata je 16 mjeseci i za njihovo sprovođenje biće zadužena Kancelarija za upravljanje IPA TA, uspostavljena od strane Ministarstva za evropske integracije. Projekti će koristiti sredstva iz IPA alokacija za 2007. i 2008. godinu.

JADRANSKI SUSJEDSKI PROGRAM

U okviru perioda na koji se odnosi Izvještaj, na planu realizacije Jadranskog susjedskog programa, u Akvili (Italija) su održana dva sastanka Zajedničkog odbora za praćenje, na kojima su donijete važne odluke vezane za **administrativnu provjeru aplikacija u okviru prvog Poziva za projekte i kriterijume kvalitativne evaluacije projektnih prijedloga**. Na sastancima je, između ostalog, bilo riječi i o Memorandumu o razumijevanju, koji treba da bude potpisan između tijela koja rade na sprovođenju Programa i koji definiše sisteme funkcionisanja Programa, kao i o sistemu Prvog nivoa kontrole, koji zemlje učesnice moraju uspostaviti u cilju praćenja projekata finansiranih u okviru Jadranskog susjedskog programa.

Nakon administrativne provjere projektnih prijedloga, u **drugi krug evaluacije** prošlo je **72 projekta** u kojima učestvuju partneri iz Crne Gore. Kvalitativna evaluacija projekta biće završena u julu 2010. godine, za kada je planirano održavanje sljedećeg sastanka Zajedničkog odbora za praćenje uz odobrenje konačne liste projekata koji će biti finansirani u okviru prvog Poziva za projekte. U ovom Pro-

gramu za Crnu Goru okvirno je namijenjeno 3,3 miliona eura za period IPA 2007 – 2009, a ukupan fond za projekte je 75.000.000 eura.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI SARADNJE

PROGRAM JUGOISTOČNA EVROPA

U okviru transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa, u maju 2010. godine je održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje, na kojem je bilo riječi o drugom Pozivu za projekte, koji je u toku, kao i o odabiru projektnih prijedloga koji će biti pozvani u drugu fazu aplikacionog procesa (dostavljanje kompletnih projektnih prijedloga). Na sastanku su donijete odluke vezano za pripremu i planiranje trećeg Poziva za projekte, koji će biti strateški.

Nakon završetka administrativne provjere projekata u okviru drugog Poziva za projekte, i nakon usvajanja izvještaja od strane Odbora za praćenje, otvorena je i druga faza aplikacionog procesa. U periodu od 28. juna do 7. septembra 2010. godine, odabrani aplikanti će biti u obavezi da dostave kompletne projektne prijedloge, nakon čije evaluacije će biti donijeta konačna odluka o projektima finansiranim u okviru ovog Poziva za projekte. U drugu fazu je pozvano ukupno **60 projektnih prijedloga**, od kojih partneri iz Crne Gore učestvuju u njih **četnaest**.

Do sada je u okviru Prvog poziva za projekte, programa Jugoistočna Evropa, izabrano 7 (sedam) projektnih prijedloga u kojim učestvuju partneri iz Crne Gore (*Institutu za biologiju mora, Luka Bar, Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, Hidrometeorološki zavod Crne Gore, Univerzitet Crne Gore*), koji su predloženi za finansiranje iz IPA sredstava. Ukupan iznos odobren za projekte sa crnogorskim partnerima je 810.590 eura, s tim da će ovaj iznos biti redukovana tokom poravnanja budžeta prije potpisivanja ugovora. Ugovori sa Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori su potpisani početkom ove godine, nakon čega je počela implementacija projekata.

MEDITERANSKI PROGRAM (MED)

Prvi poziv za klasične projekte MED transnacionalnog programa saradnje je zatvoren u martu 2009. godine. Nakon dvije faze evaluacije, za finansiranje je odobreno 50 projekata, među kojima su i tri projekta u kojima učestvuju partneri iz Crne Gore i to: DEVELOP-MED (CG partner-Luka Bar), SOSTE-NUTO (CG partner-NVO EXPEDITIO Kotor) i MEDOSSIC (CG Partner - Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća). Za MED Crna Gora je iz IPA sredstava za svaku godinu opredijelila po 200 000 € (period 2007-2009). Ukupni budžet programa je 256 617 688 €. Partneri su potpisali ugovore sa Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori, i projekti su u fazi implementacije.

U okviru **prvog Poziva za strateške projekte**, 15. aprila 2010. godine je otvorena druga faza aplikacione procedure. Svi aplikanti koji su u pred-aplikacionoj fazi dostavljali nacрте projekata će u periodu do 15. septembra 2010. godine moći da dostavljaju kompletne projektne prijedloge, u skladu sa preporukama Zajedničkog tehničkog sekretarijata i eksperta anagažovanog za Poziv za strateške projekte.

U aprilu 2010. godine na Santoriniju (Grčka) održan je sastanak Odbora za evaluaciju, na kojem je odobrena konačna lista projekata koji će biti finansirani u okviru drugog Poziva za "klasične" projekte,

na osnovu ocjena dobijenih nakon druge faze evaluacije projektnih prijedloga. U okviru ovog Poziva, crnogorski partneri ne učestvuju ni u jednom projektu koji je odobren za finansiranje.

U junu 2010. godine na Kritu (Grčka) je održan peti sastanak Odbora za praćenje MED programa. Sastanak je bio posvećen temama kao što su: Poziv za strateške projekte, i privremene evaluacija Programa, sprovođenje projekata finansiranih u okviru prvog Poziva za „klasične“ projekte, organizovanje godišnje konferencije Programa. Kao vrlo važan istaknut je i prijedlog Evropske komisije da se IPA zemlje učesnice u Programu (Albanija, Bosna i Hercegovna, Hrvatska i Crna Gora) uključe u integrisani sistem upravljanja, koji važi za zemlje članice EU i koji se primjenjuje i u Jadranskom programu. Odbor za praćenje se složio sa ovom odlukom, čime će otpočeti period intenzivnih konsultacija i saradnje sa Upravnim odborom programa i Delegacijama Evropske unije, da bi prelaz sa tranzicionog na integrisani sistem upravljanja bio što efikasniji.

6.

KOMUNIKACIONA STRATEGIJA I SARADNJA SA CIVILNIM DRUŠTVOM I NEVLADINIM SEKTOROM

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 24. juna 2010. godine usvojila novu **Komunikacionu strategiju za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i pripremama Crne Gore za članstvo, za period 2010 – 2014. godine.**

Nova Komunikaciona strategija daje smjernice za što kvalitetnije informisanje i obrazovanje javnosti, a u cilju postizanja što većeg stepena razumijevanja reformskog procesa evropskih integracija od strane građana i njihovog aktivnog učešća u njemu. Strategiju je pripremio **Radni tim** koji su činili predstavnici Ministarstva za evropske integracije, Biroa za informisanje Vlade Crne Gore i šest nevladinih organizacija. Doprinos izradi nove Komunikacione strategije dali su i predstavnici Evropske komisije – Generalnog direktorata za komunikacije. Ministarstvo za evropske integracije je prevod radne verzije Strategije dostavilo EK na mišljenje, a konačna verzija dokumenta je kreirana u skladu sa sugestijama predstavnika EK.

U izvještajnom periodu nastavljena je kvalitetna saradnja Ministarstva za evropske integracije sa medijima i nevladinim sektorom.

Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović dala je više izjava za domaće i strane štampane i elektronske medije.

O svim važnijim događajima i aktivnostima u oblasti evropskih integracija, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na sajtovima Vlade Crne Gore i Ministarstva za evropske integracije.

Spisak značajnijih među redovnim aktivnostima iz ovog domena Ministarstva za evropske integracije u periodu koji se odnosi na Izvještaj, nalaze se u nastavku:

- 13. aprila 2010. godine Ministarstvo za evropske integracije i CBIB (Cross Border Institution Building) – regionalni projekat Evropske komisije za podršku programima prekogranične saradnje, održali su **radni doručak sa novinarima**, radi boljeg i svestranijeg informisanja javnosti o svim aspektima procesa ostvarivanja prekogranične saradnje između zemalja Zapadnog Balkana. Tema razgovora bila je „**Prekogranična saradnja Crne Gore u okviru IPA-e**“. Crna Gora učestvuje u čak četiri programa prekogranične saradnje sa susjednim zemljama regiona (Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Hrvatskom i Srbijom), kao i u Jadranskom programu i transnacionalnim programima Prostor Jugoistočne Evrope i Mediteranski program.

- 30. aprila 2010. godine, Ministarstvo za evropske integracije je u saradnji sa Fondacijom Konrad Adenauer organizovalo **razgovore sa novinarima sa sjevera Crne Gore** na temu: „Šest decenija evropske integracije“.
- 11. maja 2010. godine, u okviru **obilježavanja Dana Evrope u Budvi**, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je u „Akademiji znanja“ održala predavanje za odbornike Skupštine opštine Budva na temu: „Šest decenija evropske integracije“.
- 11. maja 2010. godine ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je govorila na III sastanku „**Austrijskog biznis foruma**“, na temu „Evropske integracije Crne Gore – podsticanje direktnih stranih investicija u Crnoj Gori“.
- 18. maja 2010. godine, ministar za evropske integracije, Prof. dr Gordana Đurović, na poziv ministra za evropske integracije Republike Albanije, učestvovala je u radu **Regionalne konferencije o decentralizovanom upravljanju IPA fondovima** u Tirani. Na marginama konferencije održan je sastanak ministara za evropske integracije dvije zemlje.
- 19. maja 2010. godine, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je učestvovala na Regionalnoj konferenciji u Beogradu pod nazivom: „**Govorimo evropski**“. Ministar Đurović je imala izlaganje u uvodnom dijelu konferencije gdje je predstavila rezultate koje je Crna Gora ostvarila u procesu prevođenja evropskog zakonodavstva na crnogorski jezik. Naša iskustva tokom prevođenja Upitnika EU predstavila je pomoćnica ministra za evropske integracije Vanja Grgurović sa prezentacijom „Prevođenje Upitnika EK – naučene lekcije“.
- 14. juna 2010. godine, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović otvorila je **Regionalni forum programa prekogranične saradnje** zemalja Zapadnog Balkana.
- 23. juna 2010. godine, ministar za evropske integracije i nacionalni IPA koordinator Prof. dr Gordana Đurović otvorila je **Javnu raspravu o Strateškom okviru usklađenosti** Operativnih programa za III i IV IPA komponentu sa nacionalnim prioritetima, kao i prioritetima Evropske unije.
- Ministar za evropske integracije, Prof. dr. Gordana Đurović učestvovala je na **Koordinativnom sastanku – Višekorisnička IPA za zemlje Zapadnog Balkana**, koji se održao u Tirani 29. i 30. juna 2010. godine. Cilj ovogodišnjeg sastanka bilo je razmatranje prijedloga projektnih ideja u okviru MB IPA programa za 2011. i projekata iz oblasti nuklearne bezbjednosti i razvoja civilnog društva.

OBILJEŽAVANJE DANA EVROPE

Kao i prethodnih godina, Ministarstvo za evropske integracije je, povodom Dana Evrope 9. maja, objavilo konkurs za izbor najboljeg **literarnog** rada. Tema je bila: „**60 godina Šumanove deklaracije**“. Pravo na učešće imali su učenici srednjih škola iz Crne Gore, a konkurs je bio otvoren od 2. do 25. aprila 2010. godine.

U predviđenom roku, na adresu Ministarstva stiglo je 66 literarnih radova. Stručni žiri je odabrao 5 najboljih radova, i to: prva nagrada (Nemanja Vukašinović – Srednja stručna škola – Pljevlja), dvije druge nagrade (Jelena Badnjar - Gimnazija „17. septembar“ – Žabljak i Ivona Latković – kotorska Gimnazija) i dvije treće nagrade (Aleksandar Terzić – Srednje stručne škole – Pljevalja i Anđela Jokić - Srednja mješovita škola „Vuksan Đukić“ – Mojkovac).

Takođe, Ministarstvo je pripremio, dizajniralo i štampalo **2 000 lifleta** pod nazivom: „**Crna Gora u susret pregovorima za članstvo u Evropskoj uniji**“. Lifleti su podijeljeni učenicima srednjih škola, predstavnicima lokalnih samouprava i medija.

Ministarstvo je, u okviru obilježavanja Dana Evrope, 12. maja 2010. godine organizovalo **konferenciju za novinare**.

Na konferenciji je predstavljena **elektronska verzija crnogorskog prevoda Ugovora o Evropskoj uniji**, nakon izmjena koje su stupile na snagu sa Lisabonskim ugovorom. Tom prilikom predstavljen je Nacrt Komunikacione strategije za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i pripremama Crne Gore za članstvo za period 2010 – 2014. godine i uručene nagrade za najbolje literarne radove.

U okviru obilježavanja Dan Evrope, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je sa saradnicima obišla **devet crnogorskih opština**, gdje je sa predstavnicima lokalnih vlasti razgovarala o predstojećim obavezama Crne Gore u procesu evropskih integracija, afirmišući pri tom ulogu lokalnih samouprava u fazama procesa koje dolaze, s posebnim akcentom na programe prekogranične saradnje u kojima učestvuju crnogorske opštine.

PROJEKAT „EU U ŠKOLE“

U cilju informisanja i edukacije osnovaca i srednjoškolaca o procesu evropskih integracija, ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je, u periodu na koji se odnosi Izvještaj, sa saradnicima posjetila sljedeće škole:

- 29. april – JU SMŠ „17. Septembar“ u Žabljaku;
- 30. april – JU Gimnaziju „Tanasije Pejatović“ u Pljevljima;
- 11. maj – JU Srednju školu „Danilo Kiš“ u Budvi;
- 12. maj – JU SMŠ „25. maj“ u Tuzima;
- 12. maj – JU Gimnaziju „Slobodan Škerović“ u Podgorici;
- 14. maj – JU Gimnaziju „Niko Rolović“ u Baru;
- 14. maj – JU SMŠ „Bratstvo – jednistvo“ u Ulcinju;
- 17. maj – JU Gimnaziju „Panto Mališić“ u Beranama i
- 17. maj – JU Gimnaziju „Miloje Dobrašinović“ u Bijelom Polju.

7.

OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke tokom perioda na koji se odnosi Izvještaj bile su prevashodno usmjerene na obuku državnih službenika, članova grupa i podgrupa za evropske integracije za korišćenje **Portala EI – podsistema za reviziju NPI** (određivanje relevantnosti i nadležnosti evropskog zakonodavstva). Ove obuke je organizovalo Ministarstvo za evropske integracije. Obuke će biti organizovane po potrebi, za sve uključene institucije, do okončanja procesa revizije NPI.

Pored navedenog, u periodu na koji se odnosi Izvještaj, održan je niz drugih **obuka i seminara koji se tiču evropskih integracija:**

- Ciklus seminara: "Sprečavanje korupcije u državnoj upravi" u organizaciji InWenta, Ministarstva za evropske integracije, Uprave za antikorupcijsku inicijativu i Uprave za kadrove organizovan je u formi tri trodnevne radionice u periodu od aprila do juna 2010. godine (26-28. aprila, 17-19. maja i 16-18. juna);
- Od 12. do 23. aprila 2010. godine, u Holandiji je , u organizaciji MTEC, organizovan seminar na temu: "Socijalna politika i zapošljavanje";
- 23. aprila 2010. godine, u organizaciji Ministarstva zaštite životne sredine i uređenja prostora, u Budvi je organizovana konferencija na temu: „Jačanje kapaciteta Vlade i civilnog sektora u Srbiji i Crnoj Gori za usklađivanje sa evropskim zakonodavstvom u oblasti zaštite prirode“;
- 27. aprila 2010. godine, u organizaciji TAZ, održane je seminar na temu: „Radni i penzijski odnosi“;
- 28. aprila 2010. godine, u organizaciji TAZ, održan je seminar na temu: „Jave nabavke“;
- 14. maja 2010. godine, pomoćnica ministra za evropske integracije Vanja Grgurović je u UZK-u održala obuku na temu: „Pristup bazama podataka EU“.
- 18. i 19. maja 2010. godine, u saradnji Uprave za kadrove Crne Gore i Hans Zejdel Fondacije organizovana je radionica na temu: „Odnosi s javnošću u državnoj upravi – Vještine prezentacije“;
- 26. maja 2010. godine, u Bukureštu, je u organizaciji GTZ, održana Konferencija o upravljanju Strukturnim fondovima;
- 27. maja 2010. godine, u Podgorici je održan seminar na temu: „Realizacija NPI“;
- Od 28. maja do 13. juna 2010. godine, u Holandiji je, u organizaciji MTEC-a (Matra Training for European Cooperation) realizovan seminar na temu: „Upravljanje rizikom od poplava i okvirne direktive o vodama“;
- 30. maja i 1. juna 2010. godine u Briselu je, u organizaciji TAIEX-a, organizovan seminar na temu: "Services Directive";
- 3. i 4. Juna 2010. godine, u organizaciji Ministarstva za evropske integracije, održan je seminar na temu: „Izazovi Crne Gore na putu ka EU“;

- 7. i 8. juna 2010. godine, u Briselu je održan sastanak-obuka za nacionalne Tvinig i Taiex koordinate;
- 9. juna 2010. godine, u organizaciji Uprave za kadrove, održan je seminar na temu: „Sprovođenje postupka oglašavanja slobodnih radnih mjesta“;
- 10. i 11. juna 2010. godine, u organizaciji UNDP i Tvinig-a, organizovana je radionica na temu: „Harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa Acquis-em Evropske unije – Popunjavanje tabele usklađenosti“. Predavači su bili eksperti iz Hrvatske i Slovenije;
- 16. juna 2010. godine, u organizaciji Uprave za kadrove, održan je seminar na temu „Upravljanje ljudskim resursima“;
- 21. i 22. juna 2010. godine u Podgorici je održan seminar na temu: „Obuka u oblasti međunarodnog pregovaranja“;
- 24. i 25. juna 2010. godine u Upravi za kadrove je održan seminar na temu: „Upravljanje EU fondovima“;
- 29. juna 2010. godine na Ekonomskom fakultetu u Podgorici je održana konferencija na temu: „Razvojni model crnogorske ekonomije“.

U izvještajnom periodu realizovane su i sljedeće studijske posjete:

- Od 6. do 13. juna 2010. godine, u organizaciji Tvinig projekta: „Pravna harmonizacija“ organizovana je studijska posjeta službenika Ministarstva za evropske integracije Crne Gore institucijama Republike Slovenije.
- Od 24. do 27. maja 2010. godine organizovana je studijska posjeta Ministarstvu finansija Republike Češke.

8.

PROJEKTI PODRŠKE

8.1. TVINING PROJEKAT „Pravna harmonizacija“

U periodu na koji se odnosi izvještaj nastavljene su redovne aktivnosti u okviru Tvining projekta, pa su s tim u vezi, u **Prvoj komponenti** (Pomoć kod koordinacije poslova MEI pridavajući posebnu važnost pomoći njegovom rukovodstvu i pomoći resornim organima u procesu usklađivanja propisa sa odgovarajućim propisima EU), slovenački eksperti saradivali sa:

- Fitosanitarnom upravom u vezi pripreme sekundarnog zakonodavstva u oblasti zaštite proizvoda biljnog porijekla i novih marketinških propisa za sjeme krompira;
- Ministarstvom saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija u vezi zakonodavstva u oblasti drumskog saobraćaja i žičara;
- Ministarstvom finansija u vezi zakonodavstva za unutrašnju finansijsku kontrolu;
- Ministarstvom za evropske integracije u vezi pripreme revizije NPI i
- Ministarstvom zdravlja u vezi sanitarne inspeksijske kontrole.

U **Drugoj komponenti** (Uspostavljanje odsijeka za koordinaciju prevođenja – TCU) nastavljene su aktivnosti na planu kreiranja terminološke baze Monterm.

U periodu od 4. do 11. juna 2010. godine šest prestavnika Odsjeka za koordinaciju prevođenja (TCU) Ministarstva za evropske integracije boravila je u studijskoj posjeti institucijama Republike Slovenije u Ljubljani. Program je obuhvatao svakodnevnu razmjenu mišljenja o održanim sastancima i diskusije vezane za realizaciju Tvining programa, kao i prevođenja Acquis-a na crnogoski jezik i našeg zakonodavstva sa crnogorskog na engleski jezik.

Kada je riječ o aktivnostima u **Trećoj komponenti** (Podrška Sekretariatu za zakonodavstvo) važno je pomenuti da su, u saradnji sa ekspertima CDP/UNDP, slovenački eksperti 10. i 11. juna 2010. godine u Hotelu Crna Gora održali tri polu-dnevna seminar na temu: „Priprema izjave o usklađenosti i popunjavanje tabele usklađenosti“.

U prvom delu seminara eksperti su iznijeli svoja iskustva u vezi izjave o usklađenosti i uputili učesnike na pravno-tehnička pravila za izradu propisa, kao i smjernice za usklađivanje propisa Crne Gore sa pravnim poretom Evropske unije i slovenačko iskustvo u vezi usklađivanja zakonodavstva sa pravnim poretom Evropske unije, koje je Vlada Crne Gore usvojila u januaru 2010. godine. Polaznici seminara bili su državni službenici zaposleni u resornim ministarstvima.

Konačno, u **Četvrtoj komponenti** (podrška Skupštini Crne Gore) dogovoren je dalji plan rada na pojedinim aktivnostima. U periodu od 27. do 30. juna 2010. godine predstavnici stručnih službi Skupštine Crne Gore boravili su u studijskoj posjeti Državnom zboru Republike Slovenije. Program posjete odnosi se na rukovanje dokumentima za efikasno pronalaženje i elektronsko evidentiranje i poslovanje.

Sastanak **petog Nadzornog odbora za Tvinig projekat** održan je u Podgorici 31. maja 2010. godine. Na odboru je razmatran Peti kvartalni izvještaj od 6. februara do 5. maja 2010. godine i plan rada za period od 6. maja do 5. augusta 2010. Takođe postignut je dogovor o promjeni plana rada za Tvinig projekat za komponentu 3.

U pomenutom periodu potpisana su dva Side letter¹ (broj 6 i 7) i to: u vezi promjene budžeta i uključivanja dodatnih eksperta za Prvu komponentu Tviniga.

8.2. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

Program za razvoj kapaciteta (CDP) u kontinuitetu obezbjeđuje podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u Vladi Crne Gore za proces evropskih integracija u Crnoj Gori.

Tokom izvještajnog perioda CDP je razvio novi projekat koji se odnosi na pripremu konkretnih opisa projekata (project fiche) za nacionalni IPA program za 2011. godinu, kao i saradnju sa drugim IPA projektom posvećenom izradi strateških dokumenata za komponente III i IV IPA fonda – Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih resursa. Pomenuti projekat će finansirati Evropska unija, a njegova realizacija bi trebalo da otpočne u septembru 2010. godine.

U sklopu redovne saradnje sa Ministarstvom za evropske integracije CDP je angažovao više **nacionalnih konsultanata** na obezbjeđivanju kvalitetnog **prevoda Lisabonskog sporazuma** u skladu sa procedurama definisanim Priručnikom o prevođenju pravnih akata. Cjelovita pravna, jezička, leksička i terminološka provjera kvaliteta prevoda teksta Lisabonskog sporazuma je vrlo važan oslonac za uspostavljanje budućeg sistematskog prevođenja Acquis-a. Baza termina koja proizađe iz ove aktivnosti će, takođe, značajno ojačati već uspostavljene temelje za buduće redovno prevođenje evropskog zakonodavstva i harmonizaciju nacionalnog zakonodavstva sa Acquis-em. U periodu na koji se odnosi Izvještaj završeno je prevođenje Ugovora o Evropskoj uniji, dok se u narednom periodu očekuje dovršetak cjelovitog prevoda Ugovora o načinu funkcionisanja EU.

S obzriom da je CDP u prethodnom izvještajnom periodu obezbijedio **dodatnu obuku o izradi tabela usklađenosti** pojedinih konkretnih zakona sa odgovarajućim propisima EU za Sektor za koordinaciju procesa pridruživanja u Ministarstvu za evropske integracije, u ovom izvještajnom periodu (10. i 11. juna 2010. godine) CDP je u saradnji sa aktuelnim Tvinig projektom posvećenim pravnoj harmonizaciji organizovao tri radionice za pravnike iz svih ministarstava na kojima je pružena konkretna obuka o izradi

1 Side letter se radi, kad su u pitanju manje dopuna Twinning ugovora (veće dopune se prave sa Addendumom).

tabela usklađenosti, pri čemu su korišteni konkretni primjeri novih zakona i njihovog usklađivanja sa odgovarajućim direktivama i regulativama EU. Na ovim radionicama učestvovalo je preko 70 pravnika iz svih ministarstava.

Obzirom na ulogu koju Ministarstvo za evropske integracije ima u koordinaciji ukupnih aktivnosti Vlade u oblasti evropskih integracije, CDP je u izvještajnom periodu organizovao i **radionicu** za predstavnike Ministarstva za evropske integracije posvećenu razvoju timskog rada i koordinativnih sposobnosti. Ovaj seminar je održan od 27. do 29. maja 2010. godine.

U toku izvještajnog perioda CDP je u saradnji sa SIGMA-om nastavio da pruža podršku Stručnom timu Vlade Crne Gore oformljenom za izradu **Agende upravne reforme**. CDP će i dalje pružati podršku radu ovog tima, posebno na izradi Akcionog plana za implementaciju ove Agende.

Tokom izvještajnog perioda na inicijativu **Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine** CDP je pripremio konkretan opis poslova i zadataka za međunarodnog konsultanta koji će raditi na cjelovitoj procjeni kapaciteta ovog Ministarstva. Pomenuta aktivnost će biti implementirana u trećem kvartalu 2010. godine.

U sklopu projekta koji CDP ostvaruje sa **Ministarstvom inostranih poslova** na unapređivanju unutrašnje organizacije rada, kvalitetnije i modernije komunikacije, administrativnih procedura i mehanizama za građenje i sprovođenje politika, u toku izvještajnog perioda pripremljeni su konkretni opisi poslova i zadataka za niz međunarodnih i lokalnih konsultanata koji će biti angažovani u toku narednog izvještajnog perioda. Pored toga, CDP je u ovom periodu angažovao nacionalnog konsultanta sa zadatkom da izradi specifični softvera za potrebe unapređenja upravljanja administrativnim poslovima u Ministarstvu.

U periodu na koji se odnosi Izvještaj obavljene su obimne pripreme za održavanje Treće Crnogorske letnje škole za mlade diplomate „Gavro Vuković“ koja se održava od 5. do 9. jula 2010. godine. Ovogodišnja škola je posvećena pitanjima regionalne saradnje kao faktoru stabilnosti i razvoja i na njoj će učestvovati najveći broj učesnika do sada – iz 29 država Evrope i svijeta.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je implementacija dvogodišnjeg projekta CDP-a usmjerenog **na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija** da efikasno upravlja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracija u Evropsku uniju. Krajnji cilj projekta podrazumijeva unaprijeđenje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za finansijsku analizu, upravljanje, razvoj politike, dijalog i fiskalno planiranje. Projekat je logičan nastavak nastojanja Ministarstva finansija da reformiše i ojača sektor javnih finansija koristeći nacionalne i međunarodne stručnjake. Tako su, tokom izvještajnog perioda, angažovana dva međunarodna eksperta i jedna lokalna kompanija sa zadatkom pružanja ekspertske pomoći Odjeljenju za unapređenje poslovnog ambijenta (u okviru Ministarstva finansija), na uspostavljanje sistema redovnog praćenja međunarodne konkurentnosti Crne Gore.

Tokom aprila 2010. godine. Sektor za međunarodnu saradnju i konkurentnost realizovao je studijsku posjetu **Makedoniji**, Sektor za budžet je u junu 2010. godine ostvario studijsku posjetu **Malti**, a zahvaljujući projektu ostvarena je i dodatna obuka u Sloveniji za troje zaposlenih u ovom sektoru.

U **Agenciji za nadzor osiguranja** 1. jula 2010. godine počinje podrška dvoje nacionalnih eksperata.

U junu 2010. godine organizovana je radionica: „Zadatak i koordinacija aktivnosti koje se odnose na **Makroekonomsko izvještavanje, planiranje i razvoj**“. Ova radionica je bila sastavni dio druge komponente projekta: Jačanje kapaciteta sektora budžet. Pomenutom radionicom i preporukama koje je napravio konsultant Gary O’Callaghan, radionica je uspješno realizovana.

Krajem izvještajnog perioda predstavljen je novi projekat koji će biti realizovan u Ministarstvu finansija, a finansiran od strane Vlade Republike **Slovačke**. Projekat uključuje pružanje ekspertske pomoći Ministarstvu finansija u: Sektoru za trezor; Sektoru za poreze i carine; Sektoru za ekonomsku politiku i razvoj i Sektoru za budžet. Ovo je trogodišnji projekat, koji će se ostvarivati kroz saradnju Ministarstva finansija Slovačke, Ministarstva finansija Crne Gore i UNDP - CDP.

8.3. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX)

U okviru Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija - TAIEX podrške, u periodu na koji se odnosi Izvještaj, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- 9. aprila 2010. godine – Studijska posjeta o najboljoj praksi, načinu funkcionisanja i organizaciji Nacionalne Kancelarije za droge – Odjeljenja za droge, Ljubljana;
- 12. aprila 2010. godine – Ekspertska misija na temu izrade Zakona o uslovima za uvoz životinja i proizvoda namijenjenih za Zajednicu iz trećih zemalja – april 2010, Podgorica;
- 22. aprila 2010. godine – Ekspertska misija o registraciji operatera hranom, Podgorica;
- 23. aprila 2010. godine – Radionica na temu Evropske fondacije za obuku IPA-pregled. Pripreme za IPA komponente razvoja ljudskih resursa, Podgorica;
- 29. aprila 2010. godine – Radionica na temu tradicionalnih i alternativnih metoda liječenja, Podgorica;
- 30. aprila 2010. godine – Studijska posjeta o organizaciji međunarodne saradnje u NSI, Ljubljana;
- 10. maja 2010. godine – Radionica na temu Interpolovog sistema FORMATRAN; način za istraživanje i identifikaciju ukradenih vozila, Podgorica;
- 10. maja 2010. godine – Ekspertska misija o konkurenciji, Podgorica;
- 10. maja 2010. godine – Ekspertska misija o dobrobiti životinja, prikupljanja podataka, Podgorica;
- 19. maja 2010. godine – Ekspertska misija o izradi Zakona za vodene životinje, zdravstvenog nadzora i smjernice za njegovu primjenu, Podgorica;
- 25. maja 2010. godine – Ekspertska misije na temu izrade Zakona o mikrobiološkim kriterijumima za hranu u skladu sa EK Regulativom br 2073/2005, Podgorica;
- 7. juna 2010. godine – Ekspertska misija o tajnim istragama funkcionera i pravnih organa, Brisel;
- 8. juna 2010. godine – Studijska posjeta na temu zaštite zatvorenika tokom policijskih istraga, Beč;
- 11. juna 2010. godine – Ekspertska misija o otpadnim vodama, Podgorica;
- 23. juna 2010. godine – Studijska posjeta na temu lobiranja, Varšava;
- 25. juna 2010. godine – Studijska posjeta Ustavnom Sudu Slovenija, Ljubljana.

9.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

I u ovom periodu, posebna pažnja posvećena je koordinaciji procesa usklađivanja zakonodavstva Crne Gore sa pravom Evropske unije.

Ministarstvo za evropske integracije donijelo je **Uputstvo za ocjenu usklađenosti** propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije (Sl. list CG, br. 61 - 09), kojim se propisuje način sačinjavanja Izjave o usklađenosti propisa Crne Gore sa odgovarajućim propisima Evropske unije i Tabele usklađenosti. Uputstvo se primjenjuje **od 1. januara 2010. god.**, a u okviru Tvinig projekta „Pravna harmonizacija“ sačinjen je **plan obuka za državne službenike**, u čijem se djelokrugu nalazi priprema i popunjavanje navedenih Obrazaca. U periodu na koji se odnosi Izvještaj, u skladu sa novom formom Izjave o usklađenosti i Tabelom usklađenosti, pripremljeno je mišljenje na 61 nacrt, odnosno predlog zakona i podzakonskih akata.

APRIL		
R.br	Na z i v	Ministarsvo
1	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskoj trgovini	MID
2	Predlog Zakona o zabrani diskriminacije	MZLJMP
3	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o identifikaciji i registraciji životinja	MPŠV
4	Nacrt Zakona o Savjetu za finansijsku stabilnost	MF
5	Predlog Odluke o utvrđivanju visine novčane naknade pripadniku Vojske Crne Gore u mirovnoj operaciji Evropske unije „EU NAVFOR – ATALANTA“	MO
6	Predlog Pravilnika o činovima i postupku unapređivanja kadeta	MO
7	Predlog Pravilnika o iznosu stipendije lica u službi u Vojsci Crne Gore upućenog u inostranstvo radi obrazovanja ili usavršavanja	MO
8	Predlog Pravilnika o načinu vršenja inspekcijskog nadzora u oblasti odbrane	MO
9	Predlog Pravilnika o postupku unapređivanja profesionalnih vojnih lica	MO
10	Predlog Pravilnika o postupku prestanka službe u Vojsci Crne Gore profesionalnom vojnom licu i licu u rezervnom sastavu	MO
11	Predlog Pravilnika o radnom vremenu u Vojsci Crne Gore	MO
12	Predlog Pravilnika o postupanju sa otpadnim uljima	MUPŽS
13	Predlog Odluke o izradi Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici	MUPŽS
14	Predlog Odluke o izradi Državne studije lokacije „Aerodrom Tivat“ - Sektor 24	MUPŽS
15	Predlog Uredbe o odloženom plaćanju poreza na dobit pravnih lica	MF
16	Predlog Uredbe o dopuni Uredbe o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja	MF
17	Predlog Pravilnika o obrascima pomorskih knjižica i dozvolama za ukrcanje	MSPT

M A J

R.br	Naziv	Ministartstvo
18	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o slobodnom pristupu informacijama	MK
19	Nacrt Zakona o naučno-istraživačkoj djelatnosti	MPN
20	Predlog Zakona o ratifikaciji amandmana na Evropski sporazum o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni drumski prevoz	MSPT
21	Predlog Zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o saradnji i i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima	MF
22	Nacrt Zakona o Centralnoj banci Crne Gore	MF
23	Predlog Pravilnika o standardizaciji u oblasti odbrane	MO
24	Predlog Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji rada državne uprave za vrijeme ratnog stanja	MO
25	Predlog Uredbe o izgledu i načinu upotrebe zastave Vojske Crne Gore i zastava jedinica Vojske Crne Gore	MO
26	Predlog Uredbe o znaku Vojske Crne Gore, znaku Generalštaba i jedinica Vojske Crne Gore, izgledu činova i vojnih uniformi i znaku roda, službe, dužnosti, odnosno specijalnosti u Vojsci Crne Gore	MO
27	Predlog Pravilnika o jedinicama Vojske Crne Gore koje imaju svoje zastave	MO
28	Predlog Uredbe o izmjenama uredbe o evidenciji tajnih podataka	MO
29	Predlog Pravilnika o unapređivanju vojnika na obuci i pripadnika rezervnog sastava	MO
30	Predlog Odluke o izradi prostornog plana posebne namjene nacionalnog parka "Lovćen"	MUPŽS
31	Predlog Odluke o izradi Državne studije lokacije "Sektor 36"	MUPŽS
32	Predlog Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obrascima za upis jahti u Registar jahti i boravak jahti u vodama Crne Gore	MSPT
33	Predlog Odluke o izmjenama Odluke o osnivanju Savjeta za stručno obrazovanje	MF
34	Predlog Odluke o Nacionalnoj kontrolnoj listi roba dvostruke namjene	ME

JUN

R.br	Naziv	Ministarsvo
35	Nacrt Zakona o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta za poljoprivredne i prehrambene proizvode	MPŠV
36	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o opštem upravnom postupku	MUP
37	Predlog Zakona o kontroli predmeta od dragocjenih metala	ME
38	Predlog Zakona o zaštiti topografija poluprovodnika	ME
39	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost	ANB
40	Predlog Zakona o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju	MSPT
41	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim komunikacijama	MSPT
42	Nacrt Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda	MZLJMP
43	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom	MRSS
44	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju	MPN
45	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o gimnaziji	MPN
46	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju	MPN
47	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o stručnom obrazovanju	MPN
48	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju	MPN
49	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o državnim nagradama	MK
50	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o finansiranju lokalne samouprave	MF
51	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o pozorišnoj djelatnosti	MK
52	Predlog Uredbe o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla	MUPZŽS
53	Predlog Odluke o izradi Detaljnog prostornog plana za jadransko-jonski autoput	MUPZŽS
54	Predlog Uredbe o državnoj mreži za praćenje kvaliteta vazduha / Proposal for the Decree on the State Network for Air Quality Monitoring	MUPZŽS
55	Predlog Uredbe o visini i načinu plaćanja naknada iz oblasti metrologije	ME
56	Sporazum između država članica Zdravstvene mreže jugoistočne Evrope o zemlji domaćinu za sjedište Sekretarijata Zdravstvene mreže jugoistočne Evrope	MZ
57	Predlog uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja informatičkih mjera zaštite tajnih podataka	MO
58	Predlog Pravilnika o utvrđivanju cijena rezervisanih poštanskih usluga	MSPT
59	Predlog Uredbe o sprovođenju Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene	ME
60	Predlog uredbe o visini naknade za korišćenje objekata bezbjednosti plovidbe u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore	MSPT
61	Predlog osnove za vođenje pregovora i zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Ujedinjenih Arapskih Emirata o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak	MF

KORIŠĆENE SKRAĆENICE

MF	Ministarstvo finansija
MUPJU	Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave
MUPŽS	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MIP	Ministarstvo inostranih poslova
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPN	Ministarstvo prosvjete i nauke
MZLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MID	Ministarstvo za informaciono društvo
MP	Ministarstvo pravde
MEI	Ministartstvo za evropske integracije
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EK	Evropska komisija
STO	Svjetska trgovinska organizacija
NPI	Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju
DEU	Delegacija Evropske unije
UNICEF	Međunarodni dječiji fond Ujedinjenih nacija
SME	Mala i srednja preduzeća
IOM	Međunarodnoj organizaciji za migracije
GTZ	Njemačka agencija za tehničku saradnju
NIPAC	Nacionalni IPA coordinator
IPF	Instrument za podršku infrastrukturnim projektima
TAIEX	Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija
CDP	Program za razvoj kapaciteta
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
TAZ	Regionalna organizacija za edukaciju, naučna istraživanja, unaprijeđenje rada, pravosudnih, ekonomskih, upravnih i prosvjetnih institucija i organizacija

